

ויקרא יום ראשון

מעלת יום הקמת המשכן א

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר, רַבִּי חַיִּיא פָּתַח וְאָמַר, (שיר ה א) בָּאתִי לְגַנִּי אַחוּתִי כְּלָה אֶרְתִּי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי אֶכְלֹתִי יַעֲרִי עִם דְּבַשִּׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי וְגו', הַאִי קָרָא לָאו רִישִׁיָּה סִיפִיָּה וְלָאו סִיפִיָּה רִישִׁיָּה, כְּתִיב אֶכְלֹתִי יַעֲרִי עִם דְּבַשִּׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי, לְבַתֵּר אֶכְלוּ רַעִים, מֵאֵן דְּמִזְמֵן לְאַחֲרָא, כַּד מְזוּנָא מִתְתַּקֵּן קַמִּיָּה, בְּתֵר דְּאִיְהוּ אֶכֶל הַאִיף יִזְמִין לְאַחֲרָא.

אֵלָא זְפָאִין אֵינֻן יִשְׂרָאֵל דְּקָדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּעָא לְדַפְּאָה לְהוֹן, וְאַתְרַעֵי בְּהוֹן מְפָל שְׂאָר עַמִּין, וּמְדַאֲתַרְעֵי בְּהוֹן, בְּעָא לְסַלְקָא לְהוֹן מְפָל מְקַטְרְגֵי עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דְאַתְקָם מְשַׁפְּנָא לְתַתָּא, בְּהוּא יוֹמָא אֲתַתְקָם מְשַׁפְּנָא אַחֲרָא לְעֵילָא עַמִּיָּה, דְּכְתִיב (שמות מ יז) הוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן סֶתֶם, וְהוּא יוֹמָא חֲדוּתָא דְקָדְשָׁא בְּרִיף הוּא הָהָא.

כִּיּוֹן דְאַתְקָם מְשַׁפְּנָא, מַה כְּתִיב, (שם פסוק לה) וְלֹא יָכוֹל מֹשֶׁה לָּבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד, כַּד חָמָא קָדְשָׁא בְּרִיף

מתוק מדבש

שאינו נוהג לדורות, ועם כל זה קבלתי אותה ברצון, אכלתי יערי עם דבשי יער הוא לשון קנה, כמו יערות דבש, והוא דבש הגדל בקנים ומוצאים הדבש ומשליכים הקנה, ואני מרוב חיבתי אכלתי את הדבש הראוי לאכילה עם הקנה שאינו ראוי, ורצה לומר שקבלתי את נדבת הנשיאים שהיה שם גם חטאת, ואין חטאת בא בנדבה, ואני קבלתיים בו ביום, שתיתי ייני עם חלבי קבלתי את נסכי היין שמתקו וצחו מחלב, אכלו רעים ואתם הכהנים תאכלו את חלקכם מהקרבנות, שתו ושכרו דודים ואתם ישראל תאכלו בשר שלמיכם שהקרבתם לחנוכת המזבח. (רש"י)

והקדים לתירוצו בשבחן של ישראל, ואמר אֵלָא זְפָאִין אֵינֻן יִשְׂרָאֵל דְּקָדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּעָא לְדַפְּאָה לְהוֹן אלא אשריהם ישראל שהקב"ה רצה לטהר אותם מעונותיהם על ידי הקרבת הקרבנות, וְאַתְרַעֵי בְּהוֹן מְפָל שְׂאָר עַמִּין ובחר בהם מכל שאר אומות העולם, שהם יגרמו את יחוד העליון בקרבנותיהם, וּמְדַאֲתַרְעֵי בְּהוֹן בְּעָא לְסַלְקָא לְהוֹן מְפָל מְקַטְרְגֵי עֲלָמָא ומכיון שבחר בהם רצה להעלותם ולהרחיקם מכל החיצונים והמקטרגים, כדי שלא יתאחזו בקדושת יחודם ועבודתם, כי ישראל על ידי עבודת הקרבנות מעלים את הנילוטין קדישין מקליפת נוגה, ועולים נסוד מייין נוקבין עד אין סוף ז"ה, ואחר כך יורדים המיין דוכרין כדי להשפיע שפע למטה.

והמשיך דבריו ואמר תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דְאַתְקָם מְשַׁפְּנָא לְתַתָּא בא וראה ביום שהוקם המשכן למטה על ידי משה רבינו, בְּהוּא יוֹמָא אֲתַתְקָם מְשַׁפְּנָא אַחֲרָא לְעֵילָא עַמִּיָּה ביום ההוא הוקם משכן אחר למעלה עמו, שְׁהוּא סוּד פְּרִלְוִף הַנוֹקְבָא שְׁנַלְמָה עֵתָה מִן פִּגְסֵי הַעֲגֵל, דְּכְתִיב הוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן סֶתֶם הכולל את משכן העליון עם משכן התחתון, וְהוּא יוֹמָא חֲדוּתָא דְקָדְשָׁא בְּרִיף הוּא הָהָא ויום הקמת המשכן היתה שמחתו של הקב"ה.

כִּיּוֹן דְאַתְקָם מְשַׁפְּנָא כִּיּוֹן שְׁהוּקֵם הַמִּשְׁכָּן מַה כְּתִיב וְלֹא יָכוֹל מֹשֶׁה לָּבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הַעֲנַן, כַּד חָמָא

"מאמר מעלת יום הקמת המשכן א" ומבואר בו כי כיון שרצה הקב"ה לטהר את ישראל מעונותיהם, לכן ציום על הקמת המשכן, שבו יקריבו קרבנות ויטהרו, ויגרמו יחוד עליון, ומבאר כי ביום הקמת המשכן התחתון נשלם ונתקן גם המשכן העליון שהיא השכינה הקדושה שנשלמה עתה מן פגם העגל, ועל כן היה יום זה יום שמוחה לקב"ה. ומוסיף ומבאר שבו ביום נעשה יחוד גדול וכל הספירות נתקנו ונתמלאו בשפע בסוד ג' קוים, ונמשך מהם רוב שפע לעולם, ומסיק כי על ידי עבודת ישראל מתברכים הספירות הקדושות, ומשם מתברכים ישראל קדושים.

(מקור המאמר זוהר פרשת ויקרא דף ג ע"ז - ד ע"א, ציטורינו כן י עמ' כז-כח דלילוג)

וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר, כדי לפרש פסוק זה, רַבִּי חַיִּיא פָּתַח וְאָמַר לפרש מה שכתוב בָּאתִי לְגַנִּי אַחוּתִי כְּלָה אֶרְתִּי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי אֶכְלֹתִי יַעֲרִי עִם דְּבַשִּׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי וְגו' אכלו רעים שתו ושכרו דודים, הַאִי קָרָא לָאו רִישִׁיָּה סִיפִיָּה, וְלָאו סִיפִיָּה רִישִׁיָּה פסוק זה אין ראשו כסופו, ואין סופו כראשו, כי כְּתִיב בראש הפסוק כתוב אֶכְלֹתִי יַעֲרִי עִם דְּבַשִּׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי הרי כבר אכל את הסעודה, לְבַתֵּר ואחר כך בסוף הפסוק כתוב אֶכְלוּ רַעִים משמע שעתה מזמינם לאכול, וקשה כי מֵאֵן דְּמִזְמֵן לְאַחֲרָא הדרך הוא מי שמזמין איש אחר לסעודתו, כַּד מְזוּנָא מִתְתַּקֵּן קַמִּיָּה הוּא מְזַמֵּן אוֹתוֹ כְּשֶׁהַמְזוּן עֲדִיין מוֹכֵן וּמְזוּמֵן לְפָנָיו, לפני שהוא אכל, אבל בְּתֵר דְּאִיְהוּ אֶכֶל הַאִיף יִזְמִין לְאַחֲרָא אחרי שאכל וגמר את סעודתו איך יזמין לאיש אחר לאכול.

פירוש הפסוק המובא לקמן, הנה פסוק זה מבאר איך הקב"ה מספר לשכינה הנקראת בשם אחות וכלה, את שבחן של ישראל, ואומר לה באתי לגני פירוש באתי אל המשכן בעת חנוכתו, אחותי כלה שמעי את אחותי כלה, אריתי מורי עם בשמי לקטתי את המור עם שאר מיני בשמים, וזה נאמר על הקטורת שהקטירו הנשיאים על מזבח החיצון, שהוא דבר

הוא כֶּף, אָמַר, וּמָה, עַל יְדָא דְמֹשֶׁה אֲתַקֵּם, וְאִיהוּ לְבַר, מִיַּד וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, אָמַר לִיה, מֹשֶׁה, חֲנוּכָא דְבֵיתָא בְּמַאי הָוָה, בְּסַעוּדָתָא, אָדָם פִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרְבָּן לִיהו"ה, הָדָא הוּא דְכַתִּיב בְּאֵתִי לְגַנְי אַחוּתִי כֻלָּה וְגו', וְהָא אוֹקְמוּהָ הָאִי קֶרָא.

אָבֵל בְּאֵתִי לְגַנְי, דָּא גַן עֵדֵן דְלַעִילָא, אַחוּתִי כֻלָּה, דָּא פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל, דְבַהֲהוּא יוֹמָא אֲזִדְוּוּגוּ וְזוּוּגִין בְּכֻלָּא, אֲזִדְוּוּגוּ וְזוּוּגִין בְּהוּא גַן עֵדֵן, דְאֲתַבְּרָכוּ כְּלָהוּ מִשְׁקִיו דְנַחְלָא, וְאֲתַקְּשְׂרוּ כָּל חַד בְּחַבְרִיָּה, הָדָא הוּא דְכַתִּיב אָרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי, אַכְלִיתִי יַעֲרִי עִם דְבִשִׁי, שְׁתִּיתִי יַיְנִי עִם חֲלָבִי, כְּלָהוּן אֲתַשְׁקִיין וְאֲתַרְוּ מִמְבוּעָא דְנַחְלָא.

אָכְלוּ רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים, כָּל אֵינּוֹן דְלַתְתָּא, וְכֻלָּהוּ עֲלָמִין, כְּלָהוּ אֲתַבְּרָכוּ וְאֲתַזְנוּ פַּד אֵלִין אֲתַבְּרָכוּ לַעִילָא, וּבְמָה מִתַּבְּרָכָאן וּמִתַּבְּסָמָאן כְּלָהוּ, בְּרִיחָא דְקֶרְבָּנָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְנַחְתַת פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל לְאַשְׁרָאָה דִּיּוֹרְהָא בְּאַרְעָא, קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אָמַר לִיה לְהָאִי קֶרָא, בְּגִין דְאַשְׁתַּפְּחוּ בְּרָכָאן וְחֻדְוָה בְּכֻלָּהוּ עֲלָמִין, וְאֲתַבְּסַמַת הִיא לְנַפְקָא מִנָּה בְּרָכָאן לְכֻלָּא, דְכַד אֵלִין שִׂית אֲתַבְּרָכָאן, פְּדִין כְּלָהוּ עֲלָמִין אֲתַבְּרָכָאן פְּחָדָא לְתַתָּא, וּמִתַּבְּרָכָאן לַעִילָא, וְיִשְׂרָאֵל אֲתַבְּרָכוּ מִכְּלָהוּ.

מתוק מדבש

דִּיִּתְתָּא כֻל אֹתַם הַמִּלֻּכִים וְכֻל צַנִי אֲדָם שְׁלַמְטָה, וְכֻלָּהוּ עֲלָמִין וְכֻל עוֹלָמוֹת צִי"ע, כְּלָהוּ אֲתַבְּרָכוּ וְאֲתַזְנוּ כּוֹלַם נַתְּצַרוּ וּמוֹנוּ עַל יַדִי הו"ק דו"א, פַּד אֲזִינ אֲתַבְּרָכוּ לְעֵינֵיכֶם אַחַר שְׁהו"ק דו"א נַתְּצַרוּ תַחֲלִילָה לַמַּעֲלָה מִאוּ"א, וְשָׁאֵל וּבְמָה מִתַּבְּרָכָאן וּמִתַּבְּסָמָאן כְּלָהוּ עַל יַדִי מַה מִּתְּצַרְכִים וּמִתְּצַסְמִים כּוֹלַם, וְהַשִּׁיב בְּרִיחָא דְקֶרְבָּנָא צַח עֲלֵיית רִיחַ הַקְּרִבָּן צַסוּד מִיין נוֹקִצִין, שְׁאֲחַר כֶּךָ יוֹרֵד הַמַּיִן דּוֹכְרִין כֻּל מִינֵי הַשַּׁפְעוֹת וְצַרְכוֹת לְכֻל הָעוֹלָמוֹת. וְצוּה נַמִּישְׁב הַקּוּשִׁיא שְׁבַרִישׁ הַמֵּאמֶר, שְׁהַקְּשָׁה מֵאַחַר דְכַתִּיב אֲכַלְתִּי יַעֲרִי וְגו' שְׁתִּיתִי יַיְנִי, אִיךְ כְּמוֹצ אַחַר כֶּךָ אֲכַלְו רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים, וְהַתִּירוֹן הוּא כִי תַחֲלִילָה מִצַּחַר הַפְּסוּק אִתְּהַשְׁרִיט הו"ק דו"א זֶה צוּה, וְקִצַּלַת שַׁפְעַם מֵהִיסוּד דְלִימָא, וְאַחַר כֶּךָ הִם מִשְׁפִּיעִים אִתְּהַשְׁפַּע לַמַּטָּה לְעוֹלָמוֹת צִי"ע הַנִּקְרָאִים רַעִים וְדוּדִים, (מִק"מ לְפִי הַגְּהוֹת הַמּוֹהַר"ו וּמִפְרָשִׁים)

קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא כֶּף כְּשִׂרָאָה הַקַּב"ה כֶּךָ, אָמַר כְּבִיכּוֹל בַּדַּעְתּוֹ, וּמָה עַל יְדָא דְמֹשֶׁה אֲתַקֵּם וְהִלָּא עַל יַדִי מִשֶּׁה הוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן, וְאִיהוּ לְבַר וְהוּא עוֹמֵד בַּחוּץ, מִיַּד וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיִּדְבַר ה' אֵלָיו, דַּהֲיִינוּ אָמַר לִיה הַקַּב"ה לַמִּשֶּׁה מֹשֶׁה, חֲנוּכָא דְבֵיתָא בְּמַאי הָוָה חֲנוּכַת הַבַּיִת בְּמָה הוּא, כְּלוּמַר בְּמָה הַדְרָךְ לַחֲנֹךְ בַּיִת חָדָשׁ, בְּסַעוּדָתָא הָרִי בְּסַעוּדָה, לְכֻן צוּה הַקַּב"ה מִיַּד אָדָם פִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרְבָּן לִיהו"ה וְעַל יַדִי הַקְּרִבְנוֹת מַעֲלִין אִתְּהַמִּיין נוֹקִצִין עַד אֵין סוּף צִי"ה, וְגוֹרְמִים יִרִידַת הַמַּיִן דּוֹכְרִין וְהַשַּׁפְעָה כֻּל הָעוֹלָמוֹת, הָדָא הוּא דְכַתִּיב זֶהוּ שְׁכַתּוֹב בְּאֵתִי לְגַנְי אַחוּתִי כֻלָּה וְגו', וְהָא אוֹקְמוּהָ הָאִי קֶרָא הָרִי כְּבַר בִּיאָרוּ הַחֲבַרִים פְּסוּק זֶה שְׂרוּמוֹ עַל הַקְּרַבַת הַקְּרַבְנוֹת (כְּפִירוֹשׁ רַשִׁי הַנ"ל).

אַבְרָם עַתָּה נִפְרַשׁ צוּה הַאֲוֹפֵן, מַה שְׁכַתּוֹב בְּאֵתִי לְגַנְי מִלַת גַּנְי גִּימַטְרִיא ס"ג וְהִינּוּ הַשֵּׁם ס"ג, דָּא גַן עֵדֵן דְלַעִילָא וְהוּא גַן עֵדֵן שֶׁל מַעֲלָה, שְׁהוּא הִיסוּד דְלָאָה, כְּלוּמַר צַחֲתִי לְהַתִּיחַד עִם לָאָה, אַחוּתִי כְּלָהוּ, דָּא בְּגִסַת יִשְׂרָאֵל זֶה הִיא כְּנַסַת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא רַחַל, שְׁצַחֲתִי לְהַתִּיחַד גַּם עִמָּה, דְבַהֲהוּא יוֹמָא אֲזִדְוּוּגוּ וְזוּוּגִין בְּכֻלָּא כִי צִוּם הַקַּמַת הַמִּשְׁכָּן נַעֲשׂוּ יַחֲדוּם כֻּלָּה וְצַחַל, וְהִינּוּ אֲזִדְוּוּגוּ וְזוּוּגִין בְּהוּא גַן עֵדֵן נַעֲשֶׂה יַחֲדוּ גַן עֵדֵן שְׁהוּא סוּד לָאָה, דְאֲתַבְּרָכוּ בְּלָהוּ מִשְׁקִיו דְנַחְלָא שְׁנַתְּצַרוּ כּוֹלַם מִהַשְׁקָאִת הַנַּחַל שְׁהוּא הִיסוּד דְלִימָא הַנִּקְרָא נַחַל (כְּמַצוּרָה שְׁכ"ג פ"א), וְאוּ וְאֲתַקְּשְׂרוּ בְּלָ חַד בְּחַבְרִיָּה נַתְּקַשְׂרוּ גַם כֻּל אַחַד מִהו"ק דו"א צַחֲצִירוֹ, הָדָא הוּא דְכַתִּיב וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב אָרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי שְׁנַקְשְׂרוּ חֲסַד עִם נַחַל, אַכְלִיתִי יַעֲרִי עִם דְבִשִׁי שְׁנַקְשְׂרוּ הַגְּזוּרָה עִם הַסוּד, שְׁתִּיתִי יַיְנִי עִם חֲלָבִי שְׁנַקְשְׂרוּ הַתַּפְּאֵרַת עִם הִיסוּד, בְּלָהוּן אֲתַשְׁקִיין וְאֲתַרְוּ מִמְבוּעָא דְנַחְלָא כֻל הו"ק קִצַּלַת שַׁפְעָה רַב עַד כְּדִי שְׁצִיעָה, מִשַּׁפְעָה הַנִּמְשָׁךְ מִמְקוֹר הַנַּחַל שְׁהוּא הִיסוּד דְלִימָא.

ומה שכתוב אבְרָם רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים הִינּוּ בְּלָ אֵינּוֹן

וּמִמְשִׁיךְ רַבִי חַיִּיא אִתְּ דַּצְרִי וְאִמַר תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְנַחְתַת בְּגִסַת יִשְׂרָאֵל לְאַשְׁרָאָה דִּיּוֹרְהָא בְּאַרְעָא זֶה וְרָאָה, צַשַׁעַת הַקַּמַת הַמִּשְׁכָּן כְּשִׂרִידָה כְּנַסַת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא הַמַּלְכוּת לְהַשְׁכִּין דִּירְתָה צַחֲרֵן, קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אָמַר לִיה לְהָאִי קֶרָא אוּ הַקַּב"ה שְׁהוּא ז"א אִמַר פְּסוּק זֶה שֶׁל צַחֲתִי לְגַנְי, דַּהֲיִינוּ שְׁנַעֲשֶׂה יַחֲדוּ זו"ן, בְּגִין דְאַשְׁתַּפְּחוּ בְּרָכָאן וְחֻדְוָה בְּכֻלָּהוּ עֲלָמִין לְפִי שְׁאוּ נַמְלָאוּ צַרְכוֹת וְשַׁמְחָה כֻּל הָעוֹלָמוֹת, וְאֲתַבְּסַמַת הִיא לְנַפְקָא מִנָּה בְּרָכָאן וְהַמַּלְכוּת נַתְּצַסְמָה וּנְמַתְקָה עַל יַדִי הַיַּחֲדוּ לְלֵאָה מִמְנַה צַרְכוֹת לְכֻל הַתַּחֲמוּנִים, דְכַד אֲזִינ שִׂית אֲתַבְּרָכָאן כִּי כֹאשֶׁר אֲלוּ הַשַּׁעֲהָ קִצּוֹת דו"א מִתְּצַרְכִים עַל יַדִי הַשַּׁפְעָה שְׁקִצְלוּ מִיַּסוּד דְלִימָא, בְּדִין בְּלָהוּ עֲלָמִין אֲתַבְּרָכָאן בְּחָדָא לְתַתָּא אוּ כֻל הָעוֹלָמוֹת מִתְּצַרְכִים יַחַד לַמַּטָּה, וּמִתַּבְּרָכָאן לְעֵינֵיכֶם אַחַר שְׁהו"ק נַתְּצַרוּ לַמַּעֲלָה מִאוּ"א, וְיִשְׂרָאֵל אֲתַבְּרָכוּ מִכְּלָהוּ וְיִשְׂרָאֵל מִתְּצַרְכִים מְכַל הו"ק, לְפִי שְׁהִם גַּרְמוּ לְכֻל הַמִּשְׁכוֹת הַצַּרְכוֹת הָאֲלוּ.

ויקרא יום שני

מעלת יום הקמת המשכן ב

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲכָלוּ רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים, אֲלֵיךְ כָּל מְאֹרֵי דִיבְכָא וְיִלְלָה, דְּאַתְּבַסְמוּ פְּלָהוּ וְאַתְּבְּרָכוּ פְּחָדָא, דְּהָא מְסַעוּדְתָא דְּמִלְפָא מְתַהַנְיִין פְּלָא, וְאַיְמָתִי אֲכָלִי פְּלָהוּ, בְּשַׁעְתָּא דְּמִלְפָא אֲתַחְדִּי, וְעַל דָּא מִלְפָא אֲתַחְדִּי, וְחֲדֵי לְמַטְרוּנִיתָא בְּקַדְמִיתָא, לְבַתֵּר פְּלָהוּ אֲכָלְן וְחֲדָאן.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֲכָלוּ רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים, אֲלֵיךְ אֵינּוֹן שִׁית דְּקָאמְרָן, וְאַלֵיךְ אֵינּוֹן דְּכְתִיב בְּהוּ (שיר א ד) הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ וְגו', שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ, מַהֲהוּא יִין דְּרַוֵּי לְכָלָא.

רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר, כָּל אֵינּוֹן דְּלִתְתָא, דְּכִינּוֹן דְּאֵינּוֹן שִׁית אֲתַבְּרָכָאן, פְּלָהוּ דְּלִתְתָא מְתַבְּרָכָאן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, פְּלָא שְׁפִיר, אֲבָל רְזָא דְּמִלְחָה, אֲכָלוּ רַעִים לְעֵילָא, שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים לְתַתָּא. אָמַר לִיה רַבִּי אֱלֶעָזָר, מֵאֵן אֵינּוֹן לְעֵילָא וּמֵאֵן אֵינּוֹן לְתַתָּא, אָמַר לִיה יָאוּת שְׁאִילְתָּא, דָּא אַתְרַּע עֲלָאָה, דְּאֵינּוֹן בְּאַחְדוּתָא, בְּחֲדוּתָא, דְּלֵא מְתַפְּרָשְׁן לְעֵלְמִין, אֲלֵיךְ אֲקָרוּן רַעִים, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית ב

מתוק מדבש

הס הששה קלוות דז"א הנקראים רעים ודודים, על שם שמקבלים שפעס מאו"א, וְאַלֵיךְ אֵינּוֹן דְּכְתִיב בְּהוּ ואלו הם שכתוב זהם הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ וְגו' דהיינו שז"א אומר הציאני והעלה אותי המלך שהוא אימא חדריו דהיינו ציסודה, כדי לקבל שפע המוחין ממנו, ונודע שאימא נקראת מלך על ז"א, שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ היינו מַהֲהוּא יִין דְּרַוֵּי לְכָלָא מאותו היין המשזיע לכל, והוא השפע הנקרא יין המשומר צענציו דהיינו ציסוד דאימא.

רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר שֶׁהַנּוֹן הוּא כְדַבְרֵי רַבִּי חַיִּיא, כִּי רַעִים וְדוּדִים הֵם כָּל אֵינּוֹן דְּלִתְתָּא כֹּל מִלְּאכֵי עוֹלְמוֹת צִי"ע שְׁלֵמְטָה, דְּכִינּוֹן דְּאֵינּוֹן שִׁית אֲתַבְּרָכָאן שְׁכִינּוֹן שְׁהו"ק דז"א מקבלים את שפעס ומתצרכים מאו"א, או בְּעָדָהוּ דְּלִתְתָּא מְתַבְּרָכָאן כֹּל מִלְּאכֵי עוֹלְמוֹת צִי"ע הַתַּחְתּוֹנִים מִקְבָּלִים אֶת שְׁפַעֵס וּמְתַצְרְכִים. (מק"מ ומפרשים)

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּעָא שְׁפִיר כֹּל מַה שְׁפִירְשׁוּ הַחֲצֵרִים, כּוֹלֵס פִּירְשׁוּ עַל דְּרַךְ הַיִּשָּׁר, כִּי שְׂצַעִים פְּנִים לְתוֹרָה, אֲבָל רְזָא דְּמִלְחָה אֲבָל סוּד הַדָּבָר לְמִי שְׂרוּעָה לְהַעֲמִיק יוֹתֵר צְסוּד הַפְּסוּק, כִּי מַה שְׁכַתּוֹב אֲבָל רַעִים הֵינּוּ לְעֵילָא הֵם הַפְּרָזוּפִים שֶׁל מַעְלָה, שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים הֵינּוּ לְתַתָּא הֵם הַפְּרָזוּפִים שֶׁל מַטָּה, כְּדַמְפְּרַשׁ וְאוּלַּי.

אָמַר לִיה רַבִּי אֱלֶעָזָר שֶׁאֵל מְרַצֵּי שְׁמַעוֹן חֲצִי מֵאֵן אֵינּוֹן לְעֵילָא, וּמֵאֵן אֵינּוֹן לְתַתָּא מִי הֵם הַפְּרָזוּפִים שֶׁל מַעְלָה וּמִי הֵם הַפְּרָזוּפִים שֶׁל מַטָּה, כִּי אֲפֻשֵׁר לְפָרֵשׁ לְמַעְלָה עַל פְּרָזוּפֵי זו"ן, וְלַמַּטָּה עַל פְּרָזוּפֵי עוֹלְמוֹת צִי"ע, אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן יָאוּת שְׁאִילְתָּא יִפְהַ שְׁאַלְתָּ, כִּי יֵשׁ נוֹרֵךְ לְפָרֵשׁ יוֹתֵר, וְהוּא כִּי דָּא אַתְרַּע עֲלָאָה רַעִים הֵם צְמִקוֹס עֵלְיוֹן דְּהֵינּוּ או"א, דְּאֵינּוֹן בְּאַחְדוּתָא בְּחֲדוּתָא שְׁהֵם תְּמִיד צְאֲחָדוֹת אַחַת, כִּי אֵינּוֹן שׁוֹס פְּגַם מְגִיעַ אֵלֵיהֶם שִׁגְרוֹס אִיזוּ פִּירוּד צִינִיָּה, לְכֵן הֵם לְעוֹלָם צְמַחְתָּה וְצִיחּוּד אַחַד זֶה עִם זֶה, דְּעָא מְתַבְּרָשְׁן לְעֵילָא מִינּוֹן שְׁאִינִס נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה לְעוֹלָם, אֲלֵיךְ אֲקָרוּן רַעִים אֵלּוּ נִקְרָאִים רַעִים, כִּי הֵם לְעוֹלָם מִיּוֹחֲדִים כְּעֵין צ' חֲצֵרִים נִאֲמָנִים שְׁהֵם תְּמִיד נִמְלָאִים יַחַד, הָדָא הוּא דְּכְתִיב וְזֶה שְׁכַתּוֹב וְנִקְרָה הֵינּוּ הַצִּינָה שִׁישׁ זֶה

"מאמר מעלת יום הקמת המשכן ב" ומבואר בו כי על ידי הקרבת הקרבנות ביום הקמת המשכן קבלו שפע כל העולמות וכל הפרצופים העליונים, דהנה: רבי חייא ביאר שכל עולמות בי"ע קבלו שפע, והסכים עמו רבי אלעזר. ורבי יהודה ביאר שאפילו בעלי הדינים שבעולמות יצירה ועשייה נתברכו ונתבסמו. ורבי אבא ביאר שבחינות הו"ק דאצילות נתברכו בשפע. ורשב"י הסכים לדעת כולם, והוסיף שבפנימיות יותר יש לבאר כי כל פרצופי האצילות שהם חו"ב ותו"מ נתברכו בשפע. באופן שביום הקמת המשכן נעשה יחוד גדול וכל הבחינות נתמלאו בשפע ליתנם בשכינה הקדושה הזנה ומפרנסת לעולם.

(מקור המאמר זוהר פרשת ויקרא דף ד ע"א, ציטורינו כרך י עמ' כח-לג) רַבִּי יְהוּדָה אָמַר הוּא חוֹלֵק עַל רַבִּי חַיִּיא שֶׁאֵמַר שֶׁאֲכָלוּ רַעִים וְגו' הֵם כֹּל עוֹלְמוֹת צִי"ע, וְהוּא סוֹבֵר כִּי מַה שְׁכַתּוֹב אֲבָל רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים, אֲלֵיךְ כָּל מְאֹרֵי דִיבְכָא וְיִלְלָה אֵלּוּ הֵם כֹּל זְעֵלֵי הַתְּרוּעָה וְהַשְּׂרָרִים, שְׁהֵם זְעֵלֵי הַדֵּינִים שְׂצַעוֹלֵס הַיִּצִירָה וְהַעֲשִׂיָה, דְּאַתְּבַסְמוּ בְּעָדָהוּ וְאַתְּבְּרָכוּ בְּחֲדָא שְׁנַתְּצַסְמוּ וְנִמְתַּקוּ כֹּל הַדֵּינִים שְׂצַהֵס, וְנִתְצַרְכוּ יַחַד צִיּוֹס הַקַּמַּת הַמִּשְׁכָּן עַל יְדֵי הַקְּרַבַּת הַקְּרַבְנוֹת, דְּהָא מְסַעוּדְתָּא דְּמִלְפָא מְתַהַנְיִין בְּעָא כִּי מַסַּעוּדַת הַמֶּלֶךְ נִהְיִים כּוֹלֵס, כִּי צַקְרָנָן יֵשׁ אֲכִילָה שֶׁל צַסֵּר הַצְּמַחְתָּה, וְשַׁחֲמִיָה דְּהֵינּוּ הַנִּסְכִּים, לְכֵן מַכְנִה אֶת הַקְּרַבַּת הַקְּרַבָּן צַסֵּס סַעוּדָה, וְרַלָּה לֹאמַר כִּי מַהֲשַׁפַּע שְׁנַשַּׁפַּע עַל יְדֵי יַחּוּד זו"ן הַנַּעֲשָׂה עַל יְדֵי הַקְּרַבְנוֹת, נִהְיִים גַּם זְעֵלֵי הַדֵּינִים, וְשֶׁאֵל וְאַיְמָתִי אֲבָלֵי בְּעָדָהוּ וּמִמִּי זְמַן אֲכִילְתָּם וְקִצְלַת שְׁפַעֵס, וְאֵמַר בְּשַׁעְתָּא דְּמִלְפָא אֲתַחְדִּי זְשַׁעָה שְׁהַמֶּלֶךְ שָׁמַח עַל יְדֵי קִצְלַת הַמוֹחִין מִהַצִּינָה שְׁמַשֵּׁס נִמְשַׁכַּת הַשְּׁמַחָה, וְעַל דָּא מִלְפָא אֲתַחְדִּי, וְחֲדֵי לְמַטְרוּנִיתָא בְּקַדְמִיתָא וְעַל כֵּן הַמֶּלֶךְ שָׁמַח עִם הַמוֹחִין שְׁקִצְלָה, וּמַשְׁמַח אֶת הַמַּלְכָּה תַּחֲלִילָה עַל יְדֵי הַשַּׁפַּע שְׁמַשִּׁיעַ לָהּ, בְּבַתֵּר בְּעָדָהוּ אֲבָלֵן וְחֲדָאן וְאַתְרַּע כֵּן גַּם כֹּל זְעֵלֵי הַדֵּינִים מִקְבָּלִים שְׁפַעֵס וְאוֹכְלִים וְשַׁמְחִים.

רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי אֲבָל אֲבָל זְעַל סַצְרָה שְׁלִישִׁית, סְסוֹבֵר שְׁמַה שְׁכַתּוֹב צְסוּף הַפְּסוּק אֲכָלוּ רַעִים, נִאֲמַר עַל הו"ק הַנּוֹכְרִים צְרָאֵשׁ הַפְּסוּק, וּמִפְּרַשׁ צְסִיפָא סַדֵּר קִצְלַת שְׁפַע הו"ק, וְזֶה שֶׁאֵמַר אֲבָלֵי רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים, אֲלֵיךְ אֵינּוֹן שִׁית דְּקָאמְרָן אֵלּוּ

וְנָהָר יֵוצֵא מֵעֵדֶן, וְעֵדֶן וְהָהוּא נָהָר לֹא מִתְפָּרֵשׁ לְעֵלְמִין, וְאִשְׁתַּפְּחוּ לְעֵלְמִין בְּרַעוּתָא בְּאַחְדוּתָא בְּחִדּוּתָא. שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים, אֵלִין אֵינּוּן לְתַתָּא דְאַקְרוּן דוּדִים לְזַמְנִין דִּידֵיעֵן, וְהָא אֻקְיָמְנָא.

תָּא חֲזִי, בְּאֵינּוּן עֲלָאֵי פְתִיב בְּהוּ אֲכִילָה בְּלֹא שְׁתִּיה, מְאִי טַעְמָא, מֵאֵן דְּאִית לִיה גְּרַבֵּי דְחִמְרָא אֲכִילָה בְּעֵינָא, וּבְגִין דְּתַמְן שְׂרִיא חִמְרָא דְמִנְטְרָא, פְתִיב בְּהוּ אֲכִילָה, וּבְאֵינּוּן תַּתָּאֵי דְבַעֲיִין שְׁקִיו, פְתִיב בְּהוּ שְׁתִּיה, דְּהָא כָּל נְטִיעֵן שְׁקִיו בְּעֵינּוּן מִנְחָלָא דְעַמִּיקָא, וְעַל דָּא בְּאֵלִין אֲכִילָה, וּבְאֵלִין שְׁתִּיה, אֵלִין רַעִים וְאֵלִין דוּדִים.

אָמַר לִיה רַבֵּי אֲלֵעָזָר, אֲתַחֲזִי דְהָא דוּדִים חֲבִיבוּתָא אֵינּוּן, אֲמֵאֵי אֵינּוּן תַּתָּאֵי, אָמַר לִיה, אֵינּוּן דְּתַתָּאֵי בִּין דָּא לְדָא, וְלֹא מִשְׁתַּפְּחִין תְּדִיר, אַקְרוּן דוּדִים, וְאֵינּוּן דְּמִשְׁתַּפְּחִי תְּדִיר, וְלֹא מִתְפַּסְיִין וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא אַקְרוּ רַעִים, וְעַל דָּא אֵלִין דוּדִים וְאֵלִין רַעִים, אֵלִין בְּרַעוּתָא בְּאַחְדוּתָא תְּדִיר, וְאֵלִין בְּתִיאובְּתָא לְזַמְנִין, וְדָא הוּא שְׁלִימוּתָא דְכָלָא, בְּגִין דְּתַתְּבַרְךָ פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל, וּבְכִין חִדּוּתָא בְּכָלְהוּ עֲלְמִין.

מתוק מדבש

שְׁקִיו פְתִיב בְּהוּ שְׁתִּיה וְצִלּוּ הַחֲמוּמִים שֶׁהֵם זוּ"ן שֶׁהֵם לְרִיכִים לְקַבֵּל אֶת הַהִשְׁקָא מֵאו"ל כְּמוֹב צֶהֱם שְׁמִיה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁפֶע הַמִּיּוֹן דּוֹכְרִין שֶׁמִּקְבְּלִים מֵאו"ל, דְּהָא כִּי נְטִיעֵן שְׁקִיו בְּעֵינּוּן מִנְחָלָא דְעַמִּיקָא לְפִי שְׂכַל הַנְּטִיעוֹת שֶׁהֵם הו"ק דּוּו"ן לְרִיכִים הַשְׁקָא מִנְחָל הַעֲמוּק שֶׁהוּא הַיְסוּד לְחִמְרָא, וְעַל דָּא בְּאֵלִין אֲכִילָה וּבְאֵלִין שְׁתִּיה וְעַל כֵּן צִלּוּ כְּמוֹב אֲכִילָה שֶׁהוּא סוּד הַמִּיּוֹן נֻקְצִין שְׁעוּלִים אֲלִיהֶם, וְצוּ"ן כְּמוֹב שְׁמִיה שֶׁהוּא סוּד הַמִּיּוֹן דּוֹכְרִין הַיּוֹרֵד לָהֶם, וּמִסִּיק רַבֵּי שֶׁמֶעוֹן אֶת דְּבָרָיו וְאָמַר כִּי אֵלִין רַעִים, וְאֵלִין דוּדִים או"ל נְקֻרָאִים רַעִים, וְזוּ"ן נְקֻרָאִים דוּדִים.

אָמַר לִיה רַבֵּי אֲלֵעָזָר לְרַבֵּי שֶׁמֶעוֹן אֲבִי, אֲתַחֲזִי דְהָא דוּדִים חֲבִיבוּתָא אֵינּוּן הֲלֹא נִרְחַב שְׁמֵלַת דוּדִים מוֹרָה עַל חֲצִיצוֹת יוֹמֵר מִרַעִים, אִם כֵּן אֲמֵאֵי אֵינּוּן תַּתָּאֵי לְמַה אִתָּה אֹמֵר שֶׁהֵם צוּ"ן הַחֲמוּמִים, הֲלֹא לְשׁוֹן זֶה שִׁיךְ יוֹמֵר צִלּוּ"ל, אָמַר לִיה רַבֵּי שֶׁמֶעוֹן אֲבִי, אֵינּוּן דְּתַתָּאֵי דָּא לְדָא וְלֹא מִשְׁתַּפְּחִין תְּדִיר, אַקְרוּן דוּדִים זוּ"ן שֶׁמֵּתְחַלְּטִים וְחוֹשְׁקִים זֶה לְזֶה וְאִינֵם נִמְלָאִים תְּמִיד יַחַד, הֵם נְקֻרָאִים דוּדִים, כִּי אֲדַרְצֶה חֲצִיצוֹת הַזֶּה מוֹרָה עַל גּוֹדֵל חֶשֶׁק אֲהַבְתִּים זֶה לְזֶה, מִחֲמַת שֶׁהִיוּ מִרוֹמְקִים עַד עַמָּה, אֲכַל וְאֵינּוּן דְּמִשְׁתַּפְּחִי תְּדִיר וְלֹא מִתְפַּסְיִין וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא, אַקְרוּ רַעִים או"ל שֶׁנִּמְלָאִים תְּמִיד יַחַד וְאִינֵם מִתְחַסְּסִים וְנִעְלָמִים וְאִינֵם נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה, וְהֵם אֲהוּבִים וְקֻרְבָּים תְּמִיד זֶה לְזֶה נְקֻרָאִים רַעִים, שְׁמֵלָה זֶה מוֹרָה עַל הַשּׂוֹאֲתִים וְיַחְדוּס יַחַד צִלּוּ פִירוּד, וְעַל דָּא וְעַל כֵּן אֲמַרְתִּי, כִּי אֵלִין דוּדִים, וְאֵלִין רַעִים שׁוּ"ן נְקֻרָאִים דוּדִים, וְאו"ל נְקֻרָאִים רַעִים, אֵלִין בְּרַעוּתָא בְּאַחְדוּתָא תְּדִיר או"ל הֵם צִלּוּן וְצִלּוּתָא אֲחַת תְּמִיד, וְאֵלִין בְּתִיאובְּתָא לְזַמְנִין זוּ"ן הֵם צִלּוּתָא יַחְדוּס, כִּי יַחְדוּס הוּא רַק לְפִרְקִים וְלֹא תְּמִיד, וְדָא הוּא שְׁלִימוּתָא דְכִבְשָׁא וּפְסוּק זֶה מוֹרָה עַל שְׁלִימוֹת כָּל הַפְּרָטִים, כִּי נִכְלָלוּ צוּ עֲנִיֵי יַחְדוּס שֶׁל או"ל זוּ"ן, וְהוּוּ שְׁלִימוֹת הָעוֹלָמוֹת שֶׁאו"ל יֵהִיו תְּמִיד צִלּוּתָא אֲחַת, וְזוּ"ן יִתְחַדֵּךְ רַק לְעֵתִים מְזוּמִנִים, בְּגִין דְּתַתְּבַרְךָ בְּגִיטַת יִשְׂרָאֵל כְּדִי שֶׁתְּצַנְחֵךְ כִּסְתַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַמְּלָכּוֹת עַל יְדֵי אֱלוֹ הַיְסוּדִים, וּבְכִין חִדּוּתָא בְּכָלְהוּ עֲלְמִין וְאִזּוּ יֵשׁ שְׁמַחָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת מִחֲמַת רֹב שֶׁפֶע שֶׁמִּקְבְּלִים.

רַבֵּי שֶׁפֶע כְּנֶהֱר וּמִשְׁפַּעַת תְּמִיד, יֵוצֵא מֵעֵדֶן יוֹנָא מֵאֲבָחָה הַנְּקֻרָא עֵדֶן, כְּלוּמַר הַשֶּׁפֶע מֵאֲבָחָה יוֹנָא אֲלִיה תְּמִיד צִלּוּ הַפְּסוּק, וְהַטַּעַם שֶׁאֲבָחָה נְקֻרָא עֵדֶן, לְפִי שֶׁהוּא מִתְּעַדֵּן תְּמִיד צִלּוּתָא אֲחַד עִם אִימָא, לְכֵן וְעֵדֶן וְהָהוּא נְהָר שֶׁהֵם או"ל, לָא מִתְפָּרֵשׁ לְעֵלְמִין אִינֵם נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה לְעוֹלָם, כִּי עִידוּנֵם יַחַד, וְהַמְשַׁכַּת שֶׁפֶעַם לְמַטָּה לֹא חֲסַר לְעוֹלָם, כְּלוּמַר שִׁישׁ לָהֶם כַּח לְקַבֵּל וְלֹהֲשִׁיעַ כְּאֲחַד, מַה שֶׁאֵין כֵּן זוּ"ן שֶׁמִּקְבְּלִים שֶׁפֶעַם צִלּוּתָא יַחְדוּס וְאִזּוּ אִינֵם יִכּוּלִים לְהַשְׁפִּיעַ, וְאַחַר כֵּן הֵם נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה כְּדִי שִׁיכּוּ לְהַשְׁפִּיעַ, וְאִשְׁתַּפְּחוּ לְעֵלְמִין בְּרַעוּתָא וְהֵם נִמְלָאִים לְעוֹלָם צִלּוּן אֲחַד, וּמִתְרַלִּים זֶה לְזֶה וּמִתְצִיבִים רַחוּם יַחַד כְּצִי רַעִים נִלְמָנִים, בְּאַחְדוּתָא וְהֵם צִלּוּתָא אֲחַת שׁוּיִם זֶה לְזֶה, וְלֹא אֲחַד לְמַעְלָה וְאֲחַד לְמַטָּה, בְּחִדּוּתָא וְהֵם שֶׁמַּחִים צִרְיָעוּתָא וְאִין פְּגַם מִפְּסִיק צִינִיָּהִם.

וְמַה שֶׁכְּמוֹב שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים, אֵלִין אֵינּוּן לְתַתָּא אֱלוֹ הֵם זוּ"ן שֶׁהֵם לְמַטָּה מֵאו"ל, דְּאַקְרוּן דוּדִים לְזַמְנִין דִּידֵיעֵן שֶׁנְקֻרָאִים דוּדִים הַמּוֹרָה שֶׁהֵם תֹּאבִים זֶה לְזֶה, וְיַחְדוּס רַק צוּמְנִים יְדוּעִים צִשְׁעַת רִחוּן, כְּמוֹ צִשִׁים שְׁלוֹם דְעַמִּידָה וְצִשְׁצִחוֹת וּמוֹעֵדִים, וְהָא אֻקְיָמְנָא וְהִי צִלְרֵנוּ עֲנִין זֶה כְּרִאוּ.

כְּמוֹ הַמְּפֻרָשִׁים, כִּי סוּד הַמִּיּוֹן נֻקְצִין הָעוֹלָה מִלְּמַטָּה נְקֻרָא אֲכִילָה כִּי הוּא דָּבַר עַבּ יוֹמֵר מִן הַשְׁמִיה, וְסוּד הַמִּיּוֹן דּוֹכְרִין הַיּוֹרֵד מִלְּמַעְלָה נְקֻרָא שְׁמִיה כִּי הוּא דָּק יוֹמֵר מִן הַאֲכִילָה, וְהַטַּעַם שֶׁכְּמוֹב לְמַעְלָה צִלּוּ"ל אֲכִילָה כְּמוֹ שֶׁכְּמוֹב אֲכִלוּ רַעִים, וְלְמַטָּה צוּ"ן שְׁמִיה כְּמוֹ שֶׁכְּמוֹב שְׁמוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים, כִּי זוּ"ן מַעֲלִים אֶת הַמִּיּוֹן נֻקְצִין צִלּוּתָא אֲכִילָה שֶׁהוּא דָּבַר עַבּ לְאוּ"ל, וְעַל יְדֵי זֶה או"ל מוֹרִידִים מֵהֵם אֶת הַמִּיּוֹן דּוֹכְרִין צִלּוּתָא שְׁמִיה שֶׁהוּא דָּבַר דָּק יוֹמֵר, וְצוּתָא חֲצִין צִע"ה אֶת מֵאֵמֵר הַבָּא.

וְזֶה שֶׁאֲמַר תָּא חֲזִי, בְּאֵינּוּן עֲלָאֵי פְתִיב בְּהוּ אֲכִילָה בְּלֹא שְׁתִּיה צִלּוּ וְרַחַב צִלּוּ הָעֲלִיוּנִים שֶׁהֵם או"ל כְּמוֹב צֶהֱם אֲכִילָה בְּלֹא שְׁמִיה, מְאִי טַעְמָא מִהַטַּעַם, הֲלֹא צִינִיָּה הוּא שׁוֹרֵשׁ הַשְׁמִיה שֶׁל יִין הַמְּשַׁמֵּחַ וְלְמַה כְּמוֹב צֶה אֲכִילָה, אֲלֹא מֵאֵן דְּאִית לִיה גְּרַבֵּי דְחִמְרָא אֲכִילָה בְּעֵינָא מִי שִׁישׁ לוֹ חֲצִיּוֹת יִין לְשִׁתוֹת, הוּא לְרִיךְ לְאֲכִילָה כְּדִי לְשַׁרְתָּה צֶהֱם אֶת הַיִּין, וּבְגִין דְּתַמְן שְׂרִיא חִמְרָא דְמִנְטְרָא בְּתִיב בְּהוּ אֲכִילָה וְלְפִי שֶׁשֶׁם צִינִיָּה נִמְלָא הַיִּין הַמְּשׁוּמֵר, כְּלוּמַר לְפִי שִׁישׁ לָהֶם שֶׁפֶע תְּדִירִי מִעֲמָם, לְכֵן כְּמוֹב צֶהֱם אֲכִילָה, שֶׁהוּא סוּד הַמִּיּוֹן נֻקְצִין שֶׁמַּעֲלִים זוּ"ן לְאוּ"ל כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ מֵהֵם אֶת שֶׁפֶע הַמִּיּוֹן דּוֹכְרִין, וּבְאֵינּוּן תַּתָּאֵי דְבַעֲיִין

ויקרא יום שלישי

שלימות האדם הוא כשנושא אשה

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ מִתְקַן עוֹבְדוֹי, עַל יְדֵי דְקָרְבָנָא פְּלָא אֲתַבְּסָם, וְאֲתַקְרַב וְאֲתַקְשֵׁר דָּא פְּדָא בְּיַחְוּדָא שְׁלִים, הָדָא הוּא דְכְתִיב אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם, פִּי יִקְרִיב, לְקִשְׂרָא מְלִין פְּדָקָא חֲזִי.

תָּא חֲזִי, אָדָם פִּי יִקְרִיב, לְאִפּוֹקֵי מֵאֵן דְּלָא אֲתַנְסִיב, דְּהָא קָרְבַּנְיָה לְאוּ קָרְבֵן, וּבִרְכָאֵן לָא מִשְׁתַּפְּחֵן לְגַבִּיָּה (ס"א על ידֵיה), לָא לְעִילָא וְלָא לְתַתָּא, מִמִּשְׁמַע דְכְתִיב אָדָם פִּי יִקְרִיב, שְׂאֲנִי הֵכָא דְלָאוּ אִיהוּ אָדָם, וְלָא בְכָלְלָא דְאָדָם הוּא, וְשְׂכִינְתָּא לָא שְׂרִיא עֲלוּהִי, בְּגִין דְאִיהוּ פְּגִים, וְאִקְרִי בְּעַל מוּם, וּמְאֲרִי דְמוּמָא אֲתַרְחָקָא מִפְּלָא, פֶּל שְׁפֵן לְמַדְבַּחָא לְקָרְבָא קָרְבָנָא.

וְנָדָב וְאִבִּיהוּא אוֹכְחֵן, דְכְתִיב (ויקרא ט כד) וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלְּפָנֵי יְהוָה, וּבְגִינֵי כֶף פְּתִיב אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם קָרְבֵן לַיהוָה, אָדָם, דְאֲשַׁתְּפַחוּ דְכַר וְנוֹקְבָא, הָאִי חֲזִי לְקָרְבָא קָרְבָנָא, דָּא וְלָא אַחְרָא.

וְאָמַר רַבִּי אַבְיָא, אַף עַל גַּב דְאִוְקְמוּה לְנָדָב וְאִבִּיהוּא בְּמִלְהָ אַחְרָא, הֵכִי הוּא וּדְאִי, אֲבָל קְטַרְתָּ עֲלָאָה הוּא מִפְּלָ קָרְבַּנִין דְעֲלָמָא, דְעֲלִיָּה אֲתַבְּרָכֵן עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, וְקָרְבָנָא דָּא דְאִיהוּ לְעִילָא מִפְּלָ קָרְבַּנִין, לָא אֲתַחֲזוֹן אֵינוֹן לְקָרְבָא, דְהָא לָא אֲתַנְסִיבוּ, לְקָרְבָנָא לָא אֲתַחֲזוֹן, פֶּל שְׁפֵן לְמִלִין עֲלָאֵין דִּיתַבְּרָכוֹן עַל יְדִיָּהוּ.

מתוק מדבש

לפי שהוא חסר ונקרא בעל מום, וּמְאֲרִי דְמוּמָא אֲתַרְחָקָא מִפְּלָא וּבְעַל מוּם רַאוי לְהַרְחִיק מִכֵּל עֲבוּדַת הַקּוֹדֵשׁ, פֶּל שְׁפֵן לְמַדְבַּחָא לְקָרְבָא קָרְבָנָא כֵּל שֶׁכֵּן שְׂאִינוּ רַאוי לְהַתְקַרֵּב אֶל הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְרִיב קָרְבֵן.

ואמר כי וְנָדָב וְאִבִּיהוּא אוֹכְחֵן נָדָב וְאִבִּיהוּא מוֹכִיחִים, דְכְתִיב שְׁכַתוּב בְּהֵם וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלְּפָנֵי יְהוָה וְתֹאכַל אוֹתָם וְיָמוּתוּ, וְדַעַת רַבִּי אַבְיָא שְׁמַתּוּ לְפִי שְׁהַקְטִירוּ קְטוּרַת וְעִדִּין לָא הִיוּ נְשׂוּאִים אִשָּׁה, וּבְגִינֵי כֶף פְּתִיב וּלְכֵן כְּתוּב אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם קָרְבֵן לַיהוָה דְהֵינּוּ אָדָם, דְאֲשַׁתְּפַחוּ דְכַר וְנוֹקְבָא שְׁנַמְצִיאִים זָכָר וְנִקְבָה יָחַד, הָאִי חֲזִי לְקָרְבָא קָרְבָנָא, דָּא, וְלָא אַחְרָא זֶה רַאוי לְהַקְרִיב קָרְבֵן, זֶה וְלָא אִישׁ אַחַר שְׂאִינוּ נְשׂוּי.

וְאָמַר רַבִּי אַבְיָא, אַף עַל גַּב דְאִוְקְמוּה לְנָדָב וְאִבִּיהוּא בְּמִלְהָ אַחְרָא אַף עַל פִּי שְׁהַעֲמִירוּ חֲכָמִים אֶת סִיבַת מִיתַת נָדָב וְאִבִּיהוּא בְּדַבְרֵי אַחַר, כִּי יֵשׁ מִי שְׂאוֹמֵר שְׁמַתּוּ עַל שְׁהוּרוּ הַלְכָה לְפָנֵי מִשָּׁה רַבֵּן, וְיֵשׁ מִי שְׂאוֹמֵר כִּי שְׁתוּיִי יִין נִכְנָסוּ לְמַקְדֵּשׁ (רַש"י סט), הֵכִי הוּא וְדְאִי כֵן הוּא וְדְאִי שְׁכַל הַטַּעֲמִים הֵם אֲמַתִּיִּים, אֲבָל טַעַם הַעֵיִקְרִי הוּא, כִּי קְטַרְתָּ עֲלָאָה הוּא מִפְּלָ קָרְבַּנִין דְעֲלָמָא קְטוּרַת הִיא עֲלִיוֹנָה מִכֵּל הַקְרַבְנוֹת שְׁבַע עוֹלָם, דְעֲלִיָּה אֲתַבְּרָכֵן עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי שְׁבַשְׁבִּילָה מִתְבַּרְכִּים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְקָרְבָנָא דָּא דְאִיהוּ לְעִילָא מִפְּלָ קָרְבַּנִין וְקָרְבֵן זֶה דְהֵינּוּ הַקְטוּרַת שְׁהִיא לְמַעְלָה מִכֵּל הַקְרַבְנוֹת, לָא אֲתַחֲזוֹן אֵינוֹן לְקָרְבָא לָא הִיוּ הֵם רַאויִם לְהַקְרִיב, דְהָא לָא אֲתַנְסִיבוּ כִּי לָא הִיוּ נְשׂוּאִים אִשָּׁה, כִּי לְקָרְבָנָא לָא אֲתַחֲזוֹן אֲפִילוּ לְהַקְרִיב קָרְבֵן אַחַר אֵינוֹם רַאויִים, פֶּל שְׁפֵן לְמִלִין עֲלָאֵין דִּיתַבְּרָכוֹן עַל יְדִיָּהוּ כֵּל שֶׁכֵּן לְדַבְרִים עֲלִיוֹנִים דְהֵינּוּ לְהַקְטִיר קְטוּרַת, שִׁיתְבַּרְכוּ כֵּל הַעוֹלָמוֹת עַל יְדִיָּהֶם, וְדְאִי שְׁלָא הִיוּ רַאויִים.

"מאמר שלימות האדם הוא כשנושא אשה" ומבואר בו כי אחר שהאדם עשה תשובה, או כשמביא קרבן מתקן את שפע המדות כראוי, ונתקן פגמו. ומבאר כי רק מי שנושא אשה נקרא אדם השלם, והוא הראוי לשמש ככהן המקריב קרבנות, ומפרש שזה היה עיקר הטאם של נדב ואביהוא שלא היו נשואים אשה, והקריבו לקטרת הסמים, וזה הוא הטעם העיקרי שמתו, כי אין מן הראוי לבעל מום לשמח למלך, ואדרבא עבודתו היא פגם, עדי ישא אשה וישרה עליו קדושת המלך.

(מקור המאמר זוהר פרשת ויקרא דף ה ע"ג, צנזאורינו כרך י עמ' מו-מט)

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ מִתְקַן עוֹבְדוֹי בַּא וְרַאָה בְּשַׁעַה שְׁהָאָדָם מִתְקַן אֶת מַעֲשָׂיו בְּתַשׁוּבָה, וְאַחַר כֵּן מְבִיא קָרְבֵן, אִז עַל יְדֵי דְקָרְבָנָא פְּלָא אֲתַבְּסָם עַל יְדֵי הַקְרַבֵּן כֵּל הַדִּינִים מִתְבַּשְׂמִים וְנִמְתַּקִּים, וְאֲתַקְרַב וְאֲתַקְשֵׁר דָּא פְּדָא בְּיַחְוּדָא שְׁלִים וּמִתְקַרְבִּים וּמִתְקַשְׂרִים כֵּל הַפְּרָצוּפִים זֶה בִּזְהָ בִּיחּוּד שְׁלָם, הָדָא הוּא דְכְתִיב זֶהוּ שְׁכַתוּב אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם, פִּי יִקְרִיב פִּירוּשׁוֹ לְקִשְׂרָא מְלִין פְּדָקָא חֲזִי לְקָרְבֵן וְלְקִשְׂרֵי הַפְּרָצוּפִים כְּרַאוי לְהִיּוּת.

תָּא חֲזִי בַּא וְרַאָה מַה שְׁכַתוּב אָדָם פִּי יִקְרִיב, לְאִפּוֹקֵי מֵאֵן דְּלָא אֲתַנְסִיב בַּא לְהוֹצִיא לְכַהֵן שְׁלָא נְשָׂא אִשָּׁה, דְּהָא קָרְבַּנְיָה לְאוּ קָרְבֵן כִּי קָרְבָנוּ אֵינוּ קָרְבֵן, וְאֵינוּ רַאוי לְהַקְרִיב קָרְבֵן, וּבִרְכָאֵן לָא מִשְׁתַּפְּחֵן עַל יְדִיָּה לָא לְעִילָא וְלָא לְתַתָּא וּבִרְכוֹת אֵינוֹן נִמְצִאוֹת עַל יְדוֹ לָא לְמַעְלָה וְלָא לְמַטָּה, מִמִּשְׁמַע דְכְתִיב זֶה נִשְׁמַע מִמַּה שְׁכַתוּב אָדָם פִּי יִקְרִיב, שְׂאֲנִי הֵכָא מְשׁוּנָה הוּא מִי שְׁלָא נְשָׂא אִשָּׁה, דְּלָאוּ אִיהוּ אָדָם שְׂאִין הוּא אָדָם שְׁלָם, אִלָּא חֲצִי אָדָם, וְלָא בְכָלְלָא דְאָדָם הוּא וְהוּא אֵינוּ בְכָלֵל אָדָם, דְכְתִיב זָכָר וְנִקְבָה בְּרַאָם וְיִקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם, פִּירוּשׁ זָכָר וְנִקְבָה יָחַד נִקְרָאִים בְּשֵׁם אָדָם, וְשְׂכִינְתָּא לָא שְׂרִיא עֲלוּהִי וְהַשְׂכִּינָה אֵינוּה שׁוּרָה עֲלִיו, בְּגִין דְאִיהוּ פְּגִים וְאִקְרִי בְּעַל מוּם

וְאִי תִימָא, וְתִצָּא אֵשׁ מִלְּפָנֵי יְהוָה וְתֹאכַל אוֹתָם, אֲמַאי, לְבַר נֶשׁ דְּאֵתָא קָמִי מְטְרוּנִיתָא, לְבִשְׂרָא לָהּ דְּהָא מִלְּפָא אֲתִי לְבִיתָהּ, וְיִשְׂרֵי בַּהּ בְּמְטְרוּנִיתָא, לְמַחְדֵי עֲמָה, אֲתָא לְקָמִי מִלְּפָא, חֲמָא מִלְּפָא הֵהוּא בַר נֶשׁ דְּאִיהוּ מְאָרִי דְּמוּמִין, אָמַר מִלְּפָא, לָאו הוּא יְקָרָא דִּילֵי, דְּעַל יְדוּי דְּהָאִי פְּגִים אִיעוּל לְמְטְרוּנִיתָא, אֲדַהְכִי אֲתַקְנַת מְטְרוּנִיתָא בֵּיתָא לְמִלְּפָא, פִּינּוֹן דְּחֻמְאֵת דְּמִלְּפָא הָוָה זְמִין לְמִיתִי לְגַבְהָ, וְהֵהוּא בַר נֶשׁ גָּרִים לְאַסְתְּלֵקָא מִלְּפָא מִנְהָ, פְּדִין פְּקִידַת מְטְרוּנִיתָא לְקִטְלָא לְהֵהוּא בַר נֶשׁ.

פְּךָ, בְּזִמְנָא דְּעָאלוּ נְדָב וְאָבִיהוּא וְקִטְרַת בִּידֵיהוּ, חֲדַת מְטְרוּנִיתָא, וְאֲתַתְּקַנַּת לְקַבְלָא לְמִלְּפָא, פִּינּוֹן דְּחֻמְא מִלְּפָא אֵינּוֹן פְּגִימִין מְאָרִי דְּמוּמִין, לָא בְּעָא מִלְּפָא דְּעַל יְדֵיהוּ יִיתִי לְמִשְׂרֵי עֲמָה, וְאַסְתְּלֵק מִלְּפָא מִנְהָ, חֲמַת מְטְרוּנִיתָא דְּבִגְיִנְהוֹן אֲסְתְּלֵק מִלְּפָא מִנְהָ, מִיד וְתִצָּא אֵשׁ מִלְּפָנֵי יְהוָה וְתֹאכַל אוֹתָם.

וְכָל דָּא, בְּגִין דְּמָאן דְּלָא אֲתַנְסִיב הוּא פְּגִים, מְאָרִיָּה דְּמוּמִין קְדָם מִלְּפָא, קְדוּשָׁה דְּמִלְּפָא אֲסְתְּלֵק מִנְהָ, וְלָא שְׂרִיא בְּפְגִימוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב אָדָם פִּי יְקָרִיב מִפֶּם קֶרְבָּן, מָאן דְּאֲקָרִי אָדָם יְקָרִיב, וּמָאן דְּלָא אֲקָרִי אָדָם לָא יְקָרִיב.

מתוק מדבש

מְטְרוּנִיתָא וְאֲתַתְּקַנַּת לְקַבְלָא לְמִלְּפָא שְׂמַחַה הַמְלַכָּה שְׂחִיא הַמְלַכּוֹת וְהַתְּקִינָה עֲצֻמָּה לְקַבַּל אֶת הַמֶּלֶךְ שְׂחִיב וְאִתְּקַנַּת מִלְּפָא אֵינּוֹן פְּגִימִין מְאָרִי דְּמוּמִין כִּיּוֹן שְׂרָאָה הַמֶּלֶךְ אוֹתָם שְׂחִים פְּגוּמִים בְּעֵלֵי מוּמִים, כִּיּוֹן שְׂלָא נִשְׂאוּ נִשִּׁים, לָא בְּעָא מִלְּפָא דְּעַל יְדֵיהוּ יִיתִי לְמִשְׂרֵי עֲמָה לָא רִצָּה הַמֶּלֶךְ שְׂעַל יָדָם יָבוּא לְשִׁכּוֹן עִם הַמְלַכָּה, וְאַסְתְּלֵק מִלְּפָא מִנְהָ וְנִסְתַּלַּק וְנִתְרַחַק הַמֶּלֶךְ מִמְנָה, חֲמַת מְטְרוּנִיתָא דְּבִגְיִנְהוֹן אֲסְתְּלֵק מִלְּפָא מִנְהָ רִאֲתָה הַמְלַכָּה שְׂבִשְׂבִילָם נִסְתַּלַּק הַמֶּלֶךְ מִמְנָה, מִיד וְתִצָּא אֵשׁ מִלְּפָנֵי יְהוָה וְתֹאכַל אוֹתָם שְׂחֵעֲנִישָׁה אוֹתָם בְּמִיתָה.

וְכָל דָּא, בְּגִין דְּמָאן דְּלָא אֲתַנְסִיב הוּא פְּגִים וְכָל זֶה הוּא, כִּי מִי שְׂלָא נִשָּׂא אִשָּׁה הוּא פְּגוּם, מְאָרִיָּה דְּמוּמִין קְדָם מִלְּפָא הוּא בְּעַל מוּם לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, (ה"ג הרמ"ק) קְדוּשָׁה דְּמִלְּפָא אֲסְתְּלֵק מִנְהָ דְּלָא שְׂרִיא בְּפְגִימוּ וְקְדוּשַׁת הַמֶּלֶךְ מִסְתַּלַּק מִמְנוּ כִּי אִינְהָ שׂוֹרָה בְּאִישׁ פְּגוּם, וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה נֹאמַר אָדָם פִּי יְקָרִיב מִפֶּם קֶרְבָּן הֵינּוּ מָאן דְּאֲקָרִי אָדָם, יְקָרִיב מִי שְׂנִקְרָא אָדָם, כְּלוּמַר שְׂנִשָּׂא אִשָּׁה, הוּא יְקָרִיב קֶרְבָּן, וּמָאן דְּלָא אֲקָרִי אָדָם לָא יְקָרִיב וּמִי שְׂלָא נִקְרָא אָדָם לְפִי שְׂלָא נִשָּׂא אִשָּׁה לָא יְקָרִיב קֶרְבָּן.

וְאִי תִימָא וְאִם תֹּאמַר מַה שְׂכַתוּב וְתִצָּא אֵשׁ מִלְּפָנֵי יְהוָה וְתֹאכַל אוֹתָם, אֲמַאי לְמַה נִּעְנְשׁוּ בְּמִיתָה, וּמִתְרַץ וְאִמַר אֲלֵא לְבַר נֶשׁ דְּאֵתָא קָמִי מְטְרוּנִיתָא לְבִשְׂרָא לָהּ דְּהָא מִלְּפָא אֲתִי לְבִיתָהּ מִשְׁלֵל לְאָדָם שְׂבֵא לְפָנֵי הַמְלַכָּה לְבִשְׂרָא לָהּ כִּי הַמֶּלֶךְ יָבֵא לְבִיתָהּ, וְיִשְׂרֵי בַּהּ בְּמְטְרוּנִיתָא לְמַחְדֵי עֲמָה וְיִשְׁכּוֹן יַחַד עִם הַמְלַכָּה לְשִׁמּוּחַ עֲמָה, אֲתָא לְקָמִי מִלְּפָא בָּא זֶה הָאִישׁ הַמְבַשֵּׁר לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, חֲמָא מִלְּפָא הֵהוּא בַר נֶשׁ דְּאִיהוּ מְאָרִי דְּמוּמִין רִאֲהַ הַמֶּלֶךְ אֶת הָאִישׁ הַהוּא שְׂהוּא בְּעַל מוּמִים, אָמַר מִלְּפָא לָאו הוּא יְקָרָא דִּילֵי דְּעַל יְדוּי דְּהָאִי פְּגִים אִיעוּל לְמְטְרוּנִיתָא אִמַר הַמֶּלֶךְ אֵין זֶה כְּבוֹדִי שְׂעַל יְדֵי הָאִישׁ הַפְּגוּם הַזֶּה אֲבוּא אֶל הַמְלַכָּה, אֲדַהְכִי אֲתַקְנַת מְטְרוּנִיתָא בֵּיתָא לְמִלְּפָא בְּתוֹךְ כֶּךָ הַתְּקִינָה הַמְלַכָּה אֶת הַבַּיִת לְכַבּוֹד הַמֶּלֶךְ, פִּינּוֹן דְּחֻמְאֵת דְּמִלְּפָא הָוָה זְמִין לְמִיתִי לְגַבְהָ כִּיּוֹן שְׂרִאֲתָה שְׂהַמֶּלֶךְ הִיָּה מוֹכֵן וּמְזוּמֵן לְבוּא אֵלֵיהּ, וְהֵהוּא בַר נֶשׁ גָּרִים לְאַסְתְּלֵקָא מִלְּפָא מִנְהָ וְזֶה הָאָדָם גָּרִם לְסַלֵּק וּלְהִרְחִיק אֶת הַמֶּלֶךְ מִמְנָה, פְּדִין פְּקִידַת מְטְרוּנִיתָא לְקִטְלָא לְהֵהוּא בַר נֶשׁ אוֹ מְצוּהַ הַמְלַכָּה לְהִרוּג לְהָאִישׁ הַהוּא.

פְּךָ הַנִּמְשָׁל הוּא כֶּךָ, כִּי בְּזִמְנָא דְּעָאלוּ נְדָב וְאָבִיהוּא וְקִטְרַת בִּידֵיהוּ בַעַת שְׂנִכְנְסוּ נְדָב וְאָבִיהוּא עִם הַקְּטוֹרֶת בִּידָת

ויקרא יום רביעי

מעלת העוסק בתורה בלילה

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (אויב לה י) וְלֹא אָמַר אֵיחָהּ עוֹשֵׂי נוֹתֵן זְמִירוֹת בְּלֵילָהּ, תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְעָר רוח צפון, וְאַתְפְּלַג לֵילְיָא, הָא אוֹקְמוּהָ דְשְׁלֵהוּבָא חַד נְפִיק, וּבְטַש תְּחוֹת גְּדַפּוּי דְתִרְנַגּוּלָא, וְאַקִּישׁ גְּדַפּוּי, וְקֹאֲרִי, וְהָהוּא שְׁלֵהוּבָא בְּזַמְנָא דְמַטִּי גְבִייהּ וְאַתְעָר לְקַבְלִיהּ, אֶסְתְּכִי בֵיהּ וְאַזְדַּעְזַע, וְקֹאֲרִי, וְאַסְתְּכִי וְאַשְׁגַּח בְּגִין יְקָרָא דְמֹאֲרִיהּ לְמַעַבְד רְעוּתִיהּ, וְקֹאֲרִי לוֹן לְבַנֵּי נְשָׂא.

וְעַל דָּא אַקְרִי שְׁכוּי, אֲשַׁגְחָא, וְאַקְרִי גְבַר, בְּגִין דְאַתְעָר בְּשְׁלֵהוּבָא דְגְבוּרָה, בְּסִטְרָא דְגְבוּרָה קָא אֲתִיָּא לְאַתְעָרָא בְּעֶלְמָא.

פְּדִין אֵינוֹן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא קְיִימִין, וְיִהְיִין גְבוּרָה וְחֵילָא לְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְכַדִּין אַקְרִי רְנָה דְאוֹרֵייתָא, וְעַל דָּא יָרִית דְדוּד מְלִכּוּתָא, הוּא וּבְנוֹי לְעֶלְמִין וְלְדַרְי דְרִין.

וְכַד תִּרְנַגּוּלָא קֹאֲרִי, וּבְנֵי נְשָׂא נִימִי בְּעַרְסִייהוּ וְלֹא מִתְעָרִי, תִּרְנַגּוּלָא קֹאֲרִי לְבַתֵּר, וְאָמַר מַה דְאָמַר, וְהָא אוֹקְמוּהָ, לְבַתֵּר בְּטַשׁ בְּגַדְפּוּי, וְאָמַר וְוִי לְפִלְנֵיָא נְזִיף דְמֹאֲרִיהּ, שְׂבָקָא דְמֹאֲרִיהּ, דְלֹא אֲתְעָר רוחיה, וְהָא

מתוק מדבש

שְׁכוּי עִם הַכּוֹלֵל, וְנִקְרָא תִרְנַגּוּל, וְכַפִּיּוּ הֵם מִמְנוּתוֹ וְחִילּוֹ, וְהוּא מִכָּה נֵהֵם כְּלוּמַר שְׂמַעוּרִי אֹתָם לֹמַר לְקוּסָם, וּמַגְבִּירָאֵל יוֹרֵד כַּח הַקּוֹל לְמַטָּה לְתִרְנַגּוּל הַגְּשָׁמִי שִׂמְעוּרִי לְקִרוֹא, וּמַגְבִּירָאֵל כְּשֶׁמֶצֶט צִהַשְׁלֵהֲנֵת שֶׁהִיא הָאֵרֶת הַגְּבוּרָה, אִז מוֹדַעְזַע מִפְּחַד הַדִּין.

וְאָמַר עוֹד כִּי וְעַל דָּא אַקְרִי שְׁכוּי עַל כֵּן נִקְרָא תִרְנַגּוּל (אִינוֹן לֵט לוֹ) שְׁכוּי, שְׂפִירוּשׁוֹ אֲשַׁגְחָא הַסְתַּכְלוֹת וְהַתְּבוּנוֹת, כְּמוֹ סוּכָה בְרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ, וְאַקְרִי גְבַר וְגַם נִקְרָא בְלִשׁוֹן חֲזוּ"ל גְבַר, שֶׁהוּא לִשׁוֹן גְבוּרָה, בְּגִין דְאַתְעָר בְּשְׁלֵהוּבָא דְגְבוּרָה לְפִי שְׂמַתְעוּרִי רַק עַל יְדֵי הַשְׁלֵהֲבַת שְׂמַצְד הַגְבוּרָה, בְּסִטְרָא דְגְבוּרָה קָא אֲתִיָּא לְאַתְעָרָא בְּעֶלְמָא כִּי מַצְד הַגְבוּרָה הוּא בֹא לְעוֹרֵר אֶת בְּנֵי הָאָדָם בְּעוֹלָם, לְכֵן נִקְרָא גְבַר.

פְּדִין אֵינוֹן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא קְיִימִין אִז אֹתָם בְּנֵי הָאִמּוּנָה קָמִים מִמְטַתָּם וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, וְיִהְיִין גְבוּרָה וְחֵילָא לְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל וּבִזְוָה הֵם נוֹתְנִים כַּח וּגְבוּרָה לְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַמְּלִכּוּת, וְכַדִּין אַקְרִי רְנָה דְאוֹרֵייתָא וְאִז נִקְרָא הַלִּימוּד רְנָה שֶׁל תּוֹרָה, וְעַל דָּא יָרִית דְדוּד מְלִכּוּתָא הוּא וּבְנוֹי לְעֶלְמִין וְלְדַרְי דְרִין וְעַל שְׂדוּד קָם תְּמִיד בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, לְכֵן יִרַשׁ אֶת הַמְּלִכּוּת הוּא וּבְנוֹי לְעוֹלָם וְלְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

וְכַד תִּרְנַגּוּלָא קֹאֲרִי וְכַאֲשֶׁר תִּרְנַגּוּל קוֹרָא, וּבְנֵי נְשָׂא נִימִי בְּעַרְסִייהוּ וְלֹא מִתְעָרִי וּבְנֵי אָדָם יִשְׁנִים בְּמַטְתָּם וְאֵינִם מִתְעוֹרְרִים לְקוּסָם, אִז תִּרְנַגּוּלָא קֹאֲרִי לְבַתֵּר, וְאָמַר מַה דְאָמַר אַחַר כֵּךְ קוֹרָא תִרְנַגּוּל, וְאָמַר מַה שְׂאוּמֵר, וְהֵינֵנוּ וְהָא אוֹקְמוּהָ מַה שְׂכַבְרֵי בִיאוּרֵי הַחֲבֵרִים, כִּי לְבַתֵּר בְּטַשׁ בְּגַדְפּוּי וְאָמַר אַחַר כֵּךְ תִרְנַגּוּל מִכָּה בְכַנְפּוֹי וְאָמַר, וְוִי לְפִלְנֵיָא נְזִיף דְמֹאֲרִיהּ שְׂבָקָא דְמֹאֲרִיהּ אוֹי לְפִלְוִי נְזוּף מְקוּנוֹ, עוֹזֵב מְקוּנוֹ, דְלֹא אֲתְעָר רוחיה וְלֹא אֲשַׁגְחָא לִיקְרָא דְמֹאֲרִיהּ שְׂלֵא נִתְעוֹרֵר רוחו וְלֹא הִשְׁגִּיחַ לְכַבּוּד קוּנוֹ לְקוּסָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְהַתְּחַבֵּר וּלְסִייעַ לְהַשְׁכִּינָה בְּשִׂירוֹת וּתְשַׁבְּחוּתָא, פֶּד נְהִיר יְמָמָא פְּרוּזָא קְרִי עֲלֵיהּ וְאָמַר

"מֵאֲמַר מַעֲלַת הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּלַיְלָה" וּמִבּוֹאֵר בּוֹ כִּי בְשַׁעֲתָא חֲצוֹת לַיְלָה יוֹצֵאת הָאֵרֶת אֲצֵל מְלֹאךְ גְּבוּרָאֵל, וְהוּא מְעוֹרֵר לְמַהֲנוּת הַמְּלֹאכִים שֶׁתְּחַתּוֹ לֹמַר, וּמִכַּח זֶה מִתְעוֹרֵר הַתִּרְנַגּוּל הַגְּשָׁמִי וְקוֹרָא. וְצִרִיךְ לְהַתְּעוֹרֵר אִז בִּירָאָה לְקוּסָם לְעַבּוּדַת הַבּוֹרָא וְלְעוֹסֵק בְּרִנָּה שֶׁל תּוֹרָה. וּמִבּוֹאֵר כִּי מוֹ שְׂאוּמֵר מְשַׁנֵּחַ לְקוּסָם וְלִיתֵן כַּח לְשִׁכְנָה, הַכְּרוּז יוֹצֵא וּמְכַרִּיז עֲלָיו נְזוּפָה, אֲבָל הָעוֹסֵק אִז בְּתוֹרָה זוֹכֵה לְהַתְּחַבֵּר עִם הַשְׁכִּינָה הַקּוֹדֵשׁ, וְנִמְשָׁךְ עֲלָיו הָאֵרֶת חוֹף שֶׁל חֶסֶד בְּיוֹם.

(מְקוּר הַמִּשְׁלָמָה צִהַר פְּרַשְׁתַּי וְיִקְרָא דָּף כַּג ע"א-ב, צִיטְאוֹרִינוּ כַּכּ י ע"מ רַסֶּט-עֶרֶב)

פִּירוּשׁ הַפְּסוּק הַמּוּבָא לְהַלֵּן, וְלֹא אָמַר פִּירוּשׁ לֹא הוֹכִיחַ הַצַּדִּיק אֶת הַרְשָׁעִים לֹמַר שִׂיתְּבוּנוּ אֵיחָהּ אֵלּוּ"ה עוֹשֵׂי אֵיחָהּ ה' הַעוֹשֶׂה וְהַבּוֹרָא אוֹתִי, הֲלֹא הוּא הַמְּטִיב עִמִּי תְּמִיד וְאִיךְ אֲנִי מִמְרָה עֵינֵי כְבוֹדוֹ, נוֹתֵן זְמִירוֹת בְּלַיְלָה הַגַּם שֶׁהַצַּדִּיק נוֹתֵן זְמִירוֹת לַה' בְּלַיְלָה בִּיחִידוֹת בְּהַסְתֵּר, עִם כָּל זֶה אֵינוֹ מוֹכִיחַ אֶת אַחֵרִים. (ע"י מְלוֹדוֹת)

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר לְפָרֵשׁ מַה שְׂכַתוּב וְלֹא אָמַר אֵיחָהּ אֵלּוּ"ה עוֹשֵׂי נוֹתֵן זְמִירוֹת בְּלַיְלָה, וְהַקְדִּים וְאָמַר תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְעָר רוח צפון וְאַתְפְּלַג לֵילְיָא בֹא וְרָאָה, בְּשַׁעֲתָא שְׂנַתְעוֹרֵר רוח צפון וְנַחֲלַק הַלַּיְלָה, הָא אוֹקְמוּהָ הִרִי בִיאוּרֵי הַחֲבֵרִים, דְשְׁלֵהוּבָא חַד נְפִיק וּבְטַשׁ תְּחוֹת גְּדַפּוּי דְתִרְנַגּוּלָא כִּי שְׁלֵהֲבַת אַחַת יוֹצֵאת מִהָאֵרֶת הַגְּבוּרָה לְאִימָא, וּמִכָּה תַּחַת כְּנַפּוֹי שֶׁל הַתִּרְנַגּוּל, וְאַקִּישׁ גְּדַפּוּי וְקֹאֲרִי וְאִז הוּא מִכָּה בְכַנְפּוֹי וְקוֹרָא, וְהָהוּא שְׁלֵהוּבָא בְּזַמְנָא דְמַטִּי גְבִייהּ וְאַתְעָר לְקַבְלִיהּ וְאוֹתָהּ הַשְׁלֵהֲבַת כְּשֶׁמֶגַעַת אֲלָיו וּמִתְעוֹרֵר כְּנַגְדוֹ, אֶסְתְּכִי בֵיהּ וְאַזְדַּעְזַע וְקֹאֲרִי הוּא מִסְתַּכֵּל בַּהּ וּמוֹדַעְזַע וְקוֹרָא, וְאַסְתְּכִי וְאַשְׁגַּח בְּגִין יְקָרָא דְמֹאֲרִיהּ לְמַעַבְד רְעוּתִיהּ וּמִסְתַּכֵּל עוֹד פַּעַם, וּמִשְׁגִּיחַ בְּשִׁבְלֵי כְבוֹד קוּנוֹ לְעֵשׂוֹת רְצוּנוֹ, וְהֵינֵנוּ וְקֹאֲרִי לוֹן לְבַנֵּי נְשָׂא וְקוֹרָא לְבַנֵּי אָדָם שִׂיקוּמוֹ בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְעַבּוּדַת הַבּוֹרָא וְלְעוֹסֵק בְּתוֹרָה.

וְסוּד הָעֵינִין הוּא כִּי מְלַךְ גְּבוּרָאֵל נִקְרָא שְׁכוּי (מְלֹאךְ גְּבוּרָאֵל גִּימְטְרִיָּא

ויקרא יום חמישי

היסורים הם דרך להתעורר ולשוב בתשובה

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, אִו הוֹדַע אֱלֹו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, הוֹדַע אֱלֹו מִסְטָרָא דְמָאן, אִו נוֹדַע חֲטָאתוֹ מִפְעֵי לִיה, מַהוּ הוֹדַע אֱלֹו.

אֶלָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פִקִּיד לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְאוֹדְעָא לִיה לְבַר נֶשׁ הַהוּא חוֹבָא דְהוּא חָב, וּבְמַה מוֹדַע לִיה, בְּדִינְהָא, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר (א״ב כ״ו) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרְצָא מִתְקוּמְמָה לוֹ, הוֹדַע אֱלֹו, כְּמָאן דְּפִקִּיד לְאַחְרָא.

דִּתְנִינָן, בְּשַׁעְתָּא דְבַר נֶשׁ חָב קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלָא אֲשַׁגַּח בְּחֲטָאִיה לְאַהֲדָרָא בְּתִיבְתָּא קָמִי מְאָרִיה, וְאֲשַׁדִּי לִיה בְּתַר פְּתִפִּיה, נִשְׁמַתִּיה מִמֶּשׁ סִלְקַת, וְאַסְהִידַת קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּדִין פִּקִּיד מִלְפָּא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל וְאָמַר, אִו הוֹדַע אֱלֹו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, אוֹשִׁיט דִּינָא עֲלִיה, וְאוֹדַע לִיה חוֹבִיה, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר (יחזקאל טו ב) הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַיִם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ.

בְּתַר דְּמָטִי עֲלִיה דִּינָא, כְּדִין אֲתַעַר רוּחָא לְמַהֲדַר בְּתִיבְתָּא קָמִי מְאָרִיה, וְאַתְפַּנֵּעַ לְמִקְרַב קְרַבְנָא, דְּהָא מָאן דְּלַבִּיה גַּס בִּיה, חָטִי, וְאַנְשֵׁי חֲטָאִיה, וְלָא אֲשַׁגַּח עֲלִיה, וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא זְמִין לְקַבְּלִיה, וּפִקִּיד לְאוֹדְעָא לִיה לְהַהוּא חוֹבָא, בְּגִין דְּלָא יִתְנַשֵּׁי מִנִּיה,

מתוק מדבש

לְאַחְרָא כְּמִי שְׂמַצוּה לְאַחַר וְאוֹמַר לוֹ, הוֹדַע דְבַר זֶה לְפִלּוּנִי, וְכֵלֶּה לּוֹמַר ז"ל מִשְׁפִּיעַ דִּין לְמַלְכוּת כְּדִי לִיַסַר אֶת הַחוּטָא, לְמַעַן לְעוֹרַר אֶת לְבָבוֹ לְפַשְׁטָא זַמְעֵשׂוּ.

דִּתְנִינָן, בְּשַׁעְתָּא דְבַר נֶשׁ חָב קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כִּי לְמַדְנָו בְּשַׁעַת שְׂאָדָם חֲטָא לְפָנֵי הַקַּב"ה, וְלָא אֲשַׁגַּח בְּחֲטָאִיה לְאַהֲדָרָא בְּתִיבְתָּא קָמִי מְאָרִיה וְאִינוּ מִשְׁגִּיחַ בְּחֲטָאוֹ לְפַשְׁטָא בְּמַעֲשֵׂיו וְלַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה לְפָנֵי קוּנוֹ, וְאֲשַׁדִּי לִיה בְּתַר פְּתִפִּיה וּמְשַׁלִּיךְ אֶת חֲטָאוֹ אַחוּרֵי כְּתִפּוֹ, וְעוֹשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאִילוֹ לָא עֲשֶׂה כְּלוּם, וְאוֹמַר שְׁלוּם עֲלִיךְ נַפְשִׁי, אִו נִשְׁמַתִּיה מִמֶּשׁ סִלְקַת וְאַסְהִידַת קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא נִשְׂמַתוֹ מִמֶּשׁ עוֹלָה וּמַעֲיִדָה לְפָנֵי הַקַּב"ה שְׂגוּפָה חֲטָא, כְּדִי שְׁלָא יִהִי נִשְׁקַע בְּחֲטָאִים עַד שְׁלָא יוּכַל לְשׁוּב עֲלֵיהֶם בְּתִשׁוּבָה, כְּדִין פִּקִּיד מִלְפָּא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל וְאָמַר אִו מִצְוָה הַקַּב"ה לְהַשְׁכִּינָה וְאוֹמַר לֵה, אִו הוֹדַע אֱלֹו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא דְהִינּוּ אוֹשִׁיט דִּינָא עֲלִיה, וְאוֹדַע לִיה חוֹבִיה תּוֹשִׁיטֵי דִין עֲלֵיו וּבִזְהָ תּוֹדִיעֵי לוֹ חֲטָאתוֹ, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר כְּמוֹ שְׂנַאמַר שְׂאמַר הַקַּב"ה לִיחֻזְקָאֵל הַנְּבִיא הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַיִם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ פִּירוּשׁ תּוֹדִיעַ וְאוֹמַר דְּבַרֵי תּוֹכַחָה לְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַיִם.

וְאוֹמַר כִּי בְּתַר דְּמָטִי עֲלִיה דִּינָא אַחַר שְׂמִינָע הַדִּין עַל הָאָדָם, כְּדִין אֲתַעַר רוּחָא לְמַהֲדַר בְּתִיבְתָּא קָמִי מְאָרִיה אִו מִתְעוֹרַר רוּחוֹ לְחַזוֹר בְּתִשׁוּבָה לְפָנֵי קוּנוֹ, וְאַתְפַּנֵּעַ לְמִקְרַב קְרַבְנָא וּנְכַנַע לְהַקְרִיב קְרַבָּן, דְּהָא מָאן דְּלַבִּיה גַּס בִּיה חָטִי כִּי מִי שְׁלָבוֹ גַּס בּוֹ הוּא חוּטָא, וְאַנְשֵׁי חֲטָאִיה וְלָא אֲשַׁגַּח עֲלִיה וְשׁוֹכַח אֶת חֲטָאוֹ וְאִינוּ מִשְׁגִּיחַ עֲלֵיו, וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא זְמִין לְקַבְּלִיה אֲבַל הַקַּב"ה מְזוּמָן כְּנִגְדוֹ וּמְרַחֵם עֲלֵיו שְׁלָא יִהִי נִשְׁקַע בְּחֲטָאִיו, וּפִקִּיד לְאוֹדְעָא לִיה לְהַהוּא חוֹבָא בְּגִין דְּלָא יִתְנַשֵּׁי מִנִּיה

"מאמר היסורים הם דרך להתעורר ולשוב בתשובה" ומבואר בו כי כשאדם חוטא, והקב"ה חם עליו שלא ישתקע בחטאו, או הקב"ה מצוה לשכינה הקדושה שתעורר את האדם לשוב ע"י שהיא מביאה עליו יסורים. ומבאר כי מי שרגיל לקום בחצות הלילה או זכות תורתו מביאה בלבו להתעורר ולעמוד על חטאיו ולשוב מהם, ואינו צריך להתעוררות היסורים. ומוסיף ומבאר שמה שמצינו כדור שהגם שקם בחצות עכ"ז באו עליו יסורים לעוררו לשוב, הגה כדור היה הענין כך כי חטא במדת השכינה שהיה מושרש בה, ולכן הוצרך להתעורר על ידה, ונתסר ע"י בנו אבשלום, כמבואר בפנים.

(מקור המאמר זוהר פרשת ויקרא דף כג ע"ב - כד ע"א, צנזאורינו כרך י' עמ' ערז-רעז)

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר לְפַרְשׁ מַה שְׂכַתוּב בְּנִשְׂאֵי שְׁחָטָא אִו הוֹדַע אֱלֹו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא הִנֵּה מִלְשׁוֹן הוֹדַע אֱלֹו מִשְׁמַע כְּמִי שְׂמַצוּה לְאַחַד לֶךְ וְתוֹדִיעַ אֱלֹו חֲטָאתוֹ, וְשָׂאֵל מִסְטָרָא דְמָאן מִצַּד מִי בַּא הַצִּיּוּוֹי, וּמִי מִצְוָה לְמִי, שְׂאֵם הַכּוֹנֵה כְּפִשׁוּטוֹ שְׂנַתוֹדַע לוֹ חֲטָאתוֹ, אִו נוֹדַע חֲטָאתוֹ מִפְעֵי לִיה הִיָּה צִרִיךְ לּוֹמַר אִו נוֹדַע חֲטָאתוֹ, מַהוּ הַלְשׁוֹן הוֹדַע אֱלֹו.

וּמִתְרַץ אֶלָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פִקִּיד לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְאוֹדְעָא לִיה לְבַר נֶשׁ הַהוּא חוֹבָא דְהוּא חָב אֲלָא הַקַּב"ה מִצְוָה לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא הַשְׁכִּינָה, שְׂתוֹדִיעַ לְאָדָם אֶת הַחֲטָא הַהוּא שְׁחָטָא, וּבְמַה מוֹדִיעָה לוֹ, וְאוֹמַר בְּדִינְהָא עַל יְדֵי הַדִּינִים שְׁלָה, כְּלוֹמַר עַל יְדֵי שְׂמִבִּיאָה עֲלֵיו יִסּוּרִים מְדָה כְּנִגְדַּ מְדָה, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר כְּמוֹ שְׂנַאמַר יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ פִּירוּשׁ מְרׁוּב הַצִּרוֹת שְׁיִבּוּאוֹ עֲלֵיו מִן הַשְׁמַיִם, יִהִיָּה נְגַלָּה וְנוֹדַע לְכָל שְׁהוּא רַב פִּשְׁעַ, וְאָרְצָא מִתְקוּמְמָה לוֹ גַּם הָאָרְצָא תְּקוּם עֲלֵיו לְאוֹיֵב לְהַפְרַע מִמֶּנּוּ, כִּי שְׂדַהּוֹ לָא תְּצַמַח וְכִדּוּמָה (מלודות), עַל כֵּן מַה שְׂכַתוּב הוֹדַע אֱלֹו הוּא לְשׁוֹן צוּוֹי, וּפִירוּשׁוֹ כְּמָאן דְּפִקִּיד

אָמַר רַבִּי יוֹסִי הֵכִי הוּא וְדָאִי, וְהֵכִי אֲשַׁפְחָנָא בְּדוּד, דְּכִינּוֹן דְּעַבְדַּא הֵהוּא עוֹבְדָא דְבֵת שְׁבַע, לֹא אֲשַׁגַּח בֵּיהּ, אָמַר לִיהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲנִתְ אַנְשִׁית לִיהּ, אָנָּא אֲדַפְרִנָּא לָךְ, מִיָּד מַה פְּתִיב, (ש"ב יב ז) אֲתָה הָאִישׁ, פַּה אָמַר יְהוּ"ה, אֲתָה הָאִישׁ, דְּלָא דְכָרִית לִיהּ, אֲתָה הָאִישׁ, דְּאַנְשִׁית לִיהּ, וּבִמָּה אֹדְעֵ לִיהּ, בְּדִינָא,

אוּף הֵכָא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְאָמַר הוֹדַע אֱלִיּוֹ חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, וְשָׁפִיר מְלָה, וְהֵכִי הוּא, דְּלֹא כְּתִיב אוֹ נֹדַע אֱלִיּוֹ, פְּמָה דְּכְתִיב (שמות כא לו) אוֹ נֹדַע פִּי שׁוֹר נִגַּח הוּא.

וּמֵאַן דְּקָאִים בְּלִילְיָא לְמַלְעֵי פְּאוּרִייתָא, אֹרִייתָא קָא מוֹדַעָא לִיהּ חוֹבִיָּה, וְלֹא פְּאוּרַח דִּינָא, אֲלֵא פְּאִימָא דְּאוּדַעָא לְבִרָה בְּמְלָה רְכִיף, וְהוּא לֹא אַנְשִׁי לִיהּ, וְתַב פְּתִיבְתָא קָמִי מְאִרִיָּה.

וְאִי תִימָא דְּוֹד דְּהוּהָ קָם בְּפִלְגָא לִילְיָא, אַמְאִי אֲתַעְרוּ עֲלֵיהּ בְּדִינָא, אֲלֵא שְׁאֲנִי דְּוֹד דְּאִיהוּ עֶבֶר בְּמָה דְּאֲתַקְשֶׁר, וּבְעָא דִינָא, וּבִמָּה דְּעֶבֶר אֲתַדְּן, הוּא חָטָא לְקַבְּלִיהּ דְּמַלְכוּתָא קְדִישָׁא, וּלְגַבֵּי יְרוּשָׁלַיִם קְדִישָׁא, וּבְגִין דָּא אֲתַתְּרָךְ מִירוּשָׁלַיִם, וּמַלְכוּתָא אַעְדִּיו מִנִּיהּ, עַד דְּאֲתַתְּקַן פְּדָקָא יְאוּת.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַהוּ דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַעְנִישׁ לִיהּ לְדוּד עַל יְדָא דְּבִרִיָּה, דְּכְתִיב (ש"ב יב יא) הִנְנִי מְקִים עֲלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָא אֹקִימָנָא, בְּגִין דְּאִי יְקוּם עֲלֵיהּ בַּר נֶשׁ אֲחֵרָא לֹא יִרְחַם עֲלֵיהּ, אָמַר לִיהּ, וְהָא אֲבִשְׁלוּם בְּעָא לְקַטְלָא לְאַבּוּי, בְּכַמָּה עֵיטִין בִּישִׁין דְּבַר עֲלֵיהּ יִתִּיר מִפְּרַשׁ נֶשׁ אֲחֵרָא, אָמַר לִיהּ, לֹא שְׁמַעְנָא.

מתוק מדבש

בדרך דין ויסורים, אֲלֵא פְּאִימָא דְּאוּדַעָא לְבִרָה בְּמְלָה רְכִיף אֵלֵא כַּאֵם הַמוֹדִיעָה לְבִנָּה בְּדַבְרִים רַכִּים שַׁחטָא, וְהוּא לֹא אַנְשִׁי לִיהּ וְאוּ הוּא אִינוּ שׁוֹכַח אוּתוּ, וְתַב פְּתִיבְתָא קָמִי מְאִרִיָּה וּשְׁבַח בְּתִשְׁבַּח לִפְנֵי קוֹנֵנוּ.

מִנִּיהּ וּמִצוּהָ לְהַשְׁכִּינָה לְהוֹדִיעַ לוֹ אֵת הַחֲטָא הֵהוּא כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ, וּיְחַזֵּר בְּתִשְׁבַּח עֲלִיו.

וְאִי תִימָא דְּוֹד דְּהוּהָ קָם בְּפִלְגָא לִילְיָא וְאִם תִּאמַר הִרִי דוֹד שְׁהִיָּה קָם בְּחִצּוֹת הַלֵּילָה לְעִסּוֹק בְּתוֹרָה, אַמְאִי אֲתַעְרוּ עֲלֵיהּ בְּדִינָא לְמַה נִּתְעוֹרְרוּ עֲלִיו לְהוֹכִיר עוֹנֵנוּ בְּדִין וְלֹא בְּדַבְרִים רַכִּים, וּמִתְרַץ אֲלֵא שְׁאֲנִי דְּוֹד דְּאִיהוּ עֶבֶר בְּמָה דְּאֲתַקְשֶׁר אֵלֵא דוֹד מִשׁוֹנָה מֵאַחֲרִים לְפִי שְׁהוּא עֶבֶר וְחֲטָא וּפְגַם בְּהַשְׁכִּינָה שְׁבַח הִיָּה מְקוּשֶׁר וּמוֹשֶׁרֶשׁ, וְעוֹד וּבְעָא דִינָא הוּא בְּעִצּוֹ הַחֲלִיט עֲלִיו אֵת דִּין בְּמַה שְׁאֵמַר בֶּן מוֹת הָאִישׁ, לְכֹן וּבִמָּה דְּעֶבֶר אֲתַדְּן בְּמַה שְׁעֶבֶר נִדוֹן, וְהִינֵנוּ הוּא חָטָא לְקַבְּלִיהּ דְּמַלְכוּתָא קְדִישָׁא כִּי הוּא חֲטָא כְּנֶגֶד הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה שְׁהִיָּה מוֹשֶׁרֶשׁ בְּה, וּלְגַבֵּי יְרוּשָׁלַיִם קְדִישָׁא וְכִנְגַד יְרוּשָׁלַיִם הַקְּדוּשָׁה שְׁהִיָּה כְּנֶגֶד הַמַּלְכוּת, וּבְגִין דָּא אֲתַתְּרָךְ מִירוּשָׁלַיִם וּבִשְׁבִיל זֶה נִתְגַּרֵּשׁ מִירוּשָׁלַיִם, וּמַלְכוּתָא אַעְדִּיו מִנִּיהּ וְהַמַּלְכוּת הוֹסְרָה וְנִלְקַחָה מִמֶּנּוּ עַד דְּאֲתַתְּקַן פְּדָקָא יְאוּת עַד שֶׁנִּתְקַן כְּרָאוּי עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שְׁעִשָׂה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יְהוּדָה הֵכִי הוּא וְדָאִי כְּמוֹ שְׁאֵמַרְתָּ, וְהֵכִי אֲשַׁפְחָנָא בְּדוּד וְכַךְ מִצְאָנוּ בְּדוּד הַמֶּלֶךְ, דְּכִינּוֹן דְּעַבְדַּא הֵהוּא עוֹבְדָא דְּבֵת שְׁבַע לֹא אֲשַׁגַּח בֵּיהּ שְׁכִינּוֹן שְׁעִשָׂה הַמַּעֲשֵׂה הֵהוּא שֶׁל בֵּת שְׁבַע לֹא הִשְׁגִּיחַ עֲלָיו, כִּי חָשַׁב שֶׁלֹּא חָטָא, לְפִי שְׁבַת שְׁבַע הִיָּתָה מְגוֹרֶשֶׁת מִבְּעֵלָה, כִּי כָל הַיּוֹצֵא לְמַלְחַמַת בֵּית דוֹד גִּט כְּרִיתוֹת כּוֹתֵב לְאִשְׁתּוֹ, אָמַר לִיהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדוּד אֲנִתְ אַנְשִׁית לִיהּ, אָנָּא אֲדַפְרִנָּא לָךְ אֲתָה שְׁכַחַת אוּתוּ, אֲנִי אֲזַכִּיר לָךְ, כִּי לְפִי שְׁהַמְנַהֵג הִיָּה אַחַר שְׁחֹזַר הָאִישׁ מִהַמְלַחְמָה חֹזֵר וְלִקַּח אֵת אִשְׁתּוֹ, וְהִיָּה הַדְּבַר מְכוּעַר לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְעִשׂוֹת דְּבַר כֹּזֵה, וְעוֹד שַׁחטָא בְּהִרְיָגַת אוּרִיָּה (כְּמִצְוַת נֶפֶ' מִשְׁפָּטִים דף קז ע"ב), מִיָּד מַה פְּתִיב שְׁבַח אֱלִיּוֹ נִתְּן הַנְּבִיא וְאֵמַר לוֹ בְּשֵׁם ה' אֲתָה הָאִישׁ, פַּה אָמַר יְהוּ"ה פִּירוּשׁ אֲתָה הָאִישׁ דְּלֹא דְכָרִית לִיהּ אֲתָה הָאִישׁ שֶׁלֹּא זָכַרְתָּ לְפִשְׁפֶּשׁ בְּמַעֲשֶׁיךָ אוּלַי חֲטָאתָ, אֲתָה הָאִישׁ דְּאַנְשִׁית לִיהּ אֲתָה הָאִישׁ שֶׁשְׁכַחַת אֵת כָּל הַחֲטָא כְּאִילוֹ לֹא חֲטָאתָ, וּבִמָּה אֹדְעֵ לִיהּ, בְּדִינָא וּבִמָּה הוֹדִיעַ אוּתוֹ לוֹ, בְּדִין, כִּי נִתְגַּרֵּשׁ מִירוּשָׁלַיִם מִמַּלְכוּתוֹ כְּדִלְקַמְיָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי מַהוּ הַטַּעַם, דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַעְנִישׁ לִיהּ לְדוּד עַל יְדָא דְּבִרִיָּה שְׁהַקְבִּי"ה הַעֲנִישׁ אֵת דוֹד עַל יְדֵי בְּנוֹ, דְּכְתִיב הִנְנִי מְקִים עֲלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ וְהִינֵנוּ אֲבִשְׁלוּם בְּנוֹ שְׁבַעבּוּרוֹ הוֹכַרְח דוֹד לְבִרוּחַ מִירוּשָׁלַיִם, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יְהוּדָה הָא אֹקִימָנָא הִרִי בִיאָרְנוּ (נִמְס' נִכּוּט דף ז ע"ג), בְּגִין דְּאִי יְקוּם עֲלֵיהּ בַּר נֶשׁ אֲחֵרָא לֹא יִרְחַם עֲלֵיהּ לְפִי שְׁאֵם יְקוּם עֲלָיו אַדָּם אַחַר לֹא יִרְחַם עֲלָיו, אָמַר לִיהּ רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא אֲבִשְׁלוּם בְּעָא לְקַטְלָא לְאַבּוּי וְהִרִי אֲבִשְׁלוּם רָצָה לְהַרוֹג אֵת אֲבִיו, בְּכַמָּה עֵיטִין בִּישִׁין דְּבַר עֲלֵיהּ, יִתִּיר מִפְּרַשׁ נֶשׁ אֲחֵרָא בְּכַמָּה עִצּוֹת רַעוֹת שֶׁנִּתְעַיַּץ וְנִהַג עֲלָיו, יוֹתֵר מֵאַדָּם אַחַר, אָמַר לִיהּ רַבִּי יוֹסִי לֹא שְׁמַעְנָא לֹא שְׁמַעְתִּי טַעַם הַדְּבַר.

אוּף הֵכָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְאָמַר כְּמוֹ כֵּן כַּאֵן בְּנִשְׂאֵי שַׁחטָא, אוּמַר הַקְבִּי"ה לְהַשְׁכִּינָה הוֹדַע אֱלִיּוֹ חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, וְשָׁפִיר מְלָה וְהֵכִי הוּא וּפִיפָה וְנִכּוֹן הַדְּבַר, וְכַךְ הוּא דְּלֹא כְּתִיב אוֹ נֹדַע אֱלִיּוֹ כִּי לֹא כְּתוּב אוֹ נֹדַע אֱלִיּוֹ פְּמָה דְּכְתִיב כְּמוֹ שְׁנֵאמַר בְּעִנְיָן אַחַר אוֹ נֹדַע פִּי שׁוֹר נִגַּח הוּא שְׁפִירוּשׁוֹ שְׁנוּדַע אֱלִיּוֹ בְּאִיזָה אוּפֵן שְׁהוּא.

וְאֵמַר כִּי וּמֵאַן דְּקָאִים בְּלִילְיָא לְמַלְעֵי פְּאוּרִייתָא מִי שְׁקָם בְּחִצּוֹת הַלֵּילָה לְעִסּוֹק בְּתוֹרָה, אֹרִייתָא קָא מוֹדַעָא לִיהּ חוֹבִיָּה הַתּוֹרָה מוֹדִיעָה לוֹ חֲטָאוֹ, כְּלוּמַר זְכוּת תּוֹרָתוֹ מְבִיא בְּשִׁכְלוֹ לְהַתְּבוֹנֵן בְּגוּדֵל חֲטָאוֹ וְלִשְׁבּוֹב עֲלֵיהֶם, וְלֹא פְּאוּרַח דִּינָא וְלֹא

אָמַר לִיה, אָנָּא שְׁמַעְנָא, דְּוֹד חֲטָא בְּבַת שְׁבַע סְתָם, אָמַר קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, לִיתִי בְּרָא דְבַת אֵל נֶכֶר, וַיִּנְקוּם נְקַמְתָּא, וּמֵאן אִיהוּ, דָּא אַבְשָׁלוֹם, דְּבִרְהָ דִּיפַת תּוֹאֵר הָוָה מְקַרְבָּא, מִפְּאֵן אוֹלִיפְנָא, מֵאן דְּנִטְיִל אֶתְתָּא דָּא בְּקַרְבָּא, וְחָמִיד בָּהּ, לְסוֹף נְפִיק מְנָה בֶן סוֹרֵר וּמוֹרָה, מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּעַד פְּעֵן לָא פְּסָקָה מְנָה זִוְהָמָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

מתוק מדבש

על חוה הטיל בה זוהמא, ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן, גוים שלא עמדו על הר סיני לא פסקה זוהמתן, ואמר שם שאפילו גרים עד שלשה דורות לא נפסק הזוהמא מהם (כמזואר לעיל דף יד ע"ג).

הנה אשת יפת תואר היא מצחינת נוקצא דקליפת נוגה הכלולה מטוב ורע, ומשם נולד אבשלום, לכן מנל הרע דנוגה רצה להרוג את אביו, וזה היה מדה כנגד מדה לפי שדוד פגם צנת שבע העליונה שהיא השכינה, כי אם היה ממכה מליקח את צנת שבע עד שהיו נותנים אותה לו מן השמים, אז היה ראוי להוליד ממנה בן הראוי להיות משיח לגאולת השכינה, ולפי שלא הממין נענש על ידי בן של צנת אל נכר, בן כנגד בן, וצנת כנגד צנת. (רמ"ק ומפרשים)

אָמַר לִיה רבי יהודה לרבי יוסי, אָנָּא שְׁמַעְנָא אני שמעתי הטעם, כי דְּוֹד חֲטָא בְּבַת שְׁבַע סְתָם דהיינו שפגם בהשכינה הנקראת בת שבע, אָמַר קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לבית דין של מעלה, לִיתִי בְּרָא דְבַת אֵל נֶכֶר וַיִּנְקוּם נְקַמְתָּא יבא בן של בת אל נכר וינקום נקמתה, וּמֵאן אִיהוּ ומי הוא, ואמר דָּא אַבְשָׁלוֹם דְּבִרְהָ דִּיפַת תּוֹאֵר הָוָה מְקַרְבָּא זהו אבשלום שהיה בן יפת תואר שלקח דוד במלחמה, מִפְּאֵן אוֹלִיפְנָא מכאן למדנו במס' סנהדרין דף קז ע"א, מֵאן דְּנִטְיִל אֶתְתָּא דָּא בְּקַרְבָּא וְחָמִיד בָּהּ מי שלוקח אשת יפת תואר במלחמה וחושק בה, לְסוֹף נְפִיק מְנָה בֶן סוֹרֵר וּמוֹרָה לסוף יוצא ממנה בן סורר ומורה, מֵאִי טַעְמָא מהו טעם הדבר, בְּגִין דְּעַד פְּעֵן לָא פְּסָקָה מְנָה זִוְהָמָא לפי שעד עתה לא נפסקה ממנה הזוהמא, וְהָא אוֹקְמוּהָ והרי כבר ביארו חז"ל במס' שבת דף קמו ע"א, כי בשעה שבא נחש

ויקרא יום ששי

השבת היא עדות על אמונת הבריאה

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, לִקְבֹּל לֹא תַעֲנֶה בְרַעְךָ עַד שָׁקֶר, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, שַׁבַּת סְהֵדוּתָא אֶקְרִי, וּבְעֵי בַר נָשׁ לְסַהְדָּא עַל הָא, דְּכָתִיב פִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה וְגו', וְשַׁבַּת פְּלִלְיָא דְכָלְיָא.

וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָאִי דְכָתִיב (מִיכָה ז ב) תִּתֵּן אֲמַת לְיַעֲקֹב, כְּמָה דְאֵת אָמַר (שְׁמוֹת לֹא טו) וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת, וּמֵאֵן דְּאֶסְהִיד שְׁקָרָא מְשַׁקֵּר בְּשַׁבַּת דְּהִיא סְהֵדוּתָא דְקָשׁוּט, וּמֵאֵן דְּמְשַׁקֵּר בְּשַׁבַּת, מְשַׁקֵּר בְּאוֹרֵייתָא פּוֹלָה, בְּגִינֵי כֵךְ הָא בְּהָא תְלִיָא.

מתוק מדבש

ששת ימי החול וכל מעשיהם, לכן המעיד על שביתת השבת הוא מעיד על מעשה שמים וארץ.

וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָאִי דְכָתִיב תִּתֵּן אֲמַת לְיַעֲקֹב הֵינּוּ בְּמָה דְאֵת אָמַר וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת כִּי הַשּׁוֹמֵר שַׁבַּת מַעֲיֵד וּמֵאֵמַת אֵת בְּרִיאַת הָעוֹלָם עַל יְדֵי הַקַּב"ה הַנִּקְרָא יַעֲקֹב צְמִינַת תַּפְאֶרֶת, וּמֵאֵן דְּאֶסְהִיד שְׁקָרָא מְשַׁקֵּר בְּשַׁבַּת דְּהִיא סְהֵדוּתָא דְקָשׁוּט וּמִי שְׁמַעֲיֵד שְׁקֶר הוּא מְשַׁקֵּר בְּשַׁבַּת שֶׁהִיא עֵדוּת שֶׁל אֵמֶת, וּמֵאֵן דְּמְשַׁקֵּר בְּשַׁבַּת מְשַׁקֵּר בְּאוֹרֵייתָא פּוֹלָה וּמִי שְׁמַשְׁקֵר בְּשַׁבַּת עַל יְדֵי שְׁמַחֲלָלוֹ, מְשַׁקֵּר בְּכָל הַתּוֹרָה כּוֹלָה, מִפְּנֵי שֶׁהַשַּׁבָּת תְּלוּי צַמְפֶּאֶרְת שְׁטַס מִקּוֹס הַתּוֹרָה וְהוּא נִקְרָא מִדַּת הָאֵמֶת, וְהַמַּעֲיֵד שְׁקֶר מְשַׁקֵּר בְּתוֹרָה שֶׁהִיא אֵמֶת, בְּגִינֵי כֵךְ הָא בְּהָא תְלִיָא וּבִשְׁבִיל זֶה לֹא תַעֲנֶה תְלוּי בּוֹכּוֹר אֵת יוֹם הַשַּׁבָּת.

"מאמר השבת היא עדות על אמונת הבריאה" ומבואר בו כי השבת נקראת עדות, כי בה אנו מעידים על חידוש בריאת העולם על ידי הקב"ה, ועל כן אומרים את פרשת ויכלו מעומד כדון עדות. ומבאר כי השומר שבת מעיד על אמיתות בריאת העולם, והפכו הוא המחלל את השבת שמעיד עדות שקר, ולפיכך המעיד עדות אמת ושומר שבת הרי זה מאמת את כל התורה כולה. (מקור המאמר זוהר פרשת יתרו דף 5 ע"א, צניאורינו כרך 1 עמ' רעג-רעד)

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, לִקְבֹּל לֹא תַעֲנֶה בְרַעְךָ עַד שָׁקֶר שַׁבַּת הוּא כְּנֻגָא לֹא תַעֲנֶה, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, שַׁבַּת סְהֵדוּתָא אֶקְרִי שַׁבַּת נִקְרָא עֵדוּת, וּבְעֵי בַר נָשׁ לְסַהְדָּא עַל הָא וְצִרִיךְ הָאֲדָם לְהַעֲיֵד עַל זֶה דְּכָתִיב פִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה וְגו' וַיִּנַּח בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי, רְצָה לֹמַר בְּפִסְקֵי וַיְכַלּוּ שְׂאוֹמְרִים בְּלִיל שַׁבַּת מַעֲיֵדִים שֶׁהַקַּב"ה בְּרָא שְׁמַיִם וָאָרֶץ בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, לִכֵּן נִהְגוּ לְאוֹמְרוּ מַעֲוֹמַד כְּדֶרֶךְ הַמַּעֲיֵד עֵדוּת, וְשַׁבַּת פְּלִלְיָא דְכָלְיָא וְשַׁבַּת כּוֹלָל כֹּל

צו יום ראשון

לעולם יקדים אדם תפלה לצרה

זֶה קָרַפֵּן אֶהְרֹן, רַבִּי חִזְקִיָּה פֶתַח, (תהלים קמה יז) צְדִיק יְהו"ה בְּכָל דְרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו, צְדִיק יְהו"ה בְּכָל דְרָכָיו, הָא תְּגִינֵן, כִּמָּה אֵית לֹוֹן לְבָנֵי נְשָׂא לְאַסְתְּפֵלָא בִּיקְרָא דְמָאֲרִיהוֹן, וְלֹא יִסְטוּ מְאַרְחִייהוּ לְבַר, דְּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא דִּינָא תְּלֵי בְּעֵלְמָא, בְּגִין דְּעֵלְמָא עַל דִּינָא אֲתַבְּרִי, וְקִימָא.

וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַסְתְּמָרָא מְחֻבּוּבֵי, דְּלֹא יִדְעַ זְמַנָּא דִּינָא שְׂרִיָּא עֲלוּי, יְתִיב בְּבִיתֵיהָ דִּינָא שְׂרִיָּא עֲלוּי, נִפְק מְבִיתֵיהָ לְבַר דִּינָא שְׂרִיָּא עֲלוּי, וְלֹא יִדְעַ אֵי יְתוּב לְבִיתֵיהָ אֵי לָאו, נִפְיֵק לְאַרְחָא עַל אַחַת כִּמָּה וְכִמָּה, דְּהָא פְּדִין דִּינָא נִפְקָא קַמֵּיהָ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם פה יד) צְדָק לְפָנָיו יְהִלֵּף.

בְּגִין כִּן בְּעֵי לְאַקְדָּמָא וְלִמְבַעֵי רַחֲמֵי קַמֵּי מְלָפָא, בְּגִין דִּישְׁתְּזִיב מִן דִּינָא בְּשַׁעְתָּא דְשְׂרִיָּא בְּעֵלְמָא, דְּהָא פֶּל יוֹמָא וְיוֹמָא שְׂרִיָּא דִּינָא בְּעֵלְמָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם ז יב) וְא"ל זֹעַם בְּכָל יוֹם.

הַשְׁתָּא אֵית לְמִימַר, הָא תְּגִינֵן וְאַתְעֲרוּ חֲבֵרְיָא, א"ל בְּכָל אֲתַר חֶסֶד הוּא, כִּמָּה דָּאֲתָ אָמַר (דברים י ז)

מתוק מדבש

דִּינָא תְּלֵי בְּעֵלְמָא שְׂרִיָּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַדִּין תְּלוּי בְּעוֹלָם, כְּלוּמַר שִׁישׁ עֵתִים יוֹדְעִים בְּיוֹם שְׂהַדִּין תְּלוּי בְּעוֹלָם מִמַּשׁ ח"ו, וְאִם יִמְצָאוּ הַמְקַטְרָגִים עַל מַה לְקַטְרַג, אִז יַפְעוֹל הַדִּין בְּרַגַע, בְּגִין דְּעֵלְמָא עַל דִּינָא אֲתַבְּרִי וְקִימָא לְפִי שְׂהַעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא וְקִיִּים בְּדִין, כִּי הַמְלָכוֹת דְנָה תְּמִיד אֵת הַעוֹלָם בְּדִין.

וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַסְתְּמָרָא מְחֻבּוּבֵי וְעַל כֵּן צְרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהַר וּלְהַשְׁמַר מִעֲוֹנוֹתָיו, דְּלֹא יִדְעַ זְמַנָּא דִּינָא שְׂרִיָּא עֲלוּי כִּי אֵינוֹ יוֹדַע הַזְמַן מִתִּי הַדִּין שׁוֹרָה עֲלוּי, כִּי יְתִיב בְּבִיתֵיהָ דִּינָא שְׂרִיָּא עֲלוּי בְּשַׁעֲהָ שִׁיוֹשֵׁב בְּבִיתוֹ הַדִּין שׁוֹרָה עֲלוּי בְּכִלְלוֹת, נִפְק מְבִיתֵיהָ לְבַר דִּינָא שְׂרִיָּא עֲלוּי כְּשִׁיוֹצֵא מִבֵּיתוֹ לְחוּץ הַדִּין שׁוֹרָה עֲלוּי בְּפִרְטוֹת, וְלֹא יִדְעַ אֵי יְתוּב לְבִיתֵיהָ אֵי לָאו עַד שְׂאִינוֹ יוֹדַע אִם יִשׁוּב לְבִיתוֹ אִם לֹא, כְּלוּמַר אִם לֹא יִקְרָה לוֹ אִיזוּה נֹזֵק שְׂח"ו יְמוֹת בּוֹ, נִפְיֵק לְאַרְחָא עַל אַחַת כִּמָּה וְכִמָּה יוֹצֵא לְדָרֵךְ עַל אַחַת כִּמָּה וְכִמָּה שְׂצִירֵךְ לְהַשְׁמַר מִן חֲטָא, דְּהָא פְּדִין דִּינָא נִפְקָא קַמֵּיהָ כִּי אִז הַדִּין יוֹצֵא לְפָנָיו, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׂכָתוֹב צְדָק לְפָנָיו יְהִלֵּף וְצָדֵק הוּא סוֹד הַמְלָכוֹת שְׂהִיא בַחֲנִית דִּין.

בְּגִין כִּן בְּעֵי לְאַקְדָּמָא וְלִמְבַעֵי רַחֲמֵי קַמֵּי מְלָפָא לְפִיכֵךְ צְרִיךְ הָאָדָם לְהַקְדִּים וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְפָנֵי קוֹנוֹ, בְּגִין דִּישְׁתְּזִיב מִן דִּינָא בְּשַׁעְתָּא דְשְׂרִיָּא בְּעֵלְמָא כְּדִי שִׁינְצַל מִן הַדִּין בְּשַׁעֲהָ שְׂהוּא שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, וְצִרִיךְ בְּכָל יוֹם לְהַקְדִּים תְּפִלָּה לְעוֹרַר אֵת מַדַּת הַרַחֲמִים, דְּהָא פֶּל יוֹמָא וְיוֹמָא שְׂרִיָּא דִּינָא בְּעֵלְמָא כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם שׁוֹרָה הַדִּין בְּעוֹלָם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׂכָתוֹב וְא"ל זֹעַם בְּכָל יוֹם, וְעַל זֶה אָמְרוּ חֲז"ל, לְעוֹלָם יִקְדִּים אָדָם תְּפִלָּה לְצַרָּה, כְּדִי לְעוֹרַר עֲלוּי רַחֲמֵי שְׂמַיִם, וְאִז מֵאַחַר שְׂהַקְדִּים הַתְּעוֹרְרוֹת הַרַחֲמִים וְהַמְתִּיק אֵת הַדִּין מִעֲלוּי, לֹא יִגִּיעַ לוֹ שׁוּם נֹזֵק.

הַשְׁתָּא אֵית לְמִימַר עֵתָּה יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת וּלְוַמַּר הָא תְּגִינֵן וְאַתְעֲרוּ חֲבֵרְיָא הִי לְמַדְנָו וְהַעִירוּ חֲסִנָּים, כִּי א"ל בְּכָל אֲתַר חֶסֶד הוּא כִּי הַשֵּׁם א"ל כָּל מִקּוֹם הוּא חֶסֶד, כִּמָּה דָּאֲתָ אָמַר

"מֵאִמֵּר לְעוֹלָם יִקְדִּים אָדָם תְּפִלָּה לְצַרָּה" וּמְבוֹאֵר בּוֹ כִּי בְּכָל יוֹם נִדוֹן הַעוֹלָם, אִם בְּכָלל וְאִם בְּפִרְטָא, וְכִדִּי לְהַנְצִל מִן הַדִּין רָאוּי לְאָדָם לְהַקְדִּים תְּפִלָּה וּלְעוֹרַר רַחֲמִים תְּמִיד, וְבוֹה יִנְצַל מִכָּל נֹזֵק. זֶה עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים שְׂעַל יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים הֵם מֵהַפְּכִים אֵת מַדַּת הַדִּין לְרַחֲמִים, הַפֶּךְ הַרְשָׁעִים שְׂמֵהַפְּכִים מַדַּת הַרַחֲמִים לְדִין. וּמִכָּאֵן נִמְשָׁךְ לְבָאֵר עַל פִּי סוֹד כִּי שֵׁם "אֵל" בְּכָל מִקּוֹם הוּא הָאֵרַת מַדַּת הַחֲכָמָה שְׂבַה חֲסֵד הַגְּמוּרָא, וְהִיא הַרוּחָה אֵת הַחִיצוֹנִים וּמִמְשַׁכַּת רַחֲמִים לְעוֹלָם.

(מקור המאמר צוהר פרשת לו דף ל ע"ג - לא ע"א, צניאורינו כנך י עמ' שעה-שעו)

לְהִבִּין מֵאִמֵּר הַבָּא נִקְדִּים מַה שְׂכָתַב הַרַמ"ק, כִּי בְּדָרֵךְ כָּלל בְּהַשְׁגָּחָה הַכִּלְלִית שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה הַתְּחַתּוֹן, הַעוֹלָם קִיִּים בְּכִלְלוֹת בְּדִין וּמוֹכֵן לְשׁוֹרַת עַל בְּנֵי אָדָם, וְבַהֲגִיעַ אוֹתוֹ הַרַגַע שְׂהַדִּין שׁוֹרָה עַל הָאָדָם, אִז אִם יִמְצָאוּ עוֹסֵק בְּתוֹרָה וִירַאת שְׂמַיִם, הַדִּין מֵתְּבַטֵּל מֵאֵלָיו וּמֵתְּמַלֵּא ה' בְּרַחֲמִים עֲלוּי, וְאִם ח"ו בְּאוֹתוֹ רַגַע הוּא עוֹסֵק בְּאִיזוֹ עֲבִירָה וְעוֹן, אִז יִתְחַזֵּק עֲלוּי הַדִּין רַח"ל, וְכֵל זֶה בְּהַנְהַגָּה הַכִּלְלִית, אֲבָל אִם נַעֲשֶׂה אִיזוּה עֵינֵן חֲדָשׁ, כְּמוֹ אִם הָאָדָם בּוֹנֵה בֵּית אִו נוֹשֵׂא אִשָּׁה אִו הוֹלֵךְ בְּדָרֵךְ וְכִיּוֹצֵא, אִז יִתְעוֹרַר עֲלוּי דִּין חֲדָשׁ בְּפִרְטוֹת, וְדָנִים אוֹתוֹ אִם הוּא רָאוּי לְכַךְ אִם לָאו, לְכֵן צְרִיךְ הָאָדָם לְהַשְׁתַּדֵּל שְׂלֹא יִתְעוֹרַר לְעֵינָיִים אַחֲרָיִם אֲלֵא בְּעֲבוּדַת קוֹנוֹ, וְבוֹה נִבִּין בַּע"ה אֵת מֵאִמֵּר הַבָּא.

זֶה קָרַפֵּן אֶהְרֹן כְּדִי לְפַרֵשׁ פְּסוּק זֶה, רַבִּי חִזְקִיָּה פֶתַח בְּפִסּוּק צְדִיק יְהו"ה בְּכָל דְרָכָיו, (ה"ג רמ"ק) הָא תְּגִינֵן הִי לְמַדְנָו בְּכִרְיִיתָא, כִּמָּה אֵית לֹוֹן לְבָנֵי נְשָׂא לְאַסְתְּפֵלָא בְּדַחְלָא דְמָאֲרִיהוֹן (ה"ג טס) כִּמָּה יֵשׁ לְבָנֵי אָדָם לְהַסְתַּכֵּל וּלְהַתְּבוּן בִּירַאת קוֹנֵם, לְבַעֲבוּר תְּהִיָּה יִרַאתוֹ עַל פְּנִיָּהֶם לְבִלְתִּי יַחְטְאוּ, כִּי הִירָאָה הִיא הַסִּיבָה לְהַרְגִּיז יִצַר טוֹב עַל יִצַר הָרַע, וּלְלַכֵּת בְּדָרֵךְ יִשְׂרָאֵל בְּעֲבוּדַת הַבּוֹרָא, וְלֹא יִסְטוּ מְאַרְחִייהוּ לְבַר וְיִזְהַרוּ שְׂלֹא יִטוּ מְדָרֵךְ הִירָאָה לְצַד חוּץ, אֲלֵא אֲדַרְבָּא יִטוּ וְיַפְנוּ עֲצָמַם לְפָנִים לְהַרְבוֹת בְּכָל יוֹם גְּדִרִים וְסִיגִים שְׂלֹא יַפְגְּעוּ בְּאִיזוּה אִיסוּר ח"ו, וְעֲבוּדָה זֹו הִיא עֲבוּדָה הַשְׁלִימָה שְׂהַדִּיךְ רַחֲב וְהָאָדָם נִכְנַס בָּהּ בְּכָל יוֹם יוֹתַר פְּנִימָה אִם יוֹסִיף בְּעֲבוּדָה, דְּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא

הא"ל הגדול, וְדָא נְהִירוּ דְחֻכְמָה עֲלָאָה, וְאֵת אֲמַרְתָּ וְא"ל זֹעַם בְּכָל יוֹם, שְׂבִיק קְרָא פֶּל אֵלִין שְׂמָהֵן וְאֲחִיד בְּהַאי, אִי הָכִי לָא קְיִימִין מִיֵּלִי, וְעוֹד דְּכְתִיב (ישעיה ט ה) א"ל גְּבוּר, אוּ נֹקִים לִיה דִּינָא, אוּ נֹקִים לִיה רַחֲמִי.

אָלָא הָכִי שְׂמַעְנָא, חֲיִיבִיא מְהַפְכִי רַחֲמִי לְדִינָא, דְּלִית לָךְ בְּכָל אֵינֻן פְּתִירִין עֲלָאִין דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, דְּלָא פְּלִילִין רַחֲמִי בְּדִינָא, וְדִינָא בְּרַחֲמִי, וְחֲיִיבִיא מְהַפְכִי רַחֲמִי לְדִינָא.

אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, שְׁפִיר, בְּהַהוּא דְּכְתִיב א"ל גְּבוּר, אָלָא א"ל זֹעַם בְּכָל יוֹם מַהוּ, דְּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא קְיִימָא בְּדִינָא, בֵּין דְּבָנֵי עֲלָמָא זְפֹאִין, בֵּין דְּלָא זְפֹאִין, לָא הָוָה בִּידֵיהּ.

אָתָּו שְׂאִילוּ לִיה לְרַבִּי שְׂמַעוֹן, אָמַר לוֹן וְדָאִי א"ל זֹעַם בְּכָל יוֹם, וְהָא אוּקְמוּהּ חֲבַרְיָיא, לְזַמְנִין הוּא דִּינָא, לְזַמְנִין הוּא רַחֲמִי, אִי זְפֹאִין בְּנֵי עֲלָמָא הָא א"ל קְיִימָא וְהוּא חֶסֶד, וְאִי לָא זְפֹאִין הָא א"ל קְיִימָא וְאֲקָרִי גְּבוּר, וְעַל דָּא קְיִימָא בְּכָל יוֹמָא.

אָבֵל מִלָּה שְׁפִיר הוּא, א"ל בְּכָל אֲתָר נְהִירוּ דְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה הוּא, וְקְיִימָא בְּקִיּוּמֵיהּ בְּכָל יוֹמָא, דְּכְתִיב (תהלים נב ג) חֶסֶד א"ל פֶּל הַיּוֹם, וְאֵלְמֵלָא דְּהַאי א"ל אֲתַעֲר בְּעֲלָמָא, לָא יְכִיל עֲלָמָא לְמִיקָם אֲפִילוּ שְׁעָתָא חֲדָא, מִקְּמִי דִּינִין תְּקִיפִין דְּמַתְעַרִין בְּעֲלָמָא בְּכָל יוֹמָא.

מתוק מדבש

שנעשה גבור דנין על ידי הרשעים, אָלָא מה שכתוב א"ל זֹעַם בְּכָל יוֹם מַהוּ מה שפרש צו, כי אי אפשר לפרש שצכל יום הרשעים מהפכים את שם א"ל להיות זועם, ועוד איך נאמר דְּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא קְיִימָא בְּדִינָא כי צכל יום ויום העולם עומד דנין, בֵּין דְּבָנֵי עֲלָמָא זְפֹאִין בֵּין דְּלָא זְפֹאִין בֵּין שְׂנֵי הַעוֹלָם הם לדיקים בין שאינם לדיקים, ודאי אי אפשר לומר כן, לָא הָוָה בִּידֵיהּ בִּידֵיהּ לֹא הִיה צִדּוּ מַה לְהַשִּׁיב.

כמו שנאמר הָא"ל הַגְּדוֹל וגדול הוא חסד, וְדָא נְהִירוּ דְּחֻכְמָה עֲלָאָה וזה הארת חכמה העליונה, כי החסד מאיר ומתפשט מלד המוחין דחכמה, ואין ראוי שיהיה צעם זה שום דין כלל, וְאֵת אֲמַרְתָּ וְא"ל זֹעַם בְּכָל יוֹם וְאִךְ אִתָּה אֹמַר שֵׁם א"ל זֹעַם צכל יום, שְׂבִיק קְרָא בְּ אֵלִין שְׂמָהֵן וְאֲחִיד בְּהַאי עֻז הכתוב כל השמות שהם מורים על הדין כמו שם אלהים, ונקט שם א"ל שהוא מורה על החסד, ואם תמצא לומר שהכי קאמר, שהקצ"ה הנקרא א"ל הוא זועם צכל יום על ידי מדת הזעם אי הָכִי לָא קְיִימִין מִיֵּלִי אִם כן אי אפשר לעמוד על השמות שצדצרי הכתובים, ולעולם לא תוכל להכריח צעם שם משמות הקדושים לאיזה מדה שייך לפי ענין הכתוב, כי תמיד תוכל לפרש צדך הזה, ונמצא אתה הורס את כל היסוד של ידיעת השמות, לכן מוכרח לפרש שאותו השם הנזכר צלוי ענין, הוא הפועל צמדה ההיא שצו עוסק הכתוב, וְעוֹד קִשָּׁה דְּכְתִיב א"ל גְּבוּר הִי גַם כֹּאֵן כְּמוֹ שֵׁם א"ל אֲלֵל גְּבוּרָה, אִם כן אוּ נֹקִים לִיה דִּינָא אוּ נֹקִים לִיה רַחֲמִי אוּ נְעַמִּיד שֵׁם א"ל דִּינִין, אוּ נְעַמִּיד לוּ בְּרַחֲמִים.

לכן אָתָּו שְׂאִילוּ לִיה לְרַבִּי שְׂמַעוֹן צִדּוּ שְׁנֵיהֶם לְרַבִּי שְׂמַעוֹן וְשִׂאלוּ מִמֶּנּוּ, אָמַר לוֹן אֲמַר לְהַס לְפִי פִשְׁט הַפְּשׁוּט, וְדָאִי א"ל זֹעַם בְּכָל יוֹם פִּירוּשׁוֹ שֶׁהָעוֹלָם מִתְנַהֵג דִּינִין, וְשֵׁם א"ל תְּלוּ כְּפִי הַנְּהַגַת הָעוֹלָם, וְהָא אוּקְמוּהּ חֲבַרְיָיא וְהִי צִיָּארוּ הַצְּדִיקִים, כִּי לְזַמְנִין הוּא דִּינָא כִּי הַשֵּׁם א"ל לְפַעֲמִים הוּא דִּינִין וְזַמְנִין הוּא רַחֲמִי וְלְפַעֲמִים הַשֵּׁם א"ל הוּא רַחֲמִים, וּמִפְּרָשׁ אִי זְפֹאִין בְּנֵי עֲלָמָא הָא א"ל קְיִימָא וְהוּא חֶסֶד אִם זֹכִים צְנִי הָעוֹלָם הִי הַשֵּׁם א"ל עוֹמֵד וּפּוֹעֵל חֶסֶד צְעוֹלָם, וְאִי לָא זְפֹאִין הָא א"ל קְיִימָא וְאֲקָרִי גְּבוּר וְאִם צְנִי הָעוֹלָם אִינֵם זֹכִים אִם הַשֵּׁם א"ל עוֹמֵד וּנְקַרָּא גְּבוּר וּפּוֹעֵל דִּין צְעוֹלָם, וְעַל דָּא קְיִימָא בְּכָל יוֹמָא וְלִכְּן עוֹמֵד הַשֵּׁם א"ל צְנִי יוֹם, כִּי צְנִי יוֹם יֵשׁ זְכָאִים וְיֵשׁ שְׂאִינֵם זְכָאִים, לְזְכָאִים מִמְּשִׁין חֶסֶד, וְלְשְׂאִינֵם זְכָאִים מִמְּשִׁין דִּין.

ומתוך רצי חזקיה אָלָא הָכִי שְׂמַעְנָא אֲלֵא כך שמעתי, כי חֲיִיבִיא מְהַפְכִי רַחֲמִי לְדִינָא הרשעים מהפכים את מדת הרחמים שיהיה מדת הדין גובר צה, דְּלִית לָךְ בְּכָל אֵינֻן פְּתִירִין עֲלָאִין דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא כי אין לך צכל ספירות העליונות של המלך הקדוש, דְּלָא בְּלִיָּעִין רַחֲמִי בְּדִינָא וְדִינָא בְּרַחֲמִי שְׂאִינֵן כְּלוּלִים רַחֲמִים צְנִין וְהִדִּין בְּרַחֲמִים, וְחֲיִיבִיא מְהַפְכִי רַחֲמִי לְדִינָא וְהַרְשָׁעִים מְהַפְכִים רַחֲמִים לְדִין, וְלִכְּן אָף עַל פִּי שֶׁהַשֵּׁם א"ל הוּא צְחָסֵד, אֲבָל הַרְשָׁעִים מְהַפְכִים אוֹתוֹ לְדִין, כִּי אִם הַרְשָׁעִים יִגְבִּיר אֵת הַדִּין צְעוֹנוֹתָיו הִי פּוֹעֵל עֲלֵיו אֵת צְחִינַת דִּין שְׂצֹאוֹתָהּ הַסְּפִירָה שְׂפָגַם צֵה, כִּי אִם הַחֶסֶד נִעְלַם וּמִסְתַּלַּק מִשֵּׁם, וְהִי הַשֵּׁם א"ל שְׂצֹחֵסֵד מִלֵּד הַדִּין שְׂצוּ פּוֹעֵל אֵת הַדִּין עַל הַרְשָׁעִים, הַגַּם שֵׁם א"ל הוּא צְחָסֵד וּפּוֹעֵל חֶסֶד צְדָרְךְ כֻּלָּל.

אָבֵל מִלָּה שְׁפִיר הוּא אֲבָל הַדְּצֵר יוֹתֵר יִפֵּה וְעוֹז לְפַרְשֵׁי, כִּי א"ל בְּכָל אֲתָר נְהִירוּ דְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה הוּא הַשֵּׁם א"ל צְנִי מִקּוֹס הוּא הָאֲרַת חֲכָמָה הַעֲלִיוֹנָה וְהוּא חֶסֶד גְּמוּר, וְשֵׁם זֶה אִינוּ מִתְהַפֵּךְ לְדִין לְעוֹלָם, וְקְיִימָא בְּקִיּוּמֵיהּ בְּכָל יוֹמָא עוֹמֵד צְקִיּוֹם הַחֶסֶד צְנִי יוֹם, דְּכְתִיב חֶסֶד א"ל בְּלֵי דַיּוֹם פִּירוּשׁ צְמַשְׁךְ כֹּל הַיּוֹם מִתְעוֹרֶרֶת מִדַּת הַחֶסֶד, וְאֵלְמֵלָא דְּהַאי א"ל אֲתַעֲר בְּעֲלָמָא וְאִם לֹא הַשֵּׁם א"ל הוּא מִתְעוֹרֵר צְעוֹלָם, לָא יְכִיל עֲלָמָא לְמִיקָם אֲפִילוּ שְׁעָתָא חֲדָא לֹא הִיה יְכוּל הָעוֹלָם לְעוֹמֵד אֲפִילוּ שְׁעָתָא חֲדָא, מִקְּמִי דִּינִין תְּקִיפִין דְּמַתְעַרִין בְּעֲלָמָא בְּכָל יוֹמָא מִחֲמַת דֵּינִים הַחֻזְקִים הַמִּתְעוֹרֵרִים צְעוֹלָם צְנִי יוֹם.

אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי חֻזְקִיה, שְׁפִיר יִפֵּה אֲמַרְתָּ וְתִירַצַּת בְּהַהוּא דְּכְתִיב א"ל גְּבוּר צֵה שְׂכָמוֹ א"ל גְּבוּר, שְׂפִירוּשׁוֹ

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ב ד) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, אֵל תִּקְרִי בְּהִבְרָאָם, אֶלֶּא בְּאִבְרָהָם, בְּאַתְעָרוּתָא דְאַבְרָהָם קַיִימִי, וְכַד אֲתַעַר אֲבָרְהָם בְּעֶלְמָא, כָּל אִינוּן דִּינִין דְּמִשְׁתַּכְּחִי בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא, דְּחִי לְהוּ לְבַר, וְלֹא קַיִימִין קַמִּיהָ.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, וְא"ל זֹעֵם בְּכָל יוֹם, נְזַעֵם אוּ זְעוּם בְּכָל יוֹם לָא כְתִיב, אֶלֶּא זֹעֵם, בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא דְדִינָא אֲשַׁתְּכַח, דְּחִי לֹון לְבַר, וְקַיִימָא הוּא וּמְבַסֵּם עֶלְמָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (תהלים מב ט) יוֹמָם יִצְוָה יְהו"ה חֲסֵדוֹ, וְאַלְמָלֵא הָאִי לָא יִכִּיל עֶלְמָא לְמִיקָם אֲפִילוּ רְגַעָא חֲדָא, וְעַל דָּא כְּלָא קַיִימִי בְּגִינְיָה דְאַבְרָהָם.

מתוק מדבש

וַיּוֹמָא דְדִינָא אֲשַׁתְּכַח, דְּחִי לֹון לְבַר כָּל יוֹם וַיּוֹם שְׁנַמְלָא דִין צְעוּלָם, הַשֵּׁם א"ל דוּמָה אֹתָם לַחוּן, וְרַחֵם לֹומֵר שְׁגוּעֵר צְעוּלֵי הַדִּינִים כָּל יוֹם וּמְצַלָם, וְקַיִימָא הוּא וּמְבַסֵּם עֶלְמָא וְהוּא עוֹמֵד וּמְצַסֵּם וּמְמַתִּיק אֵת דִּינֵי הָעוֹלָם, הָדָא הוּא דְכְתִיב זֶה שְׁכֵמוֹן יוֹמָם יִצְוָה יְהו"ה חֲסֵדוֹ הַמְמַתִּיק אֵת הַדִּינִים, וְאַלְמָלֵא הָאִי וְאֵם לֹא הַתְעוֹרְרוֹת הַחֲסֵד צְעוּלָם, לָא יִכִּיל עֶלְמָא לְמִיקָם אֲפִילוּ רְגַעָא חֲדָא מִחַמַּת הַתְּגַזְרוֹת הַדִּינִים, וְעַל דָּא כְּלָא קַיִימִי בְּגִינְיָה דְאַבְרָהָם וְעַל כֵּן כָּל הָעוֹלָם קַיִים צְעוּלֵי הַתְּעוֹרְרוֹת הַחֲסֵד שֶׁל אֲבָרְהָם.

הָדָא הוּא דְכְתִיב זֶה שְׁכֵמוֹן אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם פִּירוּשׁ הַקִּיּוּם שֶׁל תּוֹלְדוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ הוּא צְהַרְרָאם, כְּלֹומֵר אֵל תִּקְרִי בְּהִבְרָאָם אֵלֶּא בְּאַבְרָהָם כִּי אֹתִיּוֹתִיהֶם שׁוֹת, וְהִינּוּ בְּאַתְעָרוּתָא דְאַבְרָהָם קַיִימִי צַחַת הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל מַדַּת הַחֲסֵד שֶׁל אֲבָרְהָם עוֹמְדִים הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וְכַד אֲתַעַר אֲבָרְהָם בְּעֶלְמָא וּכְשֶׁמְתַעוֹרֵר מַדַּת הַחֲסֵד שֶׁל אֲבָרְהָם צְעוּלָם, אִזּוּ כָּל אִינוּן דִּינִין דְּמִשְׁתַּכְּחִי בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא כָּל אֹתָם הַדִּינִים הַנִּמְלָאִים כָּל יוֹם וַיּוֹם, דְּחִי לְבַר וְלֹא קַיִימִין קַמִּיהָ דוּמָה אֹתָם לַחוּן וְאִינֵם עוֹמְדִים לְפָנָיו.

הָדָא הוּא דְכְתִיב זֶה שְׁכֵמוֹן וְא"ל זֹעֵם בְּכָל יוֹם וּמְפַרֵּט נְזַעֵם שְׁנַמְתַּעוֹרֵר צֹעֵם עַל יְדֵי אַחֲרִיס, אוּ זְעוּם שְׁהוּא זְעוּם מַעֲלָמוֹ בְּכָל יוֹם, לָא כְתִיב, אֵלֶּא זֹעֵם שְׁפִירוּשׁוֹ בְּכָל יוֹמָא

צו יום שני

המקדש עצמו מלמטה מקדשים אותו מלמעלה

וְעַל דָּא כְּתִיב, (שם פו ה) וּלְצִיּוֹן יֹאמֶר אִישׁ וְאִישׁ יוֹלֵד בָּהּ, חֵד לְדִינָא וְחֵד לְרַחֲמֵי, פֶּד מְזֻדְוֹגֵי פְּחָדָא בְּזוּגָא חֵד, פְּדִין צִיּוֹן אֶקְרִי, וְצִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם אֲשֶׁתְּמוּדַע וְאֲשֶׁתְּכַח, וְדָא בְּדָא תְּלִיָא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר פְּתִיב, (ויקרא כ ז) וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, מֵאֵן דְּמִקְדָּשׁ גְּרַמְיָה מְלָרַע, מְקַדְּשִׁין לִיָּה מְלַעֲיָלָא, מֵאֵן דְּמִסְאָבִין לִיָּה מְלַעֲיָלָא, מְקַדְּשִׁין לִיָּה מְלַעֲיָלָא יָאוּת, דְּהָא קְדוּשָׁה דְּמֵאֲרִיָּה שְׂרִיא עֲלֵיהּ, אֲבָל מְסָאָבִין לִיָּה, מֵאֵן אַתְר, וְאִי תִימָא מְלַעֲיָלָא, וְכִי מְסָאָבוּתָא שְׂרִיא לְעִילָא.

אָמַר רַבִּי חֵיָא, הֵיִינוּ דְתַנִּינָן, בְּעוּבְדָא דְלִתְתָא אֲתַעַר עוּבְדָא לְעִילָא, אִי עוּבְדָא דְלִתְתָא הִיא בְּקְדוּשָׁה, אֲתַעַר קְדוּשָׁה לְעִילָא, וְאֲתִי וְשְׂרִיא עֲלֵיהּ, וְאֲתַקְדָּשׁ בֵּיהּ, וְאִי אִיהוּ אֲסִתָּאב לְתַתָּא, אֲתַעַר רוּחַ מְסָאָבוּתָא לְעִילָא, וְאֲתִי וְשְׂרִיא עֲלֵיהּ וְאֲסִתָּאב בֵּיהּ, דְּהָא בְּעוּבְדָא תְּלִיא מְלִתָּא.

מתוק מדבש

ידי שמרחיק את עצמו מכל דבר מגונה, ועוסק בתורה ובמעשים טובים, על ידי זה מקדשים אותו מלמעלה, אבל מאן דְּמִסְאָבִין גְּרַמְיָה מְלָרַע, מְסָאָבִין לִיָּה מְלַעֲיָלָא מי שמטמא עצמו למטה במיני עבירות, או עוסק בספרי מינים ודברי נבלות הפה או נכנס לבתי עבודה זרה או המופקרות, ושואל במכשפים, ורואה פני מתי גוים, ומשחק בליצנות, כל אלו מושכים עליהם טומאה מלמעלה, ואף אם ירצה לשוב ולהטהר קשה לפרוש ממנו אם לא על ידי טורח גדול, ושאל רבי יוסי מְקַדְּשִׁין לִיָּה מְלַעֲיָלָא יָאוּת מה שלמדנו שמקדשין אותו מלמעלה, יפה הוא, שפירושו דְּהָא קְדוּשָׁה דְּמֵאֲרִיָּה שְׂרִיא עֲלֵיהּ שקדושת קונו שורה עליו, אֲבָל מְסָאָבִין לִיָּה אבל מה שלמדנו שמטמאים אותו, מֵאֵן אַתְר מאיזה מקום ומי הוא המטמא אותו, וְאִי תִימָא מְלַעֲיָלָא ואם תאמר שמטמאים אותו מלמעלה, אי אפשר לומר כן, כִּי וְכִי מְסָאָבוּתָא שְׂרִיא לְעִילָא וכי טומאה שורה למעלה, ואין ראוי לייחס פעולה זו להקב"ה.

"מאמר המקדש עצמו מלמטה מקדשים אותו מלמעלה" ומבאר בו כי יחוד יסוד ומלכות יהיה בשלימות לעתיד לבוא. ומבאר כי המתרחק מכל חטא גורם לעורר עליו את מדת הקדושה מלמעלה, וזוכה להתקדש. אבל הנמשך אחר החטא והטומאה הנה זה מעורר עליו את רוח הטומאה מלמעלה. ומפרש כי בני אדם התחתונים הם בעלי בחירה, והם במעשיהם ממושכים על עצמם את אשר בחרו. ומבאר עוד כי גם ברבור מעוררים כנגדו דבור עליון, הן למב והן לביש. ומכאן נמשך לבאר על פי סוד כי במעשה נטילת ארבעת המינים שבלולב שבהם רמזים שבעה חסדים, אנו גורמים לעורר את מדת החסד לעולם, ועל כן אנו נוטלים אותם לחים ולא יבשים, כדי לעורר על ידם את הגשמים, ונמשכים חסדים וברכות לעולם.

(מקור המאמר זוהר פרשת לו דף לא ע"א-ב, ציטאורינו כרך י עמ' שפ-שפז)

אָמַר רַבִּי חֵיָא לְרַבִּי יוֹסִי, הֵיִינוּ דְתַנִּינָן זְהוּ שְׁלַמְדְּנוּ בְּעוּבְדָא דְלִתְתָא אֲתַעַר עוּבְדָא לְעִילָא במעשה שעושה האדם למטה מתעורר מעשה למעלה, אִי עוּבְדָא דְלִתְתָא הִיא בְּקְדוּשָׁה אִם הַמַּעֲשֶׂה שֶׁעוֹשֶׂה הָאָדָם לְמַטָּה הוּא בְּקְדוּשָׁה, אִם אֲתַעַר קְדוּשָׁה לְעִילָא מֵתַעוֹרֵר קְדוּשָׁה לְמַעְלָה, וְאֲתִי וְשְׂרִיא עֲלֵיהּ וְאֲתַקְדָּשׁ בֵּיהּ וְשׁוֹרָה עַל הָאָדָם וּמִתְקַדָּשׁ עַל יְדֵהּ, וְאִי אִיהוּ אֲסִתָּאב לְתַתָּא ואם הוא מטמא עצמו על ידי איזה חטא ועון למטה, אֲתַעַר רוּחַ מְסָאָבוּתָא לְעִילָא מתעורר רוח הטומאה למעלה, וְאֲתִי וְשְׂרִיא עֲלֵיהּ וְאֲסִתָּאב בֵּיהּ וְשׁוֹרָה עַל הָאָדָם וּמִשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ, דְּהָא בְּעוּבְדָא תְּלִיא מְלִתָּא כִּי בַמַּעֲשֶׂה שֶׁל הָאָדָם תְּלוּי הַדְּבַר, רִצָּה לֹמַר כֹּל אֶחָד לְפִי מַעֲשִׂיו מֵעוֹרֵר וּמִשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ, אִם עוֹסֵק בְּקְדוּשָׁה מִשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ קְדוּשָׁה וְטַהֲרָה, וְאִם עוֹסֵק בְּטוּמָא מִשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ טוּמָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב וּלְצִיּוֹן יֹאמֶר פִּירוּשׁ עַל הַיְסוּד הַנִּקְרָא לְיוֹן נֹאמַר אִישׁ וְאִישׁ יוֹלֵד בָּהּ מֵה שְׁכַחוּ אִישׁ וְאִישׁ שְׁתֵּי פְעָמִים, חֵד לְדִינָא אֶחָד לְדִין כְּנַגַּד הַמַּלְכוּת, וְחֵד לְרַחֲמֵי וְאֶחָד לְרַחֲמִים כְּנַגַּד ז' א"ל, כִּי פֶד מְזֻדְוֹגֵי בְּחָדָא בְּזוּגָא חֵד כֹּאשֶׁר מִתְחַדֵּס ז' א"ל כֹּאשֶׁר צִיּוֹן אֶקְרִי אִלּוּ נִקְרָא הַיְסוּד לְיוֹן, זֶה שֶׁאֵמַר "וּלְצִיּוֹן יֹאמֶר", פִּירוּשׁ לְעַתִּיד לְבָא כְּשֵׁיחֵיהּ יְסוּד ז' א"ל, יֹאמֶר עַל לְיוֹן "אִישׁ וְאִישׁ יוֹלֵד בָּהּ", רָצָה לֹמַר ז' א"ל וּמַלְכוּת יִתְקַנֵּן וּמִתְחַדֵּס "צ"ה" צִיּוֹן, וְצִיּוֹן שְׁהוּא הַיְסוּד, כְּשֵׁיחֵיהּ מִיּוֹתֵד בִּירוּשָׁלַיִם (ה"ג הרמ"ק) שְׁהוּא הַמַּלְכוּת, אִלּוּ אֲשֶׁתְּמוּדַע וְאֲשֶׁתְּכַח יִהְיֶה נוֹדַע וּמוֹשָׁג, כִּי עַד אִלּוּ אֵין לְהַשִּׁיג אֶת הַיְסוּד, וְדָא בְּדָא תְּלִיָא זֶה תְּלוּי צוה, כִּי כְמוֹ שֶׁהַמַּלְכוּת תְּלוּיָהּ צִיּוֹן כֵּן הַיְסוּד תְּלוּיָהּ צִיּוֹן וְאִין רָאוּי לְקַרְאָתוֹ לְיוֹן כִּי אִם צִיּוֹתוֹ מִתְיַחַד עִם הַמַּלְכוּת שֶׁאִלּוּ הוּא מְלוּכָא וְנִכְר. (רמ"ק והרמ"ו ומק"מ)

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי, וְאָמַר הֵנָּה פְּתִיב וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, וְדַרְשׁוּ חַז"ל (צמס' יומא דף לו ע"א), מֵאֵן דְּמִקְדָּשׁ גְּרַמְיָה מְלָרַע, מְקַדְּשִׁין לִיָּה מְלַעֲיָלָא מי שמקדש עצמו מלמטה, על

דְּהָא לִית לָךְ טַב וּבִישׁ, קְדוּשָׁה וּמְסַאֲבוּתָא, דְּלִית לִיה עֲקָרָא וְשִׂרְשָׁא לְעֵילָא, וּבְעוּבָדָא דְלִתְתָא אֲתַעַר
עוּבָדָא דְלְעֵילָא, מַה דְּתַלִּי בְּעוּבָדָא, בְּעוּבָדָא אֲתַעַר לְעֵילָא, וְאֲתַעְבִּיד עוּבָדָא, וּמַה דְּתַלִּי בְּמַלְיָן,
בְּמַלְיָן, כַּד אֲתַגְזֵר בְּמַלְהָ, אֲתַעַר הָכִי לְעֵילָא.

וְאִי תִימָא מַלְהָ מַה אֲתַעַר, אֲלָא הָכִי כְּתִיב (ישעיה נח יג) וְדַבֵּר דְּבַר, הֵהוּא דְּבַר אֲתַעַר מַלְהָ אֲחֵרָא לְעֵילָא
דְּאֲקָרִי דְּבַר, (הושע א א) דְּבַר יְהו"ה אֲשֶׁר הִזְהָה, (ש"א ג א) וְדַבֵּר יְהו"ה הִזְהָה יִקְר, (תהלים לג י) בְּדַבֵּר יְהו"ה
שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ, דְּהָא תְּנִינָן, הֵהִיא מַלְהָ סְלָקָא וּבְקַע רְקִיעִין, עַד דְּסְלָקָא בְּדוּכְתִיָּה, וְאֲתַעַר מַה דְּאֲתַעַר, אִי
טַב טַב, אִי בִישׁ בִישׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב (דברים כג י) וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע.

אַרְבַּעָה מִינִין בְּלוּלָב, וְאִינְוֹן שְׁבַעָה, וְאִי תִימָא דְשְׁבַעָה מִינִין אִינְוֹן, לְאוּ הָכִי, אֲלָא אַרְבַּעָה נִינְהוּ, וְאִינְוֹן
מִתְפָּרְשִׁין לְתַלְתָּא אַחֲרָנִין, וּבְעוּבָדָא דִּילְהוֹן אֲתַעְרוּ שְׁבַעָה אַחֲרָנִין לְעֵילָא, לְאוּטְבָא עֲלָמָא בְּכַמְהָ
סְטָרִין.

מתוק מדבש

סוד אחרוג ויהא כנגד עטרת היסוד דז"א שהיא המלכות שנו, ודע כי אלו
השצעה מיינס אינס רומזים על השצעה ספירות דז"א עזמנס, אלא על השצעה
חסדים המתפשטים בז"ת דז"א, ועל ידי הולכת הלולב אלו מעלים אותם
למעלה עד השרשים שלהם אשר צדעת דז"א, ושם הם מקבלים הארה גדולה,
ואחר כך צומרת והוצאת הלולב מורידין הארה אל הנוקבא שראשה הוא כנגד
הסוה דז"א, כדי לתת זה השצעה חסדים הפנימיים דז"א בז' ימי הסוכות.
עוד מוצא שם צדוש ו' ו', כי ציוס הכפורים על ידי החמש תפלות מקבלת
הנוקבא דז"א ציסוד שצה ה"ג מאימא שלה על ידי ז"א, וכדי שלא
יתאחזו החילונים בגבורות האלו שציסודה, נחתם זה חותם אחד והוא חותם
פנימי ציסוד שצה לשמור את הגבורות ההם. וצילל הושענא רבא נעשה זה
חותם צ' החילון צסוד חותם צמוך חותם צמלכות שצה שהיא עטרת היסוד
שצה, והנה כמו צעת עשיית החותם ציסוד שצה נידון העולם צנעילת יוס
הכפורים, כך עתה שנעשה החותם השני צמלכות שצה נידון העולם ונחתם
פעם צ', והיינו סוד מסירת הפתקין אשר נחתמו צנעילת יוס הכיפורים,
וינתינס עתה ציד הממונים על עונשי פרענות צני אדם, לפעול הדין והמשפט
למי שנחתיצ צדין.

ומה שאמר שעל ידי איזה חטא ועון מתעורר רוח הטומאה למעלה,
אין הכוונה שעצם הטומאה היא למעלה, אלא דְּהָא לִית לָךְ
טַב וּבִישׁ, קְדוּשָׁה וּמְסַאֲבוּתָא, דְּלִית לִיה עֲקָרָא וְשִׂרְשָׁא
לְעֵילָא כי אין לך דבר טוב או רע, וקדושה וטומאה, שלא יהיה
לו עיקר ושורש למעלה, כי גם הרע והטומאה שורשם מסיגי
הגבורות דקדושה, והכל ברא הקב"ה, אלא שניתנה הבחירה לאדם,
שימשיך עליו מה שירצה לפי מעשיו, וּבְעוּבָדָא דְלִתְתָא אֲתַעַר
עוּבָדָא דְלְעֵילָא ובמעשה של מטה מתעורר המעשה שלמעלה,
מַה דְּתַלִּי בְּעוּבָדָא, בְּעוּבָדָא אֲתַעַר לְעֵילָא, וְאֲתַעְבִּיד עוּבָדָא
מַה שְׁתַּלִּי בַּמַּעֲשֵׂה, הָרִי מִתְעוֹרֵר לַמַּעֲלָה בַּמַּעֲשֵׂה, וְנַעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה,
וּמַה דְּתַלִּי בְּמַלְיָן, בְּמַלְיָן וּמַה שְׁתַּלִּי בְּדִיבּוּר, הָרִי נִפְעַל הַדְּבַר
בְּדִיבּוּר, כַּד אֲתַגְזֵר בְּמַלְהָ, אֲתַעַר הָכִי לְעֵילָא כי כפי שנגזר
הדיבור למטה, כך נתעורר למעלה.

כתב הארז"ל (צט' מ' פ"צ), שכל מנזות מעשיות כולם פועלות צחילוניות
העולמות, וכל מנזוה שהיא צדיצור לצד כמו תפלה פועלות צפנימיות, והכוונה
צמתשצה, היא הנשמה צין צחילוניות וצין צפנימיות.

וְאִי תִימָא מַלְהָ מַה אֲתַעַר וְאִם תִּיבּוּר מַה מְעוֹרֵר לַמַּעֲלָה,
כי היה אפשר לומר שאין ממש בהבל הפה, ומשיב אֲלָא
הָכִי כְּתִיב אלא כך כתוב וְדַבֵּר דְּבַר שִׁפְרוּשׁוּ הֵהוּא דְּבַר,
אֲתַעַר מַלְהָ אֲחֵרָא לְעֵילָא דְּאֲקָרִי דְּבַר דיבור שאדם מדבר
מעורר דבר אחר למעלה הנקרא דבר, שהוא סוד המלכות, והיינו
דכתיב דְּבַר יְהו"ה אֲשֶׁר הִזְהָה שהיא המלכות, וכתוב וְדַבֵּר
יְהו"ה הִזְהָה יִקְר גם כן נרמז על המלכות, וכן מה שכתוב בְּדַבֵּר
יְהו"ה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ פִירוּשׁ בַּמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת דְּבַר, שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ,
דְּהָא תְּנִינָן שהרי למדנו, הֵהִיא מַלְהָ סְלָקָא וּבְקַע רְקִיעִין
הדיבור שאדם מדבר עולה ובוקע רקיעים, עַד דְּסְלָקָא בְּדוּכְתִיָּה
עד שעולה במקומו הראוי לו, וְאֲתַעַר מַה דְּאֲתַעַר ומעורר למעלה
מה שראוי לעורר, אִי טַב טַב אם הוא דיבור טוב מעורר טוב,
אִי בִישׁ בִישׁ ואם הוא דיבור רע מעורר רע, וְעַל דָּא כְּתִיב
ועל זה נאמר וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע כלומר מכל דיבור רע.
(מק"מ ומפרשים)

וכתב עוד שם צדוש ח', כי אחר שנכנסו כל החסדים צנוקבא צימי הסוכות
על ידי הלולב והקפת הלולב ועל ידי הסוכה, אחר כך ציוס הושענא
רבא נכנסים ה"ג מאימא צמלכות שצה, כי גצורת היסוד שצה כבר נכנסו
צנעילת יוס הכפורים, ועתה נכנסים ה"ג אחרות צמלכות שצה, ואלו הגבורות
הם לצורך לעשות זה צחית כלי כדי להעלות את המיין נוקצין שצה ציוס
שמיני עזרת, ואלו הגבורות נכנסות זה על ידי צצעת הערצה צקרקע, וכונת
הצצעה צעזמה היא הכאת הדינים וירידתם צמלכות שצה הנקראת קרקע
עולם, וגם ענינה הוא להכות ולצצר ולהחליט את כח הגבורה כדי שימתקו
ותצטמו, וצעת הרמת הערצות תכוין אל סוד הנשיקין הקודמין אל היחוד
של שמיני עזרת, כנודע שערצה דומה לשפתים והנשיקין הם צשפתים, עד
כאן תמצית דברי הארז"ל, וצע"ה צוה נצין את מאמרם הצאים.

וזה שאמר רצי יוסי אַרְבַּעָה מִינִין בְּלוּלָב אַרְבַּעָה מִינִים הם
צלולב, וְאִינְוֹן שְׁבַעָה והם שצעה פרטנים, ג' הדסים צ' ערצות
לולב ואתרוג, וְאִי תִימָא דְשְׁבַעָה מִינִין אִינְוֹן ואם תאמר מאחר
שהם רומזים על שצעה חסדים המפשטים בז"א, אם כן היו ראויים
שהיו שצעה מיינס שונים, ומשיצ זָאוּ הָכִי אִין הדבר כך, אֲשֶׁר
אַרְבַּעָה נִינְהוּ אלא הם אַרְבַּעָה מִינִים לצד כנגד הד' אותיות
שם הו"ה, וְאִינְוֹן מִתְפָּרְשִׁין לְתַלְתָּא אַחֲרָנִין והם נפרדים
לשלושה אחרים, כי ג' הדסים הם כנגד ג' אותיות יו"ד דשם
הו"ה, וצ' ערצות הם כנגד צ' אותיות ה"ה ראשונה דהו"ה,
הלולב הוא כנגד ו"ו שצשם, האתרוג כנגד ה"ה האחרונה שצשם,
הרי הם שצעה אחרים כנגד השצעה חסדים, וּבְעוּבָדָא דִּילְהוֹן
אֲתַעְרוּ שְׁבַעָה אַחֲרָנִין לְעֵילָא וצמעשה של נטילת לולב מתעוררים
השצעה חסדים שצדעת דז"א למעלה, זָאוּטְבָא עֲלָמָא בְּכַמְהָ

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֵף עַל גַּב דְּאִיְהִי בְכַלְלָא, מִתְבָּרְכָא מְפֻלְהוּ שִׁית, וּמִנְחָלָא דְעַמִּיקָא דְמַבּוּעַ, דְנִגִיד וְלֹא פְסִיק לְעֵלְמִין מִימּוֹי, דְנִגְדָא עֲלִייהוּ, וַיִּנְקָא לְבַת, דְהָא בְגִין דְאִיְהִי בַת לָהּ לְעֵלְמָא עֲלָאָה וְתַתְּאָה, אֲתַבְּרָכָא מִנְיִיהוּ בְּאַתְעָרוּתָא דָּא, דְהָא בְּשַׁעְתָּא דְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתַבְּרָכָא מִנְיִיהוּ, פְּלָהוּ עֵלְמִין אֲתַבְּרָכְן, וְעַל דָּא סוּבְבִים אֶת הַמְזִבְחַת, כְּמָה דְאַתְמַר.

וְעוֹד, בְּאַתְעָרוּתָא דָּא, פְּלָהוּ שִׁיתָא מִתְבָּרְכָא בְּמִיָּא, לְאַסְתְּפָקָא בֵּיהּ, וְאַשְׁתַּאֲבִין פְּלָהוּ מִמַּבּוּעָא דְנִחְלָא עַמִּיקָא דְכַלְא, לְנִחְתָא לְעֵלְמָא, וּבְגִין כְּךָ בְּעִיִן פְּלָהוּ לַחֲזִין וְלֹא יְבִשִׁין, לְאַמְשַׁכָּא בְּרַכָּאן לְעֵלְמָא, בְּגִין דְאִילְנֵי אֲלִין פְּלָהוּ לַחֲזִין תְּדִירָא, וְטְרַפִּין דְלָהוֹן מִשְׁתַּפְּחִין תְּדִירָא, וַיִּזְמַן חֲדוּתָא דְלָהוֹן בְּהַאי זְמַנָּא. וַתְּנִינָן בְּסַפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, דְהָא הָהוּא חִילָא דְאַתְפָּקְדָא עַל אִילְנֵין אֲלִין, כֹּל חַד וְחַד מֵאַלִין, לֹא נָטִיל בְּרַכָּאן דְחֲדוּתָא לְעֵילָא, אֶלָּא בְּזַמְנָא דָּא, וְחֲדוּתָא דְלָהוֹן פּוּלְהוּ לְעֵילָא, וְחֲדוּתָא דְאִילְנֵין אֲלִין לְתַתְּאָה, פּוּלְהוּ בְּזַמְנָא דָּא הוּא, וְאַתְעָרוּתָא דְלָהוֹן בְּאַיְנוֹן קְדִישֵׁי מְלַכָּא תְּלִיִין, וְכַד יִשְׂרָאֵל נָטִיל לֹון, פְּלָא אֲתַעַר בְּזַמְנָא דָּא, וְעֵלְמָא מִתְבָּרְכָא, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכָא, לְאַרְקָא בְּרַכָּאן לְעֵלְמָא.

מתוק מדבש

כל ארבעה מיני הלולב לחים ולא יבשים, (כמבואר במס' סוכה (פרק לולב הגזול) כי רק לחים כשרים בכל הד' מיני הלולב ויבשים פסולים בכולם). דְאַמְשַׁכָּא בְּרַכָּאן דְעֵלְמָא כְּדִי לְהַמְשִׁין זְרֻכּוֹת שְׁהַס מִימֵי הַגַּשְׁמִים לְעוֹלָם, בְּגִין דְאִילְנֵי אֲלִין בְּפֻלְהוּ לַחֲזִין תְּדִירָא לְפִי שְׁאֲלוּ הַאִילָנוֹת כּוֹלֵס הֵס לַחִים תַּמִּיד, לִכֵּן זַנְטִילַתַס נַמְשַׁכִּים מִימֵי הַגַּשְׁמִים, וְטְרַפִּין דְלָהוֹן מִשְׁתַּפְּחִין תְּדִירָא וְהַעֲלִים שְׁלַהַס נַמְלָאִים תַּמִּיד זָאלוּ הַאִילָנוֹת זִין זַקִּין זִין צַחֲוֹרָף, וַיִּזְמַן חֲדוּתָא דְלָהוֹן בְּהַאי זְמַנָּא וּמִן שְׁמַחְתָּא הוּא זַשְׁעָה יְמֵי הַסּוּכּוֹת, כִּי אִז לִיחֻסָן גּוֹזַרַת זְהַס זְיוֹתַר, לִכֵּן עַל יְדֵי מַלְאוֹת הַנְּעוּנֵים שְׁמַקְיִימִים זְהַס, מִמְשַׁיְכִים גַּשְׁמֵי זְרַכָּה לְעוֹלָם.

הַסְרִין לְהַטִּיב לְזַנֵּי הָעוֹלָם זְכַמָּה אֲרֻפִּים, כְּלוֹמַר כְּדִי לְהַמְשִׁין חַסְדִים מִמְקוֹרַס שְׁזַדַעַת, כִּי אַחַר שְׁקַצְלָה הַנוֹקְצָא אֶת הָאֲרוֹת הַחַסְדִים, אַחַר כֵּךְ מַמְנָה נַמְשַׁךְ שְׁפַע חַסְדִים לְכָל הָעוֹלָם (כַּמְצוּרָא דְהַקְדָּמָה).

ואמר עוד כי בְּנֶגְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת קוֹד הַאֲחֵרוֹ, אֵף עַל גַּב דְּאִיְהִי בְּכַלְלָא אֵף עַל פִּי שֶׁהִיא זְכַלְל הו"ק דו"א, כִּי הִיא מוֹשְׁרַשַׁת זַעֲטַרַת הַיִּסּוּד שְׁזוּ, עַם כָּל זֶה מִתְבָּרְכָא מִבְּפֻלְהוּ שִׁית הִיא מִתְזַכַּרַת מִהַחַסְדִים הַמִּתְפַּשְׁטִים זְכַל הַשַּׁשָּׁה קַלּוֹת עַל יְדֵי נְעוּע הַלּוֹלֵב וּמִינֵיו, וּמִנְחָלָא דְעַמִּיקָא דְמַבּוּעַ וּמִנְחַל הָעַמּוּק הַמְזוּע שֶׁהוּא הַיִּסּוּד לְאִימָא שְׁזַמּוּכוּ הִיא הַדַּעַת דו"א, דְנִגִיד וְלֹא בְּסִיק דְעֵלְמִין מִימּוֹי שֶׁהוּא נַמְשַׁךְ וְלֹא נַפְסַק מִימֵי שְׁפַעוּ לְעוֹלָמִים, דְנִגְדָא עֲלִייהוּ וַיִּנְקָא לְבַת שְׁנַמְשַׁךְ מַשַּׁס עַל הו"ק וְעַל יְדֵס אִימָא מִינְקַת אֶת הַזַּת שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, דְהָא בְּגִין דְאִיְהִי בַת לָהּ דְעֵלְמָא עֲלָאָה כִּי לְפִי שֶׁהַמַּלְכוּת הִיא זַת לְעוֹלָם הָעֲלִיִין שֶׁהוּא אִימָא, וְתַתְּאָה וְלְעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן שֶׁהוּא ז"א (כִּי שְׁלַא זַשַׁעַת הַיִּסּוּד נַקְרָאֵת לְפַעֲמִים זַת לז"א), לִכֵּן אֲתַבְּרָכָא מִנְיִיהוּ בְּאַתְעָרוּתָא דָּא הִיא מִתְזַכַּרַת מִהַס זַהַתְעוֹרְרוֹת הַחַסְדִים עַל יְדֵי הַנְּעוּנֵים, דְהָא בְּשַׁעְתָּא דְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתַבְּרָכָא מִנְיִיהוּ כִּי זַשַׁעַת שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְזַכַּרַת מִהַס, בְּפֻלְהוּ עֵלְמִין אֲתַבְּרָכְן כָּל עוֹלָמוֹת זִי"ע וְזַתּוּכַס עוֹלָם הַזֶּה הַתַּחְתּוֹן מִתְזַכַּרִים מַשְׁפַּע הַחַסְדִים, וְעַל דָּא סוּבְבִים אֶת הַמְזִבְחַת וְגַם עֲזוֹר זֶה סוּבְזִים אֶת הַמְזוּע זְלוֹלֵב וּמִינֵיו, וַיִּזְמַן הַזֶּה אֶת הַזַּיְמָה זַאֲמִירַת הַהוֹשַׁעְנוֹת עַם הַלּוֹלֵב וּמִינֵיו, כְּדִי לְהַמְשִׁין אֶל הַמַּלְכוּת אֶת הַחַסְדִים שֶׁל זַחֲיִנַת אֲרוֹת הַמַּקְיִפִים, כְּמָה דְאַתְמַר כְּמוֹ שְׁלַמְדֵנוּ לְעִיל דָּף כַּד.

וַתְּנִינָן בְּסַפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא וּלְמַדְנוּ זַסַּפְרוּ שֶׁל רַב הַמְנוּנָא סָבָא, דְהָא הָהוּא חִילָא דְאַתְפָּקְדָא עַל אִילְנֵין אֲלִין כִּי אֲרוֹתוֹ כַּח הָעֲלִיִין דְהֵינֵן הַשְּׂרִים הַמְמוּנִים עַל אֲלוּ הַאִילָנוֹת שֶׁל הַד' מִינִים, כֹּל חַד וְחַד מֵאַלִין לֹא נָטִיל בְּרַכָּאן דְחֲדוּתָא דְעֵלְמָא אֶלָּא בְּזַמְנָא דָּא כָּל אַחַד וְאַחַד מֵאַלוּ הַשְּׂרִים אִינוּ לוֹקַח זְרֻכּוֹת שֶׁל שְׁמַחָה לְמַעַלָּה אֲלֵא זְמוֹן שֶׁל יְמֵי הַסּוּכּוֹת, וְחֲדוּתָא דְלָהוֹן בְּפֻלְהוּ דְעֵלְמָא וְזִין הַשְּׁמַחָה שֶׁל קַצְלַת הַשְּׁפַע שֶׁל הַשְּׂרִים לְמַעַלָּה, וְחֲדוּתָא דְאִילְנֵין אֲלִין לְתַתְּאָה וְזִין הַשְּׁמַחָה שֶׁל אֲלוּ הַאִילָנוֹת כְּלוֹמַר כַּח הַגִּידוּל שְׁלַהַס לְמַטָּה, פּוּלְהוּ בְּזַמְנָא דָּא הוּא הַכָּל הוּא זְהַ זְמוֹן שֶׁל סוּכּוֹת, וְאַתְעָרוּתָא דְלָהוֹן בְּאַיְנוֹן קְדִישֵׁי מִבְּפֻלְהוּ תְּלִיִין וְהַתְעוֹרְרוֹת שְׁלַהַס תְּלוּיּוֹת זָאלוּ הַשְּׁזַעַה חַסְדִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ שֶׁהוּא ז"א, הַתְעוֹרְרוֹת זַשׁוֹרַשַׁס שְׁזַדַעַת עַל יְדֵי נְטִילַת הַלּוֹלֵב, וְכַד יִשְׂרָאֵל נָטִיל לֹון וְכַשִּׁיִּשְׂרָאֵל לּוֹקַחִים וּמַנְעֻנְעִים אֶת הַלּוֹלֵב וּמִינֵיו, בְּפֻלְהוּ אֲתַעַר בְּזַמְנָא דָּא כָּל הַחַסְדִים שְׁזַדַעַת מִתְעוֹרְרִים זְהַ זְמוֹן, וְעֵלְמָא מִתְבָּרְכָא וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁהַס עוֹלָמוֹת זִי"ע, מִתְזַכַּר, וּבְנֶגְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרְכָא לְאַרְקָא בְּרַכָּאן דְעֵלְמָא וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, מִתְזַכַּרַת לְהוֹרִיק וְלְהַמְשִׁין זְרֻכּוֹת וְחַסְדִים לְעוֹלָם הַזֶּה. (לְפִי הַאֲרִיז"ל הַנִּי"ל וּמַק"מ וּמַפְרָשִׁים)

צו יום שלישי

סוד הושענא רבה וחבטת הערבות

בְּיֹמָא שְׁבִיעָא דְחַג, הוּא סִיּוּמָא דְדִינָא דְעֵלְמָא, וּפְתִיקִין נְפִיקִין מִבֵּי מְלַפָּא, וּגְבוּרִין מִתְעַרְי, וּמְסִתִּימִין בְּהַאי יוֹמָא, וְעַרְבֵי נַחַל (תְּלִיין) בְּהוּ, וּבְעֵינֵן לְאַתְעָרָא גְבוּרִין לְמִיָּא, וְלִסְחָרָא שְׁבַעָה זְמַנִּין, לְרִוּוּחָא לְהַאי מְזַבְחָא, מִמִּיָּא דִּי צְחָק, בְּגִין דְאַתְמַלִּיא מִיָּא הַאי בִּירָא דִּי צְחָק, וְכֵד הוּא אֲתַמְלִיא, כֹּל עֵלְמָא אֲתַבְרַכָּא בְּמִיָּא, וּבְהַאי יוֹמָא, גְבוּרוֹת בְּעֵינֵן לְמִיָּא, וְלִסִּימָא לֹוֹן לְבַתֵּר, דְּהָא בְּהַאי יוֹמָא מְסִתִּימִי דִּינָא.

וּבְגִין כֶּן בְּעֵינֵן לְבִטְשָׁא לֹוֹן בְּאַרְעָא, וְלִסִּימָא לֹוֹן דְּלָא מְשַׁתְּפַחֵי, דְּהַאי יוֹמָא אֲתַעְרוּתָא וְסִיּוּמָא הוּא, וְעַל דָּא אֲתַעְרוּתָא וְסִיּוּמָא הוּא דְעַבְדִּין בְּעַרְבֵי נַחַל.

אַמֵּר רַבֵּי חֵיטָא, וְדַאי הָכִי הוּא, וְשִׁפִּיר, וְעַרְבֵי נַחַל, מְסִטְרָא דְנַחַל נְפִיקֵי גְבוּרָאן, וּבְהַאי יוֹמָא מִתְעַרְי וּמְסִימִי.

מתוק מדבש

הַנְּקִרְחָת מִזְנַת, מִמִּיָּא דִּי צְחָק מְמִימֵי הַגְּבוּרוֹת שֶׁל יִצְחָק, בְּגִין דְאַתְמַלִּיא מִיָּא הַאי בִּירָא דִּי צְחָק כְּדִי שְׂתַמְלַל צֹאֵר הוּוּ שֶׁל יִצְחָק שֶׁהִיא הַמְּלִכּוֹת מְמִימֵי הַגְּבוּרוֹת, וְכֵד הוּא אֲתַמְלִיא וְכֹאשֵׁר הִיא מִתְמַלְלָת, אִזּוּ כִּי עֵלְמָא אֲתַבְרַכָּא בְּמִיָּא אִזּוּ כֹּל הָעוֹלָם מִתְנַרְךְ מְמִימֵי גְשָׁמִים, וּבְהַאי יוֹמָא גְבוּרוֹת בְּעֵינֵן לְמִיָּא וְזוּהַ הַיּוֹם אִנּוּ צְרִיכִים לְעוֹרֵר אֶת הַגְּבוּרוֹת כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ מַיִם, וְהֵינּוּ עַל יְדֵי חֲצִטָּה הַעֲרִיצָה שֶׁאִזּוּ הַמְּלִכּוֹת מִקְצֵלֶת מֵאִימָא ה"ג, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה צֶה צְחִינָת כְּלִי כְּדִי לְהַעֲלוֹת אֶת מִיָּין נֹקֵצִין צִיּוֹם שְׁמִינֵי עֲנַת לְלוֹרֵךְ הַיְחוּדָא שְׁלִים, וְיִסְתִּימָא לֹוֹן לְבַתֵּר וְלִסִּים אֲוֹתָם וְלִהַתְמִים צְחִינָת שְׁנֵי אַחַר כֶּן, דְּהָא בְּהַאי יוֹמָא מְסִתִּימִי דִּינָא כִּי צִיּוֹם הוּא מְסִתִּימֵי הַדִּינִים.

"מאמר סוד הושענא רבה וחבטת הערבות" ומבואר בו כי ימי הדין מתחילים בראש השנה, וסיומם הוא ביום הושענא רבה, שאז נמסרים הפתקים. ולפי שביום זה יש התעוררות הגבורות, לכן אנו מעוררים על גבורות גשמים, ואנו עושים זאת על ידי הערבות שהם סוד הדינים, שאנו חובטים אותם בקרקע להורות על הכנתם ומיתוקם. ומבאר שלפי שהעולם נברא בדון, לכן הגשמים שהם קיום העולם יורדים בגבורה, ותיקון המשכתם לעולם הוא על ידי הגבורות כמבואר. ומסיק כי ביום הושענא רבה מסיימים האומות ליטול חלק על ידי קרבנות החג, ואז מסיימים ישראל את ימי הדין, ומתחילים לקבל שפע וברכות מיום שמיני עצרת. אכן סופם של הגוים הוא להיות עריהם שממה, וישראל ישכנו לעד לבטח.

(מקור המאמר זוהר פרשת לו דף לא ע"ב - לב ע"א, צנזאוריני כרך י עמ' שפז-שנג)

וּבְגִין כֶּן וּלְפִי שֶׁהַעֲרִיצוֹת הֵם סוּד הַדִּינִים, לִכֵּן בְּעֵינֵן לְבִטְשָׁא לֹוֹן בְּאַרְעָא אִנּוּ צְרִיכִים לְחַצוֹת אֲוֹתָם צֹאֵר, וְכֹונֵת הַחֲצִטָּה בְּקִרְקַע הִיא לְחַצוֹת וְלַהוֹרִיד אֶת הַדִּינִים צְמַלְכוֹת דְּנוֹקְצָא הַנְּקִרְחָת קִרְקַע עוֹלָם, וְגַם כְּדִי לְהַכּוֹת וּלְשַׁצֵּר וְלַהַחֲלִישׁ אֶת כַּח הַגְּבוּרוֹת וְלַהַתְמִיקָם, וְיִסְתִּימָא לֹוֹן דְּיָא מְשַׁתְּפַחֵי וְאַחַר נַתִּינַת הַגְּבוּרוֹת צְמַלְכוֹת צְרִיכִים לְסִימָם וְלַהַתְמִים צְחִינָת שְׁנֵי, כְּדִי שֶׁהַחֲלִינִים לֹא יִתְאַחֲזוּ בָּהֶם, כִּי מַשֵּׁם שׁוֹרֵשׁ וַיִּנְקַתָּם, דְּהַאי יוֹמָא אֲתַעְרוּתָא וְסִיּוּמָא הוּא כִּי צִיּוֹם הוּא שֶׁל הוֹשַׁעְנָא רַבָּא הוּא הַהַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל הַגְּבוּרוֹת וְגַם סִיּוּמָם וְהַתְמַתְּקָם, וְעַל דָּא וּלְפִי שֶׁצְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַגְּבוּרוֹת, לִכֵּן אֲתַעְרוּתָא וְסִיּוּמָא הוּא דְעַבְדִּין בְּעַרְבֵי נַחַל הַהַתְעוֹרְרוֹת וְהַסִּיּוֹם אִנּוּ עוֹשִׂים צְעָרִי נַחַל שֶׁהֵם סוּד הַדִּינִים, כֹּל זֶה דְרַשׁ רַבֵּי יוֹסִי.

וממשיך דבריו ואמר כי בְּיֹמָא שְׁבִיעָא דְחַג צִיּוֹם הַשְּׂבִיעִי שֶׁל חַג הַסּוּכוֹת שֶׁהוּא הוֹשַׁעְנָא רַבָּא, הוּא סִיּוּמָא דְדִינָא דְעֵלְמָא אִזּוּ הוּא סִיּוֹם הַדִּין שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁהַחֲלִינִים צֹאֵר הַשְּׂנֵה, כִּי צו הוּא סִיּוֹם הַחֲתִימָה, לִכֵּן וּפְתִיקִין נְפִיקִין מִבֵּי מְלַפָּא פִּסְקֵי הַדִּינִים שֶׁנִּתְמַמּוּ צְנַעֲלַת יוֹם הַכַּפּוּרִים יוֹלָאִים עֵתָה מְצִיַת הַמֶּלֶךְ, וְנַמְסְרִים צִיד צְעֵלֵי הַדִּינִים לְפַעוֹל אֶת הַדִּין וְהַמְשַׁפֵּט לְחִיבִים, (אֲנִל אִין לְהַסֵּר רְשׁוּת לְפַעוֹל מִיַּד עַד שְׁמִינֵי הַעֲנַת, כְּדִי לְתַת עוֹד יוֹם אֶחָד שֶׁהוּא יוֹם הוֹשַׁעְנָא רַבָּא לְשׁוֹב צְחִינָת, כְּמַבּוּרָא צְעַר הַכּוֹנֵת דְרוֹשׁ ו' דְסוּכוֹת), וּגְבוּרִין מִתְעַרְי וְאִזּוּ הַגְּבוּרוֹת מִתְעוֹרְרוֹת, כִּי נִתְנוֹת ה"ג מֵאִימָא צְמַלְכוֹת דְּנוֹקְצָא, וּמְסִתִּימִין בְּהַאי יוֹמָא וּמְסִתִּימִימוֹת נַתִּינַת הַגְּבוּרוֹת צִיּוֹם הַזֶּה, (וְנַתְמַמּוֹת צְחִינָת שְׁנֵי שֶׁל הַמְּלִכּוֹת דְּמַלְכוּת, כְּדִי שֶׁהַחֲלִינִים לֹא יִכְלוּ לְהַתְאַחֵז בָּהֶם), וְעַרְבֵי נַחַל תְּלִיין בְּהוּ וְעַרְבֵי נַחַל שֶׁהֵם סוּד נַחַל וְהוּד צֶהֱם תְּלִיּוֹת הַגְּבוּרוֹת, וּבְעֵינֵן לְאַתְעָרָא גְבוּרִין לְמִיָּא וְאִנּוּ צְרִיכִים לְעוֹרֵר אֶת הַגְּבוּרוֹת צְסוּד גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים עַל יְדֵי חֲצִטָּה הַעֲרִיצוֹת, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ גְּשָׁמֵי צְרִכָה לְעוֹלָם, וְיִסְתִּימָא לְשִׁבְעָה זְמַנִּין לְרִוּוּחָא לְהַאי מְזַבְחָא וְצוּמֵן שְׂבִיחַת הַמְּקַדֵּשׁ הִיא קִיּוֹם הַיּוֹם מְסַצִּים אֶת הַמְּזַבְחָא צְעָרִים שְׂבַע פְּעִמִים כְּדִי לְהַשְׂבִּיעַ אֶת הַמְּלִכּוֹת

אַמֵּר רַבֵּי חֵיטָא לְרַבֵּי יוֹסִי וְדַאי הָכִי הוּא וְדַאי כֶּן הוּא שְׂבִיחַת הוֹשַׁעְנָא רַבָּא נִמְשַׁכּוֹת וְנַתְמַמּוֹת הַגְּבוּרוֹת, וְשִׁפִּיר וַיִּפִּיס הַדְּבָרִים וְנִמְשַׁכּוֹת, וְעַרְבֵי נַחַל כִּי נַחַל וְהוּד הַנְּקִרְחָת עַרְבֵי נַחַל, מְסִטְרָא דְנַחַל גְּבִי גְבוּרָאן מֵאֵד הַנַּחַל שֶׁהוּא הַצִּינָה יוֹלָאִים הַגְּבוּרוֹת, וְנַמְשַׁכּוֹת דְרַךְ הַנַּחַל וְהוּד אֵל הַמְּלִכּוֹת, וּבְהַאי יוֹמָא מִתְעַרְי וּמְסִימִי וְצִיּוֹם הַזֶּה שֶׁל הוֹשַׁעְנָא רַבָּא מִתְעוֹרְרוֹת הַגְּבוּרוֹת וְנַמְשַׁכּוֹת אֵל הַמְּלִכּוֹת, וְשֵׁם הֵם מְסִתִּימִימוֹת וְנַתְמַמּוֹת.

בְּהָאֵי יוֹמָא פְּתִיב, (בראשית כו יח) וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפוֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם, בְּאֵרֵת פְּתִיב חֶסֶר, וַיֵּשֶׁב, מֵהוּ וַיֵּשֶׁב, אֲלֵא יוֹמָא קְדָמָא דִּירְחָא שִׁירוּתָא דְדִינָא הָוָה בְּכָל עֲלָמָא, וַיִּצְחָק קְיִימָא לְכוּרְסֵיָא לְמִידָן עֲלָמָא, בְּהָאֵי יוֹמָא, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק, לְאַתְעָרָא דִינִין וְלִסְיִימָא דִינִין, וַיַּחְפוֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם, לְאַרְקָא גְבוּרָן לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְאַתְעָרָא לְמִיָּא, דְהָא מִיָּא בְּגִבוּרָן נַחְתָּן לְעֲלָמָא.

וּבְגִין דְאֵלִין גְבוּרָן לֹא נַחְתִּין אֲלֵא בְעֵיבָא, וַיּוֹמָא דְעֵיבָא לֹא נִיחָא רֻחִיהוֹן דְקְיִימֵי עֲלָמָא, אֲלֵא בְגִין דְעֲלָמָא אֲצִטְרִיךְ לָהּ, מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְעֲלָמָא בְּדִינָא אֲתַבְרִי, וְכֹלָא בְעֵיָא הָכִי.

בְּגִין כֶּךָ פְּלֵא בְעוּבָדָא תְלִיָא מְלֵתָא, וְעַל דָּא פְּהֵנָא בְעוּבָדָא וְתַקוּנָא דְאִיהוּ עָבִיד לְתַתָּא, אֲתַעְרוּ עֲלֵאִין וְתַתָּאִין לְתַקְנָא לִוָן, וּמַתְתַּקְנֵי עַל יְדוּי.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הָא תְנִינָן עֲרֵבָה דְדַמְיָא לְשַׁפוּוֹן, בְּהָאֵי יוֹמָא מֵאֵי הִיא, אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, אָף עַל גַּב דְלְדְרָשָׁא הוּא דְאֲתֵי, הָכִי הוּא וְדָאֵי, דְהָא בְּהָאֵי יוֹמָא בְּשַׁפוּוֹן תְּלִיָא, בְּהָאֵי יוֹמָא פְּקִיד מְלָכָא לְמִיָּהֵב פְּתַקִּין לְסַנְטִירָא, וּמַסְתִּימֵי דִינִין, וְאַסְתִּים לִישְׁנָא בִישָׂא מְעֲלָמָא.

מתוק מדבש

ועתה חוזר לראש המאמר, ואמר בגין כך פְּלֵא בְעוּבָדָא תְלִיָא מְלֵתָא לְפִיכָךְ כֹּל יֵרִידַת הַחֲסָדִים צַחַג הַסּוּכוֹת תְּלוּי צַמְעָשָׁה שֶׁל נְטִילַת לֹלֶב, וְעַל דָּא בְּהֵנָּא בְעוּבָדָא וְתַקוּנָא דְאִיהוּ עָבִיד לְתַתָּא וְעַל כֵּן גַּם הַכֵּהן צַעְזוּדָה וְהַמִּיקוּן שֶׁל מַעֲשֵׂה הַקַּרְצָנוֹת שְׂעוּשָׁה לְמַטָּה, אֲתַעְרוּ עֲלֵאִין וְתַתָּאִין לְתַקְנָא לִוָן מִתַּעוּרֵרִים הַעֲלִינִים וְהַתַּחְמוּנִים לְהַתְתַּקֵּן עַל יָדָם, וּמַתְתַּקְנֵי עַל יְדוּי וְכֵן הֵם נִתְקַנִּים עַל יְדֵי הַכֵּהן, כְּלוּמַר עַל יְדֵי הַעֲלָמָת הַמִּיָּין נִתְקַנִּין וְהוֹרַת הַמִּיָּין דּוֹכְרִין נַעֲשֵׂה עַל יְדֵי הַקַּרְצָנָת הַקַּרְצָנוֹת נִתְקַנִּים הַעֲלִינִים וְהַתַּחְמוּנִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי לְרַבִּי חִיָּא, הָא תְנִינָן עֲרֵבָה דְדַמְיָא לְשַׁפוּוֹן הִרִי לְמַדְנוּ כִּי הַעֲרֵצָה דּוּמָה לְשַׁפְתִּים, בְּהָאֵי יוֹמָא מֵאֵי הִיא צִיּוּם הַזֶּה שֶׁל הוֹשַׁעְנָא רַצָּא עַל מַה רּוּמּוּס הַעֲרֵצוֹת צַמָּה שֶׁהֵם דּוּמִים לְשַׁפְתִּים, רַצָּא לּוּמַר צַלְמָא צַל כָּל יְמֵי הַחַג שְׁחֵי הַעֲרֵצוֹת שְׁבִלּוּלַצ הֵם סוּד נֶחֱס וְהוּד, וְלִכְּן הֵם דּוּמִים לְשַׁפְתִּים כִּי הַשַּׁפְתִּים הֵם סוּד הַנֶּחֱס וְהוּד שְׁצִי"ס שְׁצִרָשָׁא, אֲבָל חַמֶּשׁ עֲרֵצוֹת שֶׁל הוֹשַׁעְנָא רַצָּא עַל מַה הֵם מְרַמְזִים, אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְרַבִּי יוֹסֵי, אָף עַל גַּב דְלְדְרָשָׁא הוּא דְאֲתֵי דְרֵשָׁה הִיא שְׂאוּמַר לְקַמֵּן שְׁצִיּוּם זֶה תְּלוּי הַמִּיקוּן צְדִיצוֹר הַיּוֹלָא מִן הַשַּׁפְתִּים, אָף שְׂאִין צוּ רַק דְרֵשָׁה צַעֲלָמָא, כִּי עֵיקַר הַסּוּד הוּא מַה שֶׁעַל יְדֵי הַעֲרֵצוֹת הַדּוּמוֹת לְשַׁפְתִּים נַעֲשֵׂה סוּד הַנְּשִׁיקִין שֶׁל קוֹדֶם הַיַּחּוּד שֶׁל שְׁמִינֵי עֲרַת (כְּנ"ל בְּהַקְדָּמָה), עַם כֹּל זֶה הָרַבִּי הוּא וְדָאֵי צוּדָאֵי כֶּךָ הוּא סוּד הַדְּבַר, דְהָא בְּהָאֵי יוֹמָא בְּשַׁפוּוֹן תְּלִיָא כִּי צִיּוּם הַזֶּה תְּלוּי הַמִּיקוּן צְדִיצוֹר הַיּוֹלָא מִן הַשַּׁפְתִּים, כִּי עֵיקַר תִּיקוּן הַנַּעֲשֵׂה צִיּוּם הוֹשַׁעְנָא רַצָּא הוּא עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה וְהַתְּפִלוֹת שֶׁמִּתְפַּלְלִים יִשְׂרָאֵל בְּצִמְרֵת הַהוֹשַׁעְנוֹת, כִּי בְּהָאֵי יוֹמָא פְּקִיד מְלָכָא לְמִיָּהֵב פְּתַקִּין לְסַנְטִירָא לְפִי שְׁצִיּוּם הַזֶּה מַנְוִיָא הַמֶּלֶךְ צ"ה לַתּוֹת וְלַמְסוֹר אֶת פִּסְקֵי הַדִּינִים לְהַשׁוֹטֵר הַמּוֹנִיָא אֶת הַדִּין לְפִעוּל, לִכְּן נִרְיָךְ לְהַרְצוֹת צוּ צַתְשׁוּבָה וְתַפְלָה, וּמַסְתִּימֵי דִינִין וּמַסְתִּימִים הַדִּינִים וְאִין עוֹד פִּתְחוּן פִּה לְמַקְטַרְגָּ לְקַטְרַג, וְאִז גַּם וְאַסְתִּים לִישְׁנָא בִישָׂא מְעֲלָמָא נַסְתַּם הַלְשׁוֹן הַרַע וְהַקְטְרוּג שֶׁל הַס"מ הַמַּקְטַרְג עַל הָעוֹלָם.

בְּהָאֵי יוֹמָא בְּתִיב עַל יוֹם הַזֶּה שֶׁל הוֹשַׁעְנָא רַצָּא נֹאמַר וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפוֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם, הִנֵּה בְּאֵרֵת פְּתִיב חֶסֶר ו', לְרַמּוּ שֶׁהַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת צַחַג עַדִּין חֶסֶרָה מִיקוּן, וּמַה שְׁכַתּוּב וַיֵּשֶׁב, מֵהוּ וַיֵּשֶׁב כִּי נִרְחַה שְׂהוּא מִיּוֹמָת, אֲלֵא יוֹמָא קְדָמָא דִּירְחָא אֲלֵא צִיּוּם הַרְחָשׁוֹן שֶׁל חֲדָשׁ תַּשְׁרִי שְׂהוּא רַחֶשׁ הַשְּׁנָה, שִׁירוּתָא דְדִינָא הָוָה בְּכָל עֲלָמָא הַתַּחֲלַת הַדִּין הִיא צַל הָעוֹלָם, כִּי אִז מִתַּחֲלַת הַנְּסִירָה, וְנִתְנִית הַגְּבוּרָת מוֹ"א אֵל הַמַּלְכוּת, לִכְּן וַיִּצְחָק קְיִימָא לְכוּרְסֵיָא לְמִידָן עֲלָמָא הַגְּבוּרָה שֶׁל יִצְחָק עוֹמֵד צַכָּסָה הַדִּין לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם, אֲבָל בְּהָאֵי יוֹמָא צוּה הַיּוֹם שֶׁל הוֹשַׁעְנָא רַצָּא, כַּחֲצִי וַיֵּשֶׁב יִצְחָק דְהֵינּוּ לְאַתְעָרָא דִינִין וְלְסַנְטִירָא דִינִין חוֹר לְעוֹרֵר אֶת הַדִּינִים וְלַסִּיִּים וְלַהַתְתִּיק אֶת הַדִּינִים, כִּי אִז הֵם מִתַּעוּרֵרִים לַתַּתָּם צַמְלּוֹת וְזֶה הֵם נַחְתִּמִּים שֶׁלֹּא יִתַּעוּרְרוּ שׁוּב וְלֹא יִתְחַזּוּ צַחֶם הַחִיּוּנִים, וּמַה שְׁכַתּוּב וַיַּחְפוֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם דְהֵינּוּ לְאַרְקָא גְבוּרָן לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל כְּדִי לְהוֹרִיק וְלַהַמְשִׁיךְ אֶת הַגְּבוּרָת לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, כְּדִי לַעֲשׂוֹת צֶה כְּלֵי שְׂתַעֲלָה אֶת הַמִּיָּין נִתְקַנִּין בְּשְׁמִינֵי עֲרַת לְלוֹרֶךְ הַיַּחּוּד, לְאַתְעָרָא לְמִיָּא כְּדִי לְעוֹרֵר אֶת כַּח הַמַּיִם לְהַמְשִׁיךְ גַּשְׁמֵי צַרְכָּה, דְהָא מִיָּא בְּגִבוּרָן גְּתַתָּן לְעֲלָמָא כִּי הַמַּיִם בְּגִבוּרָת יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם, כִּי עַל יְדֵי הַיַּחּוּד שֶׁל שְׁמִינֵי עֲרַת יוֹרְדִים הַמִּיָּין דּוֹכְרִין צַסוּד גְּבוּרָת גַּשְׁמִים, וְהֵם שַׁפַּע וְצַרְכָּה לְעוֹלָם.

וּבְגִין דְאֵלִין גְבוּרָן לֹא נַחְתִּין אֲלֵא בְעֵיבָא וּלְפִי שְׂאֵלּוּ הַגְּבוּרָת גַּשְׁמִים אִינָן יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם אֲלֵא עַל יְדֵי הַעֲצִים הַרּוּמּוּסִים עַל הַדִּינִים, לִכְּן וַיּוֹמָא דְעֵיבָא לֹא נִיחָא רֻחִיהוֹן דְקְיִימֵי עֲלָמָא צִיּוּם הַמַּעוֹנָן לֹא נִיחָא וְאִינוּ מִתִּישְׁצ רֻחִיהֶם שֶׁל עַמּוּדֵי הָעוֹלָם שֶׁהֵם הַדְּלִיקִים, לְפִי שְׂהוּא יוֹם שֶׁל הַתַּעוּרֻרֹת הַדִּינִים (עֵיין צַמ"ט) חַעֲנִית דָּף ח ע"צ, אֲלֵא הַטַּעַם שֶׁל יוֹם הַמַּעוֹנָן בְּגִין דְעֲלָמָא אֲצִטְרִיךְ לָהּ לְפִי שֶׁהָעוֹלָם נִרְיָךְ לְגַשְׁמִים, וּמַפְרַשׁ מֵאֵי טַעְמָא מֵהוּ הַטַּעַם שֶׁהַגַּשְׁמִים יוֹרְדִים בְּגִבוּרָת, וְאִמַר בְּגִין דְעֲלָמָא בְּדִינָא אֲתַבְרִי לְפִי שֶׁהָעוֹלָם נִצְרָא צְדִין, לִכְּן וְכֵּן בְּעֵיָא הָכִי הַכֵּל נִרְיָךְ לְהִיּוֹת צְדִין, כִּי גַם קִיּוּם הָעוֹלָם הוּא צְדִין.

בְּיוֹמָא קְדָמָא דִּירְחָא שִׁירוּתָא דְדִינָא הוּא, וְסִיּוּמָא הוּא בְּהַאי יוֹמָא וְהָא אֲתָמֵר.

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דָּא שְׁלָמִין וּמְסִימִי עִמִּין בְּרַכָּאן דְּלַהוֹן, וְשָׂרְאן בְּדִינָא, וְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא דָּא מְסִימִי דִּינִין דְּלַהוֹן, וְשָׂרְאן בְּבִרְכָתָא, דְּהָא לְיוֹמָא אַחְרָא זְמִינִין לְאַשְׁתַּעֲשַׂע בְּמַלְפָּא, לְנִטְלָא מִיַּיְהוּדָא בְּרַכָּאן לְכָל שְׂתָא, וּבְהַהוּא חֲדוּתָא לָא מְשַׁתְּפַחִי בְּמַלְפָּא אֱלָא יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּדֵיהוּ, וּמֵאן דִּיתִיב עִם מַלְפָּא, וְנִטְלָא לִיהַ בְּלַחֲדוּדֵיהַ, כֹּל מַה דְּבַעֵי שְׂאִיל וְיַהִיב לִיהַ, וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל שָׂרְאן, וְעִמִּין מְסִימִי, וְעַל דָּא כְּתִיב (מִלְאכִי א ב) אֶהְבְּתִי אֶתְכֶם אָמֵר יְהוָה וְגו'.

אָמֵר לִיהַ, הָא חֲמִינָא לִיהַ לְעַשׂוּ בְּשִׁלּוּהַ בְּמַלְכוּ בְּכִרְיָן עֲלָאִין, וְשְׁלִיט עַל עֲלָמָא, וְאֵת אָמֵר וְאָשִׁים אֵת הָרִיו שְׁמָמָה.

אָמֵר לִיהַ, בְּכָל אֲתֵר הָכִי הוּא, כִּינּוּן דְּמַלְפָּא קְדִישָׁא גְזֵר גְזֵרָה, וְשׁוּי הַהִיא גְזֵרָה בְּפִתְקִיָּה, קְרָא אֶסְהִיד כְּמָה דְּאֲתַעְבִּיד, וְעַל דָּא וְאָשִׁים אֵת הָרִיו שְׁמָמָה, הָא שְׁוִיתִי בְּפִתְקָא דִּילִי.

וְכֵן כֹּל אֵינּוֹן טְבָן דְּגֵזֵר עֲלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל, דְּכְתִיב (יחזקאל יז כד) אֲנִי יְהוָה דִּבְרַתִּי וְעֲשִׂיתִי.

מתוק מדבש

וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה נֹאמֵר אֶהְבְּתִי אֶתְכֶם אָמֵר יְהוָה וְגו' וְאֵת עֲשׂו שְׁנֵאתִי וְאָשִׁים אֵת הָרִיו שְׁמָמָה.

אָמֵר לִיהַ רְבִי חֵיִי לְרְבִי חֵיִי, הָא חֲמִינָא לִיהַ לְעַשׂוּ בְּשִׁלּוּהַ בְּמַלְכוּ בְּכִרְיָן עֲלָאִין הִי אֲנוּ רֹאִים אֵת עֲשׂו שְׁוִיתִי בְּשִׁלּוּהַ וּבְמַלְכוּהַ בְּכִרְיָן גְּדוּלִים, וְשְׁלִיט עַל עֲלָמָא וְהוּא שׁוֹלֵט עַל כָּל הָעוֹלָם, וְלֹא חֶסֶר לוֹ כְּלוּם, וְאֵת אָמֵר וְאֵת אֲתָה אֹמֵר וְאָשִׁים אֵת הָרִיו שְׁמָמָה שְׁוִיתִי לְשׁוֹן עֵבֵר.

אָמֵר לִיהַ רְבִי חֵיִי לְרְבִי יוֹסִי, בְּכָל אֲתֵר הָכִי הוּא בְּכָל מְקוּם שְׁנֹזְכֵר בְּנְבִיאִים אִיזָה דְּבֵר בְּלִשׁוֹן עֵבֵר, שְׁנֹרָאָה כְּאִילוּ כְּבֵר הִיָּה אֹתוֹ דְּבֵר, הַטַּעַם הוּא, כִּי כִּינּוּן דְּמַלְפָּא קְדִישָׁא גְזֵר גְזֵרָה וְשׁוּי הַהִיא גְזֵרָה בְּפִתְקִיָּה כִּינּוּן שְׁהַמְלַךְ הָעֲלִיּוֹן גְזֵר גְזֵרָה וְשֵׁם אֵת גְזֵרָה הַהִיא בְּפִתְקִיָּה דִּינִי, קְרָא אֶסְהִיד כְּמָה דְּאֲתַעְבִּיד הַכְּתוּב מְעִיד כְּאִילוּ כְּבֵר נַעֲשָׂה, כִּי דִּיבֹרֵוּ שֶׁל הַקְּב"ה הוּא כְּמַעֲשֵׂה, וְעַל דָּא וְעַל זֶה כְּתוּב וְאָשִׁים אֵת הָרִיו שְׁמָמָה שְׁפִירוּשׁוּ הָא שְׁוִיתִי בְּפִתְקָא דִּילִי הִיָּה כְּבֵר שְׁמֵתִי הַגְזֵרָה בְּפִתְקִיָּה דִּינִים שְׁלִי, שְׁהַהֲרִים שֶׁל עֲשׂו יִהְיוּ שׁוֹמְמִים, וּבֹדָאֵי יִתְקִיִּים כִּךְ בְּמַהֲרָה.

וְכֵן כֹּל אֵינּוֹן טְבָן דְּגֵזֵר עֲלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל וְכֵן כָּל אֹתָם הַטְּבוֹת וְהִיעוּדִים וְהַנְּחֻמּוֹת שְׁגוֹר הַקְּב"ה עַל יִשְׂרָאֵל, שְׁמֵלָאִים מֵהֶם כָּל סְפָרֵי הַנְּבִיאִים, וְהֵם כְּתוּבִים בְּלִשׁוֹן עֵבֵר, הַטַּעַם הוּא כִּי אֲצַל הַקְּב"ה הִיָּה הוּא כְּאִילוּ כְּבֵר נִתְקַיְּמוּ אֹתָם הַדְּבָרִים דְּכְתִיב אֲנִי יְהוָה דִּבְרַתִּי וְעֲשִׂיתִי פִירוּשׁ מַה שְׁדִּיבְרַתִּי הִיָּה הוּא כְּאִילוּ כְּבֵר עֲשִׂיתִי. (רמ"ק וּמְפָרְשִׁים)

ועתה מסיק את דבריו של מעלה ואמר כי בְּיוֹמָא קְדָמָא דִּירְחָא שִׁירוּתָא דְדִינָא הוּא כי ציוס הרשעון של חדש תשרי שהוא ראש השנה אז הוא התחלת הדין, וְסִיּוּמָא הוּא בְּהַאי יוֹמָא והסיוס הוא צוה היום של הושענא רבא, וְהָא אֲתָמֵר והרי למדנו ענין הזה כראוי. (האר"ז הנ"ל בהקדמה ורמ"ק ומפרשים) תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דָּא שְׁלָמִין וּמְסִימִי עִמִּין בְּרַכָּאן דְּלַהוֹן בא וראה, כי ביום הזה של הושענא רבא מסיימים האומות את קבלת הברכות שלהם, שקבלו על ידי השבעים פרים שהקריבו עליהם בשבעת ימי חג הסוכות, וְשָׂרְאן בְּדִינָא ומעתה הם מתחילים בהנהגת הדין, וְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא דָּא מְסִימִי דִּינִין דְּלַהוֹן אבל ישראל ביום הזה מסיימים את המשכת ונתינת הדינים למלכות, וְשָׂרְאן בְּבִרְכָתָא ועתה הם מתחילים בקבלת הברכות, דְּהָא לְיוֹמָא אַחְרָא כי ליום האחר שהוא שמיני עצרת, זְמִינִין לְאַשְׁתַּעֲשַׂע בְּמַלְפָּא הם מזומנים להשתעשע עם המלך ב"ה, כלומר על ידי שאלו הם מעלין מיין נוקצין, הם משתתפים ציחוד העליון הנעשה ציוס הזה נתפלת המוסף, לְנִטְלָא מִיַּיְהוּדָא בְּרַכָּאן לְכָל שְׂתָא כדי לקבל ממנו ברכות לכל ימות השנה, וּבְהַהוּא חֲדוּתָא לָא מְשַׁתְּפַחִי בְּמַלְפָּא אֱלָא יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּדֵיהוּ ובאותה השמחה לא נמצאים עם המלך אלא ישראל בלבדם, וּמֵאן דִּיתִיב עִם מַלְפָּא, וְנִטְלָא לִיהַ בְּלַחֲדוּדֵיהוּ ומי שיושב עם המלך, והמלך לוקח אותו לבדו לשבת עמו, כֹּל מַה דְּבַעֵי שְׂאִיל וְיַהִיב לִיהַ כל מה שהוא רוצה שואל ומבקש, וּנִתְן לוֹ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ, וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל שָׂרְאן ועל כן ישראל מתחילים עתה את קבלת הברכות, וְעִמִּין מְסִימִי והעמים מסיימים ולא מקבלים עוד ברכות,

צו יום רביעי

מעלתם הגדולה של העוסקים בתורה

פֶּתַח רַבִּי אֱלֶעָזָר וְאָמַר, (ישעיה נא טז) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיָּךְ וּבְצֵל יָדֵי כְּסִיתֶיךָ וְגו', תְּנִינָן, כָּל בַּר נֶשׁ דְּאִשְׁתַּדַּל בְּמַלְי דְּאוֹרֵייתָא, וְשְׁפוּתִיה מְרַחֶשֶׁן אוֹרֵייתָא, קִדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא חֲפֵי עָלֶיהָ, וְשְׂכִינְתָא פְּרָשָׂא עָלֶיהָ גְּדַפְהָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיָּךְ וּבְצֵל יָדֵי כְּסִיתֶיךָ.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְּהוּא מְקַיִים עֲלֵמָא, וְקִדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא חֲדֵי עֲמִיהָ, כְּאֵלּוּ הָהוּא יוֹמָא נְטַע שְׁמִיָּא וְאַרְעָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (שם) לְנִטוּעַ שְׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ.

וְלֹאמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָהּ, מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, דִּישְׂרָאֵל אֶקְרוּן בְּשֵׁמָא דְּצִיּוֹן, דְּכְתִיב וְלֹאמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָהּ, וְחֲמִינָא דְּכְנַסַּת יִשְׂרָאֵל אֶקְרִי בְּשֵׁמָא דְּצִיּוֹן, דְּכְתִיב (שם א כו) צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה וְשִׁבְיָהּ בְּצַדִּיקָהּ.

תּוּ פֶּתַח וְאָמַר, (שם ח טז) צוֹר תְּעוֹדָה חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמּוּדֵי, צוֹר תְּעוֹדָה, דָּא סְהַדוּתָא דְּדוֹד, דְּכְתִיב (תהלים קלב יב) וְעִדוּתֵי זֹ אֲלֵמַדָּם, צוֹר, הִיא קְשׁוּרָא, כְּמֵאן דְּקָטַר קְטוּרָא בְּאַתָּר חַד.

מתוק מדבש

כמו שכתוב אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי, וְקִדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא חֲדֵי עֲמִיהָ כְּאֵלּוּ הָהוּא יוֹמָא נְטַע שְׁמִיָּא וְאַרְעָא וְהַקְבִּיָּה שִׂמַח עִמּוֹ כֵּאלּוּ בְּיוֹם הָהוּא נְטַע שְׁמַיִם וְאַרְץ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב זֶהוּ שְׁמַיִם הַכְּתוּב לְנִטוּעַ שְׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ בְּזִכּוֹת דְּבָרֵי תוֹרָה שֶׁאֵתָּה מוֹצִיא מִפִּיךָ.

ומה שכתוב וְלֹאמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָהּ, מִכָּאן אוֹלִיפְנָא דִּישְׂרָאֵל אֶקְרוּן בְּשֵׁמָא דְּצִיּוֹן מִפְּסוּק זֶה לְמַדְנּוּ שִׁישְׂרָאֵל נִקְרָאִים בְּשֵׁמָה שֶׁל צִיּוֹן דְּכְתִיב וְלֹאמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָהּ וּלְפִי זֶה פִּירוּשׁ הַפְּסוּק, וְלֹאמַר לְצִיּוֹן, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, עֲמִי אֲתָהּ, אֵל תִּקְרִי עֲמִי בַּפֶּתַח תַּחַת הַעֵץ, אֵלָּא עֲמִי בַּחֲרִי"ק תַּחַת הַעֵץ, וְהַפְּסוּק בַּתוֹרָה יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּבְרִיאת שְׁמַיִם וְאַרְץ, כְּמֵו שֶׁכְּתוּב בַּהֲקַדְמַת הַזֶּהָר (דף ה ע"א), מֵה אֵנָּה בְּמַלּוּלָא דִּילֵי עַבְדִּית שְׁמִיא וְאַרְעָא, אַף אֵנָּת כֵּן, וְחֲמִינָא דְּכְנַסַּת יִשְׂרָאֵל אֶקְרִי בְּשֵׁמָא דְּצִיּוֹן וְרֵאִינוּ שֶׁכְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת בְּשֵׁמָה שֶׁל צִיּוֹן, כְּלוּמַר כִּי נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל נִמְשַׁכּוֹת מֵהִיסוּד הַנִּקְרָא לִיוֹן, אֵל הַמַּלְכוּת, לְכֵן שְׁנִיחָא הַמַּלְכוּת וְיִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים לִיוֹן עַל שֶׁ הִיסוּד, דְּכְתִיב צִיּוֹן שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, בְּמִשְׁפַּט עַל יְדֵי ז"א הַנִּקְרָא מִשְׁפַּט, תִּפְדָּה מִן הַגְּלוּת, וְשִׁבְיָהּ בְּצַדִּיקָהּ וְיִשְׂרָאֵל שִׁישׁוּבוּ מִן הַגְּלוּת תִּהְיֶה בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיקָה שֶׁעָשׂוּ בְּגוּלוֹת. (רמ"ק ומק"מ ומפּרָשִׁים)

פירוש הפסוק המובא להלן, שֶׁהַקְבִּיָּה אֵמַר לִישְׁעִיהָ הַנְּבִיא צוֹר תְּעוֹדָה קְשׁוּר הַתְּרַאֲתִי שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַנִּקְרָאת תְּעוֹדָה לְפִי שְׁבָה הַהַתְּרַאוֹת, כְּמֵו הַעִדוּתֵי בְּכֵם, חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמּוּדֵי וְחֲתוּם אֵת הַתּוֹרָה בְּלִב לומדיה שֶׁהֵם תַּלְמִידֵיךְ הַנִּקְרָאִים לְמוּדֵי הַי. (רש"י)

תּוּ פֶּתַח עוֹד פַּתַּח רַבִּי אֱלֶעָזָר וְאָמַר לְפַרְשׁ מַה שְׁכְּתוּב וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיָּךְ וּבְצֵל יָדֵי כְּסִיתֶיךָ וְאָמַר לְפַרְשׁ מַה שְׁכְּתוּב צוֹר תְּעוֹדָה חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמּוּדֵי, צוֹר תְּעוֹדָה פִּירוּשׁוֹ דָּא סְהַדוּתָא דְּדוֹד וְזֶהוּ עִדוּתוֹ שֶׁל דוֹד שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת תְּעוֹדָה לְפִי שְׁבָה הַהַתְּרַאוֹת, וְהִיא מַעֲיָדָה עַל לומדי התורה, דְּכְתִיב וְעִדוּתֵי זֹ אֲלֵמַדָּם וְתוֹרַתִי הַנִּקְרָאת עִדוּת, לְפִי שֶׁמַּעֲיָדָה עַל לומדיה, אֵתָּה אֵלמַד לְנַנְיָךְ, וְמֵה שְׁכְּתוּב צוֹר פִּירוּשָׁה הִיא קְשׁוּרָא הִיא קְשָׁר, וְהִינּוּ כְּמֵאן דְּקָטַר קְטוּרָא בְּאַתָּר חַד כְּמֵי שְׁקוּשָׁר אֵת הַתְּעוֹדָה שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת כְּמֵקוּם אֶחָד, הִינּוּ עַם ז"א, נְסוּד

"מאמר מעלתם הגדולה של העוסקים בתורה" ומבואר בו כי העוסקים בתורה ומוציאים בשפתיהם את מה שלומדים, הנה הם גורמים יחוד קב"ה ושכינתיה, והקב"ה מכסה עליהם ומצילם מן המקטרגים, והשכינה מכסה עליהם בכנפיה. והם המקיימים את העולם, והקב"ה שמח בהם. ומבאר עוד, כי העוסקים בתורה בהתמדה באמת ולשמה, הנה מעלתם גדולה יותר מן הנביאים ומן בעלי רוח הקודש. והיגע בתורה אינו צריך לקרבנות, כי מתקן להעלות ניצוצות בלימודו יותר ממה שהיה נעשה בהקרבת הקרבן, ועוד שהתורה מורה לו את דרך הישר ואינו חוטא, ואינו נצרך לקרבן, כי אין חטא ועון בא על ידו.

(מקור המאמר זוהר פרשת לו דף לה ע"א, צנזאורינו כרך י עמ' תלא-תלד)

פירוש הפסוק המובא להלן, וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיָּךְ דְּבָרֵי הַתּוֹרָה שְׁמַתִּי בְּפִיךָ לְדַבֵּר בִּם, וּבְצֵל יָדֵי כְּסִיתֶיךָ מַעֲלָם הַגְּנָתִי עֲלֶיךָ מִן הָאוֹיֵב בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה, לְנִטוּעַ שְׁמַיִם שֶׁהִיוּ נְטוּעִים עַל אֲדַמְתָּם עִם יִשְׂרָאֵל הַנִּמְשָׁלִים כְּכּוֹכְבֵי הַשְּׁמַיִם, כְּמֵו שֶׁכְּתוּב הַבֵּט נָא הַשְּׁמַיִמָה וְסַפּוֹר הַכּוֹכָבִים וְגו' כֵּה יִהְיוּ זֵרַע, וְלִיסוּד אֶרֶץ שֶׁהִיוּ מִיסוּדִים אֵלּוּ הַנִּמְשָׁלִים גַּם לְעַפְרֵי הָאָרֶץ, כְּמֵו שֶׁכְּתוּב וְשַׁמְתִּי אֵת זֵרַעךָ כְּעַפְרֵי הָאָרֶץ, וְלֹאמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָהּ כָּל הַגּוֹיִם יֵאמְרוּ עַל בְּנֵי צִיּוֹן שֶׁהֵם עֲמִי, כִּי יִהְיֶה נִרְאָה בְּהֵם שֶׁפַע טוֹבָה מְרֻבָּה. (מלודות)

פֶּתַח רַבִּי אֱלֶעָזָר וְאָמַר לְפַרְשׁ מַה שְׁכְּתוּב וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיָּךְ וּבְצֵל יָדֵי כְּסִיתֶיךָ לְנִטוּעַ שְׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ וְלֹאמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָהּ, וְהַקְדִּים וְאֵמַר תְּנִינָן לְמַדְנּוּ בְּבְרִייתָא, כִּי כָּל בַּר נֶשׁ דְּאִשְׁתַּדַּל בְּמַלְי דְּאוֹרֵייתָא כָּל אָדָם שְׁעוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה בְּעִיּוֹן, וְשְׁפוּתִיה מְרַחֶשֶׁן אוֹרֵייתָא וְשַׁפְתֵּי מְדַבְּרִים בְּדַבְרֵי תוֹרָה, כְּלוּמַר שְׁמוֹצִיא בְּשַׁפְתֵּי מַה שְׁלוּמָה, אִזּוּ קִדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא חֲפֵי עָלֶיהָ הַקְבִּיָּה מְכַסֶּה עֲלֵיוּ וּמַצִּילוּ מִן הַמְּקַטְרָגִים, וְשְׂכִינְתָּא פְּרָשָׂא עָלֶיהָ גְּדַפְהָא וְגַם הַשְּׂכִינָה פּוֹרֶשֶׁת כְּנַפֶּיהָ עֲלֵיוּ וְשׁוֹמֶרֶת אוֹתוֹ, לְפִי שְׁבַתּוֹרָתוֹ הוּא מֵיִחָד קַב"ה וְשִׁכְנִיתִיהָ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיָּךְ דִּהִינּוּ אֵת דְּבָרֵי תוֹרַתִּי שְׁמַתִּי בְּפִיךָ, וְאֵם אֲתָהּ תְּדַבֵּר בְּהֵם, אִזּוּ וּבְצֵל יָדֵי כְּסִיתֶיךָ לְשִׁמְרַךְ מְכַל פּוֹנֵעַ רַע.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְּהוּא מְקַיִים עֲלֵמָא שְׁהוּא מְקַיִים אֵת הָעוֹלָם,

חַתוּם תּוֹרָה בְּלִמּוּדֵי, חַתוּם תּוֹרָה, חַתִּימָה דְּאוֹרֵייתָא, וְכָל נִגְיָדוֹ וּרְבוֹ דְּנִגְיָד מְלַעֲיָלָא.

בְּאֵן חַתִּימָה דִּילֵיהּ, בְּלִמּוּדֵי, בְּגִין דְּתַמָּן אֲתַפְנֵשׁ רְבוֹ וּמִשְׁחָא בֵּין תַּרְיָן קְיִימִין, דְּתַמָּן שְׂרִיין, אֲתַר פְּנִישׁוֹ דְּכָל רְבוֹת וּמִשְׁחָא דְּנִגְיָד מְלַעֲיָלָא, לְאַשְׁדָּאָה לֵיהּ בְּפוּמָא דְּאַמָּה, וּלְאַרְקָא לֵיהּ בְּהַאי תְּעוּדָה, וּכְדִין אֲתַקְשֵׁר כְּלָא קְשָׁרָא חַד מְהִימְנָא.

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא לְנִבְיָאֵי מְהִימְנֵי, אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא עֲדִיפֵי מְנַבְיָאֵי בְּכָל זְמָנָא, מְאִי טַעְמָא, דְּאֵינוֹן קְיִימֵי בְּדַרְגָּא עֲלָאָה יִתִּיר מְנַבְיָאֵי, אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא קְיִימֵי לְעִילָא, בְּאַתְרָא דְּאַקְרִי תַפְאַרְת, דְּהוּא קִיוּמָא דְּכָל מְהִימְנוּתָא, וּנְבִיָאֵי קְיִימֵי לְתַתָּא, בְּאַתְר דְּאַקְרוּן נְצַח וְהוּד, וְעַל דָּא אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא עֲדִיפֵי מְנַבְיָאֵי, וְעֲלָאִין מְנַהוּן יִתִּיר, דְּאַלִּין קְיִימִין לְעִילָא, וְאַלִּין קְיִימִין לְתַתָּא, אֵינוֹן דְּאַמְרֵי מְלִין בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ קְיִימֵי לְתַתָּא מְכַלְהוּ.

וְעַל דָּא זְכָאִין אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא, דְּאֵינוֹן בְּדַרְגָּא עֲלָאָה יִתִּיר עַל כְּלָא, וְעַל דָּא מְאֵן דְּלַעֲזֵי בְּאוֹרֵייתָא, לָא אֲצַטְרִיף לָא לְקַרְבְּנִין וְלָא לְעֲלוּוֹן, דְּהָא אוֹרֵייתָא עֲדִיף מְכַלְהוּ, וְקְשׁוּרָא דְּמְהִימְנוּתָא דְּכָלְהוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (מְשַׁלֵּי ג' י"ז) דְּרִכְיָה דְּרִכֵּי נַעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם, וּכְתִיב (תְּחִלִּים קִיט קס"ה) שְׁלוֹם רַב לְאוֹהֲבֵי תוֹרָתְךָ וְאֵין לָמוּ מְכָשׁוּל.

מתוק מדבש

בְּאַתְר דְּאַקְרוּן נְצַח וְהוּד וּנְבִיָאֵים עוּמְדִים לְמַטָּה מִהַתְּפֹאֶרֶת בְּמִקּוּם הַנִּקְרָא נְצַח וְהוּד, וְעַל דָּא אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא עֲדִיפֵי מְנַבְיָאֵי וְעַל כֵּן אוֹתָם הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה הֵם טוֹבִים וְחֻשְׁבִּים מִהַנְּבִיָאִים, וְעֲלָאִין מְנַהוּן יִתִּיר וְהֵם עֲלִיוֹנִים מֵהֵם יוֹתֵר, דְּאַלִּין קְיִימִין לְעִילָא כִּי אֵלוּ עוּמְדִים לְמַעְלָה בְּתַפְאֶרֶת, וְאַלִּין קְיִימִין לְתַתָּא וְאֵלוּ עוּמְדִים לְמַטָּה בְּנְצַח וְהוּד, אֵינוֹן דְּאַמְרֵי מְלִין בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ קְיִימֵי לְתַתָּא מְכַלְהוּ וְאוֹתָם הַאֹמְרִים דְּבָרִים בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ הַנִּמְשָׁךְ לֵהֵם מִן הַמַּלְכוּת הֵם עוּמְדִים לְמַטָּה מְכֻלָּם, כִּי הַמַּלְכוּת הִיא לְמַטָּה מְכֻלָּה הַסְּפִירוֹת.

אֵין סַפֵּק שְׂגָם הַנְּבִיָאִים וְעַלֵּי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הֵם לּוֹמְדִים אֶת הַתּוֹרָה, וּבְבַחֲנֵיהּ זֶה גַם הֵם לְמַעְלָה בְּתַפְאֶרֶת. וְנִרְאָה שְׂכָאן מְדַבֵּר מְלִמּוּדֵי תּוֹרָה כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְחֻבְרֵיו שְׁלִמְדוּ תּוֹרָה לְשִׁמְהָ וְלֹא פִסְקוּ לְעוֹלָם מְלִימּוּדָם, עַד שֶׁהָיוּ פְּטוּרִים מִתְּפִלָּה.

וְעַל דָּא זְכָאִין אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא וְעַל כֵּן אֲשֵׁרֵי לְאֵלוּ הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, דְּאֵינוֹן בְּדַרְגָּא עֲלָאָה יִתִּיר עַל כְּלָא כִּי הֵם בְּמַדְרַגָּה עֲלִיוֹנָה יוֹתֵר עַל הַכֹּל, וְעַל דָּא מְאֵן דְּלַעֲזֵי בְּאוֹרֵייתָא לָא אֲצַטְרִיף לָא לְקַרְבְּנִין וְלָא לְעֲלוּוֹן וְעַל כֵּן מִי שְׁמִיּוּגַע עֲצָמוֹ בְּתוֹרָה אֵינוֹ צָרִיךְ לֹא לְקַרְבְּנוֹת וְלֹא לְעוֹלוֹת, דְּהָא אוֹרֵייתָא עֲדִיף מְכַלְהוּ כִּי הַתּוֹרָה טוֹבָה וְחֻשְׁבָּה מְכֻלָּם, כִּי הַנִּיצוּצִין הַמְּתַבָּרְרִים וְעוֹלִים עַל יְדֵי לִימּוּד הַתּוֹרָה, הִיא בְּחִינָה יוֹתֵר פְּנִימִית מִהַעֲלָאֵת הַנִּיצוּצִין הַעוֹלִים עַל יְדֵי הַקַּרְבְּנוֹת, וְגַם הִיא מְגִינָה בְּעַדוֹ שְׂאִין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ, וְאֵין צָרִיךְ לְהַבִּיא לֹא קַרְבְּנוֹת וְלֹא עוֹלוֹת, וְקְשׁוּרָא דְּמְהִימְנוּתָא דְּכָלְהוּ וְהִיא גּוֹרֵמַת לְקַשֵּׁר אֶת כָּל פְּרָטוּפֵי הַאֲנִילוּת הַנִּקְרָאִים אֲמוּנָה, (כִּי ז"ל נִקְרָא אֲמֵת וְהַמַּלְכוּת אֲמוּנָה, וְכֵן אִימָא נִקְרָאֵת אֲמוּנָה וְאֵנָּה כְּלוּל עִמָּה), וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה נֹאמַר עַל הַתּוֹרָה דְּרִכְיָה דְּרִכֵּי נַעַם וְלֹא יִבָּא שׁוּם מְכָשׁוּל עַל יְדֵי קִיוּם הַתּוֹרָה, וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם לְגוֹף וּלְנַפֶּשׁ כִּי הִיא שׁוֹמֵרַת אֶת הָאָדָם מְכֻלָּה פְּגַע רַע, וּכְתִיב שְׁלוֹם רַב יִהְיֶה לְאוֹהֲבֵי תוֹרָתְךָ, וְאֵין לָמוּ מְכָשׁוּל שְׁלֹא יִבָּא לֵהֵם שׁוּם מְכָשׁוּל, כִּי אֵין חֲטָא וְעוֹן בָּא לִידֵם. (רמ"ק וּמְפֹרָשִׁים)

הַיְחוּד, כְּלוּמַר שְׁעַל יְדֵי לִימּוּד הַתּוֹרָה זֻכִּים לֵיחַד אֶת ז"ו"ן, וְזֶה שְׂכַחוּב לׁוֹר תְּעוּדָה.

וְמַה שְׂכַחוּב חַתוּם תּוֹרָה בְּלִמּוּדֵי הִנֵּה מַה שְׂכַחוּב חַתוּם תּוֹרָה פִּירוּשׁוֹ חַתִּימָה דְּאוֹרֵייתָא חַתִּימַת הַתּוֹרָה שְׂכַחוּב שְׁהוּא ז"ל, כְּלוּמַר סִיוֵם הַמַּשְׁכָּת הַשְּׁפַע שֶׁל ז"ל, הַנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַיְחוּד ז"ו"ן, וְכָל נִגְיָדוֹ וּרְבוֹ דְּנִגְיָד מְלַעֲיָלָא וְכָל הַמַּשְׁכָּת הַמוֹחִין וְהַגְּדֻלוֹת ד'ז"ל הַנִּמְשָׁכִים מִלְּמַעְלָה מֵאו"ל.

בְּאֵן חַתִּימָה דִּילֵיהּ אִיפֵה הִיא גַמֵּר הַמַּשְׁכָּה שְׁלוֹ, וּמִשִּׁיב בְּלִמּוּדֵי נִנְחַת וְהוּד הַנִּקְרָאִים לְמוּדֵי ה', בְּגִין דְּתַמָּן אֲתַפְנֵשׁ רְבוֹ וּמִשְׁחָא לְפִי שְׁסֵם מִתְקַנְנִים הַגְּדֻלוֹת וְהַשְּׁמֵן שֶׁהֵם הַמוֹחִין ד'לו"ל הַנִּמְשָׁכִים לז"ל, בֵּין תַּרְיָן קְיִימִין צִין שְׁנֵי עוּמְדִים שֶׁל נֶלֶח וְהוּד, דְּתַמָּן שְׂרִיין שְׁסֵם הֵם שׁוֹרִים וּמִתְנַשְּׁלִים וּנְגַמְרִים, שְׁסֵם הוּא אֲתַר בְּנִישׁוֹ דְּכָל רְבוֹת וּמִשְׁחָא דְּנִגְיָד מְלַעֲיָלָא מְקוּם אִסְפַּת כָּל הַגְּדֻלוֹת וְהַשְּׁמֵן הַנִּמְשָׁכִים מִלְּמַעְלָה מֵאו"ל, דְּאַשְׁדָּאָה לֵיהּ בְּפוּמָא דְּאַמָּה כְּדִי לְהוֹרִיק וּלְשַׁפּוֹךְ אֹתָם אֶל פִּי הַיְסוּד, כְּדִי וְאַרְקָא לֵיהּ בְּהַאי תְּעוּדָה שְׁהִיכּוּד יִשְׁפִיעַס בְּמַלְכוּת הַנִּקְרָאֵת תְּעוּדָה, וּכְדִין וְאֵן כְּשֶׁהַמַּלְכוּת מִקְנֵלַת אֶת הַשְּׁפַע, אֲתַקְשֵׁר בְּכָא קְשָׁרָא חַד מְהִימְנָא מִתְקַשְּׁרִים כָּל הַעוֹלָמוֹת צָקֶשׁר אֶחָד נֶאֱמַן. (רמ"ק וּמְפֹרָשִׁים)

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא לְנִבְיָאֵי מְהִימְנֵי בָּא וְרֵאָה מַה בֵּין אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה לְבִין הַנְּבִיָאִים הַנִּאֲמָנִים, כִּי אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא עֲדִיפֵי מְנַבְיָאֵי בְּכָל זְמָנָא אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה טוֹבִים וְחֻשְׁבִּים מִהַנְּבִיָאִים בְּכָל עַת, הֵיינו אֲפִילוֹ בְּשַׁעָה שְׁהִיה עוּמֵד וּמִתְנַבֵּא, מְאִי טַעְמָא מְהוּ הַטַּעַם, דְּאֵינוֹן קְיִימֵי בְּדַרְגָּא עֲלָאָה יִתִּיר מְנַבְיָאֵי לְפִי שְׁהֵם עוּמְדִים בְּמַדְרַגָּה עֲלִיוֹנָה יוֹתֵר מִן הַנְּבִיָאִים, וְהֵיינו אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא קְיִימֵי לְעִילָא בְּאַתְרָא דְּאַקְרִי תַפְאַרְת כִּי אוֹתָם הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה עוּמְדִים לְמַעְלָה בְּמִקּוּם הַנִּקְרָא תַפְאֶרֶת ד'ז"א, דְּהוּא קִיוּמָא דְּכָל מְהִימְנוּתָא שְׁהוּא הַקִּיוּם שֶׁל כָּל הָאֲמוּנָה שְׁהִיא הַמַּלְכוּת שְׁבָה אֲמוּנַתְן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּנְבִיָאֵי קְיִימֵי לְתַתָּא

צו יום חמישי

סוד הריח והעשן

עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי, אֲשַׁפְּחוּ חַד גַּבְרָא דְּהוּוּ אֲתִי וְתַלְת עֲנַפֵּי הָדַס בְּיַדְיָהּ, קָרִיבוּ גַבְיָהּ, אֲמַרִי לִיָּה לְמָה לָךְ הָאִי, אֲמַר לְרוּחָא אוֹבְדָא, אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר שְׁפִיר קְאָמְרַתְּ, אֲבָל תַּלְת אֲלִין לְמָה.

אֲמַר לִיָּה חַד לְאַבְרָהָם, חַד לְיִצְחָק, וְחַד לְיַעֲקֹב, וְקִשְׁרִנָּא לְהוּוּ פְּחָדָא, וְאַרְחָנָא בְּהוּ, בְּגִין דְּכְתִיב (שיר א ג) לְרִיחַ שְׁמֹנֶיף טוֹבִים שְׁמֵן תּוֹרֵק שְׁמֶךְ, בְּגִין דְּבְהָאִי רִיחָא אֲתַקִּיִּים חוּלְשָׁא דְנַפְשָׁא, וּבְהִימְנוּתָא דָּא אֲתַקִּימָא, וְאַתְנַגִּידוּ בְּרַכָּאן מַעֲלִילָא וְתַתָּא, אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר זַפְּאָה חוּלְקִיָּהוּן דְיִשְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי.

תָּא חֲזִי, לִית עֵלְמָא מְתַקִּימָא אֲלָא עַל רִיחָא, וּמְרִיחָא דָּא אֲשַׁתְּמוּדְעָא רִיחָא אַחְרָא, דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְנַפְּיק

מתוק מדבש

וְחַד לְיַעֲקֹב אחד כנגד אברהם, אחד כנגד יצחק, ואחד כנגד יעקב, כלומר כנגד חג"ת דז"ל, שהם כנגד הנר"ן, וְקִשְׁרִנָּא לְהוּוּ פְּחָדָא וקשרתי אותם יחד להורות על קשר כל הנר"ן יחד, וְאַרְחָנָא בְּהוּ ואני מריח בהם להשאיר כח מן תוספת הנר"ן של שבת לימות החול, בְּגִין דְּכְתִיב לפי שכתוב לְרִיחַ שְׁמֹנֶיף טוֹבִים על ידי הריח שהוא שפע חג"ת שנמשך להם מאזנא שזו שמן הטוב, שְׁמֵן תּוֹרֵק שְׁמֶךְ ואת זה השמן צריכים להמשיך למלכות הנקראת שם, בְּגִין דְּבְהָאִי רִיחָא לפי שבזה הריח של ג' הדסים שהם כנגד חג"ת, אֲתַקִּיִּים חוּלְשָׁא דְנַפְשָׁא מתקיימת חולשת הנפש, שנחלשת במוצאי שבת, והיינו המלכות הנקראת נפש, וגם נפש האדם מתקיימת על ידי ריח ההדס, וּבְהִימְנוּתָא דָּא אֲתַקִּימָא ובאמונה זו מתקיימת, דהיינו מכח חג"ת הוא קיוס וחזק המלכות, ואז וְאַתְנַגִּידוּ בְּרַכָּאן מַעֲלִילָא וְתַתָּא נמשכות ברכות מעולמות שלמעלה ושלמטה לבני ישראל התחתונים, אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זַפְּאָה חוּלְקִיָּהוּן דְיִשְׂרָאֵל בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי אשרי חלקם של ישראל בעולם הזה ובעולם הבא. (רמ"ק ומק"מ ומפרשים) להצין מאמר הנא נקדים נקיור מה שכתב הרמ"ל (בשער הכוונות דף ע"ב עמוד ד' צענין שלחן של שבת), וזה לשונו: דע כי ענין הריח הוא נחינת הגבורות המתפשטות למטה, שחזרות להתמתק בשורשם בסוד הריח, וכשהגבורות מתקצרות ועולות ונכנסות בסוד הריח דרך נקצי המוטס, הנה הם עולות עד המוט הנקרא דעת אשר שם עטרא דגבורה שהיא שורש כל הה"ג כנודע, ואז הם מתמתקות שם, כנודע כי אין הדינים מתמתקים אלא בשורשם, ע"כ.

תָּא חֲזִי, לִית עֵלְמָא מְתַקִּימָא אֲלָא עַל רִיחָא בא וראה, כי אין העולם מתקיים אלא על הריח, וּמְרִיחָא דָּא אֲשַׁתְּמוּדְעָא רִיחָא אַחְרָא ומריח זה שמריחים בהדס במוצאי שבת, נודע ריח אחר למעלה, כלומר על ידי זה עולות הגבורות למעלה לשורשם שבדעת ונמתקות שם, דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְנַפְּיק דְנַפְּיקָא שְׁבָתָא כי בשעה

"מאמר סוד הריח והעשן" ומבואר בו כי היות ובמוצאי שבת מסתלקים מן האדם בחינות נר"ן שבאו כתוספת נשמה, ויש התגברות הדינים, לכן צריך או להריח כבשמים כדי להמתיק את הדינים ולהחזיק את חולשת הנפש ולקיימה. ומבואר כי מן הראוי ליקח שלשה הדסים כנגד ג' בחינות הנר"ן. ואומר כי כדוגמת זה הוא עשן הקרבנות, שעל ידי הריח העולה היו הדינים נמתקים. ולכן היו שבעת ימי המלואים לחנוכת המשכן, שעל ידי הקרבנות שהקריבו או נמתקו הדינים ונתייחדו המדות העליונות. ומסיים בביאור פסוק על פי סוד שרמוז בו יחוד כל המדות. (מקור המאמר זוהר פרשת וז דף לה ע"א-ב, ציטורינו כרך י עמ' תלה-תלט)

להצין מאמר הנא נקדים מה שכתב הרמ"ל (בשער הכוונות דף ס צענין הנדלה), וזה לשונו: צליל מונאלי שבת צעם צרכה עני נשמים, תקח שלשה הדסים קשורים נקשר אחד ואגודה אחת, ותכוין כי ג' הדסים הם כנגד נר"ן, ותכוין להשאיר לך כח מן תוספת נר"ן שנתוספו לך צעמת, וזה נעשה עמה על ידי ג' הדסים האלו והריחך נהם, עכ"ל.

עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי בעוד שהיו הולכים רבי אלעזר והחברים, אֲשַׁפְּחוּ חַד גַּבְרָא דְּהוּוּ אֲתִי וְתַלְת עֲנַפֵּי הָדַס בְּיַדְיָהּ מצאו איש אחד שבא וג' ענפי הדס היו בידו, קָרִיבוּ גַבְיָהּ קרבו אליו, אֲמַרִי לִיָּה שאלו ממנו, לְמָה לָךְ הָאִי למה צריך לך ההדסים, אֲמַר הַשִּׁיב לָהֶם, לְרוּחָא אוֹבְדָא להרויח ולמצוא את האבדה, כלומר לתת הרווחה וכח לתוספת הנר"ן שנתוספו בשבת, ובמוצאי שבת הם מסתלקות ונאבדות מן האדם, בסוד מה שדרשו חז"ל (נמס' צ"ה דף טו ע"א) על הפסוק שבת וינפש, כיון ששבת ווי אבדה נפש, ועל ידי ריח ההדסים מרויחים אותם, אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁפִיר קְאָמְרַתְּ יפּה אמרת, אֲבָל תַּלְת אֲלִין לְמָה אבל למה לך ג' ענפי הדס, למה לא די בענף אחד.

אֲמַר לִיָּה אותו האיש לרבי אלעזר, חַד לְאַבְרָהָם, חַד לְיִצְחָק,

שִׁבְתָּא וְסִלְקָא נִפְשָׁא יְתִירָא, וְאַשְׁתְּאַרְוִין נִפְשָׁא וְרוּחָא מִתְפָּרְשִׁין עֲצִיבִין, אַתָּא רִיחָא דָּא וּמִתְקַרְבֵּן דָּא בְּדָא וְחֻדָּאן.

וְעַל דָּא בְּעֵי רוּחָא בְּתַר רוּחָא, לְקַבְּלָא רִיחָא, פִּינִין דְּאַתְקַבְּל רִיחָא, מִתְקַרְבֵּן בְּחֻדָּא וְחֻדָּאן.

פִּי הַאי גְּוֹנָא רִיחָא דְקוֹרְבָנָא, בְּרִיחָא מִתְקַרְבִּין כְּלָא בְּחֻדָּא, וּמִתְלַהֲטִין בּוּצִינִי, וְחֻדָּאן.

תָּא חֲזִי, תְּרִי בּוּצִינִי, חַד לְעִילָא וְחַד לְתַתָּא, אִי לְהִיט בְּר נֶשׁ הַאי בּוּצִינָא דְלְתַתָּא, הַהוּא תְּנַנָּא דְסִלְקִי מִבּוּצִינָא תַתָּא, לְהִיט הַהוּא בּוּצִינָא עֲלָאָה. כְּךָ תְּנַנָּא דְקַרְבָּנִין, הַאי תְּנַנָּא דְסִלְקִי, לְהִיט בּוּצִינִי עֲלָאִי, וּמִתְלַהֲטִין בְּחַד, וּמִתְקַרְבִּין כְּלָהוּ בְּחֻדָּא בְּרִיחָא דָּא, וּבְגִין כְּךָ רִיחַ נִיחַח לִיהוּ"ה, וְהָא אוּקְמוּהָ. וְעַל דָּא רִיחָא דְקַרְבָּנָא קִיּוּמָא דְכְּלָא, וְקִיּוּמָא דְעֲלָמָא, וְקַרְבָּנָא עַל יְדָא דְכְּהֵנָא, דְמִקְרַב כְּלָא, וּבְגִין כְּךָ שְׂבַעַה יוּמֵי אֲשַׁלְמוּתָא אֲשַׁתְּלִימוּ בֵיהּ, בְּגִין דִּיתְפָּרְכוּן כְּלָהוּ בְּפּוֹלְחָנִיָּה, וַיִּשְׁתַּכְּחוּ חֻדּוּאן וּבְרַכְּאָן לְעִילָא וְתַתָּא.

פְּתִיב (ישעיה כה א) יהו"ה אלה"י אתה אַרוממך וגו', הַאי קְרָא אוּקְמוּהָ, יהו"ה אלה"י אַתָּה, דְּבַעֵי בְר נֶשׁ לְאוּדָּאָה לְשִׁמָּא קְדִישָׁא, וְלְשִׁבְחָא לִיה עַל כְּלָא, וּמֵאַן אַתָּר שְׂבַחָא דִּילִיָּה, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ, וְהָא מְעַמִּיקָא דְכְּלָא, דְכְּתִיב בִּי עֲשִׂיתָ כְּלָא, כְּלָא, כְּמָה דְכְּתִיב (שם ט ה) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ כְּלָא, וְהָא אַתְּמַר.

מתוק מדבש

כְּךָ וּבִשְׁבִיל זֶה כְּתוּב רִיחַ נִיחַח לִיהוּ"ה כִּי עַל יְדֵי הַרִיחַ נַעֲשֶׂה נַחַת רוּחַ לֵה', וְהָא אוּקְמוּהָ וְהָרִי כִכֵּר בִּיאָרוּ הַחֲבָרִים עֲנִין זֶה. וְעַל דָּא רִיחָא דְקַרְבָּנָא קִיּוּמָא דְכְּלָא וְקִיּוּמָא דְעֲלָמָא וְעַל כֵּן רִיחַ הַקְּרָבִן הוּא קִיּוּם הַכֹּל וְקִיּוּם הָעוֹלָם, כִּי עַל יְדֵי הַמִּתְקָת הַגְּבוּרוֹת יֵשׁ קִיּוּם לְכֹל הָעוֹלָם, וְקַרְבָּנָא עַל יְדָא דְכְּהֵנָא, דְמִקְרַב כְּלָא וְהַקְּרָבִן נִקְרַב עַל יְדֵי הַכֵּהֵן שֶׁהוּא בַּחֲסֵד, וּבִזְוָה הוּא מִקְרַב אֶת הַכֹּל, כְּלוֹמַר הַכֵּהֵן הוּא הַשּׁוֹשְׁבֵינָא דְמִטְרוֹנִיתָא לְקַרְבָּנָא אֵל זַעֲלָה ז"ל וְלַגְרוּס יִחוּד צִינִיָּה, וּבְגִין כְּךָ שְׂבַעַה יוּמֵי אֲשַׁלְמוּתָא, אֲשַׁתְּלִימוּ בֵיהּ וּבִשְׁבִיל זֶה הָיוּ שְׂבַעַת יְמֵי הַמְלוּאִים שֶׁנִּשְׁלְמוּ וְנִתְקַנּוּ הַכֵּהָנִים בָּהֶם, וְהֵם הָיוּ כְּנֹגֵד הַז"ס, בְּגִין דִּיתְפָּרְכוּן כְּלָהוּ בְּפּוֹלְחָנִיָּה כְּדִי שִׁיתְבָּרְכוּ כֹל הַז' סְפִירוֹת בַּעֲבוּדַתוֹ שֶׁל הַכֵּהֵן, וַיִּשְׁתַּכְּחוּ חֻדּוּאן וּבְרַכְּאָן לְעִילָא וְתַתָּא וַיִּמְצְאוּ שְׂמַחֻת וּשְׂפַע בְּרֻכּוֹת לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה.

שֶׁהִשְׁבַּת יוֹצֵאת, וְסִלְקָא נִפְשָׁא יְתִירָא וּמִסְתַּלְקַת נִפְשׁ הִיתִירָה שֶׁנִּתְּוִסְפָּה לְאָדָם בַּעֲרַב שַׁבַּת, (וְנוֹדְלִי שְׂגַס מוֹסַפַּת הַרוּחַ וְהַנְּשֵׁמָה מִסְתַּלְקִים מִן הָאָדָם, אֲלֵא הַנֶּפֶשׁ לִפִּי שְׁהִיא מִן הַעֲשִׂיָה וּסְמוּכָה לְהַקְּלִיפּוֹת, הִיא מִרְגַּשַׁת יוֹתֵר אֶת אִיְצוֹד קְדוּשַׁת הַשַּׁבָּת שֶׁהִרְגִישָׁה בַּשַּׁבָּת, לִכֵּן אָמְרוּ מו"ל, וְיִי אֲלֹהֵי נַפְשִׁי), וְאַשְׁתְּאַרְוִין נִפְשָׁא וְרוּחָא מִתְפָּרְשִׁין עֲצִיבִין וְנִשְׁאָרִים הַנֶּפֶשׁ וְהַרוּחַ נִפְרָדִים מִהַתְּוִסַּפַּת שֶׁקָּבְלוּ בַּעֲרַב שַׁבַּת, וְעַל יְדֵי זֶה הֵם עֲצִיבִים מִהַתְּגַבְּרוֹת הַדִּינִים הַמִּתְגַּבְּרִים מִיד בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, וְאוּ אַתָּא רִיחָא דָּא בָּא רִיחַ הַטוֹב שֶׁל הַהֲדָס וְעַל יְדֵי זֶה הַנֶּפֶשׁ נִמְתַּקִּים הַדִּינִים, וּמִתְקַרְבֵּן דָּא בְּדָא וְחֻדָּאן וְעַל יְדֵי זֶה הַנֶּפֶשׁ וְהַרוּחַ מִתְקַרְבִּים זֶה לְזֶה וְשִׂמְחִים יַחַד.

וְעַל דָּא בְּעֵי רוּחָא בְּתַר רוּחָא וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְשֹׂאֹב אֶת הַרִיחַ רוּחַ אַחַר רוּחַ כְּלוֹמַר שְׂאִיבָה אַחַר שְׂאִיבָה, לְקַבְּלָא רִיחָא כְּדִי לְקַבֵּל אֶת רִיחַ הַטוֹב, פִּינִין דְּאַתְקַבְּל רִיחָא כִּיּוֹן שְׂשֹׂאֵב בַּקְּרָבִי וְנִתְקַבֵּל הַרִיחַ הַטוֹב, מִתְקַרְבֵּן בְּחֻדָּא וְחֻדָּאן עַל יְדֵי זֶה מִתְקַרְבִּים וּמִתְחַבְּרִים הַנֶּפֶשׁ וְהַרוּחַ וְשִׂמְחִים יַחַד.

פִּי הַאי גְּוֹנָא רִיחָא דְקוֹרְבָנָא כַּעֲיִן זֶה הוּא הַרִיחַ שֶׁל הַקְּרָבִין, שְׂכַתוּב בּו אֵשׁה "רִיחַ" נִיחַח לֵה', כִּי בְּרִיחָא מִתְקַרְבִּין כְּלָא בְּחֻדָּא בְּרִיחַ שֶׁל הַקְּרָבִין נִמְתַּקִּים כֹּל הַדִּינִים, וְאוּ מִתְקַרְבִּים וּמִתִּיחַדִּים זו"ן כְּאַחַד, וּמִתְלַהֲטִין בּוּצִינִי וְחֻדָּאן וּמִתְלַהֲבִים וּמֵאִירִים הַנְּרוֹת שֶׁהֵם הַסְּפִירוֹת וְשִׂמְחֻת בִּיחּוּדָם.

תָּא חֲזִי, תְּרִי בּוּצִינִי בָּא וְרָאָה, אִם יֵשׁ לְאָדָם שְׁנֵי נְרוֹת דּוֹלְקִים, חַד לְעִילָא וְחַד לְתַתָּא אַחַד לְמַעֲלָה וְאַחַד לְמַטָּה, וְנִכְבְּה אַחַד מֵהֶם, אִי לְהִיט בְּר נֶשׁ הַאי בּוּצִינָא דְלְתַתָּא אִם הָאָדָם מְדַלִּיק וּמִלְהֵט אֶת הַנֵּר הַתַּחְתּוֹן, הַהוּא תְּנַנָּא דְסִלְקִי מִבּוּצִינָא תַתָּאָה הַעֲשֵׂן הַהוּא הָעוֹלָה מִנֵּר הַתַּחְתּוֹן, לְהִיט הַהוּא בּוּצִינָא עֲלָאָה מְדַלִּיק אֶת נֵר הָעֲלִיּוֹן. כְּךָ תְּנַנָּא דְקַרְבָּנִין כְּךָ הוּא הַעֲשֵׂן שֶׁל הַקְּרָבִין שְׂבַעֲוֹלָם הַזֶּה, הַאי תְּנַנָּא דְסִלְקִי לְהִיט בּוּצִינִי עֲלָאִי זֶה הַעֲשֵׂן הָעוֹלָה מִן הַקְּרָבִין מְדַלִּיק אֶת הַנְּרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁהֵם הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, (ה"ג הַרְמ"ק) וּמִתְלַהֲטִין בְּחֻדָּא וּמֵאִירֻת כְּאַחַת, וּמִתְקַרְבִּין כְּלָהוּ בְּחֻדָּא בְּרִיחָא דָּא וּמִתְקַרְבּוֹת וּמִתִּיחַדוֹת כּוֹלָם כְּאַחַת בְּכַח הַרִיחַ שֶׁל הַקְּרָבִין הַמִּמְתִּיק אֶת כֹּל הַגְּבוּרוֹת, וּבְגִין

פִּירוּשׁ הַפְּסוּק הַמּוּבָא לְהַלֵּן, כְּשֶׁרָאָה הַנְּבִיא בְּנְבוּאָה אֶת הַנִּפְלְאוֹת שִׁיעֲשֶׂה הַקְּב"ה לְיִשְׂרָאֵל, הַתְּחִיל לְקַלְסוֹ וְאָמַר יְהוּ"ה אֱלֹהֵי אֶתָּה אַרוממך אודָה שְׂמֵךְ, כִּי עֲשִׂיתָ כְּלָא כִּי עֲשִׂיתָ לְיִשְׂרָאֵל דְּבַרִּי כְּלָא, עֲצוֹת מִרְחוֹק אֲמוּנָה אוֹמֵן הַעֲזָה שִׁיעֲצַת מִזְמֵן רְחוֹק אֲשֶׁר הַבְּטַחְתָּ עַל יְדֵי הַנְּבִיאִים הִיָּה אֲמוּנָה אֲמִיתִית וְנִאֲמַנְתָּ כִּי כֵן נִתְקַיִים כְּמוֹ שֶׁהַבְּטַחְתָּ. (מְלֻדוֹת)

בְּתִיב יְהוּ"ה אֱלֹהֵי אֶתָּה אַרוממך אודָה שְׂמֵךְ כִּי עֲשִׂיתָ כְּלָא עֲלוֹת מִרְחוֹק אֲמוּנָה אוֹמֵן, הַאי קְרָא אוּקְמוּהָ פְּסוּק זֶה כִכֵּר צִיָּאָרֵי הַחֲזִירִים, כִּי מִנֵּי שְׂכַתוּב יְהוּ"ה אֱלֹהֵי אֶתָּה אַרוממך, הֵינֵנו דְּבַעֵי בְר נֶשׁ לְאוּדָּאָה לְשִׁמָּא קְדִישָׁא וְלְשִׁבְחָא דִּילִיָּה עַל כְּלָא שְׂרַרְיָן הָאָדָם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם הַקְּדוּשׁ הַיְו"ה שֶׁהוּא ז"ל, וְלִשְׂבַח אֲמוֹתָ עַל כֹּל הַחֲסָדִים שֶׁעֲשִׂה עִמּוֹ, וְזִכּוֹן יְכוּיִן לְהַמְשִׁיךְ לוֹ שְׂפַע מוֹחִין מֵא"ל וְאו"ל, וְזֶה שְׂאֲמַר וּמֵאַן אַתָּר שְׂבַחָא דִּילִיָּה וּמֵאִיזָה פְּרָלוֹף נִמְשָׁךְ הַשַּׁבָּת דֵּהֵינּוּ הַמוֹחִין שְׁלֵן, וְאָמַר כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ כְּמוֹ שְׂצִיָּאָרֵי הַחֲזִירִים, שְׂכַל עַת נִמְשָׁךְ שְׂפַע הַמ"ד כְּפִי עֲלִיית הַמִּיּוֹן נִקְרָבִין, וְהַכָּא אֲלֵן כְּאֵן צְפִסוּק זֶה נִרְמֵז מְעַמִּיקָא דְכְּבָאָה שְׂמַנְשָׁךְ שְׂפַע הַמוֹחִין ז"ל מְעוֹמֵק כֹּל הַעֲמָקִים שֶׁהוּא א"ל, דְּכְּתִיב בִּי עֲשִׂיתָ כְּלָא, וּמִלַּת כְּלָא פִירוּשָׁה כְּמָה דְּכְּתִיב כְּמוֹ שְׂכַתוּב וַיִּקְרָא שְׁמוֹ כְּלָא (פִּירוּשׁ הַקְּב"ה שֶׁהוּא כְּלָא יוֹעֵץ, קְרָא

עֲצוֹת מִרְחוֹק, עֲצוֹת, כְּמָה דַּאתְ אָמַר יוֹעֵץ, מִרְחוֹק, דְּכְתִיב (ירמיה לא ב) מִרְחוֹק יְהוֹ"ה נִרְאָה לִי, וְכְתִיב (משלי לא יד) מִמְּרָחֵק תִּבְיָא לְחַמָּה.

אָמוּנָה אִמֵּן, כְּמָה דַּאתְ אָמַר (דברים לב ד) א"ל אָמוּנָה וְאִין עוֹל, וְאוֹקְמוּנָה בְּלִילָה, כְּמָה דַּאתְ אָמַר (תהלים צב ג) וְאָמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת, וְכְתִיב (איכה ג כג) חֲדָשִׁים לְבַקָּרִים רַבָּה אָמוּנָתְךָ.

וְזָמִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַכָּאָה לִוְן לְיִשְׂרָאֵל מִחוּבְיָהוֹן, כְּמָה דְּכְתִיב (יחזקאל לו כה) וְזָרְקְתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טוּמְאוֹתֵיכֶם, וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם. בְּרוּךְ יְהוֹ"ה לְעוֹלָם אִמֵּן וְאָמֵן.

מתוק מדבש

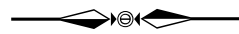
כְּמָה דַּאתְ אָמַר כְּמוֹ שְׁנֹאמַר וְאָמוּנָתְךָ בְּלִילָה פִירוּשׁ הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת אֲמוּנָה שׁוֹלֵטָה בְּלִילוֹת, וְכְתִיב וְעוֹד כְּמוֹת חֲדָשִׁים לְבַקָּרִים הַנִּשְׁמָוִת הַמִּתְחַדְּשׁוֹת כָּל צֶקֶר, רַבָּה אָמוּנָתְךָ מִתְחַדְּשׁוֹת עַל יַד הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת אֲמוּנָה (עיין שְׁעַ"כ דְּרוֹשׁ ג' שֶׁל הַלֵּילָה).

וּמַסִּיִּים רַבִּי אֶלְעָזָר אֵת מֵאמְרוֹ בְּדַבְּרֵי טוֹב, וְאוֹמַר וְזָמִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַכָּאָה לִוְן לְיִשְׂרָאֵל מִחוּבְיָהוֹן וְעַתִּיד הַקַּב"ה לְטַהֵר אֵת יִשְׂרָאֵל מֵעוֹנוֹתֵיהֶם, כְּמָה דְּכְתִיב כְּמוֹ שְׁכָתוּב וְזָרְקְתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טוּמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם כִּי אֲזִי יַעֲבִיר הַקַּב"ה אֵת רוּחַ הַטּוֹמְאָה מִן הָאָרֶץ, וּבִלְעַד הַמּוֹת לְנֹצַח, וְכֵן יִשְׂרָאֵל יַעֲבִדוּ לְהַקַּב"ה בְּלֵב טָהוֹר וְשֵׁלֶם בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אִמֵּן. (רמ"ק וּמְפָרְשִׁים)

שְׁמוֹ שֶׁל חֲזָקִיהוּ שֶׁר שְׁלוֹם), וְהֵינּוּ א"ל הַנִּקְרָא פֶּלֶא, וְהוּא אֶתְמַר וְהָרִי לְמַדְנֵו סוּד זֶה.

וּמָה שְׁכָתוּב עֲצוֹת מִרְחוֹק הִנֵּה עֲצוֹת הוּא כְּמָה דַּאתְ אָמַר כְּמוֹ שְׁנֹאמַר פֶּלֶא יוֹעֵץ הַצִּינָה נִקְרָאת יוֹעֵץ, לְפִי שְׁזוּ"ן מִתְנַהֲגִים זַעֲמָה, וּמָה שְׁכָתוּב מִרְחוֹק הֵינּוּ מִחֲכָמָה דְּכְתִיב מִרְחוֹק יְהוֹ"ה נִרְאָה לִי דְהֵינּוּ מִחֲכָמָה נִרְאָה וְנִתְגַּלָּה לִי ה' (כְּמַצֻּאֵר זֶהֱקַדְמַת הַזֶּהֱר ד' ו' ע"א), וְכְתִיב וְכֵן מָה שְׁכָתוּב מִמְּרָחֵק תִּבְיָא לְחַמָּה פִירוּשׁוֹ מִחֲכָמָה דְרַךְ הַצִּינָה תִּבְיָא הַמַּלְכוּת אֵת שְׁפַע לְחַמָּה.

וּמָה שְׁכָתוּב אָמוּנָה אִמֵּן הֵינּוּ הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת אֲמוּנָה, כְּמָה דַּאתְ אָמַר כְּמוֹ שְׁנֹאמַר א"ל אָמוּנָה וְהֵינּוּ הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת א"ל אֲמוּנָה, וְאִין עוֹלָה שְׁהִיא הַקְּלִיפָה רֹחוּמָה זֶה, וְאוֹקְמוּנָה וְכֵן צִיָּאֵר הַחֲזָרִים, כִּי אָמוּנָה בְּלִילָה הַמַּלְכוּת שׁוֹלֵטָה בְּלִילָה,

צו יום ששי

השבת היא בסוד מדת היסוד

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ, דָּא אִיהוּ רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא, וּבְגִין דְּבְהָאֵי בְרִית קְיִימִין פְּל מְקוֹרֵין דְּשִׁיפֵי גּוֹפָא, וְאִיהוּ כָּלֵל פְּלָא, פְּגוּוֹנָא דָּא שַׁבָּת אִיהוּ פְּלָא דְּאוֹרֵייתָא, וְכָל רְזִין דְּאוֹרֵייתָא בֵּיה תְּלִיין, וְקִיּוּמָא דְּשַׁבָּת פְּקִיּוּמָא דְּכָל אוֹרֵייתָא, מֵאן דְּנָטִיר שַׁבָּת פְּאִילוּ נָטִיר אוֹרֵייתָא פּוֹלָה.

מתוק מדבש

של כל האברים העליונים, כנודע שזיסוד דז"א נכללים כל השפעות של המוסין שלו, ואִיהוּ כָּלֵל פְּלָא והוא כלל הכל כי לכן נקרא היסוד "כל" לפי שהוא כולל את הכל, פְּגוּוֹנָא דָּא שַׁבָּת אִיהוּ פְּלָא דְּאוֹרֵייתָא כעין זה שבת היא כלל של נגלות התורה, וְכָל רְזִין דְּאוֹרֵייתָא בֵּיה תְּלִיין וגם כל סודות התורה בה תלויים, וְקִיּוּמָא דְּשַׁבָּת פְּקִיּוּמָא דְּכָל אוֹרֵייתָא וקיום השבת שמקיים מצות עשין שבה נחשב לו כקיום כל התורה, רצה לומר כקיום כל רמ"ח מצות עשה, וכן מֵאן דְּנָטִיר שַׁבָּת פְּאִילוּ נָטִיר אוֹרֵייתָא פּוֹלָה מי ששומר את השבת שלא לעבור על מצות לא תעשין שבה, נחשב לו כאילו שומר את כל התורה כולה, רצה לומר כשמירת כל שס"ה מצות לא תעשה.

"מאמר השבת היא בסוד מדת היסוד" ומבואר בו כי שבת היא בסוד ברית קודש ששורשו במדת היסוד, וכשם שבמדת היסוד כלול כל שפע הספירות העליונות ממנו, כן היא השבת שבה כללות התורה והמצות, ועל כן מי ששומר שבת כהלכתה כאלו שמר את כל התורה כולה.

(מקור המאמר זוהר פרשת יתרו דף טז ע"א, ציטאורינו כרך ו עמ' לנה)
זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ ואמר דָּא אִיהוּ רְזָא דְּבְרִית קְדִישָׁא וזהו הסוד של ברית קודש, כי מלת זכור הוא מלשון זכרות, ושבת הוא רזא דברית קדישא, מחמת היחוד של ליל שבת, (וקראו ברית "קדישא" לפי שהאדם צריך לקדש את בריתו בשעת תשמיש ולהעביר ממנו כל כח החיצונים), ועוד ("ה"ג הרא"ג) בְּגִין דְּבְהָאֵי בְרִית קְיִימִין פְּל מְקוֹרֵין דְּשִׁיפֵי גּוֹפָא לפי שבברית הזו קיימים כל מקורות של אברי הגוף, כי הוא מקבל השפע

שמיני יום ראשון

העוסק בתורה מכניע את הדינים

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וַגּוֹ', רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (אויב לה ז) בְּרֵן יַחַד כִּכְבִּי בִקְר וַיְרִיעוּ פֶל בְּנֵי אֱלֹהִים, זְפַאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב לֹון אֹרִייתָא קְדִישָׁא, חֲדוּתָא דְכֻלָּא, חֲדוּתָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאַטְיִילוּתָא דִילֵיהּ, דְכֻתִיב (משלי ח ל) וְאַהֲיָה שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם, וְאַוְרִייתָא פֻלָּא, חֲד שְׁמָא קְדִישָׁא אֵיהִי דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּבְאַוְרִייתָא אֲתַבְרִי עֲלֵמָא, דְכֻתִיב (שם) וְאַהֲיָה אֲצֵלוּ אָמוֹן, אֵל תִּקְרִי אָמוֹן, אֵלָא אָמוֹן.

וּבְאַוְרִייתָא אֲתַבְרִי בְר נֶשׁ, הֲדָא הוּא דְכֻתִיב (בראשית א כו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם, אָמַר קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַוְרִייתָא, בְּעֵינָא לְמַבְרִי אָדָם, אָמְרָה קְמִיהּ הָאִי בְר נֶשׁ זְמִין לְמַחֲטִי וּלְאַרְגָּזָא קִמְרָה, אִי לָא תִאָרִיךְ רוּגְזָךְ עֲלֵיהּ, הִיךְ יָקוּם בְּעֲלֵמָא, אָמַר לָהּ, אָנָּא וְאַתָּ נֹוֹקִים לִיָּה בְּעֲלֵמָא, דְהָא לָאו לְמַגְנָא אֲתַקְרִינָא אָרְךְ אֲפִים.

רַבִּי חֵיָא אָמַר, תּוֹרָה שְׁפַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעֲל פָּה אֹוְקְמוּהּ לִיָּה לְבַר נֶשׁ בְּעֲלֵמָא, הֲדָא הוּא דְכֻתִיב (שם) נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ פְדָמוֹתֵינוּ.

מתוק מדבש

הפשוט הוא לשון גידול, כלומר שהייתי מגודלת אצלו, ואמר אל תקרי אָמוֹן, אֵלָא אָמוֹן שהיא היתה כלי אומנותו של הקב"ה לבריאת העולם.

וּבְאַוְרִייתָא אֲתַבְרִי בְר נֶשׁ ובתורה נברא האדם, דהיינו על ידי צירופי האותיות שבבינה, הֲדָא הוּא דְכֻתִיב זהו שכתוב, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שהוא הבינה, אמרה להחכמה נַעֲשֶׂה אָדָם, לכן כתוב בלשון רבים, כי אימא בראה את האדם בכח שקבלה מאבא. אָמַר קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַוְרִייתָא, בְּעֵינָא לְמַבְרִי אָדָם אמר הקב"ה שהוא הבינה אל התורה שהיא החכמה, אני רוצה לברוא אדם, אָמְרָה קְמִיהּ אמרה התורה לפני הקב"ה, הָאִי בְר נֶשׁ זְמִין לְמַחֲטִי וּלְאַרְגָּזָא קִמְרָה זה האדם עתיד לחטוא ולהכעיס לפניך, כלומר לפגוש נשעע הספירות שהם לפניך, אִי לָא תִאָרִיךְ רוּגְזָךְ עֲלֵיהּ הִיךְ יָקוּם בְּעֲלֵמָא אם לא תאריך אפך עליו איך יתקיים בעולם, אָמַר לָהּ הקב"ה אל התורה, אָנָּא וְאַתָּ נֹוֹקִים לִיָּה בְּעֲלֵמָא אני ואת נקיים אותו בעולם, דְהָא לָאו לְמַגְנָא אֲתַקְרִינָא אָרְךְ אֲפִים כי לא בחנם אני נקרא ארך אפים, ורצה לומר כי התורה שהיא החכמה תלמדנו דרך הטוב שלא יחטא, ואם חטא, אז הבינה שהיא מקור התשובה תעמוד לו ותקבלנו כשיחזור בתשובה, נמצא שהחכמה והבינה מקיימים את האדם בעולם.

רַבִּי חֵיָא אָמַר פְּלִיג עַל רַבִּי יַחֲק וּסְצִירָא לִיָּה שְׁוִין מְקִימִים אֵת הַאֲדָם, וְהוּא שְׁאֲמַר תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב שְׁהִיא ז' א"ל, וְתוֹרָה שְׁבַעֲל פָּה שְׁהִיא הַמַּלְכוּת, אֹוְקְמוּהּ לִיָּה לְבַר נֶשׁ בְּעֲלֵמָא מעמידים ומקיימים את האדם בעולם, הֲדָא הוּא דְכֻתִיב זהו שכתוב שהצינה אמרה אל החכמה נַעֲשֶׂה אָדָם שְׁעִשִּׂיתוּ הִיָּה עַל יְדֵי הַחֲכָמָה וְהַצִּינָה, וְקִיּוּמוֹ הִיָּה בְּצִלְמֵנוּ עַל יְדֵי ז' א"ל שְׁהוּא סוּד לְלֵס הַחֲכָמָה, פְּדָמוֹתֵינוּ וְעַל יְדֵי הַמַּלְכוּת שְׁהִיא דְמוּת הַצִּינָה.

"מאמר העוסק בתורה מכניע את הדינים" ומבואר בו כי התורה כולה היא שם אחד של הקב"ה, ועל ידה נברא העולם ונברא האדם. כי התורה מלמדת את האדם שלא יחטא, ואם חטא הנה התשובה לפניו. ומבאר כי בצורת אות ב' שמתחלת בה התורה יש רמז: שהבא לעסוק בתורה מסייעין אותו, אבל המתרחק ממנה אוי גם התורה מתרחקת ממנו. וממשיך ומבאר כי העוסק בתורה גורם יחוד שם הקדוש והוא מתדבק בקב"ה, ואלו העוסקים בתורה בלילה משתתפים עם השכינה, ובבקר חוט של חסד מושך עליהם, והם מתחברים עם השכינה ועם כוכבי בקר להראות לפני הקב"ה ולומר יחד, ובכחם נשברים ונכנעים כל בעלי הדין.

(מקור המאמר זוהר פרשת שמיני דף לה ע"ג - לו ע"א, צנצאורינו כרך י עמ' תמ-תמה)

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וַגּוֹ' כדי לפרש פסוק זה רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח התחיל לבאר מה שאמר הקב"ה לאיוב, אִיפֵה הִיִּת בְּרֵן יַחַד כִּכְבִּי בִקְר בעת ירננו יחד כל כוכבי בקר, הם מערכת השמים, וַיְרִיעוּ פֶל בְּנֵי אֱלֹהִים הם המלאכים המריעים, יריעו לשמי, כלומר ואם היית שם ראית שכולם נכנעים לי ועול מוראי עליהם (מנודות). והקדים ואמר זְפַאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב לֹון אֹרִייתָא קְדִישָׁא אשריהם ישראל שהקב"ה נתן להם את התורה הקדושה, מנחמה העליונה הנקראת קִדְשָׁא חֲדוּתָא דְכֻלָּא שהיא שמחת הכל מנל הצינה, שהיא סוד עולם השמחה, חֲדוּתָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא ושמחתו של הקב"ה מנל התפארת, וְאַטְיִילוּתָא דִילֵיהּ ושעשוע שלו מנל המלכות, דְכֻתִיב שהתורה בעצמה אומרת וְאַהֲיָה שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם לפני הקב"ה, וְאַוְרִייתָא פֻלָּא, חֲד שְׁמָא קְדִישָׁא אֵיהִי דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא והתורה כולה היא שם אחד קדוש של הקב"ה, וּבְאַוְרִייתָא אֲתַבְרִי עֲלֵמָא ובתורה נברא העולם, כלומר בכ"ב אותיות התורה שבבינה שבהם כלולים כל הנמצאים, דְכֻתִיב וְאַהֲיָה אֲצֵלוּ אָמוֹן שפירושו

רַבִּי יוֹסִי אָמַר מֵהֶכָּא, (קהלת ב יב) אֵת אֲשֶׁר כָּבַר עֲשׂוּהוּ, עֲשׂוּהוּ וְדָאֵי, וְדָא הוּא צֶלֶם וְדַמּוּת, צֶלֶם בְּדַכּוּרָא, דַּמּוּת בְּנוֹקְבָא, וְעַל דָּא שִׁירוּתָא דְאֹרִייתָא ב', וְאוֹקְמוּהָ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִפְּנֵי מָה ב' פְּתִיחָא וּסְתִימָא, אֶלָּא בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ אֲתִי לְאַתְחַבְרָא בְּאוֹרִייתָא, הָרִי הִיא פְּתִיחָא לְקַבְּלָא לִיהָ, וְלֹא־שִׁתְּפָא בְּהַדְיָה, וּבְשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ סְתִים עֵינּוּי מְנָה, וְיַהֲדָּ לְאַרְחָא אַחְרָא, הָרִי הִיא סְתִימָא מִסְטְרָא אַחְרָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, אִם יוֹם תַּעֲזֹבְנִי, יוֹמִים אַעֲזֹבְךָ, וְלֹא יִשְׁפַח פְּתִיחָא, עַד דִּיתוּב לְאַתְחַבְרָא בְּהָ בְּאוֹרִייתָא אֲנִפִּין בְּאַנְפִּין, וְלֹא יִתְנַשֵּׁי מְנָה.

וְעַל דָּא אֹרִייתָא פְּתִיחָא קָמִי בְּנֵי נֶשׂא, וְאַכְרָזָא וְקָרִי לְהוּן (משלי ח ד) אֲלִיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא וְגו', וּכְתִיב (שם א כא) בְּרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת תִּקְרָא, בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, ב' תְּרִין גְּגִין, וְחַד דְּאֶחִיד לֹון, מֵאֵי קָא מִיִּירִי, אֶלָּא חַד לְשִׁמְיָא, וְחַד לְאַרְעָא, וְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֶחִיד וְקַבִּיל לֹון.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר תְּלַת נְהוּרִין אֵינּוּן עֲלָאִין קְדִישִׁין דְּאֶחִידִן כְּחַדָּא, וְאֵינּוּן כְּלָלָא דְּאוֹרִייתָא, וְאֵלִין פְּתִיחִין פְּתִיחָא לְכָלָא, פְּתִיחִין פְּתִיחָא לְמַהִימְנוּתָא, וְאֵלִין בֵּיתָא דְּכָלָא, וְעַל דָּא בֵּית אֶקְרוּ, דְּאֵלִין אֵינּוּן בֵּיתָא, וּבְגִין כְּףָּ שִׁירוּתָא דְּאוֹרִייתָא ב', דְּהָא הִיא אֹרִייתָא הוּי, וְאִסּוּתָא דְּעֲלָמָא.

מתוק מדבש

על התורה בראש הוֹמִיּוֹת תִּקְרָא בראש מקום שנשמע שם המיית בני אדם, בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים שהוא מקום שנכנסים ויוצאים, בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר בכל עיר ועיר תאמר התורה את אמריה, והוא ענין מליצה כאומר הלא התורה גלויה לכל אדם ומזהירה על קיומה. (מלכות)

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, ב' תְּרִין גְּגִין וְחַד דְּאֶחִיד לֹון אִתּוּ ב' יֵשׁ לָהּ לֹרֵת ב' גְּגוּת, דְּהֵינּוּ הַקּוּ שְׁלֹמְעֵלָה וְהַקּוּ שְׁלֹמְטָה, וְקוּ אַחַד כְּעִין ו' הַמַּחֲזָרִים, וְשֹׁאֵל מֵאֵי קָא מִיִּירִי מַה זָל לְלַמְדוּ, וּמִשִּׁיב אֶרְצָא זָל לְרַמּוּ חַד דְּשִׁמְיָא גַּג אַחַד שְׁלֹמְעֵלָה לְזַד הַשְּׁמִים, הוּא כְּנַגַּד הַצִּינָה, וְחַד דְּאַרְעָא וְגַג אַחַד שְׁלֹמְטָה לְזַד הַאֲרֶז, הוּא כְּנַגַּד הַמַּלְכוּת, וְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֶחִיד וְקַבִּיל לֹון וְהַקְּבִי"ה שְׁהוּא ו"ל אִתּוּ זֵהִם וּמַקְּבָלִים, כְּלוּמַר הוּא מַקְּבָל הַשַּׁפַּע מִצִּינָה וּמִשְׁפִּיעוּ לְמַלְכוּת.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר כִּי ג' הַקּוּים שֶׁל אִתּוּ ב', הֵם סוּד ג' ווִי"ן שֶׁל וִיטֵעַ וִינָצַח וִיטֵעַ, וְהֵם סוּד תְּלַת נְהוּרִין אֵינּוּן עֲלָאִין קְדִישִׁין דְּאֶחִידִן כְּחַדָּא ג' לֹורֵת עֵלְיוֹנִים קְדוּשִׁים הַאֲחוּזִים יַחַד, שֶׁהֵם ג' קוּי חַג"ת, וְהֵם עֵלְיוֹנִים מַלְד שׁוֹרֶשׁ שְׁצִינָה, וְקְדוּשִׁים מַלְד שׁוֹרֶשׁ שְׁצַחֲמָה, וְאֲחוּזִים יַחַד בְּתַפְאַרְת הַכּוּלָּל אִתּוּ הַחוּ"ג, וְאֵינּוּן כְּפִיָּא דְּאוֹרִייתָא וְהֵם כְּלָל כֹּל הַתּוֹרָה, כִּי מַצּוֹת עֲשִׂין הֵם בְּחַסֵּד, וּמַצּוֹת לֹא תַעֲשִׂין בְּגִזְרוּת, וְעַלֵּם הַתּוֹרָה בְּאֲמַנְעַת בְּתַפְאַרְת, וְאֵלִין פְּתִיחִין פְּתִיחָא דְּכָלָא וְאֵלּוּ פּוֹתְחִים פַּתַּח לְכָל הַהִנְהוּגוֹת, לַהֲנַהֲגַת הַחֶסֶד וְהַדִּין וְהַרְחֵמִים, פְּתִיחִין פְּתִיחָא דְּמַהִימְנוּתָא וּפּוֹתְחִים פַּתַּח שֶׁל הַאֲמוּנָה, כִּי בְּחַג"ת הוּא הַתְּחִלָּה הַהִשְׁגָּה לַאֲמוּנָה, וְאֵלִין בֵּיתָא דְּכָלָא וְאֵלּוּ הֵם צִיַּת לְכָל, כִּי חַג"ת הֵם צִיַּת לְכָל הַנִּמְנָאִים, וְעַל דָּא בֵּית אֶקְרוּ וְעַל כֵּן חַג"ת נִקְרָאִים צִיַּת, דְּאֵלִין אֵינּוּן בֵּיתָא לְפִי שְׁאֵלּוּ הֵם צִיַּת לְכָל הַנִּמְנָאִים, וּבְגִין כְּףָּ שִׁירוּתָא דְּאוֹרִייתָא ב' וְצִיַּת זֵה תְּחִלָּת הַתּוֹרָה הִיא אִתּוּ ב', לְרַמּוּ עַל שׁוֹרֶשׁ חַג"ת שְׁצִינָה, דְּהָא הִיא אֹרִייתָא הוּי כִּי הַצִּינָה הִיא שׁוֹרֶשׁ הַתּוֹרָה, וְאַסּוּתָא דְּעֲלָמָא וְהִיא רְפוּאֵת הָעוֹלָם, כִּי עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שְׁעוֹלָה עַד הַצִּינָה בָּאָה רְפוּאֵת לְעוֹלָם. (רמ"ק וּמְהַר"ם וּמְפָרְשִׁים)

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מֵהֶכָּא מִכָּאן נִשְׁמַע שׁוּ"ן זָרָאוּ אִתּוּ הַאֲדָם, לְכַמְצִי כִּי מֵה הַאֲדָם שִׁינּוּא אֲחֵרִי הַמִּלֵּךְ אֵת אֲשֶׁר כָּבַר עֲשׂוּהוּ שְׁפִירוּשׁוּ עֲשׂוּהוּ וְדָאֵי פִירוּשׁ עֲשׂוּהוּ זְלָשׁוּן רַצִּים נוֹטְרִיקוֹן עֲשׂוּ ו"ה שֶׁהֵם שׁוּ"ן, וּמִפְּרַשׁ וְדָא הוּא צֶלֶם וְדַמּוּת וְזֵהוּ לָלֵם וְדַמּוּת, שְׁשִׁינֵהֶם זָרָאוּ אִתּוּ הַאֲדָם, כִּי צֶלֶם בְּדַכּוּרָא, דַּמּוּת בְּנוֹקְבָא לָלֵם ז"ל, דַּמּוּת בְּמַלְכוּת, וְעַל דָּא שִׁירוּתָא דְּאוֹרִייתָא ב' וְעַל כֵּן הַתְּחִלָּת הַתּוֹרָה הִיא בָּאוּת ב' לְרַמּוּ עַל שׁוּ"ן שְׁעַל יֵדֵם נִזְרָא הַאֲדָם, וְאוֹקְמוּהָ וְכַזֵּר זִיֵּאֲרוּ כֵּן הַתְּצַרִּים. (רמ"ק וּמְק"מ וְהוֹר"ק)

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִפְּנֵי מָה ב' פְּתִיחָא וּסְתִימָא מִפְּנֵי מַה אִתּוּ ב' פְּתוּחָה מִצַּד אַחַד וּסְתוּמָה מִצַּד אַחֵר כְּעִין אַכְסְדְּרָה, וְאִמַּר אֶלָּא בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ אֲתִי לְאַתְחַבְרָא בְּאוֹרִייתָא בְּשַׁעְתָּא שְׁהָאֲדָם בֹּא לְהַתְּחַבֵּר בְּתוֹרָה, הָרִי הִיא פְּתִיחָא לְקַבְּלָא לִיהָ וְלֹא־שִׁתְּפָא בְּהַדְיָה הָרִי הִיא פְּתוּחָה לְקַבֵּל אִתּוּ וְלַהֲשַׁתֵּף עִמּוּ, כִּי הִבֵּא לְטַהֵר מִסִּיעֵין אִתּוּ וּמְכַנְסִין אִתּוּ בְּחַדְרֵי הַתּוֹרָה, וּבְשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ סְתִים עֵינּוּי מְנָה וּבְשַׁעְתָּא שְׁאֲדָם סוֹתֵם עֵינּוּי מִמְנָה וְיִסִּיר פְּנֵי מַחֲשַׁבְתוֹ מִהַתּוֹרָה, (ה"ג רמ"ק) וְיַהֲדָּ לְאַחְרָא וְיִלֵּךְ לְאַחֵר, כְּלוּמַר לְמַקּוֹם הַסְטְרָא אַחְרָא שְׁשֵׁם חֲשֵׁךְ וְלֹא אֹור, הָרִי הִיא סְתִימָא מִסְטְרָא אַחְרָא הָרִי הִיא סְתוּמָה מִמְנוּ מִצַּד אַחֵר כְּמוֹ אִתּוּ ב', כְּמָה דְּאֵת אָמַר כְּמוֹ שְׁנֹאמַר (זִירוּשְׁלַמִי סוּף פ"ט דְּנִרְכּוּת), שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אֹומֵרֵת לְאָדָם אִם יוֹם תַּעֲזֹבְנִי, יוֹמִים אַעֲזֹבְךָ מִשֵּׁל לְשַׁנֵּי בְּנֵי אָדָם שְׁנַפְטִירִים זֵה מִזֵּה, זֵה הוֹלֵךְ דֶּרֶךְ יוֹם לְצַד מְזוּרָה, וְזֵה הוֹלֵךְ דֶּרֶךְ יוֹם לְצַד מַעֲרָב, נִמְצָא שְׁרַחֲוִקִים זֵה מִזֵּה מִהֵלֶךְ ב' יָמִים, כֵּן הַמִּשְׁלַל בְּתוֹרָה שֶׁהַתּוֹרָה אֹומֵרֵת גַּם אֲנִי אֲתַרְחֵק מִמֶּךָ כְּפִי הַתְּרַחֲקוּתְךָ מִמֶּנִּי, (רש"י דְּנִרְכּוּת י"ג), וְלֹא יִשְׁפַח פְּתִיחָא וְלֹא יִמְצָא פַתַּח פְּתוּחַ לְהַבִּין וְלַהֲשַׁכִּיל בְּתוֹרָה, עַד דִּיתוּב לְאַתְחַבְרָא בְּהָ בְּאוֹרִייתָא אֲנִפִּין בְּאַנְפִּין עַד שִׁישׁוּב לְהַתְּחַבֵּר בְּתוֹרָה פְּנִים בְּפְנִים, וְלֹא יִתְנַשֵּׁי מְנָה וְלֹא יִמִּישׁ עוֹד מִמְנָה, אִזּוּ אִתּוּ ב' פְּתוּחָה כְּנַגְדוֹ לְקַבְּלוֹ וְלַהֲחַכְמֵוּ בְּתוֹרָה.

וְעַל דָּא אֹרִייתָא פְּתִיחָא קָמִי בְּנֵי נֶשׂא וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה פּוֹתְחַת לְפָנֵי בְּנֵי אָדָם, וְאַכְרָזָא וְקָרִי לְהוּן וּמְכַרְזוֹת וְקוֹרָאֵת לְהֵם, אֲלִיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא וְקוּלֵי אֵל בְּנֵי אָדָם וְגו', וּכְתִיב וְעוֹד כְּתוּב

וּבְגִין כֵּן, מֵאֵן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, כְּאֵלּוּ אִשְׁתַּדַּל בֵּיהּ בְּשִׂמְא קְדִישָׁא, וְהָא אֲתַמַּר דְּאוֹרֵייתָא כְּלָא חַד שְׂמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה אִיהִי, וּבְגִין דְּאִיהִי שְׂמָא קְדִישָׁא, פְּתַחַת בְּבִי"ת, דְּאִיהִי כְּלָלָא דְּשִׂמְא קְדִישָׁא, בְּתַלַּת קְשָׁרֵי מְהִימְנוּתָא.

תָּא חֲזִי, כֹּל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא, מִתְדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמִתְעַטְרֵי בְּעַטְרֵי דְּאוֹרֵייתָא, וְאֲתַרְחִימוּ לְעִילָא וְתַתָּא, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹשִׁיט לֹוֹן יְמִינֵיהּ, כֹּל שְׂפֵן אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא נְמִי בְּלִילְיָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ דְּאֵינּוֹן מִשְׁתַּתְּפִי בְּשִׂכְנִיתָא, וְאֲתַחֲבְרוּ כְּחָדָא, וְכַד אֲתִי צְפָרָא, קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא מְעַטֵּר לְהוּ בְּחַד חוּטָא דְּחֶסֶד, לְאִשְׁתַּמוּדְעָא בֵּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

וְכֹל אֵינּוֹן כּוּכְבֵי צְפָרָא, בְּשַׁעְתָּא דְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל וְכֹל אֵינּוֹן דְּלַעָאן בְּאוֹרֵייתָא אֲתָאן לְאֲתַחֲזָאָה קָמִי מְלַפָּא, כְּלָהוּ מְזַמְרֵי כְּחָדָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, בְּרֵן יַחַד כּוּכְבֵי בִקְר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

מֵאִי וַיְרִיעוּ, כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר (ישעיה כד יט) רוּעָה הַתְרוּעָעָה הָאָרֶץ, דְּאֵינּוֹן דִּינִין מִתְפַּבְּרִין, וְאֲתַבְּרוּ כְּלָהוּ מְקָמִי בִקְר, כַּד אֲתַעַר בִּקְר בְּעֲלָמָא, כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר (בראשית כב ג) וַיִּשְׁפֹּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר, וְעַל דָּא וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

מתוק מדבש

בין בעליונים ובין בתחתונים, כלומר שכולם יכירו אותם להטיב עמהם.

וְכֹל אֵינּוֹן כּוּכְבֵי צְפָרָא וְכֹל אוֹתָם כּוּכְבֵי בִקְר בְּשַׁעְתָּא דְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל וְכֹל אֵינּוֹן דְּלַעָאן בְּאוֹרֵייתָא אֲתָאן לְאֲתַחֲזָאָה קָמִי מְלַפָּא בְּשַׁעָה שְׂכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא הַשְׂכִּינָה וְכֹל אוֹתָם הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה בְּלִילָה בְּאִים לְהַרְאוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ ב"ה, אִז כְּלָהוּ מְזַמְרֵי כְּחָדָא כּוֹלָם מְזַמְרִים יַחַד, הָדָא הוּא דְּכְתִיב זֶהוּ שְׂכַתוֹב בְּרֵן יַחַד כּוּכְבֵי בִקְר כְּשִׂכּוֹכֵי בִקְר מְרַנְנִים יַחַד עִם הַשְׂכִּינָה וְעִם הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה בְּלִילָה, אִז וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

ושאל מאי וַיְרִיעוּ מה פירושו, והשיב כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר כְּמוֹ שְׂנַאמַר רוּעָה הַתְרוּעָעָה הָאָרֶץ פִּירוּשׁ שְׂתַשְׁבַּר הָאָרֶץ לְשַׁבְרִים, הִרִי שְׂמֵלַת וַיְרִיעוּ הִיא לְשׁוֹן שְׁבִירָה, וְהֵינּוּ דְּאֵינּוֹן דִּינִין מִתְפַּבְּרִין שְׂאוֹתָם הַדִּינִים נִשְׁבְּרִים, שְׁהֵם כֹּל כַּחוֹת הַגְּבוּרוֹת הַנִּקְרָאִים בְּנֵי אֱלֹהִים, וְאֲתַבְּרוּ כְּלָהוּ מְקָמִי בִקְר וְכֹל הַדִּינִים נִשְׁבְּרִים לְפָנֵי מַדַּת הַחֶסֶד הַנִּקְרָאת בִּקְר, כַּד אֲתַעַר בִּקְר בְּעֲלָמָא כְּשִׂמְעוֹר הַחֶסֶד בְּעוֹלָם בְּבִקְר, כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר כְּמוֹ שְׂנַאמַר וַיִּשְׁפֹּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר שְׂמַדַּת הַחֶסֶד שֶׁל אַבְרָהָם מִתְעוֹרֵר בְּבִקְר, וְעַל דָּא וְעַל זֶה נֵאמַר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים שִׁיהִיו נִשְׁבְּרִים כֹּל בְּעֵלֵי הַדִּינִים הַנִּקְרָאִים בְּנֵי אֱלֹהִים. וְכַאֵן הוּא סוּם הַדְּרוּשׁ שֶׁל רַבִּי יִצְחָק שְׁבִירִישׁ הַפְּרִשָּׁה, שְׂפַתַּח בְּפִסּוּק וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, שְׂמֵלַת "וַיְהִי" הוּא לְשׁוֹן צַעַר לְבַעֲלֵי הַדִּינִים, "בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי" הוּא הַחֲכָמָה שְׁהִיא סְפִירָה הַשְּׁמִינִית דו"א מֵהִיסוּד וּלְמַעְלָה, וְהֵינּוּ שְׂעַל יְדֵי הַתְּגִלוֹת אוֹר הַחֲכָמָה הַמֵּאִיר בְּחֶסֶד כֹּל הַדִּינִים נִשְׁבְּרִים וּמִתְבַּטְּלִים.

(רמ"ק ועט"ל ומפרשים)

וּבְגִין כֵּן מֵאֵן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא וְנִשְׁנַל זֶה מִי שְׂעוּסָק צְתוּרָה, כְּאֵלּוּ אִשְׁתַּדַּל בֵּיהּ בְּשִׂמְא קְדִישָׁא נַחֲשַׁז לֹו כְּאֵילוּ הַסְתַּדַּל לַחֲזַר וּלְיַחַד אֵת ד' אוֹתוֹת שֶׁם הַקְּדוֹשׁ הוֹי"ה, וְהָא אֲתַמַּר דְּאוֹרֵייתָא כְּלָא, חַד שְׂמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה אִיהִי וְהִרִי לְמַדְנוּ שְׂכֹל הַתּוֹרָה הִיא שֶׁם אֶחָד קְדוֹשׁ וְעֵלְיוֹן, כְּלוֹמַר שְׂכוֹלַת אֵת כֹּל פְּרָטוּפֵי הַאֲלִילוֹת, כִּי אוֹת י' עִם קוֹנֵה הִיא א"ל וְאֵבֵל, ה' לְאִשׁוּנָה צִינָה, ו' ו"ה, ה' אֲחִרוּנָה מְלֻכּוֹת, וּבְגִין דְּאִיהִי שְׂמָא קְדִישָׁא וּלְפִי שְׁהַתּוֹרָה הִיא שֶׁם קְדוֹשׁ, לְכַן פְּתַחַת בְּבִי"ת הִיא פּוֹמַחַת צְאוֹת צ', שִׁגַּג הַעֲלִיּוֹן הוּא צִינָה וְעַמָּה מְקוֹשְׁרַת הַחֲכָמָה, הִרִי ו"ה, וּגַג הַחֲמֻסָּן הִיא הַמְּלֻכּוֹת, וְקוּ הַמַּחֲצָרִס הוּא ו' דו"ל הִרִי ו"ה, דְּאִיהִי בְּלָלָא דְּשְׂמָא קְדִישָׁא הִרִי אוֹת צ' הִיא כֹּלָל שֶׁם הַקְּדוֹשׁ, בְּתַלַּת קְשָׁרֵי מְהִימְנוּתָא נְג' קְשָׁרֵי אֲמוּנָה, שְׁהֵם צִינָה וו"ל וּמְלֻכּוֹת שְׂקִשׁוּרִים יַחַד צְאוֹת צ'.

תָּא חֲזִי, כֹּל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא, מִתְדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹרָה כֹּל אוֹתָם הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, מִתְדַבְּקִים בְּהַקְב"ה, וּמִתְעַטְרֵי בְּעַטְרֵי דְּאוֹרֵייתָא וּמִתְעַטְרִים בְּכַתְרָה שֶׁל תּוֹרָה, וְאֲתַרְחִימוּ לְעִילָא וְתַתָּא וְהֵם נֹאחֲבִים לְמַעְלָה בֵּין הַמְּלֻאכִים וּלְמַטָּה בֵּין בְּנֵי אָדָם, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹשִׁיט לֹוֹן יְמִינֵיהּ וְהַקְב"ה פּוֹשֵׁט לְהֵם יְמִינוּ שְׁהוּא מַדַּת חֶסֶדוֹ שְׁשֵׁם שׁוֹרֵשׁ הָאֱהָבָה, כֹּל שְׂפֵן אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא נְמִי בְּלִילְיָא וּמְכַל שְׂכַן אוֹתָם הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה גַּם בְּלִילָה, שְׁלִימּוּד הַלִּילָה הוּא נַחוּץ וְחֻשׁוֹב יוֹתֵר, וְהָא אוֹקְמוּהָ דְּאֵינּוֹן מִשְׁתַּתְּפִי בְּשִׂכְנִיתָא וְאֲתַחֲבְרוּ כְּחָדָא וְהִרִי בִיאוֹרוֹ הַחֲבָרִים, שְׂאֵלוּ מִשְׁתַּתְּפִים בְּשִׂכְנֵיהּ וּמִתְחַבְּרִים עִמָּה כְּאֶחָד, וְכַד אֲתִי צְפָרָא, קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא מְעַטֵּר לְהוּ בְּחַד חוּטָא דְּחֶסֶד וְכַשְׁבָּא הַבִּקְר, הַקְב"ה מְעַטֵּר אוֹתָם בְּחוּט אֶחָד שֶׁל חֶסֶד, לְאִשְׁתַּמוּדְעָא בֵּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין שִׁיהִיו נִיכְרִים

שמיני יום שני

מעלת הלומד תורה בקול רם

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ אֲזָלִי בְּאַרְחָא, מִפִּי מְרוֹנָא לְצַפּוּרִי, וְהָוָה רַבֵּינָא חַד שְׂכִיחַ לְגַבְיֵיהוּ, בְּחַמְרָא בְּקִינְטָא דְדוּבְשָׂא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִימָא מְלָה דְאֹרִייתָא וְנָזִיל.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, (שיר ו' ו) וְחַפְּךָ פִּינֵן הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים וְגו', וְחַפְּךָ פִּינֵן הַטּוֹב, דָּא יִינָא דְאֹרִייתָא דְאִיהוּ טָב, דְּהָא יִינָא אַחְרָא לָאו אִיהוּ טָב, וְיִינָא דְאֹרִייתָא טָב לְכֻלָּא, טָב לְעֵלְמָא דָּא וְטָב לְעֵלְמָא דְאִתִּי, וְדָא הוּא יִינָא דְנִיחָא לִיהָ לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיר מִכָּלָּא, וּבְזַכּוֹ דָּא מֵאֵן דְמַרְוֵי מִיִּנָּא דְאֹרִייתָא, יִתְעַר לְעֵלְמָא דְאִתִּי, וְיִזְפִּי לְאַחֲזִיא פֶד יוֹקִים קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְצַדִּיקֵינָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דוּבְב שְׁפִתֵי יִשְׁנִים, הָא תְּנִינָן, דְאִפִּילוּ בְּהוּא עֵלְמָא יִזְפִּי לְמַלְעֵי בְּאֹרִייתָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, דוּבְב שְׁפִתֵי יִשְׁנִים.

אָמַר הַהוּא רַבֵּינָא, אִי כְּתִיב וְחַפְּךָ מִינֵן הַטּוֹב, הוֹינָא אָמְרֵי הָכִי, אָבֵל פִּינֵן הַטּוֹב, וְלֹא מִינֵן, אֲשַׁגְּחוּ בֵיהָ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּרִי אֵימָא מִלְךָ, דְשִׁפִּיר קָא אָמַרְתָּ.

אָמַר, אָנָּא שְׁמַעְנָא, דְמֵאֵן דְאֲשַׁתְּדֵל בְּאֹרִייתָא וְדְבִיק בְּהָ, וְהֵהִיא מְלָה דְאֹרִייתָא אֲשַׁתְּמַע בְּפוּמִיהָ, וְלֹא

מתוק מדבש

יִזְפִּי לְאַחֲזִיא פֶד יוֹקִים קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְצַדִּיקֵינָא וְיִזְכָּה לְקוּם בְּתַחֲזִית הַמַּתִּים כְּשִׁיקִים הַקַּב"ה אֶת הַצַּדִּיקִים, וְזֶהוּ דוּבְב שְׁפִתֵי יִשְׁנִים, דְהֵינּוּ שִׁיחִיה אֹתוֹ הַקַּב"ה, וְאֵז יֵהוּ שְׁפִתוֹתָיו דוּבְבוּת.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יִצְחָק, כִּי מָה שְׁכַתוּב דוּבְב שְׁפִתֵי יִשְׁנִים הֵינּוּ הָא תְּנִינָן מָה שְׁלַמְדַּנּוּ (נַמְס' סְנַהֲדִין דָּף 5 ע"ג), דְאִפִּילוּ בְּהוּא עֵלְמָא יִזְפִּי לְמַלְעֵי בְּאֹרִייתָא שְׁאִפִּילוּ בְּעוֹלָם הַהוּא כְּלוּמַר בְּקַבְר יִזְכָּה לְעַסוֹק וְלִדְבַר בְּתוֹרָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב דוּבְב שְׁפִתֵי יִשְׁנִים וְדַרְשׁוּ חַז"ל שֶׁ, שְׁפִתוֹתָיו יֵהוּ דוּבְבוּת בְּתוֹרָה בְּקַבְר.

אָמַר הַהוּא רַבֵּינָא שְׁאֵל הַנַּעַר מֵהֶם, אִי כְּתִיב וְחַפְּךָ מִינֵן הַטּוֹב אִם הִיָּה כְּתוּב וְחַכְךָ מִינֵן הַטּוֹב, הוֹינָא אָמְרֵי הָכִי הִיָּתִי אֹמֵר כֵּךְ, רִצָּה לֹמַר כִּיּוֹן שְׁאֲמַרְתָּ "מֵאֵן דְמַרְוֵי מִינָּא דְאֹרִייתָא" אִם כֵּן הִיָּה צְרִיךְ לֹמַר מִינֵן הַטּוֹב, שְׁפִירוּשׁוּ וְחַכְךָ כְּשִׁהוּא מְרוּה מִינֵן הַטּוֹב שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, אִז הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים, אָבֵל פִּינֵן הַטּוֹב כְּתוּב וְלֹא מִינֵן וְאִי אֲפִשֵׁר לְפַרְשׁ כְּדַבְרֵי רַבִּי יִצְחָק, אֲשַׁגְּחוּ בֵיהָ הַשְּׁגִיחוּ בּוּ וְהִבִּינוּ מִשְׁאַלְתוּ שֶׁהוּא יוֹדַע אִיזָה סוּד בְּפִסְטוֹק זֶה, לְכֵן אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְהַנַּעַר, בְּרִי אֵימָא מִלְךָ בְּנֵי אִמּוֹר דְבִרִיךְ, דְשִׁפִּיר קָא אָמַרְתָּ כִּי יִפָּה שְׁאַלְתָּ.

לְהַצִּין מֵאִמְרֵי הַנַּעַר נִקְדִּים מָה שְׁכַתַּנְהוּ רַבִּינָא, כִּי כְּשֶׁאִדָּם מְדַבֵּר דְבַרֵּי תוֹרָה, אִז הַנַּעַר פִּיּו נַעֲשֶׂה סוּלָס לְעוֹלָתוֹ צוּ נִשְׁמַתּוּ כָּל לַיְלָה, וְכֵן לְעוֹלָתוֹ צוּ נִשְׁמַתּוּ צַעַת הַסְּתַלְקוּתוֹ מִזֶּה הָעוֹלָם, וְגַם שׁוֹמְרוֹ דְכָרְךָ הַעֲלִיָּה מְכַל מִקְטָרְג וּמוֹנַע וְאוֹיֵב, אֲנִל אִס מְגַמְגֵם בְּתוֹרָה, אִז הַנַּעַר הַיּוֹנָא מִפִּיּו הוּא חַלֵּשׁ וְאִין צוּ כַּח לְהַצִּילוּ מִן הַמִּקְטָרְגִים עֲלוּ.

אָמַר הַנַּעַר, אָנָּא שְׁמַעְנָא אֲנִי שְׁמַעְתִּי, דְמֵאֵן דְאֲשַׁתְּדֵל בְּאֹרִייתָא וְדְבִיק בְּהָ כִּי מִי שְׁעוּסָק בְּתוֹרָה וְדוּבְבָהּ, וְהֵהִיא מְלָה דְאֹרִייתָא אֲשַׁתְּמַע בְּפוּמִיהָ וְדְבִרֵי הַתּוֹרָה שְׁעוּסָק בּוּ נִשְׁמַע בְּפִיּו, וְלֹא לְחִישׁ לָהּ בְּלַחֲשׁוֹ וְאִינוּ לּוֹחַשׁ וְלוֹמַד אֹתוֹ בְּלַחֲשׁ,

"מאמר מעלת הלומד תורה בקול רם" ומבואר בו כי התורה נמשלה ליון, וכשם שיון טוב אינו שותק כשהוא תוסם, כך העוסקים בתורה צריכים להרים קול בלימודה. ושכרם הוא כשישנים בלילה, וכן כשנפטרים מהעולם, נשמחם עולה בנתיב הבל פיהם מבלי מעכב ומקטרג. וכשאומרים שמועה בשמם, אז אפילו בעולם הבא שפתותיהם דובבות בתורה הקדושה.

(מקור המאמר צוהר פרשת שמיני דף לט ע"ב-ג, צנזאוריני כרך י עמ' תפז-תפז)

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ אֲזָלִי בְּאַרְחָא מִפִּי מְרוֹנָא לְצַפּוּרִי רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ מַכְפֵּר מִירוֹן לְצַפּוּרִי, וְהָוָה רַבֵּינָא חַד שְׂכִיחַ לְגַבְיֵיהוּ וְנַעַר אַחַד הִיָּה נִמְצָא עִמָּהֶם, בְּחַמְרָא בְּקִינְטָא דְדוּבְשָׂא עִם חַמּוֹר שְׁנֵשָׂא מִשָּׂא שֶׁל דְבֶשׂ, וְהַנַּעַר הִיָּה מְנַהֵיג אֶת הַחַמּוֹר, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יִצְחָק, נִימָא מְלָה דְאֹרִייתָא וְנָזִיל נֹאמַר דְבַר תּוֹרָה וְנִלְךְ.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר לְפַרְשׁ מָה שְׁכַתוּב וְחַפְּךָ פִּינֵן הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים וְגו', וְהֵנָּה מָה שְׁכַתוּב וְחַפְּךָ פִּינֵן הַטּוֹב פִּירוּשׁ דְבִרִיךְ הֶם כִּיּוֹן הַטּוֹב, וּמִפִּרְשׁ דָּא יִינָא דְאֹרִייתָא דְאִיהוּ טָב זֶהוּ יֵינָה שֶׁל תּוֹרָה שֶׁהוּא טוֹב, דְּהָא יִינָא אַחְרָא לָאו אִיהוּ טָב כִּי יִין אַחַר אִינוּ טוֹב, וְיִינָא דְאֹרִייתָא טָב לְכֻלָּא וְיֵינָה שֶׁל תּוֹרָה הוּא טוֹב לְכֻלָּא, כִּי כָל הַנִּמְצָאִים שְׁמַחִים בּוּ, וְהֵינּוּ טָב לְעֵלְמָא דָּא הוּא טוֹב לְהַנִּמְצָאִים שְׁבַעֲוֹלָם הַזֶּה, שְׁכוֹלָם נִהְיִים מִהַתּוֹרָה, וְטָב לְעֵלְמָא דְאִתִּי וְטוֹב לְהַנִּמְצָאִים בְּעוֹלָם הַבָּא, וְמָה שְׁכַתוּב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים, הֵינּוּ וְדָא הוּא יִינָא דְנִיחָא לִיהָ לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיר מִכָּלָּא זֶהוּ יִין שְׁנַח וּמִיּוֹשֵׁר בְּעֵינֵי דוּדֵי שֶׁהוּא הַקַּב"ה יוֹתֵר מְכַל שְׁאֵר הַעֲבוּדוֹת, וּבְזַכּוֹ דָּא מֵאֵן דְמַרְוֵי מִינָּא דְאֹרִייתָא וּבּוֹכּוֹת זוּ מִי שְׁמַשְׁבִּיעַ עֲצָמוּ מִינָּה שֶׁל תּוֹרָה, יִתְעַר לְעֵלְמָא דְאִתִּי יִתְעוֹרֵר לְעוֹלָם הַבָּא, הֵינּוּ שִׁיחִיה לּוּ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שְׁכַתוּב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים,

אָתוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לִיה רִישֵׁיהּ, וְחֲדוּ עִמָּיהּ, אָמְרוּ לִיה מַה שְּׁמָךְ, אָמַר לוֹן יִיסָא, אָמְרוּ, רַבִּי יִיסָא תְּהָא, יִתִּיר תְּהָא שְׂכִיחַ בְּעֵלְמָא מְרַבִּי יִיסָא חֲבֵרְנָא דְאַסְתִּילַק מִבֵּינָנָא.

אָמְרוּ לִיה, וּמֵאן אָבוּךְ, אָמַר לוֹן, אָפֹטֵר מְעֵלְמָא, וְהוּוּ אֹלְיָף לִי כָּל יוֹמָא תְּלַת מְלִין דְּאוּרִייתָא, וּבְלִילִיא תְּלַת מְלִין דְּחִכְמָתָא דְּאַגְדָּתָא, וְהִנֵּי מִילִי אֹלְיָפְנָא מְאַבָּא, וְהִשְׁתָּא דִּינְרִי בְּחֵד בְּרַ נָשׁ, וְסָלִיק לִי מְאוּרִייתָא, וְאַנָּא אָזִיל כָּל יוֹמָא לְעֵבִידְתִּיהּ, וּבְכָל יוֹמָא אֶהְדְּרָנָא אֵינוֹן מְלִין דְּאוּלִּיפְנָא מְאַבָּא.

מתוק מדבש

אותי כל יום ג' דברים בפשט התורה, ובְלִילִיא תְּלַת מְלִין דְּחִכְמָתָא דְּאַגְדָּתָא וּבְלִילִיא ג' דברים של חכמה של אגדה, דהיינו של סתרי תורה, וְהִנֵּי מִילִי אֹלְיָפְנָא מְאַבָּא ואלו הדברים שאמרתי לפניכם למדתי מאבי, וְהִשְׁתָּא דִּינְרִי בְּחֵד בְּרַ נָשׁ, וְסָלִיק לִי מְאוּרִייתָא ועתה דירתני עם אדם אחד, והעביר ומנע אותי מלילך ללמוד תורה בבית הרב, וְאַנָּא אָזִיל כָּל יוֹמָא לְעֵבִידְתִּיהּ ואני הולך בכל יום לעבודתו, וּבְכָל יוֹמָא אֶהְדְּרָנָא אֵינוֹן מְלִין דְּאוּלִּיפְנָא מְאַבָּא ובכל יום אני חוזר על אותם הדברים ששמעתי מאבי.

אָתוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לִיה רִישֵׁיהּ וְחֲדוּ עִמָּיהּ באו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקוהו בראשו ושמחו עמו, אָמְרוּ לִיה שאלו מהנער מה שְּׁמָךְ, אָמַר לוֹן יִיסָא אמר להם שמי הוא ייסא, אָמְרוּ, רַבִּי יִיסָא תְּהָא סמכו אותו ואמרו לו כשתגדל תקרא "רבי" ייסא, ועוד ברכו אותו שיאריך ימים, ואמרו לו יִתִּיר תְּהָא שְׂכִיחַ בְּעֵלְמָא מְרַבִּי יִיסָא חֲבֵרְנָא דְּאַסְתִּילַק מִבֵּינָנָא שתהיה נמצא וחי בעולם יותר מחברנו רבי ייסא שנסתלק מבינינו (גאולא רבא, כמנואר צוהר ח"ג דף קמד ע"ב).

אָמְרוּ לִיה, וּמֵאן אָבוּךְ שאלו מהנער ומי הוא אביך, אָמַר לוֹן, אָפֹטֵר מְעֵלְמָא אמר להם, אבי כבר נפטר מן העולם, וְהוּוּ אֹלְיָף לִי כָּל יוֹמָא תְּלַת מְלִין דְּאוּרִייתָא והיה מלמד

שמיני יום שלישי

סוד איסור שתית יין גוים

רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (דברים לב לח) אֲשֶׁר חִלַּב זְבַחֵימוֹ יֹאכְלוּ יִשְׁתּוּ יֵינָם, וְזָפְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוֹן קְדִישִׁין, וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פְּעִי לְקִדְשָׁא לֹוֹן.

תָּא חֲזִי, יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, כּל חַיִּי עֲלָמָא דִּירְתִין, כּלָּא תִלְיִין בְּהוּא עֲלָמָא דְאַתִּי, בְּגִין דְּאִיהוּ חַיִּין דְּכִלָּא לְעִילָא וְתַתָּא, וְהוּא אֲתֵר דִּינָן דְּמִנְטְרָא שְׁאֲרִי, וּמִתְמָן נִפְקִין חַיִּין וְקִדְשָׁא לְכִלָּא.

וַיִּין דִּישְׂרָאֵל, בְּגִין יֵין דִּישְׂרָאֵל אַחְרָא, וְדָא בְּדָא תִלְיָא, דְּהָא יִשְׂרָאֵל לְעִילָא בִּיה נָטִיל חַיִּין, וּבְגִין כְּף אַקְרִי עֵץ חַיִּים, עֵץ מֵהוּא אֲתֵר דְּאַקְרִי חַיִּים, וְנִפְקִי מִתְמָן חַיִּין, וְעַל דָּא מְבָרְכִין לִיה לְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּיִין, וַיִּין דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא כְּהַאי גְוֹנָא.

מתוק מדבש

שורה שס, כלומר המוחין והשפעת הגמטריה מצידה לז"א נקראים יין המשומר והמשמט, כי שפע הצידה משומר מאחיות החילונים, ומתמן נפקין חייין וקדשא קב"א ומצידה יולא שפע חיים ששורשו בחכמה, כי זה מקור החיים, וכן שפע קדושה ששורשו בכתר, כולם עוצרים ויוצאים דרך הצידה.

וַיִּין דִּישְׂרָאֵל וישראל השומר את היין שלא יגע בו גוי, בגין יין דִּישְׂרָאֵל אַחְרָא נשבל יין של ישראל אחר שהוא ז"א, דהיינו שהגבורות דאימא הצלות לז"א הנקרא ישראל, ישתמר, וְדָא בְּדָא תִלְיָא וזה תלוי צוה, כי יין ישראל שומרו למטה ממגע גוי, תלוי ומושרש ציין של ישראל למעלה שהוא ז"א, והוקשה לו שאין היין לישראל שהוא ז"א אלא לצידה, לזה אומר דְּהָא יִשְׂרָאֵל קְדִישָׁא בִּיה נָטִיל חַיִּין לפי ישראל שלמעלה שהוא ז"א, על ידי הצידה מקבל את המוחין דאצא הנקראים חיים, וכמו שמקבל חיים על ידי הצידה, מקבל גם כן יין המשומר הנמצא שם, ובגין כְּף אַקְרִי עֵץ חַיִּים ונשבל זה נקרא ז"א עץ חיים, דהיינו עץ מֵהוּא אֲתֵר דְּאַקְרִי חַיִּים הוא עץ שנמדל ממקום החכמה הנקרא חיים, וְנִפְקִי מִתְמָן חַיִּין ויוצאים משם חיים לעולם, וְעַל דָּא מְבָרְכִין לִיה לְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּיִין ועל כן מצרכים להקצ"ה ציין, כגון בקידוש והדלה וזכרת המזון וקידושין ושבע זכרות וזרית מילה, כולם מצרכים על היין כדי להמשיך שפע יין המשומר מצידה לז"א, ואמר וַיִּין דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא כְּהַאי גְוֹנָא כי היין של ישראל שאנו שותים למטה הוא כעין היין של ז"א, כלומר השפע של ישראל למטה צא גם כן מיין שלמעלה. (רמ"ק ומק"מ ומפרשים)

"מאמר סוד איסור שתית יין גוים" ומבואר בו כי היין שורשו במדת הבינה הקדושה, והיא המשפעת שפע לקב"ה שהוא בחינת ז"א, ועל כן כל הברכות שאנו מברכים לקב"ה כגון קידוש והברלה וברכת המזון וקדושין ושבע ברכות הם נעשים על היין. ומבאר כי למעלה במדת הבינה אין אחיזה לסטרא אחרא, ושם היין נקרא יין המשומר, ועל כן אנו ישראל קדושים צריכים להזהר באיסור שתית יין שנגע בו גוי שטמא בגופו ונפשו, שנעשה בו אחיזה הסטרא אחרא. ומסיק כי ישראל קדושים צריכים להזהר באיסור יין גוים יותר משאר איסורים, כי מטמא את הגוף והנפש, ואחר הפטירה משקים אותו יין תרעלה, אבל הנוהר ביין המשומר זוכה לשמחה מצד הקדושה, ולעולם הבא ששורשו במדת הבינה.

(מקור המאמר צוהר פרשת שמיני דף מ ע"א-ב, צביאורינו כרך י עמ' תל-תקצ)

רַבִּי יִצְחָק פְּתַח לפרש ענין איסור יין של גוים, ופתח בפסוק שנזכר בו ענין יין נסך, שנאמר על עובדי עבודה זרה אֲשֶׁר חִלַּב זְבַחֵימוֹ יֹאכְלוּ יִשְׁתּוּ יֵינָם וְנָסְיָם פִּירוּשׁ אֹתָן הֵאלֹהִים שִׂיאוּלוֹ הַחֵלֶב שֶׁאֵתָם מַקְרִיבִים לַפְּנִיָּה, וְיִשְׁתּוּ יֵינָם שֶׁאֵתָם מִנְסָכִים לַפְּנִיָּה, הֵם יַעֲזֹרוּ אִתְּכֶם, וְהַקִּדִּים וְאָמַר וְזָפְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוֹן קְדִישִׁין אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם קְדוּשִׁים מֵלֵד נִשְׁמַתָּם, וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פְּעִי לְקִדְשָׁא לֹוֹן לְכֹן הַקְּצִ"ה לֵהָ לְקַדֵּשׁ אֹתָם, וְלֹהֵא אֹתָם שִׁזְהֵרוּ מִן הַדְּבָרִים הַמְטַמְּאִים אֶת הַגּוֹף וְאֵת הַנֶּשְׁמָה.

תָּא חֲזִי, יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין צֹא וְרָאָה, יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים, כְּף חַיִּי עֲלָמָא דִּירְתִין כּל חַיִּי הַעוֹלָם שׁוֹרְשִׁים, כְּפָּא תִלְיִין בְּהוּא עֲלָמָא דְאַתִּי כּל קְדוּשַׁתָּם תְּלוּיָה צַעֲלוֹם הַצָּא, שֶׁהוּא הַצִּידָה, לְפִי שֶׁנִּשְׁמַתָּם נִאֲלָלָה מִמֶּנָּה, וְלִכֵּן גַּם כּל חַיּוֹתָם הֵיא מִמֶּנָּה, בְּגִין דְּאִיהוּ חַיִּין דְּכְפָּא לְעִילָא וְתַתָּא לְפִי שֶׁהֵיא מִשְׁפַּעַת חַיִּים לְכֹל הַנִּמְנָאִים, לְמַעַלָּה לְזוּ"ן וְלַעוֹלָמוֹת צִ"ע, וְלַמַּטֵּה לְצִידָה יִשְׂרָאֵל, וְהוּא אֲתֵר דִּינָן דְּמִנְטְרָא שְׁאֲרִי וְהַצִּידָה הֵיא הַמְקוּם שֵׁינ הַמְשׁוּמֵר

הנה נודע כי הגוים כל חיותם הוא מסטרא אחרא, והסטרא אחרא רוצה לינק וליהנות תמיד מהקדושה, וביותר משפע המשתלשל מבינה אשר שם אין מגע ואחיזה לסטרא אחרא, לכן אם גוי יגע ביין של ישראל ששורשו הוא מבינה, מיד הסטרא אחרא שורה על אותו היין, ונעשה יין נסך, ומזה תבין מאמר הבא בסד"ש.

גוי עובד עבודה זרה דאיהו מסאב, ומאן דקריב בהדיה יסתאב, פד יקרב ביין דישראל, הא אסתאב, ואסיר, כל שפן ההוא יין דאיהו עביד.

ועל דא לא תימא דדא הוא בלחודוי, אלא כל מה דעבדי ישראל לתתא, פלא הוא פצין דוגמא דלעילא, כל שפן יין, דקאי באתר עלאה דוגמא דיין דמנטרא.

בגין כך, ישראל שתיין יין דישראל דאתעביד פדקא חזי בקדושה, פגוונא דישראל לעילא, דשתי ואשתרשא ואתברכא בההוא יין עלאה קדישא, ולא שתאן יין דאתעביד במסאבותא, ומסטרטא דמסאבותא, דהא ביה שריא רוחא דמסאבותא, ומאן דשתי ליה אסתאב רוחיה, ואסתאב איהו, ולא הוא מסטרטא דישראל, ולית ליה חולקא בעלמא דאתי, דהא ההוא עלמא דאתי, יין דמנטרא איהו.

ועל דא, ישראל קדישין בעיין לנטרא דא על פלא, בגין דיתקשר באתר דעלמא דאתי.

ובגין כך ביין אתבריה קדשא בריה הוא יתיר מפלא, בגין דאיהו חדי לסטרטא שמאלא, ובגו חדוותא דיליה אתפליל בימינא, וכד אתעביד פלא ימינא, פדין שמא קדישא בחידו, וברכאן משתפחי בכלהו עלמין, ובעובדא דלתתא יתער עובדא דלעילא, ועל דא מזמני יין לקביל יין.

ובגין דאיהו מנטרא לעילא, בעי לנטרא ליה לתתא, וכל נטירו דיליה קדושה הוא לישראל.

מתוק מדבש

שלא נשמר ממגע גוי, פגם במקום ההוא, ועל כן אין לו חלק בו.

ועל דא ישראל קדישין בעיין לנטרא דא על פלא ועל כן ישראל הקדושים נריכים לשמור דבר זה שלא לשמות יין של גויס, יותר מכל שאר אסורים, בגין דיתקשר באתר דעלמא דאתי כדי שיתקשר במקום עולם הצא שהוא הצנינה.

ובגין כך ביין אתבריה קדשא בריה הוא יתיר מפלא וצניל זה ציין של קידוש והזדלה וכדומה, מתצרך הקצ"ה שהוא ז"א יותר מכל שאר משקאות, בגין דאיהו חדי לסטרטא שמאלא לפי שהוא משמח את כל הגבורה שצמאל, כי משפע הצנינה נמשך גם לגבורה והוד ומלכות, ובגו חדוותא דיליה אתקביל בימינא ובתוך השמחה של השמאל, נכלל צחוד שצמין, ורנה לומר לפי שהיין מעורר שמחה לכן הוא נכלל צמין שצחוד ונמתקים כל הדינים, וכד אתעביד פלא ימינא וכשנעשה הכל ימין וחסד, פדין שמא קדישא בחידו או שם הקדוש הוי"ה שבז"א הוא צמחה מלד הצנינה, וברכאן משתפחי בקביליה עלמין ונמלאות ונמשכות צרכות ככל העולמות, ובעובדא דלתתא וצמעה של מטה של צרכת ושמיית היין, יתער עובדא דלעילא ומתערר המעשה שלמעלה, שימשך שפע לז"א מיין המשמח שצנינה, וימתקו כל הדינים וימשכו חסדים לישראל, ועל דא מזמני יין לקביל יין ועל כן מומינים ישראל יין כשר למטה כנגד היין של הצנינה שלמעלה, ואפילו יין של ישראל שנאסר צמגע גוי אסור לשמות, כדי שלא יגרום אחיזת החילונים שפע היין העליון הנמשך מהצנינה.

ובגין דאיהו מנטרא לעילא ולפי שהיין משומר למעלה צנינה, כי שם אין אחיזת החילונים, לכן בעי לנטרא ליה לתתא נריכים לשמור את היין למטה ממגע גוי, כי על ידי זה גורם שהחילונים יינקו ח"ו משפע הצנינה הנמשך לז"א, וכך גבירי דיליה קדושה הוא לישראל, וכל השמירה של היין גורם קדושה לישראל, כלומר לתת חוספת קדושה ומוחין לז"א.

זה שאמר (ה"ג הרמ"ק) גוי דאיהו מסאב גוי שהוא טמא מלד גופו ונפשו הנמשכים משלש קליפות טמאות, ומאן דקריב בהדיה יסתאב ומי שיקרב אליו יטמא, לכן פד יקרב ביין דישראל דא אסתאב כשיקרב ויגע ציין של ישראל נטמא היין, ואסיר ואסור עוד לשמותו, כל שפן ההוא יין דאיהו עביד כל שכן אותו היין שהגוי עשה צממו שהוא טמא ואסור לשמותו.

ועל דא ועל מה שאמרנו ציין של ישראל למטה הוא דוגמת היין של מעלה, לא תימא דדא הוא בקדוהוי אל תאמר שזה הוא צלצלו דוגמת מעלה, אלא כל מה דעבדי ישראל לתתא אלא כל פעולות מטה ישראל עושים למטה, פלא הוא בגיין דוגמא דלעילא הכל הוא כעין דוגמה של מעלה, כי כדוגמתה פעולות ומתקנות הספירות למעלה, וגורמות המשכות השפע למעלה, כל שפן יין דקאי באתר עלאה כל שכן יין שעושים ישראל צמרות למטה, העומד ומושרש במקום עליון, דוגמא דיין דמנטרא הוא דוגמת היין שצנינה המשומר מאחיזת החילונים.

בגין כך ישראל שתיין יין דישראל דאתעביד פדקא חזי בקדושה צניל זה ישראל שומים יין של ישראל שנעשה כראוי נקדושה, פגוונא דישראל לעילא כעין ישראל של מעלה שהוא ז"א, דשתי ואשתרשא ואתברכא בההוא יין עלאה קדישא שהוא שומה מיין שצנינה, ומשמש צסוד הדעת, ומתצרך מהחכמה, והכל דרך הצנינה שזה סוד היין העליון הקדוש, וכל שמתאן יין דאתעביד במקאבותא ומסטרטא דמסאבותא וישראל אינס שומים יין שנעשה צטומאה ומלד הטומאה, דהא ביה שריא רוחא דמסאבותא כי צו שורה רוח הטומאה, ומאן דשתי ליה אסתאב רוחיה ומי ששומה אותו נטמא רוחו, ואסתאב איהו ונטמא גופו, ולא הוא מסטרטא דישראל ואין הוא מלד גזע ישראל, ולית ליה חולקא בעלמא דאתי ואין לו חלק לעולם הצא, דהא ההוא עלמא דאתי יין דמנטרא איהו כי עולם הצא שהוא הצנינה, שם הוא שורש היין המשומר, וזה ששמה יין

וּמֵאֵן דְּפָגִים לִיָּה לְתַתָּא בְּסִטְרָא דְּמִסְאַבוּתָא, יִסְתָּאב אִיהוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וְלִית לִיָּה חוּלְקָא בְּעֲלָמָא דְּאֵתִי, אֲתֵר דְּהֵהוּא יִין דְּמִנְטְרָא שְׂרִיא, הוּא לָא נְטִיר לִיָּה, לָא יִתְנַטֵּר הוּא לְעֲלָמָא דְּאֵתִי, הוּא סְאִיב לִיָּה, יִסְאַבוּן לִיָּה בְּהֵהוּא עֲלָמָא, וְלָא יָהָא לִיָּה חוּלְקָא בְּהֵהוּא יִין דְּעֲלָמָא דְּאֵתִי.

זְכָאִין אִינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּמִקְדָּשֵׁי נְפִשְׁיָהוּ בְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה, וְנְטִירֵי מַה דְּאַצְטְרִיף לְאַתְנַטְרָא, וּמִקְדָּשֵׁי לְמִלְכָּא בְּנְטִירוֹ עֲלָאָה דָּא, זְכָאִין אִינּוּן בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֵתִי.

מתוק מדבש

כשכל ישראל יהיו מתוקנים לסעודת לוייתן ויין המשומר בענזיו מששת ימי בראשית, אז האיש ההוא ששטה יין של גויס, לא יהיה לו חלק ונחלה באותה הסעודה, שענין סעודה היא היינו השגות של אורות גדולים ונפלאים.

זְכָאִין אִינּוּן יִשְׂרָאֵל דְּמִקְדָּשֵׁי נְפִשְׁיָהוּ בְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה אֲשֵׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׂמִקְדָּשִׁים נְפִשִׁים בְּקְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה, וְנְטִירֵי מַה דְּאַצְטְרִיף לְאַתְנַטְרָא וְשׂוֹמְרִים אֵת מַה שְׁנִרִיךְ לֵהוּיִת נְשִׁמְרָא, וּמִקְדָּשֵׁי לְמִלְכָּא בְּנְטִירוֹ עֲלָאָה דָּא וּמִקְדָּשִׁים אֵת הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ בְּשִׁמְרֵיהֶם עֲלִיוֹנָה הַזֶּה, עַל יְדֵי שְׂמִמְשִׁיכִים מוֹחִין לִזְ"א מְצִינָה, זְכָאִין אִינּוּן בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֵתִי אֲשֵׁרִיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׂאֵז יֵהֵנוּ מַעֲדָן הַעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא הַחֲכָמָה אֲשֶׁר לְמַעְלָה מְצִינָה.

(רמ"ק מק"מ וס' יין המשומר)

וּמֵאֵן דְּפָגִים לִיָּה לְתַתָּא בְּסִטְרָא דְּמִסְאַבוּתָא וּמִי שְׂפּוּגִים אִתּוּ לְמַטָּה בְּזֵד הַטּוּמְאָה, כְּלוּמַר שְׂשׂוּתָה יִין נִסְךְ אִוּ אֲפִילוּ סַתֵּס יִינִס, יִסְתָּאב אִיהוּ בְּהַאי עֲלָמָא הוּא נְטִמָּא זֵה הַעוֹלָם, כִּי שְׂפּוּגִים עֲנָמוּ וְאֵת נְשִׁמְתּוּ, שְׂנַכְנַס בּוּ רוּחַ הַטּוּמְאָה, וְכִשְׂנַפְטֵר מִן הַעוֹלָם חוּטְפִים הַחִינּוּגִים אֵת נְשִׁמְתּוּ בְּתוֹךְ הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְנוֹמִינִים לֵה לְשִׁמּוֹת כּוּס הַתְּרַעֲלָה מִלֵּא מִסְךְ, וְלִית לִיָּה חוּלְקָא בְּעֲלָמָא דְּאֵתִי וְאִין לּוּ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, אֲתֵר דְּהֵהוּא יִין דְּמִנְטְרָא שְׂרִיא שֶׁהוּא הַצִּינָה שְׂנָה הַמִּקּוּם שֶׁהֵינן הַמְשׂוּמֵר שׂוֹרָה בּוּ, הוּא לָא נְטִיר לִיָּה כִּיּוֹן שֶׁהוּא לָא שְׂמֵר אֵת הֵינן לְשִׁמְתּוּ בְּקְדוּשָׁה, לָא יִתְנַטֵּר הוּא אֲעֲקָמָא דְּאֵתִי לְכֵן לָא תִּהְיֶה נְשִׁמְתּוּ לְעוֹלָם הַבָּא, וְנַעֲנֵשׂ מַדָּה כְּנֹגֵד מַדָּה, כִּי הוּא פְּאִיב לִיָּה הוּא טִימָא אֵת עֲנָמוּ, לְכֵן יִסְאַבוּן לִיָּה בְּהֵהוּא עֲלָמָא יִטְמָאוּ אִתּוּ לְעוֹלָם הַבָּא, וְלָא יָהָא לִיָּה חוּלְקָא בְּהֵהוּא יִין דְּעֲלָמָא דְּאֵתִי וְלָא יָהִי לּוּ חֶלֶק בִּיּוֹן הַהוּא שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, כְּלוּמַר לְעַתִּיד לְבָא

שמיני יום רביעי

סוד איסור אכילת בהמות ועופות טמאות

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּלֵל כֵּלָא, כְּמָה דְאִית עֶשֶׂר כְּתָרִין דְמַהֲיָמְנוּתָא לְעִילָא, כְּפִי אִית עֶשֶׂר כְּתָרִי דְחֶרְשֵׁי מְסַבְבָּא לְתַתָּא, וְכָל מָה דִּי בְאַרְעָא, מְנַיְיָהּוּ אֲחִידָן בְּסִטְרָא דָא, וּמְנַיְיָהּוּ אֲחִידָן בְּסִטְרָא אַחְרָא.

וְאִי תִימָא, הָאִי עֵז דְשְׂרִיא עֲלֵיהּ רוּחַ מְסַבְבָּא לְגוּ, לְאוּ הָכִי, דְאִי רוּחַ מְסַבְבָּא שְׂרִיא בֵיהּ, אָסִיר לָן לְמִיכָל, אֲלָא אַעְבְּרָן בְּגוּוּיָהּוּ וְיִתְחַזֵּן לְקַבְלֵיהוֹן, וְלָא שְׂרִיא לְדִיִּירָא בְּהוּ, דְכַד אֵינּוֹן שְׂרִיין, רוּחַ אַחְרָא אַעְבְּרָ עֲלֵיהּ, וּפְרִישָׁן מְגַרְמִיָּהּ, וּבְגִין כְּפִי אֲתַחֲזוֹן לְקַבְלֵיהּ, וּמְקַטְרְגִי בְּגוּוּיָהּ, וְלָא שְׁלֹטִי בְּהוּ בְּגַרְמִיָּהּ, וְעַל דָּא שְׂרִי לָן לְמִיכָל.

תָּא חֲזִי, פִּיּוֹן דְאֲתִיין לְשִׁלְטָאָה בְּהוּ, אַעְבְּרָ רוּחָא חֲדָא, זְקַפְן עֵינֵינוּ, וְחֲמָאן רְשִׁימִין דְלֵהוֹן וְאֲתַפְרָשָׁן מְנַיְיָהּ, אֲבָל אֲתַחֲזוֹן לְקַבְלֵיהוֹן, וְלָא אָסִירִי לָן לְמִיכָל.

בֵּין בְּבַעֲרֵי בֵין בְּחִיּוֹתָא בֵין בְּעוֹפֵי בֵין בְּנוֹנֵי יָמָא, בְּכֻלָּהוּ אֲתַחֲזוֹן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, וְכָל מָאן דְאֲתִי מְסַבְבָּא דִימִנָא, שְׂאֲרִי לָן לְמִיכָל, וְכָל אֵינּוֹן דְאֲתִיין מְסַבְבָּא דְשְׂמָאלָא, כְּלָהוּ אָסִיר לָן לְמִיכָל, בְּגִין

מתוק מדבש

היה שורה בתוכו, היה אסור לנו לאוכלו, אלא אעברן בגווייהו ויתחזון לקבליהון ולא שריא לדיירא בהו אלא רוח הטומאה עובר בין העזים ומתראה כנגדם, אבל אינו נכנס לשכון בתוכם, דכד איננון שריין כי כשרוחות הטומאה שורות עליהם מבחוץ, אז רוח אחרא אעבר עליהו ופרישן מגרמייהו רוח אחר טהור מצד הטוב שבנוגה עובר עליהם ומכניע אותם, והם נפרדים מעצמם וחולפים והולכים להם, ובגין כפי אתחזון לקבלייהו ולכן רוחות הטומאה מתראים כנגדם מבחוץ, ומקטרגי בגווייהו ומקטרגים בתוכם, שרוצים להתגבר על צד הטוב שבנוגה, ולא שליטי בהו בגרמייהו אבל אינם שולטים לשכון בתוך העזים בעצמם, כי הם מצד הטוב שבנוגה, ועל דא שרי לן למיכל ועל כן מותר לנו לאכול את העזים.

תָּא חֲזִי, פִּיּוֹן דְאֲתִיין לְשִׁלְטָאָה בְּהוּ כִּיּוֹן שְׂרוּחוֹת הַטּוּמָאָה בָּאִים לְשֹׁלֵט בְּהַעֲזִים, אַעְבְּרָ רוּחָא חֲדָא עוֹבֵר רוּחַ אַחַד מִצֵּד סִימְנֵי הַטְּהָרָה שְׂבָהֵם, וְאִז זְקַפְן עֵינֵינוּ וְחֲמָאן רְשִׁימִין דְלֵהוֹן, וְאֲתַפְרָשָׁן מְנַיְיָהּוּ הַרוּחוֹת זֹקְפִים עֵינֵיהֶם וְרוּאִים אֶת הַסִּימְנֵי הַטְּהָרָה שְׂבָהֵם, שֶׁהֵם מִפְרֶסֶת פְּרֶסֶה וּמַעֲלָה גְרָה, וְנִפְרָדִים מֵהֶם, אֲבָל אֲתַחֲזוֹן לְקַבְלֵיהוֹן אֲבָל נִשְׂאָרִים לְהַתְרָאוֹת כְּנִגְדָם, וְלָא אָסִירִי לָן לְמִיכָל לִכְן אֵינֶם אֲסוּרִים לָנוּ לְאֹכֹל.

ואמר עוד כי בין בבעירי בין בחיותא בין בעופי בין בנוני ימא בין בבהמות בין בחיות בין בעופות בין בדגי היס, ככלהו אתחזון ימינא ושמאלא ככולם נראים ונמצאים ימין ושמאל, דהיינו שיש בהם טהורות וטמאות, וכל מאן דאתי מסבבא דימינא שארי לן למיכל וכל אלו שבאים מצד הימין, דהיינו מצד הטוב שבנוגה, מותר לנו לאכול, וכל איננון דאתיין מסבבא דשמאלא כלהו אסיר לן למיכל וכל אותם שבאים מצד השמאל, דהיינו מהרע שבנוגה ומשלש קליפות הטמאות, כולם אסורות לנו לאכול, בגין דדרגא דכלהו מסבבא לפי

"מאמר סוד איסור אכילת בהמות ועופות טמאות" ומבואר בו כי כל אלו הנאסרים שאין בהם סימני טהרה, שורשם בקליפות הטמאות, ואלו המותרים שורשם במדרגת הטהרה, כי זה לעמת זה עשה האלה"ם. ונמשך לבאר שיש התר לאכול את העזים כי רוח הטהרה שבסימניהם הכשרים רוחה לרוח הטומאה הרוצה לעבור בהם. ומסקי כי הנוהר לאכול מהכשרים, הנה זה זוכה לקדושה ולקיום צלם אלה"ם שבו.

(מקור המאמר זוהר פרשת שמני דף מא ע"ב, צנזאורינו כרך י עמ' תקטו-תקמ"ט)

להצין מאמר הנצ' נקדים מה שכתב האר"ז (צ"ח ש"ט פ"ג), כי כל הבהמות ועופות הטמאות נצלות מג' קליפות הטמאות, וכל הבהמות ועופות הטהורות נצלות מהטוב שנקליפת נוגה, הכלול מטוב ורע, וגם העזים הם מטוב שבנוגה, אלץ שהרע שבנוגה שורה עליהם מנחמן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּלֵל כֵּלָא כָּלֵל הַכֵּל הוּא, כִּי כְּמָה דְאִית עֶשֶׂר כְּתָרִין דְמַהֲיָמְנוּתָא לְעִילָא כְּמוּ שִׁישׁ עֶשֶׂר סְפִירוֹת שֶׁל קְדוּשָׁה לְמַעְלָה, שְׂבָהֵם אֲמוֹנְתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּפִי אִית עֶשֶׂר כְּתָרִי דְחֶרְשֵׁי מְסַבְבָּא לְתַתָּא כִּי יֵשׁ עֶשֶׂר סְפִירוֹת שֶׁל הַסְטְרָא אַחְרָא לְמַטָּה, שֶׁהַמְכַשְׁפִּים הַטְּמָאִים מִשְׁתַּמְשִׁים בָּהֶם, שְׂכַנְגְדָם יֵשׁ עֶשְׂרֵה יְמִינֵי כְּשׁוֹף (כְּמִנְצֹרֵר זוֹהַר פְּרָשַׁת וַיִּשְׁלַח דָּף קַסוֹ ע"א), וְכָל מָה דִּי בְאַרְעָא וְכָל מָה שִׁישׁ בְּאַרְץ, מְנַיְיָהּוּ אֲחִידָן בְּסִטְרָא דָא יֵשׁ מֵהֶם אַחֲזוּיִם בְּצַד הַקְּדוּשָׁה, דְהֵינּוּ הַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפוֹת הַטְּהוֹרוֹת, שֶׁהֵם מִצֵּד הַטּוֹב שֶׁבְנוֹגָה וְלִכְן מוֹתֵר לְאֹכְלֵם, וּמְנַיְיָהּוּ אֲחִידָן בְּסִטְרָא אַחְרָא וִישׁ מֵהֶם אַחֲזוּיִם בְּצַד הַאֲחֵר הַטְּמָא, הֵם הַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפוֹת הַטְּמָאוֹת, וְלִכְן אֲסוּר לְאֹכְלֵם, (כְּמִנְצֹרֵר צ"ח ש"ט פ"ג).

וְאִי תִימָא הָאִי עֵז, דְשְׂרִיא עֲלֵיהּ רוּחַ מְסַבְבָּא לְגוּ וְאִם תֹּאמַר עַז הַזֶּה שְׂשׁוּרָה עֲלֵיו רוּחַ הַטּוּמָאָה מִצֵּד הָרַע שֶׁבְנוֹגָה וְנִכְנַס בְּתוֹכּוֹ, אִם כֵּן אֵיךְ מוֹתֵר לָנוּ לְאֹכֹל אֶת הָעֵז, וְהַשִּׁיב לְאוּ הָכִי אֵין הַדְּבַר כֵּךְ, כִּי אֵין רוּחַ הַטּוּמָאָה נִכְנַס בְּתוֹכּוֹ מִמֶּשׁ, דְאִי רוּחַ מְסַבְבָּא שְׂרִיא בֵיהּ אָסִיר לָן לְמִיכָל שֶׁאִם רוּחַ הַטּוּמָאָה

דְּרַגָּא דְּכֻלְהוּ מְסַאבָּא, וְכֻלְהוּ מְסַאבִּין, וְרוּחַ מְסַאבָּא שְׂרִיא בְּגוּוּיָהוּ וְדָרִי בְּהוּ, וְעַל דָּא רוּחָא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל לֹא יִתְעַרְבַּ בְּהוּ, וְלֹא יִסְתַּאבַּ בְּהוּ, בְּגִין דְיִשְׁתַּפְּחוּן קְדִישִׁין, וְיִשְׁתַּמּוּדְעוּן לְעִילָא וְתַתָּא. זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל דְמִלְכָּא קְדִישָׁא אֲתַרְעִי בְּהוּ, וּבְעֵי לְדַפְּאָה לְהוּ וּלְקַדְשָׁא לְהוּ עַל פְּלֹא, בְּגִין דְאַחֲיָדֵן בֵּיהּ.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (ישעיה מ"ג) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר, אִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְתַפָּאָר בְּהוּ בְיִשְׂרָאֵל, הֵיךְ אֲתִיין לְאַסְתַּאבָּא, וְלֹא תִדְבַקָּא בְּסִטְרָא מְסַאבָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִייתֶם קְדוּשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי, וְלֹא תִשְׁקְצוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם וְגו'.

מֵאן דְּאִיהוּ בְּדִיוקְנָא דְמִלְכָּא, לֹא לְבְעֵי לִיהַּ לְאַתְפָּרְשָׁא מְאוּרְחוּי דְמִלְכָּא, וּבְגִין כֶּף רְשִׁים לְהוּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, כֹּל אֵינּוֹן דְּאַתִּיין מְסַטְרָא דָּא, וְכֹל אֵינּוֹן דְּאַתִּיין מְסַטְרָא אַחְרָא, זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, דְכְּתִיב בְּהוּ (שם ס"א ט) כֹּל רוּאֵיהֶם יִפְירוּם כִּי הֵם זָרַע בְּרַךְ יְהוָה, בְּרַךְ יְהוָה מִמֶּשׁ, בְּרַךְ יְהוָה בְּכֻלָּא.

מתוק מדבש

הטומאה, וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה נֹאמַר (לפנינו נפסוק) וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִייתֶם קְדוּשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי, וְלֹא תִטְמְאוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בְּכָל הַשְּׂרָץ הַשׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ.

וְאִמַר מֵאן דְּאִיהוּ בְּדִיוקְנָא דְמִלְכָּא מִי שְׁהוּא בְּצַלְמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ דְּהֵינּוּ בְּצַלֵּם אֱלֹהִים, לֹא לְבְעֵי לִיהַּ לְאַתְפָּרְשָׁא מְאוּרְחוּי דְמִלְכָּא אֵינּוּ רְאוּי שִׁיפְרֵד מְדַרְכֵי שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וּבְגִין כֶּף רְשִׁים לְהוּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל וּבִשְׁבִיל זֶה רִשְׁמ וְסִימָן הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל, כֹּל אֵינּוֹן דְּאַתִּיין מְסַטְרָא דָּא כֹּל אוֹתָם הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת הַבְּאוֹת מִצַּד הַקְּדוּשָׁה הַמּוֹתְרִים לְאֹכּוֹל, וְכֹל אֵינּוֹן דְּאַתִּיין מְסַטְרָא אַחְרָא וְכֹל אוֹתָם הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת הַבְּאוֹת מְסַטְרָא אַחְרָא הַאֲסוּרִים לְאֹכּוֹל, כְּלוּמַר בְּשַׁעַת בְּרִיאַתָּם נִתְּן בְּהֶם הַקַּב"ה סִימָנִים כְּדֵי שִׁיכִירוּ מְקוֹם אַחֲזִיתָם, זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל דְכְּתִיב בְּהוּ אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁנֹאמַר בְּהֶם כֹּל רוּאֵיהֶם יִפְירוּם כִּי הֵם זָרַע בְּרַךְ יְהוָה כֹּל הַרוּאָה אוֹתָם יִכִּיר בְּהֶם אֲשֶׁר הֵם זָרַע הַמְּבוֹרָךְ מֵה', כִּי הֵם בְּרַךְ יְהוָה מִמֶּשׁ לְפִי שְׁהֶם מְתַבְּרְכִים מִהַקַּב"ה מִמֶּשׁ, כִּי הֵם זָרַע ה', בְּרַךְ יְהוָה בְּכֻלָּא הֵם מְבוֹרְכִים מִהַקַּב"ה בְּכָל מַעֲשֵׂיהֶם, לְפִי שְׁאֵינָם אוֹכְלִים אֶלָּא מִמָּה שְׁנִשְׁפַּע מִהַקְּדוּשָׁה.

שמדרגת כולם היא טומאה וקליפה, וְכֻלְהוּ מְסַאבִּין וְכוּלָם מְטַמְּאִים אֶת הָאָדָם הָאוֹכֵלָם, כִּי מִבְּשָׂרָם נַעֲשֶׂה בְּשָׂרוֹ, וְנַפְשׁ הַטְּמֵאָה מִתְּעַרְבַת בְּנַפְשׁ הָאָדָם, וְרוּחַ מְסַאבָּא שְׂרִיא בְּגוּוּיָהוּ וְדָרִי בְּהוּ וְרוּחַ הַטְּמֵאָה שׁוֹרָה בְּהֶם, וְשׁוֹכֵן בְּתוֹכָם בְּקַבִּיעוֹת, וְעַל דָּא רוּחָא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל לֹא יִתְעַרְבַּ בְּהוּ, וְלֹא יִסְתַּאבַּ בְּהוּ וְעַל כֵּן רוּחַ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְעַרְבַּ בְּהֶם, וְלֹא יִטְמָא בְּהֶם, בְּגִין דְיִשְׁתַּפְּחוּן קְדִישִׁין כְּדֵי שִׁישְׂרָאֵל יִמְצְאוּ קְדוּשִׁים, וְיִשְׁתַּמּוּדְעוּן לְעִילָא וְתַתָּא וְיִהְיוּ נִיכְרִים לְמַעַלָּה מִצַּד קְדוּשַׁת נַשְׁמָתָם, וְלִמְטָה מִצַּד צַלֵּם אֱלֹהִים שְׁעַל פְּנֵיהֶם.

זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל דְמִלְכָּא קְדִישָׁא אֲתַרְעִי בְּהוּ אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁהַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ בָּחַר בְּהֶם, וּבְעֵי לְדַפְּאָה לְהוּ וְלִכְךָ רִצָּה לְטַהַר אוֹתָם שִׁיחִיו רְאוּיִם לְקִיָּים אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, וְלְקַדְשָׁא לְהוּ עַל פְּלֹא וְרִצָּה לְקַדֵּשׁ אוֹתָם עַל כֹּל הָאוֹמוֹת, בְּגִין דְאַחֲיָדֵן בֵּיהּ לְפִי שְׁהֶם אַחְזוּיִם בּוֹ וְהֵם בְּנֵי כְמוֹ שְׁכַתּוּב בְּנִים אֲתָם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב בָּא וְרָאָה מַה שְׁכַתּוּב יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר שְׁהַקַּב"ה אוֹמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, דַּעוּ אֶהְבֵּתִי אֲלֵיכֶם שְׁאֵינִי מְקַשֵּׁט וּמִפְּאָר עֲצָמֵי בְכֶם, אִם כֵּן אִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְתַפָּאָר בְּהוּ בְיִשְׂרָאֵל אִם הַקַּב"ה מִתְּפָאָר בְּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל, הֵיךְ אֲתִיין לְאַסְתַּאבָּא וְלֹא תִדְבַקָּא בְּסִטְרָא מְסַאבָּא אִיךְ יִבּוֹאוּ לְהַטְמֵא וְלִהְתַּדְבַּק בְּצַד

שמיני יום חמישי

חומר איסור מאכלות אסורות

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (קהלת ו' 1) פֶּלַעַם הָאָדָם לְפִיּהוּ וְגו', אֶסְתַּפְּלֵנָא בְּמַלְי דְּשִׁלְמָה מְלָפָא, וְכִלְהוּ אֲחִידָן בְּחִכְמָה עֲלָאָה, פֶּלַעַם הָאָדָם לְפִיּהוּ, הָאִי קָרָא בְּשַׁעְתָּא דְּדִינִין לִיהַ לְבַר נָשׁ בְּהָהוּא עֲלָמָא פְּתִיב, פֶּלַעַם הָהוּא דִּינָא, וְכֹל מְאִי דְּסָבִיל בְּהָהוּא עֲלָמָא, וְנִקְמִין מִנִּיהַ נִקְמָתָא דְּעֲלָמָא, לְפִיּהוּ, בְּגִין פִּיּהוּ דְּלֹא נָטִיר לִיהַ, וְסָאִיב לִיהַ לְנַפְשִׁיהַ, וְלֹא אֲתַדְבֵּק בְּסִטְרָא דְּחַיִּי, בְּסִטְרָא דִּימִינָא.

וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם דִּינָהָא לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין.

דְּבַר אַחַר, לֹא תִמְלָא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם לְסִלְקָא לְאַתְרָהָא לְעֵלְמִין, בְּגִין דְּהָא אֶסְתַּאֲבַת וְאֲתַדְבֵּקַת בְּסִטְרָא אַחְרָא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, פֶּלַעַם מֵאֵן דְּאֶסְתַּאֲבַת בְּהוּ, כְּאִילוּ פִּלְחַ לְעִבּוּדָה זְרָה, דְּאִיּהוּ (דבריו ז' כה) תּוֹעֵבַת יְהוָה, וְכַתִּיב (שם ד' א) לֹא תֹאכַל כָּל תּוֹעֵבָה.

מֵאֵן דְּפִלְחַ לְעִבּוּדָה זְרָה, נִפְיָק מְסִטְרָא דְּחַיִּי, נִפְיָק מְרִשׁוּתָא קְדִישָׁא, וְעֵייל בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא, אוּף מֵאֵן דְּאֶסְתַּאֲבַת בְּהַי מִיכְלִי, נִפְיָק מְסִטְרָא דְּחַיִּי, וְנִפְיָק מְרִשׁוּתָא קְדִישָׁא, וְעֵייל בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא, וְלֹא עוֹד אֱלָא דְּאֶסְתַּאֲבַת בְּהַי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאִתִּי, וְעַל דָּא וְנִטְמַתְּם בְּסָ פְּתִיב, בְּלֹא א'.

מתוק מדבש

אסורות לֹא תִשְׁתַּלֵּם דִּינָהָא לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין לֹא יוֹשֵׁלֵם וְלֹא יִגְמַר הַדִּין שְׁלֵה לְעוֹלָם וְלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים, לְפִי שְׁנַטְמָא גּוֹפּוּ וְנַפְשׁוּ.

דְּבַר אַחַר פִּירוּשׁ אַחַר עַל מַה שְׁכַתּוּב גַּם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא, כְּלוּמַר לֹא תִשְׁתַּלֵּם לְסִלְקָא לְאַתְרָהָא לְעֵלְמִין הַנֶּפֶשׁ לֹא תִהְיֶה נִשְׁלֵמַת וּמְתוּקַת לְעוֹלָם לְמִקּוּם מְנוּחַתָּה לְעוֹלָמִים, בְּגִין דְּהָא אֶסְתַּאֲבַת וְאֲתַדְבֵּקַת בְּסִטְרָא אַחְרָא לְפִי שְׁהִיא נִטְמַת וְנִתְדַבְּקַת בְּסִטְרָא אַחְרָא.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, פֶּלַעַם מֵאֵן דְּאֶסְתַּאֲבַת בְּהוּ כֹל מִי שְׁנַטְמָא עַל יְדֵי מַאֲכֻלוֹת אִסוּרוֹת, נִחְשָׁב לוֹ כְּאִילוּ פִּלְחַ לְעִבּוּדָה זְרָה כְּאִילוּ עִבַד לְעִבּוּדָה זְרָה, דְּאִיּהוּ תּוֹעֵבַת יְהוָה שְׁהוּא תּוֹעֵבַת ה', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרֹפּוּן בְּאֵשׁ וְגו' כִּי תּוֹעֵבַת ה' אֱלֹהֵיךָ הוּא, וְכַתִּיב בְּמַאֲכֻלוֹת אִסוּרוֹת לֹא תֹאכַל כָּל תּוֹעֵבָה. הַרִי שְׁנִיָּהֶם נִקְרָאִים תּוֹעֵבָה.

וּמִפְרֵשׁ מֵאֵן דְּפִלְחַ לְעִבּוּדָה זְרָה מִי שְׁעוֹבֵד לְעִבּוּדָה זְרָה, נִפְיָק מְסִטְרָא דְּחַיִּי הוּא יוֹצֵא מִצַּד הַחַיִּים הַעֲלִיוֹנִים, דְּהֵינּוּ יוֹצֵא מִמְדַרְגַּת עוֹלָם הַאֲצִילוֹת, וְגַם נִפְיָק מְרִשׁוּתָא קְדִישָׁא יוֹצֵא מִרְשׁוֹת הַקְּדוּשָׁה, שֶׁל קְדוּשַׁת הַבְּרִיאָה וְהַיְצִירָה, וְיורֵד לְמַדְרַגַּת הַעֲשִׂיָּה, וְאַחַר כֵּן וְעֵייל בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא הוּא נִכְנַס בְּרִשׁוֹת הַסִּטְרָא אַחְרָא, אוּף מֵאֵן דְּאֶסְתַּאֲבַת בְּהַי מִיכְלִי כְּמוֹ כֵּן מִי שְׁנַטְמָא בָּאלוּ הַמַּאֲכֻלוֹת הַאִסוּרוֹת, נִפְיָק מְסִטְרָא דְּחַיִּי, וְנִפְיָק מְרִשׁוּתָא קְדִישָׁא הוּא יוֹצֵא מִצַּד הַחַיִּים שֶׁל הַאֲצִילוֹת, וְיוֹצֵא מִרְשׁוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל עוֹלְמוֹת בְּרִיאָה וְיְצִירָה וְעֲשִׂיָּה, וְעֵייל בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא וְנִכְנַס בְּרִשׁוֹת אַחְרַת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחְרָא, וְלֹא עוֹד אֱלָא דְּאֶסְתַּאֲבַת בְּהַי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאִתִּי וְלֹא עוֹד אֱלָא שְׁנַטְמַת נַפְשׁוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְגַם בְּעוֹלָם הַבָּא אִם לֹא שֶׁבְּחַיִּיו בְּתִשׁוּבָה שְׁלִימָה, וְעַל דָּא וְנִטְמַתְּם בְּסָ פְּתִיב בְּלֹא א' וְעַל זֶה כְּתוּב וְנִטְמַתְּם בְּסָ בְּלֹא א', כְּלוּמַר שְׁאִין אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם שׁוֹרָה בְּקַרְבוֹ.

"מאמר חומר איסור מאכלות אסורות" ומבואר בו שלפי שהמאכלות נעשים חלק מהאדם, ואם הם מאכלות אסורות אזי גורמים לו לחטוא, לכן שייך לומר שאחר פטירתו כל עונשו ודינו הוא בגין שלא נזהר בכשרות המאכלים, ונענש על כך בחומרה לפי שנשמא גופו ונפשו ונדבק בסטרא אחרא, וכן נחשב לו כחטא עבודה זרה שנאמר גם בה "תועבה". ומבאר כי הגוים שורשם מצד הטומאה, אבל ישראל שחלקם קדש אסורים לשקץ נפשם במאכלות הטמאים. אכן לפי ששרש ישראל קדש, לכן אם חזרו בתשובה נטהרו ושבו לקדושתם. ומסיק כי לעתיד יטהר הקב"ה לישראל, ויקראו כלם קדש.

(מקור המאמר זוהר פרשת שמיני דף מא ע"ב - מז ע"א, צנצאורינו כרך י עמ' תקק-תקכג)

פירוש הפסוק המובא להלן, כל עמל אדם לפיהו כל מה שאדם עמל בעבודתו הוא לקבץ הון כדי שיהיה לו מה לאכול, ולבסוף וגם הנפש לא תמלא לא ישיג את כל תאוותיו. (עי' רש"י)

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר לְפִרְשׁ מַה שְׁכַתּוּב פֶּלַעַם הָאָדָם לְפִיּהוּ וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא, אֶסְתַּפְּלֵנָא בְּמַלְי דְּשִׁלְמָה מְלָפָא הַסְתַּכְלַתִּי בְּדַבְרֵיו שֶׁל שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, וְכִלְהוּ אֲחִידָן בְּחִכְמָה עֲלָאָה וְכוּלָם אַחֻזִים בְּחִכְמָה עֲלִיוֹנָה, כִּי מַה שְׁכַתּוּב פֶּלַעַם הָאָדָם לְפִיּהוּ הִנֵּה הָאִי קָרָא פְּסוּק זֶה נֹאמַר בְּשַׁעְתָּא דְּדִינִין לִיהַ לְבַר נָשׁ בְּהָהוּא עֲלָמָא בְּשַׁעַת שְׁדָנִים אֵת הָאָדָם בְּעוֹלָם הַעֲלִיוֹן, פְּתִיב עַל זֶה נֹאמַר, כִּי פֶלַעַם הָהוּא דִּינָא וְכֹל מְאִי דְּסָבִיל בְּהָהוּא עֲלָמָא כֹל הַדִּין שֶׁל עוֹלָם הַעֲלִיוֹן, וְכֹל מַה שְׁסוֹבֵל בְּעוֹלָם הַהוּא, וְנִקְמִין מִנִּיהַ נִקְמָתָא דְּעֲלָמָא וְנוֹקְמִים מִמֶּנּוּ נִקְמַת עוֹלָם, כֹּל זֶה הוּא לְפִיּהוּ דְּהֵינּוּ בְּגִין פִּיּהוּ בְּשִׁבִיל מַה שְׁחַטָּא בְּפִיו, דְּלֹא נָטִיר לִיהַ שְׁמַר אֹתוֹ מִמַּאֲכֻלוֹת אִסוּרוֹת, וְסָאִיב לִיהַ לְנַפְשִׁיהַ וְבוּזָה טִימָא אֵת נַפְשׁוֹ, וְלֹא אֲתַדְבֵּק בְּסִטְרָא דְּחַיִּי בְּסִטְרָא דִּימִינָא וְלֹא נִתְדַבֵּק בְּצַד הַחַיִּים בְּצַד הַיְמִין, שְׁהוּא צַד הַקְּדוּשָׁה.

ומה שכתוב וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא פִירוּשׁוֹ כִּי מִי שְׁאֵכַל מַאֲכֻלוֹת

וּכְתִיב, (ויקרא כ כה) וְלֹא תִשְׁקְצוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבְעוֹף וּבְכָל אֲשֶׁר תִּרְמוֹשׁ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטָמֵא, מֵאֵי לְטָמֵא, לְטָמֵא לְעַמִּין, דְּהָא אֵינוֹן מְסֻאָבִין וּמְסֻטְרָא דְמְסֻאָבָא קָא אֲתִינן, וְכָל חַד אֲתַדְבֵק בְּאַתְרֵיהּ.

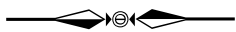
רַבִּי אֱלֶעָזָר הָוָה יְתִיב קַמֵּיהּ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוּי, אָמַר לֵיהּ, הָא דִּתְנִינן זְמִין קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְדַכְּאָה לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, בְּמָה, אָמַר לֵיהּ, בְּמָה דְכְתִיב, (יחזקאל לו כה) וְזָרְקְתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם וּגּוֹ', פִּינּוֹן דְּאַתְדַּכְּאוּ, מִתְקַדְּשׁוּ, וְיִשְׂרָאֵל דְּאַתְדַּכְּקוֹן בֵּיהּ בְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, קְדָשׁ אֶקְרוֹן, דְכְתִיב (ירמיה ב ג) קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִיהוָה רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, וּכְתִיב (שמות כב ל) וְאֲנָשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי.

זָפְאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא קְאָמַר עֲלֵיהוּ וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים פִּי קְדוֹשׁ אָנִי יְהוָה, בְּגִין דְכְתִיב (דברים י ב) וּבּוֹ תִדְבֹק, וּכְתִיב (תהלים קמו ב) לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בָּל יִדְעוּם הַלְלוּיָהּ.

מתוק מדבש

וְאִמַר פִּינּוֹן דְּאַתְדַּכְּאוּ, מִתְקַדְּשׁוּן כִּיוֹן שְׁנִטְהֵרִים עַל יְדֵי אִימָא, אַחַר כֵּךְ הֵם מִתְקַדְּשִׁים עַל יְדֵי הַשְּׁפַע הַנִּמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם מֵאֲבַא הַנְקֵרָא קְדָשׁ, וְיִשְׂרָאֵל דְּאַתְדַּכְּקוֹן בֵּיהּ בְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, קְדָשׁ אֶקְרוֹן וְעַל יְדֵי שִׁישְׂרָאֵל מִתְדַּבְּקִים בְּהַקְב"ה מִתְקַדְּשִׁים וּנְקֵרָאִים קְדָשׁ, דְכְתִיב קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִיהוָה כִּי הֵם רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ כְּלוּמַר הֵם הַמּוּבָחַר שְׁבַכְל תְּבוּאָתוֹ, כְּלוּמַר יִשְׂרָאֵל הֵם הַמּוּבָחַר שְׁבַכְל הָאוֹמוֹת, וּכְתִיב וְאֲנָשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי הֵרִי שִׁישְׂרָאֵל נְקֵרָאִים קְדָשׁ.

זָפְאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל דְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא קְאָמַר עֲלֵיהוּ אֲשֵׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְב"ה אֹמֵר עֲלֵיהֶם וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים פִּי קְדוֹשׁ אָנִי יְהוָה פִּירוּשׁ מַחֲמַת קְדוּשַׁת נִשְׁמַתְכֶם אֲפֻשֶׁר לָכֶם לְהַתְקַדֵּשׁ, בְּגִין דְכְתִיב לְפִי שְׁכָתוּב וּבּוֹ תִדְבֹק לָכֵן אֲפֻשֶׁר לָהֶם לְהַטְהֵר וּלְהַתְקַדֵּשׁ, וּכְתִיב וְאֲנָשֵׁי קְדָשׁ תִּהְיוּן לִי הֵרִי שִׁישְׂרָאֵל נְקֵרָאִים בָּל יִדְעוּם הַלְלוּיָהּ כִּי מַחֲמַת שְׁנִשְׁמַתְכֶם מִהַקְלִיפּוֹת לֹא זָכוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, וְלֹא שִׁיךְ בֵּהֶם שׁוֹם קְדוּשָׁה. (רמ"ק ומפּרָשִׁים)

וּכְתִיב בְּמַאֲכֻלוֹת אֲסוּרוֹת, וְלֹא תִשְׁקְצוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבְעוֹף וּבְכָל אֲשֶׁר תִּרְמוֹשׁ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטָמֵא, מֵאֵי לְטָמֵא עַל מִי נֹאמַר לְטָמֵא, וְאִמַר לְטָמֵא לְעַמִּין לְטָמֵא בְּהֵם אֶת הַגּוֹיִם, דְּהָא אֵינוֹן מְסֻאָבִין כִּי הֵם טְמֵאִים בַּחֵייהֶם, וּמְסֻטְרָא דְמְסֻאָבָא קָא אֲתִינן וְהֵם בְּאִים מִצַּד הַטּוֹמָא, דְּהֵינּוּ מִשְׁלַשׁ קְלִיפּוֹת הַטּוֹמָאוֹת, וְכָל חַד אֲתַדְבֵק בְּאַתְרֵיהּ וְכָל אַחַד מִתְדַּבֵּק בְּמִקּוּמוֹ, הַגּוֹיִם בְּצַד הַטּוֹמָא, וְיִשְׂרָאֵל בְּצַד הַקְדוּשָׁה, וְלָכֵן אִם יִשְׂרָאֵל אֶף שֶׁאֵכֵל מַאֲכֻלוֹת אֲסוּרוֹת וְנִטְמָא, אִם אַחַר כֵּךְ חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלִימָה בְּעוֹדוֹ בַּחֵיִים, הֵרִי תִטְהַר נַפְשׁוֹ וְתַעֲלֶה לְשׁוֹרְשָׁה שְׁבַקְדוּשָׁה.

רַבִּי אֱלֶעָזָר הָוָה יְתִיב קַמֵּיהּ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוּי רַבִּי אֱלֶעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוּי, אָמַר לֵיהּ שְׂאֵל מִמֶּנּוּ, הָא דִּתְנִינן זְמִין קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְדַכְּאָה לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל זֶה שְׁלַמְדֵנוּ שְׁעֵתִיד הַקְב"ה לְטְהַר אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל טְמֵאוֹתֵיהֶם, בְּמָה עַל יְדֵי מָה יִטְהַר אוֹתָם, אָמַר לֵיהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוּי, בְּמָה דְכְתִיב וְזָרְקְתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם, כְּלוּמַר עַל יְדֵי מִימֵי הַחֲסָדִים שֶׁל אִימָא יִטְהַרוּ יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַטּוֹמָאוֹת,

שמיני יום ששי

מצות זכירת יום השבת

פְּקוּדָא לְמַהוּי דְּכִיר יוֹם הַשַּׁבָּת, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוּ, רְזָא דְשַׁבָּת הָא אוֹקִימָנָא בְּכָל אֵינּוֹן דּוֹכְתִי יוֹמָא דּוֹכְרָנָא דְנִיחָא דְעֵלְמָא, וְאִיהוּ כְּלָלָא דְאוּרִייתָא, וּמֵאן דְנָטִיר שַׁבָּת פְּאִילוּ נָטִיר אוּרִייתָא כְּלָה.

וְהָא אֲתָמַר, דּוֹכְרָנָא דְשַׁבָּת לְקַדְּשָא לִיהּ בְּכָל זִינֵי קְדִישִׁין, מֵאן דְאֲדַפֵּר לְמַלְפָא אֲצַטְרִיף לְבָרְכָא לִיהּ, וּמֵאן דְאֲדַפֵּר לְשַׁבָּת צְרִיף לְקַדְּשָא לִיהּ וְהָא אֲתָמַר. זְכוּר לְדְכוּרָא אִיהוּ, שְׁמוּר אִיהוּ לְנוֹקְבָא, וְדָא וְדָא בְּלָא פְרוּדָא, יוֹם שַׁבָּת רְזָא דְכָל מְהִימְנוּתָא, דְתִלְיָא מְרִישָא עֲלָאָה עַד סוּפָא דְכָל דְרָגִין, שַׁבָּת אִיהוּ כְּלָא.

מתוק מדבש

למשל מֵאן דְאֲדַפֵּר לְמַלְפָא אֲצַטְרִיף לְבָרְכָא לִיהּ כִּי מִי שְׁמִזְכִּיר אֶת שֵׁם הַמֶּלֶךְ צְרִיף לְבָרֵךְ אוֹתוֹ, כְּעֵין מַה שְׁכָתוּב זָכַר צְדִיק לְבִרְכָה, וְכֵן וּמֵאן דְאֲדַפֵּר לְשַׁבָּת צְרִיף לְקַדְּשָא לִיהּ מִי שְׁמִזְכִּיר אֶת הַשַּׁבָּת צְרִיף לְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ בְּקִידוּשׁ הַלֵּילָה וּבְקִידוּשׁ הַיּוֹם, וְהָא אֲתָמַר וְכִבְר לְמַדְנּוּ כֵן בְּמִקּוּם אַחַר. וְעוּד זְכוּר לְדְכוּרָא אִיהוּ מַה שְׁכָתוּב זָכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת הוּא לְזָכַר שְׁהוּא ז"ל מַדַּת יוֹם, שְׁמוּר אִיהוּ לְנוֹקְבָא וּמַה שְׁכָתוּב שְׁמוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת הוּא לְנִקְבָה שְׁהוּא הַמַּלְכוּת מַדַּת הַלֵּילָה, וְדָא וְדָא בְּלָא פְרוּדָא וְזֶה וְזֶה הֵם תְּמִיד בִּיחּוּד אַחַד בְּלָא שׁוּם פִּירוּד, כְּמוֹ שְׁזָכוּר וְשְׁמוּר בְּדַבּוּר אַחַד נִאֲמְרוּ. וְכִבְר מְבוּאֵר לְעֵיל כִּי יוֹם שַׁבָּת רְזָא דְכָל מְהִימְנוּתָא יוֹם הַשַּׁבָּת הוּא סוּד שֶׁל כָּל הָאֲמוּנָה, כִּי נִשְׁנָת אֲנִי מִקְנֵלִים שְׁפַע מְכַל סְפִירוֹת הָאֲלִילוֹת הַנִּקְרָאוֹת "רוּחַ דְכָל מְהִימְנוּתָא", וְטַעַם הַדְּבַר כִּי כָל אֲמוּנָתֵינוּ וְעִצּוּדֵינוּ הוּא לְאִין סוּף צ"ה הַמַּתְגַּלָּה נַעֲשֶׂה סְפִירוֹת לְאִילוֹת, דְתִלְיָא מְרִישָא עֲלָאָה עַד סוּפָא דְכָל דְרָגִין שְׁהִמְשַׁכְתָּה שְׁפַע נִשְׁנָת תְּלוּי מְרִישָא הַעֲלִיּוֹן שְׁהוּא עֲתִיקָא קְדִישָא עַד סוּף כָּל הַמַּדְרָגוֹת שְׁהוּא הַמַּלְכוּת, הֵרִי כִי שַׁבָּת אִיהוּ בְּרָא שְׁנָת הוּא כּוֹלֵל אֶת כָּל פְּרָטֵי הָאֲלִילוֹת.

"מאמר מצות זכירת יום השבת" ומבואר בו שיש מצות "זכור" בשבת, המורה על זכרון המנוחה של עולם הבא, כי השבת מעין עולם הבא היא. ומבאר כי הזכירה היא על ידי הקידוש הנעשה בלילה וביום. וממשיך ומבאר כי "זכור ושמור" הם כנגד מדת לילה ויום, וכנגד יחוד קב"ה ושכינתיה, להורות שבשבת יש יחוד בכל הפרצופים ונשפע שפע והארה מכולם.

(מקור המאמר צוהר פרשת יתרו נרעיא מהימנא דף נב ע"א, צנזאוריוו כרך ו עמ' רלו)

פְּקוּדָא לְמַהוּי דְּכִיר יוֹם הַשַּׁבָּת מְצוּה לְהִיּוֹת זָכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוּ, וְאֵמַר רְזָא דְשַׁבָּת הָא אוֹקִימָנָא בְּכָל אֵינּוֹן דּוֹכְתִי סוּד שֶׁל הַשַּׁבָּת כְּבַר הַעֲמַדְנּוּ בְּכָל הַמְקוּמוֹת, שְׁהוּא יוֹמָא דּוֹכְרָנָא דְנִיחָא דְעֵלְמָא יוֹם הַזְכוּרֹן שֶׁל מְנוּחַת עוֹלָם הַבָּא יוֹם שְׁכוּלוֹ שַׁבָּת, וְכֵן בְּכָל יוֹם שַׁבָּת מִתְגַּלָּה מְעֵין אוֹתָהּ הַמְנוּחָה, וְאִיהוּ כְּלָלָא דְאוּרִייתָא וְהוּא כָּלֵל שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה, וּמֵאן דְנָטִיר שַׁבָּת פְּאִילוּ נָטִיר אוּרִייתָא כְּלָא וּמִי שְׁשׁוּמַר אֶת הַשַּׁבָּת כְּאִילוּ שׁוּמַר אֶת כָּל הַתּוֹרָה. וְהָא אֲתָמַר דּוֹכְרָנָא דְשַׁבָּת לְקַדְּשָא לִיהּ בְּכָל זִינֵי קְדִישִׁין וְהֵרִי לְמַדְנּוּ שְׁזָכוּרֹן הַשַּׁבָּת הוּא לְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי קְדוּשׁוֹת,

תזריע יום ראשון

הולדת האדם

אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ, תְּנִינָן אִשָּׁה מְזַרְעַת תַּחֲלָה יוֹלְדַת זָכָר, רַבִּי אַחָא אָמַר, הָא תְּנִינָן דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא גְזוּר עַל הֵהיא טַפָּה אִי אִיהוּ דְּכָר אִי אִיהִי נּוֹקְבָא, וְאַתְּ אִמְרַתְּ אִשָּׁה מְזַרְעַת תַּחֲלָה יוֹלְדַת זָכָר, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲבַחֲיָן בֵּין טַפָּה דְּדְכוּרָא וּבֵין טַפָּה דְּנוֹקְבָא, וּבְגִין דְּאֲבַחֲיָן לִיהָ, גְזוּר עֲלֵיהָ אִי לְהוּי דְּכָר אִי נּוֹקְבָא.

אָמַר רַבִּי אַחָא, וְיִלְדָה זָכָר, וְכִי פִינָן דְּמְזַרְעַת יוֹלְדַת, דְּכַתִּיב וְיִלְדָה, הָאִי קָרָא הָכִי מִפְּעֵי לִיהָ, אִשָּׁה פִּי תַהַר וְיִלְדָה זָכָר, מֵהוּ פִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲתַתָּא מִן יוֹמָא דְּאַתְעַבְרַת עַד יוֹמָא דְּיוֹלְדַת, לִית לָהּ בְּפוּמָא אָלָא יִלְדוּ דִּילָהּ אִי לְהוּי דְּכָר, וְעַל דָּא אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר.

אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ, רַבִּי חֲזַקְיָה פְּתַח, (תהלים קד כד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, פְּמָה סְגִיאִין עוֹבְדוּהִי דְּמִלְפָא קְדִישָׁא בְּעֵלְמָא, מְשָׁל לְבָר נָשׁ דְּנָטִיל בִּידוּהִי פְּמָה מְקַטְוִרִין פְּחָדָא, וְזָרַע לֹוֹן בְּזַמְנָא חָדָא, וּלְבַתָּר נְפִיק פְּלָ חַד וְחַד בְּלַחֲדוּדִי, פְּףָּ קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, עֲבִיד עוֹבְדוּהִי בְּחַכְמָה, וּבְחַכְמָה נְטִיל פְּלָא

מתוק מדבש

וכונת התירוץ במה שכתוב בפרשת תרומה (דף קס"א ע"ב), שהנשמות עומדות בדיוקן באוצר אחד, וכאשר מגיע הזמן לרדת לעולם הזה, אז מצוה הקב"ה על המלאך הממונה על הנשמה, לך והבא לי רוח פלוני, והנה טפות זרע של הזכר והנקבה מתערבים יחד, ואין כח במלאך לדעת מי הזרוע תחילה, ורק הקב"ה יודע להבחין, לכן הוא גוזר ואומר לך הבא רוח פלוני וכו', והכל לפי הכנת התחוננים.

אָמַר רַבִּי אַחָא שָׁאֵל עוֹד מְרַבִּי יוֹסִי, מַה שְׁכַתוּב וְיִלְדָה זָכָר מַה פִּירוּשׁוֹ וְכִי פִינָן דְּמְזַרְעַת יוֹלְדַת מִיָּד הִיא יוֹלְדַת דְּכַתִּיב וְיִלְדָה שְׁמַשְׁמַע מִיָּד, הָאִי קָרָא הָכִי מִפְּעֵי לִיהָ פְּסוּק זֶה כֵךְ הִיָּה לוֹ לומר, אִשָּׁה פִּי תַהַר וְיִלְדָה זָכָר פִּירוּשׁ אַחַר תְּשׁוּלָם יְמֵי הַרְיוֹנָה תִלְדַּ זָכָר, מֵהוּ פִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה לְמַה כְּתוּב בְּלִשׁוֹן הַזֶּה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אַחָא, אֲתַתָּא מִן יוֹמָא דְּאַתְעַבְרַת עַד יוֹמָא דְּיוֹלְדַת אִשָּׁה מִן הַיּוֹם שֶׁהוֹרֵיעָה וְנִתְעַבְרָה עַד הַיּוֹם שֶׁיּוֹלְדַת, לִית לָהּ בְּפוּמָא אָלָא יִלְדוּ דִּילָהּ אִי לְהוּי דְּכָר אִין מְלָה בְּפִיָּה אִלָּא הוֹלְדַ שְׁלָה אִם יִהִיָּה זָכָר, וְעַל דָּא וְעַל זֶה נִאֲמַר אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ אִז מִיָּד בְּמַחֲשַׁבְתָּה וְדִיבּוּרָה וְיִלְדָה זָכָר. (מ"ק ומפ"ש)

אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ כְּדִי לְפַרְשׁ פְּסוּק זֶה, רַבִּי חֲזַקְיָה פְּתַח לְפַרְשׁ מַה שְׁכַתוּב מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה וְאִמַר פְּמָה סְגִיאִין עוֹבְדוּהִי דְּמִלְפָא קְדִישָׁא בְּעֵלְמָא כְּמַה מְרֻבִּים מַעֲשֵׂיו שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ בְּעוֹלָם, מְשָׁל לְבָר נָשׁ דְּנָטִיל בִּידוּהִי פְּמָה מְקַטְוִרִין פְּחָדָא מְשָׁל לְאִדָּם שְׁלַקַּח בִּידִיו קֶשֶׁר שֶׁל מִינֵי זִרְעִים יַחַד, וְזָרַע לֹוֹן בְּזַמְנָא חָדָא וְזָרַע אוֹתָם בְּפַעַם אַחַת, וּלְבַתָּר נְפִיק פְּלָ חַד וְחַד בְּלַחֲדוּדִי וְאַחַר כֵךְ יוֹצֵא וְצוֹמַח כָּל מִין וּמִין בְּפִנֵי עֲצָמוֹ, פְּףָּ קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא עֲבִיד עוֹבְדוּהִי בְּחַכְמָה כֵךְ עֲשָׂה הַקְּב"ה אֵת כָּל מַעֲשָׂיו בְּחַכְמָה, כִּי בְיוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל מַעֲשָׂה בְּרֵאשִׁית בְּרַגְעַת אֶחָד נִבְרָא בְּחַכְמָה כָּל מַה שְׂרָצָה הַקְּב"ה לְבְרוּא, וְכֵן וּבְחַכְמָה נְטִיל פְּלָא פְּחָדָא וְזָרַע לֹוֹן וּבְחַכְמָה לֹוֹקַח הַקְּב"ה אֵת כָּל מִינֵי נִשְׁמוֹת, וְזוֹרַע אוֹתָם בְּמַלְכוּת, וְשׁוֹהֵים בָּהּ כְּשִׁיעוֹר

"מאמר הולדת האדם" ומבואר בו כי בשעת המצוה רק הקב"ה יודע להבחין אם הולד הוא זכר או נקבה, והקב"ה שיודע גזור למלאך הממונה על ההריון להכניס נשמה בעובר. ומבאר כי הקב"ה ברא עולמו בחכמה כי מתחילה נתן את כל הנשמות להשתלם במלכות, ובשעת ההריון הקב"ה מצוירם כזכר או נקבה וממשיכם לעולם. ומוסיף ומבאר כי לכל גוף ונשמה יש בחינת "צלם" שהוא אמצעי להם, והנשמה מתלבשת בגוף על ידו, וכפי שהתקדש האדם בשעת המצוה כן ניתנת נשמה בעיבור, וזו הנשמה מתלבשת בצלם, ועל ידו האדם מתקיים בעולם, כי כשמסתלק הצלם מיד האדם מת. ומבאר כי עם צלם זה מתחברים באדם עוד ב' צללים.

(מקור המאמר זוהר פרשת תזריע דף מז ע"ב - מג ע"א, צנזאוריניו כרך י עמ' תקל"א-תקל"ב)

אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ כְּדִי לְפַרְשׁ פְּסוּק זֶה פְּתַח וְאִמַר, תְּנִינָן לְמַדְנָה בְּמַס' נְדָה (דף לא ע"ב), שְׁלַכְן הַזְכִּיר הַכְּתוּב עֲנִין הַהוֹרֵיעָה לְלַמַּד כִּי אִם אִשָּׁה מְזַרְעַת תַּחֲלָה יוֹלְדַת זָכָר. רַבִּי אַחָא אָמַר הַקְּשָׁה וְאִמַר הָא תְּנִינָן בְּמַדְרַשׁ תַּנְחוּמָא פְּרַשְׁתָּ פְּקוּדֵי ג', דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא גְזוּר עַל הֵהיא טַפָּה אִי אִיהוּ דְּכָר אִי אִיהִי נּוֹקְבָא שֶׁהַקְּב"ה גּוֹזֵר עַל הַטַּפָּה הַהִיא הַנּוֹרַעַת בְּשַׁעַת הַיַּחְוּד, אִם תְּהִיָּה זָכָר אִו תְּהִיָּה נְקֵבָה, וְאַתְּ אִמְרַתְּ וְאִיךְ אַתָּה יִכּוֹל לומר אִשָּׁה מְזַרְעַת תַּחֲלָה יוֹלְדַת זָכָר מְשַׁמַּע שְׁתִּלּוּי בְּהוֹרַעַת הָאִישׁ אִו הָאִשָּׁה, וְאִינָה גְזַרַת הַקְּב"ה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי הַשִּׁיב לְרַבִּי אַחָא וְאִמַר וְדַאי קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲבַחֲיָן בֵּין טַפָּה דְּדְכוּרָא וּבֵין טַפָּה דְּנוֹקְבָא וְדַאי שֶׁהַקְּב"ה מְבַחֵין בֵּין טַפָּה שֶׁל זָכָר לְבֵין טַפָּה שֶׁל נְקֵבָה, וְהַמֶּלֶךְ אִינּוּ יִכּוֹל לְהַבְחִין, לְכֵן הוּא שׁוֹאֵל עֲלֵיהָ טִיפָה זֹו מַה תְּהָא עֲלֵיהָ, וּבְגִין דְּאֲבַחֲיָן לִיהָ וּלְפִי שֶׁהַקְּב"ה מְבַחֵין אוֹתָהּ, וְרוּאָה מִי הוֹרֵיעַ תַּחֲלִילָה, גְזוּר עֲלֵיהָ אִי לְהוּי דְּכָר אִי נּוֹקְבָא לְכֵן הוּא גּוֹזֵר עֲלֵיהָ אִם תְּהִיָּה זָכָר אִו נְקֵבָה, כִּי רַק הַקְּב"ה יוֹדַע לְהַבְחִין מִי הוֹרֵיעַ תַּחֲלִילָה, לְכֵן אַחַר כֵךְ הוּא גּוֹזֵר אִם תְּהִיָּה זָכָר אִו נְקֵבָה.

פְּחָדָא וְזָרַע לוֹן, וּלְבַתֵּר נִפְקוּ כָּל חַד וְחַד בְּזַמְנֵיהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים קד כד) פְּלִם בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ. אָמַר רַבִּי אָבָא, מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְהו"ה, כִּמָּה סִגְיֵאִין אֵינּוֹן עוֹבְדוּהִי דְמִלְכָּא קְדִישָׁא, וְכִלְהוּ סְתִימִין בְּחַכְמָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב פְּלִם בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ, פְּלָהוּ בְּחַכְמָה פְּלִילִין, וְלֹא נִפְקִי לְבַר אֱלֹא בְּשִׁבְלִין יְדִיעֵן לְגַבֵּי בֵּינָה, וּמִתְמָן אֲתַעְבִּידוּ פְּלֵא וְאֲתַתְּקֵנוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (משלי כד ג) וּבִתְבוּנָה יִתְבוּנָן, וְעַל דָּא פְּלִם בְּחַכְמָה, עָשִׂיתָ בְּבִינָה.

מְלֵאָה הָאָרֶץ, הָאָרֶץ, דָּא פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל, דְּמִתְמָן אֲתַמְלֵיא מְכֻלָּא, כִּמָּה דָּאֵת אָמַר (קהלת א ו) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו', קִנְיֵיךָ, דְּהִיא אֲפִיקַת לוֹן לְבַתֵּר, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב ד) אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם, בְּגִינֵי כֹךְ מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיֵיךָ.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ אֲתִי לְאֲתַקְדָּשָׁא לְאִזְדוּגָא בְּנוֹקְבִיָּה, בְּרַעוּתָא קְדִישָׁא דִּילֵיהּ אֲתַעַר עֲלֵיהּ רוּחָא קְדִישָׁא, פְּלִיל דְּבַר וְנוֹקְבָא, וְרַמְיז קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַד שְׁלוּחָא, מְמַנָּא עַל עֲדוּוּיָהוֹן דְּבַנֵּי נֶשׁא, וּמְנִי בִּידֵיהּ הֵהוּא רוּחָא, וְאוֹדַע לֵיהּ לְאֵן אֲתַר יִפְקוּד לֵיהּ.

מתוק מדבש

ממנוע צין הנשמה והגוף ודומה לשניהם, והוא כלס ודיוקן לשניהם, והנשמה מתלכשת בגוף בצלמנעות לבוש כלס הזה, הנה הנשמה אינה כריכה מיקון, ועיקר ציאת האדם לעולם הזה הוא לנרף ולצרר וללנן את הכלס הנעשה מהנילוזין שנפלו מוך קליפת נוגה, ומיקונו על ידי התורה והמנוח, וכפי מה שמתקן את הכלס שלו, ככה נכנסים צו חלקי הנשמה, ואחר מות האדם מתלכשת זה הכלס עם הנשמה שצמחו צמוך לבוש וך רוחני, שנעשה לו צגן עדן מתורתו ומנוחיו שזכה בהם בעולם הזה.

עיבור, וּלְבַתֵּר נִפְקוּ כָּל חַד וְחַד בְּזַמְנֵיהּ ואחר כך יוצאת כל אחת ואחת בזמנה, והקב"ה מצייר במלכות צורת זכר או נקבה כרצונו הָדָא הוּא דְכְּתִיב זהו שכתוב פְּלִם בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ כל הנשמות עשה הקב"ה בחכמה.

אָמַר רַבִּי אָבָא כי פסוק זה נאמר על תחילת בריאת העולם, כי מה שכתוב מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְהו"ה פִּירוּשׁוּ כִּמָּה סִגְיֵאִין אֵינּוֹן עוֹבְדוּהִי דְמִלְכָּא קְדִישָׁא כמה מרובים הם מעשיו של המלך הקדוש, וְכִלְהוּ סְתִימִין בְּחַכְמָה וכולם הם סתומים בחכמה, כי בה עדיין כל המציאות סתום ונעלם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זהו שכתוב פְּלִם בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ שפירושו פְּלָהוּ בְּחַכְמָה פְּלִילִין כל המציאות היו כלולים בחכמה, וְלֹא נִפְקִי לְבַר אֱלֹא בְּשִׁבְלִין יְדִיעֵן לְגַבֵּי בֵּינָה ולא יצאו לחוץ בגלוי, אלא על ידי שבילים הידועים שניסוד לאצא ליסוד דאִימָא, וּמִתְמָן אֲתַעְבִּידוּ פְּלֵא וְאֲתַתְּקֵנוּ ומבינה נעשו ונתקנו כולם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זהו שכתוב, בחכמה יבנה בית, שהוא העולם עם כל אשר בו, וּבִתְבוּנָה יִתְבוּנָן יתתקן ויתקיים, וְעַל דָּא ועל זה נאמר פְּלִם בְּחַכְמָה כולם היו כלולים בחכמה, כי בה הוא שורש כל המציאות, עָשִׂיתָ בְּבִינָה כי על ידה נעשו ונתקנו ויצאו לפועל.

עוד מובא בשער הכוונות (דרוש ו' דסוכות), שיש באדם כלס אחד כמו שכתוב אך כלס יתהלך איש, ועוד שני כללים, כמו שכתוב עד שיפוח היום ונסו הכללים, והם נעשים מן הארת כלי החושים שציקוד דנוקבא, ועל ידי זה החושים נשמרת נשמת האדם מן החילונים שלא יתאחו צה עיי"ש.

וכתב המקדש מלך, שכונת לידת האדם בעולם הזה, הוא לצרר את הנילוזין קדישין השייכים אליו, שנפלו מנפשו צחטא אדם הראשון צקליפת נוגה, והציבור הוא על ידי המנוח שמקיים, ומאלו הנילוזין נעשה כלס לנפשו, וגם האצ והאס כפי זכותם ימשיכו הנפש להוולד, ומצדדים קצת נילוזין השייכים אל הוולד מקליפת נוגה, שיהיו כלס ולבוש לנפש הוולד, וצ"ה צה נצין את מאמר הציא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ אֲתִי לְאֲתַקְדָּשָׁא לְאִזְדוּגָא בְּנוֹקְבִיָּה בא וראה, בשעה שבה האדם להתקדש ולהתייחד עם אשתו, אמר לשון "לאתקדשא", כי מצות היחוד צריכה קדושה יתירה ביותר, כי האדם עלול להמשך אחר תאות החומר, הנה אז בְּרַעוּתָא קְדִישָׁא דִּילֵיהּ כשמתייחד ברצון של קדושה, על ידי זה אֲתַעַר עֲלֵיהּ רוּחָא קְדִישָׁא מתעורר עליו רוח קדוש, כי כפי קדושת מחשבת האב והאם ממשיכים רוח קדוש לטפת הוולד, כי יש אדם שיכוין לקיים מצות פריה ורבייה או לקיים מצות עונה, או כדי שיהיה לו בן לגדלו לתורה ולמעשים טובים, ויש אדם שיכוין כונות קדושות בהמשכת הנשמה, פְּלִיל דְּבַר וְנוֹקְבָא וזה הרוח כלול מזכר ונקבה, כי הרוח נולד מיחוד זו"ן שהם סוד זכר ונקבה, לכן צין הזכר וצין הנקבה יש צו כללות זו"ן, אלא צוכר כד ז"א גוצר, וצנקצה כד המלכות גוצרת, וְרַמְיז קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַד שְׁלוּחָא מְמַנָּא עַל עֲדוּוּיָהוֹן דְּבַנֵּי נֶשׁא ומרמז הקב"ה לשליח אחד שהוא מלאך גבריאל הממונה על הריון של בני אדם, וּמְנִי בִּידֵיהּ הֵהוּא רוּחָא ומוסר בידו רוח ההוא, וְאוֹדַע לֵיהּ לְאֵן אֲתַר יִפְקוּד לֵיהּ ומודיע לו לאיזה מקום יפקוד ויתן אותו.

ואחר כך כתוב מְלֵאָה הָאָרֶץ ומפרש הָאָרֶץ דָּא פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל ארץ נקראת כנסת ישראל שהיא המלכות, דְּמִתְמָן אֲתַמְלֵיא מְכֻלָּא מְכֻלָּא שְׁמַצִּינָה דרך ז"א היא מתמלאת מכל המניאות, כִּמָּה דָּאֵת אָמַר כמו שנאמר בְּ הַנְּחָלִים שהם ההשפעות שמשפיע הצינה צו"ק דז"א, הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו' שהוא המלכות, ומה שכתוב קִנְיֵיךָ היינו הקנינים שצו"ק דז"א, דְּהִיא אֲפִיקַת לוֹן דְּבַתֵּר שהיא הולאה אותם אחר כך, כי כל התולדות ילאו דרך המלכות, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זהו שכתוב אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ שהם תולדות זו"ן, בְּהַבְרָאָם פִּירוּשׁוּ בְּה' בְּרָאָם והיא המלכות שהיא סוד ה' האחרונה של השם הו"ה, בְּגִינֵי בְּךָ צִשְׁבִּיל זה נאמר מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיֵיךָ פִּירוּשׁ המלכות נתמללה מקניני ז"א. (הרמ"ו ורמ"ק ומק"מ)

לצין מאמר הציא נקדים צקילור מה שכתב הרמ"ל צע"ח (שכ"ו פ"א), כי ענין הכלס הוא לבוש דק רוחני המלכשת את הנשמה, והוא דבר

הָדָא הוּא דְכְתִיב (איוב ג א) וְהִלְיָלָה אָמַר הוֹרָה גָבֵר, הִלְיָלָה אָמַר לְהוּא מְמַנָּא, הוֹרָה גָבֵר מְפִלְנִיָא, וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶפְקִיד לִיה לְהוּא רוּחָא כָּל מַה דְאַפְקִיד, וְהָא אוּקְמוּהָ.

כְּדִין רוּחָא נְחָתָא, וְחַד צוּלְמָא עֲמִיָה, הוּא דְקָאִים בְּדִיוֹקְנִיָה לְעִילָא, בְּהוּא צוּלְמָא אֲתַבְרִי, בְּהוּא צוּלְמָא אָזִיל בְּהָאִי עֲלָמָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (תהלים לט ז) אֶף בְּצֵלִים יִתְהַלֵּךְ אִישׁ, בְּעוֹד דְהָאִי צוּלְמָא אֲשַׁתְּכַח עֲמִיָה דְבַר נָשׁ, בְּצוּלְמָא דִילִיָה קָאִים בְּהָאִי עֲלָמָא, דְמִתְחַבְרֵן פְּחֻדָא, וְשְׁלֵמָה מְלָכָא אֲזַהַר לְבִנֵי נְשָׂא וְאָמַר, (שיר ב י) עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצִּלְלִים, תְּרִי.

מתוק מדבש

לבוש הצלם, בְּהוּא צוּלְמָא אָזִיל בְּהָאִי עֲלָמָא וכזה הצלם הולך בעולם הזה, הָדָא הוּא דְכְתִיב זהו שכתוב, אֶף בְּצֵלִים יִתְהַלֵּךְ אִישׁ שפירושו בְּעוֹד דְהָאִי צוּלְמָא אֲשַׁתְּכַח עֲמִיָה דְבַר נָשׁ בעוד שזה הצלם נמצא עם האדם, בְּצוּלְמָא דִילִיָה קָאִים בְּהָאִי עֲלָמָא בצלם שלו עומד ומתקיים בזה העולם, אבל כאשר מסתלק הצלם מן האדם מיד הוא מת, וְתִרְיָן אִינּוֹן דְמִתְחַבְרֵן פְּחֻדָא ועוד שני צללים מתחברים יחד בתוך האדם, וְשְׁלֵמָה מְלָכָא אֲזַהַר לְבִנֵי נְשָׂא וְאָמַר ושלמה המלך הזהיר לבני אדם ואמר, עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם טֵרַם שיעברו ימי חיי האדם, וְנָסוּ הַצִּלְלִים דהיינו טֵרַם שנסו והסתלקו ממנו הצללים, תְּרִי כתוב צללים בלשון רבים, כי יש לאדם שני צללים וצלם אחד כנ"ל. (מק"מ והאריז"ל ומפרשים)

הָדָא הוּא דְכְתִיב זהו שכתוב וְהִלְיָלָה אָמַר הוֹרָה גָבֵר (פירוש בלילה עיבר אבי את אמי), ומפרש הִלְיָלָה שהיא סוד המלכות, אָמַר לְהוּא מְמַנָּא אומרת לממונה ההוא שהוא גבריאל, הוֹרָה גָבֵר מְפִלְנִיָא שאיש פלוני תתעבר אשתו מרוח פלוני, ושם תתן את הרוח שבידך, וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶפְקִיד לִיה לְהוּא רוּחָא כָּל מַה דְאַפְקִיד והקב"ה מצוה ומשביע לרוח ההוא כל מה שמצוה, וְהָא אוּקְמוּהָ וכבר פירושו חז"ל (נמס' נדה דף ל ע"ג), שמשביעים אותו הוי צדיק ואל תהא רשע (כמנא"ר לעיל דף יג).

וממשיך ואמר כְּדִין אז אחר שהשביעו את הרוח, רוּחָא נְחָתָא וְחַד צוּלְמָא עֲמִיָה הרוח יורד לעולם הזה, וצלם אחד עמו המלביש אותו, הוּא דְקָאִים בְּדִיוֹקְנִיָה לְעִילָא אותו הצלם העומד בצורת ודיוקן הגוף למעלה, בְּהוּא צוּלְמָא אֲתַבְרִי בזה הצלם נברא האדם, כי אי אפשר להנשמה לבוא לעולם בלתי

תזריע יום שני

חומר איסור עון אשת איש

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְתִּקְנַת לְגַבֵּי אָדָם, קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא בְּרִיף לֹון, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית א כח) וַיִּבְרָךְ אוֹתָם אֱלֹהִים, פְּחִזָן דְּמִבְּרָךְ לְכֻלָּה בְּשִׁבְע בְּרָכוֹת, מִפְּאֵן אוֹלִיפְנָא, חֲתָן וְכֻלָּה פִּיּוֹן דְּאַתְבְּרָכָן בְּשִׁבְע בְּרָכוֹת, אַתְדַּבְּקָן פְּחָדָא פְּדוּגְמָא דְּלַעֲיָלָא.

וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּאִתִּי לְאַתְחַבְּרָא בְּאַנְתּוֹ דְּאַחְרָא, הָא פְּגִים זְוִיגָא, דְּהָא זְוִיגָא דְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל בֵּיהּ בְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא בְּלַחֲדוּדִי, בְּזִמְנָא דְּאִיהוּ בְּרַחֲמֵי, וּבְזִמְנָא דְּאִיהוּ בְּדִינָא.

תָּא חֲזִי, מֵאֵן דְּמִתְחַבְּרָא בְּאַנְתּוֹ דְּאַחְרָא, פְּאִילוֹ מְשַׁקֵּר בֵּיהּ בְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וּבְכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְעַל דָּא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא מְכַפֵּר לִיהּ בְּתִשׁוּבָה, וְתִשׁוּבָה תְּלִיָא עַד דְּיִסְתַּלַּק מְעַלְמָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (ישעיה כב י) אִם יִכּוּפֵר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תְּמוֹתוֹן, וְאִימְתִי, בְּשַׁעְתָּא דְּעָאֵל בְּתִשׁוּבָה לְהָהוּא עַלְמָא, וְאִית לִיהּ לְקַבְּלָא עוֹנָשָׁא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מֵאֵן דְּמְשַׁקֵּר בְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל, לֹא יִתְקַבַּל בְּתִשׁוּבָה עַד דְּיִתְדָן בְּדִינָא דְּגִיְהֵנָם, כֹּל שִׁפְן מֵאֵן דְּמְשַׁקֵּר בְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל וּבְקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, וְכֹל שִׁפְן אִי אֶטְרַח לִיהּ לְקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְמַעַבְד דִּיּוֹקְנָא דְּמִמְזַר בְּאַנְתּוֹ דְּאַחְרָא, וְאַפְחִישׁ פּוּמְבִי דְּמִלְכָּא.

מתוק מדבש

תָּא חֲזִי, מֵאֵן דְּמִתְחַבְּרָא בְּאַנְתּוֹ דְּאַחְרָא בָּא וְרָאָה, מִי שְׂמַתְחַבְּרָא בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁל אִישׁ אַחֵר, נִחְשַׁב לוֹ כְּאִילוֹ מְשַׁקֵּר בֵּיהּ בְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וּבְכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל כְּאִילוֹ הוּא מְשַׁקֵּר וּמוֹעֵל בְּשִׁנְיָהֶם בְּהַקְב"ה וּבְכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְעַל דָּא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא מְכַפֵּר לִיהּ בְּתִשׁוּבָה וְעַל חֲטָא זֶה אִין הַקְב"ה מְכַפֵּר בְּתִשׁוּבָה לְבַדָּה, וְתִשׁוּבָה תְּלִיָא עַד דְּיִסְתַּלַּק מְעַלְמָא וְהַתִּשׁוּבָה תּוֹלָה עַד שִׁיִּסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, הָדָא הוּא דְּכְתִיב עַל חֲטָא זֶה נֹאמַר אִם יִכּוּפֵר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תְּמוֹתוֹן שׁוּהָ נֹאמַר עַל חֲלוּל ה', וְכֵן חֲטָא זֶה הוּא כְּעִין חֲלוּל ה' (לפי שאוסרת את האשה על בעלה ומתפרסם החטא ברבים), וְאִימְתִי מִתִּי נִתְכַפֵּר לוֹ בְּמוֹתוֹ, וְאִמַר בְּשַׁעְתָּא דְּעָאֵל בְּתִשׁוּבָה לְהָהוּא עַלְמָא בְּשַׁעְתָּא בְּתִשׁוּבָה לְעוֹלָם הָעָלְיוֹן, וְאִית לִיהּ לְקַבְּלָא עוֹנָשָׁא וְעוּד יֵשׁ לוֹ לְקַבֵּל שֵׁם עוֹנֵשׁ בְּגִיְהֵנָם, וְאִז בְּצִירוֹף הַתִּשׁוּבָה שַׁעְשַׁה בְּחִיּוֹ וְצַעַר הַמִּיתָה יִכּוּפֵר לוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מֵאֵן דְּמְשַׁקֵּר בְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל מִי שְׂמַשְׁקֵר וּמוֹעֵל בְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי שְׂבָא עַל פְּנוּיָה, שְׂבֻזָּה גּוֹרֵם לְבַטֵּל מִמֶּנָּה הַשְּׂבַע בְּרָכוֹת הַרְאוּיוֹת לְכֻלָּה פְּנוּיָה, לֹא יִתְקַבַּל בְּתִשׁוּבָה עַד דְּיִתְדָן בְּדִינָא דְּגִיְהֵנָם לֹא יִתְקַבַּל בְּתִשׁוּבָה עַד שִׁיְהִיָּה נֶדוּן בְּדִין הַגִּיְהֵנָם, כֹּל שִׁפְן מֵאֵן דְּמְשַׁקֵּר בְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל וּבְקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא כֹּל שִׁכְן מִי שְׂמַשְׁקֵר וּמוֹעֵל בְּשִׁנְיָהֶם בְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל וּבְהַקְב"ה, עַל יְדֵי שְׂבָא עַל אִשְׁתּוֹ אִישׁ, שְׂאֵז הוּא פּוּגֵם בְּשִׁנְיָהֶם, וְכֹל שִׁפְן אִי אֶטְרַח לִיהּ לְקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְמַעַבְד דִּיּוֹקְנָא דְּמִמְזַר בְּאַנְתּוֹ דְּאַחְרָא וְכֹל שִׁכְן אִם הִטְרִיחַ אֶת הַקְב"ה לַעֲשׂוֹת צוּרַת מִמְזַר בְּאִשְׁתּוֹ אִישׁ, וְאַפְחִישׁ פּוּמְבִי דְּמִלְכָּא וְהַכְחִישׁ וּשְׁיָקַר בְּחוּתָם וְצַלֵּם הַמֶּלֶךְ, עַל יְדֵי שְׂגוּרָם לְצִיר צוּרַת מִמְזַר בְּחוּתָם הַמֶּלֶךְ, זֶה הָאִישׁ וְדָאִי לֹא יִתְקַבַּל בְּתִשׁוּבָה עַד שִׁיְהִיָּה נֶדוּן בְּדִין הַגִּיְהֵנָם. (רמ"ק ומפרשים)

"מאמר חומר איסור עון אשת איש" ומבואר בו כי שבע ברכות שמתברכת הכלה, הוא כדמיון השכינה שמתברכת מהקב"ה, ובוה היא ראוייה אל היחוד. ועל כן מי שבא על אשת אשה הרי הוא מפריד את היחוד ונקרא משקר בקב"ה ושכינתיה, ועונו חמור מאד, כי אין התשובה לבריה מכפרת אלא בצרוף המיתה ועונש בעולם הבא. ומבאר שגם הבא על הפנויה ומבטל מהשכינה שבע ברכות עונשו חמור, וכל שכן המביא ממזר לעולם שצריך להעניש גם בגיהנם, ורק אז תושלם תשובתו.

(מקור המאמר זוהר פרשת תזריע דף מד ע"ב - מה ע"א, צנזאוריני כרך י עמ' תקנ-תקס)

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְתִּקְנַת לְגַבֵּי אָדָם בָּא וְרָאָה בְּשַׁעְתָּא שְׂחוּהָ נִתְתַּקְנָה לְהִיּוֹת רְאוּיָה לְאָדָם, קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא בְּרִיף לֹון הַקְב"ה בִּירָךְ אוֹתָם, הָדָא הוּא דְּכְתִיב זֶהוּ שְׂכָתוּב וַיִּבְרָךְ אוֹתָם אֱלֹהִים וְהִיּוּנוּ פְּחִזָן דְּמִבְּרָךְ לְכֻלָּה בְּשִׁבְע בְּרָכוֹת כְּמוֹ חֲזוֹן הַמְּבָרָךְ אֶת הַכֻּלָּה בְּשִׁבְע בְּרָכוֹת, מִפְּאֵן אוֹלִיפְנָא חֲתָן וְכֻלָּה פִּיּוֹן דְּאַתְבְּרָכָן בְּשִׁבְע בְּרָכוֹת מִכָּאֵן לְמַדְנּוּ כִּי חֲתָן וְכֻלָּה כִּיּוֹן שְׂנַתְבְּרָכוּ בְּשִׁבְע בְּרָכוֹת, אַתְדַּבְּקָן פְּחָדָא פְּדוּגְמָא דְּלַעֲיָלָא הֵם יְכוּלִים לְהַתְדַבֵּק וְלְהַתִּיחַד כְּדוּגְמַת מַעְלָה, כִּי אִתְר שְׂהַמְלָכוֹת מִתְצַרְכַת נְשַׁעַצַת צְרָכוֹת מְשַׁעַצַת סְפִירוֹת שֶׁל ז"ל, רַק אִז הִיא רְאוּיָה לְהַתִּיחַד עִמּוֹ.

וְעַל דָּא מֵאֵן דְּאִתִּי לְאַתְחַבְּרָא בְּאַנְתּוֹ דְּאַחְרָא וְעַל כֵּן מִי שְׂבָא לְהַתְחַבְּרָא בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁל אִישׁ אַחֵר, הָא פְּגִים זְוִיגָא הִי הוּא פּוּגֵם אֶת זְוִיג הָעָלְיוֹן, דְּהָא זְוִיגָא דְּכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל בֵּיהּ בְּקְדָשָׁא בְּרִיף הוּא בְּלַחֲדוּדִי שְׂהִי הַיְחוּד שֶׁל כֻנְסַת יִשְׂרָאֵל הוּא בְּהַקְב"ה לְבַדּוֹ, בְּזִמְנָא דְּאִיהוּ בְּרַחֲמֵי וּבְזִמְנָא דְּאִיהוּ בְּדִינָא בֵּין בְּזִמְן שְׂהוּא שׁוּרָה בְּרַחֲמִים, וּבֵין בְּזִמְן שְׂהוּא שׁוּרָה בְּדִין, (ואין שׁוּם זִמְן שְׂכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתִּיחַד ח"ו עַם הָאֵלֶּם נְלַעַל שְׂהוּא הַס"מ ח"ו).

רְבִי חֵיָא פְתַח וְאָמַר, (משלי כח כד) גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְגו', אָבִיו דָּא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, אִמּוֹ דָּא פְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, מָאי גּוֹזֵל, פְּמָה דָּאֵת אָמַר (ישעיה ג יז) גְּזַלְתָּ הָעַנִי בִבְתִיכֶם, וּמֵאֵן אִיהוּ, מֵאֵן דְחָמִיד אֲתַתָּא אַחְרָא, דְּלָאוּ אִיהִי בֵת זִוְגִיָּה.

תִּמְן תְּנִינָן, כָּל הַנְּהַנְּהָ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְרָכָה כְּאֵלוֹ גּוֹזֵל לְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְגו', כָּל הַנְּהַנְּהָ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּלֵל, דָּא אִיהוּ אֵינְתוּ, מֵאֵן דָּאֲתַדְבַּק בְּאַנְתוֹ לְמַהְנֵי מְנָה, וְאַף עַל גַּב דְּאִיהִי פְנוּיָה, וְאַהְנֵי מְנָה בְּרָכָה, כְּאֵלוֹ גּוֹזֵל קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, מָאי טַעְמָא, בְּגִין דְּזוּוּגָא דְּלָהוּן בְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת הוּא, וּמָה עַל פְּנוּיָה כְּךָ, מֵאֵן דִּיתַדְבַּק בְּאַנְתוֹ אַחְרָא, דְּקָאִים כְּגוּוּנָא דְּלַעֲיִלָּא בְּזוּוּגָא דְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמְהָ.

חֲבַר הוּא לְאִישׁ מְשָׁחִית (משלי כח כד), דָּא יְרַבְעַם פְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, וְאוּמַר אֵין פֶּשַׁע, דְּאָמַר הָא פְּנוּיָה הִיא אִמָּאי אָסוּר, בְּגִין דָּא גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ הוּי, וְלֹא עוֹד אֲלָא דְחַבְרָה הוּא לְאִישׁ מְשָׁחִית, מֵאֵן הוּא אִישׁ מְשָׁחִית, דְּפָגִים דִּיּוּקְנָא וְתַקְוָנָא דְּלַעֲיִלָּא.

כָּל שָׁפָן מֵאֵן דְּחָמִיד לְאַנְתוֹ דְּחַבְרִיָּה וְאֲתַדְבַּק בָּהּ, דְּפָגִים יִתִּיר, וְעַל דָּא אַתְּפָגִים הוּא לְעֵלְמִין, אִישׁ מְשָׁחִית, דְּפָגִים לְעִילָּא, וּפָגִים לְנַפְשִׁיָּה, דְּכַתִּיב מְשָׁחִית, וּכְתִיב (משלי ו לב) מְשָׁחִית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָה.

מתוק מדבש

עומדת כדוגמת מעלה בחיבור עם בעלה על ידי שבע ברכות, על אחת פְּמָה וְכַמְהָ שְׁנַקְרָא גּוֹזֵן, כִּי מַבְטַל מֵהֶם אֶת הַשְּׁבַע הַבְּרָכוֹת. ומה שכתוב עוד חֲבַר הוּא לְאִישׁ מְשָׁחִית, דָּא יְרַבְעַם פְּמָה דְּאוּקְמוּהָ זֵהוּ יְרַבְעַם כְּמוֹ שְׁבִיאָרוֹ חו"ל (סס), ומה שכתוב וְאוּמַר אֵין פֶּשַׁע הֵינְנוּ דְּאָמַר הָא פְּנוּיָה הִיא, אִמָּאי אָסוּר שְׁאוּמַר הָרִי הִיא פְנוּיָה לְמָה אָסוּר לְבוֹא אֵלֶיהָ, בְּגִין דָּא גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ הוּי בְּשִׁבְלֵי זֶה הוּא נִקְרָא גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ, דְּהֵינְנוּ אֶת הַשְּׁבַע בְּרָכוֹת הַרְאוּיוֹת לְכֻלָּהּ, וְלֹא עוֹד אֲלָא דְחַבְרָה הוּא לְאִישׁ מְשָׁחִית וְשַׁל מֵאֵן הוּא אִישׁ מְשָׁחִית מִי הוּא אִישׁ מְשָׁחִית, וְהַשִּׁיב זֶה הָאִישׁ דְּפָגִים דִּיּוּקְנָא וְתַקְוָנָא דְּלַעֲיִלָּא שְׁפָגַם הַדִּיּוּקָן וְהַתִּיקוֹן שֶׁל מַעֲלָה, וְהֵינְנוּ הַס"מ, וְגַם זֶה הַבָּא עַל פְּנוּיָה נַעֲשֶׂה לוֹ חֲבַר לַפְּגוּם בְּצַלְמֵם וְתִיקוֹן הַעֲלִיּוֹן שֶׁל הַשְּׁכִינָה.

כָּל שָׁפָן מֵאֵן דְּחָמִיד לְאַנְתוֹ דְּחַבְרִיָּה וְאֲתַדְבַּק בָּהּ וְכַל שָׁפָן מִי שְׁחָמַד לְאַשְׁתוֹ שֶׁל חֲבַרוֹ וְנַתְּדַבַּק בָּהּ, דְּפָגִים יִתִּיר שׁוֹה פּוֹגַם יוֹתֵר, וְעַל דָּא אַתְּפָגִים הוּא לְעֵלְמִין וְעַל כֵּן הוּא נַפְגָם לְעוֹלָם, כִּי הַבָּא עַל אִשֶׁת אִישׁ וְהוֹלִיד מִמֶּנָּה מְזוֹר עֲלָיו נֹאמַר מַעֲוּוֹת לֹא יוּכַל לְתַקּוֹן (כַּמְנוּחֵר נַמְס' מְגִיגָה דָּף ט ע"א), וְנִקְרָא אִישׁ מְשָׁחִית, דְּפָגִים לְעִילָּא לְפִי שְׁפָגַם לְמַעֲלָה צִיחוד זו"ן, וּפָגִים לְתַתָּא וּפָגַם לְמַטָּה אֶת גּוֹפוֹ, כִּי הַעֲבִירָה נִרְשָׁמָה בְּמַצּוּחוֹ, וּפָגִים לְנַפְשִׁיָּה וּפָגַם אֶת נַפְשׁוֹ מִשְׁנֵי צַדִּדִים, מַצַּד מַעֲלָה נַפְגָם שׁוֹרֵשׁ נַפְשׁוֹ, וּמַצַּד מַטָּה נַפְגָמָה נַפְשׁוֹ שֶׁבִקְרָבוֹ, וּמִבֵּיא רֵאִיָּה דְּכַתִּיב מְשָׁחִית כִּי כֹאֵן כְּתוּב חֲבַר הוּא לְאִישׁ "מְשָׁחִית", וּכְתִיב מְשָׁחִית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָה הָרִי מֵלַת מְשָׁחִית רּוּמָזַת עַל הַמְשָׁחִית לְנַפְשׁוֹ.

(רמ"ק ומפרכס)

רְבִי חֵיָא פְתַח וְאָמַר לְפָרֵשׁ מָה שְׁכַתוּב גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְאוּמַר אֵין פֶּשַׁע חֲבַר הוּא לְאִישׁ מְשָׁחִית, וּמְפָרֵשׁ אָבִיו דָּא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אָבִיו הֵינְנוּ הַקְּב"ה סְהוּל ז"ל, אִמּוֹ דָּא פְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל אִמּוֹ הֵינְנוּ כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה, מָאי גּוֹזֵל מָה שִׁיךְ בְּהֶם גּוֹיָלָה, אֵלָּא פְּמָה דָּאֵת אָמַר כְּמוֹ שְׁנַאמַר גְּזַלְתָּ הָעַנִי בִבְתִיכֶם, וְשַׁל וּמֵאֵן אִיהוּ וְמִי הוּא הָעַנִי, וְהַשִּׁיב מֵאֵן דְּחָמִיד אֲתַתָּא אַחְרָא דְּלָאוּ אִיהִי בֵת זִוְגִיָּה מִי שְׁחוּמַד אִשֶׁה אַחֲרָת שְׁאֵין הִיא בֵת זִוּגוֹ, הָרִי הוּא גּוֹזֵל אֶת הַשְּׁכִינָה שֶׁהִיא נַעֲשִׂית עֲנִיָּה מְשַׁבַּע הַבְּרָכוֹת כְּדַלְקָמָן.

וּמְפָרֵשׁ דְּבָרָיו וְאוּמַר תִּמְן תְּנִינָן שֵׁם בִּמְס' בְּרָכוֹת (דָּף לָה ע"ב) לְמַדְּנֵנוּ, כָּל הַנְּהַנְּהָ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְרָכָה, כְּאֵלוֹ גּוֹזֵל לְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ שֶׁהֵם הַקְּב"ה וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְהִנֵּה מָה שְׁכַתוּב "כָּל" הַנְּהַנְּהָ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּלֵל זֶה בָּא לְרַבּוֹת כָּל מִינֵי הַנּוֹאוֹת, וְהֵינְנוּ דָּא אִיהוּ אֵינְתוֹ זוֹ הִיא אִשֶׁה, כִּי מֵאֵן דָּאֲתַדְבַּק בְּאַנְתוֹ לְמַהְנֵי מְנָה מִי שְׁמַתְדַבַּק בְּאִשֶׁה לִיהִנוּת מִמֶּנָּה, וְאַף עַל גַּב דְּאִיהִי פְנוּיָה אֵף עַל פִּי שֶׁהִיא פְנוּיָה (וּטְסוֹרָה מְטוּמְאַלַת נֹדֵה), וְאַהְנֵי מְנָה בְּלֹא בְרָכָה וְנַהנֵה מִמֶּנָּה בְּלִי שְׁבַע בְּרָכוֹת שֶׁמְבָרְכִים אֶת הַכֹּלֵה, הוּא נַחֲשֵׁב כְּאֵלוֹ גּוֹזֵל קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל כִּי גּוֹזֵל מְזוּז"ן אֶת הַשְּׁבַע בְּרָכוֹת הַמְגִיעוֹת לְהֶם מְבָרְכוֹת שֶׁל כֹּלֵה פְנוּיָה הַנִּישָׂאת כְּרֹאוּי, וְשַׁל מָאי טַעְמָא לְמָה נִקְרָא גּוֹזֵן, בְּגִין דְּזוּוּגָא דְּלָהוּן בְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת הוּא לְפִי שֶׁהִיחַד שְׁלַהֶם הוּא בְּשַׁבַּע בְּרָכוֹת, וְנַהנֵה בְּלִי שְׁבַע בְּרָכוֹת, הוּא פּוֹגַם אֶת שְׁבַע בְּרָכוֹת שֶׁל מַעֲלָה, וְאוּמַר וּמָה עַל פְּנוּיָה כְּךָ וְמָה הַבָּא עַל פְּנוּיָה נֹאמַר כְּךָ, כָּל שָׁפָן מֵאֵן דִּיתַדְבַּק בְּאַנְתוֹ אַחְרָא דְּקָאִים כְּגוּוּנָא דְּלַעֲיִלָּא בְּזוּוּגָא דְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת מִי שִׁתְּדַבַּק בְּאִשֶׁת אִישׁ שֶׁהִיא

תזריע יום שלישי

שמירת הלשון, וחיוב לדבר דבורים טובים

תָּא חֲזִי, בְּכָל זְמַנָּא דְהָאֵי נִשְׁמְתָא קְדִישָׁא אֲתַדְבַּקַת בֵּיהּ בְּכַר נֶשׁ, רְחִימָא הוּא דְמֵאַרְיָה, פְּמָה נְטוּרִין נְטוּרִין לִיהּ מְפַל סְטֻרִין, רְשִׁימָא הוּא לְטַב לְעֵילָא וְתַתָּא, וְשְׂכִינְתָא קְדִישָׁא שְׂרִיא עֲלוּי.

וּבְזַמְנָא דְאִיהּוּ אֶסְטִי אֲרַחְוִי, שְׂכִינְתָא אֶסְתַּלַּקַת מִנְיָה, וְנִשְׁמְתָא קְדִישָׁא לֹא אֲתַדְבַּקַת בֵּיהּ, וּמִסְטֻרָא דְחוּיָא בִישָׂא תְקִיפָא אֲתַעַר רוּחָא חַד, דְשֵׁט וְאֲזִיל בְּעֵלְמָא, דְלֹא שְׂרִיא אֲלָא בְּאֲתֵר דְקְדוּשָׁה עֲלָאָה אֶסְתַּלַּק מִתְּמִן, וּבְדִין אֶסְתַּאב בַּר נֶשׁ, וְאֲתַפְּגִים בְּבִשְׂרִיָה, בְּחִיזוּ דְאַנְפוּי, בְּכַלָּא.

וְתָא חֲזִי, בְּגִין דְהָאֵי נִפְשׁ חִיָּה אִיהּ קְדִישָׁא עֲלָאָה, פַּד אֲרַעָא קְדִישָׁא מְשַׁכָּא לָהּ, וְאֲתַפְּלִילַת בְּגוּוּהָ, פְּדִין קְרִינָן לָהּ נִשְׁמָה, וְדָא הִיא דְסַלְקָא לְעֵילָא, וּמְמַלְלָא קְמִי מְלַפָּא קְדִישָׁא, וְעֵיילָא בְּכָל תְּרַעִין וְלִית דִּימְחִי בִידְהָא, וְעַל דָּא אֲתַקְרִי רוּחָא מְמַלְלָא, דְהָא פַּל שְׂאָר נִפְשָׁתָא לִית לוֹן רְשׁוּ לְמַלְלָא קְמִי מְלַפָּא, בַּר הָאֵי.

וְעַל דָּא אוֹרִייתָא אֶכְרִיזַת וְאַמְרַת, (תהלים לד יד) נִצּוֹר לְשׁוֹנְךָ מִרַעַע וְגו', וּכְתִיב (משלי כא כג) שׁוּמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ וְגו', בְּגִין דְאֵי שְׁפוֹתֵיהּ וְלִישְׁנֵיהּ מְמַלְלָן מְלִין בִּישׁוּן, אֵינּוֹן מְלִין סַלְקִין לְעֵילָא, וּבִשְׁעָתָא דְסַלְקִין, וְגו'.

מתוק מדבש

ששרתה עליו, דְשֵׁט וְאֲזִיל בְּעֵלְמָא המשוטט והולך בעולם, דְלֹא שְׂרִיא אֲלָא בְּאֲתֵר דְקְדוּשָׁה עֲלָאָה אֶסְתַּלַּק מִתְּמִן שאינו שורה אלא במקום שהקדושה העליונה נסתלקה משם, ורוח זה שורה על זה האדם, וּבְדִין אֶסְתַּאב בַּר נֶשׁ וְאֲתַפְּגִים בְּבִשְׂרִיָה, בְּחִיזוּ דְאַנְפוּי, בְּכַלָּא ואז נטמא זה האדם ונפגם בבשרו, במראה פניו, ובכל גופו, כנגד מה שהיה רשום לטוב עתה הוא רשום לרע, עד שכל רואיו טמא טמא יקראו עליו.

"מאמר שמירת הלשון, וחיוב לדבר דבורים טובים" ומבואר בו כי כח הדבור הוא מצד הנפש של האדם שמקורה בשכינה הקדושה, שנמשכה בה ממדת הבינה. ולכן כל זמן שהאדם הולך בדרך הישר הנשמה שורה בו והוא טהור, וכאשר הוא חוטא אז נשמתו נפגמת ונקרא טמא. ומבאר שלפי שכח הדבור נמשך מהנפש הקשור בנשמה לכן המדבר דברי קדושה נשמתו עולה למעלה ותפלתו מתקבלת מבלי מעכב. אבל מי שאינו נזהר בלשונו גורם שמכריזים על טומאתו למעלה, ונשמתו נדחת, והנחש העליון אוהז בו ומטמאו ביסורין ובצרת. וממשיך ומבאר כשם שיש עונש לאדם המדבר דבורים אסורים, כן יש עונש לאדם שמנע עצמו מלדבר דבורים טובים, כגון שיכל לשמח ולחזק את חברו, ונמנע. או שיכל להוכיח לצבור, ונמנע.

(מקור המאמר צוהר פרשת תזריע דף מו ע"ג - מו ע"א, צניאורינו כרך י עמ' תקפ-תקפד)

וְתָא חֲזִי, בְּגִין דְהָאֵי נִפְשׁ חִיָּה אִיהּ קְדִישָׁא עֲלָאָה בא וראה, לפי שזו הנפש חיה היא קדושה ועליונה, לפי שיצאה מהבינה, פַּד אֲרַעָא קְדִישָׁא מְשַׁכָּא לָהּ וְאֲתַפְּלִילַת בְּגוּוּהָ כשארץ הקדושה שהיא המלכות המשיכה אותה מהבינה ונכללה בתוכה, פְּדִין קְרִינָן לָהּ נִשְׁמָה אז קוראים אותה נשמה, על שם שורשה שבבינה, וְדָא הִיא דְסַלְקָא לְעֵילָא וּמְמַלְלָא קְמִי מְלַפָּא קְדִישָׁא ונשמה זו היא העולה למעלה ומדברת לפני המלך הקדוש שהוא ז"ל, כי הזוכה לנשמה מזינה דליליות הוא צנחנית א"ל וריע לו"א, לכן נשמתו יכולה לעלות ולדבר לפניו, וְעֵיילָא בְּכָל תְּרַעִין וְלִית דִּימְחִי בִידְהָא ונכנסת בכל שערי ההיכלות ואין מי שימחה ויעכב בידה, וְעַל דָּא אֲתַקְרִי רוּחָא מְמַלְלָא ועל כן היא נקראת רוח ממללא, פִּירוּשׁ רוּחַ הַמְדַבֵּר, כי על מה שכתוב ויהי האדם לנפש חיה, מתרגם אונקלוס "והות באדם לרוח ממללא", דְהָא פַּל שְׂאָר נִפְשָׁתָא לִית לוֹן רְשׁוּ לְמַלְלָא קְמִי מְלַפָּא, בַּר הָאֵי כי כל שאר חלקי הנפש, דהיינו הרוח והנפש שהם מו"ן, אינם יכולים לדבר לפני המלך שהוא ז"ל, רק הנשמה שהיא מבינה.

תָּא חֲזִי, בְּכָל זְמַנָּא דְהָאֵי נִשְׁמְתָא קְדִישָׁא אֲתַדְבַּקַת בֵּיהּ בְּכַר נֶשׁ בא וראה בכל זמן שזו הנשמה הקדושה דבוקה באדם, רְחִימָא הוּא דְמֵאַרְיָה הוא אהוב לקונו, ואז פְּמָה נְטוּרִין נְטוּרִין לִיהּ מְפַל סְטֻרִין כמה שומרים שומרים אותו מכל הצדדים, כי כפי מספר מיני הפגעים שיש בעולם, צריכים כנגדם הרבה שומרים, רְשִׁימָא הוּא לְטַב לְעֵילָא וְתַתָּא רשום הוא לטוב למעלה ולמטה, כלומר הוא רשום ומסוים בין מלאכי מעלה, לכן תורתו ותפלתו עולות ומתקבלות במיוחד משאר העם, וכן למטה הוא איש חשוב ומסוים בעיני הבריות, וְשְׂכִינְתָא קְדִישָׁא שְׂרִיא עֲלוּי והשכינה הקדושה שורה עליו, כי הוא נעשה משכן לשכינה, וממנו מתפשטת הקדושה לכל העולם.

וּבְזַמְנָא דְאִיהּוּ אֶסְטִי אֲרַחְוִי ובזמן שזה האדם שנשמה הקדושה היתה דבוקה בו, הטה דרכיו מדרך הקדושה, אז שְׂכִינְתָא אֶסְתַּלַּקַת מִנְיָה השכינה מסתלקת ממנו, וְנִשְׁמְתָא קְדִישָׁא לֹא אֲתַדְבַּקַת בֵּיהּ והנשמה הקדושה אינה מתדבקת בו, כי מסתלקת ממנו, וּמִסְטֻרָא דְחוּיָא בִישָׂא תְקִיפָא אֲתַעַר רוּחָא חַד ומצד הנחש הרע החזק מתעורר רוח אחד של טומאה, כנגד רוח הקדושה

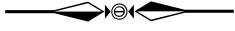

נִחַתוּ רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ, אֲזִדְּוּגוּ כַּחֲדָא כְּלָ הֵהוּא אֶרְחָא, קָרָא רַבֵּי חֵיִיא עַלְיָהּוּ (משלי ד יח)
וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם.

מתוק מדבש

כְּאוֹר נִגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר כְּאוֹר הַיּוֹם הַמְזַהֵר וְהוֹלֵךְ וּמְאִיר בְּכָל
פַּעַם יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, עַד נְכוֹן הַיּוֹם עַד אֲשֶׁר יִכּוֹן הַיּוֹם בְּשִׁלְמוֹתוֹ
וְהוּא בַחֲצוֹת הַיּוֹם. (רמ"ק ורד"ל ומפרשים)

נִחַתוּ רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ יִרְדוּ רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי
מִחֲמוּרֵיהֶם וְנִשְׁקוּ אֶת הַבֶּן הַהוּא מִחֲמַת חֲבִיבוֹת דְּבֵרֵי הַתּוֹרָה
שֶׁאֵמֵר לִפְנֵיהֶם, אֲזִדְּוּגוּ כַּחֲדָא כְּלָ הֵהוּא אֶרְחָא נִתְחַבְּרוּ יַחַד
בְּכָל הַדֶּרֶךְ הַהוּא, קָרָא רַבֵּי חֵיִיא עַלְיָהּוּ וְקָרָא רַבֵּי חֵיִיא עֲלֵיהֶם,
מֵה שֶׁכָּתוּב וְאַרְחַ צְדִיקִים הַדֶּרֶךְ שֶׁהַצְדִיקִים הוֹלְכִים בּוֹ, הוּא

תזריע יום רביעי

מצות פריה ורביה בקדושה

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָכִי תִנְיִן, נִגַע צָרַעַת, נִגַע הוּא דִינָא תְּקִיפָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא, צָרַעַת סְגִירו, כְּמָה דְאִתְּמַר, סְגִירו דְנִהוּרָא עֲלָאָה, סְגִירו דְטִיבו עֲלָאָה, דְלֹא נַחִית לְעֵלְמָא.

כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם, בְּאָדָם סֵתָם, וְהוּבָא אֶל הַפֶּה, דָּא כְּהֵן דִּלְתַתָּא, דִּהוּא אִתְתַּקֵּן לְמִפְתַּח הַהוּא סְגִירו, וְלֹאֲדַלְקָא בּוּצִינְיָא, דִּישְׁתַּכְּחוּ עַל יְדוּי בְּרַכָּאן לְעֵילָא וּלְתַתָּא, וְיִתְעַבֵּר וְיִסְתַּלַּק הַהוּא נִגַע, וְיִשְׁרִי נִהִירו דִּרְחֻמֵי עַל כֹּלָא, וּבְגִין כֶּן וְהוּבָא אֶל הַפֶּה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, חֲמִינָא לְאִינְהוּ בְּנֵי עֵלְמָא, דְלֹא מְשַׁגְּחוּ, וְלֹא יִדְעִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן, כְּתִיב בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, (עֵיין וִיקרא כ כד) אֲשֶׁר הִבְדִּילְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי, וּכְתִיב (עֵיין שִׁם י"א מ"ד) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה, אִי אֵינּוֹן מִתְרַחֲקוּ, אֲן הוּא קְדוּשָׁה דְלֵהוֹן, הָא רְעוּתָא דְלֵהוֹן אִתְרַחֲקַת מִנִּיהּ.

מתוק מדבש

ולתמשיכם לז"א, ועל ידי זה ויצא דלקא בוציניא להדליק את הנרות שהם הספירות, דישתכחו על ידו ברכאן לעיניא ויתתא שימלאו על ידו זרכות למעלה ולמטה, ויתעבד ויתקלק ההוא נגע ויתמלק הנגע ההוא, כלומר שיתצטל אריות המילונים מז"א, וישרי נהירו דרחמי על כלא ועל ידי אורות של אצא ישרו אורות של רחמים ומסדים על כל העולמות, ובגין כך וצטל זה כמות והובא אל הפה. (מק"מ ומפרשים)

אָמַר רַבִּי אַבָּא (מביא ענין זה לכאן, משום שמסיים בו שהנגעים באים על אדם שאינו מקדש עצמו בשעת תשמיש), חֲמִינָא לְאִינְהוּ בְּנֵי עֵלְמָא אֲנִי רואה לבני העולם, דהיינו את המון העם, דְלֹא מְשַׁגְּחוּ וְלֹא יִדְעִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיִּהוֹן שאינם משגיחים להתבונן לדעת בכבוד קונם, איך להתקדש לפניו, שהרי כתיב בהו בישראל כתוב בהם בישראל אשר הִבְדִּילְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי (מלות "להיות לי" הם נפסוק כו), לכן לא תטמאו עצמכם בתאות ניאוף כמו הגוים, וּכְתִיב כלומר לא די שלא תטמאו עצמכם, אלא עוד כתוב וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה (מלות כי קדוש אני ה' הם נפסוק כ"ו), כי צריכים בני ישראל לקדש עצמם בתשמישם, ודרשו חז"ל (צמס' שזעות דף י"ג ע"ג) מפסוק זה שנשמך אל הפסוק אשה כי תזריע וילדה זכר, כל המקדש את עצמו בשעת תשמיש, הויין לו בנים זכרים (ולנה"ג ורמז"ן הו צכלל מנין מר"ג, ואליצא דכולי עלמא היא מלוא ומיוז גמור מן המורה), ועתה אי אינון מתרחקן אם הם מתרחקים מהקב"ה על ידי מלוי תאותיהם, אֲן הוּא קְדוּשָׁה דְלֵהוֹן אִיהּ הַהוּא קְדוּשִׁים, הָא רְעוּתָא דְלֵהוֹן אִתְרַחֲקַת מִנִּיהּ הרי רצון שלהם נתרחק ממנו, כי על ידי רצונם לתאות החומר הם מתרחקים מהקב"ה.

"מאמר מצות פריה ורביה בקדושה" ומבואר בו בתחילה סוד טהרת המצורע על ידי הכהן, שרומז לבחינות העליונות. וממשיך ומבאר כי מצות "והתקדשתם" נאמרת בפרטות על קדושת מצות פריה ורביה, שצריך להתקדש אז ולהתדבק בקב"ה ולא לנהוג כבהמה, ומבאר כי הדרך לכך היא לפרוש עצמו בכל עת, ולקיים את המצוה אחר הצות לילה, או כתלמידי חכמים משבת לשבת. ומסיק כי הנמנעים מלהתקדש גורמים להביא על עצמם נגעים ויסורים, וניכר חטאם בפניהם, והקב"ה מואם בהם, עדי ישובו בתשובה ויתקדשו.

(מקור המאמר זוהר פרשת תזריע דף מט ע"ג - נ ע"א, צנאורינו כרך י עמ' תרכ"א-תרכ"ו)

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָכִי תִנְיִן כֶּן לְמַדְנוּ מַה שְׂכַמוּז נִגַע צָרַעַת הִנֵּה נִגַע הוּא דִינָא תְּקִיפָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא כְּשֵׁי נִגַע הוּא סִימֵן שְׁדִין חֹזֵק שׁוֹרֵה צְעוּלָם, כְּלוּמַר כְּשֵׁי צו"א רַק הָאִוְרוֹת דְאִימָא, אִז דִּין קֶסֶה שׁוֹרֵה צְעוּלָם, כִּי עַל מַלְת צָרַעַת מִפְרַשׁ הַתְּרַגוּס סְגִירו, כְּמָה דְאִתְּמַר כְּמוֹ שְׁלַמְדְנוּ שְׁפִירוּשׁו סְגִירו דְנִהוּרָא עֲלָאָה שְׁעִיין סְגוּרִים אִוְרוֹת הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁל אֲצָא מִז"א, לְכֵן אִוְרוֹת הַעֲלִיּוֹנִים צְאוּרוֹת שֶׁל אִימָא וְאִז דִּין קֶסֶה שׁוֹרֵה צְעוּלָם, וְנַעֲשִׂים נִגְעִים צְנִי אֲדָם, וְכֵן סְגִירו דְטִיבו עֲלָאָה שְׁסוּרִים הַחֲסָדִים הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁל אֲצָא מִלִּיכְנַס צו"א, דְלֹא נַחִית לְעֵלְמָא לְכֵן אִין שַׁפַּע הַחֲסָדִים יוֹרְדִים לְעוֹלָם.

כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם הֵינּוּ בְּאָדָם סֵתָם שְׁרֹמוֹ עַל אֲדָם הַעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא ז"א, וְמַה שְׂכַמוּז וְהוּבָא אֶל הַפֶּה, דָּא כְּהֵן דִּלְתַתָּא וְהוּ כֵּהֵן הַמַּחֲמוֹן שְׁשׁוּרְשׁו הוּא צְאָא, וְעַל יְדֵי עֲזוּדַתָּם יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ מוֹחִין דְאֲצָא לז"א, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְצַטַּל הַנִּגַע מִן הָאֲדָם, דִּהוּא אִתְתַּקֵּן לְמִפְתַּח הַהוּא סְגִירו שֶׁכֵּהֵן נִתְמַקֵּן לְפַתּוֹחַ אִוְמו הַסְגִירָה, כְּלוּמַר הוּא מְסוּגַל לְפַתּוֹחַ אִת אִוְרוֹת שֶׁל אֲצָא הַסְגִירִים

מֵאֵן דְּאִתְלָהִיט בְּיַצֵּר הָרַע, בְּלֹא רְעוּתָא וְכוּוּנָה דְּלִבָּא לְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, מְסֻטְרָא דְיַצֵּר הָרַע אִתְמַשְׁףְּ עָלֶיהָ נֶפֶשׁ, דְּלֹאוּ אִיהוּ טוֹב, הָדָא הוּא דְכֹתִיב, גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב.

וְאֵין בְּרַגְלִים חוּטָא, מֵאֵן דְּאִיהוּ אֵין וְדָחֵי שְׁעָתָא בְּלֹא רְעוּתָא קְדִישָׁא, חוּטָא, חוּטָא וְדָאֵי בְּכֻלָּא. וְעַל דָּא שְׂרִיין מְכַתְּשִׁין בִּישִׁין בְּבִנֵי נֶשָׂא, וְאַסְהִידוּ בְּאַנְפֵיהוּ בְּחֻצִיפוּתָא דְלִהוּן, לְאַחְזָאָה דְהָא קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא מְאִיס בְּהוּ, וְלֹאוּ דַעְתִּיהָ בְּהוּן, עַד דְּאֵינּוּן זָפָאן, וּמְכַשְׂרָאן עוּבְדֵיהוּ כְּמִלְקֵדְמִין, וּמִתְדַפְּאן.

מתוק מדבש

ומחסר מהולד שנוולד מזה התשמיש את נפש הקדושה, וממשיך לו נפש טמאה מסטרא אחרא רח"ל.

וְעַל דָּא וְעַל שְׂבִנֵי אָדָם אֵינַם מְקַדְשִׁים עֲצָמָם בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ וּמְחַסְרִים מִנְפֶשׁם אֶת הַקְּדוּשָׁה, לְכֹן שְׂרִיין מְכַתְּשִׁין בִּישִׁין בְּבִנֵי נֶשָׂא שׁוֹרִים נִגְעִים רַעִים וְטִמְאִים בְּבִנֵי אָדָם, וְאַסְהִידוּ בְּאַנְפֵיהוּ בְּחֻצִיפוּתָא דְלִהוּן וּמַעֲיָדִים בְּפִנְיָהֶם עַל הַחֻצִיפוּת שְׁלֵהֶם, לְאַחְזָאָה דְהָא קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא מְאִיס בְּהוּ לְהִרְאוּת שְׁהַקְבִּי"ה מוֹאֵס בְּהֶם, וְלֹאוּ דַעְתִּיהָ בְּהוּן וְאֵין דַּעְתּוֹ בְּהֶם, עַד דְּאֵינּוּן זָפָאן עַד שִׁיעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה וִיהִי זְכָאִים, וּמְכַשְׂרָאן עוּבְדֵיהוּ כְּמִלְקֵדְמִין וּמִתְדַפְּאן וַיִּיטִיבוּ מַעֲשֵׂיהֶם כְּכַתְחִלָּה וַיּוֹטְהֵרוּ מִטּוּמְאָתָם.

מֵאֵן דְּאִתְלָהִיט בְּיַצֵּר הָרַע וְמִי שְׁמַתְלֵהִט בִּיצֵר הָרַע בַּעַת הַתְּשֻׁמִּישׁ, בְּלֹא רְעוּתָא וְכוּוּנָה דְּלִבָּא לְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּלֹא רִצּוֹן וְכוּוּנַת הַלֵּב לְהַקְבִּי"ה, אִזּוּ מְסֻטְרָא דְיַצֵּר הָרַע אִתְמַשְׁףְּ עָלֶיהָ נֶפֶשׁ, דְּלֹאוּ אִיהוּ טוֹב מִצַּד הַיַּצֵּר הָרַע נִמְשַׁכַּת עַל הוֹלֵד נֶפֶשׁ שְׂאִינָה טוֹבָה, הָדָא הוּא דְכֹתִיב זֶהוּ שְׁכַתוֹב גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב.

ומה שכתוב וְאֵין בְּרַגְלִים חוּטָא מִפְּרֵשׁ מֵאֵן דְּאִיהוּ אֵין מִי שְׁמַמְהָר לְמִלְאוּת תְּאוּתוֹ, וְאֵינוּ מִמְתִּין לְכַבּוֹשׁ אֶת יַצְרוֹ עַד זְמַן הַיַּחּוּד הָעֲלִיּוֹן שֶׁל שַׁבָּת, אוֹ לְפַחוֹת בַּחֹל עַד חֲצוֹת הַלַּיְלָה, וְדָחֵי שְׁעָתָא בְּלֹא רְעוּתָא קְדִישָׁא וְהוּא דוֹחָה אֶת הַשְּׁעָה הַמְּסוּגֵלַת לַיַּחּוּד הַקְּדוֹשׁ, בְּלֹא רִצּוֹן שֶׁל קְדוּשָׁה, חוּטָא פִּירוּשׁ חוּטָא וְדָאֵי בְּכֻלָּא הוּא חוּטָא וְדָאֵי בְּכֹל הַעֲנִין, הִנֵּה דְרִישׁ מִלַּת חוּטָא מִלְשׁוֹן חֲסֵרוֹן, כְּלוּמַר שֶׁהוּא מְחַסֵּר מִנְפֶשׁוֹ אֶת הַקְּדוּשָׁה,

תזריע יום חמישי

הזכרת שם שמים על כל מלאכה

כְּתִיב פִּי תְּבֹאוּ אֶל אֶרֶץ פְּנֵעַן וְגו', וְנִתְּתִי נִגְעַ צַרְעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם, וְכִי אָגַר טָב הוּא דִישֶׁתְּכַח בְּאִינוֹן דְּזָכָאן לְמִיעַל בְּאַרְעָא, אֲלֵא הָא אֻקְמוּהָ, לְאַשְׁפַּחֵא מְטְמוּנִין דְּאַטְמָרְן בְּבֵיתֵיהוּ, וְלֹא־הִנָּאָה לִוְן לְיִשְׂרָאֵל.

אַבְל תָּא חֲזִי, זְכָאִין אִינוֹן יִשְׂרָאֵל דְּאִינוֹן מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְחִים לְהוּ, דְּכְתִיב (מלאכי א ב) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אִמֵּר יְהוָה, וּמִגּוֹ רְחִימוּתָא דִּילִיהּ אָעִיל לְהוּ לְאַרְעָא קְדִישָׁא, לְאַשְׁרָאָה שְׂכִינְתֵיהּ בִּינִיְהוּ, וְלִמְהוּי דִּינִרְיָה עֲמַהוּן, וְיִשְׂרָאֵל דִּישֶׁתְּכַחֵן קְדִישִׁין עַל כָּל בְּנֵי עֲלֵמָא.

תָּא חֲזִי, פְּתִיב (שמות לה כו) וְכָל הַנְּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לְפָנַי וְגו', בְּשַׁעֲתָא דְהוּ עֹבְדִין עֲבִידְתָּא, הוּוּ אִמְרִי דָא לְמַקְדֶּשָׁא, דָּא לְמִשְׁפָּנָא, דָּא לְפְרוּכְתָּא, וְכֵן כָּל אִינוֹן אֻמְנִין, בְּגִין דְּתִשְׁרִי קְדוּשָׁה עַל יַדֵּיהוּ, וְאַתְקַדְּשׁ הֵהוּא עֲבִידְתָּא, וְכַד סְלִיק לְאַתְרֵיהּ, בְּקְדוּשָׁה סְלִיק.

כְּגוּוֹנָא דָּא, מָאן דְּעֲבִיד עֲבִידְתָּא לְעִבּוּדָּה זְרָה אוּ לְסְטָרָא אֲחֵרָא דְלֹא קְדִישָׁא, פִּינָן דְּאָדְפֵר לִיהּ עַל הֵהוּא עֲבִידְתָּא, הָא רוּחַ מְסֻבָּא שְׂרִיא עֲלּוּי, וְכַד סְלִיק עֲבִידְתָּא, בְּמִסָּבָא סְלִיק.

מתוק מדבש

עֲמַהוּן וְשִׁיחַהּ דִּירְתוּ עֲמָהֶם, וְיִשְׂרָאֵל דִּישֶׁתְּכַחֵן קְדִישִׁין עַל כָּל בְּנֵי עֲלֵמָא וְשִׁישְׂרָאֵל יִהְיוּ קְדוּשִׁים יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.

ועתה מבאר למה היו צריכים לנתון את כל הבית, למה לא מצאו מיד את אוצרות הכסף והזהב של הכנענים במקום שהיו שם מראות הנגעים, על זה הקדים ואמר תָּא חֲזִי פְּתִיב בא וראה מה שכתוב וְכָל הַנְּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לְפָנַי אותנה בחכמה טוה את העוֹזִים, וצריך לדעת מה היתה חכמתן, ואמר אלא בְּשַׁעֲתָא דְהוּ עֹבְדִין עֲבִידְתָּא בשעה שעשו את מלאכת המשכן, הוּוּ אִמְרִי דָּא לְמַקְדֶּשָׁא היו אומרים זה אנו עושים למקדש, דָּא לְמִשְׁפָּנָא את זה אנו עושים למשכן, דָּא לְפְרוּכְתָּא את זה אנו עושים לפרוכת, וְכֵן כָּל אִינוֹן אֻמְנִין וכן היו אומרים כל אותם האומנים שעשו את מלאכת המשכן, בְּגִין דְּתִשְׁרִי קְדוּשָׁה עַל יַדֵּיהוּ כדי שתשרה הקדושה על ידיהם, וְאַתְקַדְּשׁ הֵהוּא עֲבִידְתָּא ועל ידי זה נתקדשה מלאכה ההיא, וְכַד סְלִיק לְאַתְרֵיהּ בְּקְדוּשָׁה סְלִיק וכשנשלמה המלאכה ונסדרה על מקומה, כבר קדמה הקדושה על לשרות עליה, כי הדיבור פועל בסגולה להמשיך כח הקדושה על הדבר שהיו עוֹסְקִים בו, (והנה מלאן הוא המקור לאמירת לשם יחוד וכו' לפני כל דבר שעושים, ודי לומר ולגלות דעמו צמילת העסק והעבודה שעושה לשם שמים, וכל העבודה כזו נגמרת בקדושה).

כְּגוּוֹנָא דָּא כעין זה הוא גם להיפך מָאן דְּעֲבִיד עֲבִידְתָּא לְעִבּוּדָּה זְרָה אוּ לְסְטָרָא אֲחֵרָא דְלֹא קְדִישָׁא מי שעשה מלאכה לעבודה זרה או לצד אחר שאינו קדוש, פִּינָן דְּאָדְפֵר לִיהּ עַל הֵהוּא עֲבִידְתָּא כיון שהזכיר על מלאכה ההיא שם טומאה, וגילה דעתו שהוא עושה אותה לעבודה זרה, הָא רוּחַ מְסֻבָּא שְׂרִיא עֲלּוּי הרי מיד רוח הטומאה היתה שורה עליה, וְכַד סְלִיק עֲבִידְתָּא וכשנגמרה המלאכה, בְּמִסָּבָא סְלִיק נגמרה בטומאה.

"מאמר הזכרת שם שמים על כל מלאכה" ומבואר בו כי באמירה ויחוד החפץ לשם שמים שורה עליו הקדושה, וכך היתה נעשית מלאכת המשכן. אכן כשיחדו הגוים את החפץ שלא לשם שמים שרתה בהם הטומאה, וזה הוא הטעם לנגעי הבתים, שהוכרחו ישראל לנותנם ולבנותם בעפר חרש, כי היו מיוחדים לעבודה זרה ושרתה בהם הטומאה. ומכאן מסיק כי מי שבונה בית וכו"ב צריך ליחדו להשראת השכינה ולדבר מצוה, ובוזה תחול עליו הקדושה. וזה הוא ענין אמירת לשם יחוד לפני כל מעשה. (מקור המאמר זוהר פרשת תזריע דף נ ע"א, צמלורינו כרך י עמ' תרכו-תרכט)

כְּתִיב פִּי תְּבֹאוּ אֶל אֶרֶץ פְּנֵעַן וְגו' וְנִתְּתִי נִגְעַ צַרְעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם, ושואל וכי אָגַר טָב הוּא דִישֶׁתְּכַח בְּאִינוֹן דְּזָכָאן לְמִיעַל בְּאַרְעָא וכי שכר טוב הוא שימצא נגע צרעת בבתיהם של אותם שזכו ליכנס לארץ ישראל, שהוא כמבשר להם ונתתי, ומשיב אֲלֵא הָא אֻקְמוּהָ אלא הרי ביארו חז"ל (ויקרא רנ"ג פ"ו אות ו'), כי לכן באו נגעים בבתיהם לְאַשְׁפַּחֵא מְטְמוּנִין דְּאַטְמָרְן בְּבֵיתֵיהוּ כדי שאחר שיהרסו את הבתים המנוגעים ימצאו את המטמונים שהטמינו הכנענים בקירות בתיהם, וְלֹא־הִנָּאָה לִוְן לְיִשְׂרָאֵל כדי להנות את ישראל מרכושם של הכנענים, ולכן הוא בשורה להם.

אַבְל אנו נפרש באופן זה, כי תָּא חֲזִי, זְכָאִין אִינוֹן יִשְׂרָאֵל דְּאִינוֹן מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בא וראה, אשריהם ישראל שהם מתדבקים בהקב"ה, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְחִים לְהוּ והקב"ה אוהב אותם דְּכְתִיב אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אִמֵּר יְהוָה, וּמִגּוֹ רְחִימוּתָא דִּילִיהּ אָעִיל לְהוּ לְאַרְעָא קְדִישָׁא ומתוך אהבתו אליהם הכניס אותם לארץ הקדושה, לְאַשְׁרָאָה שְׂכִינְתֵיהּ בִּינִיְהוּ להשרות את שכינתו ביניהם, וְלִמְהוּי דִּינִרְיָה

תזריע יום ששי

מדרגות ובהינות קדושת שבת

תִּלְתֵּת דְּרָגִין אֵינֻן, וְכִלְהוּ אֶקְרוּן שַׁבַּת, שַׁבַּת עֲלָא, שַׁבַּת דְּיוּמָא, שַׁבַּת דְּלִילְיָא, וְכִלְהוּ חַד, וְאֶקְרִי כְּלָא שַׁבַּת, וְכָל חַד כַּד אֵיהוּ שְׁלֵטָא, נְטִיל לְחֻבְרוּי וְזַמִּין לֹון בְּהַדְיָה בְּהַהוּא שׁוּלְטָנוּ דִּילִיָּה, וְכַד הָאֵי אֲתִי לְעֲלָמָא, כְּלָהוּ אֲתִינִין וְזַמִּינִין בְּהַדְיָה.

כַּד אֲתִי לִילְיָא, זַמִּין בְּהַדְיָה לְשַׁבַּת דְּיוּמָא, וְזַמִּין לִיָּה בְּהִיכְלִיָּה וְאַתְּטַמַּר בְּהַדְיָה, פִּינֹן דְּהָאֵי אֲתִיָּא, שַׁבַּת עֲלָא אֲתַמְשֵׁךְ עֲלֵיָּה, וְכִלְהוּ גְּנִיזִין בְּהִיכְלָא דְּלִילְיָא, וּבְגִין דָּא סְעוּדָתָא דְּלִילְיָא חָמוּר פְּדִבְיָמָא.

כַּד אֲתִי יוּמָא, זַמִּין בְּהַדְיָה לְתַרִּין אֲלִין אַחְרָנִין, דְּרָגָא עֲלָא וְדְרָגָא תַּתָּא, דָּא דְּאַנְהִיר לִיָּה, וְדָא דְּאַתְנַהִיר מְנִיָּה, וְכִלָּא כְּחַדָּא אֶקְרִי שַׁבַּת, וְשְׁלֵטִין בְּיוּמָא דְּשַׁבַּת, וְאֲלִין תִּלְתֵּת דְּרָגִין אֵינֻן כְּלָלָא וְרָזָא דְּכָל אֻרְיִיתָא, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, נְבִיאִים, וְכַתּוּבִים, מֵאן דְּנָטִיר שַׁבַּת נְטִיר אֻרְיִיתָא כְּלָא.

מתוק מדבש

אַתְּיָא, שַׁבַּת עֲלָא אֲתַמְשֵׁךְ עֲלֵיָּה כִּיּוּן שׁו"א זָא אַל הַמַּלְכוּת אֲזַ נִמְשָׁךְ עֲלֵיו וּמַתְלַבֵּשׁ צוּ שַׁבַּת הַגְּדוֹל שְׁהוּא הַצִּינָה, וְכִלְהוּ גְּנִיזִין בְּהִיכְלָא דְּלִילְיָא וְכֹלֶס הַס גְּנוּזִים צִהִיכֵל הַמַּלְכוּת הַשׁוּלְטָת צִלִּיָּה, וְכִלְהוּ דָּא וְצִנְצִיל שְׁגַם צִלִּיָּה נִמְלָאִים צִינָה וּ"א עַם הַמַּלְכוּת כְּמוּ צִיּוֹם, לְכַן סְעוּדָתָא דְּלִילְיָא חָמוּר פְּדִבְיָמָא סְעוּדַת הַלֵּילָה חֲמוּרָה כְּסְעוּדַת הַיּוֹם, וְאִף עַל פִּי שְׁלַמְדְנוּ שְׁכַבּוּד יוֹם עֲדִיף מְכַבּוּד הַלֵּילָה, עַם כָּל זֶה נְרִיךְ לִיזְהַר גַּם צְסְעוּדַת הַלֵּילָה כְּכַסְעוּדַת הַיּוֹם, וְעוּד כִּי קִידוּשׁ שֶׁל הַלֵּילָה עֲדִיף מִקִּידוּשׁ שֶׁל הַיּוֹם.

"מאמר מדרגות ובהינות קדושת שבת" ומבואר בו בפנימיות כי מדרת הבינה נקראת שבת הגדול, ומדרת ז"א יום שבת, ומדרת המלכות ליל שבת. ומבאר כי גם בליל שבת וגם ביום שבת שורים כל אלו הקדושות, כי כל בחינה השולטת מומנת עמה את הבחינות האחרות, וכולם שולטים בשבת יחד. ומבאר עוד כי אלו המדרגות הם בסוד תורה נביאים וכתובים, ולכן השומר שבת נחשב לו כשומר כל התורה כולה.

(מקור המאמר צוהר פרשת יתרו נרעיא מהימנא דף נב ע"א, צנזאוריני כרך ו עמ' רנז-רנח)

וכן בד אֲתִי יוּמָא זַמִּין בְּהַדְיָה לְתַרִּין אֲלִין אַחְרָנִין כְּשַׁבַּת יוֹם הַשַּׁבַּת שְׁהוּא צו"א מוּמִין עִמּוּ לֵאלוּ הַשְּׁנִים הַאֲחֵרִים, דְּרָגָא עֲלָא וְדְרָגָא תַּתָּא אֲתַמְשֵׁךְ אֶת מַדְרַגַּת הַעֲלִיּוֹנָה שְׁהִיא הַצִּינָה וְאֶת הַמַּדְרַגָּה הַתַּחְתּוֹנָה שְׁהִיא הַמַּלְכוּת, דָּא דְּאַנְהִיר לִיָּה צִינָה הַמְּאִירָה וּמַשְׁפַּעַת לז"א, וְדָא דְּאַתְנַהִיר מְנִיָּה וּמַלְכוּת הַמַּקְצֵלֶת הַאֲרוֹת וְהַשְּׁפַעוֹת מִמֶּנּוּ, וְכִלְהוּ כְּחַדָּא אֶקְרִי שַׁבַּת וְכֹלֶס יַחַד נִקְרָאִים שַׁבַּת, וְשְׁלֵטִין בְּיוּמָא דְּשַׁבַּת וְהַס שׁוּלְטִים צִיּוֹם הַשַּׁבַּת, (וְאֵת שַׁבַּת עֲלָא לֹא מִפְּרַשׁ כִּי הוּא רוּמוּ עַל יוֹם שְׁכֹלֵי שַׁבַּת, הַגְּר"א), וְאֲלִין תִּלְתֵּת דְּרָגִין אֵינֻן בְּלִילְיָא וְבַיּוֹם דְּכִלְהוּ אֻרְיִיתָא וְאֵלֵּוּ הַשְּׁלֵשׁ מַדְרַגּוֹת הַס כִּלְל וְסוּד שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב הִיא אִימָא כְּשִׁאֲבָא מַתְלַבֵּשׁ צֶה, כִּי תּוֹרָה הִיא אֲבָא וְהַכְּתָב הוּא אִימָא, נְבִיאִים הַס צִנְה"י דז"א, וְכַתּוּבִים הַס צִמְלֻכּוֹת, מֵאן דְּנָטִיר שַׁבַּת נְטִיר אֻרְיִיתָא כְּלָא לְכַן מִי שְׁשׁוּמַר שַׁבַּת נַחֲשָׁז לֹו כְּאִילוּ שׁוּמַר אֶת כָּל הַתּוֹרָה כּוֹלָה.

ואמר כי תִּלְתֵּת דְּרָגִין אֵינֻן וְכִלְהוּ אֶקְרוּן שַׁבַּת יֵשׁ ג' מַדְרַגּוֹת כְּאֵלִילוֹת וְכֹלֶס נִקְרָאוֹת שַׁבַּת, דְּהֵיִינוּ שַׁבַּת עֲלָא שַׁבַּת הַגְּדוֹל שְׁהוּא הַצִּינָה הַרוּמוּ עַל יוֹם שְׁכֹלֵי שַׁבַּת, שַׁבַּת דְּיוּמָא שַׁבַּת שֶׁל הַיּוֹם שְׁהוּא ז"א, שַׁבַּת דְּלִילְיָא שַׁבַּת שֶׁל הַלֵּילָה שְׁהוּא הַמַּלְכוּת, וְכִלְהוּ חַד וְכֹלֶס הַס צְאֲחָדוֹת אֲחַת, כִּי ז"א מִקְצֵל הַשְּׁפַע מְצִינָה וּמַשְׁפִּיעוּ לַמַּלְכוּת, וְאֶקְרִי בְּלָא שַׁבַּת וְכֹלֶס נִקְרָאִים שַׁבַּת, (וְהַס כִּנְגַד הַמַּפְלוֹת שֶׁל שַׁבַּת וְלֹא כִּנְגַד הַסְעוּדוֹת, כִּי ג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבַּת הַס כִּנְגַד עֲמִיקוּא וּ"א וּמַלְכוּת, מִק"מ), וְכִלְהוּ חַד כַּד אֵיהוּ שְׁלֵטָא נְטִיר לְחֻבְרוּי וְזַמִּין לֹון בְּהַדְיָה בְּהַהוּא שׁוּלְטָנוּ דִּילִיָּה וְכִלְהוּ אֶחָד כְּשִׁשׁוּלְטָן לֹוקָה לַחֲצִרֵיו וּמוּמִין אֹתָם עִמּוּ צוּמִן הַשְּׁלֵטוֹן שְׁלֹו, וְכַד הָאֵי אֲתִי לְעֲלָמָא כְּלָהוּ אֲתִינִין וְזַמִּינִין בְּהַדְיָה וְכַשׁוּזָה זָא לְשִׁלְטָן צְעוּלֶס אֲזַ כּוֹלֶס צָאִים וּמוּמִינִים עִמּוּ.

ומפרש ואמר כַּד אֲתִי לִילְיָא זַמִּין בְּהַדְיָה לְשַׁבַּת דְּיוּמָא וְזַמִּין לִיָּה בְּהִיכְלִיָּה וְאַתְּטַמַּר בְּהַדְיָה כְּשַׁבַּת לֵיל שַׁבַּת שְׁהוּא צִמְלֻכּוֹת מוּמִין עִמּוּ אֶת הַשַּׁבַּת שֶׁל יוֹם שְׁהוּא צו"א מוּמִין אֹתוֹ צִהִיכֵלֹו וּמַסְתַּמַּר עִמּוּ, כִּי ז"א מַתְלַבֵּשׁ צִמְלֻכּוֹת, פִּינֹן דְּהָאֵי

תָּא חֲזִי, בְּלִישְׁנָא בִישָׂא דְאָמַר נְחֹשׁ לְאַתְתָּא, גְּרִים לְאַתְתָּא וּלְאָדָם לְמַגְזֵר עַלְיֵהוּ מִיתָה, וְעַל כָּל עֲלָמָא, בְּלִישְׁנָא בִישָׂא פְתִיב (תהלים נו ה) וּלְשׁוֹנָם חֲרֵב חֲדָה, בְּגִין כֶּף גּוֹרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֲרֵב, מִפְּנֵי לִישְׁנָא בִישָׂא.

פִּי חֲמָה עֲוֹנוֹת חֲרֵב, מֵאִי פִי חֲמָה עֲוֹנוֹת חֲרֵב, דָּא חֲרֵב לִיהוּ"ה, דְתַנּוּ, חֲרֵב אֵית לִיה לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְבִיה דְאִין לְחִיבִיָּא, הֲדָא הוּא דְכְתִיב (ישעיה לז ו) חֲרֵב לִיהוּ"ה מְלָאָה דָם, (דברים לב מב) וְחֲרֵבִי תֹאכַל בְּשָׂר, וּבְגִין כֶּף גּוֹרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֲרֵב פִּי חֲמָה עֲוֹנוֹת חֲרֵב לְמַעַן תִּדְעוּן שְׂדוֹן, שְׂדִין פְתִיב, בְּגִין דְתִדְעוּן דְהִכִּי אֲתִדֵּן מֵאֵן דְאֵית לִיה חֲרֵב בְּלִישְׁנֵיה, אֲזִדְמֵן לִיה חֲרֵב דְשַׁצִּי פְלָא, הֲדָא הוּא דְכְתִיב, זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְצוֹרֵעַ.

מתוק מדבש

הוּא דְכְתִיב זֶהוּ שְׂכָתוּב חֲרֵב לִיהוּ"ה מְלָאָה דָם פִּירוּשׁ הַחֲרֵב שֶׁל ה' הִיא מְלֵאָה דָם הַרוּגִים, וְעוֹד כְּתוּב וְחֲרֵבִי תֹאכַל בְּשָׂר שְׂחָרְבוּ שֶׁל הַקֶּב"ה תִּהְיוּ וְתֹאכַל אֶת בֶּשֶׂר אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְגִין כֶּף וּבִשְׁבִיל זֶה כְּתוּב גּוֹרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֲרֵב תִּתִּירָאוּ מִפְּנֵי דִינֵי הַמַּלְכוּת, הַמְעַנֶּשֶׁת עַל לִשׁוֹן הַרְעָה הַנִּקְרָא חֲרֵב, פִּי חֲמָה עֲוֹנוֹת חֲרֵב פִּירוּשׁ הַמַּלְכוּת מְלֵאָה חֲמָה עַל עוֹן לִשׁוֹן הַרְעָה, לְמַעַן תִּדְעוּן שְׂדוֹן, שְׂדִין פְתִיב שִׁישׁ דִּין בְּעוֹלָם, וְהֵינּוּ הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא בְּעַלְת דִּין, בְּגִין דְתִדְעוּן דְהִכִּי אֲתִדֵּן מֵאֵן דְאֵית לִיה חֲרֵב בְּלִישְׁנֵיה כְּדִי שְׂתִדְעוּ שֶׁכֶּךָ נִידוֹן מִי שִׁישׁ לוֹ חֲרֵב בְּלִישְׁנֵיה, כְּלוּמַר מִי שְׂמִדְבַּר לִשׁוֹן הַרְעָה, אֲזִדְמֵן לִיה חֲרֵב דְשַׁצִּי פְלָא שְׂמוּכְנַת לוֹ חֲרֵב הַמַּכְלֵה אֶת הַכֹּל, הֲדָא הוּא דְכְתִיב זֶהוּ שְׂכָתוּב זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְצוֹרֵעַ פִּירוּשׁ הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָא "זֹאת" הִיא דְנָה אֶת הַמוֹצֵיא רַע כְּלוּמַר אֶת מִי שְׂדִיבֵר לִשׁוֹן הַרְעָה, שְׂבֵאִים עַלְיוֹ נִגְעִים.

(רמ"ק ומק"מ ומפרשים)

תָּא חֲזִי, בְּלִישְׁנָא בִישָׂא דְאָמַר נְחֹשׁ לְאַתְתָּא בֵּא וְרֵא, בְּלִישׁוֹן הַרְעָה שְׂאֵמֵר הַנְחֹשׁ לְאַשָׁה עַל הַקֶּב"ה, כְּמוֹ שְׂכָתוּב וִיאֵמֵר הַנְחֹשׁ אֶל הָאִשָּׁה וְגו' כִּי יוֹדֵעַ אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וּנְפַקְחוּ עֵינֵיכֶם וְהֵייתֶם כְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי טוֹב וְרַע, וּפְרַשׁ"י שְׂאֵמֵר לָהּ מִן הָעֵץ אֲכַל וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם, גְּרִים לְאַתְתָּא וּלְאָדָם לְמַגְזֵר עַלְיֵהוּ מִיתָה וְעַל כָּל עֲלָמָא גְרַם לְאַשָׁה וּלְאָדָם שְׂנֵזֶר עַלְיֵהֶם הַמִּיתָה, וְעַל כָּל הָעוֹלָם, הִנֵּה בְּלִישְׁנָא בִישָׂא פְתִיב בְּלִישׁוֹן הַרְעָה כְּתוּב וּלְשׁוֹנָם חֲרֵב חֲדָה פִּירוּשׁ שְׂהוּרְג וּמְזִיק כְּחֲרֵב חֲדָה, בְּגִין כֶּף בִּשְׁבִיל זֶה כְּתוּב גּוֹרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֲרֵב שְׂפִירוּשׁוֹ מִפְּנֵי לִישְׁנָא בִישָׂא תִפְחָדוּ מִחֲמַת לִשׁוֹן הַרְעָה הַנִּקְרָא חֲרֵב.

וּמָה שְׂכָתוּב פִּי חֲמָה עֲוֹנוֹת חֲרֵב שׂוֹאֵל מֵאִי פִי חֲמָה עֲוֹנוֹת חֲרֵב עַל אִיזוֹ חֲרֵב נֹאמְרָה, וּמְשִׁיב דָּא חֲרֵב לִיהוּ"ה זֶהוּ הַחֲרֵב לָהּ, וְהֵינּוּ דְתַנּוּ, חֲרֵב אֵית לִיה לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְבִיה דְאִין לְחִיבִיָּא כִּי חֲרֵב יֵשׁ לוֹ לְהַקְב"ה שֶׁהִיא סוּד דִּינֵי הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאִים גַּם כֵּן חֲרֵב, שְׂבָה הוּא דֵּן אֶת הַרְשָׁעִים, הֲדָא

מצורע יום שני

מעלת ושכר תומכי תורה

פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה בְּמִלֵּי דְאוֹרֵייתָא, וְאָמַר, (משלי ג יח) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֵיהָ מְאוֹשֵׁר, עֵץ חַיִּים, דָּא אוֹרֵייתָא, דְּאִיהִי אֵילָנָא עֲלָאָה רַבָּא וְתַקִּיף, תוֹרָה, אֲמַאי אֶקְרִי תוֹרָה, בְּגִין דְּאוֹרֵי וְגַלְי בְּמַאי דְּהוּה סְתִים דְּלֹא אֲתִידַע.

חַיִּים, דְּכָל חַיִּים דְּלַעֲיֵלָא בָּהּ אֲתַפְּלִילוּ וּמְנָה נְפָקִין.

לְמַחְזִיקִים בָּהּ, לְאִינוּן דְּאֲחִידִין בָּהּ, דְּמֵאן דְּאֲחִיד בְּאוֹרֵייתָא אֲחִיד בְּכֹלָא, אֲחִיד לְעֵילָא וְתַתָּא.

וְתוֹמְכֵיהָ מְאוֹשֵׁר, מֵאן תוֹמְכֵיהָ, אֵלִין אִינוּן דְּמִטְיֵלִין מְלֵאי לְכִיסָן שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ, וְתוֹמְכֵיהָ, זְכִי לְנַבִּיאֵי מְהִימְנֵי דִּיפְקוֹן מְנִיָּה.

מְאוֹשֵׁר, אֵל תַּקְרִי מְאוֹשֵׁר אֲלָא מְרֵאשׁוּ, אִינוּן תְּמַכִּין לְאוֹרֵייתָא מְרֵאשׁוּ וְעַד סוּפּוֹ, מְרֵאשׁוּ, דָּא רִישָׁא דְּכֹלָא, דְּאֶקְרִי רֵאשׁ, דְּכֶתִיב (שם ח כב) מְעוֹלָם נִסְכְּתֵי מְרֵאשׁ, וְרֵאשׁ דָּא חֲכָמָה, דְּאִיהִי רִישָׁא לְכָל גּוּפָא, וְגוּפָא אֲתַפְּשֵׁט בֵּיהּ עַד סִיּוּמָא דְּשִׁית סְטָרִין.

מתוק מדבש

שמי שאוחז בתורה אוחז בכל, כלומר נשפע חג"ת, וגם אֲחִיד לְעֵילָא וְתַתָּא הוא אוחז למעלה ולמטה, דהיינו נשפע נלח והוד.

ומה שכתוב וְתוֹמְכֵיהָ מְאוֹשֵׁר שאל מֵאן תוֹמְכֵיהָ מי הם תומכיה, והשיב אֵלִין אִינוּן דְּמִטְיֵלִין מְלֵאי לְכִיסָן

שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים אלו הם המטילים מלאי לכיסם של תלמידי חכמים, כלומר שנותנים להם סחורה להשתכר בה, ועל ידי זה הם נעשים מרכזה לנלח והוד, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ כמו שפירשו חז"ל (נמס' פסחים דף נג ע"ג), וְתוֹמְכֵיהָ ואלו התומכים זְכִי לְנַבִּיאֵי מְהִימְנֵי דִּיפְקוֹן מְנִיָּה יזכו שיצאו מהם בנים הראויים והגונים להיות נביאים אמתיים, שהם נלח והוד, כיון שהתומכים הם מרכזה לל הנלח והוד, שהם מעמידים את התפארת שהוא התורה.

מְאוֹשֵׁר ואמר אֵל תַּקְרִי מְאוֹשֵׁר, אֲלָא מְרֵאשׁוּ שהם אותיות שוות, והיינו אִינוּן תְּמַכִּין לְאוֹרֵייתָא מְרֵאשׁוּ וְעַד סוּפּוֹ אלו תומכים את התורה מראשו ועד סופו, כלומר שממשיכים השפע מחכמה דז"א עד שיתמלא גם היסוד שזו שהוא סיוס הגוף, ומפרש מְרֵאשׁוּ, דָּא רִישָׁא דְּכֹלָא דְּאֶקְרִי רֵאשׁ זהו ראש הכל הנקרא ראש, כי החכמה היא ראש העשר ספירות, דְּכֶתִיב מְעוֹלָם נִסְכְּתֵי מְרֵאשׁ (מלת נסכתי היא ענין ממשלה, ופירושו שהחכמה אומרת מימות עולם אני נסיכה ומושלת, ואני מן הראשונים לבריאת העולם), ומפרש וְרֵאשׁ דָּא חֲכָמָה וראש הזה הוא החכמה, דְּאִיהִי רִישָׁא דְּכֹלָא גּוּפָא שהיא הראש לכל הגוף, וְגוּפָא אֲתַפְּשֵׁט בֵּיהּ עַד סִיּוּמָא דְּשִׁית סְטָרִין והגוף מתפשט על ידה עד סיומו של הששה קלוות שהוא היסוד.

"מאמר מעלת ושכר תומכי תורה" ומבואר בו כי התורה מורה ומגלה על דברים הסתומים, והעוסקים בה זוכים לחיים ולשפע עליון. ומבאר כי התומכים בעוסקי תורה זוכים לבנים הראויים להיות נביאים אמתיים, כי הם ממשיכים שפע עליון במדרגות הקדושים.

(מקור המאמר זוהר פרשת מנורע דף נג ע"ג, צנזאורינו כרך י עמ' תרסט-תרע"א)

פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה בְּמִלֵּי דְאוֹרֵייתָא התחיל רבי יהודה לדרוש בדברי תורה, וְאָמַר לפרש מה שכתוב עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֵיהָ מְאוֹשֵׁר ומפרש עֵץ חַיִּים, דָּא אוֹרֵייתָא הוא התורה, היינו ז"א שהוא סוד תורה שצכתה, דְּאִיהִי אֵילָנָא עֲלָאָה רַבָּא וְתַקִּיף שהיא אילן עליון מלך שמקבל מג"כ, וגדול מלך המסד, וחזק מלך הגבורה, ונקרא תוֹרָה, ושאל אֲמַאי אֶקְרִי תוֹרָה למה היא נקראת בשם תורה, והשיב בְּגִין דְּאוֹרֵי וְגַלְי בְּמַאי דְּהוּה סְתִים דְּלֹא אֲתִידַע לפי שמורה ומגלה מה שהיה סתום ולא היה ידוע, כלומר שז"א מורה למלכות, ועל ידה הוא מגלה מה שהיה סתום צנינה ולא היה נודע צחכמה, והמלכות שהיא סוד תורה שצכתה היא מגלה הכל לצני ישראל.

ומה שכתוב חַיִּים שהתורה נקראת חיים, דְּכָל חַיִּים דְּלַעֲיֵלָא בָּהּ אֲתַפְּלִילוּ וּמְנָה נְפָקִין לפי שכל חיים של מעלה, שהם המוחין הנמשכים מחו"צ, נכללים בתורה שהוא ז"א, וממנו יוצאים למלכות שהוא סוד צלח מים חיים.

ומה שכתוב לְמַחְזִיקִים בָּהּ בתורה, דהיינו לְאִינוּן דְּאֲחִידִין בָּהּ לאלו התלמידי חכמים האוחזים בה ולומדים אותה תמיד, ומקיימים אותה, דְּמֵאן דְּאֲחִיד בְּאוֹרֵייתָא אֲחִיד בְּכֹלָא

וְתוֹמְכִיהָ, כָּמָה דָּאת אָמַר (שיר ה טו) שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֵׁשׁ, דְּאֵינּוֹן דְּמִטְיָלִין מְלֵאֵי לְכִיסָן שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים,
אֵינּוֹן תְּמַכִּין לְאֹרֵייתָא מְרִישָׁא עַד סְיוּמָא דְגּוֹפָא, וְכָל מְהֵימְנוּתָא בֵּיה תְלֵיא וְאִתְמַד, וְזָכִי
לְבָנִין דִּיתְחַזוֹן לְנַבִּיאֵי מְהֵימְנֵי.

מתוק מדבש

וְאִתְמַד וְכָל אֲמוּנָה שְׂהִיא הַמְלָכּוֹת תְּלוּיָה וְנִתְמַכָּת צוּ, וְזָכִי לְבָנִין
דִּיתְחַזוֹן לְנַבִּיאֵי מְהֵימְנֵי וְאִישׁ הַגּוֹרֵם אֵת כֹּל זֶה יִזְכֶּה לְצַנִּים
הַרְאוּס לְהִיּוֹת נְבִיאֵי אֲמֵת. (רמ"ק ומפרשים)

לפי זה פירוש הפסוק הוא כך, עץ חיים היא למחזיקים בה התורה
נותנת חיים להלומדים אותה, ותומכיה מאושר ואלו התומכים את
התלמידי חכמים יזכו לבנים הגונים לנבואה, וגם הם מושכים את השפע
מחכמה עד היסוד.

וְתוֹמְכִיהָ פִּירוּשׁוֹ כָּמָה דָּאת אָמַר כְּמוֹ שְׁנֵאמַר שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי
שֵׁשׁ שְׁהֵם סוּד נֶלֶח וְהוּד הַתּוֹמְכִים וְסוֹמְכִים אֵת הַתְּפֹאֶרֶת
הַנִּקְרָא שֶׁסּ לְפִי שְׂכוּלָא אֵת הו"ק, דְּהֵינּוּ דְּאֵינּוֹן דְּמִטְיָלִין מְלֵאֵי
לְכִיסָן שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים שְׂאֵלוּ הַמְטוּלִים מְלֵאֵי לְכִיסָם שֶׁל
תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, אֵינּוֹן תְּמַכִּין לְאֹרֵייתָא אֵלּוּ הֵם הַתּוֹמְכִים אֵת
הַתּוֹרָה, מְרִישָׁא עַד סְיוּמָא דְגּוֹפָא מְהֵרָשׁ עַד סְיוּס הַגּוֹף,
שְׂהוּא הַיְסוּד, כְּלוּמַר שְׂמַמְשִׁיכִים אֵת הַשְּׂפַע מִחֲכָמָה עַד הַיְסוּד,
וְהַמְלָכּוֹת הַנִּקְרָאֹת כִּים יוֹנְקָת מַמְנוּ, וְכָל מְהֵימְנוּתָא בֵּיה תְלֵיא

מצורע יום שלישי

מדרגת משה ואהרן

רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (ויקרא א א) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר, וַיִּקְרָא אֶלֶף זַעִירָא, אַמְאִי, אֶלָּא בְּגִין לְאַחְזָאָה, מֵאֵן הָהוּא דְקָרָא, הָהוּא דְשָׂרִי בְּמִקְדָּשָׁא, וּבְדִין זְמִין לְמֹשֶׁה כְּמֵאֵן דְּזִמִּין אוֹשְׁפִיזָא.

הָכָא א' זַעִירָא, הָתָם א' רַבְתָּא, (דה"א א א) אָדָם שֶׁת אָנוּשׁ, אָדָם דָּא שְׁלִימוּ דְכֻלָּא.

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן, הִי מְנַיְהוּ עֲלָאָה, אֶלָּא מֹשֶׁה עֲלָאָה, מֹשֶׁה שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִלְפָּא, אַהֲרֹן שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִטְרוֹנִיתָא.

מִתַּל לְמִלְפָּא, דְהָהוּא לִיה מִטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה, מַה עֲבַד, יְהִיב לָהּ שׁוֹשְׁבֵינָא לְתַקְנָא לָהּ, וּלְאַסְתַּפְלָא בְּמִלִּי דְבִיתָא, וְעַל דָּא פִּד עָיִל שׁוֹשְׁבֵינָא לְמִלְפָּא, לָא עָיִל אֶלָּא עִם מִטְרוֹנִיתָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ויקרא טו ג) בְּזָאת יָבֵא אַהֲרֹן וְגו'.

מֹשֶׁה שׁוֹשְׁבֵינָא לְמִלְפָּא, בְּגִין כְּךָ אֲזַדְמֵן פְּאוֹשְׁפִיזָא, וּלְבַתֵּר וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו, אַהֲרֹן הוּא שׁוֹשְׁבֵינָא לְמִטְרוֹנִיתָא, וְכָל מְלוֹי הוּוּ לְפִיִּסָּא לְמִלְפָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא, וַיִּתְפָּיֵס מִלְפָּא בְּהָדָה, וְעַל דָּא, בְּגִין

מתוק מדבש

אֶלָּא מֹשֶׁה עֲלָאָה אלא משה היה גדול מאהרן, מֹשֶׁה שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִלְפָּא כִּי מֹשֶׁה הִיָּה שׁוֹשְׁבֵינָו שֶׁל הַמֶּלֶךְ שְׁהוּא ז"ל, לְפִי שְׁנֵי הִיָּה מוֹשֶׁרֶשׁ לִכְן עֶסֶק תְּמִיד צְמִיקוֹנוֹ, אַהֲרֹן שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִטְרוֹנִיתָא אַהֲרֹן הִיָּה שׁוֹשְׁבֵינָה שֶׁל הַמַּלְכָּה שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, כִּי אַהֲרֹן הִיָּה מוֹשֶׁרֶשׁ צִיסוּד דְאַנְשָׁא, שְׁכַל תִּיקוֹן הַמַּלְכוּת הוּא עַל יְדוֹ, צְסוּד ה' צַחֲמָה יֶסֶד אֶרֶץ, לִכְן תְּמִיד עֶסֶק צְמִיקוֹנָה.

"מאמר מדרגת משה ואהרן" ומבואר בו סוד אותיות הקטנות והגדולות שבתורה. ומבאר כי מדרגת משה היתה גדולה משל אהרן, כי משה זכה להתחבר עם הקב"ה, ואהרן זכה להתחבר עם השכינה, ועל כן אהרן היה משגיח בצרכיה ותקוניה, וזכה בגינה למתנות כהונה, והוא היה המטרה לבאים למשכן ששם בית השכינה.

(מקור המאמר זוהר פרשת מלוע דף נג ע"ב - נד ע"א, ציטורינו כרך י עמ' תרעא-תרעג)

מִתַּל לְמִלְפָּא דְהָהוּא לִיה מִטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה מִשֶׁל לְמִלְכָּ שְׁהוּא ז"ל, שֶׁהִיָּה לוֹ מַלְכָּה חֲשׁוּבָה וְנַעֲלָה שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, מַה עֲבַד מַה עִשָּׂה הַמֶּלֶךְ לְכַבּוּדָּהּ, יְהִיב לָהּ שׁוֹשְׁבֵינָא נִתֵּן לָהּ שׁוֹשְׁבֵינָו וְהִיָּינוּ אֶת אַהֲרֹן, לְתַקְנָא לָהּ שִׁיתִקֵּן אוֹתָהּ בְּעִבּוּדַת הַקְּרִבְנוֹת שְׁכוּלָם הֵם תְּקוּנֵי הַמַּלְכוּת, וּלְאַסְתַּפְלָא בְּמִלִּי דְבִיתָא וַיִּסְתַּכַּל וַיִּשְׁגִּיחַ בְּכָל עֲנִינֵי בֵּית הַמַּלְכוּת, שְׁאֵם ח"ו נַעֲשֶׂה בַּהּ אִיזָה פִּגְמֵי יִתְבּוֹנֵן אִיךָ לְתַקְנָו, וְעַל דָּא פִּד עָיִל שׁוֹשְׁבֵינָא לְמִלְפָּא וְעַל כֵּן כְּשׁוֹכְנֵס הַשׁוֹשְׁבֵינָו אֶל הַמֶּלֶךְ, לָא עָיִל אֶלָּא עִם מִטְרוֹנִיתָא אִינוּ נִכְנָס אֶלָּא עִם הַמַּלְכָּה, כְּלוּמַר אַהֲרֹן אִינוּ נִכְנָס אֶל הַמֶּשְׁכָּן אֶלָּא כְּדִי לִיַּחַד אֶת הַמַּלְכוּת עִם ז"ל, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׁכֹתוֹב בְּזָאת יָבֵא אַהֲרֹן וְגו' דְהִיָּינוּ עִם הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת זֹאת.

רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח לְפָרֶשׁ מַה שְׁכֹתוֹב וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר וְשָׂאֵל וַיִּקְרָא אֶלֶף זַעִירָא אַמְאִי לְמַה כְּתוּב מִלַּת וַיִּקְרָא עִם א' קִטְנָה, וְהַשִּׁיב אֶלָּא בְּגִין לְאַחְזָאָה מֵאֵן הָהוּא דְקָרָא אֶלָּא כְּדִי לְהִרְאוֹת מִי הוּא שְׁקִירָא אֶל מֹשֶׁה, וְהִיָּינוּ הָהוּא דְשָׂרִי בְּמִקְדָּשָׁא הִיא הִיתָה הַמַּלְכוּת שֶׁשֶׁרְתָהּ בְּמִקְדָּשׁ דְהִיָּינוּ בְּמִשְׁכָּן, שֶׁהִיא סוּד א' זַעִירָא, כִּי אֹתוֹת וּמוֹטוֹת הֵם צְמִינֵי, וּבְדִין זְמִין לְמֹשֶׁה כְּמֵאֵן דְּזִמִּין אוֹשְׁפִיזָא וְאֵז הַמַּלְכוּת הַזֹּמִינָה אֶת מֹשֶׁה לְכוּא לְבֵיתָה כְּמִי שְׁמִזְמִין אֵלָיו אוֹרַח, כִּי וַיִּקְרָא הוּא מִלְשׁוֹן מִקְרָאִי קוֹדֵשׁ שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַזְּמִנָּה.

מֹשֶׁה שׁוֹשְׁבֵינָא לְמִלְפָּא אֲבָל מֹשֶׁה הִיָּה הַשׁוֹשְׁבֵינָו שֶׁל הַמֶּלֶךְ, בְּגִין כְּךָ אֲזַדְמֵן פְּאוֹשְׁפִיזָא בְּשִׁבִיל זֶה הַמַּלְכוּת הַזְּמִינָה אוֹתוֹ כְּמוֹ אוֹרַח, וּלְבַתֵּר וְאַחַר שְׁנִכְנָס לְמִשְׁכָּן וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו הִיָּינוּ ז"ל הִיָּה מְדַבֵּר אֵלָיו אֶת מִצְוַת הַתּוֹרָה, שִׁיצוּם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּמִפְּרֵשׁ עוֹד כִּי אַהֲרֹן הוּא שׁוֹשְׁבֵינָא לְמִטְרוֹנִיתָא אַהֲרֹן הוּא הַשׁוֹשְׁבֵינָו שֶׁל הַמַּלְכָּה, וְכָל מְלוֹי הוּוּ לְפִיִּסָּא לְמִלְפָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא לִכְן כָּל עֲנִינֵי עִבּוּדוֹתָיו הִיוּ לְפִיִּסָּא וְלִרְצוֹת אֶת הַמֶּלֶךְ אֶל הַמַּלְכָּה לְצוּרֵךְ הַיְחוּד, וַיִּתְפָּיֵס מִלְפָּא בְּהָדָה וַיִּשְׁתַּפָּיֵס וַיִּתְרַצָּה הַמֶּלֶךְ לְהִתְיַחַד עִמָּה, וְעַל דָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ שׁוֹשְׁבֵינָא

ואמר כי הָכָא א' זַעִירָא כֵּאֵן בְּמִלַּת וַיִּקְרָא כְּתוּב א' קִטְנָה, הָתָם א' רַבְתָּא, אָדָם שֶׁת אָנוּשׁ שֶׁם בְּרִישׁ דְּבִרֵי הַיָּמִים כְּתוּב אָדָם שֶׁת אָנוּשׁ, וּמִלַּת אָדָם כְּתוּבָה בֵּא' גְּדוּלָּה שֶׁהִיא בְּבִינָה, שְׁמִמְנָה יֵלֵא אֶדְס הַעֲלִיּוֹן דְהִיָּינוּ ז"ל, וּמִפְּרֵשׁ כִּי אָדָם דָּא שְׁלִימוּ דְכֻלָּא אָדָם זֶה הוּא שְׁלִימוֹת הַכֹּל, כִּי הוּא כּוֹלֵל אֶת ז"ל צִיטָה.

הִנֵּה מִלַּת שׁוֹשְׁבֵינָו דְלַהֲלֵן פִּירוּשׁוֹ חֶבֶר וְרִיעַ הַמִּשְׁתַּדֵּל בְּטוֹבַת חֶבְרוֹ, כִּי אֲצַל אֲמַנּוֹן כְּתוּב (ש"צ ג ג) וְלֹאֲמַנּוֹן רִיעַ, וּמִתְרַגֵּם שׁוֹשְׁבֵינָא.

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן בֵּא וְרֵאָה, מַה הַבְּדֵל בֵּין מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן, הִי מְנַיְהוּ עֲלָאָה מִי מֵהֶם הִיָּה עֲלִיּוֹן וְגְדוּל מַחְבְּרוֹ,

דְּאִיהוּ שׁוֹשְׁבֵינָא לָהּ, שׁוּי מְדוֹרִיָּה בְּהָדָה, לְתַקְנָא בֵּיתָא, וְלַעֲיִינָא תְּדִיר בְּמַלִּי דְּבֵיתָא, וְעַל דָּא אֲתַתְּקִין כְּגוֹוֹנָא דְּלַעֲיִלָּא, וְאֶקְרִי כְּהֵן גְּדוּל, מְנָא לָן, דְּכְתִיב (תהלים קי ד) אַתָּה כְּהֵן לְעוֹלָם, עַל דְּבִרְתִי מְלִפִי צְדָק. וּבְגִין כֶּן, כֹּל מַה דְּאֶצְטְרִיף מִבֵּי מְלִפָּא נְטִיל, וְלִית מֵאן דְּיִמְחִי בִּידֵיהּ, וְעַל דָּא הוּא קָאִים לְדַכָּאָה לְכָל אֵינּוֹן דְּעֵאלִין לְבֵי מְטְרוֹנִיתָא בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח מְסֻאָבָא בְּאֵינּוֹן בְּנֵי הַיְכָלָא, וּבְגִין כֶּן כְּתִיב וְלֶקַח לְמַטְהָר שְׁתֵּי צַפְרִים וְגו'.

מתוק מדבש

כל מה שאהרן היה צריך, לקח מבית המלך, דהיינו את מתנות כהונה, וְלִית מֵאן דְּיִמְחִי בִּידֵיהּ ולא היה מי שיעכב על ידו, וְעַל דָּא הוּא קָאִים לְדַכָּאָה לְכָל אֵינּוֹן דְּעֵאלִין לְבֵי מְטְרוֹנִיתָא ועל כן הוא היה עומד לטהר לכל אותם הנכנסים לבית המלכה, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח מְסֻאָבָא בְּאֵינּוֹן בְּנֵי הַיְכָלָא כדי שלא ימצא טומאה באותם בני ההיכל, וּבְגִין כֶּן ובשביל זה כְּתִיב, וְלֶקַח לְמַטְהָר שְׁתֵּי צַפְרִים וְגו' שצוה הקב"ה לטהר את המצורעים כדי שיבואו בטהרה לבית המקדש. (כמ"ק ומפריס)

לָהּ ועל כן, לפי שאהרן היה השושבין שלה, שׁוּי מְדוֹרִיָּה בְּהָדָה שם דירתו עמה במשכן, כמו שכתוב ומן המקדש לא יצא, לְתַקְנָא בֵּיתָא וְלַעֲיִינָא תְּדִיר בְּמַלִּי דְּבֵיתָא כדי לתקן את הבית ולעיין ולהשגיח תמיד בצרכי הבית שהוא המלכות, וְעַל דָּא אֲתַתְּקִין כְּגוֹוֹנָא דְּלַעֲיִלָּא, וְאֶקְרִי כְּהֵן גְּדוּל ועל כן נתתקן אהרן כעין של מעלה, ונקרא כהן גדול שְׁשׁוֹרְטָו נְאֻמָּא, מְנָא לָן מנין לנו זה, דְּכְתִיב אַתָּה כְּהֵן לְעוֹלָם פירוש אתה אהרן כהן לעולם, עַל דְּבִרְתִי מְלִפִי צְדָק על דברי וצרכי ותיקון המלכות הנקראת מלכי צדק.

וּבְגִין כֶּן, כֹּל מַה דְּאֶצְטְרִיף מִבֵּי מְלִפָּא נְטִיל ובשביל זה

מצורע יום רביעי

חומר עון לשון הרע

זאת תהיה תורת המצורע, רפי יצחק פתח (שם ה) וזרח השמש וכא השמש וגו', האי קרא אתמר, ואוקימנא ליה בנשמטא דבר נש, בשעתא דהיא קיימא עמיה דבר נש בהאי עלמא, פדין וזרח השמש.

וכא השמש, בזמנא דנפיק בר נש מהאי עלמא, ואשתכח בתשובה, פדין אל מקומו שואף זרח הוא שם, אי זפאה איהו, פמה דאת אמר (ויקרא כב ז) וכא השמש וטהר, ואחר יאכל מן הקדשים.

תא חזי, פל חובי עלמא קדשא בריף הוא מכפר עליהו בתשובה, בר מההוא לישנא בישא, דאפיק שום ביש על חבריה, והא אוקמוה, דכתיב זאת תהיה תורת המצורע, זאת היא תורתו של מוציא שם רע.

רבי חייא אמר, פל מאן דאפיק לישנא בישא, אסתאבן ליה פל שייפוי, ויתחזי לסגרא, בגין דההיא מלה בישא סלקא, ואתער רוחא מסאבא עלוי, ואסתאבא, אתי לאסתאבא מסאבין ליה, במלה דלתתא אתער מלה אחרא.

פתח ואמר, (ישעיה א כא) איכה היתה לזונה קריה נאמנה וגו', מאן דהות מהימנא לבעלה, אהדרת לזונה,

מתוק מדבש

בתשובה בא וראה, כל עונות שבעולם הקב"ה מכפר עליהם בתשובה, בר מההוא לישנא בישא חוץ מלשון הרע, שמדבר בגנות חברו אפילו שהוא אמת, וכל שכן דאפיק שום ביש על חבריה אם הוציא שם רע על חברו, שמדבר עליו שקר, אלו השני עונות אין תשובה לבריה מועלת להם, עד שימרקו עונם ביסורים רח"ל, והא אוקמוה והרי כבר ביארו חז"ל (נמס) ערכין דף טו ע"ב, על מה דכתיב זאת תהיה תורת המצורע דהיינו זאת היא תורתו של מוציא שם רע תורת הנגעים, היא תורתו של המוציא שם רע על חברו, כי המספר לשון הרע נגעים באים עליו.

רבי חייא אמר לכן נענש בעל לשון הרע בצרעת, כי פל מאן דאפיק לישנא בישא כל מי שמוציא לשון הרע על חברו, אסתאבן ליה פל שייפוי נטמאים לו כל אבריו מחמת רוח הטומאה הנשאב בגופו ופועל בו צרעת, לכן ויתחזי לסגרא הוא ראוי להיות מצורע, והטעם בגין דההיא מלה בישא סלקא לפי שאותו הלשון הרע עולה, ואתער רוחא מסאבא עלוי, ואסתאבא ומעורר עליו השראת רוח טומאה, והוא נטמא, כי אתי לאסתאבא, מסאבין ליה מי שבא להטמא, מטמאים אותו, כי במלה דלתתא אתער מלה אחרא בלשון הרע של מטה מתעורר הס"מ להוציא שם רע על בתולת ישראל שהיא השכינה. (הרמ"ו והרמ"ק ומפרשים)

פירוש השם וק ובל תן, איכה היתה לזונה קריה נאמנה הנב יא מתא וק מא דיר ושל פ יא ונתה פ ה יום שקר תבשל ה כ ז ו ה, מלאתי משפטצ ה ית תלא תמשט, צדק ילין בה ו ה צ ד ק ה ית יד הועתדמרצחים גת ת ה פ והאנש פ ה יומר צ ה (מלודות) פתח רבי חייא ואמר לפרט מה שכתוב איכה היתה לזונה קריה נאמנה וגו' פירושו מאן דהות מהימנא לבעלה

"מאמר חומר עון לשון הרע" ומבואר בו כי המדובר לשון הרע והמוציא שם רע על חברו, הנה אלו צריכים תוספת יסורין כדי שתשובתם תהיה שלמה, וזאת לפי חומרת פגמם ועוונם. ומבאר טעם ליסורין ונגעים אלו לפי שבדברו הרע ממשיך על עצמו טומאה שפועלת בו צרעת.

(מקור המאמר זוהר פרשת מנורע דף נג ע"א, ציטורינו כרך י עמ' תכסג-תרכה)

זאת תהיה תורת המצורע כדי לפרש פסוק זה, רפי יצחק פתח הקדים לפרש מה שכתוב וזרח השמש וכא השמש אל מקומו שואף זרח הוא שם, ואומר האי קרא אתמר פסוק זה כבר נאמר פירושו, ואוקימנא ליה בנשמטא דבר נש וביארנו אותו בנשמת האדם, כי בשעתא דהיא קיימא עמיה דבר נש בהאי עלמא בשעה שהיא קיימת ונמצאת עם האדם בזה העולם, פדין אז נאמר וזרח השמש כי הנשמה דומה לשמש הזורח ומאיר בכל הגוף בהיותה בקרבו.

ומה שכתוב וכא השמש זה נאמר בזמנא דנפיק בר נש מהאי עלמא בזמן שהאדם יוצא מזה העולם, אם גם אז הנשמה מאירה כשמש, ולא נחשכה מאורה מפני העונות, או לפחות ואשתכח בתשובה היא נמצאת בתשובה הגונה, כי יש כח בתשובה לטהר את הנשמה מכל פגמיה, פדין אז ודאי אל מקומו שואף פירוש הנשמה שואפת וחוזרת למקום אשר ממנו נחצבה, וזרח הוא שם ושם היא זורחת מזיו השכינה, והיינו אי זפאה איהו אם הוא צדיק פמה דאת אמר כמו שנאמר וכא השמש פירוש כשהנשמה מסתלקת מן העולם, וטהר והיא נסתלקה בטהרה, אז ואחר יאכל מן הקדשים תזכה אחר כך לאכול ולהתענג בקדושה העליונה. (הרמ"ו ומפרשים)

תא חזי, פל חובי עלמא קדשא בריף הוא מכפר עליהו

מְלֵאֲתֵי מִשְׁפָּט, מִשְׁפָּט וְדַאי דָּא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, צֶדֶק דָּא כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, וּבְגִין דְּאִתְעַרְת מְלָה אַחְרָא, אֶסְתַּלַּק מִנָּה קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, וְשָׂרְיָא בְּהַ רוּחָא דְקָטוּלִי, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְעַתָּה מְרַצְחִים. וַיְמָה יְרוּשָׁלַיִם קְרָתָא קְדִישָׁא כְּךָ, שְׂאָר בְּנֵי נָשָׂא עַל אַחַת כְּפָה וְכַמָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, זֹאת תְּהִיָה תוֹרַת הַמְצוֹרֵעַ.

מתוק מדבש

וְעַתָּה מְרַצְחִים וְעַתָּה נֹאחֵז צֶה הַסְטֵרָא אַחְרָא כִּי מַשֵּׁס צָא כַח הַרְלִיחָה.

וְעַתָּה וַיְמָה יְרוּשָׁלַיִם קְרָתָא קְדִישָׁא כְּךָ וַיְמָה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְּדוּשָׁה הַרְוּמַזַּת עַל הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, כְּךָ, יֵשׁ כַח בְּעוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל לְגֵרוּם בְּהַ אַחִיזַת הַסְטֵרָא אַחְרָא, שְׂאָר בְּנֵי נָשָׂא עַל אַחַת כְּפָה וְכַמָּה שְׂאָר בְּנֵי אָדָם עַל אַחַת כְּמָה וְכַמָּה, שְׂבַחֲטָאִים מִמְשִׁיכִים עֲלֵיהֶם אַת רוּחַ הַטּוֹמָאָה וְנִטְמָאִים עַל יְדוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׂכָתוֹב זֹאת תְּהִיָה תוֹרַת הַמְצוֹרֵעַ שֶׁהַנְּגַעִים בָּאִים עַל לְשׁוֹן הַרַע וְהוּצֵאת שֵׁם רַע, וְנִטְמָאִים עַל יָדָם. (הַרְמ"ז וְהַרְמ"ק וּמְפֻלְסִים)

אַהֲדָרַת יְזוּזָה כְּלוּמַר הַנְּבִיא הִיָה מְקוּנָן עַל יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה הַעִיר הַמְהוּלְלָה, אֲשֶׁר הַקְּדוּשָׁה יֵלִין צֶה תַמִּיד, וְעַל יְדֵי זֶה הִיָתָה הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה צֶה, וְהִיָתָה נֹאמְנַת לְצַעֲלָה לְהַקְצ"ה וְתַמִּיד הִיָתָה יוֹנַקַת שְׂפַע מַמְנוּ, אִיךְ הִיָתָה לְזוּנָה, כְּלוּמַר לְהִיָּוַת יוֹנַקַת מִן הַחִילוּנִים, כִּי זֶה פִירוּשׁ זוּנָה שְׂמוּנָה עִם אַחְרִים, וְהִנֵּה עַד עַתָּה הִיָתָה מְלֵאֲתֵי מִשְׁפָּט הֵיִינוּ מִשְׁפָּט וְדַאי, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא הוּא הַקְצ"ה הַנְּקֵרָא הַמְלַךְ הַמְשַׁפֵּט, וְמָה שְׂכָמוֹב לְדַק יֵלִין צֶה צֶדֶק דָּא כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל לְדַק הִיא הַשְּׂכִינָה, כִּי קְצ"ה וְשְׂכִינְתִּיהַ הַנְּקֵרָאִים לְדַק וּמִשְׁפָּט הִיוּ שְׂרוּיִים צֶה, וּבְגִין דְּאִתְעַרְת מְלָה אַחְרָא וּלְפִי שֶׁהַתְּעוֹרֵר דְּצֵר אַחְרָ, הֵיִינוּ שֶׁהַתְּעוֹרֵר עֲלֵיהַ הַסְטֵרָא אַחְרָא, לְכֵן אֶסְתַּלַּק מִנָּה קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא נֶסְתַּלַּק הַקְצ"ה מַמְנָה, וְשָׂרְיָא בְּהַ רוּחָא דְקָטוּלִי וְשָׂרָה וְנֹאחֵז צֶה רוּחַ הַסְטֵרָא אַחְרָא שְׂמַמְנוּ צָא כַח הַרְלִיחָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׂכָמוֹב שֵׁם

מצורע יום חמישי

התפלה נבחנת ונבדקת

רַבִּי חֲזַקְיָה פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים יז א) שְׁמֵעָה יְהוָה צְדָק וְגו', פְּמָה חֲבִיבָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבָכַל זְמַנָּא דְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֶתְתּ לְקָמִיָּה דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִדְמָן לְקָבְלָהּ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב שְׁמֵעָה יְהוָה צְדָק הַקְּשִׁיבָה רְנָתִי הַאֲזִינָה תְּפִלָּתִי, אָמַר דָּוִד, אָנָּא אֶתְקַטְרְנָא בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, פְּמָה דְּהִיא אֶשְׁתַּכַּחַת לְקַמְךָ, אָנָּא נְמִי אֶשְׁתַּכַּחַת, וּבְגִין כְּךָ שְׁמֵעָה יְהוָה צְדָק בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר הַקְּשִׁיבָה רְנָתִי הַאֲזִינָה תְּפִלָּתִי.

בְּלֹא שְׁפָתֵי מְרָמָה, מְאִי בְּלֹא שְׁפָתֵי מְרָמָה, אֶלְא הֵכִי תְּנִינָן, כָּל מְלָה וּמְלָה דְּצִלּוֹתָא דְּאֶפִּיק בְּר נֶשׁ מְפוֹמִיָּה, סְלָקָא לְעֵילָא, וּבְקָעָא רְקִיעִין, וְעֵאלַת לְאַתֵּר דְּעֵאלַת, וְתַמָּן אֶתְבַּחַנַת הֵהִיא מְלָה, אִי הִיא מְלָה דְּכְשָׂרָא אִי לָא, אִי אִיהִי מְלָה דְּכְשָׂרָא, עָאֲלִין לָהּ קָמִי מְלָפָא קְדִישָׁא, לְמַעַבְד רְעוּתָהּ, וְאִי לָאוּ, סְאֲטִין לָהּ לְבַר, וְאַתְעַר בְּהֵהִיא מְלָה רוּחָא אֶחְרָא.

וְתָא חֲזַי, פְּתִיב בֵּיהּ בְּיוֹסֵף, (שם קה יח) עֲנּוּ בְּכָבֶל רְגְלוֹ וְגו', עַד אֵימְתִי עֲנּוּ בְּכָבֶל רְגְלוֹ, עַד עַת בָּא דְּבָרוֹ, אֲמַרְתָּ יְהוָה צְרַפְתָּהוּ, עַד עַת בָּא דְּבָרוֹ דְּמָאן, אֶלְא עַד עַת בָּא דְּבָרוֹ דְּיוֹסֵף, וְאַתְבַּחִין הֵהִיא מְלָה, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, אֲמַרְתָּ יְהוָה צְרַפְתָּהוּ, כְּדִין שְׁלַח מְלַךְ וַיִּתִּירָהוּ, מוֹשֵׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ.

מתוק מדבש

אלא כך למדנו, כי כל מְלָה וּמְלָה דְּצִלּוֹתָא דְּאֶפִּיק בְּר נֶשׁ מְפוֹמִיָּה כל דיבור ודיבור של תפלה שמוציא האדם מפיו, (וכן כל דבורי תורה ושאר דיבורים שאדם מדבר), סְלָקָא לְעֵילָא עוֹלָה לְמַעְלָה, וּבְקָעָא רְקִיעִין וּבּוֹקֵעַ רְקִיעִים, וְעֵאלַת לְאַתֵּר דְּעֵאלַת וּנְכַנֵּס לְמִקּוּם שְׁנַכְנֵס, דְּהֵינּוּ לְהִיכְלוֹת הַעֲלִיּוֹנִים, וְתַמָּן אֶתְבַּחַנַת הֵהִיא מְלָה וְשֵׁם נִבְחָן כָּל דִּיבוּר וּדִיבוּר, אִי הִיא מְלָה דְּכְשָׂרָא אִי לָא אִם הוּא דִּיבוּר כְּשֵׁר וְיִשֵּׁר, אוֹ לָא, וְאִמַר כִּי אִי אִיהִי מְלָה דְּכְשָׂרָא אִם הוּא דִּיבוּר כְּשֵׁר, אוֹ עָאֲלִין לָהּ קָמִי מְלָפָא קְדִישָׁא לְמַעַבְד רְעוּתָהּ מְכַנְּסִים אוֹתוֹ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ כְּדִי לְעֵשׂוֹת רְצוֹן הַמִּתְפַּלֵּל, וְאִי לָאוּ סְאֲטִין לָהּ לְבַר וְאִם אֵינוֹ דִּיבוּר כְּשֵׁר אוֹ דוּחִים אוֹתוֹ לְחוּץ, וְאַתְעַר בְּהֵהִיא מְלָה רוּחָא אֶחְרָא וּמִתְעוֹרֵר עַל יַדֵּי הַדִּיבוּר הַהוּא רוּחַ שֶׁל הַסְטְרָא אַחְרָא רַח"ל, לְכֵן אִמַר דָּוִד שֶׁתְּפִלְתִי נִאֲמַרָה כְּרָאוּי בְּלֹא שְׁפָתֵי מְרָמָה, וְלִכְּן בְּקִשְׁתִּי שֶׁתִּשְׁמַע אֶת תְּפִלְתִּי. (רמ"ק ומפרשים)

וְתָא חֲזַי, פְּתִיב בֵּיהּ בְּיוֹסֵף בָּא וְרָאָה, כְּתוּב בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק, עֲנּוּ בְּכָבֶל רְגְלוֹ בְּרִזֵּל בְּרִזֵּל בָּאָה נִפְשׁוֹ, עַד אֵימְתִי עֲנּוּ בְּכָבֶל רְגְלוֹ עַד מֵתִי הִיָּה בְּבֵית הַסְּהָר, וְאִמַר הַכְּתוּב עַד עַת בָּא דְּבָרוֹ, אֲמַרְתָּ יְהוָה צְרַפְתָּהוּ, וּמִפְּרֵשׁ עַד עַת בָּא דְּבָרוֹ דְּיוֹסֵף (ה"ג הרמ"ק) וּדִיבוּרוֹ הֵינּוּ דְּבָרֵי תְּפִלְתּוֹ וּבְקִשְׁתּוֹ שֶׁל יוֹסֵף, וְאַתְבַּחִין הֵהִיא מְלָה וְנִבְחָן דִּיבוּר הַהוּא אִם הוּא רָאוּי לְהִתְקַבֵּל, הָדָא הוּא דְּכְתִיב זֶהוּ שֶׁכְּתוּב אֲמַרְתָּ יְהוָה צְרַפְתָּהוּ פִּירוּשׁ אֲמַרְתִּי אוֹ דִּיבוּרוֹ, צִרְפַּתְּם וּבְחַנְתֶּם הַשְּׂכִינָה וּמִצָּאָה אוֹתָם כְּנִים, כְּדִין אוֹ כְּשֶׁנִּתְקַבְּלָה תְּפִלְתּוֹ, שְׁלַח מְלַךְ וַיִּתִּירָהוּ שְׁלַח הַקְּבִ"ה שֶׁהוּא מְלָכוֹ שֶׁל עוֹלָם שְׁלִיחַ וַיִּתִּיר אֶת יוֹסֵף מִמַּאֲסָרוֹ, וּמִי הִיָּה הַשְּׁלִיחַ, וְאִמַר מוֹשֵׁל עַמִּים שֶׁהוּא פְּרַעַה שֶׁהִיא מוֹשֵׁל עַל הָעַמִּים, וַיִּפְתַּחְהוּ וַהֲתִיר אוֹתוֹ מִמַּאֲסָרוֹ.

"מאמר התפלה נבחנת ונבדקת" ומבואר בו כי כל דבורי התפלה עולים למעלה ובוקעים רקיעים, אכן שם הם נבחנו אם הם כשרים וראויים להתקבל, ומביא ראיה מתפלת יוסף הצדיק שנבחנה ונמצאה כשרה והתקבלה.

(מקור המאמר צוהר פרשת מטות דף נה ע"א, צניאורינו כרך י עמ' תרפט-תרל"א)

רַבִּי חֲזַקְיָה פֶּתַח וְאָמַר לְפָרֵשׁ מַה שְׁכָתוּב, תְּפִלָּה לְדוּד שְׁמֵעָה יְהוָה צְדָק וְגו' פִּירוּשׁ שְׁמֵעָה תְּפִלְתִי הַנִּאֲמָרָה בְּצַדֵּק וּבְכוּונַת הַלֵּב, וְהַקְּדִים וְאִמַר פְּמָה חֲבִיבָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָה אֶהוּבָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה לְפָנֵי הַקְּבִ"ה שֶׁהוּא ו"ל, שְׁאִין עֵיכוּז הַיְחוּד מְנַלְדוּ, דְּבָכַל זְמַנָּא דְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֶתְתּ לְקָמִיָּה דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּי בְּכָל עַת שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בָּאָה לְפָנֵי הַקְּבִ"ה וּמַעֲלָה מִיַּיִן נוֹקְצִין לְלוּכָן הַיְחוּד, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִדְמָן לְקָבְלָהּ הַקְּבִ"ה מְזַדְמָן כְּנִגְדָה לְהַתִּיחַד עִמָּה, כִּי הַהִתְעוֹרְרוֹת לְהַיְחוּד תְּלוּיָה זְמַעֲשִׂים טוֹזִים שֶׁל צְנִי יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל יַדֵּי זֶה הֵם מַעֲלִים מִיַּיִן נוֹקְצִין אֶל הַמְּלָכוֹת וְהִיא מַעֲלַת לִ"ל, וְאִזְ נַעֲשֵׂה יְחוּד הַעֲלִיּוֹן, הָדָא הוּא דְּכְתִיב זֶהוּ שֶׁכְּתוּב שְׁמֵעָה יְהוָה צְדָק, הַקְּשִׁיבָה רְנָתִי הַאֲזִינָה תְּפִלְתִּי שְׁפִירוּשׁוֹ אָמַר דָּוִד, אָנָּא אֶתְקַטְרְנָא בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲנִי נִתְקַשְׁרְתִּי בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, פְּמָה דְּהִיא אֶשְׁתַּכַּחַת לְקַמְךָ כְּמוֹ שֶׁהִיא נִמְצָאָה לְפָנֶיךָ, אָנָּא נְמִי אֶשְׁתַּכַּחַתָּא גַם אֲנִי נִמְצָא לְפָנֶיךָ, וּבְגִין כְּךָ וּבְשִׁבִיל זֶה אֲבַקְשֵׁךְ שְׁמֵעָה יְהוָה צְדָק בְּקִדְמִיתָא בְּתַחִילָה שְׁמַע אֶת בְּקִשְׁתֵּי הַשְּׂכִינָה הַנִּקְרָאָת צַדֵּק כְּשֶׁהִיא בָּאָה לְפָנֶיךָ, וּלְבַתֵּר וְאַחַר כֵּן הַקְּשִׁיבָה רְנָתִי, הַאֲזִינָה תְּפִלְתִּי כִּי אִם תִּשְׁמַע תְּפִלַת הַשְּׂכִינָה מִמִּילָא תִּשְׁמַע גַּם תְּפִלְתִּי, כִּי אֲנִי מְקוּשֵׁר עִמָּה.

ומה שכתוב האזינה תפילתי בלא שפתי מרמה, שאל מאי בלא שפתי מרמה מה היה כונת דוד בזה, אלא הכי תנינן

אצטריף לאתקדשא ביממא, ודא אצטריף לאתקדשא בליליא, וכל קדושין נטלין לון ישראל לבתר, ואתקדשין בקדושי דקדשא בריף הוא.

מתוק מדבש

השפע למטה, ואתקדשין בקדושי דקדשא בריף הוא ומתקדשים בקדושתו של הקב"ה המקדש עמו ישראל בשנת קדשו. (רמ"ק ומק"מ ומפרשים)

ז"א נריך להתקדש ציוס השנת בקדושת רבא כדי להמשיך לו קדושה מלמעלה, ודא אצטריף לאתקדשא בליליא והמלכות נריכה להתקדש צליל שנת, וכל קדושין נטלין לון ישראל לבתר וכל הקדושות של ז"ן לוקמים ישראל אחר כך, כי כן דרך כל השפעה שאדם משפיע למדות העליונות שאחר כך נשפע מאותו

אחרי יום ראשון

סדר עבודת הכהן ביום הכפורים

תָּאנָא מְכַל חֲטָאֵיכֶם לְפָנֵי יְהוָה, פִּינּוֹן דְּכְתִיב מְכַל חֲטָאֵיכֶם, אֲמַאי לְפָנֵי יְהוָה, אֲלֵא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְפָנֵי יְהוָה מְמַשׁ.

דִּתְנִיא, מְרִישָׁא דִּירְחָא סְפָרִין פְּתִיחִין וְדִינֵי דִינֵי, בְּכַל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּתֵי דִינֵין אֲתַמְסְרִין לְאַתְפְּתָחָא בְּדִינָא, עַד הָהוּא יוֹמָא דְאַקְרִי תְשַׁעָה לִירְחָא, בְּהָהוּא יוֹמָא סְלָקִין דִּינֵין פְּלָהוּ לְמֵאֲרֵי דִינָא, וּמְתַקְנֵי פּוּרְסֵיאַ עֲלָאָה דְרַחֲמֵי לְמִלְפָּא קְדִישָׁא, בְּהָהוּא יוֹמָא בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא לְמַחְדֵי בְּחֻדְוֹתָא לְקַדְמוֹת מְאָרְיָהוֹן, דְּזַמִּין לְיוֹמָא אַחְרָא לְמִיתַב עֲלֵיהוּ בְּכוּרְסֵיאַ קְדִישָׁא דְרַחֲמֵי, בְּכוּרְסֵיאַ דְּוֹתְרָנוֹתָא. וְכָל אֵינּוֹן סְפָרִין דְּפִתִיחִין קָמִיה, וּכְתִיבִין קָמִיה פֶּל אֵינּוֹן חוּבִין, הוּא מְזַפֵּי לֹון וּמְדַפֵּי לֹון מְפֻלָּהוּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב מְכַל חֲטָאֵיכֶם לְפָנֵי יְהוָה תְּטַהְרוּ, לְפָנֵי יְהוָה מְמַשׁ.

אֵינּוֹן דְּאֲמַרִין קְרָא, עַד הָכָא אֲמַרִין וְלֵא יִתִיר, וְלִית רְשׁוֹ לְאַחְרָא דְלִימָא תְּטַהְרוּ, אֲלֵא פְּהֵנָא רַבָּא דְּפֻלַּח

מתוק מדבש

בתי דינים לבעלת הדין, שהיא הבינה שממנה מתערין הדינים, אבל היא בעצמה מלאה רחמים, ומתקני פורסייא עלאה דרחמי למלפא קדישא ומתקנים כסא עליון של רחמים למלך הקדוש שהוא הבינה, כלומר שמתקנים את חג"ט דז"א שיהיו כסא ומרכזה לזינה, בההוא יומא בעאן ישראל לתתא למחדי בחדוותא לקדמות מאריהון ביום ההוא של ערב יום הכפורים צריכים ישראל לשמוח בשמחה ובבטחון לפני קונם, דזמין ליומא אחרא למיתב עליהו בפורסייא קדישא דרחמי לפי שעתידי ליום שלאחריו שהוא יום הכפורים לשבת בשבילם בכסא קדוש של רחמים, בפורסייא דוותרנותא בכסא של וותרנות, לכן אנו צריכים להיות בטוחים שעל ידי התשובה יותר הקב"ה וימחול על כל עונותינו, ויזכינו ויטהרנו במדת החסד ובמדת הרחמים כדמפרש ואזיל. (רמ"ק ומק"מ ומפרשים)

וממשיך דבריו ואמר כי ביום הכפורים וכל אינון ספרין דפתיחין קמיה כל אותם הספרים הפתוחים לפניו, וכתיבין קמיה פל אינון חובין וכתובים בו כל עונות ישראל, הוא מזפני לון ומדפי לון מפלהו הוא מזכה אותם ומטהר אותם מכל הטומאות, הדיא הוא דכתיב זהו שכתוב מפל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו, לפני יהוה ממש היינו על ידי הבינה שהיא לפני ולמעלה מז"א הנקרא הוי"ה, שממנה נמשכת הטהרה.

ואמר עוד כי אינון דאמרין קרא אותם הכהנים והעם העומדים בעזרה אם היו רוצים לומר עם הכהן גדול הפסוק כי ביום הזה יכפר עליכם וגו', עד הדיא אמרין ולא יתיר עד מלת תטהרו היו אומרים ולא יותר, כי ולית רשו לאחרא דלימא תטהרו, אלא פהנא רבא דפלח פלחנא אין רשות לאיש אחר שיאמר מלת "תטהרו", אלא הכהן גדול לבדו העובד את העבודה, (מכאן נראה שגם הכהנים והעם שהיו בעזרה היו מתודים ואומרים את

"מאמר סדר עבודת הכהן ביום הכפורים" ומבואר בו כי מיום ראש השנה ועד יום הכפורים הם עשרת ימי תשובה שאז הספרים פתוחים לדון את הבינונים ביום הכפורים, שביום זה מדת הבינה שבה שרש התשובה דנה את ישראל ומזכה ומטהרת אותם, ועל כן עלינו להיות בשמחה ביום זה ולבטוח שעל ידי התשובה נזכה לכפרה וטהרה. ומכאן ממשך ומבאר בפרטות את סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכפורים, שעל ידו היתה נמשכת הכפרה והטהרה.

(מקור המאמר זהו פרשת אחרי דף סו ע"א, צנלאורינו כרך יא עמ' קמ-קמד)

תאנא למדנו כי מה שכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מפל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו, יש לשאול פינן דכתיב לטהר אתכם מפל חטאתיכם הרי הכל בכלל, אם כן אמאי לפני יהוה למה מוסיף עוד לומר לפני ה' תטהרו, כלומר מה בא לרבות בזה, אלא אמר רבי יצחק לכן כתוב לפני ה', להורות לפני יהוה ממש שישראל יקבלו את הטהרה מהבינה שהיא לפני ולמעלה מז"א הנקרא הוי"ה.

ומביא ראייה לדבריו דתניא שלמדנו בברייתא כי מרישא דירחא ספרין פתיחין מראש החדש דהיינו מראש השנה הספרים פתוחים, ודייני דיינין והדיינים שבכל העולמות דנים את הדינים של הבינונים ששבו בתשובה בימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, והיינו בכל יומא ויומא בתי דינין אתמסרין לאתפתחא בדינא בכל יום ויום מעשרת ימי תשובה נמסר לבתי דינים הכח לפתוח בדין ולדון את העולם, לפי מה שמוסיף הבינוני תשובה או חטאים, עד ההוא יומא דאקרי תשעה לירחא עד היום ההוא הנקרא תשעה לחדש, שהוא ערב יום הכפורים, שבו כתוב ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש בערב, בההוא יומא סלקין דינין פלהו למארי דדינא ביום ההוא מעלים את כל הדינים שבכל

פָּתַח פְּהֵנָּא פּוּמִיָּה בְּצִלּוֹתָא בְּרַעוּתָא בְּחֻדְוֹתָא, וְצִלִּי צִלּוֹתִיהָ, בְּתַר דְּסִיִּים, זְקַפִּין פְּרוּבִיָּיא פְּמִלְקֻדְמִין גְּדַפְיִיהוּ וּמְזַמְרִין, פְּדִין יַדַּע פְּהֵנָּא דְרַעוּתָא הִיא, וְעֵידִן חֻדְוֹתָא לְכֻלָּא, וְעַמָּא יַדְעִין דְּאִתְקַבֵּל צִלּוֹתִיהָ, כְּמָה דְכְּתִיב (ישעיה א יח) אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם פְּשָׁנִים פְּשָׁלְג יִלְבִּינוּ, וְהוּא תָּב לְאַחֻרִיָּה, וְצִלִּי צִלּוֹתִיהָ. זְפָאָה חוּלְקִיָּה דְכְּהֵנָּא, דְּהָא עַל יְדוּי חִידוּ עַל חִידוּ אֲשֶׁתְּכַח הֵהוּא יוֹמָא לְעֵילָא וְתַתָּא, עַל הֵהוּא שְׁעַתָּא כְּתִיב (תהלים קמד טו) אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁיִהוּ"ה אֱלֹהֵי"ו.

מתוק מדבש

מסדר העבודה של נוסח אשכנז, שכתוב שם "וכך היתה תפלתו של כהן גדול ביום הכפורים בצאתו מבית קדש הקדשים בשלום בלי פגע", ומובא שם תפלה ארוכה).

זְפָאָה חוּלְקִיָּה דְכְּהֵנָּא אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל הַכֹּהֵן, דְּהָא עַל יְדוּי חִידוּ עַל חִידוּ אֲשֶׁתְּכַח הֵהוּא יוֹמָא לְעֵילָא וְתַתָּא כִּי עַל יְדוּ נִמְצְאָת בְּיוֹם הֵהוּא שְׂמַחָה כְּפוּלָה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, עַל הֵהוּא שְׁעַתָּא כְּתִיב עַל אוֹתָהּ הַשְּׁעָה נִאֵמַר אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁיִהוּ"ה אֱלֹהֵי"ו (רמ"ק וחס"ק ומפרס"ט)

ואז פתח פְּהֵנָּא פּוּמִיָּה בְּצִלּוֹתָא בְּרַעוּתָא בְּחֻדְוֹתָא, וְצִלִּי צִלּוֹתִיהָ פתח הכהן פיו בתפלה ברצון ובשמחה, והתפלל בהיכל תפלה קצרה סמוך לפרוכת (כמנז"ל נמס' יומא דף נג ע"ב), בְּתַר דְּסִיִּים אַחַר שְׁסִיִּים תַּפְלָתוֹ, זְקַפִּין פְּרוּבִיָּיא פְּמִלְקֻדְמִין גְּדַפְיִיהוּ וּמְזַמְרִין הַכְּרוּבִים הִיוּ זוֹקְפִים אֶת כַּנְפֵיהֶם וּמְזַמְרִים כְּבַתְחִילָה, פְּדִין יַדַּע פְּהֵנָּא דְרַעוּתָא הִיא אִזּוּ יַדַּע הַכֹּהֵן שְׁהִיא שַׁעַת רִצּוֹן, וְעֵידִן חֻדְוֹתָא לְכֻלָּא וְהִיא עַת שְׂמַחָה לְכֻלָּא, וְעַמָּא יַדְעִין דְּאִתְקַבֵּל צִלּוֹתִיהָ וְגַם הָעַם הִיוּ יוֹדְעִים שְׁנִתְקַבְּלָה תַּפְלָתוֹ, כְּמָה דְכְּתִיב כְּמוֹ שְׁנִאֵמַר אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם פְּשָׁנִים פְּשָׁלְג יִלְבִּינוּ, וְאַחַר כֵּן וְהוּא תָּב לְאַחֻרִיָּה וְצִלִּי צִלּוֹתִיהָ הַכֹּהֵן גְּדוּל חֹזֵר לְאַחֻרָיו וְהַתְּפַלֵּל תַּפְלָתוֹ (נראה שזו תפלה אחרת, כפי הנראה

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּעוֹד דְּנַפְשֵׁי בֵּי, אֹיְתִיךָ בְּלִילָה, מָאִי טַעְמָא בְּלִילָה, אֲלָא בְּגִין דְּהָאִי נַפְשָׁא בְּהָאִי שְׁעָתָא אֲצִטְרִיךְ לְחַמְדָּא לָךְ, אִף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחְרְךָ, כִּד אֲתַעַר בֵּי רוּחָא קִדְיָשָׁא, אֲשַׁחְרְךָ בְּאַתְעָרוּתָא לְמַעַבְד רְעוּתָךְ.

כִּי כַּאֲשֶׁר מְשַׁפְּטִיךָ לְאַרְצָךְ, בְּזַמְנָא דְּמִשְׁפָּט נַחֲת בְּאַרְעָא לְבִשְׁמָא עֲלָמָא, כְּדִין צְדָק לְמַדוּ יוֹשְׁבֵי תְּבֵל, כְּלוּמַר יְכַלִּין לְמַסְבֵּל דִּינָא דְּצְדָק וְלֹא יִשְׁתַּצִּי עֲלָמָא מְגִיָּה, אִימְתִי צְדָק לְמַדוּ יוֹשְׁבֵי תְּבֵל, כַּאֲשֶׁר מְשַׁפְּטִיךָ לְאַרְצָךְ.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, נַפְשֵׁי אֹיְתִיךָ בְּלִילָה, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, אִף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחְרְךָ, דָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

מתוק מדבש

דִּינָא דְּצְדָק וְלֹא יִשְׁתַּצִּי עֲלָמָא מְגִיָּה אִזְ צְנִי הָעוֹלָם יְכוּלִים לְסַבּוֹל אֵת דִּינֵי הַצֶּדֶק וְלֹא יֵאָדְדוּ צְנִי הָעוֹלָם מְדִינָה, וְרַחֵם לִוְמַר הַמַּלְכוּת נִקְרָאת נְדָק כְּשֵׁיט צֶה הַתְּעוֹרְרוֹת הַדִּינִים, וְכַשְׁנִמְתְּקוּ דִּינֵיהּ עַל יְדֵי ז"א, אִזְ צְנִי הָעוֹלָם יְכוּלִים לְסַבּוֹל אֵת הַדִּינִים, וּמִפְּרַשׁ אִימְתִי צְדָק לְמַדוּ יוֹשְׁבֵי תְּבֵל מִתִּי הֵם יְכוּלִים לְסַבּוֹל אֵת דִּינֵי הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת נְדָק, וְאִמְרַן כַּשְׁמַשְׁפֵּט לְאַרְצָךְ כַּשְׁמַשְׁפֵּט שֶׁהוּא ז"א יוֹרֵד לְאַרְצָךְ לְנַשֵּׂס אֵת הָעוֹלָם.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר מֵה שְׁכָתוּב נַפְשֵׁי אֹיְתִיךָ בְּלִילָה, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא סוּד הַנַּפֶּשׁ, וְיִשְׂרָאֵל אֹמְרִים לָהּ, נַפְשֵׁי, עֵתָה בְּלִילָה בַּעַת מִמְשַׁלְתְּךָ, אֹיְתִיךָ, אִף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחְרְךָ, דָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא ז"א שֶׁהוּא סוּד הַרוּחַ, וְיִשְׂרָאֵל אֹמְרִים לוֹ, אֵתָה רוּחֵי וְשׁוֹכֵן בְּקִרְבֵי, אֲשַׁחְרְךָ, אֲדַרוּשׁ אֹתְךָ בְּשַׁחַר בּוֹמֵן מִמְשַׁלְתְּךָ. (רמ"ק מק"מ ומפּרֵשִׁס)

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּעוֹד דְּנַפְשֵׁי בֵּי אִמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקַּב"ה, בְּעוֹד שְׁנַפְשֵׁי בְּקִרְבֵי, קוּדֵם שִׁנְתִּי, אֹיְתִיךָ בְּלִילָה, וְשׁוֹאֵל מָאִי טַעְמָא בְּלִילָה מֵהוּ הַטַּעַם שֶׁבְּלִילָה צְרִיכִים לְהַתְּאוּת לְהַקַּב"ה יוֹתֵר מִבְּיוֹם, וּמִשִּׁיב אֲלָא בְּגִין דְּהָאִי נַפְשָׁא בְּהָאִי שְׁעָתָא אֲצִטְרִיךְ לְחַמְדָּא לָךְ אֲלָא לְפִי שֶׁהַנַּפֶּשׁ בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה צְרִיכָה לְחַמּוּד אֹתְךָ, כִּי אִזְ הַשְּׁעָה צְרִיכָה לְכַךְ לְפִי שֶׁהַנַּפֶּשׁ עוֹלָה לְמַעְלָה, אִף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחְרְךָ הֵיינו כִּד אֲתַעַר בֵּי רוּחָא קִדְיָשָׁא, אֲשַׁחְרְךָ בְּאַתְעָרוּתָא לְמַעַבְד רְעוּתָךְ כַּשְׁמַתְעוֹרֵר וְחֹזֵר בִּי רוּחַ הַקִּדּוּשׁ בְּבִקְרָה, אִזְ אֲשַׁחְרְךָ בְּהַתְּעוֹרְרוֹת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ.

וּמֵה שְׁכָתוּב כִּי כַּאֲשֶׁר מְשַׁפְּטִיךָ לְאַרְצָךְ הֵיינו בְּזַמְנָא דְּמִשְׁפָּט נַחֲת בְּאַרְעָא לְבִשְׁמָא עֲלָמָא צוּמֵן שֶׁהַמַּשְׁפָּט שֶׁהוּא ז"א יוֹרֵד לְאַרְצָךְ שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת כְּדִי לְנַשֵּׂס אֵת דִּינֵי הָעוֹלָם שְׁנַתְעוֹרְרוּ עַל יְדֵי, כְּדִין צְדָק לְמַדוּ יוֹשְׁבֵי תְּבֵל, כְּלוּמַר יְכַלִּין לְמַסְבֵּל

אחרי יום שלישי

מעלת התשובה ודרך התקון

כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפַּר עֲלֵיכֶם וְגו', אֲכַפֵּר עֲלֵיכֶם מִבְּעַי לִי, אֲלֵא יִכְפַּר עֲלֵיכֶם, לְאַכְלִלָּא יוֹבְלָא, דְּנִגִיד מִבּוֹעֵי לְאַשְׁקָאָה בְּהַאי יוֹמָא לְכָל עֵיבָר, לְאַרְוָאָה פְּלָא, וְלְאַשְׁקָאָה פְּלָא, וְדָא עֲלֵיכֶם, פְּלוֹמַר בְּגִינִיכוֹן, לְדַפְּאָה לְכוֹן בְּהַאי יוֹמָא, דְּכְתִיב לְפָנֵי יְהוָה תְּטַהְרוּ, וְלֹא יִשְׁלוּט עֲלֵיכוֹ דִּינָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, זַפְּאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּהוּ, וּבְעֵי לְדַפְּאָה לְהוּ דְּלֵא יִשְׁתַּכַּח בְּהוּ חוּבָא, בְּגִין דִּיהוֹן בְּנֵי הַיְכָלִיָּה, וַיְדוֹרוּן בְּהַיְכָלִיָּה, וְלִזְמַנָּא דְּאֲתֵי כְּתִיב (יחזקאל לו כה) וְזַרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיּוֹם טְהוֹרִים וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (תהלים קל א) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְמֵי קְרֵאתֶיךָ יְהוָה, תְּנִינִן, בְּשַׁעֲתָא דְּבְרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, בְּעָא לְמַבְרֵי בַר נֶשׁ, אֲמַלִּיךְ בְּאוּרֵייתָא, אֲמַרְהָ קַמִּיהָ, תְּבַעֵי לְמַבְרֵי הַאי בַר נֶשׁ, זְמִין הוּא לְמַחְטֵי קַמְךָ, זְמִין הוּא לְאַרְגָּזָא קַמְךָ, אֵי תַעֲבִיד לִיָּה פְּעוּבָדוּי הָא עֲלֵמָא לֹא יִכִּיל לְמִיקַם קַמְךָ, כֹּל שְׂפֵן הַהוּא בַר נֶשׁ, אָמַר לְהָ, וְכִי לְמַגְנָא אֲתַקְרִינָא (שמות לו ו) א"ל רְחוּם וְחַנוּן אַרְךָ אַפִּים.

מתוק מדבש

צעצורכס כדצרי רצי אלעזר, אלא עליכס ממש, דהיינו שעל שורש נשמות ישראל נשפע שפע טהרה מזינה, ושס הם נטהרים צשורכס לגמרי והעונות מתצטלים, וזה שאמר זַפְּאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּהוּ אֲשֵׁרִיהֶס יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְצִיָּה רַחֵם וְצַח צַהֵס, וְבְעֵי לְדַפְּאָה לְהוּ דְּלֵא יִשְׁתַּכַּח בְּהוּ חוּבָא וְרַחֵם לְטַהַר אֹתוֹס שְׁלֵא יִמְלֹא צַהֵס חַטָּא וְעוֹן כֻּלָּל, בְּגִין דִּיהוֹן בְּנֵי הַיְכָלִיָּה וַיְדוֹרוּן בְּהַיְכָלִיָּה צַשְׁצִיל שִׁהִיו צַנִי הִיכְלוֹ וַיְדוֹרוּ צַהִיכְלוֹ שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת, וַיִּזְמַנָּא דְּאֲתֵי כְּתִיב וְלַעֲתִיד לְצַח כְּתוּב וְזַרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיּוֹם טְהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם מִכָּל טוֹמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם, צַשׁרֵשׁ נִשְׁמַתְכֶם. (רמ"ק ומפרשים)

"מאמר מעלת התשובה ודרך התקון" ומבואר בו כי התשובה מהפכת את הדין לרחמים, אבל העוונות לא מתבטלים, אכן הם אינם נזכרים, וזו דעת רבי אלעזר. אבל רבי יהודה סובר שהעונות מתבטלים לגמרי. וממשך ומבאר כי מדת התשובה קדמה לבריאת האדם, כדי שאם יחטא יהיה לו קיום על ידי התשובה, ותושלם טהרתו ויתוקן הפגם לגמרי על ידי תשובה כראוי, ובתפלה מעומק הלב. ומבאר עוד כי בזמן בית המקדש החוטא היה מביא קרבן, והכהן היה מתפלל עליו ומעורר רחמים, ואז היה האדם נטהר. (מקור המאמר צהר פרשת אחרי 77 סט ע"ב - ע"ג ע"ד, צנצאוריני כרך יא עמ' קעו-קעט)

אמר רצי אלעזר כתיב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם, ויש לשאול אכפר עליכם מבעי ליה היה לו לומר אכפר עליכם, כמדבר צעד עלמנו, כי הרי הקצ"ה שהוא ז"ל אומר לשראל אני אכפר עליכם, והשיב אָמַר מה שנאמר צלשון נסתר יכפר עליכם, יִשְׁכַּחְיָא יוֹבְלָא צַל לְכַלּוֹל גַּס אַתְּ הַצִּינָה הַנִּקְרָאת יוֹבְלָא, דְּנִגִיד מִבּוֹעֵי לְאַשְׁקָאָה בְּהַאי יוֹמָא אָמַר עֵיבָר שִׁמְמֵשִׁין מִמְקוֹרָה מִימֵי הַרְחִמִים לְהַשְׁקוֹת צִיּוֹס הוּא לְכָל הו"ק דו"א, דהיינו לַדִּין שֶׁצַּהֵס הַנְּמָאִים לְמִימֵי הַרְחִמִים, וְגַם יִשְׁכַּחְיָא בְּעָא לְהַשְׁצִיעַ אַתְּ הַכֵּל, דהיינו לַדִּין שֶׁצַּהֵס, וְיִשְׁכַּחְיָא בְּעָא וְלְהַשְׁקוֹת צִיּוֹס הַשְּׁפַע אַתְּ הַכֵּל, דהיינו אַתְּ כֹּל הַתְּחִיבִים, בְּפִלּוֹמַר בְּגִינִיכוֹן הַצִּינָה תִּשְׁפִיעַ מִימֵי הַרְחִמִים לְו"ק דו"א צַעצוֹרְכֶס, כְּדִי לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם, יִשְׁכַּחְיָא בְּכּוֹן בְּהַאי יוֹמָא וְלַטַהַר אֶתְכֶם צִיּוֹס הוּא, דְּכְתִיב לְפָנֵי יְהוָה תְּטַהְרוּ פִירוּשׁ עַל יְדֵי הַצִּינָה שֶׁהִיא לְפָנֵי וְלַמַּעֲלָה מו"א הַנִּקְרָאת הו"ה, עַל יְדֵי הַשְּׁפַע שֶׁהִיא תִּשְׁפִיעַ לְו"א, טַהַרְוּ, וְאֵל וְיִשְׁלוּט עֲלֵיכוֹ דִּינָא לֹא יִשְׁלוּט עוֹד עֲלֵיכֶם הַדִּין, הִנֵּה לְדַצְרֵי רַצִּי אֲלַעזֵר אֵין הַעוֹנוֹת צַעצַמֵס מִתְצַטְלִים אֲלֵא שֶׁהַדִּין נִהְפֵךְ לְרַחֲמִים וְהַעוֹנוֹת אֵינֶם נִזְכָּרִים.

רבי יהודה אָמַר פליג ואמר, שמלת "עליכם" אין פירושה

וְעַד לֹא בָּרָא קֹדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, בָּרָא תְּשׁוּבָה, אָמַר לָהּ לְתְּשׁוּבָה, אָנָּא בְּעֵינָא לְמַבְרִי בַּר נֶשׁ בְּעֵלְמָא, עַל מָנָת דְּכַד יְתוּבוּן לָךְ מַחֻבְיָהוֹן, דְּתַהוּי זְמִינָא לְמַשְׁבַּק חוּבְיָהוֹן, וְלִכְפְּרָא עֲלֵייהוּ.

וּבְכָל שַׁעְתָּא וְשַׁעְתָּא תְּשׁוּבָה זְמִינָא לְגַבִּי בְּנֵי נֶשׁא, וְכַד בְּנֵי נֶשׁא תֵּיבִין מַחֻבְיָהוּ, הָאִי תְּשׁוּבָה תִּבְתּ לְגַבִּי קֹדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא, וְכַפֵּר עַל כְּלָא, וְדִינִין אֲתַפְּסִין וּמִתְבַּסְּמָן כְּלָהוּ, וּבַר נֶשׁ אֲתַדְכִּי מַחֻבְיָה, אִימְתִי אֲתַדְכִּי בַּר נֶשׁ מַחֻבְיָה, בְּשַׁעְתָּא דְּעָאֵל בְּהָאִי תְּשׁוּבָה כְּדָא חֲזִי.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, דְּתַב קָמִי מִלְפָּא עֲלָאָה, וְצָלִי צְלוֹתָא מְעוּמְקָא דְּלַבָּא, הָדָא הוּא דְּכָתִיב מִמְעַמְקִים קְרָאתִיךָ יְהוָה.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, מִמְעַמְקִים קְרָאתִיךָ יְהוָה, אֲתֵר גְּנִיז הוּא לְעֵילָא, וְהוּא עֲמִיקָא דְּבִירָא, וּמַהֲאִי נִפְקִין נַחְלִין וּמַבוּעִין לְכָל עֵיבֵר, וְהוּא עֲמִיקָא דְּעֲמִיקְתָּא אֲקָרִי תְּשׁוּבָה, וּמֵאֵן דְּבַעֵי לְאַתְבָּא וּלְאַתְדַּכָּא מַחֻבוּי, בְּהָאִי עוּמְקָא אֲצַטְרִיךְ לְמַקְרִי לְקֹדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְּכָתִיב מִמְעַמְקִים קְרָאתִיךָ יְהוָה. תָּאנָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּהוּה בַּר נֶשׁ חָב קָמִי מְאָרִיָּה, וְקָרִיב קְרַבְנִיהָ עַל מְדַבְּחָא, וְכֹהֵנָּא מְכַפֵּר עָלֶיהָ, וּבַעֵי בְּעוּתִיהָ עָלֶיהָ, מִתְּעָרִין רַחֲמֵי, וְדִינִין מִתְבַּסְּמָן, וְתְּשׁוּבָה אָרִיק בְּרַכָּאֵן בְּמַבוּעִין דְּנַגְדִין וְנִפְקִין, וּמִתְבַּרְכִין כְּלָהוּ בּוּצִינִין כְּחָדָא, וּבַר נֶשׁ אֲתַדְכִּי מַחֻבְיָה.

מתוק מדבש

אֲתֵר גְּנִיז הוּא עֲמִיקָא מְעוּמְקִים קְרָאתִיךָ יְהוָה, וְהוּא עֲמִיקָא דְּבִירָא, וּמַהֲאִי נִפְקִין נַחְלִין וּמַבוּעִין לְכָל עֵיבֵר, וְהוּא עֲמִיקָא דְּעֲמִיקְתָּא אֲקָרִי תְּשׁוּבָה, וּמֵאֵן דְּבַעֵי לְאַתְבָּא וּלְאַתְדַּכָּא מַחֻבוּי, בְּהָאִי עוּמְקָא אֲצַטְרִיךְ לְמַקְרִי לְקֹדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְּכָתִיב מִמְעַמְקִים קְרָאתִיךָ יְהוָה. תָּאנָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּהוּה בַּר נֶשׁ חָב קָמִי מְאָרִיָּה, וְקָרִיב קְרַבְנִיהָ עַל מְדַבְּחָא, וְכֹהֵנָּא מְכַפֵּר עָלֶיהָ, וּבַעֵי בְּעוּתִיהָ עָלֶיהָ, מִתְּעָרִין רַחֲמֵי, וְדִינִין מִתְבַּסְּמָן, וְתְּשׁוּבָה אָרִיק בְּרַכָּאֵן בְּמַבוּעִין דְּנַגְדִין וְנִפְקִין, וּמִתְבַּרְכִין כְּלָהוּ בּוּצִינִין כְּחָדָא, וּבַר נֶשׁ אֲתַדְכִּי מַחֻבְיָה.

ואמר רבי יהודה ועד לא ברא קדשא בריך הוא עלמא ברא תשובה ומטרם שברא הקב"ה שהוא אצל את העולם, ברא את מדת התשובה שהיא אימא, אמר לה אצל לתשובה שהיא אימא, אנא בעינא למברי בר נש בעלמא אני רוצה לברוא אדם בעולם, על מנת דכד יתובון לך מחוביהון על מנת שאם ישוּבו אליך מעונותיהם, דתהוי זמינא למשבק חוביהון ולכפרא עלייהו שתהי מוכנת לעזוב ולסלוח את עונותיהם ולכפר עליהם, ונתן בה כח שתמשך שפע ממקור הרחמים להלבין את הפגמים ולתקן את הספירות.

ובכל שעטא ושעטא תשובה זמינא לגבי בני נשא ובכל שעה ושעה התשובה מוכנת לבני אדם, וכד בני נשא תיבין מחוביהו וכשבני אדם שבים מעונותיהם, האי תשובה תבת לגבי קדשא בריך הוא זו התשובה היינו אימא חוזרת אל הקב"ה שהוא אצל להתחבר עמו, והם ממשיכים שפע רחמים ממקור הרחמים שנא"ל, וכפר על פלא והיא מכפרת על הכל, ודינין אתפסיין ומתבסמן כלהו והדינים נכפים ונכנעים, וכולם נמתקים, ובר נש אתדכי מחוביה והאדם נטהר מעונותיו. ושאל אימתי אתדכי בר נש מחוביה מתי נטהר האדם מעונותיו, והשיב בשעטא דעאל בהאי תשובה כדא חזי בשעה שנכנס בתשובה ההיא כראוי, כלומר שנכנס בעומק הבינה שהיא תשובה עלאה, ובהיות תשובתו נכנסת לשם על ידי עניני התשובה, כמו עניים וסגיפוס וכדומה, משם קורא את רחמי המקורות העליונים להלבין את הפגם, ולכך התחיל רבי יהודה בפסוק ממעמקים, שהוא עומק הבינה.

רבי יצחק אמר מה שכתוב ממעמקים, היינו דתב קמי מלפא עלאה ששב לפני המלך העליון, וצלי צלותא מעומקא דלבא ומתפלל תפלה מעומק הלב, הדא הוא דכתיב זהו שכתוב ממעמקים קראתיך יהוה פירוש מעומק הלב.

רבי אבא אמר מה שכתוב ממעמקים קראתיך יהוה היינו

תאנא למדנו כי בשעטא דהוה בר נש חב קמי מאריה בעת שבית המקדש היה קיים ואדם חטא לפני קונו, וקריב קרבניה על מדבחא והקריב את קרבנו על המזבח, וכנהנא מכפר עליה, ובעי בעותיה עליה והכהן היה מכפר עליו בקרבנו, ומבקש עליו בקשתו לכפר על חטאו, הנה על ידי הכהן מתערין רחמי, היו מתעוררים רחמים להמתיק את הדינים שנתעוררו על ידי החוטא, ודינין מתבסמן והדינים היו מתבסמים ונמתקים, ואז ותשובה אריק ברכאן במבויעין דנגדין ונפקין התשובה שהיא הבינה היתה משפעת ברכות במבויעים המושכים ומוציאים את השפע לז"א, ומתברכין כלהו בוצינין כחדא ואז היו מתברכים יחד כל המאורות שהם הספירות לז"א, ועל ידי זה ובר נש אתדכי מחוביה האדם היה נטהר מכל עונותיו ופגמיו. (רמ"ק ומפרכים)

אחרי יום רביעי

מעלת הגר והנפטר בארץ ישראל

כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו', רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח (איוב לח יג) לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וְגו', תֵּאֲנָא, זְמִין קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַפְּאָה לְאַרְעִיהּ מִכָּל מְסָאבוּתָא דְעֵמִין דְסָאיְבוּ לָהּ, כְּהַאי מָאן דְאַחִיד בְּטִלְיָתִיהּ וְאַנְעֵר טְנוּפָא מִנֶּיהּ, וְכָל אֵינוֹן דְאַתְקִבְרוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא לְמִשְׁדֵּי לֹון לְבָר, וְלְדַפְּאָה אַרְעָא קְדִישָׁא מְסָטְרָא אַחְרָא, כְּפִיכּוּל דְהוּהּ מִתְּזַנָּא לְשָׂאָר רַבְרְבִי עֵמִין, וְלִקְבֵּלָא מְסָאבוּתָא דְלַהוֹן, וְלְדַבְּרָא לֹון, וְזְמִין לְדַפְּאָה לָהּ, וְלֹאֲעַבְרָא לֹון לְבָר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָהוּ מְדַפֵּי שׁוּקֵי דְטְבֵרְיָא, וְכָל דְהוּהּ תְּמָן מִית הָהוּ סְלִיק לֵיהּ, וּמְדַפֵּי אַרְעָא.

תֵּאֲנָא, כְּתִיב (ירמיה ב ז) וַתְּבוֹאוּ וַתִּטְמְאוּ אֶת אֶרְצֵי וְגו', אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זְפָאָה חוּלְקִיָּהּ מָאן דְזָכִי בְּחַיֵּי וְלְמִשְׁרֵי מְדוּרָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, דְכָל מָאן דְזָכִי לָהּ, זָכִי לְאַנְגָּדָא מְטָלָא דְשְׁמִיָּא דְלַעִילָא דְנַחֲתָא עַל אַרְעָא, וְכָל מָאן דְזָכִי לְאַתְקִשְׂרָא בְּחַיֵּי בְּהַאי אַרְעָא קְדִישָׁא, זָכִי לְאַתְקִשְׂרָא לְבַתָּר בְּאַרְעָא קְדִישָׁא עַלְאָה.

וְכָל מָאן דְלֹא זָכִי בְּחַיֵּי, וּמִיֵּיתִין לֵיהּ לְאַתְקִבְרָא תְּמָן, עַלֵּיהּ כְּתִיב (שם) וּנְחַלְתִּי שְׁמַתָּם לְתוֹעֵבָה, רוּחִיהּ

מתוק מדבש

ומפרנסת לשאר שרי האומות, ולקבלא מְסָאבוּתָא דְלַהוֹן ועל ידי אחיזתם בה היתה מקבלת את הטומאה שלהם, וְלְדַבְּרָא לֹון והוצרכה להנהיג אותם, וְזְמִין לְדַפְּאָה לָהּ ובביאת המשיח עתיד הקב"ה לטהר אותה, וְלֹאֲעַבְרָא לֹון לְבָר ולהעביר ממנה את אחיזת השרים והסטרא אחרא לחוץ. (רמ"ק ומפרכסיס)

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָהוּ מְדַפֵּי שׁוּקֵי דְטְבֵרְיָא רַבִּי שְׁמַעוֹן הָהוּ מְדַפֵּי שׁוּקֵי דְטְבֵרְיָא רַבִּי שְׁמַעוֹן הָהוּ מְדַפֵּי שׁוּקֵי דְטְבֵרְיָא רַבִּי שְׁמַעוֹן הָהוּ מְדַפֵּי שׁוּקֵי דְטְבֵרְיָא את שוקי טבריא מטומאת המתים, וְכָל דְהוּהּ תְּמָן מִית הָהוּ סְלִיק לֵיהּ, וּמְדַפֵּי אַרְעָא וְכָל מָאן דְזָכִי בְּחַיֵּי וְלְמִשְׁרֵי מְדוּרָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, דְכָל מָאן דְזָכִי לָהּ, זָכִי לְאַנְגָּדָא מְטָלָא דְשְׁמִיָּא דְלַעִילָא דְנַחֲתָא עַל אַרְעָא, וְכָל מָאן דְזָכִי לְאַתְקִשְׂרָא בְּחַיֵּי בְּהַאי אַרְעָא קְדִישָׁא, זָכִי לְאַתְקִשְׂרָא לְבַתָּר בְּאַרְעָא קְדִישָׁא עַלְאָה.

תֵּאֲנָא לְמַדְנָו כִּי כְּתִיב וַתְּבוֹאוּ וַתִּטְמְאוּ אֶת אֶרְצֵי וְנַחֲלִיתִי שְׁמַתָּם לְתוֹעֵבָה, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זְפָאָה חוּלְקִיָּהּ מָאן דְזָכִי בְּחַיֵּי וְלְמִשְׁרֵי מְדוּרָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ מִי שִׁזְכָּה בְּחַיֵּי לְקַבּוּעַ דִּירְתוֹ בְּאַרְעֵי הַקְדוּשָׁה, דְכָל מָאן דְזָכִי לָהּ כִּי כָל מִי שִׁזְכָּה לָהּ, זָכִי לְאַנְגָּדָא מְטָלָא דְשְׁמִיָּא דְלַעִילָא דְנַחֲתָא עַל אַרְעָא זֹוכָה לְהַמְשִׁיךְ מִטַּל הַשָּׁמַיִם שֶׁל מַעֲלָה הַיּוֹרֵד עַל הָאָרֶץ, וְהוּא שֶׁפַע יְהוָה דַּלְפִּי"ן שְׁגִימְטְרִיא ט"ל, הַנִּמְשָׁךְ מִז"א הַנִּקְרָא שְׁמַיִם, לְמַלְכוּת שְׁהִיא סוּד ה' הַשְׁתְּרוּנָה הַנִּקְרָא אֶרֶץ, וְכָל מָאן דְזָכִי לְאַתְקִשְׂרָא בְּחַיֵּי בְּהַאי אַרְעָא קְדִישָׁא וְכָל מִי שִׁזְכָּה בְּחַיֵּי לְהַתְקַשֵּׁר בְּאַרְעֵי הַקְדוּשָׁה הַתְּחַתּוּנָה, זָכִי לְאַתְקִשְׂרָא לְבַתָּר בְּאַרְעָא קְדִישָׁא עַלְאָה יֹוכָה לְהַתְקַשֵּׁר אַחֲרֵי הַסְתַּלְקוּתוֹ בְּאַרְעֵי הַקְדוּשָׁה הַעֲלִיּוּנָה שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, כְּלוּמַר שֶׁמַּעֲלָה נִשְׁמַתוֹ כְּסוּד מִי"ן נֹקֶצִין לִיסוּד דְנוּקְצָא.

וְכָל מָאן דְלֹא זָכִי בְּחַיֵּי וְכָל מִי שֶׁלֹא זָכָה בְּחַיֵּי לְבוֹא לְאַרְעֵי יִשְׂרָאֵל, וּמִיֵּיתִין לֵיהּ לְאַתְקִבְרָא תְּמָן וְאַחֲרַיִם מוֹתוֹ מִבְּיַאִים אֶת גּוֹפוֹ לְהִיּוֹת נֹקֵר שֶׁם, עַלֵּיהּ כְּתִיב עֲלִיו נִאֲמַר וּנְחַלְתִּי שְׁמַתָּם לְתוֹעֵבָה, כִּי רוּחִיהּ נִפְיֵק בְּרִשְׁוֹתָא נֹבְכְרָאָה אַחְרָא רוּחוֹ יֵצֵא

"מאמר מעלת הגר והנפטר בארץ ישראל" ומבואר בו כי עתיד הקב"ה לטהר את ארץ ישראל מכל טומאה, וינער וישלך את הרשעים הקבורים בה, והוא כדמיון מה שהיה רשב"י מטהר את עיר טבריה. וממשיך ומבאר כי הזוכה לגור בארץ ישראל ומתנהג בה כראוי, הנה זה זוכה להיות מקושר עם השכינה הקדושה, וזה יהיה לו לסיוע כשנפטר בארץ ישראל שמתכפרים עונותיו. אבל מי שנפטר בחוץ לארץ הנה נשמתו נמסרת לשרי האומות, ואם בא להקבר בארץ ישראל, הוא כמכניס חול במקום הקודש. ומסיק כי מי שגר בארץ ישראל וחוטא וממשיך את הסטרא אחרא על הארץ, אז הגם שנקבר בארץ ישראל הנה הארץ אינה מקבלת את גופו, והשכינה אינה מקבלת את נשמתו.

(מקור המאמר צוהר פרשת אחרי דף עב ע"ג, צנזאורינו כרך יא עמ' רי-ר"ג)

כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַתֶּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ, רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח הַקְדִּים וְאָמַר מַה שֶׁכְּתוּב לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וְיִנְעֵרוּ רַשְׁעִים מִמֶּנָּה (פרש"י) אֵנִי עֵתִיד לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וְלִנְעֹר אֶת הַרְשָׁעִים מִמֶּנָּה), תֵּאֲנָא לְמַדְנָו כִּי זְמִין קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַפְּאָה לְאַרְעִיהּ מִכָּל מְסָאבוּתָא דְעֵמִין דְסָאיְבוּ לָהּ עֵתִיד הַקְבִּי"ה לְטַהֵר אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִכָּל טוּמְאַת הַגּוֹיִם שֶׁטְמְאוּ אֹתָהּ עַל יְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל יְדֵי שֶׁהִשְׁלִיטוּ עַל הָאָרֶץ רוּחוֹת רַעוּת עַל יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַמְקוּלְקָלִים, כְּהַאי מָאן דְאַחִיד בְּטִלְיָתִיהּ וְאַנְעֵר טְנוּפָא מִנֶּיהּ כְּמִי שֶׁאוּחֲזוּ בְּטִלְיָתוֹ וּמִנְעֵר אֶת הַטְנוּפָת מִמֶּנָּה, וְכָל אֵינוֹן דְאַתְקִבְרוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא לְמִשְׁדֵּי לֹון לְבָר וְאִז כָּל אֹתָם הַגּוֹיִם וְהַרְשָׁעִים שֶׁנִּקְבְּרוּ בְּאַרְעֵי הַקְדוּשָׁה יִשְׁלִיךְ אֹתָם הַקְבִּי"ה לְחוּץ, וְלְדַפְּאָה אַרְעָא קְדִישָׁא מְסָטְרָא אַחְרָא וְעֵתִיד הַקְבִּי"ה לְטַהֵר אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִן הַסְטְרָא אַחְרָא, כְּלוּמַר לְטַהֵר אֶת הַמַּלְכוּת הַקְדוּשָׁה שֶׁנִּקְרָא אֶרֶץ אֲחֵרָא, וְהֵינֵנו כְּפִיכּוּל דְהוּהּ מִתְּזַנָּא לְשָׂאָר רַבְרְבִי עֵמִין כְּפִיכּוּל שֶׁהִיא הִיתָה זֹנָה

נִפְיֵק בְּרִשׁוֹתָא נּוֹכְרָאָה אַחְרָא, וְגוֹפִיָּה אֲתִי תַחֲוֹת רִשׁוֹתָא דְאַרְעָא קְדִישָׁא, כְּבִיכּוּל עֶבֶד קְדֵשׁ חוּל, וְחוּל קְדֵשׁ.

וְכָל מֵאן דְּזָכִי לְמִיפֵק נִשְׁמַתִּיה בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אֲתַפְּרוּ חוּבוֹי, וְזָכִי לְאַתְקַשְׁרָא תַחֲוֹת גְּדַפּוֹי דְשְׂכִינְתָא, דְּכַתִּיב (דברים לב מג) וְכִפֵּר אֲדָמְתּוּ עִמּוֹ.

וְלֹא עוֹד אֶלָּא אִי זָכִי בְּחַיִּיּוֹי, זָכִי לְאַתְמַשְׁכָּא עֲלֵיהּ רוּחַ קְדִישָׁא תְּדִיר, וְכָל מֵאן דִּיתִיב בְּרִשׁוֹתָא אַחְרָא, אֲתַמְשֵׁף עֲלֵיהּ רוּחַ אַחְרָא נּוֹכְרָאָה.

תְּאַנָּא, פֶּד סְלִיק רַב הַמְנוּנָא סְבָא לְהֶתֶם, הוּוּ עֲמִיה תְּרִיסַר בְּנֵי מְתִיבְתָּא דִּילֵיהּ, אֲמַר לוֹן, אִי אָנָּא אָזִיל לְאַרְחָא דָּא, לָאו עַל דִּידִי קָא עֲבִידְנָא, אֶלָּא לְאַתְבָּא פְּקוּדָא לְמֵאַרְיָה.

תְּנִינָן, כָּל אֵינּוֹן דְּלֹא זָכוּ לְהֵאִי בְּחַיִּיּוֹי, אֲתִיבִין פְּקוּדָא דְמֵאַרְיָהוֹן לְאַחְרָא.

אֲמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּגִינֵי כֶּךָ כָּל מֵאן דְּאַעֲבַר מֵאֵינּוֹן זִינִין בִּישׁוּן, אוּ רִשׁוֹתָא אַחְרָא, בְּאַרְעָא, אַרְעָא אֲסַתְּאַבְת, וְוִי לִיָּה לְהֵהוּא גָבַר, וְוִי לְנַפְשִׁיהּ, דְּהָא אַרְעָא קְדִישָׁא לָא מְקַבְּלָא לִיָּה לְבַתַּר, עֲלֵיהּ כְּתִיב (תהלים קד לה) יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ, בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם, בְּתַחֲיִית הַמֵּתִים, כְּדִין בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה הַלְלוּיָהּ.

מתוק מדבש

אני הולך לארץ ישראל כדי להחזיר את נשמתי שהיא פקדונו של הקב"ה לבעליו.

תְּנִינָן למדנו כי כָּל אֵינּוֹן דְּלֹא זָכוּ לְהֵאִי בְּחַיִּיּוֹי כל אלו שלא זכו לבוא לארץ ישראל בחייהם, ומתים בחוץ לארץ, אֲתִיבִין פְּקוּדָא דְמֵאַרְיָהוֹן לְאַחְרָא הם מחזירים את פקדון של הקב"ה לאחר, כלומר שמוסרים את נפשם בידי שרי מעלה של האומות השולטים שם, ועל ידם תכנס הנפש אל היכל המלך.

אֲמַר רַבִּי יִצְחָק לפי שארץ ישראל היא קדושה, (פ"ג הרמ"ק) בְּגִינֵי כֶּךָ כָּל מֵאן דְּעֲבַד מֵאֵינּוֹן זִינִין בִּישׁוּן, אוּ רִשׁוֹתָא אַחְרָא בְּאַרְעָא לִכְן כל מי שעושה שם מאותם מיני כחות הרעים, כמו כשפים וכדומה, או שממשיך בחטאיו רשות וכח הסטרא אחרא בארץ ישראל, והיינו כמעשה בני כנען (לכן פתח לעיל בפסוק כמעשה ארץ מצרים וגו' וארץ כנען וגו'), אַרְעָא אֲסַתְּאַבְת על ידי זה נטמאת הארץ, וְוִי לִיָּה לְהֵהוּא גָבַר אוּי לגופו של איש זה, וְוִי לְנַפְשִׁיהּ אוּי לנפשו, דְּהָא אַרְעָא קְדִישָׁא לָא מְקַבְּלָא לִיָּה לְבַתַּר כי אחר פטירתו ארץ ישראל אינה מקבלת את גופו אפילו אם ימות בה, והשכינה לא תקבל את נשמתו, עֲלֵיהּ כְּתִיב עליו נאמר יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ דֵּהֵינּוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וְאִין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם דֵּהֵינּוּ בְּתַחֲיִית הַמֵּתִים שלא יקום בתחיית המתים, כְּדִין אז נאמר על כל מי שיזכו לתחיית המתים בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה הַלְלוּיָהּ. (רמ"ק ומפרשים)

ברשות אחר זר דהיינו בחוץ לארץ, וְגוֹפִיָּה אֲתִי תַחֲוֹת רִשׁוֹתָא דְאַרְעָא קְדִישָׁא וגופו מביאים תחת רשות של ארץ הקדושה, כְּבִיכּוּל עֶבֶד קְדֵשׁ חוּל כביכול עשה קודש חול, שנשמתו הקדושה יצאה במקום חול, וְחוּל קְדֵשׁ וגופו החול הביאו להקבר לארץ הקדושה.

וְכָל מֵאן דְּזָכִי לְמִיפֵק נִשְׁמַתִּיה בְּאַרְעָא קְדִישָׁא וכל מי שזכה שיצאה נשמתו בארץ הקדושה, אֲתַפְּרוּ חוּבוֹי מתכפרים עונותיו, וְזָכִי לְאַתְקַשְׁרָא תַחֲוֹת גְּדַפּוֹי דְשְׂכִינְתָּא וזוכה נשמתו לעלות להתקשר תחת כנפי השכינה, שְׁהוּא הִסּוּד דְמַלְכוּת, (כמנואר נס' קהלת יעקב ערך כנף השכינה ושם אות נ'), דְּכַתִּיב שעל זה נאמר וְכִפֵּר אֲדָמְתּוּ עִמּוֹ פירוש שאדמת ארץ ישראל מכפר על עמו.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אִי זָכִי בְּחַיִּיּוֹי אם זכה בחייו להאריך ימים בארץ ישראל, זָכִי לְאַתְמַשְׁכָּא עֲלֵיהּ רוּחַ קְדִישָׁא תְּדִיר או תמיד הוא זוכה להמשיך עליו רוח קדוש, וְכָל מֵאן דִּיתִיב בְּרִשׁוֹתָא אַחְרָא וכל מי שיושב ברשות אחר, דֵּהֵינּוּ בְּחוּץ לְאַרְץ, אֲתַמְשֵׁף עֲלֵיהּ רוּחַ אַחְרָא נּוֹכְרָאָה נמשך עליו רוח אחר זר מהסטרא אחרא.

תְּאַנָּא למדנו כי פֶּד סְלִיק רַב הַמְנוּנָא סְבָא לְהֶתֶם כשעלה רבי המנונא סבא לארץ ישראל, הוּוּ עֲמִיה תְּרִיסַר בְּנֵי מְתִיבְתָּא דִּילֵיהּ היו עמו י"ב בני הישיבה שלו שהיו מלויים אותו, אֲמַר לוֹן אמר להם, אִי אָנָּא אָזִיל לְאַרְחָא דָּא אם אני הולך לדרך זו לארץ ישראל, לָאו עַל דִּידִי קָא עֲבִידְנָא לא בשבילי כדי להתקן על ידי תורת ארץ ישראל אני עושה, כי גם בחוץ לארץ למדתי תורה כראוי, אֶלָּא לְאַתְבָּא פְּקוּדָא לְמֵאַרְיָה אלא

אחרי יום חמישי

חומר איסור טומאת נדה

תָּאנָא, מאי דְכְתִיב (בראשית ג טו) וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינֶךָ וּבֵין הָאִשָּׁה, אַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִין זַיְנֵי מְסֻאָבוֹתָא אֲטִיל חוּיָא בְּנוֹקְבָא פִד אֶתְחַבֵּר עִמָּה, פְּחוּשְׁבֵן וְאִיבָה, וְעֶשְׂרִין וְאַרְבַּע דַּיְנִין מִתְעַרְיָן לְעִילָא, וְעֶשְׂרִין וְאַרְבַּע לְתַתָּא, וְשַׁעְרָא רַבָּא וְטוֹפְרִין סְגִיאוּ, וּכְדִין דַּיְנִין מִתְעַרְיָן בְּכָלֵא.

וְתָאנָא, פִד בַּעַת אֶתְתָּא לְאֶתְדַכְּאָה, בַּעֲיָא לְסַפְרָא הָהוּא שַׁעְרָא דְרַבִּי בְיוֹמָא דְאִיְהִי מְסֻאָבָא, וְלְסַפְרָא טוֹפְרָהָא, וְכָל הָהוּא זוֹהֶמָא דִּי בְהוּן.

דְּתָאנָא, בְּרַזִי דְמְסֻאָבוֹתָא, זוֹהֶמָא דְטוֹפְרִין יִתְעַר זוֹהֶמָא אַחְרָא, וּבְגִינֵי כָּךָ בַּעֲיִין גְּנִיזָא, וּמֵאֵן דְּאֶעְבֵּר לוֹן לְגַמְרִי, פְּאֵלוּ אֶתְעַר חֶסֶד בַּעֲלָמָא.

דְּתַנְיָא לָא לְבַעֵי לִיָּה לְאִינִישׁ לְמִיָּהֵב דּוּכְרָנָא לְזַיְנִין בִּישִׁין, דְּתַנְיָן אֶלְף וְאַרְבַּע מָאָה וְחֲמִשָּׁא זַיְנִין בִּישִׁין, מִתְאַחֲדִין בְּהָהוּא זוֹהֶמָא דְאֲטִיל חוּיָא תְּקִיפָא, וְכָלְהוּ מִתְעַרְיָן בְּהָהוּא זוֹהֶמָא דְטוֹפְרִין, וְאֶפִּילוּ

מתוק מדבש

דינין מתעריין בכ"א ולו מתעוררים דינים נכל, כלומר גם כ"א, שמהם יונקים החילונים.

ותאנא, פד בעת אתתא לאתדכאָה ולמדנו כשאשה רוצה להטהר מטומאת נדתה, בעיא לספרא ההוא שערא דרבי ביומא דאיהי מסאבא צריכה האשה לגזוז שערותיה מה שנתגדלו בימים שהיתה טמאה נדה, ולספרא טופרהא וגם צריכה לקצץ ולחתוך צפרניה, וכל ההוא זוהמא די בהון ולנקות ולהעביר כל הזוהמא והלכלוך שבהם.

דתאנא ברזי דמסאבוֹתָא כי למדנו בסודות המבוארים בהם עניני הטומאה, זוהמא דטופרין יתער זוהמא אחרא כי זוהמת הצפרנים יעוררו זוהמת הנחש הטמא, ובגיני כך בעיין גניזא בשביל זה צריכים גניזה, כי הזורקן רשע, ומאן דאעבֵר לון לגמרי ומי שמעביר אותם לגמרי מן העולם על ידי ששורף את הצפרנים, מורה על ביטול הדינים לגמרי, פאלו אתער חסד בעלמא ונחשב לו כאילו מעורר חסד בעולם, על ידי ביטול הטומאה, ולכן השורפם נקרא חסיד.

דתנא כי למדנו כמה חשוב השורף את הצפרנים, כי לא לבעי ליה לאיניש למייהב דוכרנא לזינין בישין אין ראוי לאדם ליתן זכרון למיני חיצונים הרעים, דתנינן כי למדנו, אֶלְף וְאַרְבַּע מָאָה וְחֲמִשָּׁא זַיְנִין בִּישִׁין אֶלְף וְתַיִ"ה מִיני חִיצוֹנִים רַעִים, הַיּוֹצֵאִים מִסִּיגֵי הַגְּבוּרֹת (וְהֵם כְּנֵגֵד הַ"ג מִנְפִ"ךְ הַעוֹלָם פִּי"ר וְהַ"פּעִמִּים פִּי"ר הֵם אֶלְף וְט', וְהַ"ו הֵם הַכּוֹלֵל שֶׁל הַ"ג), מִתְאַחֲדִין בְּהָהוּא זוֹהֶמָא דְאֲטִיל חוּיָא תְּקִיפָא נֶאחֲזִים בְּאוֹתָהּ הַזוֹהֶמָא שֶׁהִטִּיל הַנַּחֵשׁ הַחֹזֵק בְּהַאֲשָׁה, וְכָלְהוּ מִתְעַרְיָן בְּהָהוּא זוֹהֶמָא דְטוֹפְרִין וְכוּלָם מִתְעוֹרְרִים בְּאוֹתָהּ הַזוֹהֶמָא שֶׁל הַצְּפֵרִינִים, כִּי עַל יְדֵי זוֹהֶמָת הַצְּפֵרִינִים נוֹתְנִים לָהֶם כַּח לְשׁוֹט, כִּי יֵשׁ טוֹמָא גְדוּלָה בְּאֵלוּ הַצְּפֵרִינִים שֶׁגִּדְלוּ בִּימֵי נִדְתָּהּ, וְאֶפִּילוּ מֵאֵן דְּבַעֵי יַעֲבִיד בְּהוּ

"מאמר חומר איסור טומאת נדה" ומבואר בו כי שרש טומאת נדה נמשך מחטא חוה, שאז הנחש הרומז לסטרא אחרא המשיך בה כ"ד מיני טומאה שכללותם הם באברי הידים והרגלים, והם רומזים לכ"ד מיני דינים. ומבאר שעל כן בעת טהרת האשה צריכה היא להסיר את צפורניה ושערה שגדלו בימי טומאתה, שבהם זוהמא ולכלוך ובהם מתדבק ביותר הסטרא אחרא. ומפרש כי גם בכל אדם הצפון העודפת על הבשר שורה עליה הסטרא אחרא, ומי שדורך עליהם יכול להנזק, וכל שכן בצפורני אשה נדה, ועל כן מן הראוי לשורפם כדי שלא ליתן להם אחיזה. ומכאן מבאר על פי סוד את ענין הכפרה על הירח בראשי חדשים, שהוא מוסב על טהרת השכינה הקדושה מאחיזת הנחש. וחותם בשבחו של רשב"י שברורו נגלו רזי תורה.

(מקור המאמר זוהר פרשת אחרי דף עט ע"א-ב, ציטורינו כך יא עמ' 74-75)

תאנא למדנו מאי דכתיב מהו שכתוב וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינֶךָ וּבֵין הָאִשָּׁה, ומפרש הנה אַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִין זַיְנֵי מְסֻאָבוֹתָא כ"ד מיני טומאות, כנגד הסיגים של הגבורות היוצאות מכ"ד זירופי שם אדני, שהיה להס"מ אחיזה ויניקה מהם, אַפִּי"ל חוּיָא בְּנוֹקְבָא פִד אֶתְחַבֵּר עִמָּה, פְּחוּשְׁבֵן וְאִיבָה הִטִּיל הַנַּחֵשׁ שֶׁהוּא הַס"מ צְנוּקָא קְדִישָׁא, כִּשְׁנַחֲצֵר עִמָּה צְסוּד הַתְּכַלּוֹת הַנִּלְכָּמִין וְאִיבָה, כְּלוֹמַר הִטִּיל זוֹהֶמָא צַעֲשֵׁרִים אֲנַצְעוֹת שֶׁל הַיְדִים וְהַרְגִלִּים שֶׁל הַנוֹקְבָא, וְהַ"ו הֵם כְּלָלוֹת הַצ' יְדִים וְהַצ' רְגִלִּים, שֶׁזֶּהֱסָ נֶאחֲזָה הַטוֹמָאָה, וְעֶשְׂרִין וְאַרְבַּע דַּיְנִין מִתְעַרְיָן לְעִילָא וְכוּ"ד מיני דינים מתעוררים למעלה, צמח דז"א שיש בו כ"ד צמי דינים (המצואר עינים נאל"ר), וְעֶשְׂרִין וְאַרְבַּע לְתַתָּא וְעַל יְדֵי זֶה מִתְעוֹרְרִים עֲשֵׁרִים וְאַרְבַּעַה מִיני טוֹמָאָה לְמַטָּה, שֶׁמִּתְדַּבְּקִים צִאָה הַתְּחַתוּנָה צַעֲמַת נִדְתָּהּ, וְשַׁעְרָא רַבָּא וְטוֹפְרִין סְגִיאוּ וְכָלְהוּ מִתְעוֹרְרִים עַל מוֹרָה שֶׁל הַתְּעוֹרְרוֹת הַדִּינִים, וּכְדִין

זַפָּאָה דְרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שְׁאָרֵי בְּגוּיָהּ, זַפָּאָה עַדְבִּיָּהּ בֵּין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, עֲלִיָּהּ פְּתִיב (קהלת י"ז) אֲשֶׁרֶיף אֶרְץ שְׁמֵלְפָךְ בֶּן חוּרִין, מָהוּ בֶּן חוּרִין, דְּזַקִּיף רִישָׁא לְגַלְאָה וּלְפָרְשָׁא מְלִין וְלֹא דְחִיל, פְּהָאֵי דְאִיהוּ בֶּן חוּרִין, וְיִמָּא מָאֵי דְבַעֲיָא וְלֹא דְחִיל.

מָהוּ מְלִפְךָ, דָּא הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאי מְאָרִיָּה דְאֹרְיִיתָא, מְאָרִיָּה דְחֲכָמְתָּא, דְכַד הָוָה רַבִּי אָבָא וְחֲבַרְיָא חֲמָאן לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, הָוּוּ רַהֲטֵי אֲבַתְרִיָּה, וְאָמְרֵי (הושע י"א) אַחֲרֵי יְהו"ה יִלְכוּ פְּאָרְיָהּ יִשְׂאָג.

מתוק מדבש

עליו נאמר אֲשֶׁרֶיף אֶרְץ שְׁמֵלְפָךְ בֶּן חוּרִין ושואל מָהוּ בֶּן חוּרִין למה הוא נקרא בן חורין, ואמר דְּזַקִּיף רִישָׁא לְגַלְאָה וּלְפָרְשָׁא מְלִין וְלֹא דְחִיל לפי שזוקף ראשו לגלות ולפרש דברי הסודות ואינו מתירא משום מקטרג, פְּהָאֵי דְאִיהוּ בֶּן חוּרִין כמו זה האיש שהוא בן חורין, וְיִמָּא מָאֵי דְבַעֲיָא וְלֹא דְחִיל ויכול לומר מה שרוצה ואינו מתירא.

ושואל מָהוּ מְלִפְךָ מי נקרא מלך, ואמר דָּא הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאי מְאָרִיָּה דְאֹרְיִיתָא מְאָרִיָּה דְחֲכָמְתָּא זהו רבי שמעון שהוא שר התורה ושר החכמה, דְכַד הָוָה רַבִּי אָבָא וְחֲבַרְיָא חֲמָאן לְרַבִּי שְׁמַעוֹן כי כאשר רבי אבא והחברים היו רואים את רבי שמעון הולך בדרך, הָוּוּ רַהֲטֵי אֲבַתְרִיָּה וְאָמְרֵי היו רצים אחריו והיו אומרים על רבי שמעון מה שכתוב אַחֲרֵי יְהו"ה יִלְכוּ שנלך אחרי רבי שמעון פְּאָרְיָהּ יִשְׂאָג שהיה מגלה סודות התורה בגלוי בלי פחד כאריה השואג, ונקט פסוק זה כי רבי שמעון היה נמשל לארי (כמוצא נמס' צנא מליעא דף פד סוע"צ).

(רמ"ק ומפרשים)

שלא בשעת התפלה, וזה סוד מה שאמרו חז"ל הרצה חיליה להפיס דעתה, והוא שנתן לה ממשלה שמשול על ג' עולמות צי"ע שכולם נקראים עלמא דנוקצא, והם הם ריבוי חיליה צהימה למטה צבריאה.

ועם כל זה לא נתקרה דעתה וחזר ואמר לה פיוס אחר, כי בשעת התפלה תעלה לאילנות עד נה"י דז"א ושם תזווג פנים צפנים עם יעקב, וזה שאמר לה נדיקים יקראו על שמך, כי נה"י דז"א הם נקראים נדיקים, והיא תגדל עד שיעור קומתה, וזה יקראו על שמך, ואף בזה לא נתקרה דעתה עד שאמר לה הציאו עלי כפרה, עלי דייקא, רצה לומר כי עמידה היא בכל ראש חדש לעלות עד הכתר דז"א להיות כבתולת אילנות להיות שני מאורות הגדולים שיש בקומתה, והוא בתפלת מוסף דראש חדש, ואף על פי שהיא שוה עמו, אמר עלי, לפי שז"א אין לו עליה צראש חדש, והיא עולה כל אלו העלויות, נמצא שיש לה יתרון עליו, וזה הוא עלי, ואז נתקרה דעתה, כיון שכל ראש חדש חוזרת לקדמותה כצומן אילנותה, ע"כ. (ויש בזה עוד סודות גדולים כמצואר בשער מיעוט הירח, ושם צפ"צ ציפ"ש).

ומסיק רבי יהודה דבריו בשבחו של רבי שמעון ואמר זַפָּאָה דְרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שְׁאָרֵי בְּגוּיָהּ אשרי הדור שרשב"י שורה ונמצא בתוכו, שבהיותו בחיים זכותו יספיק שלא יטעו אנשי דורו בסודות התורה, זַפָּאָה עַדְבִּיָּהּ בֵּין עֲלָאִין וְתַתְּאִין אשרי גורלו של רבי שמעון בין בעליונים ובין בתחתונים, עֲלִיָּהּ פְּתִיב

אחרי יום ששי

סוד נשמה יתירה בשבת

תָּא חֲזִי בְיוֹמָא דְשַׁבְּתָא בְּשַׁעְתָּא דְאַתְקֵדֵשׁ יוֹמָא, נְפָקִי נְשָׁמְתִין מְגוֹ אֵילָנָא דְחַיִּי, וּמְנַשְׁבֵּן אֵינוֹן נְשָׁמְתִין קַדִּישִׁין לְתַתָּאי, וְנִיחִין בְּהוּ כָּל יוֹמָא דְשַׁבְּתָא, וְלִבְתֵּר דְנִפְיָא שַׁבְּתָא, סְלִקִין כְּלָהוּ נְשָׁמְתִין, וּמְתַעֲטְרִין בְּעֵטְרִין קַדִּישִׁין לְעֵילָא.

אִוּף הָכִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲזִמִּין לְהֵהוּא בְּרֵשׁ, וְדָא הוּא נְשָׁמְתָא אַחֲרַת, וְאִף עַל גַּב דְּדָא זְמִינָא לִיָּה, נְשָׁמְתָא דְהָת לִיָּה בְּקִדְמִיתָא, שְׂאֲרָה דְקִדְמִיתָא כְּסוּתָה וְעֵנְתָה לֹא יִגְרַע כְּמָה דְאַתְמַר.

מתוק מדבש

בעטרות קדושות למעלה, על ידי חידושי התורה שחדשו או ששמעו בעולם הזה.

אִוּף הָכִי מָה שְׁכָתוּב אִם אַחֲרַת יָקַח לוֹ פִּירוּשׁוֹ, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲזִמִּין לְהֵהוּא בְּרֵשׁ הַקְּב"ה מְזִמִּין לְאָדָם הַהוּא שִׁישׁ לוֹ נְשָׁמָה דְאַצִּילוֹת נְשָׁמָה יִתִּירָה בְיוֹם הַשַּׁבָּת, וְדָא הוּא נְשָׁמְתָא אַחֲרַת וְזוֹ הִיא נְשָׁמָה אַחֲרַת שְׁעֵלִיָּה נֹאמֵר אִם אַחֲרַת יָקַח לוֹ, וְאִמֵּר כִּי וְאִף עַל גַּב דְּדָא זְמִינָא לִיָּה אִף עַל פִּי שְׁנִשְׁמָה יִתִּירָה הַזְמִין לוֹ הַקְּב"ה בְיוֹם הַשַּׁבָּת, וְהוּא תַעֲנוּג גְּדוֹל לְנִשְׁמַת הַאצִּילוֹת דְחוּל, עִם כָּל זֶה (ה"ג סרמ"ק) שְׂאֲרָה דְקִדְמִיתָא שְׂאֲרָה שֶׁל הַנְּשָׁמָה דְחוּל שֶׁהִיא לֵה מְקוּדָם, כְּסוּתָה וְעֵנְתָה לֹא יִגְרַע כְּמָה דְאַתְמַר כְּסוּתָה וְעֵנְתָה דֵּהֵינּוּ כָּל הַנְּאֻתִיָּה וְתַעֲנוּגִיָּה שֶׁל שְׂכָר מַעֲשֵׂיָה הַטּוֹבִים לֹא יִגְרַע הַקְּב"ה מִמֶּנָּה כְּמוֹ שֶׁלְמַדְנּוּ.

"מאמר סוד נשמה יתירה בשבת" ומבואר בו כי בשעת התקדש יום שבת, יורדות נשמות להתלבש בבני ישראל, ואחר צאת השבת הם עולות להתעטר למעלה על ידי חידושי תורה שחידש האדם או שמע ביום השבת.

(מקור המאמר זוהר פרשת משפטים נסבא דמשפטים דף נח ע"א, צניאוריניו כרך 1 עמ' 58ט)

תָּא חֲזִי בְיוֹמָא דְשַׁבְּתָא בְּשַׁעְתָּא דְאַתְקֵדֵשׁ יוֹמָא בֵּא וְרֵאָה בְיוֹם הַשַּׁבָּת בְּשַׁעַת שְׁמִתְקֵדֵשׁ הַיּוֹם, נְפָקִי נְשָׁמְתִין מְגוֹ אֵילָנָא דְחַיִּי יוֹצְאוֹת נְשָׁמוֹת מֵעֵץ הַחַיִּים שְׁהוּא הַיְסוּד דו"א, וּמְנַשְׁבֵּן אֵינוֹן נְשָׁמְתִין קַדִּישִׁין לְתַתָּאי וּמְנַשְׁבוֹת אֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת לְהַתְּלַבֵּשׁ בִּישְׂרָאֵל הַתַּחְתּוֹנִים בְּסוּד נְשָׁמָה יִתִּירָה, וְנִיחִין בְּהוּ כָּל יוֹמָא דְשַׁבְּתָא וְנַחִים בָּהֶם כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת, וְלִבְתֵּר דְנִפְיָא שַׁבְּתָא סְלִקִין כְּלָהוּ נְשָׁמְתִין וּמְתַעֲטְרִין בְּעֵטְרִין קַדִּישִׁין לְעֵילָא וְאַחֲרַת שְׁיוֹצְאָת הַשַּׁבָּת חוֹזְרוֹת וְעוֹלוֹת כָּל הַנְּשָׁמוֹת וּמְתַעֲטְרוֹת

קדושים יום ראשון

סגולה לבנים צדיקים

וַיִּדְבַּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, דְּבַר אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְ אֲלֵיהֶם קְדוּשִׁים תְּהִיּוּ פִי קְדוּשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח (תהלים לב ט) אֵל תְּהִיּוּ פְסוּס פְּפָרְד אֵין הִבִּין וְגו', בְּכִמָּה זְמַנִּין אִוְרֵייתָ אִסְהִידַת בְּהוּ בְּבָנֵי נְשָׂא, פְּמָה זְמַנִּין אֲרִימַת קָלִין לְכָל סְטָרִין לְאַתְעָרָא לְהוּ, וְכִלְהוּ דְמִיכִין בְּשִׁינְתָא בְּחִוְרֵיהוֹן, לָא מְסַתְפְּלִין וְלָא מְשַׁגְיַחִין, בְּהִיךְ אַנְפִּין יְקוּמוּן לְיוֹמָא דְדִינָא עֲלָאָה, פִּד יִתְבַּע לִוְן מְלָפָא עֲלָאָה עֲלִבּוּנָא דְאִוְרֵייתָ, דְצְוּוּחַת לְקַבְּלֵיהוֹן וְלָא אֶהְדְּרוּ אַפִּין לְקַבְּלָהּ, דְכִלְהוּ פְּגִימִין בְּכִלָּא, דְלָא יִדְעוּ מְהִימְנוּתָא דְמְלָפָא עֲלָאָה, וְוִי לִוְן וְוִי לְנַפְשֵׁהוֹן.

דְּהָא אִוְרֵייתָא בְּהוּ אִסְהִידַת, וְאִמְרַת (משלי ט ד) מִי פְתִי יְסוּר הִנָּה חֲסַר לֵב אִמְרָה לּוּ, מְהוּ חֲסַר לֵב, דְּלִית לֵיהּ מְהִימְנוּתָא, דְּמֵאן דְּלָא אֲשְׁתַּדֵּל בְּאִוְרֵייתָא לָאוּ בֵּיהּ מְהִימְנוּתָא, וּפְגִים הוּא מְכִלָּא.

מתוק מדבש

והזהירה התורה לבני האדם שיזהרו במעשיהם, פְּמָה זְמַנִּין אֲרִימַת קָלִין לְכָל סְטָרִין לְאַתְעָרָא לְהוּ כְּמָה פְּעַמִּים הַרִימָה קוּלָה לְכָל הַצַּדִּים לְעוֹרֵר אוֹתָם לְלִימוּד הַתּוֹרָה, וְכִלְהוּ דְמִיכִין בְּשִׁינְתָא בְּחִוְרֵיהוֹן וְכוּלָם נִרְדָּמִים בְּשִׁינָה בְּחִוְרֵי עֵינֵיהֶם, לָא מְסַתְפְּלִין וְלָא מְשַׁגְיַחִין עַד שְׁאִינֶם מְסַתְכִלִּים בְּעֵינֵי שְׁכָלָם, וְאִינֶם מְשַׁגְיַחִים עַל הַעֲתִידוֹת, בְּהִיךְ אַנְפִּין יְקוּמוּן לְיוֹמָא דְדִינָא עֲלָאָה בְּאִיזָה פְּנִים יְקוּמוּ לְיוֹם הַדִּין הַגְּדוֹל, פִּד יִתְבַּע לִוְן מְלָפָא עֲלָאָה עֲלִבּוּנָא דְאִוְרֵייתָא כְּשֶׁהַמֶּלֶךְ הַעֲלִיין יִתְבַּע מֵהֶם אֵת עֲלִבּוֹן הַתּוֹרָה, שְׁהִיא עֲלוּבָה עַל שְׁאִינֶם עוֹסְקִים בָּהּ, דְצְוּוּחַת לְקַבְּלֵיהוֹן וְלָא אֶהְדְּרוּ אַפִּין לְקַבְּלָהּ שְׁהִיא צוּעֶקַת כְּנִגְדָם שִׁיבּוּאוּ לְלִמּוּד הַתּוֹרָה וְאִינֶם מְחִזִּירִים פְּנִיָהם אֲלֵיהּ, דְכִלְהוּ פְּגִימִין בְּכִלָּא לְפִי שְׁכוּלָם הֵם פְּגוּמִים בְּכָל מִינֵי עֲבִירוֹת, דְּלָא יִדְעוּ מְהִימְנוּתָא דְמְלָפָא עֲלָאָה שְׁאִינֶם יוֹדְעִים וְאִינֶם שְׁמִים עַל לְבָם אֵת אִמוּנַת הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיין הַקִּבְּלָהּ, וְוִי לִוְן וְוִי לְנַפְשֵׁהוֹן אוּי לְגוּפָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאוּי לְנַפְשָׁם לְעוֹלָם הַבָּא.

ולא תאמר וכי כולי עלמא שומעים את הכרות התורה, לזה אמר דְּהָא אִוְרֵייתָא בְּהוּ אִסְהִידַת וְאִמְרַת כִּי הַתּוֹרָה מַעֲיִדָה וּמְזַהֶרַת בְּהֶם, כְּלוּמַר שְׁמַקְרָא מְלָא הוּא שְׁהַתּוֹרָה אוֹמַרַת לְבָנֵי אָדָם מִי פְתִי יְסוּר הִנָּה חֲסַר לֵב אִמְרָה לּוּ פִירוּשׁ אֲפִילוּ מִי שְׁהוּא פְתִי, הַתּוֹרָה קוֹרַת לּוּ שִׁיקְרַב וְיִסוּר אֲלֵיהּ לְלִמּוּד תּוֹרָה, כִּי לְכָל בְּרַי שִׂרְאֵל יֵשׁ חֶלֶק בְּתוֹרָה, וּמִי שְׁאִינּוּ לוֹמַד פּוֹשַׁע הוּא, וְשׁוּאֵל מְהוּ חֲסַר לֵב מִי הוּא חֲסַר לֵב, וּמְשִׁיב דְּלִית לֵיהּ מְהִימְנוּתָא מִי שְׁאִין לּוּ אִמוּנָה, כְּלוּמַר שְׁאִין הָאִמוּנָה קְבוּעָה בְּלָבוּ כְּרָאוּי (וּגִס הַמְּלִכּוֹת נִקְרָאֵת אִמוּנָה וְנִקְרָאֵת לֵב), וְהַטַּעַם דְּמֵאן דְּלָא אֲשְׁתַּדֵּל בְּאִוְרֵייתָא לָאוּ בֵּיהּ מְהִימְנוּתָא כִּי מִי שְׁאִינּוּ עוֹסְקִים בְּתוֹרָה אֵין אִמוּנָתוֹ אִמוּנָה אֵלָּא כְּמִצּוֹת אֲנָשִׁים מְלוּמְדָה, וּפְגִים הוּא מְכִלָּא וְהוּא פְּגוּם מְכָל, כִּי דַּעָה חֲסַרַת מְהֵ קִנְיַת, הַרִי שְׁחַסְרָה הוּא מְכָל.

"מאמר סגולה לבנים צדיקים" ומבואר בו כי התורה מכרות לבני אדם שיזהרו במעשיהם, ויתעוררו לעסוק בתורה לידע את דרך הישר, כי מי שאינו עוסק בתורה נקרא פושע, והוא חסר דעת. ומבאר כי גם מי שהוא פתי הנה אם יעסוק בתורה יוכה להחכים, אבל מי שאינו עוסק בתורה אסור להשתתף עמו במסחר וברוך, ואינו יודע להמשיך גשמות קדושות לבניו, כמו העוסקים בתורה שמקדשים את עצמם בשעת מצות פריה ורביה וזוכים לבנים הגונים.

(מקור המאמר זוהר פרשת קדושים דף פ ע"א, נציאורינו כרך יא עמ' 17-18)

פירוש הפסוק המובא להלן אל תהיו כסוס כפרד אין הבין אל תהיו כסוס שאינו מבין בין העושה לו טובה לעושה לו רעה. (רש"י)

הנה לפי שפרשה זו מתחלת להזהיר את האדם שיתנהג בקדושה בכל עניניו, לכן פתח רבי אלעזר בפסוק זה כדי להזהיר את בני אדם שלא יתנהגו בתשמישם כבהמות, אלא יהיו צנועים ויקדשו עצמם בשעת תשמיש, באופן שכל מעשיהם יהיו בקדושה כדי שתשרה עליהם קדושת שמו יתברך. (זהל הרקיע)

וכן כתב האריז"ל (צפרי עץ חיים ט' ק"ש טע"מ פ"א), על פסוק זה אל תהיו כסוס כפרד, כי אמרו חז"ל (נמס' פסחים דף ק"ג ע"ג), ששה דברים נאמרו בסוס, ואחד מהם שהוא זנאי, לכן אמר אל תהיו כבהמות לשמש להנאת הגוף, וגם שלא תתמידו בתשמיש כסוס השטוף בזימה יותר מכל הבהמות, כי אם תעשו כן אז הבנים שיצאו מאותו התשמיש לא יהיו הגונים, וזהו כפרד, כי הפרד אינו מוליד, לרמז לזה תמצא, כי ב'מתג ורסן ע'דיו ל'בלום, ה'ר"ת הוא בוע"ל, להורות שכל זה נאמר בענין התשמיש. (ע"כ מהאריז"ל)

וַיִּדְבַּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, דְּבַר אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְ אֲלֵיהֶם קְדוּשִׁים תְּהִיּוּ פִי קְדוּשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כְּדִי לְפָרֵשׁ פְּסוּקֵי זֶה רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח הַקְּדִים לְפָרֵשׁ מָה שְׁכָתוּב אֵל תְּהִיּוּ פְסוּס פְּפָרְד אֵין הִבִּין וְגו', וְאִמַר בְּכִמָּה זְמַנִּין אִוְרֵייתָ אִסְהִידַת בְּהוּ בְּבָנֵי נְשָׂא בְּכִמָּה פְּעַמִּים הַעֲיִדָה

אָמַר לִיה, וּמִהֶתֶם נִפְקָא, מִהֶכָּא נִפְקָא, דְּכְתִיב (שם קיא י) רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהו"ה, וְכְתִיב יִרְאֵת יְהו"ה עֲלָאָה, וְעַל דָּא מֵאן דְּאֲשְׁתַּדֵּל בָּהּ, אֲתַדְכִּי, וּלְבַתֵּר אֲתַקְדָּשׁ, דְּכְתִיב קְדוּשִׁים תִּהְיוּ, קְדוּשִׁים הָיוּ לֹא כְתִיב, אָלָא תִהְיוּ, תִּהְיוּ וְדַאי.

אָמַר לִיה, הֵכִי הוּא, וּמִקְרָא כְתִיב, (שמות יט ו) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכֶת פְּהַנִּים וְגוֹי קְדוּשׁ.

מתוק מדבש

ליכנס באצילות, ולבַתֵּר אֲתַקְדָּשׁ ואחר שהוא מוסיף לעסוק בתורה לשמה אז מתקדש בקדושת התורה מצד התפארת, דְּכְתִיב קְדוּשִׁים תִּהְיוּ פירוש תחלה תכנסו בה בטהרה, ואחר כך קדושים תהיו, ומדקדק כי קְדוּשִׁים "הָיוּ" לֹא כְתִיב, אָלָא תִהְיוּ כלומר לעתיד, דהיינו אחר קדימת הטהרה שהיא הפתח ליכנס מצד המלכות, תִּהְיוּ וְדַאי הוא הבטחה שעל ידי לימוד התורה לשמה תהיו קדושים.

אָמַר לִיה רבי יוסי לרבי חייא, הֵכִי הוּא כן הוא כדברך, שתחלה נטהר האדם מצד המלכות ואחר כך מתקדש מצד התפארת, וּמִקְרָא כְתִיב שנאמר וְאַתֶּם "תִּהְיוּ" לִי מִמְלַכֶת פְּהַנִּים על ידי טהרתכם מצד המלכות, וְגוֹי קְדוּשׁ על ידי קדושתכם מצד ז"א.

אָמַר לִיה רבי חייא לרבי יוסי, וּמִהֶתֶם נִפְקָא וכי מגבורה יוצאת יראת ה' שאתה אומר שזו התורה, מִהֶכָּא נִפְקָא הלא מחכמה יוצאת דְּכְתִיב רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהו"ה פירוש ראשית מה שמתגלה ונאצל מן החכמה היא יראת ה', ונודע חכמה היא בקו ימין וגבורה בקו שמאל, אם כן אי אפשר לומר שעל שם הגבורה נקראת התורה יראת ה', ומוכרחים לומר שהיא המלכות הנקראת יראת ה', שאף שהיא יוצאת מן החכמה עם כל זה היא בחינת יראה מצד שהיא דין ודאי, ועוד נוסף על זה, כי וְכְתִיב יִרְאֵת יְהו"ה טְהוֹרָה וטהורה לא שייכת בתפארת, וְאֲוִרֵייתָא קְדוּשָׁה אֲתַקְרִי והתורה שהיא התפארת נקראת קדושה דְּכְתִיב פִּי קְדוּשׁ אֲנִי יְהו"ה, וְדָא אֲוִרֵייתָא דִּיהִיא שְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה וזו היא התורה שהיא שם קדוש עליון, וְעַל דָּא מֵאן דְּאֲשְׁתַּדֵּל בָּהּ אֲתַדְכִּי ועל כן מי שבא לעסוק בה מיד הוא נטהר מעונותיו מצד המלכות שהיא טהורה, שהטהרה היא פתח כניסה

קדושים יום שלישי

סגולה לבנים המכבדים אב ואם

אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירְאוּ, רַבִּי שְׁמֵעוֹן אָמַר, כְּתִיב (דברים ד ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהוָה וְגוֹ', וְכַאֲשֶׁר אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל דִּמְתַּדְּבֶקֶן בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וּבְגִין דְּאֵינוֹן מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, כְּלָא אֲתַדְּבֶקוּ כְּחֻדָּא דָּא בְּדָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבֵר נִשְׁ מִקֻּדְשׁ לְתַתָּא, כְּגוֹן חֲבֵרִיָּא דִּמְקַדְשֵׁי גְרַמְיָהּ מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת, בְּשַׁעְתָּא דְּזוּוּגָא עֲלָאָה אֲשַׁתַּכַּח, דְּהָא בְּהֵיא שְׁעָתָא רַעְוָא אֲשַׁתַּכַּח, וּבִרְכַתָּא אֲזַדְמְנַת, כְּדִין מִתְּדַבְּקִין כְּלָהוּ כְּחֻדָּא, נִפְשָׁא דְשַׁבַּת וְגוּפָא דְאֲזַדְמִן בְּשַׁבַּת.

וְעַל דָּא כְּתִיב אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירְאוּ, דְּאֵינוֹן זְוּוּגָא חַד בְּגוּפָא בְּהֵיא שְׁעָתָא לְאֲתַקְדָּשָׁא, וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמֹרוּ דָּא שַׁבַּת עֲלָאָה וְשַׁבַּת תַּתָּאָה, דְּאֵינוֹן מְזַמְּנֵי לְנַפְשָׁא בְּהֵיא גוּפָא מִהֵיא זְוּוּגָא עֲלָאָה, וְעַל דָּא וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמֹרוּ תִּירֵי, וְכָלֵא אֲתַדְּבֶק דָּא בְּדָא זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל.

דְּבֵר אַחַר, וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמֹרוּ, לְאֲזַהֲרָה לְאֵינוֹן דְּמַחְפֵּאן לְזוּוּגְיָהּ מִשַׁבַּת לְשַׁבַּת, וְהָא אֲוִקִּימְנָא, כְּמָה דְכְּתִיב (ישעיה נו ד) לְסָרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי, מֵאֵן סָרִיסִים, אֵלִין אֵינוֹן חֲבֵרִיָּא דִּמְסַרְסָן

מתוק מדבש

דְּשַׁבַּת וְגוּפָא דְאֲזַדְמִן בְּשַׁבַּת הִנֵּפֶשׁ שִׁיצָאָה מִיחוד זו"ן של שבת, והגוף הנולד מִיחוד או"א בשבת.

וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה נֹאמַר אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירְאוּ דֵּהֵינִי דְּאֵינוֹן זְוּוּגָא חַד בְּגוּפָא, בְּהֵיא שְׁעָתָא לְאֲתַקְדָּשָׁא לִפְי שְׁהַם בִּיחוד אַחַד בְּגוּף לְהַתְקַדֵּשׁ בְּלִיל שַׁבַּת קוֹדֵשׁ בְּתַשְׁמִישׁ, לִכְן מְצוּוּה עַל הַבָּנִים הַנּוֹלֵדִים מִהֵם לְהוֹת מוֹרָאָם עֲלֵיהֶם, וּמָה שַׁכְּתוּב וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמֹרוּ שַׁבְּתוֹתֵי בְּלוֹשׁוֹן רַבִּים, דָּא שַׁבַּת עֲלָאָה זֵהוּ שַׁבַּת עֲלִיוֹנָה דֵּהֵינִי ז"א, וְשַׁבַּת תַּתָּאָה וּשַׁבַּת תַּחְתּוֹנָה דֵּהֵינִי הַמַּלְכוּת, דְּאֵינוֹן מְזַמְּנֵי לְנַפְשָׁא בְּהֵיא גוּפָא שְׁהַם מְזַמְּנִים וּמַכְנִיסִים אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּגוּף הַיּוֹלֵד, מִהֵיא זְוּוּגָא עֲלָאָה מְאוּתוּ יַחַד הָעֲלִיוֹן דְּזו"ן הַגְּדוֹלִים שֶׁל לֵיל שַׁנַּת, וְעַל דָּא וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמֹרוּ, תִּירֵי וְעַל כֵּן כְּתוּב וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי בְּלוֹשׁוֹן רַבִּים, הַמּוֹרָה עַל שַׁתֵּי שַׁבְּתוֹת שְׁהֵם זו"ן, שְׁצִרִיךְ לִירָא מֵהֵם, וְכָלֵא אֲתַדְּבֶק דָּא בְּדָא וְהַכֵּל מִתְּדַבְּקִים וּמִתַּחֲבָרִים זֵה בּוֹה, הָעֲלִיוֹנִים עִם הַתַּחְתּוֹנִים, זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל אֲשֵׁרֵי חַלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

דְּבֵר אַחַר פִּירוּשׁ אַחַר עַל מָה שַׁכְּתוּב וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תַשְׁמֹרוּ פְּסוּק זֶה הוּא לְאֲזַהֲרָה לְאֵינוֹן דְּמַחְפֵּאן לְזוּוּגְיָהּ מִשַׁבַּת לְשַׁבַּת אֲזַהַרָה לְאֵלוּ שְׁמַחֲכִים לְשַׁמֵּשׁ מִתַּם מִשַׁבַּת לְשַׁבַּת, כְּלוֹמַר שִׁימְתִינוּ בִּיחודם עַד לֵיל שַׁבַּת, כְּדִי שִׁיולִידוּ אֶת בְּנֵיהֶם עִם נִשְׁמוֹת קֹדֶשׁוֹת שֶׁל שַׁבַּת, וְאֵז יִהְיֶה לְהַבָּנִים מוֹרָאָ אָב וְאֵם, וְהָא אֲוִקִּימְנָא וְהִירֵי כִּבֵּר בִּיאֲרָנוּ עֵינֵי זֶה, כְּמָה דְכְּתִיב כִּמוּ שֵׁנָאמַר, כִּי כֹה אָמַר ה' לְסָרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי, וְשׁוּאֵל מֵאֵן סָרִיסִים מִי הֵם אֵלוּ הַסָּרִיסִים, וּמְשִׁיב אֵלִין אֵינוֹן חֲבֵרִיָּא דִּמְסַרְסָן

"מאמר סגולה לבנים המכבדים אב ואם" ומבואר בו כי האב והאם היראים מהקב"ה ומקדשים עצמם בשעת מצות פריה ורביה, הנה הם מתדבקים בקב"ה, וממשיכים גוף לולד, והקב"ה משתתף עמם וממשיך נשמה קדושה לולד. ואלו הבנים הנולדים בקדושה ואת הם בעלי יראה וכבוד מאב ואם.
(מקור המאמר צוהר פרשת קדושים דף פג ע"א, ציטוּרֵינוּ כְּכֵן יֵל עַמ' שְׁכָה-עכו)

כתוב **אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירְאוּ** כדי לפרש פסוק זה, **רַבִּי שְׁמֵעוֹן אָמַר** הקדים ואמר **כְּתִיב וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהוָה** אלהיכם חיים כולכם חיים, **זְכָאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל דִּמְתַּדְּבֶקֶן בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיף** הוא אשריהם ישראל שהם מתדבקים בהקב"ה, **וּבְגִין דְּאֵינוֹן מִתְּדַבְּקִין בֵּיהּ בְּקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא** ולפי שהם מתדבקים בהקב"ה, כלומר על ידי שמקדשים עצמם בשעת תשמיש הס גורמים יחוד זו"ן, וזוה הס מתדבק עם זה, לכן **כְּלָא אֲתַדְּבֶקוּ כְּחֻדָּא דָּא בְּדָא** הכל מתדבקים יחד זה בזה, כלומר ישראל בהקב"ה והקב"ה בישראל, כי האב והאם בעולם הזה מולידים את הגוף של הולד, והקב"ה משתתף עמם ובורא את הנשמה ומכניסה באותו הגוף.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבֵר נִשְׁ מִקֻּדְשׁ לְתַתָּא בא וראה, בשעה שאדם מקדש עצמו למטה, כְּגוֹן חֲבֵרִיָּא דִּמְקַדְשֵׁי גְרַמְיָהּ מִשַׁבַּת לְשַׁבַּת כמו החברים שמקדשים עצמם ביחודם משבת לשבת, בְּשַׁעְתָּא דְּזוּוּגָא עֲלָאָה אֲשַׁתַּכַּח בשעה שיחוד העליון נמצא, דְּהָא בְּהֵיא שְׁעָתָא רַעְוָא אֲשַׁתַּכַּח וּבִרְכַתָּא אֲזַדְמְנַת כי בשעה שהיא יש שעת רצון, והברכה מוכנת לרדת לעולם מיחוד ההוא, כְּדִין מִתְּדַבְּקִין כְּלָהוּ כְּחֻדָּא אז מתדבקים כולם יחד, נִפְשָׁא

גְרַמְיֵיהוּ כָּל שְׂאָר יוֹמִין, בְּגִין לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְאִינוּן מְחַפְּאֵן מְשַׁבְּת לְשַׁבְּת, הָדָא הוּא דְכְּתִיב אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בראשית לו יא) וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר, וּבְגִינֵי כֵךְ וְאֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירְאוּ, דָּא גּוּפָא, וְאֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, דָּא נַפְשָׁא, וְכֹלְא אֶתְדַבֵּק דָּא בְּדָא, זְכָאָה חוֹלְקִיהוּן דְיִשְׂרָאֵל.

מתוק מדבש

ומפרש איש אמו ואביו תיראו, דא גופא זה נאמר על אב ואם של הגוף, ואת שבתותי תשמרו, דא נפשא זה נאמר על אב ואם של הנפש שהם זו"ן, שצריכים לירא מהם, וכלא אתדבק דא בְּדָא והכל מתדבק זה בזה, זכאָה חולקיהוּן דְיִשְׂרָאֵל אשרי חלקם של ישראל. (רמ"ק והרמ"ו ומק"מ)

גְרַמְיֵיהוּ כָּל שְׂאָר יוֹמִין בְּגִין לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא אלו הם החברים שמסרסים עצמם כל שאר ימי השבוע כדי לעסוק בתורה, וְאִינוּן מְחַפְּאֵן מְשַׁבְּת לְשַׁבְּת והם מחכים ביחודם משבת לשבת, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זהו שכתוב אחר כך אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתַי מלת ישמרו היא לשון המתנה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר כמו שנאמר וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר פרש"י היה ממתין ומצפה מתי יבוא, וּבְגִינֵי כֵךְ ולכן נאמר וְאֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ.

קדושים יום רביעי

חומר הלנת שכר שכיר

לא תלין פעולת שכיר, תא חזי, מאן דנטיל אגרא דמספנא, פאליו נטיל נפשיה ודאנשי ביתיה, הוא אזער נפשיהו, קדשא בריך הוא אזער יומי, ואזער נפשיה מההוא עלמא.

דְּהָא כַּל אֵינוֹן הַבָּלִים דְּנַפְקֵי מִפּוֹמִיָּה כָּל הַהוּא יוֹמָא, פְּלָהוּ סָלְקִין קִמְיָה דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְקִימִין קִמְיָה, לְבַתֵּר סָלְקָא נְפָשִׂיָּהוּ וְנְפִשְׂיָהוּ דְּאֲנָשִׁי בֵּיתִיָּה, וְקִימִין בְּאֵינוֹן הַבָּלִים דְּפּוֹמִיָּה, וְכַדִּין אִפִּילוּ אֲתַגְזֵר עַל הַהוּא כְּרַנְשִׁי בְּרַנְשִׁי בְּרַנְשִׁי יוֹמִין וְכִמְהָ טְבָאן, פְּלָהוּ מִתְעַקְרָן מַנְיָה וּמִסְתַּלְקִי מַנְיָה, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְנַפְשָׁא דִּילִיָּה לָא סָלְקָא לְעִילָא, וְהֵינּוּ דְאָמַר רַבִּי אֲבָא, רַחֲמָנָא לְשׂוֹבְבֵינָן מַנְיָהוּ וּמַעֲלַבּוֹנֵיָּהוּ.

וְאוֹקְמוּהָ אִפִּילוּ עֲשִׂיר הוּא, וְאִלּוּ הוּא נוֹשָׂא אֶת נִפְשׁוֹ, דִּיְיָקָא, אִפִּילוּ מְכַל כְּרַנְשִׁי בְּרַנְשִׁי יוֹמִין וְכִמְהָ טְבָאן. מְסַפְנָא.

וְהֵינּוּ דְהָוָה רַב הַמְנוֹנָא עֲבִיד, כַּד הָוָה הַהוּא אָגִיר מְסַתְלָק מַעְבִּידִתִּיָּה, הָוָה יֶחֱיִב לִיָּה אַגְרִיָּה, וְאָמַר לִיָּה טוֹל נִפְשָׁךְ דְּאַפְקִידֵת בִּידָאי, טוֹל פְּקֻדוֹךְ.

מתוק מדבש

פְּלָהוּ סָלְקִין קִמְיָה דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְקִימִין קִמְיָה כּוֹלָם עוֹלָם לַפְנֵי הַקַּב"ה וְעוֹמְדִים לַפְנֵי, וּמִתְקַבְּלִים לַפְנֵי בִּמְקוֹם יְסוּרִים לִכְפַּרַת עוֹנוֹתָיו, לְבַתֵּר סָלְקָא נְפָשִׂיָּהוּ וְנְפִשְׂיָהוּ דְּאֲנָשִׁי בֵּיתִיָּה וְאֲחֵר כֶּךָ בְּלִילָה בַּעַת הַשְּׁנַיָּה עוֹלוֹת נִפְשׁוֹ וּנְפִשׁוֹת אֲנָשִׁי בֵּיתוֹ הַמְעוֹנִים בַּרְעַב כְּמוֹתוֹ, וְקִימִין בְּאֵינוֹן הַבָּלִים דְּפּוֹמִיָּה וְעוֹמְדִים וּמִתְלַבְּשִׁים בְּאוֹתָם הַהִבְלִים שֶׁל פִּיו, וְצוֹעְקִים לַהַקְב"ה מְרֹוב צַעֲרָם וְתוֹבְעִים דִּין, וְכַדִּין אִפִּילוּ אֲתַגְזֵר עַל הַהוּא כְּרַנְשִׁי בְּרַנְשִׁי יוֹמִין וְכִמְהָ טְבָאן, וְאִלּוּ אִפִּילוּ אִם נִגְזֵר עַל זֶה הָאָדָם כִּמְהָ אַרִיכּוֹת יַמִּים וְכִמְהָ טוֹבוֹת, פְּלָהוּ מִתְעַקְרָן מַנְיָה וּמִסְתַּלְקִי מַנְיָה כּוֹלָם נַעֲקָרִים מִמְנָו וּמִסְתַּלְקִים מִמְנָו, וּמִתְקַצְרִים יַמֵּיהוּ, וְלֹא עוֹד אֲלֵא דְנַפְשָׁא דִּילִיָּה לָא סָלְקָא לְעִילָא וְלֹא עוֹד אִלּא שֶׁנִּפְשׁוֹ אֵינוֹ עוֹלָה לַמַּעְלָה בַּעַת שִׁנְתוֹ, וְזֶה שָׁמַר "לֹא תִלִּין" אֶת נִפְשְׁךָ, עַל יַדִּי "פְּעוֹלַת שָׂכִיר, אֶתְךָ" לְמַטָּה "עַד בַּקֶּר", וְהֵינּוּ דְאָמַר רַבִּי אֲבָא וְזֶה שָׁמַר רַבִּי אֲבָא, כִּי רַחֲמָנָא לְשׂוֹבְבֵינָן מַנְיָהוּ וּמַעֲלַבּוֹנֵיָּהוּ הַקַּב"ה יַצִּילָנוּ מֵהַעֲנָיִים וּמֵעַלְבוֹנֵים, מֵהָ שֶׁנֶּפֶשׁ וְלִסְבוּל עַלְבוֹן וּבְזִוּוֹן עֲבוּרָם.

וְאוֹקְמוּהָ וְבִיֹּארוּ הַחֲבַרִים, אִפִּילוּ עֲשִׂיר הוּא אִפִּילוּ אִם הַפּוֹעֵל הוּא עֲשִׂיר, גַּם כֵּן נִאֵמַר וְאִלּוּ הוּא נוֹשָׂא אֶת נִפְשׁוֹ שְׂמוֹסֵר עַצְמוֹ לְמִיתָה בַּפְּעוּלָתוֹ, דִּיְיָקָא תְּדַיִק שְׂלֹא כְּתוּב נִפְשׁוֹ שֶׁל עֲנִי, כִּי בִּא הַהוּרֹת כִּי אִפִּילוּ מְכַל כְּרַנְשִׁי בְּרַנְשִׁי יוֹמִין וְכִמְהָ טְבָאן, וְכִלְ שׂוֹן מְסַפְנָא וְכִל שְׁכָן שְׂכֵר הָעֲנִי, כִּי הַמְמוֹן נִקְרָא יָקוּם אֲשֶׁר בַּרְגָּלָיו, וְהַעוֹשֵׂק שְׂכָרוֹ כְּאִילוּ נוֹטֵל אֶת נִפְשׁוֹ.

וְהֵינּוּ דְהָוָה רַב הַמְנוֹנָא עֲבִיד וְכֵן הֵיָּה מִנְהֲגוֹ שֶׁל רַב הַמְנוֹנָא, כַּד הָוָה הַהוּא אָגִיר מְסַתְלָק מַעְבִּידִתִּיָּה כְּשֶׁהֵיָּה הַשְּׂכִיר גּוֹמֵר מִלֶּאכְתוֹ, הָוָה יֶחֱיִב לִיָּה אַגְרִיָּה הֵיָּה נוֹתֵן לּוֹ שְׂכָרוֹ מִיַּד, וְאָמַר לִיָּה, טוֹל נִפְשָׁךְ דְּאַפְקִידֵת בִּידָאי, טוֹל פְּקֻדוֹךְ וְאָמַר לוֹ, קָח אֶת נִפְשְׁךָ שֶׁהִפְקַדְתָּ בְּיַדִּי, קָח אֶת פְּקֻדוֹךְ.

"מאמר חומר הלנת שכר שכיר" ומבואר בו כי מי שכובש את שכר השכיר ומאחר לשלמו, הנה זה ממעט את חיותו, ובגלל זה נענש שהקב"ה ממעט את ימי חייו בעולם הזה, ואת נפשו לעולם הבא, רח"ל. ומפרש כי כל ההבלים מצערין את השכיר עולם בלילה למעלה ותובעים דין, ועל כן נענש השוכר שגם נפשו אינה עולה למעלה בעת השינה כראוי. ומבאר עוד כי אין חילוק בזה בין שכיר עני לעשיר, שכל זמן שמעבב שכרו נענש. ודרכו של רב המנונא היתה לשלם לשכיר והגם שאמר לו יהא בירך, אכן אחר שקיבל השכיר שכרו מותר ליקח ממנו את המעות כפקדונו. ומסיק כי כל יום שולטת ספירה ובחינה אחרת, ועל כן המאחר תשלום שכר ביומו, הנה פגם את מדת היום ההוא.

(מקור המאמר זוהר פרשת קדושים זרעיל מהימנא דף פה ע"א, צנזאוריונו כרך יא עמ' סז-סע)

מה שכתוב לא תלין פעולת שכיר פירושו, שנפשך לא תלין במעלות העליונות בעת שינתך, בשביל פעולת שכיר שהוא אתך והנך כובשה בידך, ואמר תא חזי, מאן דנטיל אגרא דמספנא בא וראה, מי שנוטל וכובש שכר פעולת העני, שאינו משלם לו שכרו על עבודתו, פאליו נטיל נפשיה ודאנשי ביתיה נחשב לו כאילו לוקח נפשו ונפשות אנשי ביתו, כמו שכתוב (ס) ואילו הוא נושא את נפשו, ואיתא (צמס) צנא מניעל דף קינז רע"א) מפני מה עלה זה בכבש ונתלה באילן ומסר את עצמו למיתה, לא על שכרו (ועיי"ש צפר"ש), ועל ידי שאינו נותן לשכיר שכרו הוא אזער נפשיהו הוא ממעיט את נפשם כלומר את חייהם, כי אין להם מה לאכול והם מעונים ברעב, ובעונש זה קדשא בריך הוא אזער יומי הקב"ה ממעט את ימיו בעולם הזה, ואזער נפשיה מההוא עלמא וממעט את נפשו מעולם הבא.

דְּהָא כַּל אֵינוֹן הַבָּלִים דְּנַפְקֵי מִפּוֹמִיָּה כָּל הַהוּא יוֹמָא כִּי כָל אוֹתָם הַהִבְלִים מֵהַנְשִׂימוֹת שְׁנוּשָׁם הָעֲנִי וְיוֹצֵאִים מִפִּי כָל אוֹתוֹ הַיּוֹם כְּשֶׁעוֹסֵק בְּמִלְאכְתָּהּ בְּעַל הַבֵּית מְחַמַּת טוֹרַח הָעֲבוּדָה,

וְלִית מֵאן דִּיתְחַבֵּר בָּהּ, וְכֹלָא דְחֵינִין לָהּ לְבַר, וְאִזִּיל וְשֵׁאט בְּעֵלְמָא, וְלֹא יִשְׁפַח אֶתֶר.

מֵאן גְּרִים לִיה הָאִי, הֵהוּא דְסֵאטִי לִיה מֵאֲרַח מִיִּשְׂרָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מְכָשׁוּל, וּבְגִין כֶּף פְּתִיב וְיִרְאֵת מֵאֵלֵהִי"ךְ אֲנִי יְהו"ה.

וּמֵאן דְּתִיאֻבְתִּיה לְמַלְעֵי בְּאוּרֵייתָא, וְלֹא אֲשַׁפַּח מֵאן דִּיּוֹלִיף לִיה, וְהוּא בְּרַחֲמֵימוֹתָא דְּאוּרֵייתָא לְעֵי בָּהּ, וּמְגַמְגָּם בָּהּ בְּגַמְגוּמָא, דְּלֹא יָדַע, כֹּל מְלָה וּמְלָה סְלֵקָא, וְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֲדֵי בְּהֵיִא מְלָה, וְקִבִּיל לָהּ, וְנָטַע לָהּ סְחָרְנִיָּה דִּיהוּא נְחֵלָא, וְאֲתַעְבִּידוּ מְאֵלִין מְלִין אֵילְנִין רְבִרְבִּין, וְאִקְרוּן עַרְבֵי נְחֵל, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (משלי ה יט) בְּאֵהְבָתָה תִּשְׁגָּה תְּמִיד.

וְדוֹד מְלָפָא אָמַר, (תהלים פו יא) הוֹרְנִי יְהו"ה דְּרַפְּךָ אֶהְלֵךְ בְּאַמְתָּךְ, וְכְּתִיב (שם כו יא) וּנְחַנֵּי בְּאֲרַח מִיִּשְׂרָא לְמַעַן שׁוֹרְרֵי.

מתוק מדבש

בה בגמגום, כלומר שטועה בה בקריאה ובהבנה, כי אינו יודע כראוי, עם כל זה כֹּל מְלָה וּמְלָה סְלֵקָא כל דיבור ודיבור שזה האדם מוציא מפיו עולה למעלה לפני הקב"ה, וְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֲדֵי בְּהֵיִא מְלָה וְקִבִּיל לָהּ והקב"ה שמח בדיבור ההוא ומקבל אותו, שהרי כונתו היא לשם שמים, רק שאין לו מי שילמדנו, וְנָטַע לָהּ סְחָרְנִיָּה דִּיהוּא נְחֵלָא וְנָטַע אֹתוֹ סְבִיב אֹתוֹ הַנְּחֵל טַל הַצֵּינָה, וְאֲתַעְבִּידוּ מְאֵלִין מְלִין אֵילְנִין רְבִרְבִּין, וְאִקְרוּן עַרְבֵי נְחֵל וְנַעֲשִׂים מֵאֵלוֹ הַדִּיבּוּרִים אֵילָנוֹת גְּדוּלִים שֶׁהֵם אֹרוֹת נַפְלָאִים, וְנִקְרָאִים עַרְבֵי נְחֵל, שֶׁאֵין לָהֶם טַעַם וְרִיחַ, כִּי הֵם דְּבָרִים בְּלִתי יָדֵיעָה וְשִׁלִּמוֹת, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׂכָתוֹב בְּאֵהְבָתָה תִּשְׁגָּה תְּמִיד אִם מַחֲמַת אֶהְבַּת הַתּוֹרָה אֵתָה שׁוּגָה בַּהּ בְּלִמוּדְךָ, גַּם הוּא חֲבִיב לִפְנֵי הַקַּב"ה.

וְדוֹד מְלָפָא אָמַר וְדוֹד הַמֶּלֶךְ הַתְּפִלָּל לִפְנֵי הַקַּב"ה הוֹרְנִי יְהו"ה דְּרַפְּךָ אֶהְלֵךְ בְּאַמְתָּךְ פִּירוּשׁ שֶׁאִזְכָּה לִלְכַת בְּדֶרֶךְ הָאֵמֶת, וְכְּתִיב עוֹד בְּקֶשׁ דוֹד הַמֶּלֶךְ וּנְחַנֵּי בְּאֲרַח מִיִּשְׂרָא לְמַעַן שׁוֹרְרֵי שֶׁאִזְכָּה לִלְכַת בְּדֶרֶךְ הַיִּשָּׁר, וְאִזְכָּה לְלִמוּד תּוֹרַת אֵמֶת.

מֵאן דִּיתְחַבֵּר בָּהּ וְאֵין שׁוּם מֵלֶאךְ שִׁיתְחַבֵּר בּוֹ לְלוּתוֹ וְלַהֲעֵלוּתוֹ, וְכֹלָא דְחֵינִין לָהּ לְבַר וְכֹל הַמֵּלָאכִים הַפּוֹגְעִים בּוֹ דּוּחִים אֹתוֹ לְחוּץ מִן הַקְּדוּשָׁה, וְנִבְרָאִים מֵהֶם שָׁמַיִם וְאָרֶץ שֶׁל שָׁקַר (כַּמְנוּסָא צפ' נלשטית דף ע"ו), וְאִזִּיל וְשֵׁאט בְּעֵלְמָא וְלֹא יִשְׁפַח אֶתֶר וְהוֹלֵךְ וּמְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָם וְאֵינוֹ מוּצֵא מִקּוּם בְּקְדוּשָׁה שִׁיִּקְבְּלוּ אֹתוֹ.

מֵאן גְּרִים לִיה הָאִי מִי גֵרַם לוֹ זֹאת, הִנֵּה הֵהוּא דְסֵאטִי לִיה מֵאֲרַח מִיִּשְׂרָא זֶהוּ רַבּוֹ שֶׁהִטְעָה אֹתוֹ מִדֶּרֶךְ הַיִּשָּׁר, עַל יְדֵי שְׁלִמְדוֹ דְּבַר שֶׁאֵינוֹ אֵמֶת, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׂכָתוֹב וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מְכָשׁוּל כְּלוֹמַר שֶׁלֹּא יִתֵּן הָרַב מְכָשׁוּל לְתַלְמִידוֹ בְּלִימוּד הַתּוֹרָה, וּבְגִין כֶּף פְּתִיב וְלִכְךָ נֹאמַר אַחַר כֵּךְ וְיִרְאֵת מֵאֵלֵהִי"ךְ אֲנִי יְהו"ה פִּירוּשׁ שֶׁתִּירָא מֵה' מִלְּמַד לְתַלְמִידְךָ דְּבַר שֶׁאֵינוֹ אֵמֶת. (רמ"ק ומפרשים)

וּמִמְשִׁיךְ רַבִּי חֵיִיא דְּבִרְיוֹ וְאֹמַר וּמֵאן דְּתִיאֻבְתִּיה לְמַלְעֵי בְּאוּרֵייתָא וּמִי שֶׁחֲשַׁקְוֹ לְעֶסוֹק וְלִיִּיגַע עֲצָמוֹ בַּתּוֹרָה, וְלֹא אֲשַׁפַּח מֵאן דִּיּוֹלִיף לִיה וְאֵינוֹ מוּצֵא רַב שִׁלְמַד אֹתוֹ, וְהוּא בְּרַחֲמֵימוֹתָא דְּאוּרֵייתָא לְעֵי בָּהּ וּמְגַמְגָּם בָּהּ בְּגַמְגוּמָא, דְּלֹא יָדַע וְהוּא מַחֲמַת גּוֹדֵל אֶהְבַּת הַתּוֹרָה מִיִּיגַע עֲצָמוֹ בָּהּ, וּמְגַמְגָּם

קְדוּשִׁים יוֹם שְׁשִׁי

סוּד תְּקוּן הַשְּׂכִינָה בְּעֶרְבֵית שַׁל שַׁבַּת

רְזָא דְשַׁבַּת אִיהִי שַׁבַּת, דְּאִתְאַחַדָּא בְּרְזָא דְאַח"ד, לְמִשְׁרֵי עֲלֵה רְזָא דְאַחַד, צְלוֹתָא דְמַעְלֵי שַׁבְּתָא, דְּהָא אִתְאַחַדַת פּוֹרְסֵיִיא יְקִירָא קְדִישָׁא בְּרְזָא דְאַח"ד, וְאִתְתַּקְנַת לְמִשְׁרֵי עֲלֵה מְלָפָא קְדִישָׁא עֲלָאָה.

כִּד עֵייל שַׁבְּתָא אִיהִי אִתְיַחַדַת וְאִתְפַּרְשַׁת מִסְטָרָא אַחְרָא, וְכַל דִּינִין מִתְעַבְרִין מִינָהּ, וְאִיהִי אִשְׁתְּאַרַת בִּיחודָא דְנִהִירוֹ קְדִישָׁא, וְאִתְעַטַרַת בְּכַמְהָ עַטְרִין לְגַבֵּי מְלָפָא קְדִישָׁא, וְכַל שׁוּלְטָנֵי רוּגְזִין וּמְאַרֵי דְדִינָא פְּלֵהוּ עַרְקִין וְאִתְעַבְרוּ מִינָהּ, וְלִית שׁוּלְטָנֵי אַחְרָא בְּכַלְהוּ עַלְמִין.

וְאַנְפָּהָא נְהִירִין בְּנִהִירוֹ עֲלָאָה, וְאִתְעַטַרַת לְתַתָּא בְּעַמָּא קְדִישָׁא, וְכַלְהוּ מִתְעַטְרִין בְּנִשְׁמַתִּין חֲדַתִּין, פְּדִין שִׁירוֹתָא דְצְלוֹתָא לְבְרָכָא לָהּ בְּחֲדוּהָ בְּנִהִירוֹ דְאַנְפִּין, וְלוֹמַר בְּרַכּוּ אֶת יְהו"ה הַמְּבֹרָךְ, אֶת יְהו"ה דִּיִּיקָא, בְּגִין לְמַפְתַּח לְגַבְהָ בְּבְרָכָה.

מִתּוֹק מִדְּבַשׁ

דְּנִהִירוֹ קְדִישָׁא וְהִיא נִשְׁאַרַת צִיחוד שַׁל הָאֹר הַקְדוּשׁ, כִּי אַחַר שְׁכַל הַדִּינִים נִסְתַּלְקוּ מִמֶּנָּה אִין מִי שִׁמְשִׁין פְּנִיָה שַׁלָּא תַּחֵר, וְאִתְעַטְרַת בְּכַמְהָ עַטְרִין לְגַבֵּי מְלָפָא קְדִישָׁא וּמִתְעַטַרַת צְכַמָּה עַטְרוֹת צְשַׁזֵּל הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ שְׁהוּא ז"ל הַמוֹכֵן לְהַמִּיחַד עַמָּה לְמַעְלָה צְאֻלִּיּוֹת, וְכַל שׁוּלְטָנֵי רוּגְזִין וּמְאַרֵי דְדִינָא וְכַל שְׁלִיטַת הַחִילוּנִים הַשׁוּלְטִים מִנְד הַרוּגוּ וְצַעֲלֵי הַדִּינִים שְׁמַקּוּס אַחִיזַתִּים צִימוֹת הַחוּל הוּא צְעוּלְמוֹת צִי"ע, בְּלֵהוּ עַרְקִין וְאִתְעַבְרוּ מִינָהּ כּוֹלֵס צוֹרַחִים וּמִסְתַּלְקִים מִמֶּנָּה וְנִחְצָאִים צְנוּקָא דַּתְּהוּמָא רַבָּא, וְלִית שׁוּלְטָנֵי אַחְרָא בְּכַלְהוּ עַלְמִין וְאִין שְׁלִיטַת אַחַרַת צְכַל עוּלְמוֹת צִי"ע אֵלָּא כּוֹלֵס קוֹרְאִים צְשַׁפָּה צְרוּרָה צְשַׁם ה'.

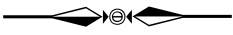
"מאמר סוד תקון השכינה בערבית של שבת" ומבואר בו כי השכינה הקדושה נקראת שבת, ובליל שבת היא עולה לקבל את הארת היחוד מהקב"ה. ומפרש כי בכניסת השבת השכינה נפרדת מהסטרא אחרא וכל הדינים מסתלקים ממנה ונחבאים בנוקבא דתהומא רבא. ואז השכינה מאירה מאור היחוד, ומתעטרת על ידי תפלות ישראל, וישראל זוכים להתעטר בנשמות יתירות מאורה, ולפיכך אנו מברכים ומכבדים אותה בהזכרת ברכת ברכו את ה' המבורך.

(מקור המאמר צוהר פרשת תרומה דף קל"ה ע"א-ב, ציטורינו כרך ז עמ' קיז-קי"ג)

וּמִפְרַשׁ דְּצִירוֹ וְאִמַר רְזָא דְשַׁבַּת סוּד הַנְּעֵלֵס צַעֲנִין הַשְּׂמָה, אִיהִי שַׁבַּת הַשְּׂכִינָה נִקְרְאָת שַׁבַּת (עַל שֶׁ שְׂהִיא עוֹלָה צְלִיל שַׁבַּת לַחַג"מ דו"א שְׁהַס סוּד ג' קוּין שַׁל אֹת ש' וְהִיא נִקְרְאָת צִי"ת, הַרִי הַסַּס שַׁבַּת), דְּאִתְאַחַדַת (ה"א) בְּרְזָא דְאַחַד לְמִשְׁרֵי עֲלֵה רְזָא דְאַחַד שְׁנַתְאַחַדָּה צְסוּד אַחַד כְּדִי שִׁיטְרָה עֲלֵיהּ ז"ל שְׁהוּא סוּד אַחַד צְסוּד הַיַּחְוּד הַנְּעַשָּׂה אֹז. וּמִתְחִיל לְפַרַשׁ אַתְּ תַּפְלַת לִיל שַׁבַּת וְאִמַר כִּי צְלוֹתָא דְמַעְלֵי שַׁבְּתָא סוּד הַתַּפְלָה שַׁל לִיל שַׁבַּת הוּא דְהָא אִתְאַחַדַת פּוֹרְסֵיִיא יְקִירָא קְדִישָׁא בְּרְזָא דְאַחַד שְׁהִרִי נִתְאַחַדָּה הַשְּׂכִינָה שְׂהִיא סוּד כְּסָא הַכְּצוּד הַקְדוּשׁ צְשַׁשֶּׁה קְלוּמִיָּה צְסוּד אַחַד, וְאִתְתַּקְנַת לְמִשְׁרֵי עֲלֵה מְלָפָא קְדִישָׁא עֲלָאָה וּמִיקְנָה עֲלַמָּה שִׁיטְרָה עֲלֵיהּ הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ הַעֲלִיּוֹן שְׁהוּא ז"ל צְסוּד הַיַּחְוּד.

וּמִפְרַשׁ מַמֵּי מִיקְנָה עֲלַמָּה הַשְּׂכִינָה וְאִמַר כִּד עֵיירֵי שַׁבְּתָא אִיהִי אִתְיַחַדַת וְאִתְפַּרְשַׁת מִסְטָרָא אַחְרָא כְּשִׁנְכַסַּת הַשַּׁבַּת הִיא מִתְאַחַדַת צו"ק שַׁלָּה וּנְפַרְדַת מִסְטָרָא אַחְרָא, כִּי כַּל זַמֵּן שְׁהו"ק הַס נְפַרְדִּים יֵשׁ צְהַס אַחִיזַת הַחִילוּנִים, וְכַל דִּינִין מִתְעַבְרִין מִינָהּ וְכַל הַדִּינִים מִסְתַּלְקִים מִמֶּנָּה, וְאִיהִי אִשְׁתְּאַרַת בִּיחודָא

וְאַנְפָּהָא נְהִירִין בְּנִהִירוֹ עֲלָאָה וּפְנִיָּה שַׁל הַשְּׂכִינָה מֵאִירוֹת צְאֹר הַעֲלִיּוֹן שַׁל ז"ל שְׁנִתְעוֹרַר לְהַמִּיחַד עַמָּה, וְאִתְעַטְרַת דְּתַתָּא בְּעַמָּא קְדִישָׁא וּמִתְעַטַרַת לְמַטָּה עַל יַדֵּי הַתַּפְלוֹת שַׁל עַס הַקְדוּשׁ, וְכַלְהוּ מִתְעַטְרִין בְּנִשְׁמַתִּין חֲדַתִּין וְכַל יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרִין צְנַשְׁמוֹת חֲדָשׁוֹת (יִמִּירוֹת), שְׁהַס תּוֹסַפַת נִר"ן הַנְּמַשְׁכוֹת מֵהַאֲרַת הַשְּׂכִינָה, פְּדִין שִׁירוֹתָא דְצְלוֹתָא לְבְרָכָא לָהּ בְּחֲדוּהָ בְּנִהִירוֹ דְאַנְפִּין אֹז הוּא תַּחִילַת תַּפְלַת עַרְצִית לְצַרְךָ אֹתָהּ צְשַׁמְחָה וּצְפַנִּים מֵאִירוֹת, וְלוֹמַר בְּרַכּוּ אֶת יְהו"ה הַמְּבֹרָךְ, אֶת יְהו"ה דִּיִּיקָא צְדִיוֹק תַּקְנוּ לוֹמַר "אֵת" ה' כְּנִגְדַת הַשְּׂכִינָה הַנִּקְרְאָת "אֵת" לְפִי שְׂהִיא כְּלוּלָה מִכ"צ אֹתוֹת מֵא' וְעַד ת', בְּגִין לְמַפְתַּח לְגַבְהָ בְּבְרָכָה כְּדִי לְפַתּוֹחַ אַתְּ תַּפְלַת לִיל שַׁבַּת לְכַצוּד הַשְּׂכִינָה צְצַרְכָּה, כִּי מֵה שְׂאֵנוּ מִקְצֻלִים צְלִיל שַׁבַּת תּוֹסַפַת הַנִּר"ן הוּא עַל יַדֵּי לָכֵן רַאזֵי שְׁנַצְרַךְ אֹתָהּ. (רמ"ק ור"א ג ומק"מ)

אמור יום ראשון

איסור הלנת המת

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ קָאִים לְמִיהָךְ לְהֵהוּא עֲלֵמָא, וְהוּא בְּבֵי מַרְעִיָּה, אֲתִינְן עֲלֵיהּ תְּלַת שְׁלוּחִין, וְחָמֵי תַּמָּן מַה דְּלֵא יְכִיל בְּרַ נָשׁ לְמַחְמֵי כַּד אִיהוּ בְּהַאי עֲלֵמָא, וְהֵהוּא יוֹמָא יוֹמָא דְּדִינָא עֲלֵאָה הוּא, דְּמִלְפָּא בְּעֵי פְּקֻדוֹנָא דִּילֵיהּ, זַפְּאָה הֵהוּא בְּרַ נָשׁ דְּפְּקֻדוֹנִיָּה אֲתִיב לְמִלְפָּא פְּמַה דְּאֲתִיָּהִיב לֵיהּ בְּגוּיָּה, אִי הֵהוּא פְּקֻדוֹנָא אֲתַטְּנָף בְּטַנּוּפֵי גּוּפָא, מַה יִּימָא לְמֵאֲרֵי פְּקֻדוֹנָא.

זְקַף עֵינּוּי וְחָמֵי לְמִלְפָּא הַמּוֹת קָאִים קַמֵּיהּ, וְסִיפֵיהּ שְׁלִיפָא בִּידֵיהּ, קִסְטָר בְּקִטְרִין בְּקוּמְטָא דְּהֵהוּא בְּרַ נָשׁ, וְלִית לָהּ לְנַפְשָׁא קִשְׁיָו בְּכֵלָא, כְּפַרְשֵׁי דִּילָהּ מִן גּוּפָא, וְכַר נָשׁ לָא מִית עַד דְּחָמֵי לְשְׁכִינְתָּא, וּמַגּוּ סְגִיאוֹת תִּיאוּבְתָא דְּשְׁכִינְתָּא נַפְשָׁא נַפְקַת לְקַבְּלָא לְשְׁכִינְתָּא, בְּתַר דְּנַפְקָא, מֵאֲן אִיהִי נַפְשָׁא דְּאֲתַדְּבַק בָּהּ וְתַתְּקַבַּל בְּגוּיָּה, וְהָא אוּקְמוּהּ לְהֵנִי מְלִי.

בְּתַר דְּנַפְקָא נַפְשָׁא מִן גּוּפָא, וְאֲשְׁתָּאר גּוּפָא בְּלָא רוּחָא, אִסוּר לְמַשְׁבַּק לֵיהּ בְּלָא קְבוּרְתָּא, דְּכַתִּיב (דברים כא כג) לֹא תִלִּין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵץ פִּי קְבוּר תִּקְבְּרֵנוּ בַּיּוֹם הַהוּא, בְּגִין דְּמִיתָא דִּישְׁתְּהִי כ"ד שְׁעוֹת דְּאֵינּוּן יוֹמָם וְלֵילָה בְּלָא קְבוּרְתָּא, יְהִיב חֲלִישׁוֹתָא בְּשִׁיפּוּי דְּרִתִּיכָא, וּמַעַכְב עֲבִידְתָּא דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא מְלַמְעַבְד, דְּאֲפֻשְׁר דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא גְזַר עֲלֵיהּ בְּגִין לְמִיתִיָּה בְּגַלְגּוּלָא אַחְרָא, מִיַּד בְּהֵהוּא יוֹמָא דְּאֲתַפְטֵר,

מתוק מדבש

זְקַף עֵינּוּי וְחָמֵי לְמִלְפָּא הַמּוֹת קָאִים קַמֵּיהּ זוּקַף אֲת עֵינּוּי וּרְוָאָה אֲת הַמְּלֵאךְ הַמוֹת עוֹמַד לַפְּנִי, וְסִיפֵיהּ שְׁלִיפָא בִּידֵיהּ וְחִרְבוּ שְׁלוּפָה בִּידוּ, קִסְטָר בְּקִטְרִין בְּקוּמְטָא דְּהֵהוּא בְּרַ נָשׁ וּמִשְׁבַּר וּמִפְרָק בְּקִשְׁר שֶׁל ד' יְסוּדוֹת הָאָדָם, וְלִית לָהּ לְנַפְשָׁא קִשְׁיָו בְּכֵלָא כְּפַרְשֵׁי דִּילָהּ מִן גּוּפָא וְאִין דְּבַר קִשָּׁה לַנְּפֶשׁ בְּכַל הַיּוֹרִים שֶׁהֵיוּ לוֹ כָּל יְמָיו, כְּמוּ פְרִידְתָּה מִן הַגּוּף, וְכַר נָשׁ לָא מִית עַד דְּחָמֵי לְשְׁכִינְתָּא וְאִין אָדָם מִת עַד שְׁרוּאָה אֲת הַשְּׁכִינָה, (ה"ג סה"ק) וּמַגּוּ סְגִיאוֹת תִּיאוּבְתָא דְּנַפְשָׁא בְּשְׁכִינְתָּא נַפְקַת לְקוּבְלָהּ וּמַחֲמַת רוּב תְּשׁוּקַת הַנְּפֶשׁ אֶל זַיו הַשְּׁכִינָה, יוֹצֵאת מִן הַגּוּף כְּנֹגְדָה, בְּתַר דְּנַפְקָא אַחַר שֶׁהַנְּפֶשׁ יִצְאָה מִן הַגּוּף, מֵאֲן אִיהִי נַפְשָׁא דְּאֲתַדְּבַק בָּהּ וְתַתְּקַבַּל בְּגוּיָּה מִי הִיא הַנְּפֶשׁ שֶׁתּוֹכָה לְהַתְּדַבֵּק בָּהּ, וְלֵהֲתַקְּבַל בְּתוֹכָהּ, וְהָא אוּקְמוּהּ לְהֵנִי מְלִי וְהִי כְּכַר בִּיאָרְנוּ אֵלּוּ הַדְּבָרִים בְּמִקּוּם אַחֵר.

"מאמר איסור הלנת המת" ומבואר בו כי יום הפטירה הוא יום הדין לאדם, שבו מחזיר את הנשמה שהיתה אצלו בפקדון, והצדיק זוכה לראות לשכינה ומתדבק בה ויוצאת נפשו. ומכאן מבאר שהגוף הנשאר בלא נשמה אסור להלינו מארבעה טעמים: א' כדי לא לגרום אחיזת החיצונים למעלה, ב' שאינו יכול לבוא בגלגול ולהתקן, ג' שאינו נשמתו יכולה להתלבש בגוף רוהני עליון, ד' הנשמה מצטמרת כי רוח טומאה מוכן לשרות על הגוף. ומבאר שלפי שהגוף חסר נשמה לכן רוח הטומאה שורה בו, כי אין לרוחות הטומאה גופות. וזה הוא הטעם שאסור לכהנים להטמא לגוף הנפטר כי רוח הטומאה שורה בו. (מקור המאמר זוהר פרשת אמור דף פח ע"א-ב, ציטורינו כרך יא עמ' 10-11)

כָּאֵן בֵּא לְבָאָר כְּמַה טַעמִים עַל אִסוּר הַלְנַת הַמֵּת, וְזֶה שְׁאֵמַר תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ קָאִים לְמִיהָךְ לְהֵהוּא עֲלֵמָא בֵּא וְרָאָה, בְּשַׁעָה שְׁאָדָם עוֹמַד לְלַכַּת לְעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן, כְּלוּמַר בַּעַת יְצִיאַת הַנְּפֶשׁ מִן הַגּוּף, וְהוּא בְּבֵי מַרְעִיָּה וְהוּא כְּכַר שׁוֹכֵב עַל מִטְתּוֹ בְּבֵית חֲלוּי, אֲתִינְן עֲלֵיהּ תְּלַת שְׁלוּחִין בָּאִים עֲלָיו ג' שְׁלִיחִים שֶׁהֵם ג' מַלְאכִים דִּינִיִּים, וְחָמֵי תַּמָּן מַה דְּלֵא יְכִיל בְּרַ נָשׁ לְמַחְמֵי כַּד אִיהוּ בְּהַאי עֲלֵמָא וְהָאָדָם רוּאָה שֶׁם מַה שְׁאֵינּוּ יְכִוֹל לְרֵאוֹת כִּשְׁהוּא בְּזֵה הָעוֹלָם, וְהֵהוּא יוֹמָא יוֹמָא דְּדִינָא עֲלֵאָה הוּא וַיּוֹם הַהוּא, הוּא יוֹם הַדִּין הָעֲלִיּוֹן, דְּמִלְפָּא בְּעֵי פְּקֻדוֹנָא דִּילֵיהּ שֶׁהַמֶּלֶךְ ב"ה מְבַקֵּשׁ בַּחֲזָרָה אֲת פְּקֻדוֹנוּ, דַּהֵינּוּ אֲת הַנְּשֵׁמָה שֶׁהַפְּקִיד בִּיד הָאָדָם, זַפְּאָה הֵהוּא בְּרַ נָשׁ דְּפְּקֻדוֹנִיָּה אֲתִיב לְמִלְפָּא פְּמַה דְּאֲתִיָּהִיב לֵיהּ בְּגוּיָּה אֲשֵׁרִי הָאִישׁ הֵהוּא שְׁמַחֲזִיר אֲת הַפְּקֻדוֹן לְמֶלֶךְ ב"ה, נְקִי כְּמוּ שְׁנִיתָן לוֹ כְּלָא חֲטָא וְעוֹן, אֵלּא מֵלֵא תוֹרָה וּמִצְוֹת, אֲבָל אִי הֵהוּא פְּקֻדוֹנָא אֲתַטְּנָף בְּטַנּוּפֵי גּוּפָא אִם הַפְּקֻדוֹן הֵהוּא נִתְּנָף בְּטַנּוּף תְּאוֹת הַגּוּף, מַה יִּימָא לְמֵאֲרֵי פְּקֻדוֹנָא מַה יַעֲנֵה וַיֹּאמֶר לְבַעַל הַפְּקֻדוֹן כְּשִׁיתְּבַע מִמֶּנּוּ לְמַה טַנַּף אֲת הַפְּקֻדוֹן שֶׁהוּפְקַד בִּידוֹ.

לְאוֹטְבָא לִיה, וְכָל זְמַנָּא דְלֹא אֲתִקְבֵר גּוּפָא, נִשְׁמַתָּא לָאו עֲאֵלַת קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלֹא יִכְלָא לְמַהוּי בְּגוּפָא אַחְרָא בְּגַלְגוּלָא תַנְיִנָּא, דְלֹא יִהְבִּין לְנִשְׁמַתָּא גּוּפָא אַחְרָא עַד דִּיתְקַבֵּר קְדָמָּהּ.

וְדָא דְמִי לְבַר נֶשׁ דְּמִיתַת אֲתִתְיָהּ, לֹא אֲתַחְזִי לִיה לְמִיסַב אֲתַתָּא אַחְרָא עַד דְּקִבִיר לְקְדָמִיתָא, וּבְגִין דָּא אֲמַרְה אֲוִרְיִיתָא לֹא תִלִּין נְבִלְתוּ עַל הָעֵץ.

דְּבַר אַחַר, כִּד אֲתַפְרָשָׁא נִשְׁמַתָּא מִן גּוּפָא, וּבְעֵינָא לְמִיזַל לְהַהוּא עֲלָמָא, לֹא תִיעוּל לְהַהוּא עֲלָמָא עַד דִּיִּהְבִּין לָהּ גּוּפָא אַחְרָא מְנַהוּרָא, וְלְבַתֵּר יִכְלָא לְמִיעַל, וּמֵאֲלִיָּהּ תַנְדַּע, דְּהוּוּ לִיה תְּרִין גּוּפִין, חַד דְּבִיָּה אֲתַחְזִי לְתַתָּא לְבִנֵי נָשָׂא, וְחַד דְּבִיָּה אֲתַחְזִי לְעִילָא בֵּין מְלָאכִין עֲלָאִין קְדִישִׁין.

וְכָל כַּמָּה דְּגוּפָא לֹא אֲתִקְבֵר, צַעְרָא הוּא לְנִשְׁמַתָּא, וְרוּחַ מְסַאָבָא אֲזַדְמֵן לְשָׂרְיָא עֲלוּי, וְלְסַאָבָא לְהַהוּא גּוּפָא, וּבְגִין דְּהַהוּא רוּחַ מְסַאָבָא אֲזַדְמֵן, לֹא מְבַעֵי לִיה לְאִינִישׁ לְמִיבַת הַהוּא גּוּפָא לִילְיָא חַד, בְּגִין דְּרוּחַ מְסַאָבָא אֲשַׁתְּכַח בְּלִילְיָא, וְאֲשַׁתְּטַח בְּכָל אַרְעָא, לְאֲשַׁכְּחָא גּוּפָא בְּלֹא נִפְשָׁא לְסַאָבָא לִיה, וְאֲסַתָּאב יִתִּיר.

וְעַל דָּא אֲזַהֵר לְכַהֲנֵי, וְאֲמַר לְנַפְשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמְיוּ, בְּגִין דְּאִינוּן קְדִישִׁין, וְלֹא יִשְׂרִי עֲלֵייהוּ רוּחַ מְסַאָבָא, וְלֹא יִסְתָּאבוּן.

מתוק מדבש

ועוד טעם רביעי על איסור הלנת המת, כי וְכָל כַּמָּה דְּגוּפָא לֹא אֲתִקְבֵר כֹּל זְמַן שְׁלֹא נִקְבֵר הַגּוּף, צַעְרָא הוּא לְנִשְׁמַתָּא צַעַר הוּא לְנִשְׁמָה, וְרוּחַ מְסַאָבָא אֲזַדְמֵן לְשָׂרְיָא עֲלוּי, וְלְסַאָבָא לְהַהוּא גּוּפָא לְפִי שְׂרוּחַ הַטּוּמָאָה מְזַדְמֵן וּמוֹכֵן לְשְׂרוּת עֲלוּי, וְלְטַמָּא אֶת הַגּוּף הַהוּא, וּבְגִין דְּהַהוּא רוּחַ מְסַאָבָא אֲזַדְמֵן וּלְפִי שְׂרוּחַ הַטּוּמָאָה מְזַדְמֵן וּמוֹכֵן לְטַמָּא הַגּוּף, לְכֹן לֹא מְבַעֵי לִיה לְאִינִישׁ לְמִיבַת הַהוּא גּוּפָא לִילְיָא חַד אֲסוּר לוֹ לְאֲדָם לְהִלִּין אֶת הַגּוּף בְּלִי קְבוּרָה לִילָה אַחַד, בְּגִין דְּרוּחַ מְסַאָבָא אֲשַׁתְּכַח בְּלִילְיָא לְפִי שְׂרוּחַ הַטּוּמָאָה נִמְצָא וְשׁוּלַת בְּלִילָה, וְאֲשַׁתְּטַח בְּכָל אַרְעָא לְאֲשַׁכְּחָא גּוּפָא בְּלֹא נִפְשָׁא לְסַאָבָא לִיה, וּמִתְפַשֵּׁט וּמִשׁוּטְט בְּכָל הָאָרֶץ לְמִצְוָא גּוּף בְּלִי נִפְשׁ לְטַמָּא אֲוִתוּ, וְאֲסַתָּאב יִתִּיר וְלְכֹן בְּלִילָה נְטַמָּא הַגּוּף יוֹתֵר.

וְעַל דָּא אֲזַהֵר לְכַהֲנֵי וְאֲמַר וְעַל זֶה הַזְהִיר הַכְּתוּב לְכַהֲנִים וְאֲמַר לָהֶם, לְנַפְשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמְיוּ פִירוּשׁ לְגוּף בְּלִי רוּחַ חַיִּים לֹא יִטְמָאוּ, בְּגִין דְּאִינוּן קְדִישִׁין, וְלֹא יִשְׂרִי עֲלֵייהוּ רוּחַ מְסַאָבָא, וְלֹא יִסְתָּאבוּן לְפִי שְׁהֶם קְדוּשִׁים, לְכֹן לֹא יִשְׂרִי עֲלֵיהֶם רוּחַ הַטּוּמָאָה וְלֹא יִטְמָאוּ בּוּ. וְרַצָּה לֹמַר לְפִי שְׁלֹא נִבְרָא גּוּף לְרוּחַ הַטּוּמָאָה לְכֹן הוּא מְחַפֵּשׁ גּוּף לְהַתְּלַבֵּשׁ בּוּ, וְאִם מוּצָא גּוּף רִיק מִן הַנֶּפֶשׁ יִכּוֹל לְהַתְּלַבֵּשׁ בּוּ, וְזֶה צַעַר גְּדוֹל לְגוּף וּלְנִשְׁמָה, וּבְפִרְט בְּלִילָה שֶׁאֵזַם זְמַן שְׁלִיטַת רוּחַ הַטּוּמָאָה, וְזֶה הַטַּעַם שֶׁל אִיסוּר טוּמָאָת כַּהֲנִים, כִּי מֵאַחַר שְׂרוּחַ הַטּוּמָאָה שׁוֹרֵה עַל הַמַּת וְנֹאחֲזִים בּוֹ הַחִיצוֹנִים, לְכֹן צְרִיכִים הַכַּהֲנִים לְהַזְהִיר בִּיּוֹתֵר שְׁלֹא יִטְמָאוּ אֶת עַצְמָם, כְּדִי שְׁלֹא יַחַלְלוּ אֶת הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה הַשׁוֹרֵה עֲלֵיהֶם. (רמ"ק ומק"מ ומפרשים)

שהקב"ה גזר על נפש ההיא שתבוא בגלגול אחר, מיד ביום ההוא שנפטר, כדי להטיב עם האדם לתקן את נפשו בגלגול, וְכָל זְמַנָּא דְלֹא אֲתִקְבֵר גּוּפָא וְכָל זְמַן שְׁלֹא נִקְבֵר הַגּוּף, נִשְׁמַתָּא לָאו עֲאֵלַת קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא הַנִּשְׁמָה אֵינָה יִכּוֹלָה לִיכַנֵּס לְפָנֵי הַקְּב"ה, וְלֹא יִכְלָא לְמַהוּי בְּגוּפָא אַחְרָא בְּגַלְגוּלָא תַנְיִנָּא וְאֵינָה יִכּוֹלָה לְבּוֹא בְּגוּף אַחַר וְלְהַתְּגַלְּגַל בְּגַלְגוּל שְׁנִי, דְלֹא יִהְבִּין לְנִשְׁמַתָּא גּוּפָא אַחְרָא עַד דִּיתְקַבֵּר קְדָמָּהּ כִּי לֹא נִוְתַנִּים לְנִשְׁמָה גּוּף אַחַר עַד שְׁנִקְבֵר הָרֵאשׁוֹן.

וְדָא דְמִי לְבַר נֶשׁ דְּמִיתַת אֲתִתְיָהּ וְזֶה דוּמָה לְאֲדָם שְׁמַתָּה אֲשַׁתּוּ, לֹא אֲתַחְזִי לִיה לְמִיסַב אֲתַתָּא אַחְרָא עַד דְּקִבִיר לְקְדָמִיתָא אִין מִן הָרְאוּי לִישָׂא אִשָּׁה אַחֲרַת עַד שְׁקִבֵר אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וּבְגִין דָּא אֲמַרְה אֲוִרְיִיתָא וּבִשְׁבִיל זֶה אֲמַרְה הַתּוֹרָה לֹא תִלִּין נְבִלְתוּ עַל הָעֵץ.

דְּבַר אַחַר טַעַם שְׁלִישִׁי עַל אִיסוּר הַלְנַת הַמַּת, כִּי כִּד אֲתַפְרָשָׁא נִשְׁמַתָּא מִן גּוּפָא כְּשֶׁנִּפְרְדָּה הַנִּשְׁמָה מִן הַגּוּף, וּבְעֵינָא לְמִיזַל לְהַהוּא עֲלָמָא וְרוּצָה לְלַכַּת לְעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, לֹא תִיעוּל לְהַהוּא עֲלָמָא עַד דִּיִּהְבִּין לָהּ גּוּפָא אַחְרָא מְנַהוּרָא, וְלְבַתֵּר יִכְלָא לְמִיעַל אֵינָה יִכּוֹלָה לִיכַנֵּס לְעוֹלָם הָעֲלִיוֹן עַד שְׁנוּתַנִּים לָהּ גּוּף אַחַר שֶׁל אֲוִר, וְרִק אַחַר כֵּךְ יִכּוֹלָה לִיכַנֵּס, וּמֵאֲלִיָּהּ תַנְדַּע וּמֵאֲלִיָּהּ הַנְּבִיא תַדַּע דְּבַר זֶה, דְּהוּוּ לִיה תְּרִין גּוּפִין שְׁהִיוּ לוֹ שְׁנֵי גּוּפִים, חַד דְּבִיָּה אֲתַחְזִי לְתַתָּא לְבִנֵי נָשָׂא גּוּף אַחַד שְׁבוּ הִיָּה נְרָאָה לְמַטָּה לְבִנֵי אָדָם, שְׁבוּזָה הַגּוּף לֹא הִיָּה יִכּוֹל לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, וְחַד דְּבִיָּה אֲתַחְזִי לְעִילָא בֵּין מְלָאכִין עֲלָאִין קְדִישִׁין וּגּוּף אַחַד שְׁבוּ הִיָּה נְרָאָה לְמַעְלָה בֵּין הַמְּלָאכִים הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוּשִׁים, וְלְכֹן אֲסוּר לְהִלִּין אֶת הַמַּת, לְפִי שְׁעַד שְׁלֹא נִקְבֵר הַגּוּף אִי אִפְשָׁר לְנִשְׁמָה לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּגוּף אַחַר רוּחָנִי וְלְעֵלוֹת לְמַעְלָה לְמַקּוּמָהּ.

אוֹרֵייתָא, אַתְעָר עֲלֵיהּ אַתְעָרוּתָא יְתִיר, זְכִי וְאַתְנָסִיב, זְכִי וְאוֹלִיד בְּנִין, וְאוֹלִיף לֹן אַרְחוּי דְּמִלְפָּא קְדִישָׁא,
הָא פְּדִין הוּא אָדָם שְׁלִים, שְׁלִים בְּכֻלָּא.

מתוק מדבש

הקדוש, הָא פְּדִין הוּא אָדָם שְׁלִים הרי אז הוא אדם שלם, כי
זוכה לנר"ן דאצילות, ושורה עליו גם בחינת חיה, שְׁלִים בְּכֻלָּא
ואז הוא שלם בכל ד' בחינות נרנ"ח.

אַתְעָרוּתָא יְתִיר אם זכה לעסוק בתורה, אז מתעורר עליו התעוררות
יתירה, דהיינו בחינת רוח דיצירה, זְכִי וְעֵבִיד פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא,
אַתְעָר עֲלֵיהּ אַתְעָרוּתָא יְתִיר זכה ועשה מצות התורה, מתעורר
עליו התעוררות יתירה, דהיינו בחינת נשמה דבריאה, זְכִי וְאַתְנָסִיב,
זְכִי וְאוֹלִיד בְּנִין, וְאוֹלִיף לֹן אַרְחוּי דְּמִלְפָּא קְדִישָׁא אם
זכה ונשא אשה, וזכה והוליד בנים, ולמד אותם דרכיו של המלך

אמור יום רביעי

סוד ששת ימי החול, ומעלת השבת

שְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה, שְׁשֶׁת יָמִים מְאֵי עֲבִידְתֵייהוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּתֵיב (שמות כ יא) פִּי שְׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְלֹא כָתִיב בְּשֵׁשֶׁת, וְהָא אֹקְמוּהּ, וְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא עָבִיד עֲבִידְתֵיהּ, וְאֶקְרוּן יוֹמֵי מְלָאכָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִי הָכִי אִמָּאֵי אֶקְרוּן שְׁשֶׁת יָמֵי חוּל, אִמָּאֵי חוּל, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַשְּׁתָא אַתְּנַהֵיג עַלְמָא עַל יְדָא דְשְׁלוּחֵיהּ, בְּגִין כֶּן יוֹמֵי חוּל אֶקְרוּן.

רַבִּי חֲזִיא אָמַר, בְּגִין דְּשָׂרֵי לְמַעְבַּד בְּהוֹן עֲבִידְתָא, וּבְגִין דָּא לָא אֶקְרוּן קֳדָשׁ, וּמַאן דְּלָאו אֶקְרוּן קֳדָשׁ, חוּל אֶקְרוּן, וְעַל דָּא אַתְקִינוּ חֲבָרֵיִיא בְּהַבְדְּלָה, בֵּין קֳדָשׁ לְחוּל.

מְאֵי הַבְּדִלְהָ הָכָא, אָלָא קֳדָשׁ מְלָה בְּגַרְמִיָּה הוּא, וְשִׁאָרָא מְגִיָּה אַתְיִין, וְעַל דָּא אֵלִין לְעוּבְדָא, וְאֵלִין לְנִטְרָא, וְאֵימְתֵי אֲשִׁתְּכַח נְטִירוֹ בְּהוּ, כִּד זְמַיְנִין מִקֳדָשׁ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, חֲדוּתָא וְנִטְירוּתָא דְיוֹמָא דְשַׁבְּתָא עַל כִּלְיָא הוּא, וּבְגִין דְּהָאֵי יוֹמָא אַתְעָטַר בְּאַבָּא

מתוק מדבש

רַבִּי חֲזִיא אָמַר הַטַּעַם כִּי שֵׁשֶׁת הַיָּמִים נִקְרָאִים יְמֵי חוּל, בְּגִין דְּשָׂרֵי לְמַעְבַּד בְּהוֹן עֲבִידְתָא לְפִי שְׁמוּתָא לְעִשּׂוֹת זֶהָ מְלַאכְתָּא חוּל, וּבְגִין דָּא לָא אֶקְרוּן קֳדָשׁ וְלָכֵן לֹא נִקְרָאִים קֳדָשׁ כִּמוֹ שַׁבָּת, וּמַאן דְּלָאו אֶקְרוּן קֳדָשׁ, חוּל אֶקְרוּן וְאֵלֵינוּ שְׂאִינִס נִקְרָאִים קֳדָשׁ, נִקְרָאִים חוּל, וְעַל דָּא אַתְקִינוּ חֲבָרֵיִיא בְּהַבְּדִלְהָ בֵּין קֳדָשׁ לְחוּל וְעַל כֵּן תִּיקְנוּ הַחֲזָרִים זֶהָ לְעוּבְדָא לֹמַר הַמְזַדְלִיל בֵּין קֳדָשׁ לְחוּל עֵין קֳדָשׁ לְחוּל.

"מאמר סוד ששת ימי החול, ומעלת השבת" ומבואר בו כי ששת ימי החול הם בסוד ששת המדות העליונות שהעולם מתנהג על ידיהם בששת ימי השבוע על ידי מלאך מט"ט. ונקראים חול בערך השבת קדש המשפעת בהם. וממושך ומבאר כי קדושת השבת גדולה בשמחה ושמירה אפילו על הרשעים הנדונים בניהגם שגם הם נחים ביום השבת, וזאת כדי שלא ימצא צער בעולם שיפריע את שמחת ויחוד השבת קדש.

(מקור המאמר צהר פרשת אמור דף ע"ג, צנזאורינו כרך יא עמ"ת חפז-חפה)

וְשׁוּאֵל מְאֵי הַבְּדִלְהָ הָכָא אִם כְּדַצְרִיךְ שֶׁהֲכֵל הֵם בְּסִפְיֹת אִם כֵּן מִהוּ עֵינִין הַהַבְּדִלָה שְׂבַחָא, הֲלֹא אֲנוּ נְרִיכִים לִישְׁדָס, וְתִירֵךְ שִׁאִין הַכּוֹנֵה זֶהָ לְהַפְרִיד מִמֶּנּוּ ח"ו, אֲלֹא לְהַרְאוֹת שׁוֹ מַעְלָה צַפְנֵי עַצְמָהּ, וְרַחֵימָהּ לְדַבֵּר כִּי אֲנוּ מַזְדִּילִים צִיּוֹם טוֹב שְׁחַל בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת הַמְזַדְלִיל בֵּין קֳדָשׁ לְקֳדָשׁ, וְזֶה שְׂאִינִס אֲפָּא קֳדָשׁ מְגִיָּה בְּגַרְמִיָּה הוּא אֲלֹא קֳדָשׁ שֶׁהוּא שַׁבָּת, הוּא דַּבְּרֵי צַפְנֵי עַצְמוֹ, שֶׁהוּא מִקְצֵל מִחֲכָמָה שֶׁהִיא קֳדָשׁ, וְשִׁאָרָא מְגִיָּה אַתְיִין וְשִׁאֲרֵי כָּל הַיָּמִים צָאִים מִמֶּנּוּ, רַחֵי לֹמַר הַהַבְּדִלָה זֶהָ לְהוֹרוֹת שְׂקֻדָּתָא שַׁבָּת הִיא עֵינִין לְעַצְמָהּ, לְפִי שֶׁאִז מִקְצֵל ז"ל מוֹחִין מִקְדָּשׁ הַעֲלִיּוֹן, אֲבָל הַשַּׁשֶּׁת יְמֵי חוּל הֵם צָאִים וּמִתְקִימִים מִכַּח הַשַּׁפַּע שֶׁל שַׁבָּת, וְעַל דָּא אֲפָּא לְעוּבְדָא וְעַל כֵּן אֲנוּ הַשַּׁשֶּׁת יָמִים הֵם לְמַלְאכָה, וְאֲפָּא לְעוּבְדָא וְאֲנוּ הֵם לְשִׁמְרָה מַעֲשִׂית מְלַאכְתָּהּ. וְאֵימְתֵי אֲשִׁתְּכַח נְטִירוֹ בְּהוּ וּמִתֵּי נִמְלָא שְׁמִירָה גַם צִיּוֹת חוּל, כִּד זְמַיְנִין מִקֳדָשׁ כִּשְׁהֵם מְזוּמְנִים לְקַבֵּל מִקְדָּשׁ, דֵּהֵינּוּ כְּשַׁחַל זֶהָ אֶחָד מֵהַמוֹעֲדִים, שֶׁאִז הֵם מְזוּמְנִים לְקַבֵּל שַׁפַּע מֵאֲבָא הַנִּקְרָא קֳדָשׁ, שָׁסִים מִקּוֹם הַמְנוּחָה. (רמ"ק ומִפְרָשִׁים)

שְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה שׁוּאֵל שְׁשֶׁת יָמִים מְאֵי עֲבִידְתֵייהוּ מֵאַחַר שְׁכוּנַת הַכְּתוּב לֹמַר כָּאֵן שְׂרִיךְ לְשַׁבָּת צִיּוֹם הַשַּׁבָּת, מִהַ הַכּוֹנֵה זֶהָ לְמַחְרוֹ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלַאכְתָּהּ, דְּמַשְׁמַע דְּמַלְאכְתָּא שֵׁשֶׁת יָמִים מְנוּחָה, וּמִשִּׁיב אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּתֵיב פִּי שְׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְלֹא כָתִיב בְּשֵׁשֶׁת יָמִים וְהָא אֹקְמוּהּ וְהָרִי צִאֲרוּ הַחֲזָרִים, כִּי הַכּוֹנֵה עַל הַיָּמִים הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁהֵם הַסִּפְיֹת שֶׁנִּאֲחָלוּ עַל יְדֵי הַצּוּרָא, וְעַל יְדֵיהֶם עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְכָּל יוֹמָא וְיוֹמָא עָבִיד עֲבִידְתֵייהוּ וְכֹל יוֹם וְיוֹם מַשְׁשֶׁת יְמֵי צְרַאשִׁית, שֶׁהֵם סוּד הו"ק חו"ת נה"י דְּלֵצִילוֹת, כֹּל אֶחָד עָשָׂה מִלְּחֻמּוֹ צִיּוּמוֹ, דֵּהֵינּוּ צִיּוֹם רִאשׁוֹן הַחֲסֵד וְצִיּוֹם שְׁנֵי הַגְּזֻרָה וְכו', וְאֶקְרוּן יוֹמֵי מְלָאכָה לְכָן הֵם נִקְרָאִים יְמֵי מְלַאכְתָּהּ, עַל שֶׁ מְלַאכְתָּא שֵׁשֶׁת יְמֵי צְרַאשִׁית.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי יוֹסִי, אִי הָכִי אִמָּאֵי אֶקְרוּן שְׁשֶׁת יָמֵי חוּל אִם שֵׁשֶׁת יָמִים הֵם סוּד ו"ק דְּלֵצִילוֹת, לִמְנָה הֵם נִקְרָאִים שֵׁשֶׁת יָמֵי חוּל, אִמָּאֵי חוּל לִמְנָה הֵם חוּל, הֲלֹא הֵם קוּדֵשׁ וְלֹא חוּל, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יִצְחָק, הַשְּׁתָא עַתָּה אַחַר הַצְּרִיאָה, אַתְּנַהֵיג עַלְמָא עַל יְדָא דְּשְׁלוּחֵיהּ מִמְּנַהֵג הַעוֹלָם עַל יְדֵי שְׁלוּחֵיהֶם, דֵּהֵינּוּ עַל יְדֵי הַתְּלַצּוֹת הו"ק דְּלֵצִילוֹת צו"ק דֵּינִירָה, שֶׁהֵם סוּד מְלַאךְ מַטְט, בְּגִין כֶּן יוֹמֵי חוּל אֶקְרוּן לְכָן הֵם נִקְרָאִים יְמֵי חוּל, כִּי מַטְט נִקְרָא חוּל כִּנְגַד הו"ק דְּלֵצִילוֹת. (רמ"ק ומִפְרָשִׁים)

אמור יום חמישי

סוד קרבן מנחת העומר

וּבַיּוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה בַּשְּׁבִעוֹתֵיכֶם מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְגו' (במדבר כח כו), רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח (דה"א טו לג) אֲזַי יִרְנְנוּ עַצֵּי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי יְהוָה כִּי בָא לְשִׁפּוּט אֶת הָאָרֶץ, זָפָא חוּלְקִיהוּן דְּאֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵייתָא יִמְמָא וְלִילִי, דִּידְעִין אֶרְחוּי דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְאַתְּאַחְדָן בְּשִׁמְיָה, וְוִי לְאֵינוֹן דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵייתָא, דְּהָא לִית לֹון חוּלְקָא בְּשִׁמְא קִדִּישָׁא, וְלֹא אֶתְאַחְדָן בִּיה, לָא בְּהָאֵי עֲלָמָא וְלֹא בְּעֲלָמָא דְּאֶתִי.

מֵאַן דְּזָכִי בְּהָאֵי עֲלָמָא זָכִי בְּעֲלָמָא דְּאֶתִי, דְּהָכִי תְּנִינָן, (שיר ו י) דּוּבַב שְׁפָתַי יִשְׁנִים, אִף עַל גַּב דְּאֵינוֹן בְּהָהוּא עֲלָמָא, שְׁפוּוֹתֵיהוּ מְרַחֲשָׁן תַּמָּן אוּרֵייתָא.

תָּא חֲזִי, עַד הַשְּׁתָּא אֶקְרִיבוּ יִשְׂרָאֵל תְּבוּאַת הָאָרֶץ, תְּבוּאַת הָאָרֶץ וּדְאֵי, וְאַתְּעַסְקוּ בִּיה, וְאַתְּקִשְׁרוּ בְּהָהוּא קְשׁוּרָא, וְאַף עַל גַּב דְּדִינָא אֲשַׁתְּכַח, דִּינָא דְּעֲלָמָא אֶתְנַהֲגָא בִּיה.

וְאַקְרִיבוּ שְׁעוּרִים בְּגִין דְּאֵיהוּ קִדְמָאָה מִכָּל שְׂאָר תְּבוּאַה, וּמִן קִדְמָאָה מִתְקַרְבָּא, וְלֹא מֵהָהוּא דְּמִתְאַחַר, דְּהָא אֶחֱידוּ קִדְמָאָה דְּיִשְׂרָאֵל אֶתְאַחְדוּ בִּיה בְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, הָכָא הוּא.

מתוק מדבש

בשבת, דְּהָכִי תְּנִינָן כִּי כַךְ לַמְדוּנו (צירושלמי מס' זרכות פ"ב ה"א) עַל מַה שֶּׁכָּתוּב דּוּבַב שְׁפָתַי יִשְׁנִים שִׁפְרוּשׁוֹ אִף עַל גַּב דְּאֵינוֹן בְּהָהוּא עֲלָמָא אִף עַל פִּי שֶׁהֵם בְּעוֹלָם הָהוּא בְּגִין עַד, שְׁפוּוֹתֵיהוּ מְרַחֲשָׁן תַּמָּן אוּרֵייתָא שִׁפְתוֹתֵיהֶם דּוּבְבוֹת שֵׁם אֶת הַתּוֹרָה מַה שֶּׁלְּמַדוּ וְעַסְקוּ בָּהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה.

ועתה מתחיל לפרש את הפסוק שהתחיל בו ואמר תָּא חֲזִי, עַד הַשְּׁתָּא אֶקְרִיבוּ יִשְׂרָאֵל תְּבוּאַת הָאָרֶץ זָל וְרָאָה עַד עַתָּה כְּלוֹמַר עַד שְׁעוּת, הַקְרִיבוּ יִשְׂרָאֵל תְּבוּאַת הָאָרֶץ דְּהֵינּוּ אֶת הָעוֹמֵר, (הגם שרק ציוס שני של פסח הציאו מנחת העומר ולא יותר, אֲנִל כְּמוֹ שֶׁסְפִירַת הָעוֹמֵר נִמְשַׁכַּת עַד שְׁעוּת, כְּמוֹ כֵּן צְמִינַת תִּיקוּן מִנְחַת הָעוֹמֵר נִמְשַׁךְ עַד שְׁעוּת, כְּמִצְוָה נִשְׁעָה"כ דף פה ע"ג), וְאִמַר תְּבוּאַת הָאָרֶץ וּדְאֵי זְכוּנָה כְּמוֹ תְּבוּאַת הָאָרֶץ, כִּי הֵיאַ רּוֹמוֹת עַל תִּיקוּן הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאֵת אֶרֶץ, וְאַתְּעַסְקוּ בִּיה וְנִתְעַסְקוּ צְעוּמֵר צַעַת קִצְרִיתוֹ וְהַקְרִיבוּ, וְזוֹה הִיּוּ מִתְקַנְיִם אֶת הַמַּלְכוּת וּמִתְקַנְיִם אֶת הַמַּלְכוּת הַקְּלִיפּוֹת, וְלִכֵּן הִיּוּ לְרִיכִים לְנַפְשׁוֹ צִי"ג נְפֵשׁ, וְאַתְּקִשְׁרוּ בְּהָהוּא קְשׁוּרָא וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׂרָאֵל נִתְקַשְׁרוּ בְּקִשְׁרֵי הַהוּא שֶׁל הַמַּלְכוּת, וְאַף עַל גַּב דְּדִינָא אֲשַׁתְּכַח וְאִף עַל פִּי שֶׁצְמִלְכוּת נִמְלָא דִּין, וְאִם כֵּן אִיךְ צִי יִשְׂרָאֵל נִקְשְׁרִים זֶה, וְאִמַר שְׁאִין דִּין זֶה דִּין חֲזַק, אֲלֵא דִּינָא, דְּעֲקָמָא אֶתְנַהֲגָא בִּיה הוּא דִּין רַפְּהָ הַרְלֹוי לֵהֲנַהֲגַת הָעוֹלָם.

וְאַקְרִיבוּ שְׁעוּרִים וְהֵטַעַס שֶׁהַקְרִיבוּ מִנְחַת שְׁעִירִים שֶׁהֵם סוּד הַגְּזוּרוֹת, וְלֹא חֲטִיטִים שֶׁהֵם צְמִינַת רַחֲמִים, בְּגִין דְּאֵיהוּ קִדְמָאָה מִכָּל שְׂאָר תְּבוּאַה לְפִי שֶׁהַשְּׁעוּרָה מִתְּצַלַּת תְּחִילָה לְכָל שְׂאֵר הַתְּבוּאוֹת, לְכֵן וּמִן קִדְמָאָה מִתְקַרְבָּא וְלֹא מֵהָהוּא דְּמִתְאַחַר מִן תְּבוּאַת הַרְאִשׁוֹנָה לְרִיכִים לְהַקְרִיבוֹ אֶת הָעוֹמֵר וְלֹא מֵאִתּוֹן שְׁמַתְאַחְרוֹת לְהַתְּצַל, דְּהָא אֶחֱידוּ קִדְמָאָה דְּיִשְׂרָאֵל אֶתְאַחְדוּ בִּיה בְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, הָכָא הוּא כִּי הַאֲחִיזָה הַרְאִשׁוֹנָה שִׁיִּשְׂרָאֵל נִתְאַחְזוּ בְּהַקְרִיבָה הֵימָּה כֹּאן צְמִלְכוּת, כְּלוֹמַר כִּי הַשְּׁעוּרָה

"מאמר סוד קרבן מנחת העומר" ומבואר בו כי אשריהם לעוסקים בתורה העומדים על דרך העבודה הראוי, ומבאר כי קרבן מנחת העומר היה תקונו נמשך עד שבועות, והוא רומז על תקון השכינה הקדושה, ועל ידי שישראל נתעסקו בתיקוניה זכו להיות נקשרים בה. ולפי שגם מנחת סוטה היתה קריבה מן השעורים, לכן מרמה ולומד מנחת העומר למנחת הקנאות. ומסיק שבתשלום התקון ביום הבכורים נעשה היחוד בין קב"ה לשכינתיה.

(מקור המאמר צוהר פרשת אמור דף לו ע"א-ב, צירושלמי כרך יא עמ' תקו-תקי"א)

וּבַיּוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה בַּשְּׁבִעוֹתֵיכֶם, מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כֹּל מִלֵּאכַת עֲבוּדָה לֹא תַעֲשׂוּ (פסוק זה הוא צ"פ פנחס), כְּדִי לְפַרֵשׁ פִּסּוּק זֶה רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח הַקְדִּים לְפַרֵשׁ מַה שֶּׁכָּתוּב אֲזַי יִרְנְנוּ עַצֵּי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי יְהוָה כִּי בָא לְשִׁפּוּט אֶת הָאָרֶץ, וְהַקְדִּים בְּשִׁבְחָם שֶׁל תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים לּוֹמְדֵי הַתּוֹרָה, וְאִמַר זָפָא חוּלְקִיהוּן דְּאֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵייתָא יִמְמָא וְלִילִי אֲשֵׁרִי חֲלַקְתִּים שֶׁל אוֹתָם הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה יוֹמֵם וּלְיָלֵה, כִּי הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הוּא אַחַז בְּעַץ הַחַיִּים שֶׁהוּא הַתְּפֹאֶרֶת, דִּידְעִין אֶרְחוּי דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא שֶׁהֵם יוֹדְעִים דְּרִכּוּי שֶׁל הַקְּב"ה, דְּהֵינּוּ אֶת תּוֹרָתוֹ וּמִצְוֹתָיו, וְאַתְּאַחְדָן בְּשִׁמְיָה וְעַל יְדֵי זֶה הֵם נִאֲחָזִים בְּשִׁמּוֹ, כִּי כֹל הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקְּב"ה, וְוִי לְאֵינוֹן דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵייתָא אוּי לֵאלוּ שְׂאִינִם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, דְּהָא לִית לֹון חוּלְקָא בְּשִׁמְא קִדִּישָׁא כִּי אִין לֵהֶם חֲלַק בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, וְלֹא אֶתְאַחְדָן בִּיה, לָא בְּהָאֵי עֲלָמָא וְלֹא בְּעֲלָמָא דְּאֶתִי וְאִינִם נִאֲחָזִים בּוֹ, לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

ואם יחשבו שבגן עדן ילמדו אותם את התורה מה שהחסירו בעולם הזה, על זה אמר מֵאַן דְּזָכִי בְּהָאֵי עֲלָמָא, זָכִי בְּעֲלָמָא דְּאֶתִי כִּי מִי שֶׁזָּכָה בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוּא יִזְכָּה בָּהּ בְּעוֹלָם הַבָּא, וְמִי שֶׁלֹא טָרַח בְּעָרֵב שֶׁבֶת, לֹא יִהְיֶה לוֹ מַה לֵּאכּוֹל

אָמַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, אָנָּא יְהִיבִית לְכוּ מִן בְּמִדְבָּרָא, מַהֲהוּא אֲתַר דְּאֶקְרִי שְׁמַיִם, דְּכְתִיב (שמות טו ד) הֲנַנִּי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, וְאֶתּוֹן מִקְרָבִין קִמְאֵי שְׁעוּרִים.

וְרָזָא דְמַלְהָ, (במדבר ה כט) זֹאת תֹּרַת הַקְּנָאָת, חֶסֶר, אֲזַהְרוּתָא לְנָשִׁי עֲלֵמָא דְלֹא יִשְׁטוֹן תַּחַת בְּעֲלִיהוֹן, וְאִי לָאו קִמַּח שְׁעוּרִים זְמִינָא לְקַרְבָּא.

וּבְמַלְהָ חֲדָא אֲשַׁתְמוּדַע מְלָה אַחְרָא, זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, דְהָא פְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל לָא שְׁקַרְת בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא לְעֲלָמִין, פְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל תְּוֹהֶת, (שם) אֲשֶׁר תִּשְׁטָה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁה, בְּגִין כִּף דִּינָא דְהָאִי אֲתַתָּא (דף צו ע"ב) מֵאֲתַרְהָא קָא אֲתִיָּא, וּמֵאֵן הוּא אֲתַרְהָא, הֵהוּא דְכְתִיב בָּהּ (משלי לא י) אִשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא וְרַחוּק מִפְּנִינִים מְכָרָהּ, (שם יב ד) אִשֶׁת חֵיל עֲטַרְת בְּעֲלָהּ.

וְהֵהוּא קִמַּח שְׁעוּרִים דְאִיִּיתִית הֵהִיא אֲתַתָּא, מְנַחַת קְנָאָת אֲתַקְרִי חֶסֶר, פְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל הֵכִי אֶקְרִי, וְעַל דָּא בְּפִנְחָס פְּתִיב (במדבר כה יג) תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא לְאֱלֹהֵי"ו, דְקְנָאָה הֵכָא אֲתַתָּאֲחֵד, דְמֵאֵן דְמִשְׁקַר בָּהִיא בְרִית, קְנָאָה אֲתַעֲרַת עָלֶיהָ, וְעַל דָּא קְנָאִין פּוֹגְעִין בּוּ.

תָּא חֲזִי, קִמַּח שְׁעוּרִים הָאֵי עוֹמְר, דְכִינּוֹן דְהָוָה מְטָא לְרִיחִין דְגְרוּסוֹת, מְפִיקִין מְנִיָּה עֲשְׂרוֹן מְנוּפָּה בִּי"ג נְפָה, וְדָא שְׁבַע שְׁבָתוֹת תְּמִימוֹת.

מתוק מדבש

הוא ואיפה הוא מקומה, ומשיב הווא דכתיב בָּהּ זו שכתובה זה אשת חיל מִי יִמְצָא וְרַחוּק מִפְּנִינִים מְכָרָהּ והיינו השכינה הנקראת אשת חיל, ועוד כתוב אִשֶׁת חֵיל עֲטַרְת בְּעֲלָהּ כלומר לפי שהסוטה פגמה במלכות, לכן היא נוקמת ממנה ומענשת אותה.

ואמר עוד כי וְהֵהוּא קִמַּח שְׁעוּרִים דְאִיִּיתִית הֵהִיא אֲתַתָּא ואותה מנחת קמח שעורים שמציאה זו האשה, מְנַחַת קְנָאָת אֲתַקְרִי חֶסֶר היא נקראת מנחת "קנאה" חסרה ו', כי בְּגִנְתָּ יִשְׂרָאֵל הֵכִי אֶקְרִי כי המלכות נקראת כן, כי היא מנחה של היסוד הנקרא "קנאה", ועמה היא חסרה משפע היסוד שהוא סוד ו' זעירא, וְעַל דָּא בְּפִנְחָס פְּתִיב ועל כן כתוב צפינחס תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא לְאֱלֹהֵי"ו כלומר צביל אלהי"ו שהוא המלכות, דְקְנָאָה הֵכָא אֲתַתָּאֲחֵד כי היסוד הנקרא "קנאה" כאן מתאחד ומתיחד עם המלכות, דְמֵאֵן דְמִשְׁקַר בָּהִיא בְרִית כי מי שמסקר ומועל בצרית הזה, קְנָאָה אֲתַעֲרַת עָלֶיהָ מדת הקנאה שביסוד מתעוררת עליו, ומשפעת דין אל המלכות להענישו, וְעַל דָּא ועל כן אמרו חז"ל (נמס' סנהדרין דף ע"ג) הַבּוֹעֵל אֶרְמִית בְּגָאִין פּוֹגְעִין בּוּ פִירוּשׁ אֵלו הַלְדִיקִים הַמוֹשְׁרָשִׁים צִיטוֹד הַנִּקְרָא קְנָאָה הֵם נִקְרָאִים קְנָאִים, והם פוגעים צמי שפגם בצרית והורגים אותו. (מק"מ ומפרשים)

ואמר עוד תָּא חֲזִי, קִמַּח שְׁעוּרִים הָאֵי עוֹמְר זֹא ורעה, מה שהקריבו את העומר קמח שעורים, ונודע שהיו קולרים שלש סאין שעורים, דְכִינּוֹן דְהָוָה מְטָא לְרִיחִין דְגְרוּסוֹת כִּינּוֹן שהיו נותנים אותו לריחים של גרוסות וטוחנים אותו, מְפִיקִין מְנִיָּה עֲשְׂרוֹן מְנוּפָּה בִּי"ג נְפָה היו מוליאים ממנו עשרון אחד קמח מנופה צ"ג נפה, ועל ידי זה העלו את המלכות מאחזות החיצונים ונטהרה מטומאתם, וְדָא וזהו מה שכתוב שְׁבַע שְׁבָתוֹת תְּמִימוֹת כלומר שצאלו השבע שזעות נטהרת המלכות, ונעשית תמימה מכל מומי החיצונים, ומקושטת מכל השבע ספירות של ז"א, שכל אחת כלולה משבע שהם מ"ט, כנגד המ"ט פנים טהור שזה.

היא צחינת מלכות שהיא ספירה הראשונה לכל הספירות ממטה למעלה, ולפי שישראל היו עדיין אחוזים רק במלכות, לכן הקריבו מנחת העומר מן השעורים.

ואמר עוד כי אָמַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא שֶׁאֵל הַקִּבְ"ה אֵת יִשְׂרָאֵל, אָנָּא יְהִיבִית לְכוּ מִן בְּמִדְבָּרָא מַהֲהוּא אֲתַר דְּאֶקְרִי שְׁמַיִם הֵלָּא אֲנִי נֹתְמִי לְכֶסֶם מִן צַמְדָּבֵר מֵאוֹתוֹ מֵהַקּוֹס הַנִּקְרָא שְׁמַיִם, שֶׁהוּא ז"א, דְכְתִיב הֲנַנִּי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְהוּא צְחִינַת רַחֲמִים, וְאֶתּוֹן מִקְרָבִין קִמְאֵי שְׁעוּרִים וְלֵמָּה אֲתַס מִקְרִיבִים לִפְנֵי שְׁעוּרִים שֶׁהוּא צַמְדָּבֵר צְחִינַת דִּין.

ומתוך ואומר וְרָזָא דְמַלְהָ וסוד הדבר הוא מה שכתוב זֹאת תֹּרַת הַקְּנָאָת, חֶסֶר מֵלֵת קְנָאָת חֶסֶר ו', הרומזת למלכות שעדיין חסרה ממנה אות ו' שצתפארת, ואז היא צחינת דין וגבורה, לכן אֲזַהְרוּתָא לְנָשִׁי עֲלֵמָא דְלֹא יִשְׁטוֹן תַּחַת בְּעֲלִיהוֹן היא אזהרה לנשי העולם שלא ישטו תחת בעליהן, וְאִי קָאֵל וְאֵס לֹא ישמרו עצמן, אֵל קִמַּח שְׁעוּרִים זְמִינָא לְקַרְבָּא קִמַּח שְׁעוּרִים הם עמידים להקריב, שהוא מלך הדין, ועל ידי זה המלכות מקבלת צחינת דין ויורדת ועושה דין בסוטה.

ואמר כי וּבְמַלְהָ חֲדָא וּמְדַבְּרָא אַחֲדָא שֶׁל עֵינִי הַסּוֹטָה, אֲשַׁתְמוּדַע מְלָה אַחְרָא נודע ומוזן דבר אחר שהוא ענין המלכות, כי זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁרִי חֶלְקִס שֶׁל יִשְׂרָאֵל, דְהָא בְּגִנְתָּ יִשְׂרָאֵל לָא שְׁקַרְת בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא לְעֲלָמִין כי כנסת ישראל שהיא המלכות, לֹא שִׁקְרָה וּמַעֲלָה צַמְלֵךְ הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא ז"א לְעוֹלָם, כלומר שלא מעלה בשליחתה שרִיכָה לְהַשְׁפִּיעַ שֶׁפַע קְדוּשָׁה לְצַנִּי יִשְׂרָאֵל, לְהִיֹּת מִשְׁפַּעַת לְהַחֲיוֹנִים, וְזֹאת הַסּוֹטָה פִּגְמָה צֶה וְהַשְׁלִטָּה צֶה אֵת הַחֲיוֹנִים שִׁינְקוּ מִמֶּנָּה שֶׁפַע קְדוּשָׁה, לְכֵן בְּגִנְתָּ יִשְׂרָאֵל תְּוֹהֶת הַמַּלְכוּת תִּמְהָה וְאוֹמַרְתָּ, אֲשֶׁר תִּשְׁטָה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁה אֵיךְ אֲפִשֵׁר לְהִיֹּת שֶׁאִשָּׁה תִשְׁטָה תַּחַת אִישָׁה, בְּגִין כִּף דִּינָא דְהָאִי אֲתַתָּא מֵאֲתַרְהָא קָא אֲתִיָּא לְכֵן הֵדִין שֶׁל ז' הָאִשָּׁה הַסּוֹטָה צֶה מִמְקוֹמָה וְשׁוֹרְשָׁה, וּמֵאֵן הוּא אֲתַרְהָא וְמִי

לְבַתֵּר דְּסִלְקִין שְׁבַע שַׁבְּתוֹת אֵלֶיךָ, אֲתָא מְלָפָא קְדִישָׁא לְאַזְדוּגָא בְּהַּ בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאוּרִייתָא אֲתִייהִיבַת, וְכַדִּין אֲתַעְטֵר מְלָפָא בְּיַחְוָדָא שְׁלִים, וְאַשְׁתַּכַּח אֶחָד לְעִילָא וְתַתָּא.

וְכַד אֲתַעַר מְלָפָא קְדִישָׁא, וּמָטָא זְמַנָּא דְאוּרִייתָא, כָּל אֵינּוֹן אֵילְנִין דְּמִבְקָרֵי אֲבִייהוּ, סִלְקִין שִׁירְתָּא, וּמֵאֵי אֲמָרֵי, בְּשַׁעֲתָא דְמִלְקֻטֵי לְהוֹן פְּתַחֵי וְאַמְרֵי, (תהלים קג יט) יהו"ה בְּשָׁמַיִם הִכִּין כִּסְאוֹ וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, (שם לו ו) יהו"ה בְּהַשְׁמַיִם חִסְדָּךְ, וּבְכֹתֵיב (ישעיה נה יב) וְכָל עֲצֵי הַשָּׁדָה יִמְחָאוּ כָּף.

מתוק מדבש

השרים הממונים על פירות האילן פְּלִקִין שִׁירְתָּא מעלים ואומרים שירה, ומאי אֲמָרֵי ומה שירה הם אומרים, בְּשַׁעֲתָא דְמִלְקֻטֵי דְהוֹן זַשְׁעָה שמלקטים מהם את הפירות למנוח זכורים, פְּתַחֵי וְאַמְרֵי פותחים ואומרים יהו"ה בְּשָׁמַיִם שהוא ז"א, הִכִּין כִּסְאוֹ דהיינו הכין את המלכות להיות כסא אליו, כסוד היחוד, ועל ידי זה וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה להשפיע שפע אל השרים הממונים על פירות האילנות, ועוד אומרים יהו"ה בְּהַשְׁמַיִם חִסְדָּךְ כי ז"א נבנה מן החסדים, (ה"ג הרמ"ק) אֲמָרֵי עַד שְׁחָקִים אז צעת היחוד, המלכות הנקראת אמונה עולה צתפארת למעלה מנצח והוד הנקראים שחקים, וּבְכֹתֵיב ועוד כמות וְכָל עֲצֵי הַשָּׁדָה שהם השרים הממונים על עצי השדה, וּמְחָאוּ כָּף זשירים זמרים, ולכן פתח רבי שמעון בפסוק "אז ירננו עצי היער", דהיינו השרים הממונים על עצי היער, "מלפני ה' כי בא לשפוט את הארץ", דהיינו צחג השצועות שדנים על פירות הארץ. (ועיין ציכור פירות האילנות, הוא כעין אילן העליון שהוא ז"א, שמזכר ומגשל פירותיו שהם הנשמות צמלכות, כי ציחוד של עזרת נותן ז"א צמלכות את טפת המיין דוכרין שהם ה"ח שמהם נוצרות נשמות קדושות שהם פירות של ז"א, כמבואר בדרוש חג השצועות). (רמ"ק ומק"מ ומפרשים)

ואמר כי לְבַתֵּר דְּסִלְקִין שְׁבַע שַׁבְּתוֹת אֵלֶיךָ אחר שעולות ועוזרות אלו השבע שבתות, שאז כבר נטערה המלכות מכל אחיות המילונים ונתקשטה צקישוטיה, והיינו צחג השצועות, אֲתָא מְלָפָא קְדִישָׁא לְאַזְדוּגָא בְּהַּ בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל אז בא המלך הקדוש שהוא ז"א להתייחד עם המלכות, כדי להוליד ולהוליא את אור התורה, וְאוּרִייתָא אֲתִייהִיבַת ואז התורה ניתנה לצני ישראל צניה, וְכַדִּין אֲתַעְטֵר מְלָפָא ואז נתעטר ז"א בכל המוחין דגדלות, עד שנתפשטו המוחין גם צנה"י שצו, וגם ניתן כתר מלכות צראשו מא"א, ואז צתפלת מוסף מתייחד עם המלכות בְּיַחְוָדָא שְׁלִים ציחוד שלם וגמור של גדלות המוחין, וְאַשְׁתַּכַּח אֶחָד לְעִילָא וְתַתָּא ואז נמלא צחינת אחדות למעלה צו"א ולמטה צמלכות, כעין שיהיה לעתיד לצא כמו שכתוב ציום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. (שעה"כ דרוש חג השצועות ורמ"ק)

(ה"ג הרמ"ק) וְכַד אֲתַעְטֵר מְלָפָא קְדִישָׁא וכשנתעטר המלך הקדוש שהוא ז"א צמוחין דגדלות, וּמָטָא זְמַנָּא דְאוּרִייתָא והגיע הזמן של מתן תורה, שאז דנים על פירות האילן, ועל ידי היחוד הגדול הנעשה צצועות נפסק עליהם שנה מצורכת עם פירות טובים ויפים, לכן כָּל אֵינּוֹן אֵילְנִין דְּמִבְקָרֵי אֲבִייהוּ כל אותם האילנות המזכרים ומקדימים לצל פירותיהם, דהיינו כל

אֲתֵיִן לָגוּ גִנְתָּא, כָּל אֵינּוֹן נְשָׁמְתִין דְּצַדִּיקָיָא דְּמַתְּלַבְּנָן בְּיוֹמֵי דְּחוּל, וְעַד לָא עָאלוּ לָגוּ גִנְתָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּאֵלִין נְפָקִין אֵלִין עָאֵלִין, וְגִנְתָּא לָא אֲשַׁתָּאר בְּרִיקְנִיָּא, בְּרָזָא דְּלָחֵם הַפְּנִים בְּיוֹם הַלְּקָחוּ.

מתוק מדבש

נכנסות שם, וְגִנְתָּא לָא אֲשַׁתָּאר בְּרִיקְנִיָּא והגן עדן לא נשאר ריקם אפילו רגע אחד, בְּרָזָא דְּלָחֵם הַפְּנִים בְּיוֹם הַלְּקָחוּ בסוד לחם הפנים שהיה על השלחן בבית המקדש שלא עמד ריקם מהם אפילו רגע אחד (כדעת הת"ק דרבי יוסי במס' מנחות דף צט ע"ב), כמו כן הגן עדן לא נשאר ריקם אפילו רגע אחד מהנשמות.

לגן עדן, ומפרש כי כָּל אֵינּוֹן נְשָׁמְתִין דְּצַדִּיקָיָא דְּמַתְּלַבְּנָן בְּיוֹמֵי דְּחוּל כל אותם נשמות הצדיקים שנתלבנו בימי החול, וְעַד לָא עָאלוּ לָגוּ גִנְתָּא ועדיין לא נכנסו לגן עדן, אלא מתו ונכנסו בגיהנם להזדכך ולהטהר ממעט עונותיהם ונתלבנו כראוי עד שהגיע זמנם ליכנס לגן עדן, (כמו שכתב האריז"ל שנשמות שבגיהנם שגמר עונשן יחול באמצע השבוע הבא, אז כבר בשבת הקודם עולות לגן עדן התחתון ושוב אינן יורדות יותר). בְּשַׁעְתָּא דְּאֵלִין נְפָקִין אֵלִין עָאֵלִין בשעה שאלו יוצאות בערב שבת מגן עדן התחתון אז אלו

כְּדִין קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲשֶׁתְּכַח בֵּין צְדִיקָיִיא, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לִיה לְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא עַד דְּאֲתִי צַפְרָא, בֵּיוֹן דְּאֲתִי צַפְרָא אֲשֶׁתְּכַחוּ מְשַׁתְּעִין בְּרִזָּא חֲדָא, וְאִית לָהּ נִיחָא בְּבַעְלָהּ.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, עַל מוֹקְדָה עַל הַמְּזִבַּח כָּל הַלֵּילָה וְגו', עַד הַבֶּקֶר, דְּהָא בְּצַפְרָא דִּינִין וְשְׁלֵהוּבִין אֲשֶׁתְּכַכוּ, וּכְדִין אֲתַעֵר אֲבָרְהֶם בְּעֶלְמָא, וְנִיחָא הוּא דְכֻלָּא.

תָּא חֲזִי, בֵּיוֹן דְּעָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, לֹא אֲשֶׁתְּכַחוּ בָּהּ דִּינִין תַּתְּאִין, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל הָוּת בָּהּ בְּנִיחָא עַל כְּנַפֵּי דְכְּרוּבִים, כְּמָה דְּאֲתַמֵּר, דְכְּתִיב (ישעיה א כא) צֶדֶק יִלִּין בָּהּ, כְּדִין הָוּת לָהּ נִיחָא מִכְּלָא, דְּהָא יִשְׂרָאֵל לֹא נִימִין עַד דְּמִקְרָבֵי קְרַבְנָא דְּבֵין הָעֲרַבִים, וְאֲסִתְּלִיקוּ דִּינִין, וְעוֹלָה הָוּה אֲתוּקֵד עַל מִדְּבַחָא, וּכְדִין הָוּה לָהּ נִיחָא מִכְּלָא, וְלֹא אֲשֶׁתְּכַח אֲלֵא אֲתַתָּא בְּבַעְלָהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, פִּי תְּבוֹאוּ וְגו', וְשַׁבְתָּהּ הָאֲרִץ נִיחָא וְדָאִי.

מתוק מדבש

הוּו נהניס לכן לא היו משוטטים לנקש טרפס, וזה שאמר תָּא חֲזִי, בֵּיוֹן דְּעָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא צָא ורָחֵא, כִּיּוֹן שִׁירְשָׁל נִכְנָסוּ לְאַרְץ וּנְנַחֵה הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, אִז לֹא אֲשֶׁתְּכַחוּ בָּהּ דִּינִין תַּתְּאִין לֹא הִיוּ נִמְנָאִים צֵה דִּינִים תַּחֲמוּנִים, כְּלוּמַר לֹא הִיוּ נִמְנָאִים כָּל אֲרֶץ יִשְׂרָאֵל כַּחוֹת הַחַיּוּנוּס, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל הָוּת בָּהּ בְּנִיחָא עַל כְּנַפֵּי דְכְּרוּבִים וְהַמְּלָכוֹת הִיתָה צִמְנוּחָה עַל כְּנַפֵּי הַכְּרוּבִים כַּקִּדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, כְּמָה דְּאֲתַמֵּר כִּמּוֹ שְׁלַמְדֵנוּ דְּכְּתִיב צֶדֶק יִלִּין בָּהּ לֹדֵק הִיא הַמְּלָכוֹת שֶׁהִיא לֵנָה צִבִּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּדִין הָוּת לָהּ נִיחָא מִכְּלָא אִז הִיתָה לֵה מְנוּחָה מְכַל אַחִיזַת הַחַיּוּנוּס, דְּהָא יִשְׂרָאֵל לֹא נִימִין עַד דְּמִקְרָבֵי קְרַבְנָא דְּבֵין הָעֲרַבִים כִּי יִשְׂרָאֵל לֹא הִיוּ יֹשְׁבֵים עַד שֶׁהִיוּ מִקְרִיצִים אֶת הַקְּרַבֵּן תַּמִּיד שֶׁל צִין הָעֲרַבִים, וְאֲסִתְּלִיקוּ דִּינִין וְעַל יְדֵי זֶה נִסְתַּלְקוּ כָּל הַדִּינִים, וְעוֹלָה הָוּה אֲתוּקֵד עַל מִדְּבַחָא וְהַעוֹלָה הִיתָה נִשְׂרַפַת עַל הַמְּזִבַּח, וּכְדִין הָוּה לָהּ נִיחָא מִכְּלָא וְאִז הִיא לֵה נַחַת מְכַל הַדִּינִים, וְלֹא אֲשֶׁתְּכַח אֲלֵא אֲתַתָּא בְּבַעְלָהּ וְלֹא הִיא נִמְנָא אִלָּא אִשָּׁה צְעֵלָה, כְּלוּמַר הַמְּלָכוֹת רַחֵל הַגְּדוֹלָה הִיתָה צִיחוד פְּנִים צְפִנִים עַם זַעִיר אֲנַפִּין כָּל שִׁיעוֹר קוּמַתוֹ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׁכֵמוֹז בִּי תְּבוֹאוּ אֵל הָאֲרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם, וְתִצְנוּ אֶת הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, וְשַׁבְתָּהּ הָאֲרֶץ הַיֵּינוּ הַמְּלָכוֹת הַנִּקְרָאִת אֲרֶץ תַּשְׁנוֹת וּתְנוּחָה, נִיחָא וְדָאִי מְנוּחָה וְדָאִי צִיחוד עַם זַעִיר אֲנַפִּין.

כְּדִין קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲשֶׁתְּכַח בֵּין צְדִיקָיִיא אִז הַקְּצִיָּה נִמְנָא צִין הַלְדִיקִים וּמִשְׁתַּעֵשַׁע עִמָּהֶם צַגן עַדן, כְּלוּמַר יַעֲקֹב מִשְׁתַּעֵשַׁע צִמורַתֶם צִסוד עֲלִיית מִיין נוקצין, וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לִיה לְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא עַד דְּאֲתִי צַפְרָא וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא סוּד הַמְּלָכוֹת מִשְׁנַחַת לַהַקְּצִיָּה שֶׁהוּא זַעִיר אֲנַפִּין עַד שְׁנָא הַצִּקֵר, בֵּיוֹן דְּאֲתִי צַפְרָא אֲשֶׁתְּכַחוּ מְשַׁתְּעִין בְּרִזָּא חֲדָא כִּיּוֹן שְׁנָא הַצִּקֵר הֶם נִמְנָאִים מִסְפָּרִים יַחַד צִסוד אַחַד, וְהוּא סוּד מֵאֲמַר חו"ל (צריש צרכות) מִשְׁמַרְה שְׁלִישִׁית אִשָּׁה מִסְפָּרַת עַם צַעֲלָה, צִסוד יַחַד יַעֲקֹב וְלֵאשׁ שֵׁשׁ צִאִלַת הַשַּׁחַר, וְאִית לָהּ נִיחָא בְּבַעְלָהּ וִישׁ לֵה מְנוּחָה עַם צַעֲלָה צִסוד הַיַּחְוֵד.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׁכֵמוֹז עַל מוֹקְדָה עַל הַמְּזִבַּח כָּל הַלֵּילָה וְגו' שְׁכָל הַלֵּילָה הִיא יוֹקֵדַת וְשׁוֹרַפַת דִּינִים שְׁלָה, עַד הַבֶּקֶר כְּלוּמַר עַד חַנוּת הִיא שׁוֹלְטַת מִנְדַּ דִּינִים הַחַיּוּנוּסִים שְׁנָה, וְאַחַר חַנוּת כְּצֵר הִיא שׁוֹלְטַת מִנְדַּ דִּינִים הַפְּנִימִים שְׁנָה, דְּהָא בְּצַפְרָא דִּינִין וְשְׁלֵהוּבִין אֲשֶׁתְּכַכוּ כִּי צִקֵר הַדִּינִים וְהַשְׁלֵחַנוֹת אִשׁ נִשְׁקַטִים, וּכְדִין אֲתַעֵר אֲבָרְהֶם בְּעֶלְמָא וְאִז מִתְעוֹרֵר מִדַּת הַחֶסֶד שֶׁל אֲצִרְהֶם צַעֲלוֹס הַמִּמְתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים, וְנִיחָא הוּא דְּכֻלָּא וִישׁ נַחַת לְכָל צִנֵי הָעוֹלָם עַל יְדֵי הַחוּט שֶׁל הַחֶסֶד הַמִּתְפַּשֵּׁט צַעֲלוֹס. (רמ"ק וּמק"מ וּמִפְרָשִׁים)

וְאֲמַר כִּי עַתָּה צִגְלוֹת יֵשׁ רַשׁוֹת לַחַיּוּנוּסִים לְשׁוֹטֵט צַעֲלוֹס, אֲבָל צוּמֵן שְׁבִית צִמקְדֵשׁ הִיא קִיִּים לֹא הִיוּ מְשׁוֹטְטִים, כִּי עַשֵׁן הָעוֹלָה הִיא יוֹלָא וּמִתְעַקֵּס וּנְכַסֵּס לְנֵד לְפָנֵן צִנוּקְצָא דַתְּהוּס רַצָּה, וּמִשֵּׁס

בהר יום שני

סוד יציאת עבד עברי בשביעית

וְשִׁבְתָהּ הָאָרֶץ שְׁפֹת לַיהוָה, שְׁפֹת לַיהוָה מִמָּשׁ. תוּ פָתַח רַבִּי אֶלְעָזָר (שמות כא ב) פִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וְגו', בְּגִין דְּכָל בְּרַי יִשְׂרָאֵל דְּאִתְגָּזַר דְּאִית בֵּיה רְשִׁימָא קְדִישָׁא, אִית לֵיה נִיחָא בְּשִׁמְטָה, דְּהָא דִּילֵיהּ הוּא הָהוּא שְׁמֵטָה לְנִיחָא בֵּיה, וְדָא אֲקָרִי שְׁפֹת הָאָרֶץ, וְדָאִי חִירוּ אִית בָּהּ.

נִיחָא בָּהּ, כְּמָה דְּשְׁפֹת נִיחָא הוּא דְּכָלָא, הָכִי נָמִי שְׁמֵטָה נִיחָא דְּכָלָא, נִיחָא הוּא דְּרוּחָא וְגוּפָא. תָּא חֲזִי, ה' נִיחָא הוּא דְּעֵלְאִי וְתַתְּאִי, בְּגִין כְּךָ, ה' עֵלְאָה, ה' תַּתְּאָה, נִיחָא דְּעֵלְאִין, נִיחָא דְּתַתְּאִין, ה' עֵלְאָה שְׁבַע שָׁנִים שְׁבַע פְּעָמִים, ה' תַּתְּאָה שְׁבַע שָׁנִים בְּלַחֲדִייהוּ, דָּא שְׁמֵטָה וְדָא יוּבְלָא, וְכַד מְסַתְּפְלִין מְלִי, פְּלָא חַד.

בְּגִין כְּךָ וְשִׁבְתָהּ הָאָרֶץ, בְּהָהוּא נִיחָא דְּאַרְעָא אֲצִטְרִיכוּ עֲבָדֵי נִיחָא, וּבְגִין כְּךָ וּבְשִׁבְעִיעִית יֵצֵא לְחַפְשֵׁי חָנָם.

מתוק מדבש

הנשמות, אלא במלכות שהיא נחמת שמטה, שמשם מקבלים ישראל את הרוח שמזעיר אנפין), ועיין עוד בסוד הדבר בספר עטרת נצח). (רמ"ק ומק"מ ומפרשים)

תָּא חֲזִי, ה' נִיחָא הוּא דְּעֵלְאִי וְתַתְּאִי זָא וְרָאָה, כִּי אִוֵּת ה' הִיא מְנוּחָה שֶׁל הַעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּתְּמוֹנִים, וְלִכְּן אִוֵּת ה' יֵשׁ צוּ נִיחָא צְמֻצְטָא, כִּי אִינֵה נִיכְרָת, בְּגִין כְּךָ, ה' עֵלְאָה ה' תַּתְּאָה צְבִיל זֶה ה' הַרְאָשׁוֹנָה דְּשֵׁם הוּי"ה שְׁצִינָה, וְה' הַאֲחֵרוֹנָה שְׁצֻמְלֻכּוֹת, הֵם נִיחָא דְּעֵלְאִין נִיחָא דְּתַתְּאִין מְנוּחָת הַעֲלִיּוֹנִים וּמְנוּחָת הַתַּתְּמוֹנִים, כִּי ה' דְּצִינָה הִיא מְנוּחָת הַעֲלִיּוֹנִים, וְה' דְּמַלְכוּת הִיא מְנוּחָת הַתַּתְּמוֹנִים, ה' עֵלְאָה ה' הַרְאָשׁוֹנָה דְּצִינָה, הִיא סוּד שְׁבַע שָׁנִים שְׁבַע פְּעָמִים כִּגְדַל הַמ"ט שְׁעָרֵי צִינָה, ה' תַּתְּאָה ה' הַאֲחֵרוֹנָה דְּמַלְכוּת, שְׁבַע שָׁנִים בְּלַחֲדִייהוּ הִיא סוּד שְׁבַע שָׁנִים שֶׁל מְנוּחָה בְּלַדְדָּה, וּמִפְּרָשׁ דָּא שְׁמֵטָה הִיא הַתַּתְּמוֹנָה שֶׁהִיא מְנוּחָה נִקְרָאת שְׁמֵטָה, וְדָא יוּבְלָא וְה' הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא הַצִּינָה נִקְרָאת יוּבֵל, וְכַד מְסַתְּפְלִין מְלִי וְכַשְׁמַסְתְּכִילִים צְהַדְרִים, בְּפָאָה חַד הַכֵּל עֵינִין אַחַד, כִּי ה' הַרְאָשׁוֹנָה וְה' הַאֲחֵרוֹנָה הֵם שׁוֹת צְהַזְכֻּרְתָּם וְצִנּוּרְתָּם, מִפְּנֵי שֶׁכַּח הַצִּינָה הִיא בְּמַלְכוּת, וְגַם הַשְׁמֵטָה הִיא עֵנֵף הַיּוּבֵל, לִכְּן יֵשׁ גַּם צְמֻצְטָה שֶׁהִיא מְנוּחָה חִירוּת כְּמוֹ צִיבֹל שֶׁהִיא הַצִּינָה.

"מאמר סוד יציאת עבד עברי בשביעית" ומבואר בו כי כיון שעבד עברי הוא יהודי נימול, לכן יש לו חלק בשכינה הקדושה שהיא מדרגה השביעית, ולזה יוצא לחפשי בשנת השבע, כי השמיטה אינה רק מנוחת הארץ אלא גם מנוחת הנפשות, כדוגמת השבת. ומבאר עוד כי עבד עברי שיש עליו את עול אדונו פטור מחלק מהמצוות, ומכאן לומד שצריך כל אדם לקבל עליו תחילה עול מלכות שמים ועל ידי זה יבוא לקבל עליו בנקל עול מצות. (מקור המאמר זוהר פרשת צהר דף קט ע"א, ציטאורינו כרך יא עמ' תרנח-תרס"א)

מֵה שְׁכֻמוֹת וְשִׁבְתָהּ הָאָרֶץ שְׁפֹת לַיהוָה הֵינּוּ שְׁפֹת לַיהוָה ה' מִמָּשׁ, וְלִבְרָא זֶה תוּ פָתַח רַבִּי אֶלְעָזָר עוֹד פִּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר לְהַקְדִּים לְפָרֵשׁ מֵה שְׁכֻמוֹת פִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וְצִבְעִיעִית יֵצֵא לְחַפְשֵׁי חָנָם, בְּגִין דְּכָל בְּרַי יִשְׂרָאֵל דְּאִתְגָּזַר כִּי כֹל צֶן יִשְׂרָאֵל שְׁנִימוֹל, שְׁעַל יְדֵי זֶה הוּא נִכְנַס בְּמַלְכוּת, דְּאִית בֵּיה רְשִׁימָא קְדִישָׁא וְיֵשׁ צוּ רוּשָׁם שֶׁל אִוֵּת צְרִית קוּדֶשׁ עַל יְדֵי הַפְּרִיעָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה הוּא נִכְנַס בְּסוּד, אִית לֵיה נִיחָא בְּשִׁמְטָה יֵשׁ לוֹ מְנוּחָה צְמֻצְטָה שֶׁהִיא סוּד הַמַּלְכוּת צְהִיטָה כְּלוּלָה צְשַׁבַּע מְדוּת, שְׁאֵל הִיא נִקְרָאת צֵחַ שְׁבַע, דְּהָא דִּילְיָהּ הוּא הָהוּא שְׁמֵטָה לְנִיחָא בֵּיה כִּי שְׁלוֹ הוּא זוֹ הַשְׁמֵטָה לְנוֹחַ צֵחַ, כִּי הוּא צְמַדְרַגְתָּ דְּעִיק צְשִׁימוֹד, לִכְּן הַמַּלְכוּת הִיא לְנַחְלָה לוֹ, וְדָא אֲקָרִי שְׁפֹת הָאָרֶץ וְצִינָה זוֹ שְׁצֻמְלֻכּוֹת הַנִּקְרָאת אֶרֶץ נִקְרָאת שְׁבַע לְשׁוֹן שְׁבִיטָה וּמְנוּחָה, לִכְּן וְדָאִי חִירוּ אִית בָּהּ וְדָאִי יֵשׁ צֵחַ חִירוּת, וְעַל כֵּן כְּמוֹ צְשַׁבַּע עֲבָרִי, וְצִבְעִיעִית, שֶׁהִיא צְמַדְתָּ הַמַּלְכוּת, יֵצֵא לְחַפְשֵׁי חָנָם, וְאִין צְרִיךְ לְחִירוּת מִן הַצִּינָה שֶׁהִיא צִיבֹל.

וְמֵה שְׁכֻמוֹת וְשִׁבְתָהּ הָאָרֶץ שְׁפֹת לַיהוָה הֵינּוּ נִיחָא בָּהּ יֵשׁ צֵחַ מְנוּחָה לְיִשְׂרָאֵל, כִּי בְּמָה דְּשְׁפֹת נִיחָא הוּא דְּכָלָא כְּמוֹ שְׁבַע צְרָאִשִׁית הִיא מְנוּחָה הַכֵּל, וְאִין הַשְׁבִּיטָה שְׁמַצְוֵת הָאָרֶץ, הָכִי נָמִי שְׁמֵטָה נִיחָא דְּכָלָא כְּמוֹ כֵּן שְׁמֵטָה הִיא מְנוּחָה הַכֵּל, וְאִינֵה רַק שְׁבִיטָה הָאָרֶץ, אִלָּא גַם נִיחָא הוּא דְּרוּחָא וְגוּפָא הִיא מְנוּחָה הַרוּחַ מֵלֵד הַיְסוּד, וּמְנוּחָה הַגּוּף מֵלֵד הַמַּלְכוּת (וְלִכְּן לֹא אָמַר "נִיחָא דְּשִׁמְטָה וְגוּפָא", כִּי צְמֻצְטָה אִין עֲלֵיהּ צְצִינָה שְׁשֵׁם שׁוּרֶשׁ

להבין המשך המאמר נקדים מה שכתבו המפרשים, כי עבד שעול רבו עליו, אינו יכול לקיים את כל המצוות כראוי בשלימות מחמת שמשועבד לרבו, ומה גם שרבו מוסר לו שפחה כנענית ואינו מקיים בה מצות פריה ורבייה, כי ילדיה כמות, וכן הוא פטור ממצות קריאת שמע ותפילין, כמובא בירושלמי (מס' ברכות פ"ג ה"ג), וזה לשונו: עבדים פטורים מקריאת שמע

חֲנָם, מֵהוּ חֲנָם, דְּלֹא יְהִיב לְמֵאֲרִיָּה פְלוֹם, אֶלֶּא, דָּא רְזָא, הָכִי אוֹלִיפְנָא, פְּתִיב (במדבר יא ה) זְכַרְנוּ אֶת הַדְּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֲנָם, בְּלֹא בְרָכָה, דְּלֹא הָוּה עֲלֵנָא בְּמִצְרַיִם עוֹל דְּלַעֲיָלָא.

תָּא חֲזִי, עֲבָדִין פְּטוּרִין מֵעוֹל מְלָכוּתָא דְּלַעֲיָלָא, וְעַל דָּא פְּטוּרִין מִן הַמִּצְוֹת.

מֵאִי עוֹל מְלָכוּת שְׁמַיִם, אֶלֶּא פְּהֵאִי תוֹרָא דִּיהִבִּין עֲלֵיהּ עוֹל בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין לְאַפְקָא מִנֵּיהּ טַב לְעֵלְמָא, וְאִי לֹא קִבִּיל עֲלֵיהּ הַהוּא עוֹל, לֹא עֲבִיד מְדִי, הָכִי נְמִי אֶצְטְרִיף לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְקַבְּלָא עֲלֵיהּ עוֹל בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר דִּיפְלַח בֵּיהּ בְּכָל מַה דְּאֶצְטְרִיף, וְאִי לֹא קִבִּיל עֲלֵיהּ הָאִי בְּקַדְמִיתָא, לֹא יִיכּוֹל לְמַפְלַח. הָדָא הוּא דְכֻתִּיב, (תהלים ק ב) עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בִּירְאָה.

מתוק מדבש

ושואל מאי נקרא עול מלכות שמיים, ומשיב אלא היינו פהאי תורא דיהבין עליה עול בקדמיתא כשור הזה שנותנים עליו עול לראשונה, בגין לאפקא מניה טב לעלמא כדי שיעבוד עמו ויוציא על ידו טוב לעולם, ובתחילה קשה עליו לקבל את העול, אבל ואי לא קביל עליה ההוא עול אם לא מקבל עליו עול הזה, לא עביד מדי אינו יכול לעשות מאומה, הכי נמי אצטריף ליה לבר נש לקבלא עליה עול בקדמיתא כמו כן צריך האדם תחילה לקבל עליו עול מלכות שמים, ולבתר דיפלח ביה בכל מה דאצטריף ואחר כך יכול לעבוד להקב"ה בכל מה שצריך לעבוד, ואי לא קביל עליה האי בקדמיתא ואם אינו מקבל עליו תחילה עול הזה, לא ייכול למפלח אינו יכול לעבוד להקב"ה (והוא כעין שאמרו חז"ל (במס' ברכות דף יג ע"א), למה קדמה שמע לוהיה אם שמוע, כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואחר כך יקבל עליו עול מצות). הָדָא הוּא דְכֻתִּיב זֶהוּ שִׁכְתוּב עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בִּירְאָה.

ותפילין, שנאמר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, את שאין לו אלא ה' אחד, יצא העבד שיש לו אדון אחר. וכשנשתחרר אז יוצא לחפשי לקיים כל המצות כרצונו כשאר כל ישראל, וגם אז יוצא לחפשי מהקליפות הנקראות "חנם", שעל ידם נעשה חפשי מהמצות.

מה שכתוב חנם שואל מהו חנם מה נקרא חנם, הנה לפי פשוטו הוא דלא יהיב למאריה פלום שאינו נותן לאדונו כלום, אבל דבר זה אנו למדים ממלת חפשי, אלא, דא רזא אלא זהו סוד של מלת "חנם", הכי אוליפנא כך למדנו, כי פתיב זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם, והכונה של חנם, היא בלא ברכה אשר נאכל בלא הוה עלנא במצרים עול דלעילא שלא היה עלינו במצרים עול של מעלה, לפי שעבדים היינו לפרעה במצרים. (רמ"ק ומפרשים)

ואמר עוד תא חזי, עבדין פטורין מעול מלכותא דלעילא בא וראה, כי עבדים פטורים מעול מלכות שלמעלה, שהוא מצות קריאת שמע, ועל דא פטורין מן המצות ועל כן הם פטורים גם מכמה מצות, כי בעל כרחו הוא מתבטל מכמה מצות לפי שהוא משועבד לרבו.

בהר יום שלישי

סוד יראת ה' וקבלת עול מלכות שמים

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּיִרְאָה, (תהלים ק ב) מֵהוּ בְּיִרְאָה, כִּמָּה דַּאֲתָ אָמַר (שם קיא י) רַאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוָה, וְדָא מְלָכוֹת שָׁמַיִם, וּבִגְיִין כֶּף עוֹל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, וְעַל דָּא הַאי בְּקַדְמִיתָא הוּא דְכָלְא, מֵאֵן אוֹכַח, תְּפִלָּה שְׁל יָד בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְּבַהֲאֵי עַיִיל לְשִׁאָר קְדוּשָׁה, וְאֵי הַאי לֹא אֲשַׁתְּכַח לְגַבְיָהּ, לֹא שְׂרָיָא בֵּיהּ קְדוּשָׁה לְעִילָא, בְּגִין כֶּף (ויקרא מז א) בְּזֹאת יָבוֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו' כְּתִיב.

וְהַאי עוֹל לֹא שְׂרָיָא בְּמֵאֵן דְּאֵיהּוּ כְּפִית בְּאַחֲרָא, וְעַל דָּא עֲבָדִין פְּטוּרִין מֵעוֹל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, וְאֵי מֵהַאי עוֹל פְּטוּרִין, מְכַל שְׂאָר פְּטוּרִין, דִּהָא שְׂאָר לֹא שְׂרָיָא עָלֵיהּ דְּבַר נֶשׁ, עַד דְּאֲשַׁתְּכַח גְּבִיָּהּ בְּהַאי עוֹל.

וּבִגְיִין כֶּף הוּוּ אֲכָלֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרִים חֲנָם, אוֹף הֵכָא יֵצֵא לְחַפְשֵׁי חֲנָם, דִּהָא עֲבָדָא הָוָה, וְכָל מַה דְּעַבִּיד חֲנָם הוּא, בְּלֹא עוֹל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, וְאִף עַל גַּב דְּחֲנָם הוּוּ עוֹבְדוּהִי, יֵצֵא לְחַפְשֵׁי וְיֵהָא לִיהּ נִיחָא.

לְבַתָּר דְּאֵיהּוּ בַחֲרֵירָו וְאַשְׁתְּכַח בֵּיהּ נִיחָא, יְהִיבֵין עָלֵיהּ עוֹל מֵהַהוּא אַתְר דְּאִפִּיק לִיהּ לְחִירוֹ.

מתוק מדבש

בְּמֵאֵן דְּאֵיהּוּ כְּפִית בְּאַחֲרָא וְזֵה הַעוֹל שֶׁהוּא הַמְלָכוֹת אֵינָה שׁוֹרָה עַל מִי שֶׁהוּא מְקוּשֶׁר בִּאֲחֵר, וְעַל דָּא עֲבָדִין פְּטוּרִין מֵעוֹל מְלָכוֹת שָׁמַיִם וְעַל כֵּן עֲבָדִים פְּטוּרִים מִקְבַּלְת עוֹל מְלָכוֹת שָׁמַיִם דְּהַיִינוּ מִמְצוֹת קְרִיאַת שִׁמְעוּ, לְפִי שֶׁהֵם מְשׁוּעֲבָדִים לְרַבָּם, וְאֵי מֵהַאי עוֹל פְּטוּרִין וְאֵם הֵם פְּטוּרִים מֵעוֹל זֶה, מְכַל שְׂאָר פְּטוּרִין הֵרִי הֵם פְּטוּרִים מְכַל שְׂאָר הַעוֹל, דִּהָא שְׂאָר לֹא שְׂרָיָא עָלֵיהּ דְּבַר נֶשׁ כִּי שְׂאָר קְדוּשַׁת הַסְּפִירוֹת אֵינֶן שׁוֹרוֹת עַל הָאָדָם, עַד דְּאֲשַׁתְּכַח גְּבִיָּהּ הַאי עוֹל (ר"ג הרמ"ק) עַד שֶׁנִּמְצָא אֲצִלוּ זֵה הַעוֹל שֶׁל הַמְלָכוֹת, כִּי מְנַה עוֹלִים לְשְׂאָר הַסְּפִירוֹת.

"מאמר סוד יראת ה' וקבלת עול מלכות שמים" מאמר זה הוא המשך למאמר הקודם, ומבואר בו כי המלכות נקראת "יראה", והיא הפתח והשער להיכנס דרכה לעבודת ה', והיא ענין "קבלת עול מלכות שמים" שצריך להקדים לקיום התורה והמצוות. ומכאן מבאר שהעבד שהיה לו עול אדונו היה תחת שליטת החיצונים ולא זכה להארת המלכות, ועכשיו בשביעית יוצא לחרות ונדבק במלכות ויכול לקיים מצוות ככל ישראל. וממשיך ומבאר כי עבד המסרב לצאת לחרות בשביעית גורם לעצמו ירידה גדולה אל החיצונים, עד שאין כח במלכות להוציאו בשביעית הבאה, ועל כן נשאר עד היובל שהוא מדת הבינה שיש בה כח להעלותו, ומבאר שסוד רציעת האוון אצל הפתח היא הוראה על הפנס שיצא מתחת המלכות הקדושה.

(מקור המאמר צוהר פרשת צהר דף קס ע"א-ב, צניאורינו כרך י' עמ' תרס"א-תרס"ב)

וּבִגְיִין כֶּף הוּוּ אֲכָלֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרִים חֲנָם בשביל זה כתוב שאכלו בני ישראל במצרים חנם, כלומר חנם בלא עול המצות, אוֹף הֵכָא אָף כַּאן מֵה שַׁכְּתוּב יֵצֵא לְחַפְשֵׁי חֲנָם פִּירוּשׁ שִׁיצָא לְחַפְשֵׁי מֵהַקְלִיפּוֹת הַנִּקְרָאוֹת חֲנָם שֶׁשְׁלֻטוּ בַּמְצוֹת שֶׁעָשָׂה, וְעַתָּה בַצָּאֲתוֹ לְחַפְשֵׁי, כֹּל הַמְצוֹת שֶׁטְרַח וְעָשָׂה יוֹצֵאוֹת עִמּוֹ וְעוֹלוֹת בְּקְדוּשָׁה, וּמִפְּרִשׁ דִּהָא עֲבָדָא הָוָה כִּי עַבֵּד הִיּוּ, וְכָל מַה דְּעַבִּיד חֲנָם הוּא וְכֹל מַה שֶׁעָשָׂה הִיּוּ בַחֲנָם, בְּלֹא עוֹל מְלָכוֹת שָׁמַיִם כִּי מֵאַחַר שִׁירַד לִמְקוֹם הַמְלָכוֹת, כֹּל הַמְצוֹת שֶׁעָשָׂה שֻׁלְטוֹ בַּהֵם הַקְּלִיפּוֹת, וְאִף עַל גַּב דְּחֲנָם הוּוּ עוֹבְדוּהִי וְאִף עַל פִּי שֶׁמְעֵשִׂי הָיוּ בַחֲנָם, כְּלוֹמֵר בְּאַחֲזוֹת הַקְּלִיפּוֹת, אִם כֵּן אֵיךְ הַמְלָכוֹת יִכּוּלָה לְהוֹצִיא, עַם כָּל זֶה יֵצֵא לְחַפְשֵׁי מֵהַקְּלִיפּוֹת, וְיֵהָא לִיהּ נִיחָא וְיֵהִיָּה לּוֹ מְנוּחָה מֵהֵם, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא מֵהוּל שְׁבוּזָה לְבַד יֵשׁ לוֹ כֹּכֶר חֶלֶק בַּמְלָכוֹת, לְכֵן הַמְלָכוֹת יֵשׁ לָהֶן כָּח לְהוֹצִיא, וְלֵהִיּוֹת לּוֹ בַּה חֶלֶק שֶׁל מְנוּחָה וְקְדוּשָׁה.

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּיִרְאָה, וְשׁוֹאֵל מֵהוּ בְּיִרְאָה מֵנָה נִקְרָאת יִרְאָה, וּמִשִּׁיב בְּמָה דַּאֲתָ אָמַר כִּמּוֹ שְׁנֵאֲמֵר רַאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוָה, וְדָא מְלָכוֹת שָׁמַיִם וּזוֹ הִיא מְלָכוֹת שָׁמַיִם, כִּי הַמְלָכוֹת נִקְרָאת יִרְאָה, וּבִגְיִין כֶּף וּלְכַן אֲמַרנוּ מו"ל עוֹל מְלָכוֹת שָׁמַיִם. וְעַל דָּא, הַאי בְּקַדְמִיתָא הוּא דְּכִלְיָא וְעַל כֵּן הַקְּבִלְת עוֹל מְלָכוֹת שָׁמַיִם הוּא תַחִילַת הַכֹּל, כִּי הַמְלָכוֹת הִיא תַחִילַת כִּיִּסַּט כֹּל הַסְּפִירוֹת וְכֹל הַקְּדוּשָׁה, וְשׁוֹאֵל מֵאֵן אוֹכַח מִי מוֹכִיחַ, וְאֲמַר תְּפִלָּה שְׁל יָד בְּקַדְמִיתָא כִּי תַחִילַת מְנוּחָהּ תְּפִלָּתוֹ שֶׁל יָד שֶׁהִיא בְּגִין דְּבַהֲאֵי עַיִיל שְׂאָר קְדוּשָׁה לְפִי שֶׁנִּמְצָא נִכְסִים לְשָׂרָא קְדוּשַׁת הַסְּפִירוֹת, וְאֵי הַאי לֹא אֲשַׁתְּכַח לְגַבְיָהּ וְאֵם הַמְלָכוֹת אֵינָה נִמְצָאֵת אֲלָלוּ, לֹא שְׂרָיָא בֵּיהּ קְדוּשָׁה לְעִילָא אֵינוֹ שׁוֹרָה צוֹ קְדוּשָׁה שֶׁל מַעְלָה, בְּגִין כֶּף נִשְׁנָל זֵה בְּזֹאת יָבוֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו' כְּתִיב וְאִם הִיא הַמְלָכוֹת, כְּלוֹמֵר שֶׁזֶה יֵצֵא תַחִילַת לְעַזֵּד לְהַקְבִּי"ה.

ועתה חזור לענינו של עבד, ואמר כי והאי עול לא שרִיָּא

בֵּיה, וְלֹא יִשְׁתָּאֵר הוּא עֲבָדָא לְמַאֲרִיה, עַד דִּיתְקַרְב לְהֵהוּא אַתְר דְּפָגִים, וְיִתְפָּגִים הוּא קְמִיה, וְיִשְׁתָּאֵר בֵּיה הֵהוּא פָּגִימוּ, וּבְגִין כֶּף וְהִגִּישׁוּ אֲדָנָיו אֶל הָאֱלֹהִים סְתָם, כְּמָה דְּאֻקְיָמָנָא, וְעַל דָּא וְשַׁבְתָּה הָאָרְץ שַׁבַּת לַיהוָה.

מתוק מדבש

אֶל הָאֱלֹהִים, סְתָם, כְּמָה דְּאֻקְיָמָנָא כְּמוֹ שְׂזִיֵּרְנוּ שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת אֱלֹהִים, וּמְסִיק דְּזִרְיוֹ וְאָמַר וְעַל דָּא וְעַל כֵּן נֹאמַר וְשַׁבְתָּה הָאָרְץ שֶׁהִיא סוּד הַמַּלְכוּת, שַׁבַּת לַיהוָה כְּלוּמַר שֶׁשְׂזִיֵּרְנוּ מֵאֲחִיזַת הַקְּלִיפּוֹת. (רמ"ק ומק"מ ושע"ר ומפרשים)

בֵּיה וְיִשְׁתָּאֵר צוֹ פָּגִם הַזֶּה לְעוֹלָם, כִּי עַתָּה מֵרְנוּנוֹ יֵרֵד לְמִקּוֹם הַקְּלִיפּוֹת, וְיָאֵר יִשְׁתָּאֵר הוּא עֲבָדָא לְמַאֲרִיה וְהוּא אִינוּ נִשְׁאֵר עַד לְרֵצוֹ, עַד דִּיתְקַרְב לְהֵהוּא אַתְר דְּפָגִים עַד שִׁתְקַרַּב לְמִקּוֹם הַזֶּה שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת, וְיִתְפָּגִים הוּא קְמִיה וְיִהִי נִפְגָּם לְפָנָיו, וְיִשְׁתָּאֵר בֵּיה הֵהוּא פָּגִימוּ וְיִשְׁתָּאֵר צוֹ פָּגִם הַזֶּה לְעוֹלָם, כְּלוּמַר שֶׁיִּשְׁאֵר צִחִיזַת הַקְּלִיפּוֹת שְׂזִיֵּרְנוּ עֵינֵי הַפָּגִם, וְהַמַּלְכוּת נִטְהַר מִכָּל פָּגִימוּ, וּבְגִין כֶּף וְנִשְׁבַּל זֶה כְּמוֹצֵי וְהִגִּישׁוּ אֲדָנָיו

בהר יום רביעי

סוד השגחה פרטית ובטחון

וְכִי תֹאמְרוּ מָה נֹאכַל וְגו', רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח (תהלים לו ג) בְּטַח בִּיהו'ה וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וְרַעַה אַמּוֹנָה, לְעוֹלָם כִּי נֶשׂ יְהִי זְהִיר בְּמֵאֲרִיָּה, וְיִדְבֶּק לְפִיָּה בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, בְּגִין דִּיהוּי שְׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה, דְּכַד יְהוּי שְׁלִים בִּיה, לֹא יִכְלִין לְאַבְאָשָׁא לִיה כָּל בְּנֵי עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, בְּטַח בִּיהו'ה וַעֲשֵׂה טוֹב, מְאִי וַעֲשֵׂה טוֹב, אֶלָּא הֵכִי תְנִינָן, בְּעוֹבְדָא דְלִתְתָא יִתְעַר עוֹבְדָא דְלְעִילָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ, וַעֲשִׂיתֶם אוֹתֶם, כְּבִיכּוֹל אֲתוֹן תַּעֲבְדוֹן לְהוֹן, בְּגִין דְּבַהִיּוּא אֲתַעֲרוּתָא דְלְכוֹן דְּאֲתוֹן עֲבָדִין לְתַתָּא, אֲתַעַר לְעִילָא.

וְעַל דָּא וַעֲשֵׂה טוֹב פְּתִיב, וְאִין טוֹב אֶלָּא צְדִיק, דְּכִתִּיב (ישעיה ג י) אֲמָרוּ צְדִיק פִּי טוֹב, פִּינָן דְּאֲתוֹן עֲבָדִין הָאִי, וְדָאִי הָאִי טוֹב יִתְעַר, פְּדִין שְׁכֵן אֶרֶץ וְרַעַה אַמּוֹנָה, וְכִלָּא חַד.

מתוק מדבש

ומעשה בני אדם אליו אינם על צד הבחירה אלא על צד ההשגחה, אפילו אם יעשו לו רעה היא בהשגחה, כי הם בעצמם לא יכולים להרע לו אלא אם יהיו שלוחי ההשגחה. (רמ"ק ומפרשים)

תָּא חֲזִי בא וראה מה שכתוב בְּטַח בִּיהו'ה וַעֲשֵׂה טוֹב שׁוּאֵל מְאִי וַעֲשֵׂה טוֹב על איזה טוב כונתו, ומשיב אֶלָּא הֵכִי תְנִינָן אלא כך למדנו (לעיל דף נ"ג סו"ט), כי בְּעוֹבְדָא דְלִתְתָא יִתְעַר עוֹבְדָא דְלְעִילָא במעשים הטובים שעושים למטה מתעורר שורש המעשה למעלה בספירות העליונות, וְהָא אוֹקְמוּהָ וכבר ביארו החברים (לקמן דף ק"ג סו"ט) על מה שכתוב וַעֲשִׂיתֶם אוֹתֶם היינו כְּבִיכּוֹל אֲתוֹן תַּעֲבְדוֹן לְהוֹן כביכול אתם תעשו ותתקנו את הספירות, ותמשיכו שפע ואור אליהם, בְּגִין דְּבַהִיּוּא אֲתַעֲרוּתָא דְלְכוֹן דְּאֲתוֹן עֲבָדִין לְתַתָּא לפי שבהתעוררות שלכם שאתם עושים מצות ומעשים טובים למטה, אֲתַעַר לְעִילָא מתעורר שורשם למעלה בספירות העליונות.

וְעַל דָּא ועל כן וַעֲשֵׂה טוֹב פְּתִיב פירוש שאתם עושים ומתקנים את הטוב, ומפרש וְאִין טוֹב אֶלָּא צְדִיק היינו היסוד דו"א הנקרא צדיק, דְּכִתִּיב אֲמָרוּ צְדִיק פִּי טוֹב הרי שהיסוד נקרא טוב, פִּינָן דְּאֲתוֹן עֲבָדִין הָאִי כיון שאתם עושים צדקה ומצות ומעשים טובים, וְדָאִי הָאִי טוֹב יִתְעַר ודאי הטוב הזה שהוא היסוד יתעורר למעלה להשפיע שפע למלכות, פְּדִין אז כתוב שְׁכֵן אֶרֶץ וְרַעַה אַמּוֹנָה, וְכִלָּא חַד כי ארץ ואמונה שניהם כנויים למלכות.

ושיעור הכתוב הוא, שאל תאמר בלבבך אם אפור מעותי לצדקה יחסר ממני, רק בטח בה' ועשה הצדקה, ובוה תתקן את הטוב העליון שהוא היסוד הנקרא טוב, וייתייחד עם המלכות, ואז תוכל לשכון בארץ שהיא השכינה לאורכה ולרחבה כאזרח ותושב בה, ולא די בוה, אלא תהיה במדרגת צדיק רועה ומנהיג האמונה שהיא השכינה, כמו שנאמר צדיק גזור והקב"ה מקיים. (הרמ"ק)

"מאמר סוד השגחה פרטית ובטחון" ומבואר בו כי צריך האדם להיות תמיד בקב"ה ולהתבונן שכל מעשה העולם מושגחים על ידו ואינם על ידי סבה ומטבע, ומי שנוהג כן זוכה להיות מושגח בפרטיות, ואפילו בעלי בחירה לא יוכלו להרע לו רק בשליחות ההשגחה. ומבאר עוד כי על ידי המעשים טובים מעורר האדם את המדות העליונות להשפיע שפע, כדוגמת מצות הצדקה שאדם נותן, ולבו בטוח שלא יבוא לחסרון אלא אדרבא הוא מעורר את המדות העליונות אל היחוד, וזוכה בבטחונם זה לשפע רב. ומפרט את יחוד המלכות עם היסוד הנעשה על ידי התעוררות התחתונים. ומסיים שזה ענין הברכה הנמצאת אל שומרי השמיטה, כי בבטחונם לקיים רצון ה' הם מעוררים את שפע היחוד, ומתברכים בשפע רב.

(מקור המאמר זוהר פרשת צהר דף קי ע"ב, צנזאורינו כרך י"א עמ' תרל"ה-תרל"ט)

פירוש הפסוק המובא להלן בטח בה' בכל ענייניך, ועשה טוב ועשה מעשים טובים, שכן ארץ ואז תשכון בארץ לאורך ימים, ורעה אמונה ותהיה רועה וניזון משכר האמונה שהאמנת בהקב"ה וסמכת עליו לעשות טוב. (עי' רש"י)

וְכִי תֹאמְרוּ מָה נֹאכַל בשנה השביעית וגו', כדי לפרש פסוק זה רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח הקדים לפרש מה שכתוב בְּטַח בִּיהו'ה וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וְרַעַה אַמּוֹנָה, שפירושו לְעוֹלָם כִּי נֶשׂ יְהִי זְהִיר בְּמֵאֲרִיָּה לעולם יהא אדם זהיר לתלות כל ענייני בקונו, ואמר "לעולם" כי דבר זה נוהג תדיר שאינו נפרד מן האדם בין בהיותו בצרה בין בהיותו בשלוה, תמיד יהיה זהיר לשתף את הדבר אל מקורו, ואל ישים דבריו בסבות הקרובות אלא בסיבות הראשונות, וְיִדְבֶּק לְפִיָּה בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה וידבק לבו באמונה העליונה בסוד האצילות, בְּגִין דִּיהוּי שְׁלִים בְּמֵאֲרִיָּה בכדי שיהיה בלב שלם עם קונו, דְּכַד יְהוּי שְׁלִים בִּיה כי כשיהיה שלם עמו, לֹא יִכְלִין לְאַבְאָשָׁא לִיה כָּל בְּנֵי עֲלָמָא אז לא יכולים להרע לו כל בני העולם, כי הוא מושגח בהשגחה פרטית על ידי הקב"ה,

שָׁכַן אֶרֶץ, אֶרֶץ עֲלֵאָה, דְּהָא לִית לָךְ בְּעֵלְמָא דִּיכּוּל לְמִשְׁרֵי בְּהַדָּה, עַד דִּיתְעַר הָאִי טוֹב לְגַבְהָ, פִּיּוֹן דִּיתְעַר לִיָּה, כְּבִיכּוּל הוּא עֲבִיד לִיָּה, וְכַדִּין שָׁכַן אֶרֶץ, שְׂרֵי בְּגוּוּהָ, אִיכּוּל אִיבָה, אֲשַׁתְּעִשַׁע בְּהַדָּה. וְרַעָה אַמוּנָה, דָּא אֶרֶץ, וְכֻלָּא חַד, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים צב א) וְאַמוּנָתְךָ בְּלִילוּת, וְרַעָה אַמוּנָה, הוּי דְבַר לָהּ בְּכָל רַעוּתָךְ.

וְאִי לָא תְתַעַר לְקַבְּלָהּ הָאִי טוֹב, אַתְרַחֵק מְנָה, וְלָא תִקְרַב בְּהַדָּה, לָא תִקְרַב לְגוֹ אַתּוּן נּוֹרָא יְקִידְתָּא, וְאִי תִקְרַב בְּהַדָּה, בְּדַחִילוֹ, כְּמָאן דְדַחִיל מִן מוֹתָא, דְּהָא פְדִין נּוֹרָא דְלִיק, וְאוּקִיד עֲלְמָא בְּשִׁלְהוּבוּי. וְכִיּוֹן דְאַתְעַר לְקַבְּלָהּ הָאִי טוֹב, פְדִין שְׂאֲרֵי בְּגוּוּהָ, וְלָא תְדַחֵל מְנָה, אַנְתָּ פְדִין (אויב כב כח) וְתַגְזֹר אוּמְר וְיַקֵּם לָךְ וְעַל דְרַכִּיךָ נְגַה אור.

תָּא חֲזִי, בְּנֵי מְהִימְנוּתָא מְדַבְּרֵי לְהָאִי לְרַעוּתְהוֹן בְּכָל יוֹמָא, מָאן אִינוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא, אִינוּן דְמִתְעַרֵי הָאִי טוֹב לְקַבְּלִיהָ, וְלָא חֶס עַל דִּילִיָּה, וְיַדְעֵי דְהָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיָּה יִתִיר, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (משלי יא כד) יֵשׁ מְפַזֵּר וְנוֹסֵף עוֹד, מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְהָאִי אַתְעַר בְּרַכָּאן לְקַבְּלִיהָ, וְלָא יִימָא אִי אַתְּן הָאִי הַשְׁתָּא, מָה אַעֲבִיד לְמַחַר, אֲלֵא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיָּה בְּרַכָּאן עַד בְּלִי דֵי, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ. וְבְגִין כֶּף, וְכִי תֵאמְרוּ מָה נָאכַל בְּשַׁנְהַה הַשְּׁבִיעִית וְגו', מָה פְתִיב, וְצוּיִתִי אַתְּ בְּרַכְתִּי לְכֶם בְּשַׁנְהַה הַשְּׁשִׁית,

מתוק מדבש

כלומר היא מלאה דינים קשים, ואוקיד עֲלְמָא בְּשִׁלְהוּבוּי ושורפת את העולם בשלהבת הדינים שלה.

וְכִיּוֹן דְאַתְעַר לְקַבְּלָהּ הָאִי טוֹב וכיון שמתעורר כנגדה הטוב הזה שהוא היסוד, ומשפיע בה חסדים להמתיק דיניה, פְדִין שְׂאֲרֵי בְּגוּוּהָ וְלָא תְדַחֵל מְנָה אז תוכל לשכון עמה ולא תירא ממנה, ותוכל לפעול אצלה כל משאלות לבך, אַנְתָּ פְדִין כי אתה תהיה אז בבחינת צדיק שעליו נאמר וְתַגְזֹר אוּמְר וְיַקֵּם לָךְ וְעַל דְרַכִּיךָ נְגַה אור כי המלכות תקיים כל מה שתגזור ותבקש ממנה. (רמ"ק ומפרשים)

תָּא חֲזִי, בְּנֵי מְהִימְנוּתָא מְדַבְּרֵי לְהָאִי לְרַעוּתְהוֹן בְּכָל יוֹמָא בא וראה, כי בני האמונה מנהיגים את המלכות לרצונם בכל יום, כלומר היא מקיימת מה שהם שואלים ממנה, ומפרש מָאן אִינוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא מי הם בני האמונה, ואמר אִינוּן דְמִתְעַרֵי הָאִי טוֹב לְקַבְּלָהּ (ה"ג הרמ"ק) אלו הם המעוררים כנגדה את הטוב הזה שהוא היסוד על ידי נתינת צדקה, (כי על ידי זה הם מעלין מִיין נוקצין אֶל המלכות וגורמים שהיסוד יתעורר להסייח עמה), וְלָא חֶס עַל דִּילִיָּה ואינו חס על ממונו, וְיַדְעֵי דְהָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיָּה יִתִיר ויודע שהקב"ה יתן לו יותר, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר כמו שנאמר יֵשׁ מְפַזֵּר לצדקה וְנוֹסֵף עוֹד ועוד נחוסף לו יותר, מָאִי טַעְמָא מה הטעם שנתוסף לו יותר, בְּגִין דְהָאִי אַתְעַר בְּרַכָּאן לְקַבְּלִיהָ לפי שעל ידי הצדקה הוא מעורר ברכות כנגדו, וְלָא יִימָא אִי אַתְּן הָאִי הַשְׁתָּא, מָה אַעֲבִיד לְמַחַר ואל יאמר האדם אם אתן לצדקה מה שיש עתה בידי, מָה אַעֲשֶׂה לְמַחַר, אֲלֵא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיָּה בְּרַכָּאן עַד בְּלִי דֵי אלא יאמין שהקב"ה יתן לו ברכות עד בלי די, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ כמו שביארו חז"ל (נמס' שנת דף לז סוע"צ) על הפסוק והריקותי לכם ברכה עד בלי די, פירוש עד שיבלו שפתותיכם מלומר די.

וְבְגִין כֶּף ובשביל זה כתוב וְכִי תֵאמְרוּ מָה נָאכַל בְּשַׁנְהַה הַשְּׁבִיעִית הֵן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו, מָה פְתִיב אחריו וְצוּיִתִי אַתְּ בְּרַכְתִּי לְכֶם בְּשַׁנְהַה הַשְּׁשִׁית, וְעֵשֶׂת

ומפרש דבריו שָׁכַן אֶרֶץ היינו אֶרֶץ עֲלֵאָה ארץ העליונה שהיא המלכות, דְּהָא לִית לָךְ בְּעֵלְמָא דִּיכּוּל לְמִשְׁרֵי בְּהַדָּה כי אין לך אדם בעולם מי שיכול לשכון עמה, אפילו צדיק גמור, כלומר אין אדם שיכול לסבול תוקף דיניה, עַד דִּיתְעַר הָאִי טוֹב לְגַבְהָ עד שיתעורר הטוב שהוא היסוד להשפיע בה חסדים כדי להמתיק את דיניה, כי המלכות בלי היסוד היא מלאה דינים קשים, פִּיּוֹן דִּיתְעַר לִיָּה כיון שהאדם על ידי מעשיו הטובים יעורר את היסוד, כְּבִיכּוּל הוּא עֲבִיד לִיָּה כביכול נחשב כאילו הוא גרם התעוררות היסוד שישפיע במלכות, וְכַדִּין ואז שָׁכַן אֶרֶץ דהיינו שְׂרֵי בְּגוּוּהָ ותוכל לשכון עם המלכות הנקראת ארץ, כי כבר נמתקו דיניה, אִיכּוּל אִיבָה ותוכל לאכול משפע פירותיה, אֲשַׁתְּעִשַׁע בְּהַדָּה והשתעשע עמה, כלומר שְׁתּוּכַל לְגְרוּס יחודה עס ז"א.

ומפרש עוד כי מה שכתוב וְרַעָה אַמוּנָה, דָּא אֶרֶץ זו היא ארץ היינו המלכות, שאתה תרעה ותנהיג אותה כרצונך, וְכֻלָּא חַד ואמונה וארץ הכל אחד שהם כנויים למלכות, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר כמו שנאמר וְאַמוּנָתְךָ בְּלִילוּת פירוש שהמלכות הנקראת אמונה שולטת בלילות, וְרַעָה אַמוּנָה היינו הוּי דְבַר לָהּ בְּכָל רַעוּתָךְ היה מנהיג אותה בכל רצונך, בבחינת צדיק מושל יראת אלהיים כדלקמן.

ואמר עוד כי וְאִי לָא תְתַעַר לְקַבְּלָהּ הָאִי טוֹב אם לא תעורר את הטוב שהוא היסוד על ידי מעשים טובים לנגדה, דהיינו להמשיך ממנו שפע חסדים אל המלכות, אז אַתְרַחֵק מְנָה וְלָא תִקְרַב בְּהַדָּה תתרחק ממנה שלא תמשיך ממנה שפע על ידי יחודים, כי בודאי תכשל, ולא תקרב אליה אפילו להתפלל אליה תפילות פרטיות, כלומר לָא תִקְרַב לְגוֹ אַתּוּן נּוֹרָא יְקִידְתָּא אל תקרב לכבשן האש הבווערת הרומזת על דינים קשים, כי המלכות בלי היסוד היא מלאה דינים קשים, והיא אש לוהטת בדיניה, והמתקרב אליה בודקים את מעשיו, ובקל יוכל להענש רח"ל, וְאִי תִקְרַב בְּהַדָּה, בְּדַחִילוֹ ואם תקרב אליה בעת צורך גדול להתפלל אליה, אז תהיה ביראה ופחד ה', כְּמָאן דְדַחִיל מִן מוֹתָא כמי שמתירא מן המות, דְּהָא פְדִין נּוֹרָא דְלִיק כי אז היא אש בווערת,

וְעָשָׂתָּ אֶת הַתְּבוּאָה לְשֵׁלֶשׁ הַשָּׁנִים, וְעָשָׂתָּ, וְעָשָׂתָּ מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאֵי וְעָשָׂתָּ, אֶלֶּא לְאַפְקָא ה', דְּאִית לָהּ שְׁמִטָּה וְנִיחָא, וְלֹא עֶבֶד עֲבִידָתָא, פְּתִיב (שְׁמוֹת מו כט) רְאוּ פִי יְהוָה וְגו' נוֹתֵן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לְחֶם יוֹמִים וְגו', פְּגוּוֹנָא דָּא וְצוּיִתִּי אֶת בְּרַכְתֵּי לָכֶם בְּשָׁנָה הַשְּׁשִׁית וְגו'.

מֵתוֹק מִדְּבַשׁ

הַחֹל, וְאִז נִשְׁפַּע שְׁפַע רוּחֲנִי לְכֹל שֶׁשֶׁת הַיָּמִים וְלֹא נִשְׁפַּע שְׁפַע גְּשָׁמִי, וְלִכֵּן לֹא יֵרֵד מִן בְּשֶׁבֶת, פְּגוּוֹנָא דָּא כַּעֲיֵן זֶה כְּתוּב בְּשִׁמְטָה וְצוּיִתִּי אֶת בְּרַכְתֵּי לָכֶם בְּשָׁנָה הַשְּׁשִׁית שֶׁהוּא סוּד הַיְסוּד, וְאִז "וְעָשָׂתָּ אֶת הַתְּבוּאָה לְשֵׁלֶשׁ הַשָּׁנִים" שֶׁהַיְסוּד הִיא מִשְׁפִּיעַ שְׁפַע גַּם לְשָׁנָה הַשְּׁבִיעִית שֶׁהִיא סוּד הַמַּלְכוּת, וּבְשָׁנָה הַשְּׁבִיעִית שֶׁהִיא שׁוֹרֵשׁ שֶׁל כָּל שֶׁשֶׁת הַשָּׁנִים אִז נִשְׁפַּע שְׁפַע רוּחֲנִי לְכֹל שֶׁשֶׁת הַשָּׁנִים הַבְּאוֹת. (רמ"ק וּמְפָרְשִׁים)

אֶת הַתְּבוּאָה לְשֵׁלֶשׁ הַשָּׁנִים, וְיֵשׁ לְשֹׂאֵל לְמָה כְּתוּב וְעָשָׂתָּ, וְעָשָׂתָּ מִבְּעֵי לֵיהּ לְפִי סֹדֵר הַלְשׁוֹן, מֵאֵי וְעָשָׂתָּ לְמָה כְּתוּב בְּלִי אוֹת ה', וּמִשִּׁיב אֶלֶּא לְאַפְקָא ה' אֶלֶּא בָּאָה לְהוֹצִיא אֶת ה' הַאֲחֵרוֹנָה דְּשֵׁם הוּי"ה שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת שֶׁאִינָה מִשְׁפַּעֵת שְׁפַע גְּשָׁמִי בְּשִׁמְטָה רַק שְׁפַע רוּחֲנִי, דְּאִית לָהּ שְׁמִטָּה וְנִיחָא, וְלֹא עֶבֶד עֲבִידָתָא כִּי יֵשׁ לָהּ שְׁמִטָּה וּמְנוּחָה, וְאִינָה עוֹשִׂית וּמִשְׁפַּעֵת שְׁפַע גְּשָׁמִי, וּמִבִּיא רֵאִיָּה וְאִמֵּר פְּתִיב כִּי כְּתוּב רְאוּ פִי יְהוָה נֹתֵן לָכֶם הַשֶּׁבֶת, עַל כֵּן הוּא נוֹתֵן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לְחֶם יוֹמִים וְגו' כְּלוּמֵר בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁהוּא כִּנְגַד הַיְסוּד מִשֵּׁם נִשְׁפַּע הַשְּׁפַע גַּם לְשֶׁבֶת שֶׁהִיא כִּנְגַד הַמַּלְכוּת, וְיוֹם הַשֶּׁבֶת הוּא שׁוֹרֵשׁ כָּל שֶׁשֶׁת יָמֵי

בהר יום חמישי

צדקה מצלת ממות

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אָזְלִי בְּאַרְחָא, פִּגְעוּ בְּהוּא טוֹרָא, אֲשַׁפְחוּ תְּרֵי גַבְרֵי דְהוּוּ אָזְלִי, אֲדַהְכֵי חָמוּ חַד בַּר נָשׁ דְּהוּוּ אֲתִי, וְאָמַר לוֹן, בְּמָטוּ מְנַיִכוּ, הָבוּ לִי מְזוֹנָא פְּתָא דְנַהֲמָא, דְּהַנִּי תְּרִין יוֹמִין דְּתַעֲיִנָּא בְּמַדְבְּרָא, וְלֹא אֲכַלְנָא מְדִי.

אֲשַׁתְּמִיט חַד מְאִינוֹן תְּרֵי גַבְרֵי, וְאִפִּיק מְזוֹנִיָּה דְּאִיהוּ אִיִּתִי לְאוֹרְחָא, וְיָהִיב לֵיהּ, וְאָכִיל וְאֲשַׁקֵּי לֵיהּ, אָמַר לֵיהּ חֲבֵרִיָּה, מַה תַּעֲבִיד מִן מְזוֹנָא, דְּהָא אָנָּא דִּידִי אֲכַלְנָא, אָמַר לֵיהּ, וּמַה עָלִי דִּינְדָּךְ אָנָּא אָזְלִי, יְתִיב גַּבִּיָּה הוּא מְסַפְנָא עַד דְּאָכַל כָּל מַה דְּהוּוּ גַבִּיָּה, וְהוּוּ נַהֲמָא דְּאֲשַׁתְּאָר, יָהִיב לֵיהּ לְאוֹרְחָא, וְאָזְלִי לֵיהּ.

אָמַר רַבִּי חֵיָא, לֹא בָּעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּמִלָּה דָּא יַתְעַבִּיד עַל יָדָן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דִּילְמָא דִּינָּא אֲתַגְזֹר עַל הוּוּא בַּר נָשׁ, וּבָעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְזַמְנָא קַמִּיָּה הָאִי, בְּגִין לְשַׁזְבָּא לֵיהּ.

עַד דְּהוּוּ אָזְלִי, לְאָה הוּוּא גַבְרָא בְּאַרְחָא, אָמַר לֵיהּ חֲבֵרִיָּה, וְלֹא אָמִינָא לָךְ דְּלֹא תַתֵּן נַהֲמָא לְאַחְרָא, אָמַר רַבִּי חֵיָא לְרַבִּי יוֹסִי, הָא מְזוֹנָא גַבְּן, נִיְהִיב לֵיהּ לְמִיכַל, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תַּבְּעִי לְמִיפַק מִנִּיָּה זְכוּתָא, נְזִיל וְנַחֲמִי, דְּהָא וּדְאִי בְּקַפְטוּרֵי דְּדָא טַפְסָא דְּמוֹתָא אֲתַאֲחִיד, וּבָעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְזַמְנָא זְכוּתִיָּה, בְּגִין לְשַׁזְבָּיָה.

מתוק מדבש

הוּוּא מְסַפְנָא, עַד דְּאָכַל כָּל מַה דְּהוּוּ גַבִּיָּה יִשַׁב אוֹתוּ העֵנִי אֲצִלוּ, עַד שֶׁאָכַל כָּל מַה שֶּׁהָיָה אֲצִלוּ, וְהוּוּ נַהֲמָא דְּאֲשַׁתְּאָר יָהִיב לֵיהּ לְאוֹרְחָא, וְאָזְלִי לֵיהּ וְהִלַּחַם שֶׁנִּשְׂאָר לוֹ עוֹד, נָתַן לְעֵנִי לְדוֹרְךָ, וְהִלַּךְ לוֹ לְדוֹרְכוֹ.

אָמַר רַבִּי חֵיָא לְרַבִּי יוֹסִי לֹא בָּעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּמִלָּה דָּא יַתְעַבִּיד עַל יָדָן לֹא רֻצָּה הַקַּב"ה שְׁמִצוּהָ זוֹ תַעֲשֶׂה עַל יְדֵינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא דִּילְמָא דִּינָּא אֲתַגְזֹר עַל הוּוּא בַּר נָשׁ שְׁמֵא אִיזוּה דִּין קֶשֶׁה נְגוּר עַל זֶה הָאָדָם, וּבָעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְזַמְנָא קַמִּיָּה הָאִי, בְּגִין לְשַׁזְבָּא לֵיהּ וְרֻצָּה הַקַּב"ה לְהוֹמִין לְפָנָיו מִצוּהָ זוֹ, כְּדֵי לְהַצִּיל אוֹתוֹ.

עַד דְּהוּוּ אָזְלִי בְּעוֹד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים בְּדוֹרְךָ, לְאָה הוּוּא גַבְרָא בְּאַרְחָא נְלָאָה וְנַתְעִיף בְּדוֹרְךָ אוֹתוֹ הָאָדָם שֶׁנָּתַן אֶת לְחָמוֹ לְעֵנִי, מִחַמַּת רַעבוֹן, אָמַר לֵיהּ חֲבֵרִיָּה אִמַּר לוֹ חֲבֵרוֹ, וְלֹא אָמִינָא לָךְ דְּלֹא תַתֵּן נַהֲמָא לְאַחְרָא וְכִי לֹא אִמַּרְתִּי לְךָ שֶׁלֹּא תַתֵּן לְחָמְךָ לְאַחַר, אָמַר רַבִּי חֵיָא לְרַבִּי יוֹסִי, הָא מְזוֹנָא גַבְּן נִיְהִיב לֵיהּ לְמִיכַל הֲרִי יֵשׁ מְזוֹן אֲצִלְנוּ נִיתֵן לוֹ לְאֲכוּל, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיָא, תַּבְּעִי לְמִיפַק מִנִּיָּה זְכוּתָא אֲתָה רֻצָּה לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ הַזְכוּת, כִּי זְכוּתוֹ יוֹתֵר גְּדוֹל כִּי לְפָנָיו צַעֲרָא אֲגַרָא, וְעִיקַר הַצֵּלְתוֹ הוּא שֶׁאֵף בְּצַעֲרוֹ לֹא יִתְחַרֵּט מִמִּצְוֹתָיו, נְזִיל וְנַחֲמִי נִלְךְ וְנִרְאָה, דְּהָא וּדְאִי בְּקַפְטוּרֵי דְּדָא טַפְסָא דְּמוֹתָא אֲתַאֲחִיד כִּי בּוֹדְאִי בְּצוּרַת פָּנָיו שֶׁל זֶה הָאִישׁ סִירְכָא שֶׁל מִיתָה נֶאֱחָז, כְּלוּמַר שֶׁנְּגוּרָה עָלָיו גּוֹרַת מוֹת, וּבָעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְזַמְנָא זְכוּתִיָּה בְּגִין לְשַׁזְבָּיָה וְרֻצָּה הַקַּב"ה לְהוֹמִין לוֹ זְכוּת מִצוּהָ זוֹ, כְּדֵי לְהַצִּיל אוֹתוֹ בְּזְכוּתָהּ מִן הַמוֹת.

"מאמר צדקה מצלת ממות" ומבואר בו מעשה נורא שראו תלמידי הרשב"י לאדם שנתן צדקה, ונעשה לו גם וניצל ממות. ומבאר כי לפעמים נגזרה על האדם גזירה, ורוצים מהשמים להצילו, ולכן מוזמנים לו עני שיוכה בו, וינצל. ואם האדם בוטה בקב"ה באמת וזוכה לקיים מצות צדקה בשלימות ממזון כשר, זוכה להינצל. ומפרש כי סוד הענין הוא: שהצדקה מעוררת שפע ממדת התפארת להינתן במדת היסוד לצורך תקון מדת המלכות והמתקת דיניה. (מקור המאמר זוהר פרשת זוהר דף קי ע"ג - קיא ע"ה, צנזאוריני כרך יא עמ' תלצט-תשג)

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אָזְלִי בְּאַרְחָא אֵלּוּ הַשְּׁנַי חֲבֵרִים הָיוּ הוֹלְכִים בְּדוֹרְךָ, פִּגְעוּ בְּהוּוּא טוֹרָא פִּגְשׁוּ בַּהַר אַחַד, אֲשַׁפְחוּ תְּרֵי גַבְרֵי דְהוּוּ אָזְלִי מִצָּאוּ שֵׁם שְׁנַי אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים בְּדוֹרְךָ, אֲדַהְכֵי חָמוּ חַד בַּר נָשׁ דְּהוּוּ אֲתִי בֵּין כֵּךְ רָאוּ אָדָם אַחַד שֶׁהָיָה בָּא וְהִגִּיעַ אֲצִל הַשְּׁנַי אֲנָשִׁים, וְאָמַר לוֹן בְּמָטוּ מְנַיִכוּ הָבוּ לִי מְזוֹנָא פְּתָא דְנַהֲמָא וְאִמַּר לְהֵם בְּבַקְשָׁה מִכֶּם תְּנוּ לִי מְזוֹן פֶּת לַחֵם לְאֲכוּל, דְּהַנִּי תְּרִין יוֹמִין דְּתַעֲיִנָּא בְּמַדְבְּרָא וְלֹא אֲכַלְנָא מְדִי כִּי זֶה שְׁנַי יָמִים שְׁטַעֲיִתִי בְּמַדְבַּר וְלֹא אֲכַלְתִּי כְּלוּם.

אֲשַׁתְּמִיט חַד מְאִינוֹן תְּרֵי גַבְרֵי נִשְׁמַט אַחַד מֵאוֹתָם שְׁנַי אֲנָשִׁים וְהִלַּךְ לוֹ בַּעַד, וְאִפִּיק מְזוֹנִיָּה דְּאִיהוּ אִיִּתִי לְאוֹרְחָא וְיָהִיב לֵיהּ וְהוֹצִיא מְזוֹנוֹ שֶׁהֵבִיא עִמוֹ צִידָה לְדוֹרְךָ וְנָתַן לוֹ, וְאָכִיל וְאֲשַׁקֵּי לֵיהּ וְהִאֲכִיל וְהִשְׁקָה אוֹתוֹ, אָמַר לֵיהּ חֲבֵרִיָּה, מַה תַּעֲבִיד מִן מְזוֹנָא אִמַּר לוֹ חֲבֵרוֹ, מַה תַּעֲשֶׂה כִּשְׁתַּצְטַרְךָ לְמִזוֹן, דְּהָא אָנָּא דִּידִי אֲכַלְנָא כִּי אֲנִי אוֹכַל אֶת שְׁלִי וְלֹא אֲתֵן לְךָ מִמְזוֹנִי, אָמַר לֵיהּ חֲבֵרוֹ, וּמַה, עָלִי דִּינְדָּךְ אָנָּא אָזְלִי וּמַה אֲתָה חוֹשֵׁב, וְכִי עַל הַמְזוֹן שֶׁלְךָ אֲנִי סוֹמֵךְ לְלַכַּת בְּדוֹרְךָ, יְתִיב גַּבִּיָּה

אֲדֹהָכִי יְתִיב הֵהוּא בַר נָשׁ וְנָאִים תַּחֲוֹת חֵד אֵילָנָא, וְחִבְרִיָּה אֲתַרְחִיק מַנְיָה, וְיִתִּיב בְּדַרְךְ אַחְרָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיִיא, הַשְׁתָּא גִיתִיב וְנַחְמִי, דְּוֹדַי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵי לְמַרְחַשׁ לִיה נִיסָא, קָמוּ וְאוּרִיכוּ. אֲדֹהָכִי חָמוּ חֵד טִיפְסָא בְּשִׁלְהוּבֵי קָאִים גַּבִּיה, אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּוִי עַל הֵהוּא בַר נָשׁ דִּהֲשָׁתָא יִימוֹת, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זַפְּאָה הֵהוּא בַר נָשׁ דִּקְדָּשָׁא בְרִיךְ הוּא יִרְחִישׁ לִיה נִיסָא.

אֲדֹהָכִי נַחַת מְאִילָנָא חֵד חוּיָא, וּבְעָא לְמַקְטְלִיה, קָם הֵהוּא טַפְסָא עַלִּיה וְקַטְלִיה, קִסְטָר בְּרִישִׁיה טַפְסָא וְאֹזֵל לִיה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְלֹא אָמִינָא לְךָ דִּקְדָּשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעָא לְמַרְחַשׁ לִיה נִיסָא, וְלֹא תִיפּוּק זְכוּתִיה מַנְיָה, אֲדֹהָכִי אֲתַעַר הֵהוּא בַר נָשׁ, וְקָם וְאֹזֵל לִיה, אֲחִידוּ בֵיה רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי, וְיִהְיֶה לִיה לְמִיכַל, בְּתַר דְּאָכַל, אֲחִוִּיאוּ לִיה נִיסָא דִּרְחִישׁ לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים לו ג) בְּטַח בִּיהוּ"ה וְעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וּרְעֵה אַמוּנָה, זַפְּאָה חוּלְקִיה דְּבַר נָשׁ דְּעַבִּיד טוֹב מְדִידִיה, דְּהָא אֲתַעַר טוֹב בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וּבְמָה בְּצַדְקָה, דְּכַד אֲתַעַר צְדָקָה, הָא טוֹב פְּדִין אֲתַעַר לְגַבִּי פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל.

וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי י ב) וְצַדִּיקָה תַצִּיל מַמּוֹת, מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּצַדִּיקָה אֵילָנָא דְחֵיִי הוּא, וְאֲתַעַר עַל הֵהוּא אֵילָנָא דְמוֹתָא, וְנָטִיל אֵינוֹן דְּאֲחִידֵן בֵּיה, וְשׂוֹיב לֹון מִן מוֹתָא, מְאֵן גְּרִים לְהֵהוּא אֵילָנָא דְחֵיִי דְאֲתַעַר לְהֵאִי, הוּי אֵימָא הֵהִיא צְדָקָה דְאִיהוּ עַבִּיד, כְּבִיכּוּל הוּא עַבִּיד לִיה לְעֵילָא, כְּמָה דָּאֲתָא אָמַר (תהלים קו ג) עוֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת, וְהָא אֲתַמַּר.

מתוק מדבש

משלו ולא מן הגזל, דְּהָא אֲתַעַר טוֹב בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל כִּי הוּא מעורר את שפּע היסוד הנקרא טוב להשפיע שפּע בכנסת ישראל שהיא המלכות, וּבְמָה מעורר את היסוד, ואמר בְּצַדִּיקָה בכח זכות הצדקה, דְּכַד אֲתַעַר צְדָקָה כִּי כאשר מתעורר צדקה שהוא סוד התפארת להשפיע ביסוד, הָא טוֹב פְּדִין אֲתַעַר לְגַבִּי פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל הֵרִי אז מתעורר הטוב שהוא היסוד להשפיע אל המלכות.

וְעַל דָּא כְּתִיב ועל זה נאמר וְצַדִּיקָה תַצִּיל מַמּוֹת, מְאִי טַעְמָא מהו הטעם שעל ידי צדקה ניצולים מן המות, בְּגִין דְּצַדִּיקָה אֵילָנָא דְחֵיִי הוּא לפי שצדקה הוא עץ החיים שהוא התפארת דו"א, המשפיע שפּע אל היסוד, וְאֲתַעַר עַל הֵהוּא אֵילָנָא דְמוֹתָא והוא מתעורר על עץ המות שהוא המלכות להמתיק דיניה, שבגורת דיניה היא המות, וגם רגליה יורדות מות, וְנָטִיל אֵינוֹן דְּאֲחִידֵן בֵּיה ולוקח את אלו שאחוזים בו, על ידי שמשפיע בה שפּע חיים ומהפכה ממות לחיים וגזרותיה מתבטלות, וְשׂוֹיב לֹון מִן מוֹתָא ומציל אותם מן המות, וכל זה נעשה על ידי הצדקה, אם כן מְאֵן גְּרִים לְהֵהוּא אֵילָנָא דְחֵיִי דְאֲתַעַר לְהֵאִי מי גרם להעץ החיים שהוא התפארת שיתעורר להמתיק את דיני המלכות, הוּי אֵימָא הֵהִיא צְדָקָה דְאִיהוּ עַבִּיד הוּי אומר שהיא הצדקה שאדם עושה, כְּבִיכּוּל הוּא עַבִּיד לִיה לְעֵילָא כְּבִיכּוּל נחשב לו כאילו הוא עשה למעלה, כלומר כאילו תיקן את מלכות למעלה שתתייחד עם דו"א הנקרא עץ החיים, כְּמָה דָּאֲתָא אָמַר כמו שנאמר עוֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת שמתקן בצדקה את המלכות הנקראת "עת" על ידי היסוד שנקרא "כל", וְהָא אֲתַמַּר הֵרִי למדנו ענין זה כראוי. וזה שאמר "בטח בה" שיתן לך די מחסורך, "ועשה טוב" פירוש שתתן צדקה לתיקון היסוד ובזה תנצל מן המות, ואז "שכן ארץ" שתחיה בעולם הזה, "ורעה אמונה" ותזכה עוד להרבה מצות בזכות האמונה. (רמ"ק ומפרשים)

אֲדֹהָכִי יְתִיב הֵהוּא בַר נָשׁ וְנָאִים תַּחֲוֹת חֵד אֵילָנָא בֵּין כַּךְ יִשַׁב אוֹתוֹ הָאִישׁ וַיִּשֶׁן תַּחַת אֵילָן אֶחָד, וְחִבְרִיָּה אֲתַרְחִיק מַנְיָה וְיִתִּיב בְּדַרְךְ אַחְרָא וּחִבְרוּ נִתְרַחַק מִמֶּנּוּ וַיִּשַׁב בְּדַרְךְ אַחֲרָת, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיִיא, הַשְׁתָּא גִיתִיב וְנַחְמִי עַתָּה נִשַׁב וּנְרָאָה, דְּוֹדַי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵי לְמַרְחַשׁ לִיה נִיסָא כִּי בּוֹדַי הִקְבִּי"ה רוּצָה לַעֲשׂוֹת לוֹ נֶס, קָמוּ וְאוּרִיכוּ קָמוּ וְהַמְתִּינוּ שֵׁם.

אֲדֹהָכִי חָמוּ חֵד טִיפְסָא בְּשִׁלְהוּבֵי קָאִים גַּבִּיה בֵּין כַּךְ רְאוּ חֵיָה רְעָה מְלֵאָה בְּשִׁלְהַבַת הַכַּעַס עוֹמַדַת אֲצִלוּ, אָמַר רַבִּי חֵיִיא לְרַבִּי יוֹסִי, וּוִי עַל הֵהוּא בַר נָשׁ דִּהֲשָׁתָא יִימוֹת אוּי עַל זֶה הָאִישׁ כִּי עַתָּה יָמוֹת, וְלֹא הִיָּה סִיפּוּק בֵּידֶם לְהַצִּילוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיִיא, זַפְּאָה הֵהוּא בַר נָשׁ דִּקְדָּשָׁא בְרִיךְ הוּא יִרְחִישׁ לִיה נִיסָא אֲשֵׁרִי לֵאשִׁי זֶה כִּי הִקְבִּי"ה יַעֲשֶׂה לוֹ נֶס.

אֲדֹהָכִי נַחַת מְאִילָנָא חֵד חוּיָא וּבְעָא לְמַקְטְלִיה בֵּין כַּךְ יִרַד מִן הָאֵילָן נַחַש אֶחָד רוּצָה לְהַרוּג לְאוֹתוֹ הָאִישׁ, קָם הֵהוּא טַפְסָא עַלִּיה וְקַטְלִיה קָמָה אוֹתָהּ הַחִיָּה עַל הַנַּחַשׁ וְהִרְגָתוּ, אַחַר כַּךְ קִסְטָר בְּרִישִׁיה טַפְסָא וְאֹזֵל לִיה הַפְּכָה הַחִיָּה אֶת רֵאשָׁה וְהִלְכָה לָהּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֵיִיא, וְלֹא אָמִינָא לְךָ דִּקְדָּשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעָא לְמַרְחַשׁ לִיה נִיסָא וְלֹא אֲמַרְתִּי לְךָ שֶׁהִקְבִּי"ה רוּצָה לַעֲשׂוֹת לוֹ נֶס, וְלֹא תִיפּוּק זְכוּתִיה מַנְיָה וְלֹא תוֹצִיא אֶת הַזְכוּת מִמֶּנּוּ עַל יַדִּי שֶׁתֵּתֶן לוֹ לְאֹכּוֹל, אֲדֹהָכִי אֲתַעַר הֵהוּא בַר נָשׁ וְקָם וְאֹזֵל לִיה בֵּין כַּךְ נִתְעוֹרַר אוֹתוֹ הָאָדָם מְשִׁינְתוֹ וְקָם וְהִלֵּךְ לוֹ, אֲחִידוּ בֵּיה אַחֲזוּ בּוֹ רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי, וְיִהְיֶה לִיה לְמִיכַל וְנַתְּנוּ לוֹ לְאֹכּוֹל, בְּתַר דְּאָכַל, אֲחִוִּיאוּ לִיה נִיסָא דִּרְחִישׁ לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַחַר שֶׁאֲכַל הִרְאוּ לוֹ אֶת הַנֶּס שֶׁעָשָׂה לוֹ הִקְבִּי"ה. (רמ"ק ומפרשים)

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר לְפָרֵשׁ מַה שֶׁכְּתוּב בְּטַח בִּיהוּ"ה וְעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וּרְעֵה אַמוּנָה, ואמר זַפְּאָה חוּלְקִיה דְּבַר נָשׁ דְּעַבִּיד טוֹב מְדִידִיה אֲשֵׁרִי חִלְקוּ שֶׁל הָאָדָם הַעוֹשֶׂה טוֹב וְחֹסֵד

דְּמִתְדַבְּקֵן בֵּיהּ, דְּהָא מְנַיְהוּ מֵהֵוּא סְפִירוּ וְנִהִירוּ, נְהִיר כֹּל עֲזָקָא וְעֲזָקָא וְנִצִּיץ בְּנִצְיָו, בְּגִין דְּבְהָא יוֹמָא מִתְעַטְרֵן שְׁמַיָּם, וְסִלְקִין בְּשִׁמְא קְדִישָׁא יְתִיר מִשְׁאָר יוֹמִין.

מתוק מדבש

ז"א עולה כלל אלא מקבל מוחין ומקיפים למטה במקומו מישסו"ת.
(שע"ר ומק"מ ומפרשים)

וכן פירש האריז"ל צע"ח ש"ה פ"ה על פסוק זה, כי סוד השמים מספרים, היינו כי השמים הוא ז"א בחינת רוח הכולל י"ס, המספרים ומוהירים למלכות הנקראת כבוד א"ל, כנוכר צפ' תרומה דף קלו ע"ג.

ומאירים ציוס השצת צמלכות הנקראת כבוד א"ל, דְּהָא מְנַיְהוּ מֵהֵוּא סְפִירוּ וְנִהִירוּ כי מהם היינו מאותה ההארה שמאירים הו"ק דו"א, נְהִיר כֹּל עֲזָקָא וְעֲזָקָא וְנִצִּיץ בְּנִצְיָו מאירה כל טבעת וטבעת שהם הו"ק לנוקבא מלד המסד ומתנווללים מלד הגזורה, בְּגִין דְּבְהָא יוֹמָא מִתְעַטְרֵן שְׁמַיָּם לפי שציוס השצת מתעטרים השמים דהיינו הו"ק דו"א, וְסִלְקִין בְּשִׁמְא קְדִישָׁא יְתִיר מִשְׁאָר יוֹמִין ועולים השמים צסם הקדוש שהם או"א ומאירים מהם יותר מנשאר ימי החול, כי צסאר ימי החול אין

הָכִי אֶתְעַר לְעִילָא, וְעַל דָּא כְּתִיב (שם קו ג) אֲשָׁרֵי שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט עוֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת, עוֹשֵׂה צְדָקָה, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא כְּבִיכּוּל, הוּא עֶבֶיד לֵיהּ.

תָּא חֲזִי, מִסְפְּנָא הָא אֶתְמַר מֵאן הוּא אֶתְרִיהּ, מְאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּמִסְפְּנָא לָא אֵית לֵיהּ מְדִילִיהּ פְּלוּם, אֶלְא מַה דִּיהֲבִין לֵיהּ, וְסִיְהָרָא לָא אֵית לָהּ נְהוּרָא מְדִילִיהּ אֶלְא מַה דִּיהֲבִיב לָהּ שְׁמָשָׁא.

תָּא חֲזִי, אֲמַאי עֲנִי חָשׁוּב פְּמַת, מְאֵי טַעְמָא, בְּגִין דִּיהֲוֵא אֶתְר גְּרִים לֵיהּ, דִּיהָא בְּאֶתְר דְּמוֹתָא הוּא שְׂכִיחַ, וּבְגִין כְּפֵךְ אֶקְרִי מַת, הֵהוּא דְחִיִּים עֲלֵיהּ, הוּא יְהִיב לֵיהּ צְדָקָה, אֵילְנָא דְחִיִּי שְׂרִיא עֲלוּי, כְּמַה דָּאֶתְ אָמַר (משלי י ב) וְצְדָקָה תְּצִיל מַמּוֹת, וּכְגִוּוֹנָא דְעֶבֶיד בְּר נָשׁ לְתַתָּא, הָכִי נְמִי עֶבֶיד לְעִילָא מְמֹשׁ, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דְזָכִי לְמַעַבְד שְׁמָא קְדִישָׁא לְעִילָא, בְּגִין כְּפֵךְ צְדָקָה סְלִיק עַל פְּלָא.

מתוק מדבש

שבמקום המלכות הנקראת אילנא דמותא שם הוא נמצא ואחוז, ובגין כְּפֵךְ אֶקְרִי מַת לִכְן הוּא נחשב ונקרא מת, לִכְן הֵהוּא דְחִיִּים עֲלֵיהּ זֶה האדם שמרחם עליו, הוּא יְהִיב לֵיהּ צְדָקָה הוּא נותן לו צדקה ומחיה אותו, ועשה עצמו בסוד ז"א שמשפיע למלכות, לִכְן מדה כנגד מדה אֵילְנָא דְחִיִּי שְׂרִיא עֲלוּי העץ הנקרא חיים שורה עליו ומחיה אותו, כְּמַה דָּאֶתְ אָמַר כמו שנאמר וְצְדָקָה תְּצִיל מַמּוֹת פִּירוּשׁ על ידי הצדקה הוּא מציל את העני מלהיות תחת אילן המות, וּכְגִוּוֹנָא דְעֶבֶיד בְּר נָשׁ לְתַתָּא ונמצא כי כמו שהאדם עושה למטה, שמחיה את העני הנקרא מת, הָכִי נְמִי עֶבֶיד לְעִילָא מְמֹשׁ כֵּךְ הוּא עוֹשֵׂה ומתקן למעלה ממֹשׁ, כִּי עַל יְדֵי הצדקה המלכות מסתלקת מן אחיזת החיצונים הנקראים מות, ועולה אל ז"א הנקרא עץ החיים לסוד היחוד, לִכְן זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דְזָכִי לְמַעַבְד שְׁמָא קְדִישָׁא לְעִילָא אשרי חלקו מי שזוכה לעשות ולתקן את השם הקדוש למעלה, בְּגִין כְּפֵךְ צְדָקָה סְלִיק עַל פְּלָא בשביל זה מצות צדקה עולה על כל המצות.

עֶבֶיד לְתַתָּא כְּעִין שְׁהוּא עוֹשֵׂה למטה, הָכִי אֶתְעַר לְעִילָא כֵּךְ מתעורר למעלה, וְעַל דָּא כְּתִיב ועל זה נאמר אֲשָׁרֵי שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט עוֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת, ומפרש עוֹשֵׂה צְדָקָה הנה צדקה דָּא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא כְּבִיכּוּל זהו הקב"ה הנקרא צדקה, הוּא עֶבֶיד לֵיהּ הוּא עוֹשֵׂה ומתקן אותו, כלומר על ידי נתינת הצדקה הוּא מתקן את ז"א שישפיע שפע למלכות ויתחבר עמה.

תָּא חֲזִי, מִסְפְּנָא הָא אֶתְמַר מֵאן הוּא אֶתְרִיהּ בֵּא וּרְאָה, הֲרִי לְמַדְנֵי מִי הוּא מְקוּמוֹ ואחוזתו של העני, והיינו המלכות, מְאֵי טַעְמָא מַה הִטְעַם שִׁשִּׁים הוּא אחוזתו, בְּגִין דְּמִסְפְּנָא לָא אֵית לֵיהּ מְדִילִיהּ פְּלוּם לפי שלעני אין לו משלו כלום, אֶלְא מַה דִּיהֲבִין לֵיהּ אֵלְא מַה שְׂאֲחָרִים נותנים לו, וְסִיְהָרָא לָא אֵית לָהּ נְהוּרָא מְדִילִיהּ וכן הלבנה שהיא המלכות אין לה אור משלה, אֶלְא מַה דִּיהֲבִיב לָהּ שְׁמָשָׁא אֵלְא מַה שֶׁהִשְׁמַשׁ שְׁהוּא סוּד ז"א, נותן ומאיר לה.

תָּא חֲזִי, אֲמַאי עֲנִי חָשׁוּב פְּמַת בֵּא וּרְאָה, לְמַה אִמְרוּ חוּז"ל (נמס' נדרים סד ע"ג) כִּי עֲנִי חָשׁוּב כְּמַת, מְאֵי טַעְמָא מַהוּ טַעַם הַדְּבַר, וְאִמְרוּ בְּגִין דִּיהֲוֵא אֶתְר גְּרִים לֵיהּ לפי שמקום אחוזתו במלכות גרם לו, דִּיהָא בְּאֶתְר דְּמוֹתָא הוּא שְׂכִיחַ לפי

לְעִילָא, דְאֵתִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַתְחַבְרָא בְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, פְּדִין וּשְׁכַבְתֶּם וְאִין מַחְרִיד, מְאִי טַעְמָא, בְּגִין וְהַשְׁבַּתִי חַיָּה רְעָה מִן הָאָרֶץ, דָּא חַיָּה דְזִינָא בִישָׂא לְתַתָּא, וּמְאִי אִיהִי אַגְרָת בַּת מַחֲלָת, הִיא וְכָל סִיעְתָּא דִילָהּ.

הָאִי בְּלִילְיָא, בִּימָמָא, בְּנִי נָשָׂא דְאֵתוּ מְסֻטְרָהָא דָּא, הָדָא הוּא דְכְתִיב וְחָרֵב לֹא תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם. רַבִּי אָבָא אָמַר, הָא אוּקְמוּהּ, דְאֶפִּילוּ חָרֵב שְׁלוֹם, פְּגוֹן פְּרַעְה נָכָה. אָבָל וְחָרֵב לֹא תַעֲבֹר, דָּא סִיעְתָּא דִילָהּ, וְהַשְׁבַּתִי חַיָּה רְעָה, דְלֹא תִשְׁלוּט בְּאַרְעָא, וְאֶפִּילוּ הַעֲבָרָה בְּעֵלְמָא לֹא תַעֲבֹר עֲלֵיכוּ, וְאֶפִּילוּ חָרֵב דְשָׂאָר עֲמִין, וְאֶפִּילוּ בַר נֶשׁ מְזִינָא, לֹא יַעֲבֹר עֲלֵיכוּ.

מתוק מדבש

מחלת היא ושמונה עשרה רבוא של מלאכי חבלה יוצאין, וכל אחד ואחד יש לו רשות לחבל בפני עצמו.

רַבִּי אָבָא אָמַר שלכאורה קשה שהיה ראוי להקדים וחרב לא תעבור בארצכם, שהיא יותר מצויה מחיה רעה, לזה אמר הָא אוּקְמוּהּ הרי ביארו חז"ל (נמס' טענית כג ע"ג) דְאֶפִּילוּ חָרֵב שְׁלוֹם לֹא תַעֲבֹר בארצכם, פְּגוֹן פְּרַעְה נָכָה שרצה לעבור דרך ארץ ישראל להלחם בכרכמיש על פרת ומנעו יאשיהו המלך (כמנצ'ר, דה"ג לה כ"א) לכן איחרו הכתוב. אָבָל עתה נפרש בזה האופן, כי מה שכתוב וְחָרֵב לֹא תַעֲבֹר, דָּא סִיעְתָּא דִילָהּ זו היא המחנה שלה, כי הם שלוחיה הבאים מצדה, והם בני אדם הממונים להחריב ולהשמיד, ולכן תחילה הקדים וְהַשְׁבַּתִי חַיָּה רְעָה היא אַגְרָת בַּת מַחֲלָת בעצמה, דְלֹא תִשְׁלוּט בְּאַרְעָא שלא תשלוט בארץ, ואחר כך הוסיף וְאֶפִּילוּ הַעֲבָרָה בְּעֵלְמָא לֹא תַעֲבֹר עֲלֵיכוּ ואפילו בהעברה בעלמא לא תעבור עליכם, וְאֶפִּילוּ חָרֵב דְשָׂאָר עֲמִין ואפילו חרב של שאר עמים לא תעבור, וְאֶפִּילוּ בַר נֶשׁ מְזִינָא לֹא יַעֲבֹר עֲלֵיכוּ ואפילו איש מזויין לא יעבור עליכם. (הרמ"ו ומפרשים)

שהוא סוד היסוד שיתחבר עמה, והיינו דְאֵתִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַתְחַבְרָא בְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שבא הקב"ה שהוא ז"א להתחבר בכנסת ישראל שהיא המלכות על ידי היסוד, פְּדִין אז נאמר וּשְׁכַבְתֶּם וְאִין מַחְרִיד פירוש שלא תצטרכו לחרוד ולרגז מהחיצונים, מְאִי טַעְמָא מהו טעם הדבר, ואמר בְּגִין וְהַשְׁבַּתִי חַיָּה רְעָה מִן הָאָרֶץ ומפרש דָּא חַיָּה דְזִינָא בִישָׂא לְתַתָּא זו היא חיה של מין הקליפה הרעה שלמטה, וּמְאִי אִיהִי ומי היא, ואמר אַגְרָת בַּת מַחֲלָת, הִיא וְכָל סִיעְתָּא דִילָהּ היא עם כל המחנה והחבורה שלה, שעליהם אמר הקב"ה והשבתי ובטלתי אותם מן ארץ ישראל, כדי שלא יעכבו את נשמות ישראל מלעלות למעלה בעת שינתם.

הָאִי בְּלִילְיָא זה נאמר בלילה, שהקב"ה מבטל את שליטתם, בִּימָמָא ביום יתקיים סוף הפסוק, היינו בְּנִי נָשָׂא דְאֵתוּ מְסֻטְרָהָא (ה"ג ד"א) בני אדם הבאים מצדה, שהם לסטים מזוינים לא יעברו בארץ ישראל, הָדָא הוּא דְכְתִיב זהו שכתוב וְחָרֵב לֹא תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם והיינו בני אדם מזויני חרב.

מובא במס' פסחים (דף ק"ג סו"ע"ג), בזה הלשון: תניא לא יצא יחידי בלילה לא בלילי רביעות ולא בלילי שבתות, מפני שאַגְרָת בַּת

בחקותי יום שלישי

טעם לשמחת שבתות וימים טובים בגלות

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר (ש"ר ב ט) דוּמָה דוּדֵי לְצַבִּי אוּ לְעוֹפֵר הָאֵילִים, הִנֵּה זֶה וְגו', זְפַאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּזָכוּ דְמִשְׁפּוֹנָא דָא לְמַהוּי גַבְיֵיהוּ מִן מְלָפָא עֲלָאָה, דְאָף עַל גַּב דְאֵינוֹן בְּגִלוּתָא, קְדָשָא בְרִיךְ הוּא אָתִי בְּכָל רִישׁ יְרַחֵי וְשַׁבְתֵּי וְזַמְנֵי, לְאִשְׁגָחָא עֲלֵיהוּ, וְלְאִסְתַּפְּלָא בְּהוּא מִשְׁפּוֹנָא דְאִית לֵיה גַבְיֵיהוּ, דְאִיהוּ פְסוּפָא דִילֵיה.

לְמַלְפָא דְסַרְחָא מְטְרוֹנִיתָא, אִפְקָה מְהִיכְלֵיהָ, מָה עֲבַדְתָּ, נְטִלְתָּ בְרָה דִילֵיהָ פְסוּפָא דְמְלָפָא רַחֲמָא דִילֵיהָ, וּבְגִין דְדַעְתָּא דְמְלָפָא עֲלָהָ, שְׁבַקִּיהָ בִידְחָא, בְּשַׁעְתָּא דְסִלִּיק רַעוּתָא דְמְלָפָא עַל מְטְרוֹנִיתָא וְעַל בְּרָה, הוּא סִלִּיק אַגְרִין וְנַחֲתֵי דְרַגְיָן, וְסִלִּיק כְּתָלִין, לְאִסְתַּפְּלָא וְלְאִשְׁגָחָא בֵּין נוֹקְבֵי פוּתְלֵי עֲלֵיהוּ, בֵּין דְחָמֵי לוֹן, שְׂאֲרֵי בְכֵי מְאַחֲרֵי קוֹסְטֵי פוּתְלָא, וְלִבְתָּר אָזִיל לֵיהָ.

כֶּף יִשְׂרָאֵל, אָף עַל גַּב דְאֵינוֹן נְפָקוּ מְהִיכְלֵיהָ דְמְלָפָא, הֵהוּא מִשְׁפּוֹנָא לָא שְׁבָקוּ, וּבְגִין דְרַעוּתָא דְמְלָפָא

מתוק מדבש

ולהסתכל באותו המשכון שיש לו אצלם, דְאִיהוּ פְסוּפָא דִילֵיהָ שהוא החמדה שלו, כי על ידי קיום המצות התלויות באלו הזמנים יש יחוד לפי מדרגת אותה השעה, ויש תוספת קדושה.

לְמַלְפָא דְסַרְחָא מְטְרוֹנִיתָא משל למלך שחטאה לו המלכה, **אִפְקָה מְהִיכְלֵיהָ** והוציאה מן היכלו, **מָה עֲבַדְתָּ מָה עֲשִׂיתָ** המלכה, **נְטִלְתָּ בְרָה דִילֵיהָ פְסוּפָא דְמְלָפָא רַחֲמָא דִילֵיהָ** לקחה עמה את הבן שלו שהוא חמדת המלך והאהוב שלו, **וּבְגִין דְדַעְתָּא דְמְלָפָא עֲלָהָ** ולפי שדעתו של מלך על המלכה להחזירה להיכלו, **לִכְן שְׁבַקִּיהָ בִידְחָא** עזב את בנו בידה, **בְּשַׁעְתָּא דְסִלִּיק רַעוּתָא דְמְלָפָא עַל מְטְרוֹנִיתָא וְעַל בְּרָה** בשעה שעולה רצונו וחשקו של המלך לראות את המלכה ואת בנו, **הוּא סִלִּיק אַגְרִין וְנַחֲתֵי דְרַגְיָן וְסִלִּיק כְּתָלִין** הוא עולה בעליות ויורד במדרגות ועולה על הכתלים, **לְאִסְתַּפְּלָא וְלְאִשְׁגָחָא בֵּין נוֹקְבֵי פוּתְלֵי עֲלֵיהוּ** להסתכל ולהביט בין נקבי הכותל עליהם, **בֵּין דְחָמֵי לוֹן, שְׂאֲרֵי בְכֵי מְאַחֲרֵי קוֹסְטֵי פוּתְלָא** כיון שראה אותם בשפלות ובצער, מתחיל לבכות מאחורי סדקי הכותל, **וְלִבְתָּר אָזִיל לֵיהָ** ואחר כך הולך לו וחוזר למקומו.

הנה המשל אינו דומה לנמשל, כי במשל כעס המלך על המלכה, והניח את הבן אצלה בשביל שעדיין רצונו בה, ובנמשל כעס הקב"ה על הבן שהם ישראל, והניח את המלכה שהיא השכינה עמהם, אלא בזה הם שווים שמניחים את מי שהוא החביב אצל מי שאינו חביב.

כֶּף יִשְׂרָאֵל כך הוא עם בני ישראל, **אָף עַל גַּב דְאֵינוֹן נְפָקוּ מְהִיכְלֵיהָ דְמְלָפָא** אף על פי שבעת החורבן יצאו מהיכלו של המלך והלכו בגלות, **הֵהוּא מִשְׁפּוֹנָא לָא שְׁבָקוּ** את המשכון ההוא שהיא השכינה לא עזבו, רק לקחו אותה עמהם, כלומר שהראו אהבתם אל ה' ודבקו בשכינה ומסרו נפשם על קידוש השם, **וּבְגִין דְרַעוּתָא דְמְלָפָא עֲלֵיהוּ** ולפי שרצונו וחשקו של

"מאמר טעם לשמחת שבתות וימים טובים" ומבואר בו כי בראשי חרשים שבתות ומועדים שיש בהם יחוד ותוספת קדושה, הקב"ה משגיח על ישראל בזמן הגלות. ומבאר שהטעם להשגחה הוא כי השכינה גלתה עם ישראל, ובזמנים אלו יש לה מעט עליה אל היחוד, וכשהקב"ה נכסף אל יחוד השכינה, ממילא הוא משגיח גם בנו, כי מקומה עמו. ומבאר עוד כי אור השכינה מאיר על ראשי ישראל בבתי כנסיות להיות להם לעזר ולסיוע, וזה הטעם לחלונות בבית הכנסת. ומסיק שלפי שאנו זוכים באלו המועדים להשגחה מהקב"ה שזכרונו עולה לפניו, לכן צריכים אנו להיות בשמחה באלו הזמנים.

(מקור המאמר זוהר פרשת נחוקתי דף ק"ד ע"ג, ציטורינו ככך יא עמ' תשמ"ה-תשמ"ו)

פירוש הפסוק המובא להלן, המדבר שם מענין ביאת הגואל, ואמר דומה דודי לצבי בקלות מרוצתו דומה הוא לצבי, או לעופר האילים שהוא ולד האיל, שהם רצים בקלות, הנה זה עומד אחר כותלנו משגיח מן החלונות מציין מן החרכים וכאילו הוא עומד כבר אחר כותל בתינו ומשגיח בי דרך החלונות ומגלה עצמו אלי דרך החרכים, והנמשל הוא, לומר שהקב"ה כבר מוכן להשיב שכינתו אלי וימהר את הקץ, וכאילו כבר בא ומשגיח עלי בעין חמלתו. (מנודות)

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר לפרש מה שכתוב **דוּמָה דוּדֵי לְצַבִּי אוּ לְעוֹפֵר הָאֵילִים, הִנֵּה זֶה** עומד אחר כותלנו משגיח מן החלונות מציין מן החרכים, והקדים ואמר **זְפַאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל** אשריהם ישראל, **דְּזָכוּ דְמִשְׁפּוֹנָא דָא** שזכו שזה המשכון שהיא השכינה הקדושה, **לְמַהוּי גַבְיֵיהוּ מִן מְלָפָא עֲלָאָה** תהיה אצלם ממלך העליון ב"ה, **דְאָף עַל גַּב דְאֵינוֹן בְּגִלוּתָא** שאף על פי שהם בגלות, **קְדָשָא בְרִיךְ הוּא אָתִי בְּכָל רִישׁ יְרַחֵי וְשַׁבְתֵּי וְזַמְנֵי לְאִשְׁגָחָא עֲלֵיהוּ** הקב"ה בא בכל ראש חדש ושבת ומועד להשגיח עליהם, **וְלְאִסְתַּפְּלָא בְּהוּא מִשְׁפּוֹנָא דְאִית לֵיה גַבְיֵיהוּ**

עֲלִייהוּ, שְׁבָקִיָּה עֲמַהוּן, בְּשַׁעֲתָא דְסָלִיק רְעוּתָא דְמִלְפָּא קְדִישָׁא עַל מְטְרוֹנִיתָא, וְעַל יִשְׂרָאֵל, סָלִיק אֲגְרִין, נְחִית דְרַגִּין, וְסָלִיק פְתָלִין, לְאַסְתְּפְלָא וּלְאַשְׁגָּחָא בֵּין קוֹסְטִי פּוֹתְלָא עֲלִייהוּ, פִּיּוֹן דְחָמִי לֹון שְׂאֲרִי וּבְכִי, הָדָא הוּא דְכְתִיב דּוּמָה דּוּדִי לְצַבִּי אוּ לְעוֹפֵר הָאֵילִים, לְדִלְגָא מְפּוֹתְלָא לְאִיגְרָא, וּמֵאִיגְרָא לְכוֹתְלָא.
הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר פְּתָלָנוּ, בְּכַתְּי כְּנִסְיוֹת וּבְכַתְּי מְדַרְשׁוֹת, מְשַׁגִּיחַ מִן הַחֲלוֹנוֹת, דְּוֹדָאֵי בֵּי פְּנִישְׁתָּא בְּעֵינֵי חֲלוֹנוֹת, מְצִיץ מִן הַחֲרָפִים, לְאַסְתְּפְלָא וּלְאַשְׁגָּחָא עֲלִייהוּ.

וּבְגִין כְּףֵי יִשְׂרָאֵל בְּעוּ לְמַחְדֵּי בְּהֵהוּא יוֹמָא דְאִינְהוּ יְדַעֵי דָּא, וְאֲמַרִי (תְּהִלִּים קִיח כֹּד) זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בּוֹ.

מתוק מדבש

זהו שכתוב דומה דודי לצבי או לעופר האילים היינו לדלגא מפותלא לאיגרא ומאיגרא לכותלא לדלגא מכותל לעליה ומעליה לכותל.

הנה זה עומד אחר פתלנו היינו בכתי כנסיות ובכתי מדרשות כי אור השכינה הוא אור בית הכנסת, ואילו ניתנה רשות לעין לראות היו רואים שאור בית הכנסת מלא מאור ניצוץ השכינה המאיר על ראשי עם הקודש ומעטרת על ראשם להשלים עצמה בתיקוניהם, משגיח מן החלונות דודאי בי פנישתא בעיני חלונות כי ודאי בית הכנסת צריך להיות לו חלונות, מציץ מן החרפים היינו לאסתפלא ולאשגחא עליהו להסתכל ולהביט עליהם בעין חמלתו.

ובגין כף ישראל בעו למחדי בההוא יומא דאינהו ידעי דא ובשביל זה צריכים ישראל לשמוח באותו היום שהם יודעים זה, כלומר כיון שאנו יודעים שהקב"ה זוכר אותנו ואת שכינתו בשבתות וימים טובים צריכים אנו לשמוח, ואמר ישראל זה היום עשה יהו"ה שבא הקב"ה לראות את השכינה ובניה, אם כן הגם שהוא בוכה בשבילנו, עם כל זה נגילה ונשמחה בו כי זהו שמחתנו. (כמ"ק ומפרשים)

המלך עליהם להחזירם בקרוב, לכן שבקיה עמהון עזב את השכינה עמהם, בשעתא דסליק רעותא דמלפא קדישא על מטרוניתא בשעה שעולה רצונו וחשקו של המלך הקדוש להשגיח על המלכה, דהיינו בעתות רצון בשבתות וימים טובים, שאז יש רצון עליון להתייחד עמה כמו היחוד שהיה בזמן שבית המקדש היה קיים, (אבל אי אפשר להיות יחוד עתה במדרגה גדולה כמו שהיה אז), ועל ישראל ועולה במחשבתו צערן של ישראל שהם בגלות, סליק אגרין עולה בסוד מיין נוקבין בעליות, דהיינו שעולה לאימא להמשיך ממנה שפע, נחית דרגין ואחר כך יורד במדרגות להשפיע מהשפע ההוא בו"ק דז"א, וסליק פתלין ועולה בכתלים להשפיע מזה השפע בו"ק דנוקבא, לאסתפלא ולאשגחא בין קוסטי פותלא עליהו להסתכל ולהביט עליהם בין סדקי קיר הברזל המפסיק בגלות בין ישראל לאביהם שבשמים, כלומר בהבטתו והשגחתו הוא משפיע להם שפע מעט, פיון דחמי לון כיון שרואה אותם ואינו יכול להשפיע להם שפע כראוי, שארי ובכי מתחיל לבכות, כדי לעורר דין על הגוים שהחריבו את הבית המקדש והגלו את ישראל, וגזור עליהם גזרות רעות שיחולו עליהם בעת ביאת הגואל, וכן גזור על ישראל שיגאלו בקרוב מבין הגוים ושיבנה בית המקדש במהרה, ולזה אנו מזכירים במוספי המועדים מפני חטאנו גלינו מארצנו לדמיון בכיה זו, הָדָא הוּא דְכְתִיב

בחקותי יום רביעי

רחמי הקב"ה על ישראל בגלות

תָּא חֲזִי, רַחֲמֵי מוֹתָא עֲלָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, לְמַלְפָּא דְהָהּ לִיה בַּר יַחֲדָאי, וְהָהּ חֲטִי קָמִי מְלָפָא, יוֹמָא חַד סָרַח קָמִי מְלָפָא, אָמַר מְלָפָא כָּל הַנִּי יוֹמִין אֲלִקְיָנָא לָךְ, וְלֹא קִבְלָתְּ, מִכָּאן וְאֵילָךְ חֲמִי מַה אַעֲבִיד לָךְ, אֵי אֲתֵרִיךְ לָךְ מִן אַרְעָא, וְאִפִּיק לָךְ מִמְּלַכּוּתָא, דִּילְמָא יְקוּמוּן עֲלֶיךָ דּוּבִי חֻקְלָא אוּ זַאֲבֵי חֻקְלָא אוּ לְסֻטִין, וְיַעֲבְרוּן לָךְ מֵעֲלָמָא, מַה אַעֲבִיד, אֲלֵא אָנָּא וְאִנְתָּ גִיפּוּק מֵאַרְעָא.

כָּךְ, אָף אָנִי, אָנָּא וְאִנְתָּ גִיפּוּק מֵאַרְעָא, כָּךְ אָמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, מַה אַעֲבִיד לָכוּ, הָא אֲלִקְיָנָא לָכוּ וְלֹא אַרְפִּיתוּ אוּדְנִיכוּ, הָא אֵייתִנָּא עֲלֵיכוּ מְאָרִי תְרִיסִין, מְאָרִי טַפְסִין, לְאֲלַקְאָה לָכוּן, וְלֹא שְׂמַעְתוּן, אֵי אִפִּיק לָכוּ מֵאַרְעָא לְחוּדְכוּן, דְּחִילָנָא עֲלֵיכוּ מִכְּמַה דּוּבִין מִכְּמַה זַאֲבִין דִּיקוּמוּן עֲלֵיכוּ, וְיַעֲבְרוּן לָכוּ מֵעֲלָמָא, אֲבָל מַה אַעֲבִיד לָכוּ, אֲלֵא אָנָּא וְאִנְתָּ גִיפּוּק מֵאַרְעָא, וְנִהָךְ בְּגָלוּתָא, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, וְיִסְרְתִי אֶתְכֶם לְמַהֲךְ בְּגָלוּתָא, וְאֵי תִימְרוּן דְּאֲשְׁבוּק לָכוּן, אָף אָנִי עִמְכוּן.

שְׁבַע עַל חֲטָאֵתִיכֶם, הָא שְׁבַע דְּאִיתְרַךְ עִמְכוּן, וְאִמְאִי, עַל חֲטָאֵתִיכֶם, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב (ישעיה נ א) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם, אָמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִתּוּן גְּרַמְתוּן דְּאָנָּא וְאִתּוּן לָא גִידוּר בְּאַרְעָא, הָא מְטְרוּנִיתָא נְפַקַת מֵהִיכְלִי עִמְכוּן, הָא אֲתַחֲרַב כְּלָא, הֵיכְלָא דִילִי וְדִידְכוּן אֲתַחֲרַב, דְּהָא לְמַלְפָּא לָא

מתוק מדבש

קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, מַה אַעֲבִיד לָכוּ מַה אַעֲשֶׂה לָכֶם, הָא אֲלִקְיָנָא לָכוּ הֵרִי הַלְקִיתִי אִתְכֶם בִּיסוּרִים, וְלֹא אַרְפִּיתוּ אוּדְנִיכוּ וְלֹא הִטִּיתֶם אֲזַנֵיכֶם לְשִׁמוּעַ דְּבָרֵי תוֹכַחְתִּי, הָא אֵייתִנָּא עֲלֵיכוּ מְאָרִי תְרִיסִין הֵרִי הַבַּאֲתִי עֲלֵיכֶם בְּעֵלֵי מְגִינִים שְׁהִם בְּעֵלֵי מַלְחָמָה, דְּהֵינּוּ אוֹיְבִים תַּחְתּוּנִים, מְאָרִי טַפְסִין וְהַבַּאֲתִי עֲלֵיכֶם בְּעֵלֵי שְׁלֵהַבַת הַדִּין, שְׁהִם חִיצוּנִים וְרוּחוֹת עֲלִיוּנִים, לְאֲלַקְאָה לָכוּן לְהַלְקוֹת אִתְכֶם, וְלֹא שְׂמַעְתוּן וְלֹא שְׂמַעְתֶּם לְהַטִּיב דְּרִכְיֶכֶם, אֵי אִפִּיק לָכוּ מֵאַרְעָא לְחוּדְכוּן אִם אוֹצִיא אִתְכֶם מִן הָאֶרֶץ לְבַדְכֶם, דְּחִילָנָא עֲלֵיכוּ מִכְּמַה דּוּבִין מִכְּמַה זַאֲבִין דִּיקוּמוּן עֲלֵיכוּ, וְיַעֲבְרוּן לָכוּ מֵעֲלָמָא אִנִּי מַתִּירָא בְּשִׁבְלֵיכֶם מִכְּמַה דּוּבִים וְכִמְהָ זַאֲבִים שְׁהִם כַּחוֹת חִיצוּנִים הַרְעִים, שִׁיקוּמוּ עֲלֵיכֶם וְיַהֲרִגוּ אִתְכֶם, וְיַעֲבִירוּ אִתְכֶם מִן הָעוֹלָם, אֲבָל מַה אַעֲבִיד לָכוּ אֲבָל מַה אַעֲשֶׂה לָכֶם, אֲלֵא אָנָּא וְאִנְתָּ גִיפּוּק מֵאַרְעָא וְנִהָךְ בְּגָלוּתָא אֲלֵא אִנִּי וְאִתְּם נְצַא מִן הָאֶרֶץ וְנִלְךְ בְּגָלוּתְךָ, וְאִנִּי אֲשַׁמּוּר עֲלֵיכֶם בְּגָלוּתְכֶם, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב זֶהוּ שְׁכַתוּב וְיִסְרְתִי אֶתְכֶם דְּהֵינּוּ לְמַהֲךְ בְּגָלוּתָא לְלַכַת בְּגָלוּתְךָ, וְאֵי תִימְרוּן דְּאֲשְׁבוּק לָכוּן וְאִם תֵּאמְרוּ שְׂאֵעֲזוּב אִתְכֶם, אָף אָנִי עִמְכוּן אָף אִנִּי אֲלַךְ עִמְכֶם.

"מאמר רחמי הקב"ה על ישראל בגלות" ומבואר בו כי לגודל רחמנות הקב"ה על עם ישראל, אוי הגם שחטאו ולקו וגלו, הנה הקב"ה כביכול גלה עמוהם כדי לשומרם בגלות. ומבאר שכיון שהשכינה הקדושה נתגרשה לגלות עם ישראל כדי לכפר עליהם, לכן הכתיב כביכול הקב"ה בעצמו גלות, כי אין מנוחה למלך שהוא הקב"ה בביתו, מבלי המלכה שהיא השכינה. ומסיק כי בעת הגאולה ישוב הקב"ה עמנו מן הגלות.

(מקור המאמר זוהר פרשת בחקותי דף קטו ע"א, צנזאורינו כרך יא עמ' תשנז-תשנח)

תָּא חֲזִי, רַחֲמֵי מוֹתָא עֲלָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל בַּא וְרַאה הָאֵהָבָה הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַקְּבִ"ה לְיִשְׂרָאֵל, לְמַלְפָּא דְּהָהּ לִיה בַּר יַחֲדָאי מִשֶּׁל לְמַלְךְ שֶׁהִיָּה לוֹ בֶּן יַחֲדָאי, וְהָהּ חֲטִי קָמִי מְלָפָא וְהִיָּה חוּטָא לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּחַטָּאִים קִלִּים, יוֹמָא חַד סָרַח קָמִי מְלָפָא יוֹם אֶחָד חֲטָא לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּעוֹן חֲמוּר, אָמַר מְלָפָא אָמַר הַמֶּלֶךְ לְבָנוּ, כָּל הַנִּי יוֹמִין אֲלִקְיָנָא לָךְ וְלֹא קִבְלָתְּ כֹל אֵלוֹ הַיָּמִים הַלְקִיתִי אוֹתְךָ וְלֹא קִבַּלְתְּ מִרְדוֹת וְהַכְנַעָה, מִכָּאן וְאֵילָךְ חֲמִי מַה אַעֲבִיד לָךְ מִכָּאן וְאֵילָךְ רַאה מַה שְׂאֵעֲשֶׂה לָךְ, אֵי אֲתֵרִיךְ לָךְ מִן אַרְעָא אִם אַגְרַשׁ אוֹתְךָ מִן הָאֶרֶץ, וְאִפִּיק לָךְ מִמְּלַכּוּתָא וְאוֹצִיא אוֹתְךָ מִן מַלְכוּתִי, דִּילְמָא יְקוּמוּן עֲלֶיךָ דּוּבִי חֻקְלָא אוּ זַאֲבֵי חֻקְלָא אוּ לְסֻטִין, שְׂמַא יְקוּמוּ עֲלֶיךָ דּוּבִי הַשְּׂדָה אוּ זַאֲבֵי הַשְּׂדָה אוּ הַלְסֻטִים, וְיַעֲבְרוּן לָךְ מֵעֲלָמָא וְיַעֲבִירוּ אוֹתְךָ מִן הָעוֹלָם כְּלוּמַר שִׁיְהָרְגוּ אוֹתְךָ, מַה אַעֲבִיד וְעַתָּה מַה אַעֲשֶׂה כְּדֵי שְׂתַטִּיב אֶת דְּרִכְיֶיךָ, אֲלֵא אָנָּא וְאִנְתָּ גִיפּוּק מֵאַרְעָא אֲלֵא אִנִּי וְאִתְּם נְצַא מִן הָאֶרֶץ, וְאִנִּי אֲשַׁמּוּר עֲלֶיךָ מִן הַחַיּוֹת וְהַלְסֻטִים שֶׁלֹּא יַהֲרִגוּ אוֹתְךָ.

כָּךְ פִּירוּשׁוֹ שֶׁל אָף אָנִי דְּהֵינּוּ אָנָּא וְאִנְתָּ גִיפּוּק מֵאַרְעָא פְּחֻדָּא (ה"ג) אִנִּי וְאִתְּם נְצַא מִן הָאֶרֶץ יַחַד, וּמִפְרַשׁ כָּךְ אָמַר

אֶתְחַזִּי הַיְכָלָא, אֶלָּא פֶד אִיהוּ עָיִל עִם מְטְרוֹנִיתָא, וְחֻדְוָה דְמִלְכָּא לָא אֲשַׁתְּכַח, אֶלָּא בְשַׁעְתָּא דְעָאֵל
בְּהִיכְלָא דְמְטְרוֹנִיתָא, וְאֲשַׁתְּכַח בְּרָהָא עִמָּה בְּהִיכְלָא, חֻדָּאן פְּלָהוּ פְּחָדָא, הַשְׁתָּא דְלָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּרָא
וּמְטְרוֹנִיתָא, הָא הַיְכָלָא חֲרִיבָא מְפֹלָא, אֶלָּא אָנָּא מָה אַעֲבִיד, אָף אָנָּא עִמְכוֹן.

וְהַשְׁתָּא אָף עַל גַּב דְיִשְׂרָאֵל אֵינְהוּ בְּגִלוּתָא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח עִמָּהוֹן, וְלָא שְׂבִיק לֹון, דְכַד
יִפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתוּב עִמָּהוֹן, דְכְּתִיב (דברים ל א) וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵינוּ,
וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְדָאֵי, וְהָא אֲתָמַר.

מתוק מדבש

פי שישראל הם בגלות, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח עִמָּהוֹן וְלָא
שְׂבִיק לֹון הַקְּבִ"ה נמצא עמהם ואינו עוזב אותם, דְכַד יִפְקוֹן
יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא וכשיצאו ישראל מן הגלות, קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא יְתוּב עִמָּהוֹן הַקְּבִ"ה ישוב עמהם, דְכְּתִיב וְשָׁב יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְלָא כְּתוּב וְהָשִׁיב, אֵלָּא וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְדָאֵי
שֶׁהַקְּבִ"ה בַּעֲצָמוֹ יָשׁוּב עִם יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת, וְהָא אֲתָמַר וְהָרִי
לְמַדְנֵנוּ אֵת הָעֲנִין הַיָּטֵב, (כדפרש"י על ושב ה' אלהינו את שבותך, היה
לו לכתוב והשיב את שבותך, רבותינו למדו מכאן, כביכול שהשכינה שרויה
עם ישראל בצרת גלותם, וכשנגאלין הכתיב גאולה לעצמו, שהוא ישוב
עמהם). (רמ"ק ומפרשים)

אֶתְחַזִּי הַיְכָלָא, אֶלָּא פֶד אִיהוּ עָיִל עִם מְטְרוֹנִיתָא כִּי לָא
רָאוּי לְמֶלֶךְ הַהִיכָל, אֵלָּא כִּשְׁהוּא נִכְנַס וְנִמְצָא בּוֹ עִם הַמְּלָכָה,
דַּהֲיִינוּ יָחַד עִם הַשְּׂכִינָה, וְחֻדְוָה דְמִלְכָּא לָא אֲשַׁתְּכַח אֶלָּא
בְּשַׁעְתָּא דְעָאֵל בְּהִיכְלָא דְמְטְרוֹנִיתָא וְלָא נִמְצָאָת שְׂמַחַת הַמֶּלֶךְ
אֵלָּא בְּשַׁעֲהַ שְׂנַכְנַס בְּהִיכְלָהּ שֶׁל הַמְּלָכָה, וְאֲשַׁתְּכַח בְּרָהָא עִמָּה
בְּהִיכְלָא וּבְנִיָּה נִמְצָאִים עִמָּה בְּהִיכְלָהּ, חֻדָּאן פְּלָהוּ פְּחָדָא אִז
שְׂמַחִים כּוֹלִים יָחַד, הַשְׁתָּא דְלָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּרָא וּמְטְרוֹנִיתָא
עַתָּה שְׁלָא נִמְצָאִים הַבֵּן וְהַמְּלָכָה בְּהִיכְלָם, הָא הַיְכָלָא חֲרִיבָא
מְפֹלָא הָרִי הַהִיכָל חָרוּב מְכַל, אֶלָּא אָנָּא מָה אַעֲבִיד אֵלָּא אֲנִי
מָה אַעֲשֶׂה, אָף אָנָּא עִמְכוֹן אָף אֲנִי אֶלְךָ עִמְכֶם בְּגִלוּת.

וְהַשְׁתָּא אָף עַל גַּב דְיִשְׂרָאֵל אֵינְהוּ בְּגִלוּתָא וְעַתָּה אָף עַל

בחקותי יום חמישי

בזכות השכינה הקב"ה חס עלינו בגלות

וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתְם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם וְגו', וְאַף גַּם זֹאת, וְאַף, כְּמֵה דַּאתְּ אָמַר אֶף אֲנִי, גַּם, לְרַבּוֹת כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל דְּאֶקְרִי זֹאת, דְּלֹא שִׁבְקַת לֹוֹן לְעִלְמִין.

בְּהִיוֹתְם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם, בְּהִיוֹתְם כְּלֹא כְּחָדָא, לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים, בְּגִין דְּלֹא אִתְחַבְּרָ בְּהוּ, לְהַפְר בְּרִיתִי אִתְּם, דְּאִי לֹא אֶפְרוֹק לְהוּ, הָא בְּרִיתִי פְּלִיג, וּבְגִין כְּן לְהַפְר בְּרִיתִי אִתְּם.

אָמַר רַבִּי חֲיִיא, אֲנָא שְׁמַעְנָא מְלָה חֲדָתָא דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים לְכֻלְתְּם, לֹא הִפְתִּים וְלֹא הִרְגַתִּים לְכֻלְתְּם מִבְּעֵי לִיה, אֲלֵא לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים, מֵאֵן דְּסָאֲנָא לְאַחַרָא, מְאִיס הוּא לְקַבְלִיה, וְגַעְלָא הוּא בְּגִיעוּלָא קַמִּיה, אֲבָל הָכָא לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים, מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּחַבִּיבוּתָא דְּנַפְשָׁאֵי בִינֵיהוּ, וּבְגִינָה פְּלָהוּ חַבִּיבִין גְּבָאֵי, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב לְכֻלְתְּם, לְכֻלְתְּם פְּתִיב חֲסַר וַי"ו, בְּגִינָה לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים, בְּגִין דְּאִיהִי רַחֲמִיתָא דְּנַפְשָׁאֵי, רַחֲמִיתָא דִּילֵי גְבָהָא.

לְבַר נֶשׁ דְּרַחֲמִים אִתְתָּא, וְהוֹת דִּיִּירָא בְּשׁוּקָא דְּבוּרְסְקִי, אִי לֹא הוֹת הִיא תַּמָּן, לֹא עֵייל בְּהָ לְעִלְמִין, פִּינֹן דְּהִיא תַּמָּן, דְּמִי בְּעֵינֵי פְּשׁוּקָא דְּרוּכְלֵי, דְּכָל רַיְחִין דְּעִלְמָא טְבִין אֲשַׁתְּכָחוּ תַּמָּן.

מתוק מדבש

הנקראים ברית לכן אגאל אותם.

אָמַר רַבִּי חֲיִיא לְרַבִּי יוֹסִי, אֲנָא שְׁמַעְנָא מְלָה חֲדָתָא דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֲנִי שְׁמַעְתִּי דְּבַר חֲדָשׁ שְׁאֵמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַל מַה שִּׁכְּתוּב לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים לְכֻלְתְּם, הִנֵּה לֹא הִפְתִּים וְלֹא הִרְגַתִּים לְכֻלְתְּם, מִבְּעֵי לִיה כֵּךְ הִיהָ צְרִיךְ לוֹמַר, אֲלֵא לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים פִּירוּשׁוֹ כִּי מֵאֵן דְּסָאֲנָא לְאַחַרָא מְאִיס הוּא לְקַבְלִיה וְגַעְלָא הוּא בְּגִיעוּלָא קַמִּיה מִי שְׁשׁוּנָא לְאַחַר מְאוּס הוּא כְּנַגְדוֹ וּמְגוּעַל הוּא בְּגִיעוּלָא לְפָנֵי, אֲבָל הָכָא אֲבָל כַּאֵן בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים, מְאִי טַעְמָא מְהוּ הַטַּעַם בְּגִין דְּחַבִּיבוּתָא דְּנַפְשָׁאֵי בִינֵיהוּ לְפִי שְׁאֵהוּבַת נַפְשֵׁי שְׁהִיא הַשְּׁכִינָה נִמְצָאָת בִּינֵיהֶם, וּבְגִינָה פְּלָהוּ חַבִּיבִין גְּבָאֵי וּבְשִׁבִילָה כֻלִּי יִשְׂרָאֵל הֵם חַבִּיבִים אֲצִילִי, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב זֶהוּ שִׁכְּתוּב לְכֻלְתְּם הִנֵּה לְכֻלְתְּם פְּתִיב חֲסַר וַי"ו שְׁרוּמֹזַת עַל הַשְּׁכִינָה הַנִּקְרָאָת כֻּלָּה, וּמִלַּת לְכֻלְתְּם פִּירוּשָׁה, בְּשִׁבִיל הַכֻּלָּה שְׁלָהֶם, כִּי בְּגִינָה בְּשִׁבִילָה לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים, בְּגִין דְּאִיהִי רַחֲמִיתָא דְּנַפְשָׁאֵי רַחֲמִיתָא דִּילֵי גְבָהָא לְפִי שְׁהִיא אֵהוּבַת נַפְשֵׁי, וְהִרֵי אֵהוּבָה שְׁלֵי אֲצִלְם.

לְבַר נֶשׁ דְּרַחֲמִים אִתְתָּא מִשַׁל לְאָדָם שְׁאֵהָב אֵשָׁה, וְהוֹת דִּיִּירָא בְּשׁוּקָא דְּבוּרְסְקִי וְהִיתָה דְּרָה בְּשׁוּקָא שִׁל בּוּרְסְקִי, שְׁהוּא הַמְּקוֹם שִׁל מַעֲבְדֵי עוֹרוֹת שִׁל בְּהַמּוֹת שְׁרִיחָם רַע, אִי לֹא הוֹת הִיא תַּמָּן לֹא עֵייל בְּהָ לְעִלְמִין אִם הִיא לֹא הִיתָה שֵׁם, לֹא הִיהָ נִכְנַס שֵׁם לְעוֹלָם, פִּינֹן דְּהִיא תַּמָּן אֲבָל כִּיוֹן שְׁהִיא הִיתָה שֵׁם, דְּמִי בְּעֵינֵי פְּשׁוּקָא דְּרוּכְלֵי דוּמָה בְּעֵינֵי הַשׁוּקָא שִׁל בּוּרְסְקִי כְּשׁוּקָא שִׁל מוֹכְרֵי בְּשִׁמִּים, דְּכָל רַיְחִין דְּעִלְמָא טְבִין אֲשַׁתְּכָחוּ תַּמָּן שְׁכַל רַיְחוֹת הַטּוֹבִים שְׁבַעוֹלָם נִמְצָאִים שֵׁם.

"מאמר בזכות השכינה הקב"ה חס עלינו בגלות" ומבואר בו כי הנם שישראל בגלותם חוטאים, וירדו למקום מאוס ומרוחק מאור פני מלך חיים, הנה עם כל זאת אין הקב"ה מואם בנו, וזאת לפי שהשכינה הקדושה גלתה עמנו, וליקרתה אינו מביט במקומינו. ומסיים בשבח רבי אלעזר ברשב"י שדרש דרוש זה, שזכה לעסוק בתורה וזכה כיכר את אביו רשב"י גם אחר פטירתו. ומסיק בשבח מי שזוכה לבן צדיק, שמכבדו גם בהיותו בעולם הבא.

(מקור המאמר זוהר פרשת צמקוסי דף קטו ע"ג, ציטורינו כרך י"א עמ')

תשנ"ט-תשס"א

וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתְם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים לְכֻלְתְּם, מַה שִּׁכְּתוּב וְאַף גַּם זֹאת כֻלֵּי אֱלֹהִים שִׁלְשׁ מִלוֹת הֵם רַבּוּיִים, וְצְרִיךְ לְדַעַת מַה בְּאוֹת לְרַבּוּת, וְאָמַר כִּי וְאַף מִלַּת וְאַף, הֵינֵנו כְּמֵה דַּאתְּ אָמַר כְּמוֹ שְׁנֵאמַר אֶף אֲנִי שְׁהוּא ז"א שְׁאוּמַר לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁאֶף אֲנִי אֲבוּא עִמְכֶם בְּגוֹלוֹת, "גַּם" לְרַבּוֹת כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל דְּאֶקְרִי "זֹאת" מִלַּת גַּם בֹּא לְרַבּוּת אֵת כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא הַשְּׁכִינָה שְׁנִקְרָאָת זֹאת, דְּלֹא שִׁבְקַת לֹוֹן לְעִלְמִין שְׁאֵינָה עוֹזְבַת אֵת יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם, בֵּין בַּעַת שְׁלוֹם, וּבֵין בַּעַת שְׁמַד ח"ו.

בְּהִיוֹתְם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם, הֵינֵנו בְּהִיוֹתְם כְּלֹא כְּחָדָא בְּהִיוֹתְם תְּפִאָרַת וּמַלְכוּת יַחַד עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגוֹלוֹת, לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גַעְלַתִּים, בְּגִין דְּלֹא אִתְחַבְּרָ בְּהוּ לֹא מְאַסְתִּים עַד כַּדִּי כֵךְ שְׁלֹא אִתְחַבְּרָ עִמְהֶם, לְהַפְר בְּרִיתִי אִתְּם וְלֹא גַעְלַתִּים שְׁלֹא לְגִאוּל אוֹתָם ח"ו, דְּאִי לֹא אֶפְרוֹק לְהוּ הָא בְּרִיתִי פְּלִיג שְׁאֵם לֹא אֲגַאֵל אוֹתָם הִרֵי בְּרִיתִי חֲלוּק, כִּי עַד עַתָּה גִאוּלָּה אִין יַחוּד שְׁלָם לִיסוּד וּמַלְכוּת הַנִּקְרָאִים בְּרִית, וּבְגִין כְּן בְּשִׁבִיל זֶה כְּתוּב לְהַפְר בְּרִיתִי אִתְּם כַּדִּי שְׁלֹא אֶפְר וְלֹא אֲבַטֵּל אֵת יַחוּד זו"ן

אוף הקא, ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם, דאיהו שוקא דבורסקי, לא מאסתים ולא געלתיים, ואמאי, לכלתם, בגין פלתם, דאנא רחמנא לה, דאיהי רחמנא דנפשאי דשריא תמן, ודמי עלי ככל ריחין טבאן דעלמא, בגין ההיא פלה דבגווייהו.

אמר רבי יוסי, אלו לא אתינא הקא אלא למשמע מלה דא, דיי.

פתח ואמר (מלאכי א ו) בן יכבד אב ועבד אדניו, בן יכבד אב, פמה דאת אמר (שמות כ יב) כבד את אביך ואת אמך, ואוקמוה, במיכלא ומשתייא ובכלא, האי בחייוי דאתחייב ביה, בטר דמית אי תימא הא פטור מניה הוא, לאו הכי, דאף על גב דמית, אתחייב ביקריה יתיר, דכתיב כבד את אביך, דאי ההוא ברא אזיל בארץ תקלא, ודאי מבזה לאבוי הוא, ודאי עביד ליה קלנא, ואי ההוא ברא אזיל בארץ מישר, ותקין עובדוי, ודאי דא אוקיר לאבוי, אוקיר ליה בהאי עלמא גבי בני נשא, אוקיר ליה בההוא עלמא גבי קדשא בריה הוא, וקדשא בריה הוא חייס עליה, ואותיב ליה בכורסייא דיקריה ודאי. בן יכבד אב, כגון רבי אלעזר, דאיהו אוקיר ליה לאבוי בהאי עלמא ובההוא עלמא, השתא אסגי שבחא דרבי שמעון בתרין עלמין, בהאי עלמא, ובההוא עלמא יתיר מחייוי, דזכה לבנין קדישין ולגזעין קדישין.

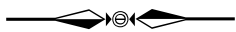
זכאין אינון צדיקייא דזכאן לבנין קדישין לגזעין קדישין, עלייהו אתקרי (ישעיה סא ט) כל רואיהם יפירום פי הם זרע ברה יהו"ה, אמן.

מתוק מדבש

תקלא שאם הבן הולך בדרך מעוקל, ודאי מבזה לאבוי הוא ודאי שהוא מבזה את אביו, ודאי עביד ליה קלנא ודאי שעושה לו בזיון, ואי ההוא ברא אזיל בארץ מישר ותקין עובדוי ואם בן הזה הולך בדרך הישר ותיקן את מעשיו, ודאי דא אוקיר לאבוי ודאי זה מכבד את אביו, אוקיר ליה בהאי עלמא גבי בני נשא הוא מכבד אותו בעולם הזה בין בני אדם, שאומרים אשרי יולדתו, אוקיר ליה בההוא עלמא גבי קדשא בריה הוא ומכבד אותו בעולם העליון אצל הקב"ה, שזכות תורתו ומעשיו הטובים מועילים לאביו בעולם הבא, וקדשא בריה הוא חייס עליה והקב"ה מרחם עליו, ואותיב ליה בכורסייא דיקריה ודאי ומושיב אותו בכסא כבודו הראוי לו.

ומסיק דבריו ואמר מה שכתוב בן יכבד אב, כגון רבי אלעזר ברבי שמעון, דאיהו אוקיר ליה לאבוי בהאי עלמא ובההוא עלמא שהוא כיבד את אביו בזה העולם ובעולם העליון, השתא אסגי שבחא דרבי שמעון בתרין עלמין, בהאי עלמא, ובההוא עלמא יתיר מחייוי ועתה נתרבה שבחו של רבי שמעון בשני עולמות, בעולם הזה, ובעולם הבא עוד יותר מבחייו, דזכה לבנין קדישין ולגזעין קדישין לפי שזכה לבנים קדושים ולגזעים קדושים.

זכאין אינון צדיקייא דזכאן לבנין קדישין לגזעין קדישין אשריהם הצדיקים שזוכים לבנים קדושים ולגזעים קדושים, עלייהו אתקרי עליהם ראוי לקרות כל רואיהם יפירום פי הם זרע ברה יהו"ה, אמן. (רמ"ק ומפרכיס)

אוף הקא אף כאן כתוב ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם שהיא מקום הקליפות והטומאה, דאיהו שוקא דבורסקי שהיא מאוסה בעיני כשוק של בורסקי שריחו רע, ועם כל זה לא מאסתים ולא געלתיים, ומפרש ואמאי למה לא מאסתים, ואמר לכלתם היינו בגין פלתם בשביל הכלה שלהם שהיא השכינה, דאנא רחמנא לה שאני אוהב אותה, דאיהי רחמנא דנפשאי דשריא תמן שהיא אהובת נפשי הנמצאת שם עמהם, לכן ודמי עלי ככל ריחין טבאן דעלמא דומה עלי ארץ האויב ככל ריחות הטובים שבעולם, בגין ההיא פלה דבגווייהו בשביל אותה הכלה הנמצאת ביניהם.

אמר רבי יוסי לרבי חייא, אלו לא אתינא הקא אלא למשמע מלה דא דיי אם לא הייתי בא לכאן אלא לשמוע דבר זה היה די לי.

פתח רבי חייא ואמר, כתוב בן יכבד אב ועבד אדניו, הביא ענין זה לכאן בשביל כבוד רבי אלעזר שאמר חידוש הנוכר, ואמר מה שכתוב בן יכבד אב היינו פמה דאת אמר כמו שנאמר כבד את אביך ואת אמך, ואוקמוה במיכלא ומשתייא ובכלא וביארו חז"ל שכן צריך לכבד את אביו במאכל ובמשתה ובכל דבר, האי בחייוי דאתחייב ביה זהו בחייו שנתחייב בו מן התורה, בטר דמית אי תימא הא פטור מניה הוא אחר שמת אביו אם תאמר שהוא פטור מלכבוד, לאו הכי אין הדבר כן, דאף על גב דמית אתחייב ביקריה יתיר שאף על פי שמת אביו, הבן מחוייב בכבודו עוד יותר, לפי שאז האב צריך לכבוד ולטובת הבן יותר מכל מאכל ומשקה בחייו, דכתיב כבד את אביך היינו גם לאחר מותו, דאי ההוא ברא אזיל בארץ

בחקותי יום ששי

מעלת מזמור שיר ליום השבת

מְזֻמָּר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת (שם צב א), תוֹשֵׁבְחָתָא דָּא אָדָם הָרָאשׁוֹן קָאָמַר לָהּ, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְתֵּרְךָ מִגְּנָתָא דְעֵדָן, וְאַתָּא שַׁבַּת וְאַגִּין עֲלֶיהָ, וְאוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא, תוֹשֵׁבְחָתָא דָּא עֲלָמָא תַתְּאָה קָא מְשַׁבַּח לְגַבֵּי עֲלָמָא עֲלָאָה, יוֹמָא דְכָלְא בֵּיהּ, דְאַיְהוּ פּוֹלוּ שַׁבַּת, מְלָפָא דְשִׁלְמָא דִּילֵיהּ, וְדָא אִיהוּ מְזֻמָּר שִׁיר, וְלֹא כְּתִיב מֵאֵן קָאָמַר לֵיהּ, בְּמָה דְאוֹקִימָנָא.

לְיוֹם הַשַּׁבָּת, יוֹמָא עֲלָאָה, שַׁבַּת עֲלָאָה, דָּא שַׁבַּת וְדָא שַׁבַּת, מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי, אֲלָא שַׁבַּת סַתָּם דָּא שַׁבַּת דְּמַעֲלֵי שַׁבַּתָּא, יוֹם הַשַּׁבַּת דָּא שַׁבַּת דְּלַעֲיָלָא, דָּא יוֹם וְדָא לִילָהּ, (שמות לא טז) וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבַּת, הָא לִילְיָא רְזָא דְנוֹקְבָא, (שם כ ח) זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבַּת, הָא יוֹם רְזָא דְדְכוּרָא, וּבְגִין כֶּף מְזֻמָּר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבַּת.

מתוק מדבש

שְׁלו, וְהֵינּוּ הַיְסוּד שְׁלוּ שַׁעֲל יְדוּ הַיְסוּד, וְדָא אִיהוּ מְזֻמָּר שִׁיר וְזֶה שְׁכֻמוֹ מְזֻמָּר שִׁיר וְלֹא כְּתִיב מֵאֵן קָאָמַר לָהּ וְלֹא כְּתִיב מֵי אִמְרָא אִתּוּ, וְהוּא בְּמָה דְאוֹקִימָנָא כְּמוֹ שְׁפִירְשֵׁנוּ לְקַמְנָן שְׁכֻמוֹ מְזֻמָּר מְזֻמָּר סַתָּם וְלֹא כְּתִיב מֵי אִמְרָא, הַמְלָכּוֹת אִמְרוּ.

וּמַה שְׁכֻמוֹ לְיוֹם הַשַּׁבַּת הֵינּוּ יוֹמָא עֲלָאָה, שַׁבַּת עֲלָאָה יוֹם הַעֲלִיּוֹן, שַׁבַּת הַעֲלִיּוֹן שְׁהוּא ז"א (ויש אומרים שזינה נקראת שַׁבַּת הַעֲלִיּוֹן), דָּא שַׁבַּת, וְדָא שַׁבַּת ז"א נְקֻרָא שַׁבַּת, וּמְלָכּוֹת נְקֻרָא שַׁבַּת, מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי מַה בֵּין זֶה לְזֶה, אֲלָא שַׁבַּת קְתָם דָּא שַׁבַּת דְּמַעֲלֵי שַׁבַּתָּא אֲלָא שַׁבַּת סַתָּם הוּא שַׁבַּת שְׁל לִיל שַׁבַּת שְׁהוּא סוּד הַמְלָכּוֹת, יוֹם הַשַּׁבַּת דָּא שַׁבַּת דְּלַעֲיָלָא יוֹם הַשַּׁבַּת הוּא שַׁבַּת שְׁל מַעֲלָה שְׁהוּא ז"א, דָּא יוֹם וְדָא לִילָהּ ז"א נְקֻרָא יוֹם וּמְלָכּוֹת נְקֻרָא לִילָהּ, כְּמוֹ שְׁכֻמוֹ וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבַּת וְכֻל שְׁמֹר הוּא צְמֻלָּה, הָא לִילְיָא רְזָא דְנוֹקְבָא הֵי זֶה לִילָהּ סוּד הַמְלָכּוֹת, וּמַה שְׁכֻמוֹ זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבַּת וְזְכוֹר הוּא ז"א, הָא יוֹם רְזָא דְדְכוּרָא הֵי יוֹם סוּד ז"א, וּבְגִין כֶּף וְלֹכֵן נִאֲמַר מְזֻמָּר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבַּת שְׁהַמְלָכּוֹת מְזֻמָּר לְז"א.

"מאמר מעלת מזמור שיר ליום השבת" ומבואר בו כי מזמור זה אדם הראשון אמרו, כאשר נתגרש מגן עדן, ובאה השבת והגינה עליו מן המזיקים שרצו להענישו על חטאו. ומבאר שבפנימיות: הגה השכינה הקדושה משבחת במזמור זה להקב"ה.

(מקור המאמר צוהר פרשת תרומה דף קלח ע"א, צביאוריני כרך ז עמ' קמד-קמה)

ואומרים מְזֻמָּר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבַּת, תוֹשֵׁבְחָתָא דָּא אָדָם הָרָאשׁוֹן קָאָמַר לָהּ שַׁבַּח זֶה אָדָם הָרָאשׁוֹן אִמְרוּ, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְתֵּרְךָ מִגְּנָתָא דְעֵדָן וְאַתָּא שַׁבַּת וְאַגִּין עֲלֶיהָ בְּשַׁעֲתָא שְׁנַתְּגַרְשׁ מִגֵּן עֵדֶן וּבֵאָה הַשַּׁבַּת וְהַגִּינָה עֲלֵי מִן מְלָאכֵי חֲבֵלָה שְׁרַצוּ לְהַזִּיקוּ אַחַר שַׁחַטָּא, וְאוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא וְכַבֵּר הַעֲמִידוּ אוֹתוֹ הַחֲבַרְיִים (צוהר פרשת צרעית דף נד ע"ג צמוספמא). וְסוּד הַמְזֻמָּר הוּא כִּי תוֹשֵׁבְחָתָא דָּא עֲלָמָא תַתְּאָה קָא מְשַׁבַּח לְגַבֵּי עֲלָמָא עֲלָאָה שַׁבַּת זֶה עוֹלָם הַתַּמְתָּן שְׁהוּא הַמְלָכּוֹת מְשַׁבַּח אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן שְׁהוּא ז"א, יוֹמָא דְבִבְרָא בֵּיהּ שׁו"א הוּא יוֹם שְׁכֻל הַשַּׁעֲתָא יַמִּים שְׁהִם סוּד הו"ק כְּלוּלִים צו, דְאַיְהוּ בּוֹרֵא שַׁבַּת הוּא יוֹם שְׁכוּלוֹ שַׁבַּת דְהֵינּוּ שְׁכוּלוֹ עִמּוֹ גַם אֵת לִיל שַׁבַּת שְׁהִיא סוּד הַמְלָכּוֹת כִּי אִז יֵשׁ יְסוּד ז"א, מְלָפָא דְשִׁלְמָא דִּילֵיהּ הוּא מְלַךְ שְׁהַשְׁלוֹס

יוֹם שַׁבָּת

מעלת סעודות שבת

בְּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, בְּסַעֲוִדְתָּא תַּנְיִינָא פְּתִיב, (ישעיה נח יד) **אִזְ תִּתְעַנַּג עַל יְהוּ"ה, עַל יְהוּ"ה וּדְאי, דְּהֵיִיא שְׁעַתָּא אַתְגַּלְיָא עִתִּיקָא קְדִישָׁא, וְכַלְהוּ עָלְמִין בְּחַדְוֹתָא וּשְׁלִימוֹ, וְחַדְוֹתָא דְעִתִּיקָא עַבְדִּינָן, וְסַעֲוִדְתָּא דִּילִיָּהּ הִיא וּדְאי.**

בְּסַעֲוִדְתָּא תְּלִיתָאָה דְּשַׁבְּתָא פְּתִיב, וְהֵאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אַבִּיךָ, דָּא הִיא סַעֲוִדְתָּא דְזַעִיר אַנְפִּין דְּהַיּוּ בְּשְׁלִימוּתָא, וְכַלְהוּ שִׁיתָא יוֹמִין מִהֵוּא שְׁלִימוֹ מִתְבְּרַךְ, וּבְעַי פִּרְ נִשְׁ לְמַחְדֵי בְּסַעֲוִדְתִּיהָ, וְלֹא־שְׁלָמָא אַלִּין סַעֲוִדְתִּי, דְאִינוֹן סַעֲוִדְתִּי מְהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא דְזַרְעָא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל, דִּי מְהִימְנוּתָא עֲלֵאָה דָּא דִּילָהוֹן הִיא, וְלֹא דְעַמּוּן, וּבְגִינִי כִּד אָמֵר (שמות לא יז) בִּינִי וּבִינִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. תָּא חַזִּי, בְּסַעֲוִדְתִּי אַלִּין אֲשַׁתְּמוּדְעוֹן יִשְׂרָאֵל דְאִינוֹן בְּנֵי מְלִפָּא, דְאִינוֹן מְהִיכְלָא דְמְלִפָּא, דְאִינוֹן בְּנֵי

מתוק מדבש

ז"א שהוא נשלים צעת הזאת ע"י שעולה צדיקנא דעתיקא ונוון שם מהאורות היוצאים מפה דעתיקא, ועל כן נקרא מוון זה נחלת יעקב לפי שמוון זה הוא הנחלה שז"א הנקרא יעקב מקבל מעתיקא קדישא, וְכֵלְהוּ שִׁיתָא יוֹמִין מִהֵוּא שְׁלִימוֹ מִתְבְּרַךְ וְכָל שְׁמַת הַיְמִינִים שֶׁהֵם הו"ק מַתְצַרְכִים מַשְׁלִימוֹת הֵיאֵא שִׁתָּא מַתְבְּרַךְ וְכָל שְׁמַת פִּיר נִשְׁ לְמַחְדֵי בְּסַעֲוִדְתִּיהָ וְלַרְיַךְ הַאֲדַם לְשִׁמּוֹת צַסַעֲוִדְתּוֹ שֶׁל ז"א, וְלֹא־שְׁלָמָא אַלִּין סַעֲוִדְתִּי וְלַהֲשִׁילִים אֲלוֹ הַשֶּׁלֶשׁ סַעֲוִדוֹת, דְּאִינוֹן סַעֲוִדְתִּי מְהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא דְזַרְעָא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל כִּי אֲלוֹ הַסַעֲוִדוֹת שֶׁל שְׁמַת הַס כוֹד הַסְפִירוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל עוֹלָם הָאֲלָעִילוֹת (הַנִּקְרָאִים "מַהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא" לְפִי שֶׁהֵם אֲמוּנַה הַשְׁלִימָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל מֵאִמִּינִים צַהָקֵב), הַמַּתְיִיחָסִים לוֹרַע קוֹדֵשׁ יִשְׂרָאֵל דִּי מְהִימְנוּתָא עֲלֵאָה דָּא דִּילָהוֹן הִיא כִּי אֲלוֹ הַסְפִירוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת שְׁיִיכָת רַק לְהַס לְקַבֵּל עַל יָדָם שִׁפְעַת מֵא"ס צ"ה, וְלֵאָ דְעַמּוּן וַאֲיִנִס שְׁיִיכּוֹת לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם כָּלֵל כִּי הַס מַקְבִּלִים שִׁפְעַת מַסְפִירוֹת שֶׁל הַקִּלְפוֹת הַנִּקְרָאוֹת כְּתָרִין תַּמְאִין, וּבְגִינִי כִּד אָמֵר וְצַבִּיל זַה אֲמַר הַקִּבָּ"ה וְשִׁמְרוּ צַנִי יִשְׂרָאֵל אִתְּ הַצַּבַּת וּגו' בְּיַנִּי וּבִינִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִתְּ הִיא לְעוֹלָם, פִּי שֶׁהַצַּבַּת הִיא אִתְּ צַרִית צִין הַא"ס צ"ה לְצִין צַנִי יִשְׂרָאֵל עַל יַדִי סְפִירוֹת דְאֲלָעִילוֹת, וְאִין לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם חֶלֶק צַהֵס.

"מאמר מעלת סעודות שבת" ומבאר בו כי בסעודות השבת מתגלים האורות עליונים, ומפרש כי בסעודה ראשונה מתגלית הארת השכינה, והיא כנגד יצחק. ובסעודה שניה מתגלית הארת עתיקא קדישא, והיא כנגד אברהם. ובסעודה שלישית מתגלית הארת זעיר אנפין, והיא כנגד יעקב. וכאשר האדם מקיים שלש סעודות שבת בשמחה, הוא משתתף בשמחת המדות העליונות, ומורה שיש לו חלק נשמה האחוז באלו המדות. אבל הפוגם אפילו סעודה אחת הוא פוגם בכל המדות העליונות, ונחשב לו כאילו ביטל את כולם, ונענש על כך כגיהנם. ומבאר עוד שלפי ששמחת השבת היא שמחת המדות העליונים, ואנו אורחים המשתתפים בהם, לכן אפילו אכל האדם לבדו וזכה להארתם, ואינו נענש אם לא יזמן לעניים כמו במועדים שאנו בעלי השמחה וחייבים לזמן לעניים. ונמשך לבאר שלפי שעצם אורות האצילות מתגלות בשבת, לכן זוכה האדם לתוספת נשמה משם. ובשם "שבת" עצמו רמוזים בשלימות אורות האצילות. ומסיק במעלות יום השבת על ימי המועדים, כי בשבת יש עליה לכל המדות, ורשעי הגיהנם נחים, והדינים נכפיים, ונמצאת שמחה ויחוד בכל העולמות.

(מקור המאמר זוהר פרשת יתרו דף פח ע"ב, צפאורינו כרך ו עמ' רנב-רנז)

בְּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, בְּסַעֲוִדְתָּא תַּנְיִינָא פְּתִיב צִוּס הַצַּבַּת צַסַעֲוִדָה שְׁנִיָּה כְּמוֹ כְּמוֹ אִזְ תִּתְעַנַּג עַל יְהוּ"ה, מִס"כ עַל יְהוּ"ה, וּדְאי צְכוּנַה כְּמוֹ לְרַמּוֹ עַל עִתִּיקָא קְדִישָׁא שְׁהוּא לְמַעַלָה מִז"א הַנִּקְרָא יְהוּ"ה, דְּהֵיִיא שְׁעַתָּא אַתְגַּלְיָא עִתִּיקָא קְדִישָׁא כִּי צַעֵה הִיא מִתְגַּלֵּה עִתִּיקָא קְדִישָׁא צַהָרָה יִתִּירָה, וְכֵלְהוּ עָלְמִין בְּחַדְוֹתָא וּשְׁלִימוֹ וְכָל הָעוֹלְמוֹת הַס צַסַמְחָה וְצַשְׁלִימוֹת מִהַאֲרוֹת עִתִּיקָא קְדִישָׁא הַמִּתְגַּלֵּה עֲלֵיהֶם לְרַךְ הַמְּלָכוֹת, וְחַדְוֹתָא דְעִתִּיקָא עַבְדִּינָן וְשִׁמְחַת שֶׁל עִתִּיקָא אֲנוּ עוֹשִׂים עַל יַדִי סַעֲוִדָה זו שֶׁאֲנוּ מַשְׁתַּחֲפִים צַסַמְחָה, וְסַעֲוִדְתָּא דִּילִיָּהּ הִיא וּדְאי וְסַעֲוִדָה זו הִיא הַסַעֲוִדָה שֶׁל וּדְאי לְפִי שְׁהוּא עוֹלָה וְנוֹן מִעוֹלָם הַעֲקוּדִים הַיּוֹצֵאִים מִפַּה הַ"ק.

בְּסַעֲוִדְתָּא תְּלִיתָאָה דְּשַׁבְּתָא פְּתִיב צַסַעֲוִדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שְׁמַת כְּמוֹ וְהֵאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אַבִּיךָ, דָּא הִיא סַעֲוִדְתָּא דְזַעִיר אַנְפִּין דְּהַיּוּ בְּשְׁלִימוּתָא שְׁלִימָתָא דְזַרְעָא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל, דִּי מְהִימְנוּתָא עֲלֵאָה דָּא דִּילָהוֹן הִיא, וְלֹא דְעַמּוּן, וּבְגִינִי כִּד אָמֵר (שמות לא יז) בִּינִי וּבִינִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. תָּא חַזִּי, בְּסַעֲוִדְתִּי אַלִּין אֲשַׁתְּמוּדְעוֹן יִשְׂרָאֵל דְאִינוֹן בְּנֵי מְלִפָּא, דְאִינוֹן מְהִיכְלָא דְמְלִפָּא, דְאִינוֹן בְּנֵי

תָּא חַזִּי, בְּסַעֲוִדְתִּי אַלִּין אֲשַׁתְּמוּדְעוֹן יִשְׂרָאֵל דְאִינוֹן בְּנֵי מְלִפָּא, דְאִינוֹן מְהִיכְלָא דְמְלִפָּא, דְאִינוֹן בְּנֵי מַתְצַרְכִים מַשְׁלִימוֹת הֵיאֵא שִׁתָּא מַתְבְּרַךְ וְכָל שְׁמַת הַיְמִינִים שֶׁהֵם הו"ק מַתְצַרְכִים מַשְׁלִימוֹת הֵיאֵא שִׁתָּא מַתְבְּרַךְ וְכָל שְׁמַת פִּיר נִשְׁ לְמַחְדֵי בְּסַעֲוִדְתִּיהָ וְלַרְיַךְ הַאֲדַם לְשִׁמּוֹת צַסַעֲוִדְתּוֹ שֶׁל ז"א, וְלֹא־שְׁלָמָא אַלִּין סַעֲוִדְתִּי וְלַהֲשִׁילִים אֲלוֹ הַשֶּׁלֶשׁ סַעֲוִדוֹת, דְּאִינוֹן סַעֲוִדְתִּי מְהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא דְזַרְעָא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל כִּי אֲלוֹ הַסַעֲוִדוֹת שֶׁל שְׁמַת הַס כוֹד הַסְפִירוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל עוֹלָם הָאֲלָעִילוֹת (הַנִּקְרָאִים "מַהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא" לְפִי שֶׁהֵם אֲמוּנַה הַשְׁלִימָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל מֵאִמִּינִים צַהָקֵב), הַמַּתְיִיחָסִים לוֹרַע קוֹדֵשׁ יִשְׂרָאֵל דִּי מְהִימְנוּתָא עֲלֵאָה דָּא דִּילָהוֹן הִיא כִּי אֲלוֹ הַסְפִירוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת שְׁיִיכָת רַק לְהַס לְקַבֵּל עַל יָדָם שִׁפְעַת מֵא"ס צ"ה, וְלֵאָ דְעַמּוּן וַאֲיִנִס שְׁיִיכּוֹת לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם כָּלֵל כִּי הַס מַקְבִּלִים שִׁפְעַת מַסְפִירוֹת שֶׁל הַקִּלְפוֹת הַנִּקְרָאוֹת כְּתָרִין תַּמְאִין, וּבְגִינִי כִּד אָמֵר וְצַבִּיל זַה אֲמַר הַקִּבָּ"ה וְשִׁמְרוּ צַנִי יִשְׂרָאֵל אִתְּ הַצַּבַּת וּגו' בְּיַנִּי וּבִינִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִתְּ הִיא לְעוֹלָם, פִּי שֶׁהַצַּבַּת הִיא אִתְּ צַרִית צִין הַא"ס צ"ה לְצִין צַנִי יִשְׂרָאֵל עַל יַדִי סְפִירוֹת דְאֲלָעִילוֹת, וְאִין לְאוֹמוֹת הָעוֹלָם חֶלֶק צַהֵס.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי וְדַאי כֶּף הוּא, וְוִי לִיה לְבַר נָשׁ דְּלֵא אֲשָׁלִים חֲדוּתָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, וּמֵאן חֲדוּתָא דִּילִיָּה, אֵלִין תְּלַת סְעוּדָתֵי מְהִימְנוּתָא, סְעוּדָתֵי דְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלִילָן בְּהוּ, וְכִלְהוּ חִידוּ עַל חִידוּ, מְהִימְנוּתָא שְׁלִימוּתָא מִכָּל סְטְרוּי.

תָּאנָא בְּהֲדִין יוֹמָא מִתְעַטְרָן אַבְהֹן, וְכָל בְּנִין וְנִקְיָן, מַה דְּלָאוּ הָכִי בְּכָל שְׁאָר חֲגִין וְזִמְנִין, בְּהֲדִין יוֹמָא חִיבִיָּא דְּגִיְהֵם נְיִיחִין, בְּהֲדִין יוֹמָא כָּל דִּינִין אֲתַפְּרִין וְלֵא מִתְעַרִין בְּעֵלְמָא, בְּהֲדִין יוֹמָא אֲוִרִיתָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרִין שְׁלִימִין, בְּהֲדִין יוֹמָא חֲדוּתָא וְתַפְנוּקָא אֲשַׁתְּמַע בְּמֵאתָן וְחִמְשִׁין עֲלִמִין.

מתוק מדבש

מתעטרים האבות שהם סוד חג"ת ע"י הארות המוחין דחז"ל, וְכָל בְּנִין וְנִקְיָן וְכָל הַצְּנִים שֶׁהֵם סוּד נְה"י יוֹנְקִים מִחַג"ת, מַה דְּלָאוּ הָכִי בְּכָל שְׁאָר חֲגִין וְזִמְנִין מַה שְׁאִינוּ כֵּן כָּל שְׁאָר חַגִּים וּזְמַנִּים, כִּי אִזּוּ אִין מִתְעַטְר אֲלֵא אֶחָד מֵהָאֲבוֹת, צַפְסָא חַסְדָּא בְּשִׁעוּת הַת"ת צְסוּכוֹת הַגְּבוּרָה. בְּהֲדִין יוֹמָא חִיבִיָּא דְּגִיְהֵם נְיִיחִין צִיּוּם הוּא רַשְׁעֵי הַגִּיְהֵם נְחִים מְנוּחָה שְׁלִימָה יוֹתֵר מִצְחָגִים. בְּהֲדִין יוֹמָא כָּל דִּינִין אֲתַפְּרִין וְלֵא מִתְעַרִין בְּעֵלְמָא צוּה הַיּוֹם כָּל הַדִּינִים הַמִּתְגַּבְּרִים צְעוּלָם צִיּוּת הַחוּל נְכַפִּים וְלֵא מִתְעוֹרְרִים צְעוּלָם כֻּלָּל, בְּהֲדִין יוֹמָא אֲוִרִיתָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרִין שְׁלִימִין צוּה הַיּוֹם הַתּוֹרָה מִתְעַטְרָת צְעוּרָת שְׁלִימוּת, עַל יְדֵי שׁו"א שֶׁהוּא סוּד הַתּוֹרָה מִתְעַטְר צְמוּחִין שְׁלִימִין מֵאו"א, בְּהֲדִין יוֹמָא חֲדוּתָא וְתַפְנוּקָא אֲשַׁתְּמַע בְּמֵאתָן וְחִמְשִׁין עֲלִמִין צוּה הַיּוֹם הַשְּׂמֵחָה וְהַתְּנוּגָה שֶׁל שִׁירוֹת וּזְמִירוֹת נִשְׁמַע צְר"ן עוֹלָמוֹת, כְּעִין שְׂמֵחָה נִשְׂוֹאִין שֶׁהִיא הַכְּנָה לִיחוד, כֵּן הִיא שְׂמֵחָה וְזוֹ הַכְּנָה לִיחודָא שֶׁלִּים שִׁישׁ צְשַׁת צְשַׁלְשָׁה יחודים שֶׁל ג' שְׂמוֹת, יֵאָהוּיָה"ה, יֵאָהוּיָה"ש, יֵאָהוּיָה"ם, יֵאָהוּיָה"י, שֶׁהֵם כְּמִסְפַּר נ"ר כְּנֶגֶד ר"ן אֲוֹרוֹת נְעֻלְמִים הַנִּקְרָאִים עֲלִמִין, שְׁכָל אֲלוֹ הַצְּחִינוֹת אִינֵם צְחָגִים וּזְמַנִּים.

צמחילת דרושי השבת, שפירשו דברי הזהר "שבת שמא דקצ"ה" צממה אופנים).

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי לר' שמעון וְדַאי כֶּף הוּא כְּדַצְרִין שְׁכָל מִי שְׂפּוּגִים סְעוּדָה אַחַת מִג' סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבַּת מֵרַחָה פָּגַם לְמַעֲלָה, לְכֵן וְוִי לִיה לְבַר נָשׁ דְּלֵא אֲשָׁלִים חֲדוּתָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא אוּי אִין לְאֲדָם שְׁאִינוּ מְשַׁלִּים הַשְּׂמֵחָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ צ"ה, וּמֵאן חֲדוּתָא דִּילִיָּה וּמַה הִיא הַשְּׂמֵחָה שְׁלוּ, אֵלִין תְּלַת סְעוּדָתֵי מְהִימְנוּתָא אֲלוֹ הַשְּׁלֵשׁ סְעוּדוֹת שֶׁל הַאֲמוּנָה שֶׁהֵם תִּיקוּן כָּל פְּרַזּוּפֵי הָאֲלִילוֹת, שֶׁהֵם סְעוּדָתֵי דְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלִילָן בְּהוּ הַסְּעוּדוֹת שֶׁאֲצַרְהֵם יִצְחָק וְיַעֲקֹב נְכַלִּים צֵהֵם, כִּי סְעוּדָת לִיל שַׁבַּת שֶׁהִיא כְּנֶגֶד הַמַּלְכוּת הִיא סְעוּדָת יִצְחָק, לְפִי שֶׁהַמַּלְכוּת צִינָה מֵהַגְּבוּרָה דִּינִיחָק, וְסְעוּדָה שְׁנִיָּה שֶׁהִיא כְּנֶגֶד עֲמִיקָא הִיא סְעוּדָת אֲצַרְהֵם, לְפִי שֶׁצְעִמִּיקָא הוּא שׁוֹרֵשׁ הַחֲסָדִים צְסוּד חַסְדָּא לְאֲצַרְהֵם, וְסְעוּדָה שְׁלִישִׁית שֶׁהִיא כְּנֶגֶד ז"א הִיא סְעוּדָת יַעֲקֹב, וְכִיִּהוּ חִידוּ עַל חִידוּ וְכָל הַסְּעוּדוֹת הֵם שְׂמֵחָה עַל שְׂמֵחָה, פִּי' שְׂמֵחָת כֻּלְלוֹת כָּל שְׁלוּשַׁת הָאֲבוֹת עַל שְׂמֵחָת גְּלוּי הַפְּרַזּוּפִים הַעֲלִיוּנִים, מְהִימְנוּתָא שְׁלִימוּתָא מִכָּל סְטְרוּי סוּד אֲמוּנָה שְׁלִימָה מְכָל לְדַדִּיה הִיִּינוּ תִיקוּן כָּל פְּרַזּוּפֵי הָאֲלִילוֹת מְכָל צְחִינוּתֵיהֶם.

תָּאנָא, בְּהֲדִין יוֹמָא מִתְעַטְרָן אַבְהֹן לְמַדְנוּ שְׂבִיּוֹם הוּא שֶׁל שַׁבַּת

